

✓ CABALISTARVM

12/397 ✓ SELECTIORA,

✓ OBSCURIORA'QVE

DOGMATA,

A IOANNE PICO EX EORVM

COMMENTATIONIBVS

PRIDEM EXCERPTA,

ET AB ARCHANGELO BVRGONOVENSI

Minoritano, nunc primum luculentissimis in-
terpretationibus illustrata.

*In quibus non pauca adinuemes, quæ mirè faciunt ad pulcherrimam
illam abditamq; per numeros, & Mathematica
philosophandi rationem.*

Cum amplissimo Indice rerum omnium insigniorum.

CVM PRIVILEGIO.

Cum approbatione Superiorum.

VENETIIS, Apud Franciscum Franciscium
Senensem. M D LXIX.

314 1560

BERNARDINVS
AIANVS.

REVEREN. PATRI ALOISIO
RELIGIONIS
MINORITARVM

GENERALI DIGNISSIMO.
S. P. D.

NON ab re futu-
rum duxi, Rewe-
rende Pater Alois-
si, quid de hoc fra-
tris tui Archangeli libello sentiendum putem, tibi hac epistola significare, & simul ostendere, ne & mortui honestissimam petitionem contempsisse, & mihi parum viderer consuluisse; quicquid mihi im-
a 2 positum

positum fuerit effecisse. Itaque scito
me nullis impensis (quod & e re stu-
diosorum duxi futurum) pepercisse.
Tuiq; fratris doctissimi hominis volun-
tati morem gessisse, atq; eius sanctis-
simas lucubrationes archana Cabali-
starum subinde reagentis typis æneis
edendas curavisse, idq; me eo libentius
fecisse, quod tibi viro eruditissimo, qui
frater eius fuisti, gratisimum fore
putavi. Presertim cum id doctissimo-
rum virorum hortatu fecerim. quo-
rum fidelissimis oculis, prius quàm
ederentur, hæc obieci. Phrasin tan-
tum horrebant non admodum Cicero-
nianam, multaq; barbariei, quàm la-
tinitati propiora. sed, queso; cui no-
bis hæc impedimento? Nonne vidimus
Agiographos lenocinium verborum
passim contemnere? & quicquid in
buccam

buccam (quod
dendis suis com
Quamobrem, c
aures sit offensu
nam cunctis m
par est, ut & d
reubeam, &
consilium pu
felix prodeat
ametur. T
me, quod qu

buccam (quod aiunt) venerit , in e-
dendis suis conceptibus , expromere ?
Quamobrem , cum nec stylus piorum
aures sit offensurus , & sensa non par-
uam cunctis utilitatem sint allatura ;
par est , ut & de libello tibi bene spera-
re iubeam , & mihi , fratriq³ tuo recte
consulium putem . Itaque liber hic
felix prodeat , recipiatur , relegatur ,
ametur . Tu interim bene vale . &
me , quod quidem facis , ama .

DOCTISSIMO, AC
OMNIVM LITERARVM GENERE

CONSUMMATISSIMO VIRO,

*Domino Bernardino à Ianno
patritio Parmensi,*

FRATER ARCHANGELVS

Minorita, Salutem.

IVINVM providere, omnia
fortiter attingens, suauiterque
disponens, clarissime Bernardi-
ne, statuit, religionem sanctam,
non solum Prophetis sacrisque
firmare Doctoribus Christianis; verumetiam
via quadam elegantiq; secretiori Theologia sin-
gulariter exornare: vt ipsa Pietas omnium
origo bonorum, tam tandem inter omnes sapien-
tia professores secunda incederet, quam tuta pe-
nès conquiescit domesticos: Oportebat enim
religionem (quæ vnica est ad felicitatem via)
non modo dogmatibus tantum Christianis, ve-
rumetiam hebraicis communem fore. Qua
quidem comite ac duce, omnes ad beatitudi-
nem, cuius gratia conditi sumus, & ad quam
consequendam communi studio laboramus, fa-
cilius, tutiusq; peruenire possimus. Itaque
Deus omnipotens, statutis temporibus diuinum
Cabalisticum

Cabalisticum
nem sacra
Cum verò
palam La
Picus ille
pietate vi
modum sa
pagare co
cabalistica
(quas nu
vsum imp
Eta nota
suis conc
intacta r
nis nom
grauem
aggress
opem ta
futuram
mille in
des. non
quinimo
eos fund
bem de e
quantum
nem prest
quos Chris
res putaba
li, qui quid

Cabalisticum animum ab alto demisit, religionem sacram apud omnes gentes illustraturum. Cum verò ad hæc vsq; sol Cabalisticus nondum palàm Latinis nec Græcis gentibus oriretur: Picus ille Mirandula Italiæ decus, & insigni pietate vir cabalisticam lucem, religioni admodum salutarem ab Hebræis ad Latinos propagare contendens, quamplurimas cōclusiones cabalisticas ad mentem propriam destinavit. (quas nuperrime exposui, & ad communem usum impressas vulgo dedi) multa insuper dicta notatu digna secretiorum Theologorum in suis conclusionibus nongentis interfecit, quæ intacta reliquit: Ego autem & si à multis annis nominis Cabalæ cultor fui, rem tamen adeò grauem non meis quidem sed tuis auspicijs sum aggressus, ea commentans, diuinam sperans opem tam necessario, tamq; pio officio non defuturam. Sed qui noua proferunt, protinus mille in eos scyllæ rabies latrant, mille charibdes. non iam vacant æmulis, qui huiusmodi, quinimo isti malivoli ore lacerant, venena in eos fundunt, blasphemam per vniuersum orbem de eo opinionem disseminant: Qui sanè quantum irridendi hereticis & Iudeis occasionem præstent, contemplari debuissent, cum eos quos Christiani dogmatis assertores & defensores putabant, confutari nunc videant & refelli, qui quidem à suis impugnatos gaudent, quos

a 4 ipsi

*ipsi hostiliter vincere non poterant: Quenam
 doctrina constat ad iudaicam perfidiam deuin-
 cendam, & ad hæreticorum os compefcendum
 magis concinna, quàm scientia quæ Cabala di-
 citur? O nefas quod satis nunquam (vt par
 est) quisque exhorruit, fleo tantam gloriam
 secretiorum Theologorum (tanquam flosculos)
 marcescere. Ipsi enim olim misericordia moti,
 præclaros hortorum fontes altosque aquarum
 viuentium puteos, indefesso spiritu ouibus Mes-
 siæ Christi parauerunt. Verum cui hos præfidi
 deuoueam, cui horum res cura sit nescio, nisi
 tu clarissime Bernardine te illis clementem,
 piúmque præstiteris: Et sic aura Parmensi frui
 se gloriari valebunt secretiores Theologi. Hæc
 itaque dicta peritiorum Cabalistarum qualicum-
 que nostra expositione in lucem restituta, &
 tibi dicata, perhumanè suscipito, eorum frequen-
 ti vtere colloquio: sintque tibi semper comites
 fidißimi, & tibi suppetant: qui iam ex paupe-
 ribus diuites (velut Iob) effecti, & humilibus
 insignes (tanquam Mardocheus) innumeram
 cum seruo Abraham iocalium supellectilem
 suis gerunt in oculis, vnde tua insigniri & ex-
 ornari Rebecca queat anima. Quod igitur
 Christo Zachæus, tu exoro sis sacris secretio-
 ribus Theologis, vt tuæ Domui per eorum di-
 cta sit salus in Christo Iesu.*

A R C H
 M I N

D E B V R G
 P L A C E N T I
 dictorum
 tiorum
 idest

Prefatio A

quam sapientiam
 totam moderatur
 Deum sit animus
 do tota instituenda
 manarumque cogn
 versatur, solo exci
 posterior autem q
 actiones respicit in
 titur. Hæc exter
 disponit, animam
 nem distrahit, illa
 ritus, qui occiden
 digito in fidelium c
 remiæ testimonium
 in interiora eorum,

ARCHANGELI MINORITAE

DE BURGONOVO AGRICOLA

PLACENTINI, IN ENARRATIONES

dictorum præcipuorum secre-

tiorum Theologorum,

idest Cabalistarum.

Præfatio Apologetica ad Lectorem.

INTER tam varia multipliciaque munera, quæ à Deo optimo maximoque bonorum omnium largitore accepimus, charissime Lector, nemo qui rectè sentit, nobilius aut salubrius mortalibus aliquod contigisse, quàm sapientiam putabit. Hæc enim vitam hominis totam moderatur. Nam quomodo formandus ad Deum sit animus in primis docet, ac deinde quomodo tota instituenda vita. Siquidem est diuinarum humanarumque cognitio rerum prior quæ circa diuina versatur, solo excipitur corde per fidem formatam: posterior autem quæ humanas internas, & externas actiones respicit in membranis ad posteros transmittitur. Hæc exteriorem, & civilem hominis vitam disponit, animamque circa creaturarum considerationem distrahit, illa autem viuacissimus quidam est spiritus, qui occidente litera exprimi nequit, sed Dei digito in fidelium cordibus scribitur, iuxta illud Hieremiæ testimonium: Ego Dominus dabo legem meam in interiora eorum, & super Cor eorum scribam eam, &

& ero eorum Deus, ipsiq; erunt populus meus, pro
capessenda hac sapientia inter alia, quæ exquiruntur,
nihil optatius, nihil vtilius, nihil sanctius item ani-
maduerto, quàm quod ita nunc passim vetustissimo-
rum orthodoxorum ac secretiorum Theologorum
monumenta in lucem emergunt. Quid enim ex re
Ecclesiæ, aut in studiosorum commoditatem, ac pro-
fectum magis necessarium fuerit vnquam? Siquidem
& illa huiusmodi operibus, seu minutissimis quibus-
dam præsijs tutior firmiorq; subsistet, & horum in-
genia ad meliorem semper frugem instituuntur. Ha-
bet namq; vetustas ipsa, nescio quid peculiaris mune-
ris in tractandis arduis rebus, ac diuinis negocijs per-
uestigandis, quod & Marcus Cicero intellexisse vi-
detur. cum in quæstionibus suis de grauib; causis
differens, ait: Homines qui priscis illis seculis extite-
runt, quo propiores nascenti mundo erant, eo inge-
nio ac mente fuisse beatiore: Quod ille, si aptè dixis-
se videtur, de ethnicis hominibus, quanto id nos re-
ctius affirmare possumus de nostris? quin etiam de se-
cretioribus Theologis, qui in sacrarum literarum ex-
plicatione non varijs & argutis quæstionibus moran-
tur legentem non inutilium verborum pugnas & su-
peruacaneas conflictiones (ex quibus inuidia, con-
tentio, & maledicentia pullulare solent) sectantur.
Sed in eo prorsus versantur, vt spiritum intra legis
literam veluti corticem quendam latitantem, diligen-
tius enucleent, quo sic mentem adficient, sensum im-
mutent, animum sursum afferant, & ipsum denique
hominem quantus quantus est totum transforment:
Atq; in hoc præstando non aliena subsidia anxie com-
parant, verum Apostoli sententiam sequentes spiri-
tualibus spiritualia conferunt, atq; ingentem scriptu-
rarum vim vndique è sacris literis tanquam fontibus
(non sine magno iudicio) conseruatam miscent: Quod
enim

enim ad literæ se-
petendum est, cu-
obseruauerint:
nem semper fer-
luci assueti mi-
brofis læsi vide-
li in spiritali lu-
doq; se perspicui-
sunt tenebris a-
curauerimus,
mus, & cum
Multæ tamen
iniustis posses-
pertinentes ve-
ctent, quod
Hieronymus
in Psalmos
vt neq; ocu-
ri literaturæ
sensus (vt
cut materia
cies, quæ p-
teris, vt vi-
gnificent. I-
detur, sed m-
sideratione f-
eus ad allego-
intuemur op-
ligentiæ alleg-
bus eam quer-
num finis su-
cescitatem mu-
re, & coelesti
Domini: Nam
hoc donum D-

enim ad literæ sensum attinet, is ab Hebræis plurimū
petendum est, cum ipsi hoc negotio dediti cum curiosè
obseruauerint: Et propter hoc Lyra, Rabbi Salomo-
nem semper ferè secutus est. vt enim oculi clarissimæ
luci assueti minus exquisitè, (vt Plato ait) in tene-
brosis læsi vident: sic nostrorum Theologorum ocu-
li in spiritali luce mystici sensus diuersati, minus quan-
doque perspiciunt difficultates tenebricolas, q̃ hi qui
sunt tenebris assueti. Licèt enim id ab Hebræis pro-
curauerimus, vt fidei nostræ mysteria ex eis probare-
mus, & cum nobis dissentiant eos oppugnaremus:
Multa tamen, quæ sunt digna cognitu, tanquam ab
iniustis possessoribus, nostris adnotabimus locis. im-
pertinentes veris Israelitis: vt nihi se habere boni ia-
ctent, quod Ecclesia non habeat. Fecisset æc omnia
Hieronymus (credit Mirandula) in inductorio
in Psalmos, nisi ita in transferendo fuisset occupatus,
vt neq; ocium fuerit interpretari legem Moysi. cæte-
ri literaturam hebraicam non attigerunt. Allegoricus
sensus (vt alibi scripsimus) ita ad literam se habet, si-
cut materia ad formam, & quædam est quasi eius spe-
cies, quæ proprie, & peculiariter sacris conuenit li-
teris, vt videlicet res de quibus agitur, ipsæ etiam si-
gnificent. Et quemadmodum forma à nobis non vi-
detur, sed materia accidentibus vestita, quorum con-
sideratione formas contemplari nobis datur: Non se-
cus ad allegoricum sensum quem carneis oculis non
intuemur ope literali prouehimur. Finis ergo intel-
ligentiæ allegoria constituitur: quapropter in omni-
bus eam querere non conuenit, non enim omnia om-
nium finis sunt, sed & propter finem, & propter ne-
cessitatem multa orta sunt, & constituta. Huius ve-
ræ, & cœlestis sapientiæ initium definitur esse timor
Domini: Nam in maliuolam animam non demittitur
hoc donum Dei, nec vasi fictili Thesaurus in le cœ-
lestis

lestis committitur, aut ante Porcos proijcitur: Soli
filijs Dei, & Ciuibus regni cœlestis, qui ex corde cla-
mare possunt Abba pater, hic traditur spiritus; vni
quidem sic, alteri autem sic, solus Christus in quo
& plenitudo diuinitatis habitauit, hunc sine mensura
accepit: Hac sapientia caruerunt Philosophi, & quot-
quot à Deo alieni fuerunt. Ideò euauerunt in cogi-
tationibus suis, & obtenebratum est cor eorum con-
tractantes velut cœci parietem, & veluti qui oculos
non habent palpantes, impingentes in meridie, quasi
in tenebris, vt Esaiæ vtar verbo. Hi soli prudentia &
seculari sapientia contenti fuerunt, quæ licet magna
sit, & pro huiusmodi domestica & pacifica conuersa-
tione apprime necessaria: ad consecutionem tamen
vitæ futuræ, nisi accedat cœlestis sapientia nullum
præbet adminiculum. Scientia enim inflat, charitas
autem ædificat: Quòd si scientia charitate subnixæ
fuerit, iam sapientia terrena commigrat in cœlestem,
& tenebræ conuertuntur in lucem. Accipe proinde
optime Lector, ex eorum numero, quos antiquitas
commendat, dicta præcipuorum Cabalistarum, quæ
quasi sunt diuina eloquia, intellectum perspicacem
illuminantia, & bonum odorem Christi reddentia:
Nolo tamen hic arrogantius vel meam operam, vel
autorum ingenium prædicare, ipse nempè si diligen-
tiusculè introspexeris, nostram industriam, credo mi-
nimè accusabis, & autorum dignitatem magnopere
admiraberis: Hæc omnia ponderanda sunt ne erre-
mus: tum etiam ne præbeamus hostibus Ecclesiæ an-
lam nos, tanquàm ignorantes, irridendi: Vnde sapien-
tissimè decretum fuit in Concilio Vienensi. (vt
Clemens, in Clementina vnica de Magistris) vt in
plerisque gymnasijs, Bononiensi, Parisiensi, Sala-
mantino, atque Exoniensi: et præcipuè vbique con-
tigerit Romanam, Curiam residere, erigantur studia
diuersorum

diuersorum Idio-
dei, Græci, &
cens: Vt sciant,
in Latinum, &
Idiomatū homin-
candidius enim
facilius alijs per-
gua (vt aiunt)
Opt. Max. excita-
pestate Hebraicæ
educantur in luc-
menta. Vnde h-
forte velimus
nendi occasione
pere volunt: N-
pus est, vt ver-
tendamus: N-
quòd in multi-
Scotus à Tho-
ligeriter inspic-
randa, à quib-
edocere debem-
pretandis script-
iurare in verba a-
clesiæ, & scriptu-
rum sapientum el-
mus: non autem
rum qui philoso-
Videte ne quis vo-
nem fallaciam sec-
his & in omnibus
sanctæ Ecclesiæ R-
censuræ me submit-
quam credit ipsa, n-
me Deum exora.

diuerſorum Idiomatum . Hebraici , videlicet , Chal-
dei , Græci , & Arabici . Et rationes aſſignat ipſe di-
cens : Vt ſciant , docti , videlicet , transferre fideliter
in Latinum , & alios docere , atque vt diuerſorum
Idiomatū homines facilius & melius inſtrui poſſint ,
candidius enim decerpuntur ſenſa ſacræ ſcripturæ , &
facilius alijs perſuadentur in propria & materna lin-
gua (vt aiunt) q̃ in peregrina : Nec fruſtra Deus
Opt. Max. excitauit tot & tantos viros noſtra hac tem-
peſtate Hebraicè ſtudentes : Quod opinor facit , vt
educantur in lucem ea quæ huculque latuerunt ſacra-
menta . Vnde huiusmodi ſpernere non debemus , niſi
fortè velimus videri ignorantes , vt præbentes ſper-
nendi occaſionem eos , qui vera ſcripturæ ſenſa decer-
pere volunt : Nunc autem candidiſſime Lector tem-
pus eſt , vt veritatem ipſam , nec dicta hominum de-
ſendamus : Nouit enim quam optimè bonitas tua :
quòd in multis Hieronymus ab Auguſtino diſcrepat ,
Scotus à Thoma , & Henrico . Hinc oracula ipſa di-
ligenter inſpicienda ſunt , & recto examine confi-
denda , à quibus (vt Plato rectè ſentit) de diuinis
edocere debemus . Eſt etiam notandum quòd in inter-
pretandis ſcripturis nulli addicti eſſe debemus , nec
iurare in verba alicuius Magiſtri , niſi ſanctiſſimæ Ec-
cleſiæ , & ſcripturæ ſacræ , cuius loca (vt moris vero-
rum ſapientum eſt) vnum per alium declarare debe-
mus : non autem per philoſophiam , vel per dicta eo-
rum qui philoſophiæ addicti ſunt : ait enim Paulus :
Videte ne quis vos ſeducat per philoſophiam , & in-
nem fallaciam ſecundum hominum traditionem : In
his & in omnibus dictis meis ac ſcriptis ſemper ſacro
ſanctæ Eccleſiæ Romanæ , & peritorum hominum
cenſuræ me ſubmitto , & nihil vltra , vel citra credo ,
quàm credit ipſa , mater mea Eccleſia . Vale & pro
me Deum exora .

I N D E X.

L O C V P L E T I S S I M V S

tum vocum, tum sententiarum insigniorum, quæ in hoc opere continentur.

A

A B R A H A M,
quorsum tetendit tabernaculum suum. 68

Abrahæ profectio omnis, versus quam cœli plagam fuerit. 68

Abraham per quam viam adeptus est finem suum. 68

Abrahæ hospitalitas & clementia, quanta fuerit. 68

Abrahæ benignitas in Pharaonem. 68

Abrahæ vxor, quæ fuerit. 69

Abraham, cur adeo Aegyptijs gratus. 69

Abraham fuit bonorum spiritualium largissimus distributor. 69

Abraham, cur magis voluit argento emere peluncam duplicem, quàm gratis accipere. 69

Abrahæ pietas, quæ. 69

Abraham, vnde hauriebat influxum. 69

Abrahæ benedictio aliqua

data est, vt alijs communicaret. 71

Abraham, quare dictus pater fidei. 71

Abrahæ posteritas, debebat esse sine numero. 71

Abraham & Moses, cur à Deo in Aegyptum descendere iussi, antequam daretur lex. 70

Abraham, fuit à Deo electus in patrem fidei, & iussus exire de cognatione sua, & quare. 71

Abrahæ decor, quantum Deo placuerit. 71

Abraham suscepit benedictionem à Deo. 71

Abrahā, vbi fauorem supercœlestium sensit. 74

Abraham fuit tot electorum princeps, vt eorum numerus ignoretur. 72

Abraham profuit electis, & reprobis. 72

Abraham preces ad Deum pro Ismahele, exaudite. 72

Abraham

I N D E X.

- A**braham posteritas futura,
quæ. 72
- A**braham, quos populos in
Astrologia erudierit. 76
- A**braham, dictus perfectus,
quia obseruauit præcepta
affirmatiua. 75
- A**brahæ nomen, quantum
leuet in numeris. 76
- A**brahæ, & Sarre, cur mu-
tatum nomen. 75.76
- A**braham, à quo diuinus vo-
catus. 76
- A**braham & Sarra perfectio-
res omnibus se præceden-
tibus. 76
- A**braham, fuit primus, qui
de materia sephiroth tra-
ctauerit. 80
- A**brahæ filij duo, in sacris
paginis, allegoricè qui vo-
cati. 90
- A**braham, quomodo iustifi-
catus. 143
- A**ccessus ad menstruatã mu-
lierem, quare vetitus. 20
- A**ccidentia omnia innituntur
substantiæ. 13
- A**dagium de mendacio. 219
- A**dam fuit collocatus in me-
dio Paradisi. 46
- A**dam, qua via didicit vni-
cuiq; rei accommodatum
nomen imponere. 121
- A**dæ peccatum, quotuplici-
ter considerari queat. 15
- A**dæ peccatum, nisi fuisset
voluntarium, non fuisset
peccatum. 15
- A**dæ, an Euxæ deceptio ma-
ior 17
- A**dæ peccatum necessarium,
secundum quosdam. 18
- A**dam magnus in medio Pa-
radisi situatus, quem præ-
figuret. 53
- A**dæ peccanti succurrere vo-
lens Deus, per quam cœli
plagam dicitur deambu-
lasse. 68
- A**dæ peccatum, cur totum
genus humanum polluit. 20
- A**dæ peccatum vnde sumpse-
rit remedium. 25
- A**dæ peccatum, per quem
reparatum fuerit. 164
- A**doratores veri, qui. 170
- A**dulteria, quo pacto in lege
veteri puniebantur. 139
- A**emulatio est & inter bea-
tos, & Angelos 205
- A**crimantia, friuola est ars.
204
- A**eternitas, nobis ignota. 60
- A**eternitas, quid sit. 60
- A**ethiopes, cur nigerrimi, sic-
cissimi, brevisq; staturæ
sint. 48
- A**gareni & Ismaelitæ popu-
li, qui sint hoc nro quo. 72
- Agens**

I N D E X

- A**gens primum, & formarū primus dator, qui sit. 29
- A**gni offerendi, alter vespertino, alter matutino tempore, in vet. lege, quid denotabat. 2
- A**gni offerendi, vnus hora matutina: alter verò vespertina, quid significabant. 171
- A**gnus figuratus in Apocalypsi, habens cornua septē & oculos septem, quid importet. 61
- A**lbedo, quid prætendat. 68
- A**læ, cum quibus ad cælum tendimus, quæ sint, secundum Platonem. 134
- A**læ sex Seraphinorum, quid denotent. 135
- A**leph, quid denotet. 112
- A**leph, quem numerum importet. 218
- A**lphabeti hebraici notæ, & declaratio. 219
- A**ltercationes, quæ fiant in cælo. 205
- A**ltercatio de corpore Moſis inter Michaelē, & Diabolum: & cuius fuerit victoria. 193
- A**men, quid significet. 218. & 219.
- A**men dictione, vbi vsus fuerit Christus. 219
- A**men dictione, cur Deus in principio; nos autem in fine orationis vti consueuimus. 219
- A**mici veri, qui sint. 158
- A**micos suos non permittit diu tribulari Deus. 186
- A**mon, quid denotet. 120
- A**mmominus, cur à Moſe collisus. 207
- A**more, creauit Deus oīa. 58
- A**mor supra intellectum est, secundum Orpheum & Platonem. 84
- A**mor, cur fingatur cæcus. cur item puer. 84
- A**mor, omnibus Dijs antiquior, secundum Orpheū: secundum verò Agathonem, iunior. & quid ambos ad ita credendum mouebat. 84
- A**mor, secundum Dionysiu, quō intelligendus. 86
- A**moris encomium. 86
- A**moris vnio, quæ. 85
- A**moris virtus, quæ. 85
- A**moris, & timoris vsus est necessarius. 171
- A**mor & timor ordinati ducunt ad omne rectè factū. 171.
- A**mor & timor inordinati, quid operentur. 171
- A**mores, & timores duo sūt, &

& qui.
 Amor filialis
 lis adæqua
 Amor & pie
 dentes, qu
 An futurum
 cessario fu
 batur.
 Angelica me
 quas diuifi
 Angelus Mo
 ties dicatu
 Deus.
 Angelos cas
 quandoq
 bus exēp
 & 130.
 Angeli ala
 beant.
 Angelus, c
 beato. F
 Aluern
 Angeli ala
 trāform
 pora.
 Angeli, non
 Angeli refer
 nostra &
 siue bona
 & 130.
 Angelorū in
 Angeli vene
 rium Elifa
 Angelus Gab
 doque vir
 Angeli custo

I N D E X.

& qui.	172	defluent.	207
Amor filialis, & timor filialis adæquantur.	176	Angeli maxime curant nostram salutem: & summo- pere deflent nostram per- ditionem.	128
Amor & pietas omnes ex- cipientes, qui sint.	187	Angeli, quo pacto possint nos tueri, & videre faciem pa- tris.	128
An futurum contingens ne- cessario futurum sit, pro- batur.	62. 63	Angelis, an data sint distincta tempora.	168
Angelicae mentes, in quot, & quas diuise sint.	131	Angelus, quomodo nobiscum loquatur.	131
Angelus Moli, cur multo- ties dicatur Adonai, vel Deus.	136	Angeli nostri custodes, quæ erga nos agant.	205
Angelos custodes fieri nobis quandoq; familiares, qui- bus exëplis probetur.	129. & 130.	Angeli, an possint percipere nostras cogitationes.	171
Angeli alati, quot alas ha- beant.	134	Angeli, quomodo dicantur.	130
Angelus, qua forma apparuit beato Francisco in monte Aluernæ.	134	Angelorum materia minimè subiecta corruptioni.	7
Angeli alati, non possunt se transformare in diuersa cor- pora.	144	Angeli, quomodo à Salomo- ne vocati.	134
Angeli, non sunt stabiles.	128	Angelorum, & Archangelo- rum in nos gratiæ, & do- na.	127
Angeli referunt Deo omnia nostra & verba & opera siue bona, siue mala	128. & 130.	Angeli volatiles, qui sint, & quibus præsent, quo die creati, & quæ eorum mu- nia.	127
Angelorum in nos amor.	129	Angelorum diuersæ custodiæ, diuerso tempore.	128
Angeli venerunt in adiuto- rium Elisæi.	129	Angeli, cui materiæ immix- ti secundum Dionisium.	7
Angelus Gabriel, cur quan- doque vir dictus.	190	Angeli primi ternarij, repre- sentant diffusionem sum- mæ essetia in Trinitate.	7
Angeli custodes, quomodo		Angeli quid suscipiant à noie b tetra-	

I N D E X.

tetragrammaton. 37
Angelorū distinctiones Theologis quot, & quæ. 9
Angelorum exercitus, quo pacto secretioribus Theologis distincti. 10
Angelorum cohortes, quot numero. 10
Angelorum officia. 10
Angeli beneuoli, qui. & quod eorum munus. 94
Angeli lucis, suscipiunt incrementa virium in luce, & etiam solari. 35
Angeli terrifici & horrorem incutientes, qui. 94
Angelos quidam asseruerunt habere corpora: unde haud temere animalia dici possunt. 7
Angelos esse corporeos, quomodo probetur. 7
Angeli celi custodes, mutant & ipsi vigilas. 93
Angelorum summa, secundū Thalmudistas; quæ mera imaginatio est. 71
Angeli proprii semper nobis fauent. 73
Angelorū, & electorū numerus, nobis incognitus. 72
Angelorum Hierarchie quot sint, & quō nuncupentur. 6
Angeli, stellæ sunt. 71
Anima, cur in corpus venerit. 198

Anima hominis, quid sit secundum Aristotelem. 196
Animæ, an vna nobilior altera. 31
Aia qua purgatione indigeat, vt debitum finem sortiri queat. 199
Anima est vitæ fons. 30
Aia, ab initio cui assimilest. 40
Anima tam induit naturā, p cui⁹ diaphanū pertrāsit. 31
Animarū omnimoda redemptio data est Christo tm̃. 6
Animarum origo unde, secundum Peripateticos. 28
Anima intellectiua, quæ. 29
Animarum omnium cōis origo & ortus: & vnus est omnibus ad vitam iugressus et exitus. 40
Animas in sphaeris collocari, quo modo intelligendū. 33
Animæ, quo pacto vniantur post mortem cum Deo. 6
Animas quō dicatur Deus transubstantiare. 6
Animæ a quo prius sacrificata, a Michaelē Archang. an a Christo. 5
Animæ, quomodo dicantur descendere a tertio lumine ad quartam diem; inde ad quintam, &c. 38
Animæ oēs a quo veniant. 31
Animæ, quam lucis sortem suscipiant. 31

Animæ,

Animæ, an diff-
 cem.
Animæ nostræ
 tur.
Animæ quo pa-
 ferant.
Animæ, a quo
 38
Animæ, vbi a
 originem.
Animæ, quon-
 fuerint, & p
 ta Peripate-
Animæ, vtru-
 tur a Dec-
Animæ, in q
Animæ, an
 sortiantur
Animæ de
 Aristox-
Animæ, an
 creaturæ
 ete.
Animalia, q
 bant, debe-
 & sine oi
 p̃cipuē iub
 absq; aure.
Animalis ani
 tur in hon-
Animasticus
Animalia pe-
 procreet.
Animalia of-
 crificijs in
 gradus.

I N D E X.

Animæ, an differant ab inui-
 cem. 183
 Animæ nostræ, vbi collocen-
 tur. 32
 Animæ quo pacto inter se dif-
 ferant. 31
 Animæ, à quo primo pendeat.
 38
 Animæ, vbi accipiant suam
 originem. 34
 Animæ, quomodo productæ
 fuerint, & producantur, iux-
 ta Peripateticos. 153
 Animæ, vtrum de nouo creen-
 tur à Deo. 184
 Animæ, in quo distent. 32
 Animæ, an æqualem gradum
 fortiantur. 32
 Animæ definitio, secundum
 Aristoxenum. 177
 Animæ, an ab initio fuerint
 creaturæ simul, an distin-
 ctæ. 196
 Animalia, q̄ in vet. lege offere-
 bant, debebant esse integra,
 & sine oī macula. & quare
 p̄cipuè iuebatur ne essent
 absq; aure, vel cauda. 2
 Animalis anima, quid opere-
 tur in homine. 81
 Animasticus ordo, qui sit. 9
 Animalia per quos ang. Deus
 procreet. 9
 Animalia offerebantur in sa-
 crificijs iuxta personarum
 gradus. 114

Animalia, an tempus obser-
 uent. 168
 Ante Mosen, nō legitur quen-
 quam miracula fecisse. 82
 Anno septimo, apud He-
 bræos, cur indicta quies ne-
 dum hominibus sed et hu-
 mo & alijs rebus. 67
 Annus placabilis, q̄ fuerit. 64
 Annus sabbatarius, qui fuerit.
 66
 Apex, quid sit. 163. Apocali-
 psis loca declarata de. 12.
 Angelis p̄sidentibus. 12.
 portis cēlestis ciuitatis: &
 de 7. spiritibus p̄sidentibus
 septem planetis. 107
 Apollo, cur dictus Medicinæ
 Deus. 100
 Apollo, quid denotet secūdū
 Chrysippum. 99
 Apostoli, cur lingue dicti. 131
 Apostolorū dignitates, q̄. 78
 Aqua purior, quæ. 118
 Aqua, cur apponatur in vino, cū
 celebratur altaris sacramen-
 tum. 108
 Aqua vitæ, quos irrigabat an-
 te Christi aduentū: & quos
 post. 54
 Aqua, in nuptijs, cur à Chri-
 sto in vinū conuersa. 108
 Aquarū collectio, quotuplex,
 & quæ. 123
 Aq̄ supramūdanæ, q̄ sint. 75
 Aquis, quo alio nomine vocata,
 b 2 &

I N D E X.

& quid denotet secundum
secretiores Theologos. 135
Arbor vitæ, quæ. 24
Arbor vitæ, quare in medio
Paradisi plantata. 26
Arbor boni & mali, cur ab ini-
tio prohibita ne tangere-
tur. 27
Arbor vitæ, quid nos doceat.
27
Arbor vitæ, cur arbor boni &
mali dicta. 27
Arbor mala nō potest bonos
fructus producere. 103
Arbor vitæ, quinam sit. 109
Arbor vitæ, cur sita in Para-
disi medio. 109
Arborem boni & mali, quæ
peccata detruncarunt. 164
Archades, qua ratione moti
adorabant Solem, siue Pa-
na. 49
Archāgelorum ordo, cui præ-
sint Potestati. 8
Archāgeli, quibus in vniuer-
sum procreationibus præ-
sint. 8.9
Argētum, vnde proueniat. 69
Argentum Abrahæ, vnde. 69
Asinam, cur equitarit Chri-
stus. 151
Augustini dictum, q̄ volūtas
nō fertur nisi in præcogni-
tum, & q̄ incognita amare
nequimus, quomodo intel-
legendum. 84

Aurora, quando fiat. 87
Auxilium diuinum inuo-
caturus, quid debeat pri-
us agere. 180
Azima, cur iussu fuerit
comedi mense primo. 148

B

Beatitudinis definitio se-
cundū Speusippum. 50
Beatus, qui propriè sit. 50
Beati, an cognoscant tempo-
ris successione. 169
Behemot, quando & cum
quib. à Deo p̄ductus. 44
Benedictionem in oratione
vt consequamur, quæ re-
quirantur. 170
Benedictiones Ioseph, quot
& quales fuerint. 187
Beracha, cur Abraham di-
ctus. 77
Beth, quot numeros impor-
tet in arte Arithmetica.
207
Binah est fons omniū ani-
marum. 77
Binah sigillum, quod. 79
Binah, quot portas & gra-
dus habeat. 195
Bonum, est principium &
finis mali. 164
Bresith opus, quale sit. 42
Bresith, & cocmah interpre-
tatio. 45

C

Cabala lex, quæ fuerit. 54
Caba-

Cabalistarum
starum m
Cabalistæ, i
dos nos a
Calor, qu
cubi exce
non.
Calor, cur m
tenior, d
meridien
Cadauera,
sarijs no
cur eade
incutiar
Candidus
lor, qu
Canibus
tenda
Cauda q
Causæ
quot.
Aristo
Causa ag
rum co
ea parū
Cedria, de
Cedrus, H
quomo
Cedrus ar
celeber
Cedrus, c
Diosc.
Cephas, q
Certamen
Esau,
rit.

I N D E X

Cabalistarum & Talmudistarum munia. 42 Cabalistæ, in quo beatificandos nos asserant. 53 Calor, quibus de causis alicubi excessiuus, & alicubi non. 46 Calor, cur nobis sentiat intensior, diebus æstiuis, post meridiem, quam ante 47 Cadauera, cur dantur aduersarijs nostris in cibum: & cur eadem terrorem nobis incutiant. 4 Candidus & rubicundus color, quid denotent. 145 Canibus sancta non committenda. 6 Cauda quid denotet. 2 Causæ rerum quarumlibet, quot, & quæ secundum Aristotelem. 120 Causa agens in particulari, parum cognita Aristot. & de ea parū aut nihil egit. 120 Cedria, dentibus utilissima. 4 Cedrus, Hebræis, quæ sit, & quomodo nuncupetur. 42 Cedrus arbor, cur à Dauide celeberrimè decantata. 42 Cedrus, quæ dicta Theoph. Diosc. & Plinio. 42 Cephas, quid denotet. 75 Certamen inter Iahacob & Esau, super qua re fuerit. 206	Ceruæ vnicornis interpretatio. 81 Cerui, hinnuli, & capreæ, in sacris litteris multum celebrati. 81 Cerui spirituales, qui sint. 81 Cerui, & Capræ, quæ numina repræsentent in Archetypo. 81 Chanaā erat terra, in qua fluere debebat lac & mel. 70 Character spiritus sancti, qui sit. 65 Characteres Hebræorum nō immutandi; & quare. 177 Characteres cæteris præstantiores, qui. 177 Characteres, quidam boni, quidam mali. 177 Cherubim alas habere, cur iusserit Deus. 130 Chitimi, qui à scriptura appellati. 80 Chobar fluuius, fert influxū prophetandi. 190 Christus est via, & scala, per quā ascendimus ad Deum Patrem. 64 Christus, cur Mosis frater dictus. 90 Christus præuidit omnia de seipso futura: & qualiter Elias debeat venire ad p̄dicandum secundū eius aduentum; & q̄ erat occidendus ab Antichristo. 83

I N D E X

- Christus**, cur missus ad prædicandum annum domino placabilem. 65
- Christus**, volens dare Apostolis auctoritatem peccata relaxandi, cur insufflauit in eos, dicens: Accipite S. Spiritum. 65
- Christus** ingressus est veniens quinquagesimam portam, tribuendo peccatorum remissionem, quod non fuit concessum Moyse. 64
- Christus** ostendit sese Iacob in figura scalæ. 64
- Christum**, non legitur baptizasse quenquam, nisi Iohannem. 78
- Christus**, cur in infantia sua Aegyptum transierit. 70
- Christus**, cur docuit nos, ut orantes dicamus patri: Dimitte nobis, sicut nos dimittimus cæteris. 66
- Christus** tenet medium inter diuinas personas. 53
- Christum**, esse perfectum mediatorem, quot modis probetur. 53
- Chrisma**, quid denotet. pag. 1
- Chrysmate**, quare vngebantur sacerdotes veteris legis. 1
- Christus** fuit ex semine Abrahamæ. 77
- Christus**, cur dictus caput nostrum. 52
- Christi nomina** plura. 23
- Christus** fuit sacerdos Regalis, non legalis. 5
- Christus**, cur noluit loqui in defensione sui, coram Herode & Pilato. 140
- Christus**, cur solus tulit pro nobis crucem. 140
- Christus**, cur in eius passionem fuerit à patre derelictus. & cur eius preces, tunc temporis non fuerint exaudite. 140. 141
- Christus** omnia communicauit spiritui sancto. 59
- Christus**, pro quibus potissimum venerit. 74
- Christus**, quod nomen sibi comparauit crucis virtute. 178
- Christi gens**, cur nullo seruitutis iugo oppressa. 173
- Christus** dicitur panis vitæ, lignum vitæ, & ipsa vita. 26
- Christus**, cur posuit initium nostræ salutis in aqua baptismali. 113
- Christus**, quot effectus sit pro nobis. 113
- Christus**, cur sol dictus. 101
- Christi sacerdotium** est semper æternum. 5
- Christus**, cur nasci voluit in medio animalium; & in omnibus tenere mediæ viæ. 109

Chri-

Christus, cur
uit ante di
Christus tñ, &
beatus, sim
Christus sol
à malo di
Christus, qu
tes omni
Christi prim
fuerit. 115
secunda.
Christi sang
veteribus
Christus su
coelum,
Christus est
rū. i. ma
Christi cu
dam co
Christus
omni
Christian
concor
sione.
Christus, q
sus in ve
Christus, q
derit esse
dium, &
nium.
Cibi à Deo
post vita
qui.
Cibus solid
& quibus
pientia p

I N D E X

Christus, cur sese transfigura-
uit ante discipulos 114
Christus tñ, & nemo alius fuit
beatus, simul & viator. 28
Christus solus sciuit bonum
à malo discernere. 27
Christus, qñ suscepit iniquita-
tes omnium nostrum. 117
Christi prima concordia, qñ
fuerit. 115. 116. & 117. itē
secunda. 117
Christi sanguis p̄ualet oībus
veteribus sanguinibus. 21
Christus subuexit pacem in
cælum, 115
Christus est cōgregatio aqua-
rū. i. materiæ & gratiæ. 126
Christi cum Iona, in quibus-
dam collatio. 116
Christus effectus est p̄ nobis
omnimodū sacrificiū. 114
Christiani, & sapientes omnes
concordant de Idæarū po-
sitione. 119
Christus, quo nomine expref-
sus in veteri lege. 118
Christus, quomodo se se osten-
derit esse principium, me-
dium, & finis rerum om-
nium. 219
Cibi à Deo nobis præparati,
post vitam nobis infusam,
qui. 52
Cibus solidus, quibus datur:
& quibus item cōicatur sa-
pientia perfectorum. 79

Circuli lineæ exeuntes à cen-
tro in circumferentiam, &
ab ea in centrum, quid de-
notent. 13
Circuncisio non erat sufficiens
pro toto homine redimen-
do. 138
Circuncisio, quare instituta. 138
Circuncisio, qua ratione pec-
catum tollebat. 143
Circuncisio, quæ signa figura-
bat. 143
Circuncisionis fœdus, cur à
Deo institutum. 144
Circuncisio, erat arrabo vitæ
æternæ: incircuncisio verò
erat arrabo dānationis. 144
Circuncisio, cur fiebat octauo
die. 144
Circūcisionis pactū, vbi Gen-
tibus primo datum. 188
Clementia, quomodo mensu-
retur in mensa iustitiæ. 162
Cælum, in quot portiones di-
stinctum. 93
Cælum, an sit animatū. 210.
211. 212. 213. 214
Cælum & terra, ante rerum
omnium creationem, quo-
modo fuerint. 44
Cælum, an sit præstantius ho-
mine. 212
Cæli materia, quo pacto disse-
rat à materia generabiliū
& corruptibilium. 7
b 4 Cæli,

I N D E X

Cœli, quo verbo firmati. 22	Contemplaturus Deum, debet habere oculum purgatum. 160
Cœli, quid suscipiant ab Angelis. 37	Contéplationis definitio. 157
Cœli materiales, vnde suscipiant vim. 74	Copula carnalis, quando cessabit. 92
Cœli, quando faueant nobis. 73	Cor hominis, quam imaginem referat. 100
Cœli, ex qua materia compositi secundû Hebræos. 115	Corona suprema, quæ dicatur apud Hebræos. 111
Cœli sunt instrumenta, quibus Deus agit nobiscû. 178	Cornu tantum vnico propheta esse Prophetas ante Moysen, cur dictum. 82
Cœlorum regnum, cur nuptijs comparatum. 91	Cornua ceruorum bifaria, quid in sac. paginis denotent. 82
Cœlorum concentus, quid operentur in nobis. 35	Corpora nostra, quando fortiora & melius disposita. 167
Cœlorum regnum, quibus nominibus vocatum. 187	Corporum effigies per quos angelos Deus effingat. 8
Cœlorû in hoies, dona. 102	Corpus, licet temperatissimum, quo pacto quandoque maximam sentiat dissonantiam. 16
Coeuntes cû bestiis, qua pœna puniendi. 166	Creare & facere, quid inter se differant. 184
Collum desiderium, quale dicatur in scripturis. 188	Creaturæ, quot mensurentur modis. 60
Color viridis, nullius coloris respuit mixtionem. 38	Creaturæ, vnde habeant esse. 196
Columba, quare offerebatur in purgatione mulieris maledictæ & condemnatæ ob originale peccatum. 116	Creatura omnis, refert vestigium sui opificis. 202
Columbæ sacrificiû, quid figuret. 116	Creaturæ omnes vnde habeant esse. 51
Consonantia in rebus, quid sit. 177	Creaturæ ad Deum relatio, quo
Concentus proportionati virtus, quæ. 176	
Consonantia, vnde resultat. 149	

quomodo
Culpa, vnde
Cur magis
die vsque
quàm an
Custodum
cium, quæ
Cyromantia
bertum ma
versetur.

Danielis
lorum
do intellig
David prop
ignarus.
David in qu
sione.
David, qu
persecu
David, fug
malum,
Decima on
nissima,
Delictorum
maduerfio
Daemon, qu
tetur.
Daemon, in
animalia
Daemonum
quæ.
Dæmones, cu
gis in die,
104
Daemonum d

I N D E X

quomodo fit.	163	tuplex sit.	102
Culpa, unde fiat.	163	Dæmones mali, quibus arti-	
Cur magis timetur à Meri-		bus nos capiant	131
die vsque ad matutinum,		Dæmonum malorum natu-	
quàm antea.	94	ra, quæ.	133
Custodum nostrorum offi-		Denarius diurnus, in Euan-	
cium, quale sit.	73	gelio, quid denotet.	148
Cyromantia, secundum Al-		Dei scientia non imponit in	
bertum magnū, circa quæ		rebus necessitatem	59
versetur.	204	Dei nomina, & virtutes, quæ.	
D			110
Danielis verba, de Ange-		Dei intentio in lege, quæ fue-	
lorum numero, quomo-		rit.	148
do intelligenda.	72	Deo, quomodo possumus cō-	
Dauid proph. fuit litterarum		formari per omnia mem-	
ignarus.	40	bra.	159
Dauid in qua profecerit man-		Deum, esse fontem, quibus lo-	
sione.	74	cis testetur scriptum	53.
Dauid, quo fauore est hostes			54.
persecutus.	133	Deum habere, prout nos, om-	
Dauid, fugabat Saulis spiritū		nia membra, quibus exem-	
malum, cithara.	176	plis probatur	161
Decima omnium bonorū ple-		Deum esse vestitum more hu-	
nissima, quæ.	69	mano, quādo dicatur	161
Delictorum in lege veteri ani-		Deus, cur se humanitate vesti-	
maduersio, quæ.	172	uit	162
Dæmon, quomodo interpre-		Deus, quos peccatores omni-	
tetur.	102	no relinquat	165
Dæmon, in quæ se transferat		Deus, qua ratione dicatur de-	
animalia in nocte	106	litiari in nobis	50
Dæmonum genera, quot, &		Deus quieuit sup Abrahā.	80
quæ.	103	Deus, quomodo creaturæ in-	
Dæmones, cur præualeāt ma-		hæreat.	80
gis in die, quàm in nocte.		Deus, dicens: Ego sum resur-	
104		rectio & vita, de qua vita	
Dæmonum differentia, quo-		inferat.	57
		Deus	

I N D E X

Deus, quomodo nobiscum agat. 60 Deus, quibus mediantibus uiuificet & regat mundum. 61. Deo, nullus locus incognitus. 61 Deus inspicit omnia 61 Dei potentia describitur. 61 Deus, licet sit tantummodo unus, diuersa tamen sortitur nomina. 132 Deus est vbique, secundum omnem Theologorum scholam. 128 Deus, quam regionem inambulabat post Adæ transgressionem. 125 Deus ponderat, non numerat nostra opera 198 Deus, cur pluerit super Sodomam, & Gomorrhæ, sulphur & ignem. 165 Deus non mensuratur ea, quæ nos mensura. 60 Deus, quomodo mensuretur. 135 Deus, quot modis nos portare dicatur. 135 Deus, cur dicatur principium & finis. 148 Deus, an vbique sit. 216. 217 Deus, dicatus est hominibus, & sibi ipsi in seipsum. 148 Deus, cur in nube apparere solitus 158	Deus, quomodo mensurat uitæ nostræ progressum. 169 Deus, quando nudus dictus. 161 Deus vult omnes saluos fieri. 188 Deus est plena vita. 30 Deus, quo pacto agat, & coniungatur nobiscum 111 Deus est circulus quidam. 30 Deus, est mare excelsum, & pelagus substantiæ infinitæ. 173 Deus punit in tertiam, & quartam generationem. 20 Deus, quomodo videri, aut contemplari possit. 104 Deus, non mutatur 21 Deus, quomodo cognitus à Moyse. 195 Deus, cur supra omnia diligendus. 173 Deus dat esse omnibus 8 Deus est omnium bonorum influxus. 38 Deus, cur dicatur esse linea viridis. 38 Deus semper oblectatus est duplici familia. 72 Deus nouit & facta, & facienda. 59 Deum non imponere necessitatem rebus, & futura scire contingentia, quomodo probetur. 59 Deus

Deus habet infallibilitatem de futuris rebus.

Deus, quæ hora in descendat, se ostendat.

Deus dedit ordinem, nunquam discedit a necessitate.

Deus præsens est nostra negotia.

Deus, quando dicit se sinistram missionem: dextera misericordia.

Deus, quid à nobis exquirat.

Deus, cur dicatur Dextra & sinistram.

Diabolus, & angelus, quibus bis.

Diabolus habet super carnem.

Diabolum, quomodo superare.

Diaboli natura, & astutia, neminem Papam.

Diapason, quid sit.

Diaphanum lucis quodnam sit.

Dicere, & facere personam, in d

I N D E X

Deus habet infallibilem notitiam de futuris contingentibus. 59 Deus, qua hora in Paradisum descendat, seque Angelis ostendat. 94 Deus dedit ordinē reb. à quo nunquam discedit nisi rerum necessitate. 64 Deus præsens est ad omnia nostra negocia. 85 Deus, quando dictus aperuisse sinistram manum in punitione: dextram verò in misericordia. 82 Deus, quid à nobis potissimū exquirat. 86 Deus, cur dicatur uita. 57 Dextra & sinistra, quid denotent. 145 Diabolus, & immundi spiritus, quibus pascantur cibus. 3 Diabolus habet potestatem super carnem, & cadauera. 193 Diabolum, qua virtute possumus superare. 205 Diaboli natura, quæ. 103 Diaboli astutia, secundū Leonem Papam. 103 Diapason, quid denotet. 50 Diaphanum lucis spiritualis, quodnam sit. 31 Dicere, & facere, quas referāt personas, in diuinis. 112	Die septimo, interdictum fuit Hebræis omne opus seruale. 66 Dies remissionis in lege vet. quando institutus. 2 Dies sex, in quibus fabricatus est Mundus, quid nobis denotent. 41 Dies ac noctes augeri, vel diminui, quando facilius dignoscatur. 47 Dierū diuisio in rerum creatione, non ad tempus, sed ad ordinem productionis refertur. 44 Dissonus omnino, nequit harmoniam ferre. 176 Diues, qui propriè dicatur. 95. Diuina, per quem sensum potissimum capiantur. 2 Diuinitas, omnibus est ex æquo. 155 Diuitiæ, & veræ voluptates, ubi reperiantur. 49 Diuitiæ, vnde dictæ, secundū Marcum Varronem. 52 Dixit, verbo, quare non utendum, cum volumus obtinere peccatorum veniam. 112 Doctrinam suam totam, ubi nam efficacius tradiderit Christus. 52 Doctos, & sapientes euadere, vnde aliquib. detur. 39 Dogmata

I N D E X

- Dogmata fidelium Christi, cur sæpius commemorent dilectionem, quam timorem. 173
- Domicilia Deorū, quæ sint. 32
- Domus diuina, quot habeat portas. 65
- Dominorum proprium, quod sit. 173
- Dona naturalia, quæ sint. 104
- Dona spiritus sancti, quot, & quæ. 174
- E
- E**cclesia, quid denotet. 77
- Ecclesia, dicta est coniunx Christi, & generatrix nostra. 77
- Ecclesia, in quot partes partita sit. 93
- Ecclesia, cur prohibuit dierū et horarum obseruationes, in precibus ad Deum fundendis. 168
- Echo, quid propriè. 50
- Echo, quæ sit. 202. & 203
- Electio temporis in oratione & operatione, laudabilis est. 170
- Elementa per quos Angelos à Deo deprompta. 8
- Elementa, naturæ principia, & tota Mundi pulchitudo, vnde emanarit secundum Mercurium. 44
- Elementaria principia, quot, & quæ iuxta nonnullos. 121
- Elias, præuidit eius raptum in duplici spiritu. 83
- Elisæus, in cœlum ascensurus, quid petijt. 82
- Elisæi miracula quæ. 82
- Elisæi verba ad Eliam, cum ferretur in Paradisum. 83
- Elohim, quid denotet. 206
- Emolumenta, quæ a luce consequimur, quæ sint, & quot. 106
- Enoch multa scripsit de dimensionibus. 80
- Ensofph, quomodo interpretetur. 57
- Entium vnumquodque tantum accepit de bonitate ac perfectione, quantum iustè decuit. 58
- Error, quid sit. 163
- Essendi munus, per quos Angelos Deus largiatur. 8
- Essentia vera, quæ sit. 96
- Eua, quomodo fuerit prius filia: deinde coniux, Adæ. 77
- Euphrates fluuius vnde originem trahat, & per quas transeat regiones. 56
- Exercitus & cœlestes militiæ, sunt intelligentiæ & formæ spirituales. 32
- Extra

Extra Deum, nihil
155
Extra sphaeram Mundi
quicquam sit.

F

Facies Dei multiple
& posteriora, &
194
Fames, est flagellum
dam.
Fatum, à quibus spiritus
pendeat.
Fatum, quid importet
Favor, quo modo in
tur.
Fides est ex auditu.
Fideles veteris testa
quomodo iustificati
Filij Dei, qui proprie
Filij diaboli, qui
88
Flumina quatuor Pa
quid denotent alleg
56
Flumina currunt in
semperiterno fluxu.
Fluius aquarum viu
vnde emanet, &
diuidatur alia flu
55
Fœderis legalis ex
tione, quid conseq
191
Fœtus supremus, dat
ribus.

I N D E X

- Extra Deum**, nihil est. 155
- Extra sphaeram Mundi**, an quicquam sit. 50
- F**
- Acies Dei** multiplex; sicut & posteriora, & quæ. 194
- Fames**, est flagellum quoddam. 170
- Fatum**, à quibus spiritibus pendeat. 62
- Fatum**, quid importet. 59
- Favor**, quo modo impetretur. 155
- Fides** est ex auditu. 2
- Fideles** veteris testamenti, quomodo iustificati. 142
- Filij Dei**, qui proprie. 88
- Filij diaboli**, qui dicti. 88
- Flumina** quatuor Paradisi, quid denotent allegoricè. 56
- Flumina** currunt in mare sempiterno fluxu. 55
- Fluvius** aquarum viventium vnde emanet, & in quot diuidatur alia flumina. 55
- Fœderis** legalis ex observatione, quid consequamur. 191
- Fœtus** supremus, dat esse omnibus. 60
- Fons** & origo omnium riuulorum, qui sit. 51
- Fons** primus misericordiæ & pietatis, qui sit. 157
- Fons** animarum, qui sit. 30
- Fontes** diuini, quot, & qui. 30.31
- Fons** quatuor Paradisi fluminum, qui sit. 56
- Fontes** Dei, quando dicantur in nobis exiccati. 54
- Forma**, quomodo datur secundum Aristotelem. 33
- Forma**, secundum quam datur dispositionem. 39
- Formam** fluxæ materiæ per quos angelos ministrat Deus. 8
- Formarum** particulariû vis, vnde. 23
- Frater**, in veteri lege, tenebatur suscitare semen fratris defuncti absque liberis. & cum hoc facere renueret, qua poena puniebatur. 91
- Fructus** terræ, quando meliores fuerint, ante diluvium, vel post. 196
- G**
- G**Ab. Angelus, cur ad Ioseph missus. 191
- Gallus,

I N D E X

Gallus, cur Soli dicatus. 99 Gamon Pythagoreis, quid sit. 44 Garganus mons, à quo electus. 189 Generatio nostra prima, & secunda, ad quæ Idola effictæ. 51 Genij nostri, quot, & qui sint. 74 Genij nostri, quid operentur in nobis. 74 Genij nobis deputati, q̄ sint. 129. Genius hominis custos nunquam eum deserit, quousque fit in termino. 34 Genius custos, an semper vnus & idem vni præsit. 129 Geon fluminis origo, & rami. 55.56 Geomantia, circa quæ versetur. 204 Ghedulah, gheburah, tiphereh, malchuth, sunt ea quatuor, quæ requirebântur ad perfectum esse rerum. 58 Ghedulah, quid significet. 58 Gheburah, quid denotet. 58 Ghedulah pietas, quæ sit. 175 Ghebulab, quæ pars sit. 89	Ghebura est aquilo magnus à quo pueniunt animæ omnes. 38 Gratias, quando de facili assequamur a Deo. 94 Gratiæ spirituales, à quo emanent, & in quo demandentur. 58 Gratiam aliquam à Deo cupientes, quod nomen Dei à nobis inuocandum. 12 Gratiæ pro interiori homine, à quo efflagitandæ. 52 Gyrum, quomodo efficiantur creata omnia. 155
-
- H**
Geon fluminis origo, & rami. 55.56 Geomantia, circa quæ versetur. 204 Ghedulah, gheburah, tiphereh, malchuth, sunt ea quatuor, quæ requirebântur ad perfectum esse rerum. 58 Ghedulah, quid significet. 58 Gheburah, quid denotet. 58 Ghedulah pietas, quæ sit. 175 Ghebulab, quæ pars sit. 89	Abitatio temperata, an sub æquinoctiali circulo, opiniones variæ. 46 He littera, est character spiritus sancti. 65 Hebraicè scripta, cur nonnulli in linguam Chaldaicam vertere. 118 Hebraei ægrè tulerunt orationem efficacem Abrahamæ pro Ismahelitis & Agarinis. 72 Hebræorum numeri, quotuplices sint, & vnde ornantur. 96 Hierarchia superior, quos Angelos habeat: & qualem eorum

I N D E X

- eorum munus sit. 9
- Hierarchiæ mediæ Angeli, qui : & quibus præfint. 9
- Hierarchiæ Angelorum, quot, & quomodo vocatæ. 6
- Hierarchiæ inferioris Angeli, qui : & quid curent. 9
- Hierusalem, quem typum gerat. 35
- Hinnuli, in sacris paginis, quid denotent. 82
- Holocaustum, quale sit, & quid denotet. 113
- Homo nominatur Angelorum illorum nomine, à quibus influxum recipit. 126
- Homo suscipit ab Angelis purgationes, illuminationes, & profectus. 127
- Homo habet convenientiam cum omnibus Angelis. 126
- Homo, quid sit secundum Sapientis doctrinam. 126
- Homo habet symbolum cum omnibus. 126
- Homo, cur de pulvere, seu limo terræ plasmatus. 4
- Homo, quomodo possit cognoscere omnia. 30
- Homo, cur dicatur parvus mundus. 199
- Homo, imago Dei. 30
- Homo, quid hauriat à Planetis. 34
- Homo ab igne remotus, cur quandoque magis calefit, quàm alius, qui propè ignem sit. 47
- Homo est circulus à Deo procedens. 30
- Homo, quo pacto Deum æmuletur. 30
- Homo est nodus rerum omnium. 8
- Homines per quos gradus à Deo distincti. 8
- Homo potestate & virtute continet omnia. 14
- Homo habet symbolum & peculiarẽ imaginem utriusque solis. 100
- Homo, est arbor inuersa. 18
- Homo est vinculum omnium, & omnia continet. 3
- Homo, est imago Christi. 26
- Hominum genus, per quos angelos curet Deus. 9
- Homines plures, qua ratione dici possint vnus homo. 196
- Homines, vnde suscipiant varios mores, & vitam multigenam. 35
- Hominis vita, post Diluuium, ad quem terminum succisa. 197

Homines

I N D E X

Homines, quo pacto possint, & Angeli fieri. 130	mus nouit 76
Horror, cur mortales inua- dat quibusdam noctis ho- ris 167	Ideæ quæ sint 29.147
Horti voluptatis delitiæ, quæ 146.	Ideæ in summi archetypi mente quo modo sint. 120
Hostia, quæ dicatur 113	Ieiunium & animæ afflictio Iudæis, quo indicta tempo- re. 2
Hostis humanus debellari ne- quit, nisi prius debellato e- ius tutore secundum pri- scos Theologos 205	Iesus Christus penetrauit cœ- los, vt nos introduceret il- luc, & præsentaret Patri. 64
Humanæ vitæ spatium, quale fuerit ex decreto Dei ante diluuium 196	Iesus, ubi locutus cum Sama- ritana. 188
Humorum distemperatio, vn- de. 66	Ignis in legali sacrificio, quo- modo dabat signum diuini beneplaciti. 6
Hydromantia, in quibus con- sistat. 204	Ignis comedens, & non deuo- rans, quid significet. 6
I	Ignis, cur requiratur in sacris peragendis. 105
Iacob, versus quam cœli pla- gam fixit tabernaculum suum. 68	Ignis supramundanus, quid operetur. 135
Iacob, quot modis pugnaue- rit cum Angelo Esau 206	Ignis, quem venit mittere Christus in terram, qui in- telligatur. 136
Iacob, in pugna cum Ange- lo, quo membro fuerit pla- gatus. 206	Imagines Crucifixi, & san- ctorum, cur permissæ. 108
Iacob, cur tãtopere diligebat Ioseph. 185	Imaginaria visio, quæ sit. 202
Iahacob, quomodo prius vo- catus. 74	Inclinationes hominum, vn- de. 33
Iah est nomen diuinissimum, ex quo compositum est Halleluah. 65	Indumenta, per quæ Deum possimus dignoscere, quæ sint. 161
Ianuas intelligentiæ, quis pri-	Infirmorum ortus, vnde. 17
	Influxus bonus, à quibus no- bis concessus 36
	In-

Influxus cœli
aperiantur
Intellectualis
animalis ui-
ne, quid di-
181
Intellectus sep-
priè.
Intelligentia
satiua, quid
Intelligendi m-
qui.
Intelligentia
sit apud
168
Intelligentia
quibus sac-
cis hauri-
Ioannes cu-
131
Iobeleus,
65
Iobeleus, c-
65
Iobelei tempor-
bantur dom-
possessiones
Iobileum, quo-
brar solitum
Iobileum maxi-
do erit.
Iobelei maxim-
nia in pristin-
tur, sed m-
46

I N D E X

- Influxus cœlorum, quando
aperiantur . 94
- Intellectualis, rationalis &
animalis uirtus in homi-
ne, quid differant inter se.
181
- Intellectus separati, qui pro-
priè . 7
- Intelligentia Dei rerum cau-
satiua, quid sit . 120
- Intelligendi modi, quot, &
qui . 79
- Intelligentia nō errans, quæ
sit apud Auerroem .
168
- Intelligentiarum mentio ex
quibus sacræ scripturæ lo-
cis hauriatur . 9.10
- Ioannes cur fuit dictus vox
131
- Iobeus, unde dictus .
65
- Iobeus, cur institutus .
65
- Iobilei tempore, cur restitue-
bantur dominis pristinis
possessiones . 66
- Iobileum, quo anno cele-
brar solitum . 64
- Iobileum maximum, quan-
do erit . 66
- Iobilei maximi tempore om-
nia in pristinum reducen-
tur, sed meliori sorte .
66
- Iobilei tempore, cur ser-
ui manumittebantur .
66
- Iobilei remissio, quo die
fiebat . 64
- Iobileus, & peccatorum re-
missio, quo dabatur tem-
pore . 64
- Iod littera, est diuinitati pa-
tris ascripta . 65
- Ionæ pro Niniuitis apud
Deum intercessio . 116.
- 117
- Ionæ exemplum, de trina
dierum permanfione in
ventre ceti, cur à Christo
adductum . 116
- Iona, quid interpretatū . 11
- Ionatha Vzielis filius, con-
uertit totum vetus testa-
mentum in Chaldæam
linguam; quæ translatio,
est omnium melior .
113
- Ionata, hebraicè quid signi-
ficet . 119
- Ioseph, à quibus adoratus .
186
- Ioseph, cur sic vocatus à ma-
tre . 185
- Ioseph pulchritudo, quæ fue-
rit . 186
- Ioseph triumphauit de om-
nibus inferioribus . 186
- Ioseph, cur bis venditus . 186

I N D E X

Ioseph, cur præcepit ut eius ossa conderentur in Sichem 190 Ioseph, quam effigiem referebat. 185 Ioseph, cur fuit sepultus ossibus tantum, & non corpore in Sichem. 191 Ioseph, cur sortitus fuit partem extra fratres suos 188. Ioseph, cur denominatus iustus. 191 Ioseph benedictiones, quæ fuerint. 187 Ioseph, ubi sepultus. 188 Iosue, usque ad quam portam intelligentiæ Binah peruenierit. 194 Iota, quæ littera sit. 153 Ira Dei, adhuc apparet super locis, ubi erant urbes Sodoma, & Gomorrha. 165. Isaac, quomodo splenduit coram domino. 67 Isaac, in qua regione effectus fuerit diues, & felix. 74 Israel, secundum Hieronymum, quomodo interpretatum. 74 Israelitæ veri si erimus, quæ locum assignabit nobis Christus. 53	Israel populus, quot annis fuerit in captiuitate. 151 Iudex, in quorum medio sedere debeat. pag. 110. Iudex optimus, quis sit. 109. Iudæorum gens, cur duræ seruitutis iugo adacta. 173 Iulij, & Augusti mensibus cur in Septentrionalibus regionibus est intensior calor, quam in mense Maij, vel Martij, licet mense Iunij Sol sit eis magis propinquus. 47 Iusti, quomodo alias nominati. 136 Iustitiam ac iudicium obtinere cupiens, quale Dei nomen inuocare debeat. pag. 12
- ## L
Lais, quid denotet. 106 Lampades septem, ardentes ante thronum Dei, & figuratæ in Apocalipsi, quid denotent. 61 Latro bonus, cur à Dextris Christi constitutus. 52. Lauretum, fuit locus electus	Lea, quid significet Legatio facta per Iulium Frontonem, quomodo Legis prophetia Leonum carnis inter querant car. Lætitia, quomodo bis adinuenitur Legis sapientia, quomodo cunctis Lex, quomodo 54. Lex scripta, quomodo car. Lex euangelica, quomodo fecit Lex amoris, quomodo retur. Legem obmittunt 149. Lex vetus, quomodo pag. Litterarum præparatio te. Lex, nulla luntaria

I N D E X

<p>Stus à gratiarum ma-
tre. 189</p> <p>Lea, quid significet. 169</p> <p>Legatio facta à Christo, la-
troni, quæ fuerit. 52</p> <p>Legis proprium, quod 148</p> <p>Leonum catuli, quid theolo-
gis interpretentur: & cur
quærant à Deo escam.
car. 4</p> <p>Lætitia, quando facilè in no-
bis adinueniatur. 167</p> <p>Legis sapientia Hebræis cõ-
cessa, vnde emanarit se-
cundum Paulum. 54</p> <p>Lex, quoties Hebræis data.
54.</p> <p>Lex scripta perfectior exti-
tit, quàm lex naturæ.
car. 3</p> <p>Lex euangelica omniũ per-
fectissima. 3</p> <p>Lex amoris & filialis timo-
ris, quæ sit, & quid ope-
retur. 3</p> <p>Legem obseruantibus, pro-
mittuntur multi fructus.
149.</p> <p>Lex vetus, quanti fuerit.
pag. 149</p> <p>Litterarum quarundam he-
bræarum declaratio. car-
te. 150</p> <p>Lex, nulla est merè vo-
luntaria. 166</p> | <p>Lex euangelica, dicitur lex
amoris: Mosaica verò
terroris, & quare. 172</p> <p>Lex, quid pollicebatur cum
euangelio, & quid sine il-
lo. 148</p> <p>Lex, si non esset, peccatum
non imputaretur. pag.
164.</p> <p>Lex, est ipsa veritas, &
regula agendi. pagi.
165.</p> <p>Lex, quantæ sit dignitatis,
& quanta nos doceat.
147. 148.</p> <p>Lex vetus, cur digito Dei
scripta. 149</p> <p>Lex vetus, quibus in ta-
bulis perhibetur scripta.
149</p> <p>Lex Dei, quibus præce-
dentibus signis data sit.
172.</p> <p>Lex, vt verè hominem iu-
stificet, quæ requiran-
tur. 138</p> <p>Lex antiqua, cui primò da-
ta: & à quo postea in me-
lius conducta. 153</p> <p>Lex vetus quid operaba-
tur. 139</p> <p>Libanus, quid denotet. 42</p> <p>Liber vitæ, qui 24</p> <p>Liber vitæ, qui propriè.
pag. 49</p> |
|---|---|

I N D E X

- Liberum arbitrium**, an sit in nobis. 60
- Lignum primum parentibus vetitum**: quale. 15
- Lilit**, quod animalis genus, secundum quosdam. 106
- Linea viridis**, quid denotet. 210
- Linea viridis**, quot modis à Cabalisticis vocata. 217
- Lingua**, cur nobis data. 130
- Lingua administrat cibum** corporalem nobis, & spiritualem ceteris. 130
- Lingua**, unde dicta. 130
- Litteraria cōmutatio** apud Cabalistas, quomodo fiat. 132
- Litteræ hebraicæ**, cur punctis signatæ. 152
- Litteræ hebraicæ**, cur punctis, & accentibus insignitæ. 153
- Loca à Deo electa**, quæ. 189
- Loca habent particulares influxus**. 139
- Locus particularis diuinæ adorationis**, Prophetis ante Moſen fuit ignotus. 81
- Locus maximè confert in re** feliciter gerenda. 73. 74
- Locus Dei**, cur indeterminatus, ante aduentum Christi. 180
- Locus & Tempus**, pari ambulant paſſu, iuxta Iureconsultos. 190
- Logici arguentes à poſteriori**, dicuntur arguere ab effectu. 79
- Loth erat à Deo alienus**. 70
- Loth**, cuius meritis fuit ereptus ab incendio Sodomorum. 70
- Loci mutatio multum confert**. 190
- Lucifer**, quare superbia motus. 23
- Luciferi verba**, propter quæ fuit è Paradiso eiectus. 23
- Lucis beneficium**, omnia creata ſentiunt. 105
- Lumen**, quot modis capiatur in ſcriptura. 104. & 105
- Lumina**, cur cadaueribus accendantur: item in omnibus ſacris peragendis. 105
- Lunæ qualitates**, quæ. 97
- Luna**, cur dicta magis Planeta. 97
- Luna

Luna deifera, e
ter archetyp
97
Lunæ deifera
98
Luna, non
87
Luna, cur aliq
aliquando
aliquando
Luna, cur à qu
tur alter ſol
netis dotes
99
Luna deifera
cata.
Lunæ deif
98
Luna non
ſole reſp
Lux, eſt
aduerſa
Lux vitra p
fundit ra
res, quos
rit.
Lux diuina
intelligent
Lux, fugat te
operantes
Lux, cur Dæ
ca.
Lux, vbi
106

I N D E X

Luna deifera, est vltima inter archetypos Planetas.

97

Lunæ deiferae effectus.

98

Luna, non lucet à se.

87

Luna, cur aliquando plena, aliquando semiplena, & aliquando obscura.

88

Luna, cur à quibusdam dicatur alter sol. & quas à planetis dotes accipiat.

98. & 99

Luna deifera, cur catena vocata.

98

Lunæ deiferae nomina.

98

Luna non lucet à se, nisi à sole respiciatur.

99

Lux, est malè operantibus aduersa.

34

Lux vitra pertransiens, diffundit radios iuxta colores, quos in vitris competit.

31

Lux diuina superat omnem intelligentiam.

79

Lux, fugat tenebras, & malè operantes.

102

Lux, cur Dæmonibus inimica.

105

Lux, vbi remaneat.

106

M

Malchuth, quid importet.

58

Malchut luna archetypa, dicitur cerua vnicornis.

81

Malchut, quare Antiquis vnicornis dictus.

82

Malchut, quando est quòd non possit creatis communicare bonum influxum.

87

Malchut sponsa, cui se comparet.

87

Malchut, cur prima sephirot dicta.

98

Malchut est ianua introitus sephirot.

99

Malcha, quid sonet.

213

Malchut cognominatur etiam, mare.

123

Malchut est opifex omnium, quæ ponuntur in esse reali.

124

Malchut, dicitur etiam iustus; & quare.

124

Malchut ampla potestas.

132. & 133

Mali origo, vnde.

27

Mansiones Dei, quæ sint.

67

Mare, quid sit.

123

Maris infimi conditiones.

123

c 3

Mar-

I N D E X

- Martius mensis**, est primus anni, secundum veterem legem. 67
- Masculus & foemina** sunt etiam in druinis; & quo pacto idem vocentur. 76
- Matrimonium**, an à Deo institutum. 91
- Matutinæ horæ**, cur media nocte decantari institutæ. 94
- Maumethici** adeò prosperantur, ut quodammodo nobis Christianis puaaleant. 72
- Mazpaz**, quid designet apud Cabalistas. 132
- Medium**, quid propriè. 214
- Melchisedech**, quomodo interpretatus. 5
- Membra Dei**, quæ sint. 161
- Mendacium** habet curtos pedes, ac debiles. 219
- Mense septimo**, cur ordinatus fuerit Hebræis dies remissionis. 67
- Mensis primus mundanus**, qui. 67
- Mensis legis primus**, qui. 67
- Mentes angelicæ ministrantes Deo**, dicuntur bipartitæ. 61
- Mercanæ opus**, quodnam dicatur. 42
- Mercuriales puri**, quandiu viuunt, secundum Astro-nomos. 197
- Meridionalis proprietas**, quæ. 68
- Messias**, est principium, medium, & finis omnium creaturarum. 219
- Metalla** per quos angelos Deus producat. 8
- Metalla**, vnde formentur. 123
- Michael arch.** dum viuimus, sacrificat Deo nostra bona opera: post mortem verò nostram offert illi nostras animas purificatas. 5
- Michael**, quomodo à Cabalists vocatus. 5
- Michael contra serpentem** antiquum pugnavit pro animabus omnium, & eiectus est draco. 4
- Michael**, cur vocatus sacerdos magnus. 4
- Michael**, qua lance ponderet animas. 5
- Michael** altercationem habuit cum Diabolo pro corpore Moisi. 3
- Michael fuit dux Moisi** contra

contra, mu-
stes.
Michaelis offi-
sit.
Michael datus
in principem
cutelæ.
Michael est p-
animas su-
183
Michael & D-
sibi vendi-
hominis.
Millenarius
Deo conu-
Minerva inu-
dum.
Miracula
quæ pro-
82
Miraculo-
tio, ad
82
Miracula,
da.
Misericordia
dit ghebun-
quare.
Mittatron,
5
Mittatron
nus, quod
Montes exce-
sint, quid
quando in-

I N D E X

- contra! multigenos ho-
 stes. 5
Michaelis officium, quale
 sit. 5
Michael datus fuit Christo
 in principem militiæ, nō
 tutelæ. 129
Michael est princeps super
 animas suscipiendas. 183
Michael & Diabolus, quid
 sibi vendicent in morte
 hominis. 193
Millenarius numerus, cur
 Deo conueniat. 20
Minerua inuita, nihil agen-
 dum. 72
Miracula vt subsequatur,
 quæ præcedere debeant. 82
Miraculorum perpetra-
 tio, ad quid spectet. 82
Miracula, quando quæren-
 da. 108
Misericordia ghedulah exce-
 dit gheburah iustitiam, &
 quare. 174
Mittatron, quid denotet.
 5
Mittatron Angelicæ mu-
 nus, quod. 203
Montes excelsi ceruis, qui
 sint, quid fluxerint; &
 quando incuruati. 188
Monumenta prophetarum,
 quæ sint. 201
Mortales, sub qua præsen-
 tia somniant. 191
Mos Dei, secundum Caba-
 listas. 20
Mors preciosa, quæ dicatur.
 200
Mosis claritas, vnde. 4
Moses vnde obtinuit gra-
 tiam loquendi cum Deo
 facie ad faciem. 5
Moses, qua virtute suos ho-
 stes superauit. 6
Moses, cur per legem suam,
 neminem potuit beare. 64
Moses non promisit Iudæis
 in lege nisi temporalia. 64
Mosi, cur nō permissum du-
 cere populum in terra
 promissionis. 64
Mosi, melius innotuit veri-
 tas cū intellectu adæqua-
 ta, quàm Aristot. & cæ-
 teris Philosophis. 79
Moses, quorum regum tem-
 pore fuerit. 79
Moses, docuit suos omnem
 sapientiam. 79
Moses, cur non duxit popu-
 lum in terra promissio-
 nis. 90
Moses defunctus est sine
 salutis

I N D E X

- salutis semine; & quare. 91
- Moses cognouit naturam rerum. 79
- Mosi, diuina reuelata sunt à Deo. 79
- Moses, cur cum Deo loquēs, abscondit faciem suam ab eo. 159
- Moses, cur non potuit introducere populum in terram promissionis. 178. 179
- Moses, quando peccauerit in spiritum sanctum. 192
- Moses, cur mortuus in monte Nebo: & cur dictus obijisse corpore, non autē spiritu. 193
- Moses, vbi, & à quo sepultus, secundum Hebræos. 193
- Mosis corpus, cur non in propatulo sepultum. 103
- Moses fuit omnium mitissimus. 194
- Moses assecutus est 13. pietatis mensuras; quod nulli alij datum fuit. 194
- Moses, vsque ad quam intelligentiæ portam peruenierit. 194
- Moses, cur non potuit videre faciem Dei, sed tantummodo posteriora. 194
- Moses, cur non peruenit ad omnes intelligentiæ portas. 195
- Moses, quo lumine legem tulit. 203
- Moyses, cur prohibuit Israelitis cultum syderum. 212
- Motus de loco ad locum est solius corporis. 7
- Motus, maximè cooducit ad sanitatem. 177
- Mundus, quot diebus à Deo creatus. 38
- Mundus, cur à Deo creatus. 21
- Mulier, quam partem significet. 25
- Mulier est imago viri. 26
- Mundi secundum Cabalistas, quot, & qui. 42
- Mundi fabrica, quot diebus absoluta fuerit. 43. 44
- Mundus, cuius sit figure: & quas habeat extremitates. 45
- Mundus, cur dicatur creatus in sex diebus: & vnde precedant eius extremitates. 45
- Mundus fundatus est in sapientia. 45
- Mundus, quo mense fabricatus. 67
- Mun-

Mundus, & eius p
ratione à Deo
50
Mundum crean
quot, & qbus f
59
Mulieres, quand
perfectionis pa
Mundum esse ate
ratione nititu
Aristoteles.
Mulier vna ab in
que deputata
Musica & cantu
aliquid.
Mundi à Caba
quot, & qui
Mundus & D
apud veter
definiti.
Mundi anim
dis vocata
N
N Aris dom
180
Nationes, cu
puaiebant ad
lem.
Naturæ vis, po
artis.
Naturalia, quon
pateticis defir
Natura, & spi

I N D E X

Mundus, & eius partes, quæ ratione à Deo fabricatæ. 50 Mundum creando Deus, quot, & quibus fuerit usus. 59 Mulieres, quando amisere perfectionis partem. 76 Mundum esse æternum, quæ ratione nititur probare Aristoteles. 121 Mulier vna ab initio vnicuique deputata. 146 Musica & cantus operantur aliquid. 176 Mundi à Cabalistis recepti, quot, & qui. 207 Mundus & Deus, quomodo apud veteres philosophos definiti. 216 Mundi anima, cur linea viridis vocata. 217	sentiunt cœli instinctum & fauorem. 73 Natura quomodo ab Auerroe vocata. 168 Nebo mons, quid interpretatus. 192 Nemo dat quod non habet. 29. & 59 Nemo attingit quicquam boni, nisi id superna cedente virtute. 39 Nemo, antiquitus saluabatur per legem. 90 Nervi & ligaturæ in corpore humano, quot sint. 192 Nilus, quomodo olim vocatus. 70 Noe, prævidit diluviū. 80 Noe, quos populos docuerit sacros ritus & aliorum cursas. 80 Nomen tetrag. connectit & gyrat omnia. 36 Nominum mutatio, multa operatur. 74. 75 Nominis immutatio Abrahæ et Sarre, quod signum fuit. 76 Nomina Dei præcipua, quot, & quæ eorum virtutes. 12 Nomina Dei multa sunt: & vnumquodque eorū suū habet
-
- N**
Naris domus, quæ sit. 180 Nationes, cur multoties præualebant aduersus Israel. 108 Naturæ vis, potētior quàm artis. 35 Naturalia, quomodo à Peripateticis definita. 39 Natura, & spiritus noster	

I N D E X

- habet proprium influ-
xum. 11
- Nomen Dei est idem quod
eius virtus. 13
- Nomen domini, quando in-
uocari coeperit. 36
- Nomina, & agnomina diui-
na, à quo pendeant. 101
- Nomina diuina à quibus ha-
bita: & quantæ excellen-
tiæ sint. 152
- Nox naturalis, quot horas,
& vigilias contineat. 93
- Nox, quomodo interpreta-
ta. 163
- Numeri, quibus indigemus
ad percipiēda Dei & Na-
turæ archana, qui sint. 45
- Numerus septenarius, cur
dicatur numerus remis-
sionis. 64
- Numerus omnis, seu omnis
multitudo est ab uno. 50
- Numerus ultra denarium
cur dari nequeat. 51
- Nuptiæ carnales, quæ figura
sint. 92
- Nuptiæ carnales, decernun-
tur in cælo; sed celebran-
tur in terra. 92
- Nuptiæ cœlestes, quæ. 93
- Nuptiæ cœlestes, per quem
initiatæ. 93
- O**blatio sacrificij à Deo
instituta, & quare. 3
- Obseruatio, quando opus sit
incipiendum, an non, vn-
de fieri melior possit. 167
- Oculus debet esse lucidus, si
in aliquod lucidissimum
inspecturus sit. 160
- Omen felix cupienti in re-
bus agendis, quid observa-
re debeat. 73
- Omnia, proueniunt ab vno. 58
- Omnia habent suum tem-
pus. 169
- Opera omnia in Christi no-
mine facienda. 177
- Operantes malè, odio habēt
lucem. 106
- Operari cupienti, quid ma-
gis necesse sit. 12
- Operari rectè volenti, quæ
necessaria sint. 179
- Operatio omnis vnde fiat. 177
- Operis de Bresth & de
Mercana differētiæ apud
Cabalistas. 42
- Ophaninorū munus quod. 135
- Opinio Antiquorum non-
nullorum de anima. 40
- Opinio Theologorū circa
animarū productionē. 40
- Ora-

Oracula, quom-
tanda.
Oranti, quæ di-
quirantur,
clum.
Oratio, quib-
niat.
Oratio, cur
agenda.
Oratio, quom-
in conspectu
Oratio, cur n-
154. & 155
Oratio requi-
seruatione
Oratio effe-
170
Oratio m-
nali of-
retur.
Oratio v-
retur.
Oratione
sit.
Oratione
bus pra-
178
Orbis vni-
saltem in
fidet.
Ordines I-
cur noui
Ordo Arc-
Hebrai-
Ordo mu-

I N D E X

Oracula, quomodo interpre-
tanda. 201

Oranti, quæ dignoscenda re-
quirantur, secundum Pro-
clum. 156

Oratio, quibus magis conue-
niat. 155

Oratio, cur in abscondito
agenda. 159

Oratio, quomodo ascendat
in conspectu Dei. 157

Oratio, cur nobis necessaria.
154. & 155.

Oratio requirit tēporis ob-
servationem. 168

Oratio efficacior, quæ sit.
170

Oratio matutina, cui tribu-
nali offeratur, et quid ope-
retur. 171

Oratio vespertina, quid ope-
retur. 171

Orationis efficacia, quanta
sit. 157

Orationem assumpturi, qui-
bus præditi esse debeant.
178

Orbis unusquisque vnam
saltem intelligentiam pos-
sidet. 33

Ordines Intelligentiarum,
cur novem. 9

Ordo Archang. quomodo
Hebræis vocati. 8

Ordo mundi archetypi,

quis. 88

Osæas, assumendo fornica-
riā vxorem, & ex ea for-
nicationum filios susci-
piendo, non incurrit de-
decus. 139

Ossa magistralia, quot sint
in humano corpore. 75.
& 191

P

Pœnitētiā, cum agimus,
ad quem debemus re-
currere. 112

Pallas, quid sit. 96

Palma, cedrus, & hyssopus,
inter plantas celebrantur
multum in sac. paginis. 41

Pan, quare à Poetis sic vo-
catus. 48

Pan Deus, cur figuratus cū
Hebride stellata in pecto-
re. 50

Pan, cur effectus sonare fi-
stulam septem calamorū.
50

Pan apud Poetas quomodo
figuratus. 50

Panis meridionalis & matu-
tinus, quid importent. 5

Paradisus, qua cœlorum
regione constitutus. 46

Paradisus terrestris, quare
à Deo nuncupatur Para-
disus voluptatis. 46

Para-

INDEX

- Paradisi temperatissima regio. 46
- Paradisi amœnitas, non ex qualitate vel regionis illius natura, sed ex situ. 48
- Paradisus terrestris, an sit Paradius, de quo scriptura loquitur. 48
- Paradisi cœlestis ingressus, quando detur nobis. 48
- Paradisus, cur vnus dicatur. 51
- Paradisi hortus verus, qui. 51
- Paradisi, quot, & qui. 208
- Paries, qui interponitur inter nos & Deum, quis sit. 158
- Passio Christi tātummodo, fuit sufficiens ad redimendum hominem ab omni peccato. 139
- Pater verus, qui sit. 29
- Pater neminem iudicat, sed omne iudicium dimisit filio. 112
- Pater quem deserat. 113
- Patres sancti, in quorum signum à Christo in sua resurrectione de Purgatorio educti. 64
- Patres antiqui, cur diu vixerint. 196
- Paulus Apost. cur optabat dissolui. 198
- Peccatum, qua ex parte oritur. 3
- Peccatum, quomodo vet. lege expurgabatur. 3
- Peccatum est causa omnium malorum. 17
- Peccatum tam in Angelis, quàm in hominibus quando fuit, & est. 163
- Peccati proprium esse, quodnam sit. 163
- Peccati totam summam, vbi complectatur Deus. 163
- Peccatoris morte non deletatur Deus: sed magis vita et conuersione illius. 13
- Peccatorum remissio vnde fiat. 111
- Pellicea vestis, qua Deus induit Adam, ex qua pelle desumpta fuerit. 68
- Pellicea vestis, qua indutus fuit Adam post transgressionem, quid denotet. 165
- Petra, quomodo hebraicè dicta. 179
- Petrus Apost. cur Cephass vocatus. 75
- Petrus, sola vestimētōrū vmbra sanabat infirmos. 181
- Pha-

Pharao, cur à Deo flagellatus. 107

Pharisæi, cur fimbrias dilatabant. 107

Philateria, quæ nam. 107

Philateria, quot, & quando delata à sacerdotibus Hebræis. 107

Philosophis causa prout idem est quod apud Græcos, Pan. 107

Physon, siue Ganges, vnde dicitur. 107

Physon fluuius aurum ducit. 107

Picem & sulphur, cur ait Deus super Sodomam & Gomorham. 107

Piscina & benedictio, quibus idem sonus. 71

Piscina, quid sit. 71

Planeta, cum quibus niant. 71

Planeta, quibus induunt sacerdotes in sacris brandis, cur cruce induti sint. 71

Plato, vbinam fecerunt tionem de Paradisi tiam. 71

Plato, cum dicit cœlestium omnium bonorum. 71

I N D E X

- Pharao, cur à Deo flagellatus. 69
- Pharisæi, cur fimbrias suas dilatabant. 110
- Philateria, quæ nam sint. 107
- Philateria, quot, & quomodo delata à sacerdotibus Hebræis. 110
- Philosophis causa prima, idem est quod apud Poetas, Pan. 50
- Physon, siue Ganges fluvius Paradisi, vnde oritur. 56
- Physon fluvijs aurum producit. 55
- Picem & sulphur, cur pluerit Deus super Sodomam & Gomorham. 165
- Piscina & benedictio Hebræis idem sonant. 71
- Piscina, quid sit. 147
- Planetæ, cum quibus conueniant. 36.37
- Planetæ, quibus induunt se sacerdotes in sacris celebrandis, cur cruce insignitæ sint. 107
- Plato, vbinam fecerit mentionem de Paradiso deliciarum. 26
- Plato, cum dicit cælum esse omnium bonorum causam, quomodo id intelligat, 38
- Platonis opinio circa formas rerum, & doctrinas hominum. 40
- Platonis opinio, circa animas. 198
- Plutharchi & Porphirij verba de Christo. 118
- Populi, quando à Deo penitus deleantur. 165
- Porta cœli, & inferni, quæ sint secundum Cabalæos. 165
- Porta intelligentiæ, qua caruit Moyses, quæ fuerit secundum Cabalistas: & quæ secundum alios. 195
- Portæ cœli, quæ. 11
- Portæ Binah, siue intelligentiæ quot sint. 63
- Portæ quinquagesimæ ingressus, cur Moyse negatus. 63
- Potestates, quare dictæ. 8
- Potestates tenebrarum nobis aduersantes, cur sic dictæ, & cur nobis aduersari. 94
- Potestates tenebrarum, quando magis præualeant. 167
- Precationum verarum optimus finis, qui sit. 15.
- Præce-

I N D E X

- Præcepta affirmatiua, quot.**
 car. 75
- Præcepta affirmatiua, quot.**
 sint. 191
- Præuaricationis Adæ occa-**
 sio, vnde 23
- Primogenituram, cur po-**
 tius obtinuerit Iacob,
 quàm Esau. 206
- Principatibus regnorum &**
 Prouinciarum quos præ-
 fecerit Deus. 8
- Principes tenebrarum, fuit**
 in tenebris robustiores.
 35.
- Præcepta negatiua, quot**
 dederit Deus nobis. 192
- Probus & integer est Deo**
 similis. 55
- Profectio Abrahæ semper**
 fuit versus Austrum; &
 quare. 73
- Prophetiam per quos An-**
 gelos largiatur Deus. 9
- Prophetæ ante Moysen, in**
 quo prophetant. 80
- Prophetæ ante Moysen pro-**
 phetabant per ceruam v-
 nicornem. 82
- Prophetæ, quomodo fue-**
 rint. 200
- Prophetæ, quæ lactarint v-**
 bera. 202
- Prophetiæ donum, vbi cõfera-**
 tur, secūdum Hebræos. 190
- Prophetarum munus quale**
 esse debeat: & cur ænig-
 maticè loqui studuerint.
 201.
- Prophetæ, magno honore**
 habendi sunt. 201
- Propitiatio, qua virtute age-**
 batur. 148
- Prouidentia, an sit in Deo.**
 pag. 60
- Psalmus, Qui habitat, cur**
 dæmones terreat. 96
- Pulchritudo mulieris, quid**
 operetur. 147
- Puncti, in hebraicis literis,**
 quid operentur. 152
- Pyromantia, in quibus con-**
 sistat. 204
- ## Q
- Quadrilateri hominis vir-**
 tus quadruplex, quid sub-
 indicet. 56
- Quantum mutatio nominis**
 nobis profit, probatur ex
 sac. scrip. 75
- Quassatio infantib. à nutri-**
 cibus in cunis facta, quid
 illis conferat 177
- Quatuor in Ezechiele visa**
 animalia, & Euangelistis
 ascripta, quid denotet. 56
- ## R
- Rachel, quid denotet. 169**
- Radix omnium numerorū,**
 quæ. 50
- Ra-

I

Rami & fructus a
 sequuntur radice
 Regeneratio nostra
 do fiat: & quid
 quiratur.
 Regio, in qua Deus
 nobis tribuit char
 vbi sit
 Regiones, quæ calidi
 e contra.
 Regnum cælorum,
 do dicatur vim pa
 Remissio, quævis a
 impetrata, non ta
 tur ab eo nisi per
 sanctum.
 Renouationes fiur
 lo
 Rerum unio, vnde
 niat.
 Res creatæ in quod
 car.
 Res nō poterant à I
 duci, nisi verbo
 Rubedo, quid denotet
 Rumphæa versatilis
 bin, quæ sit.

S

Sacerdos veteris te
 ti, quid tenebatur
 in pectore, Deo
 sacrificare.
 Sacerdos legalis

I N D E X

Rami & fructus arborum
sequuntur radicem. 20
Regeneratio nostra, quomo-
do fiat: & quid in ea re-
quiratur. 77
Regio, in qua Deus omnia
nobis tribuit charismata,
vbi sit 68
Regiones, quæ calidiores: &
e contra. 47
Regnum cœlorum, quomo-
do dicatur vim pati 75
Remissio, quâuis à Christo
impetrata, non tamen da-
tur ab eo nisi per spiritû
sanctum. 65
Renouationes fiunt in cœ-
lo 65
Rerum vnio, vnde proue-
niat. 35
Res creatæ in quod tendât.
car. 13
Res nō poterant à Deo pro-
duci, nisi verbo 22
Rubedo, quid denotet 68
Rumphæa versatilis cheru-
bin, quæ sit. 49

S

Sacerdos veteris testamen-
ti, quid tenebatur portare
in pectore, Deo volens
sacrificare. 1
Sacerdos legalis offerebat

animas animalium irra-
tionalium: Michael verò
Sacerdos superior sacrifi-
cat animas nostras 3
Sacerdos veteris legis ingre-
diebatur sanctuariû Dei,
volens sacra peragere, &
propitiationem pro popu-
lo impetrare. 2
Sacerdos, quare vngatur.
pag. 18
Sacerdotes Christi, qua vice
fungantur. 4
Sacerdoti, cur vetitum plu-
ribus mulieribus coniun-
gi. 90
Sacerdoti, cur non permis-
sum pluribus mulieribus
copulari. 146
Sacramenta, vnde dicta.
pag. 78
Sacramenta Dei, & arcana
naturæ, quibus data
sint sub velaminibus,
& sensibilibus signis.
pag. 79
Sacramentorum nouæ le-
gis, potestas, & vis.
pag. 142
Sacramenta veteris legis,
cur non poterant homi-
nem iustificare. 142
Sacramenta nouæ legis,
quid contineant. pag.
142
Sa-

I N D E X

- Sacramenta nouæ legis, quæ sint. & eorum effectus.** 142
- Sacramentum scripturæ præcipuum, quale sit.** 185
- Sacrificium vespertinum, & matutinum, qua de causa agebantur.** 2
- Sacrificia legis naturæ, quæ.** 3
- Sacrificia habent symbolum cum eo, cui offeruntur, & cum his, qui expiantur.** 2
- Sacrificium est intermediū quoddam inter Deum, & hominem.** 2
- Sacrificare, est homini proprium, sicut mugire Bovibus, & latrare canibus.** 2
- Sacrificia contemnens, non meretur in mundo degerere.** 2
- Sacrificiorum ritus, qui.** 114
- Sadai, est vnum ex principalibus cognominibus Tetragrammaton.** 96
- Sadai habraicè, quomodo latinè interpretatus.** 95
- Salomon infusionem sapientie à Deo accepit in somnis.** 41
- Salomon, vbi dicit Exaudi** 34
- Salomon, quando loquitur de duplici Amore, de quo intelligat.** 87
- Salomonis doctrina est, quod qui creauit simul omnia, maneat in æternum.** 43
- Salomonis sapientia, quot gradibus fuerit inferior illa Moſis.** 194
- Sancti, cū spiritu Dei aguntur, horrenda concutuntur formidine.** 175
- Sanctis patribus vnde concessum miracula facere.** 181
- Sanctus, quot modis possit quis effici.** 148
- Sanctus, quomodo à sancto dicatur differre.** 187
- Sanguis animalium, quid operabatur in sacrificijs.** 3
- Sanguis animalium in sacrificijs, cur effundebatur.** 138
- Sanguinis Christi meritum, quantum & quale sit.** 114
- Sanguis, qui fundebatur in maiori quantitate ad basim altaris, quàm in cornu, quid denotet.** 114
- Sa-**

Sapientia, 2
bus acqu
Sapientiam
39
Sapientie &
fectum,
licantur.
Sapientia no
pore peo
69
Sarrah, qua
re Abrah
suum.
Sarrah, quo
cabatur.
Scala, qua
Betel,
134
Scala, de q
particu
tum, qu
datur.
Scala Dei,
di possit
Scotus The
mus.
Scripturas v
à Deo no
185
Scriptura sen
ra, q̃ pra
187
Sedes à Deo,
quæ.
Semen anim
locum, v

I N D E X

- Sapientia, an proprijs viri-
bus acquiri possit. 39
- Sapientiam, quis det nobis.
39
- Sapientiæ & doctrinæ pro-
fectum, qui facilius adipi-
scentur. 39
- Sapientia non habitat in cor-
pore peccatis subiecto.
69
- Sarrah, quando cepit voca-
re Abraham, Dominum
suum. 76
- Sarrah, quomodo prius vo-
cabatur. 76
- Scala, quam vidit Iacob in
Betel, quæ fuerit. 134
- Scala, de qua D. Augustinus
particularem egit tracta-
tum, quot gradibus ascen-
datur. 134
- Scala Dei, quot modis ascen-
di possit. 135
- Scotus Theologorum maxi-
mus. 210
- Scripturas vt scrutemur, cur
à Deo nobis præcipiatur.
185
- Scriptura semper petit altio-
ra, q̃ præferat littera.
187
- Sedes à Deo, Filio concessa,
quæ. 7
- Semen animalium currit ad
locum, vbi formatur in
corpus. 55
- Semitæ, quibus Deus crea-
uit Mundum, quot sint.
122
- Senario numero consonan-
tior non poterat inue-
niri in Mundi fabrica.
44
- Senarij numeri perfectio.
44
- Senarius, quare Arithmeti-
cis, primus numerus per-
fectus habitus est. 44
- Sephiroth dicuntur lumina,
fabricæ & dies brevit, &
quare. 38
- Sephiroth superiores Mal-
chut, nõ fuerunt cognite
ab antiquis Prophetis.
81
- Sephiroth ordo erat ignotus
Prophetis ante Moysen.
82
- Sephiroth septē inferiores,
apud Cabalistas, qui sint.
120
- Sephiroth nominatur diuer-
sis cognominibus. 123
- Sepulchrum Moysis, cur à
nemine potuit adinueni-
ri. 194
- Seraphicus & Cherubicus
ordo cui correspondeat.
7
- Seraphim alæ, quomodo ac-
commodatæ. 135
- d Sera-

I N D E X

Seraphinis, cur sex alæ attri- butæ	135	Signum & figura quando cessent	92
Seraphini, cur incendentes dicti	128	Similitudinem Dei, quomo- do acquirere possimus .	107
Seraphini, cur dicatur fede- re	128	Simile complicari simili na- tum est	155
Seraphinorum officium, quod	135	Sion arx, cur à Dauide ele- cta	189
Seraphini, quomodo inter- pretati	135	Soboles prospera, quando procreari possit, secundū Cabalistas	94
Seraphinorum alæ, quid de- notent	134	Sodomitæ, qua pœna pu- niendi	166
Seraphini tenent aliquando vicem spiritus sancti .	136	Sodomiticum vitium, cur di- catur contra Naturam .	166
Seraphinorum cognomen, iuxta Dionysium Areo- pagitam	136	Sol, quare cum in æstate sit à nobis remotior tamen magis calefacit nostram regionem, quàm in hie- me	47.48
Seraphini, cur conueniant cum primo mobili .	136	Sol, quando velocius agite- tur	47
Serpentum cibus, qui	4	Sol verus, qui sit	50
Seruus quando dimitteba- tur tempore Iobilei, debe- bat dimitti eo habitu, quo intrauerat ad seruien- dum Domino; & quare .	66	Sol, est cœlestis ignis, secun- dum Platonem	99
Sexus duplices, cur dicatur Deus habere	57	Sol, cur dictus Vulcanus; & candidus	101
in Symbolum habentibus facilis est transitus .	126	Sol, cur vocatus Apollo .	99
Sid, nomen, quid denoret, & cuius idiomatis sit	96	Sol, quomodo vocatus apud Assyrios, & Hebræos .	99.100
Signa, apud Platonem, quid denotent	11	Solis lux habet simulacrum Dei	34
Signa cœlestia, quotuplicia sint	11	Somnia interpretari, cuius Angeli	

Angeli pro
Somnium, qu
comprober
Somnia, qua
nenda.
Somniorum g
qui.
Species quomo
secundum
31
Species, quo
beant.
Specula ætern
deantur.
Sphæras reple
gentijs, &
locatas effi
stim. scrip
Spirare cuiu
38
Spiritus adm
cuius bene
tantur.
Spiritus admin
per assunt
Spiritus proph
plex, quid at
Spiritus prop
plex, quid pre
84
Spiritus proph.
fuit concessu
ante Mosen.
Spiritus opifex
qui sit.
Spiritus, rerum d

I N D E X

- Angeli proprium .** 191
Somnium , quando bonum
comprobemus. 202
Somnia , quæ omnino sper-
nenda. 202
Somniorum gradus, quot, &
qui. 202
Species quomodo se habeât,
secundum Aristotelem .
 31
Species , quomodo se ha-
beant. 183
Specula æterna à quibus vi-
deantur . 201
Sphæras repletas esse intelli-
gentijs, & animas in eisdẽ
locatas esse , probatur te-
stim. script. sacræ . 32
Spirare cuius proprium sit .
 38
Spiritus administratorij , ad
cuius beneplacitum mit-
tantur . 10
Spiritus administratorij sem-
per assistunt Deo. 10
Spiritus propheticus sim-
plex, quid attingebat . 83
Spiritus propheticus du-
plex, quid præuidebat. 83.
 84
Spiritus proph. duplex, non
fuit concessus prophetis
ante Moſen. 84
Spiritus opifex & artifex ,
qui sit . 62
Spiritus, rerum dispositores,
 & sphærarũ gubernato-
 res , non semper assistunt
 Dei ministerio , sed ali-
 quando mittuntur . 62
Spirituum administratorio-
rum diuisio , & munera ,
quæ . 62
Spirituum Deo administrã-
tium officia multifaria
non possunt ab humano
capi intellectu . 62
Spirituum administrantiũ
Deo est infinitus nume-
rus. 62
Spirituum septem Deo assi-
stentium munus . 61
Spiritus sanctus , cur à
Christo Apostolis missus
post quinquagesimũ diẽ
à Resurrectione eius. 64
Spiritus hominis , quid sit .
 180
Spirituales qui , & vnde di-
cti. 180
Spiritualis homo , cur non
poterat per legem expia-
ri . 149
Spiritus sanctus omnia do-
cet. 181
Spiritus sanctus cur Apo-
stolis apparuit in linguis
igneis. 131
Spiritus Dei in quod corpus
intret . 192
Spiritus noster, quando cum
diuino vnatur. 202

I N D E X

- Sponsa spiritualis, quæ sit. 80
 90
 Sponsus & sponsa in cœle-
 sti Regno, qui sint. 85
 93
 Sponsa vniuersalizata, quæ.
 147
 Sponsus, de quo canit Salo-
 mon, cur candidus, & ru-
 bicundus. 145
 Statuarum exprobratio, vbi.
 211
 Stellæ habent vim & in-
 fluxum in inferiora. 43
 33
 Stellæ præfunt corporibus
 inferioribus. 71
 Superius omne, respectu in-
 ferioris, masculus dicitur:
 & è conuerso, omne infe-
 rius habet rationem fœ-
 minæ. 146
 Synagoga, licet cum multis
 fornicata, in sponsam ta-
 men à Deo accepta, quid
 typicè denotet. 39
- T** Tabernaculum Dei, ante
 Christi aduentû, fuit
 in triplici differentia: &
 qua. 80
 Tabernaculum Dei, Mo-
 sis, & Salomonis tempore,
 quomodo fuerit. pagi.
 80
 Tabernaculum Christi, quale sit. 80
 Tabernaculum cedar, quale
 fuerit. 85
 Tabulæ, in quibus erat scri-
 pta lex Dei, quare subla-
 tæ. 149
 Talenta, secundum Greg.
 quæ sint. 31
 Talenta, de quibus Christus
 in euang. mentionem ha-
 buit, quæ sint. 32
 Talmudistarum & Cabali-
 starum opinio de sex crea-
 tionis Mundi diebus. 43
 Tardemah, quid sit. 202
 Targum, Hebræis, quid de-
 notet. 118
 Temporis definitio, secun-
 dum Iosippum. 166
 Tempus, cur partitum à So-
 lomone per binariû qua-
 terdenum. 166
 Tempus, cur à Simonide
 laudatum. 167
 Tempus, cur dicatur sem-
 per incedere: habere talos
 geminæ naturæ: nouacu-
 culam in manu: & co-
 mam in fronte. 167
 Tempus, est mensura motus
 & quietis. 167
 Tempus, an omne aptum sit
 ad suscipiendum fauorem
 à supernis. 169
 Tempus, cur damnatum à
 Parone

I
 Parone Pythag
 167
 Tempus faustum,
 stum, quando
 Tenebræ, quid int
 tur.
 Ternarius & quat
 numerus, quib
 addicti.
 Terra, quando m
 196
 Terram promissam
 stendit Mosi De
 Thau, quem num
 notet.
 Theologorum cu
 sophis dissens
 gelorum cor
 133
 Thesauri, & di
 quæ sint.
 Throni, cui serui
 Tetragrammaton
 Et dicatur orig
 omnium influ
 38
 Tetragrammaton
 quam sortiatur
 tatem.
 Tigris fluuij, ortus,
 litus: & cur sic
 55
 Timor legis Mosai
 fuerit.
 Timor euangelicus.
 perior amere.

I N D E X

- Parone Pythagoræo. 167
- Tempus faustum, vel infau-
stum, quando sit. 170
- Tenebræ, quid interpreten-
tur. 163
- Ternarius & quaternarius
numerus, quibus rebus
addicti. 55
- Terra, quando maledicta.
196
- Terram promissam, ubi o-
stendit Mosi Deus. 192
- Thau, quem numerum de-
notet. 218
- Theologorum cum Philo-
sophis dissensio de An-
gelorum corporibus. 133
- Thesauri, & diuitiæ Dei,
quæ sint. 52
- Throni, cui seruiant. 7
- Tetragrammaton, quo pa-
cto dicatur origo & fons
omnium influxuum. 38
- Tetragrammaton nomen,
quam sortiatur proprie-
tatem. 12
- Tigris fluuij, ortus, & tran-
situs: & cur sic vocatus.
55
- Timor legis Mosaicæ, qui
fuerit. 172
- Timor euangelicus, cur su-
perior amere. 173
- Timor, ad quam pertineat
mensuram. 173
- Timor quotuplex, & qui.
172
- Timore Dei vacans nemo
iustificabitur. 175
- Timoris definitio iuxta sa-
pientem. 174
- Timorem Dei multæ con-
ditiones præoccupant.
174
- Tintinabula 72. & mala pu-
nica totidem, in chlami-
dis fimbrijs veterum sa-
cerdotum Hebræorum,
quid denotabant. 107
- Tipheret custos, qui nam
sit. 6
- Tipheret, quid denotet. 58
- Tipheret in Malchut, quan-
do non influat. 89
- Tipheret in Malchut, amor:
& vice versa Malchut in
Tipheret. 145
- Tribunal diuinæ iustitiæ
gheburah, quibus anima-
libus placabatur. 114
- in Tribunali diuinæ Iusti-
tiæ omnia subtilissimè di-
scutientur. 5
- Trigona figura optimè con-
uenit mundi fabricæ.
45
- Trinitas in quibus represen-
tetur. 30
- Trismegisti morientis ver-
ba

I N D E X

ba.	14	do intelligenda.	79
Tunica Iacob polymata,		in Verbo Dei omnia con-	
quid denotet	188	dita sunt.	29
Tya, quod genus arboris		Verbum Dei, quale sit.	
fit.	42	pag.	206
V		Veritas, vnde.	181
Vates, sunt Philosophis præ-		Vestimenta Dei, quot, &	
ferendi, & quare.	200	quæ sint.	161. 162
Vates veri, quomodo pro-		Viam Dei nemo scit.	201
cedere debeant.	201	Vigilia quælibet, quot ho-	
Vbera, quæ lactauerunt		ras habeat	93
Prophetæ, quid signifi-		Vinum Aquilonare, & ve-	
cent.	82	spertinum, quid deno-	
Vegetabilia quorum ange-		tent.	5
lorum munere Deus pro-		Vinum, quid sit	108
ducat.	8	Vir perfectus non remansit	
Venus, cur sic dicta	65	vsque ad Abraham.	76
Venus, cur Lucifer dicta.		Viridis color, est omnium	
pag.	86	colorum capax	217
Venus, cur ab Ariphane,		Virtutes, quomodo perfici-	
aphrodite vocata	86	antur	191
Venus, quomodo apud Cy-		Virtus diuina connectit, &	
prios depicta.	86	vnit	35
Veneres geminæ, secundum		Virtus finita exquirat tem-	
Cabalistas, quæ sint.		pus in agendo: infinita	
pag.	87	verò minimè.	43
Veneres duas, seu Amores		Visio intuitiua, quæ pro-	
duos, cur posuit Plato:		priè.	203
& quæ illæ sint.	85	Visio matutina, Augustino,	
Verba Domini ad Adam:		quæ dicta: & quomodo	
In sudore vultus tui, &c.		Hebræis vocata.	203
quomodo intelligenda.		Visio fieri nequit nisi cum	
pag.	40	lumine, secundum Ari-	
Verba Domini ad Moysen,		stotelem.	122
quando dixit: Videbis		Visiones Prophetarum, cur	
posteriora mea; quomo-		certiores rationibus na-	
		turali-	

I

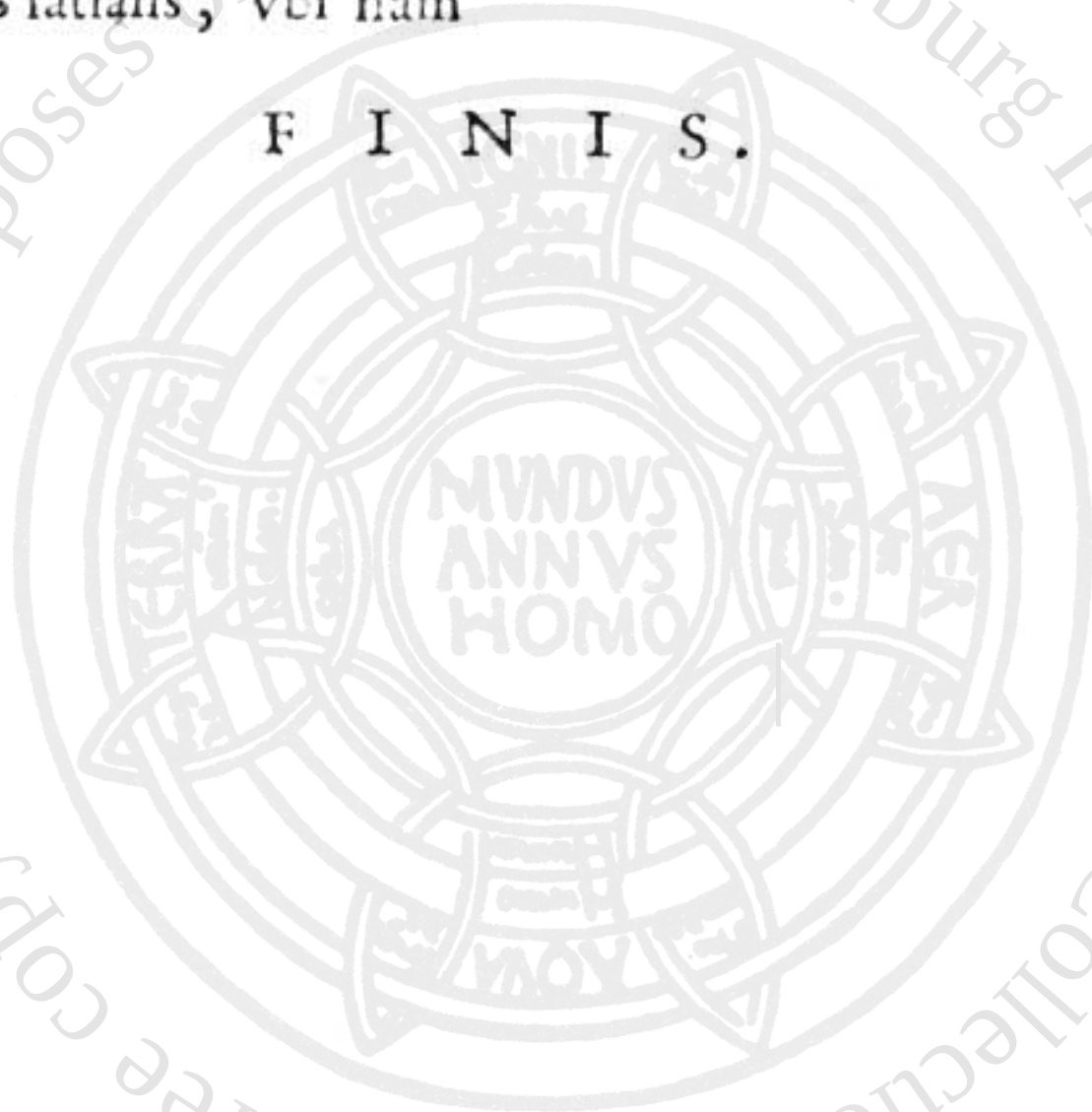
turalibus.
 Visiones, quot sint ge
 202. & 203
 Vita hominis, cur aliq
 longior, quibusdam
 uior.
 Vitam eternam, à qu
 beamus
 Vitæ spiritus, quis dic
 57.
 Voluptas satians, vbi

F

I N D E X

turalibus. 200 Visiones, quot sint generú. 202.& 203 Vita hominis, cur aliquibus longior, quibusdam bre- uior. 197 Vitam eternam, à quo ha- beamus 57 Vitæ spiritus, quis dicatur. 57. Voluptas satians, ubi nam	reperiatur. 51 Voluptas, dicitur sustentacu- lum creatarum rerum. pag. 58 Voluptas, unde fiat. 149 Vox, cur à Deo interdum geminaretur. 203 Z Zebedei filij, cur à Christo reprehenfi. 180
--	--

F I N I S .

SELECTIONA CABALISTARVM DOGMATA,

EX COMMENTATIONIBVS

IOANNIS PICI

EXCERPTA.

*Sicut homo, & Sacerdos inferior sacrificat Deo
animas animalium irrationalium; ita Michael
Sacerdos superior sacrificat animalium ani-
mas rationalium.*

I. Dogma.

A CERDOS veteris te-
stamenti volens Deo
sacrificare, tenebatur ex
lege portare in pectore
doctrinam, & verita-
tem: vel vt habet veri-
tas literæ ואת התוֹמִים

האורים haurim veet hatumim, quod recte

interpretando dicimus illustrationes, & pu-
ritates, vel innocentias, aut immunitatem ab
omni macula. vt doceamur, quòd Sacerdos
debet esse illustratus. maxime in doctrina le-
gis. & ideo in Osea dicitur, Quia tu scien-

A tia m

C A B A L I S T A R V M

tiam repulisti ego repellam te, ne Sacerdotio fungaris mihi. debet quoque præ se ferre puritatem, innocentiam, & immunitatem ab omni macula. iussu etiam Dei tenebatur portare in fronte laminam auream, quam Hebræi **צִיץ זָהָב** tzitz zahab nominant. in qua sculptum erat nomen magnum tetagrammaton **יהוה**, & ligabatur super pileolo lineo omnibus sacerdotibus communi. Pontifici autem astringebatur lamina illa vitta hyacinthina in fronte: & hoc ut intraret ad sacra peragenda in nomine magno Dei, unde omnis influxus, & propitiatio. & pallium deferebat, cum septuaginta duobus malogranatis: quia cum solus ipse inter sacerdotes totius mundi legalis esset verus, & legitimus sacerdos, ipse etiam solus poterat rogare non tantum pro populo Israelitico, sed pro omnibus mundi populis, qui sunt septuagintaduo. deferebat etiam septuagintaduo tintinnabula alternatim cum illis malogranatis, ut illis excitaret septuaginta duos principes, qui præerant septuagintaduobus idiomatibus, & vngebantur vñctione virtutis nominis Dei: quod nomen Dei oleum, vel chrisma dicitur, propterea, quod homines leues faciat. sicut de Iahacob, & David dicitur. significat etiam misericordiam, & propitiationem: quæ vir-

tute D
uolens
sanctu
hoc,
propi
Hebr

qui d
mero
næ ip
fuit i
popu
& an
esse
lunt
& h
ben
aur
offe
fere
place
anim
desin
homo
potest
in qua
ait Pa
malia
in bor

tute Diuini nominis tribuitur . & sacerdos uolens Deo sacra peragere ingrediebatur in sanctuarium , siue in sancta sanctorum . & hoc , quando uolebat procurare pro populo propitiationem , in die remissionis , quem Hebræi יוֹם כִּפּוּרִים iom hachepurim uocant .

qui dies ordinatus fuit mense septimo , numero quidem remissiuo , & in decima die lunæ ipsius mensis , quo tempore indictum fuit ieiunium , & afflictio animæ : ut inde populus remissionem facilius cōsequeretur . & animalia quæ offerri tenebantur ; debebant esse munda , integra , & sine macula : nisi uoluntariè offerrentur , ut in Leuitico habetur . & hoc quia immaculato Deo immaculata debentur : iubetur autem præcipue , ne careant aure , uel cauda . nam animal quodcunque offerimus , significat animal nostrum Deo offerendum in hostiam immaculatam , Deoque placentem sicut docet Paulus Romanos . cui animali nostro solícite prospiciendum est , ne desint aures . nam per nullum alium sensum homo , dum est in corpore animali , capere potest Diuina , nisi per auditum . quia fides , in qua de diuinis docemur , est ex auditu . ut ait Paulus . debent quoque huiusmodi animalia habere caudam : quæ perseuerantiam in bonis operibus significat . & iubet lex of-

A 2 ferri

C A B A L I S T A R V M

ferri duos agnos : alterum vespertinum , matutinum alterum . Sacrificium vespertinum fiebat ad placandos accusatores coram tribunali iustitiæ comparentes : qui incircuncisos accusabant tanquàm reos culpa originali nõdum expiata . Sacrificium uero matutinum fiebat ad comparandam gratiam misericordiæ & pietatis à tribunali in austro locato, & istos duos agnos offerri exquirebat Deus in perpetuum . & multa alia fiebant sacrificia . habent enim sacrificia cum eo , cui offeruntur , & cum his , qui expiantur , symbolum quoddam : adeo tamen occultum , ut ipsum capere nequeat humanum ingenium ; licet omnes necessaria sacrificia confiteantur . Est enim intermedium quoddam quasi naturale inter Deum , & hominem . Deo enim sacrificare (inquit Aristoteles ethicorum quinto , & Proclus in de orationibus & obsecrationibus libro , itemque Plato , Plotinus , & Porphyrius) est homini proprium , sicut mugire bobus , & latrare canibus . & his præterea addunt , quòd qui hoc peragere contempserit , extra hominis naturam depelli meretur , eiq; hominis nomen denegari . est enim homini quarto modo proprium . omni nanque soli ac semper ei competit . huius autem , uel illius sacrificij oblatio pro hac uel illa expiatione , quamvis ordine naturali conuenientissima sit,

fit, à Deo
humana in
Deus in pa
quirat sec
cum ipsis e
ut placata
se ab execu
delicta per
animalium
carne cont
stri iuxta ill
tur in sang
rea, & ar
ab re hon
omnia co
mum in
contrahit
expurgab
maculato
bantur. pr
crificia; ut
de Abele pa
ne. & de h
tisfactus re
sunt sibi lex
scriptum o
sicut lex scr
ita Deus in
cia uidelice

fit, à Deo tamen sunt instituta: cum ad hæc humana indago non sit satis inuenienda, quæ Deus in particulari pro nostra expiatione exquirat secundum rerum cœlestium ordinem cum ipsis expiandis, & sacrificijs expiantibus ut placatæ reddantur cœlestes uirtutes; & se ab executione punitionis abstineant, quam delicta perpetrata merentur. Sanguis enim animalium expurgare uidetur peccatum in carne contractum ex sanguine animalis nostri iuxta illud Apostoli omnia penè mundantur in sanguine. penè, inquit, quia uasa terrea, & ænea aqua mundabuntur. nec enim ab re homo, qui est omnium uinculum, & omnia continet, & symbolum habet maximum in parte inferiori, in qua, & per quam contrahitur initium peccati; cum animalibus expurgabatur per animalium sanguinem immaculatum; quæ à sacerdote legali offerebantur. prius tamen extabant quædam alia sacrificia; ut puta terre fructus, & primitiæ, ut de Abele patet, & de legis naturæ obseruatione. & de his pro delictorum expiatione satisfactus reddebatur Deus, teste Paulo. Ipsi sunt sibi lex, qui legis opus in suis cordibus scriptum ostendunt, & quæ sequuntur. & sicut lex scripta perfectior lege naturæ extitit, ita Deus in illa perfectiora animalium sacrificia uidelicet instituit; sunt enim animalia fru-

C A B A L I S T A R V M

gum primitijs perfectiora, & quoniam euan-
gelica lex cæteris perfectior existit; hinc Deus
nobilius sacrificium instituit. est enim lex a-
moris, & filialis timoris, sacrificium scilicet
agni immaculati Christi, uices omnium, quæ
offerebantur supplentis. Hic enim tanto per-
fectius omnium peccata tulit, & expurgauit;
quanto ipse est celebrius uinculum omnium
creaturarum rationabiliū, & irrationabilium,
insensibilium, & cœlestium. fusus itaque san-
guis animalium suscipiebatur in sancta simul
cum peccatis eorum, pro quibus fundeba-
tur, quousque ueniret ille, qui per proprium
sanguinem introiuit semel in sancta æterna
redemptione inuenta. Ad rem igitur, unde
digressi sumus. Sicut igitur sacerdos legalis
offerebat animas animalium irrationalium;
sic Michael, qui est sacerdos, & princeps su-
per animas suscipiendas, nec minus super cor-
pora, offert illa Deo. Nam & pro corpore
Mosis altercatus est cum Diabolo, ut refert
Thadeus in epistola sua canonica. Diabolus
enim (ut asserunt Hebræorum Doctores) &
virtutes illæ immundę his crassioribus ex ter-
rea materia confectis cibis pascuntur. Sicut
antiquo serpenti fuit a Deo indictum. vt in
Genesi legimus. Terram comedes omnibus
diebus vitæ tuæ. & per Isaiam etiam, quando
dabitur perfecta requies electis, dicitur. &
ser-

serpenti p
animal no
uit Deus
quo nos h
uis est ani
mutatum
ptioni der
paluis, atq
bum serpe
nes resurg
remanenti
serpentis
student,
num rug
escam sit
muniter
qui (vt Pe
deuoren
cum nihi
tum Deus
his serpent
quam talia
ex præsent
pro corpor
chael cum
illud aufer
sed Michae
volebat, ta
catum ex d

serpenti pulvis panis eius . pulvis autem est animal nostrum , sicuti scriptum est : formavit Deus hominem pulverem de terra , pro quo nos habemus , de limo terræ . Qui pulvis est animal , non quidem in melius transmutatum , & surgens spirituale ; sed corruptioni derelictum , & dimissum , aut terra , & pulvis , atque fœx derelicta demissaque in cibum serpenti , quia inquit Paulus . & si omnes resurgemus , non omnes immutabimur , remanentibus videlicet aliquibus in cibum serpentis : quos etiam in hac vita comedere student , ut decantat propheta . Catuli leonum rugientes , ut rapiant , & quærant à Deo escam sibi . Catulos enim leonum omnes communiter interpretantur aduersarios nostros , qui (vt Petrus ait) circumeunt quærentes quæ deuorent . & dicuntur quærere à Deo escam , cum nihil sibi possint assumere , nisi quantum Deus permittit . Dantur ergo cadauera his serpentibus in cibum . & hæc est causa , ob quam talia terrorem incutiunt mortalibus , ex præsentia videlicet ipsorum id fit . Nam & pro corpore Moïsis (vt dixi) altercatus est Michael cum Diabolo . Diabolus enim volebat illud auferre , tanquam peccato obnoxium : sed Michael ex aduerso Deo illud præsentare volebat , tanquam lege purgatum , & purificatum ex diuino consortio : unde ad tantam

C A B A L I S T A R V M

claritatem deduxerat faciem, ut filij Israel non possent in eam intendere, ob splendorē vultus eius. Pugnavit itaque Michael tanquam verus sacerdos, & angeli, id est, ministri eius cum eo, pro animabus omnium contra serpentem antiquum: qui eas continuē quærit, ut deuoret, sed prævaluit Michael. & eiectus est draco. Nec minus nunc, & continuo est in adiutorium populo Dei, ut in Daniele legimus. Michael princeps magnus, qui stat pro filiis populi tui, id est pro electis. fungitur itaque Michael perpetuo sacerdotio tanquā magnus Dei sacerdos. unde secretiores theologi vocant ipsum כהן גדול *cofhen gadol*, id est sacerdotem magnum. nam sicut ille sacerdos magnus offerebat (ut dixi) animalium animas; ita Michael sacerdos offert Deo animas rationales. sacrificat enim tanquam vicarius in cœlo: sicut sacerdotes communes tanquam vicarij Christi sacrificant, vel offerunt corpus Christi, quod iam sacrificatum, & oblatum ab ipso Christo fuit. Et in hoc ipsi funguntur ea vice, quam dedit illis ipse Christus, dicens. Hoc facite in meam commemorationem. Ipse enim Michael est princeps militiæ Christi constitutus super omnes animas suscipiendas. ponderat nempe illas, non lancibus, vel stateris corporeis, anima enim pondus

dus

dus nullum
 bente symbo
 ratur supern
 coequat sun
 rita cum pra
 nus detur, q
 ritum, non
 metrica prop
 lissime discu
 tia. Cuius
 chael princi
 mæ antequ
 primò sacr
 summo sa
 chisedech
 gem meur
 non legali
 Melchised
 trus alloqu
 christi sequ
 regale sacro
 rat Rex Sal
 rioris; ita C
 superna. A
 matutinum
 tutinum: p
 vespertinum
 vespertinum
 videlicet, fi

dus nullum haber. Sed librat eas statera ha-
 bente symbolum cum mensura, qua mensu-
 ratur superna ciuitas. Ipse enim sacerdos cœli
 coequat summa iustitia vniuscuiusque me-
 rita cum præmio sibi dando: ne plus aut mi-
 nus detur, quàm sit remunerandorum me-
 ritum, non quidem in arithmetica, sed geo-
 metrica proportionem. Omnia nanque subti-
 lissime discutiuntur in tribunali diuinæ iusti-
 tiæ. Cuius loci inter angelos ibi astantes Mi-
 chael principatum tenet. Veruntamen ani-
 mæ antequam sacrificentur à Michael, iam
 primò sacrificatæ fuerunt à Christo uero, &
 summo sacerdote secundum ordinem Mel-
 chisedech. Melchisedech enim significat re-
 gem meum iustum: Et Christus fuit sacerdos
 non legalis, sicut Aharon, sed Regalis, sicut
 Melchisedech: qui erat Rex Salem. Hinc Pe-
 trus alloquens christianos, qui sacerdotium
 christi sequuntur, ait. Vos estis gens sancta,
 regale sacerdotium. Et sicut Melchisedech e-
 rat Rex Salem, id est Ierusalem, & pacis infe-
 rioris; ita Christus est rex Ierusalem, & pacis
 supernæ. Et per panem meridionalem, &
 matutinum intelligitur omne sacrificium ma-
 tutinum: per vinum verò Aquilonare, &
 vespertinum, intelligitur omne sacrificium
 vespertinum. Quorum alterum, vespertinum
 videlicet, fiebat (vt dixi) pro placandis accu-
 sato-

C A B A L I S T A R V M

fatoribus : alterum vero , matutinum videlicet , pro beneficijs impetrandis, vt dicunt veri sapientes. Quę omnia Christus vno sacrificio complexus est, sicut Melchisedech præcedens figurauerat : cuius sacerdotium manet in æternum . Vnde Paulus . Alij quidem plures facti sunt sacerdotes , eo quod morte prohiberentur permanere : hic autem, Christus videlicet , eo quod maneat in æternum sempiternum habet sacerdotium . Vnde & saluare potest in æternum , accedens per semetipsum ad Deum : semper viuens ad interpellandum pro nobis . Sacrificat igitur Deo archangelus, dum viuimus, bona opera nostra Deo. Post mortem vero nostras animas , iam purificatas illi offert . Iste Michael dicitur à Cabalisticis Mittatron . Vnde dicunt secretiores Theologi, quod mittatron est שַׂדְיָהּ sarap facierum princeps . Nam eius officium est introducere amicos Dei ad faciem, & præsentiam ipsius . Hinc Moses habuit gratiam loquendi Deo facie ad faciem : ut in Numeris legitur . Fuit etiam dux eius contra multigenos hostes . Dedit enim Deus ipsum Michaelem in ducem Mosi , ut pugnaret contra eius aduersarios : & quando opus foret, introduceret eum ante faciem eius . Ideo scriptum est . quod Deus cū Mose loquebatur facie ad faciem.

ciem . In
id est virt
mus . C
mnes ho
troduc
Dei, qu
si animas
enim (v
cui est d
redempti
tinuè, &
nit reden
dotio, in
omnibu
tulit fac
men ar
tiphere
& corpo
lem con
in omni
Non om
cut non o
corpora p
tiam muta
galibus, à
ni benepla
sacrificia
animalium
bat; ita in

ciem. In quo quidē angelo fuit nomen Dei, id est virtus diuini nominis : vt in Exodo legimus. Cuius nominis virtute, ipse Moses omnes hostes collisit. Et officium eius est introducere benemeritos ad faciem principis Dei, quod propriè est sacrificare animas : & si animas Deo offerre Christi est propriū : est enim (vt dixi) verus, & summus sacerdos, cui est data omnimoda ipsarum animarum redemptio. Et qui suo sacrificio oblato continuè, & perpetuò pro nobis æternam inuenit redemptionem; debet æterno fungi sacerdotio, interpellans continuè vultui Dei pro omnibus animabus, pro quibus se ipsum obtulit sacrificium, & hostiam. Quoniam tamen archangelus est Christi angelus, & custos tiphereth : ideo vices Christi habens, animas, & corpora (si in vita in substantiam spiritualem conuersa fuerint) sacrificat; quod tamen in omnibus concessum non est, teste Paulo. Non omnes immutabimur, vt dixi. nam sicut non offert animas nisi iustificatas; ita nec corpora præsentat, nisi in spiritualem substantiam mutata fuerint; & sicut in sacrificijs legalibus, à sacerdote oblatis, in signum diuini beneplaciti, ignis è cœlo descendebat, & sacrificia comburebat; & ignis ille diuinus animalium animas sursum deferens absorbebat; ita in morte animā iustificatam, & purgatam

C A B A L I S T A R V M

gatam ab omni labe peccati, Deo ab archan-
gelo oblatam ignis ille diuinus, eam in se
transmutando absorbet, & ita fit vnum, &
idem cum Deo, approbante Christo. Volo
pater, quod sicut ego, & tu vnum sumus;
ita & isti vnum sint in te. nam vt habetur in
Deut. Dominus Deus tuus ignis est come-
dens, non deuorans, vt habet nostra tradu-
ctio. Et ad huius propositum dari potest exē-
plum de ramusculo alias in arbore inserto:
qui cum arbore illa fit vnum, & idem, & ab
illa nutritur: impermixtus tamen in se ma-
net, nec naturam suæ speciei amittit. Sic erit
diuina beatorū transubstantiatio: Nam Deus
illas transubstantiat, deuorando per inflam-
mationem. Et si hæc tibi obscena videntur,
contra te sua vibrant fulmina Proclus, Or-
pheus, atque omnes Cabalistæ: qui volentes
de his diuinæ sapientiæ arcanis loqui, aiunt.
Procul ite profani: quia sancta canibus com-
mittenda non sunt.

11 *Dignus* D. Cab. Nouem sunt angelorum hierar-
chiæ: quarum nomina Cherubim, Seraphim,
Chasmalim, Arælim, Tarsissim, Ophanim,
Issim, Malachim, Elohim.

F. A. Secundum enim Dionysium, Iam-
blicum, & recentiores theologos, nouē sunt
ordines angelorū, siue gradus: qui tam à phi-
losophis; quàm à sapientibus Hebræis, intel-
lectus

lectus se
ria spolia
telligent
Cabalist
non a m
primo,
materiā.
latitudin
absq; ma
inter meo
tur ex for
lorum m
ni subied
generab
per anal
angelor
de anti
rius, &
los habe
ci possun
megistus,
antiquior
esse corpo
quit enim
veluti spir
que puros
mus, dicer
& ministro
veri posset

lectus separati dicuntur : non tamen à materia spoliati, vt cōmuni vocabulo dicuntur intelligentiæ separatę. Hoc intelligitur (secundū Cabalistas) quòd dicuntur separati à Deo, & non a materia. Nā quicquid distat à Deo actu primo, & purissimo, necesse est subintrare materiā. Vnde naturales describentes entium latitudinē. in eius cacumine est actus purus absq; materia : in imo est materia sine forma : inter media verò omnia admixta demonstrantur ex forma, & materia. Quę quidem angelorum materia non est physica, & corruptioni subiecta : sed sicut materia cœli differt à generabilium, & corruptibilium materia, per analogiam quandam ; sic etiam materia angelorum ab aliorum materia differt. Vnde antiqui Basilius, Origenes, & Gregorius, & academici omnes, dixerunt angelos habere corpora. Vnde absque errore dici possunt animalia. Vnde Mercurius Trismegistus, & academici omnes, & multi ex antiquioribus doctoribus nostris angelos esse corporeos, & animales asserunt. Inquit enim Basilius. Angeli corpora habent, veluti spiritus quosdam tenues, aereos atque puros. Quod à Dauide discere possumus, dicente. Qui facit angelos suos spiritus, & ministros suos flāmas ignis. Nec enim moueri posset angelus de loco ad locū, nisi corpus

C A B A L I S T A R V M

pus haberet: cum motus localis sit solius corporis. Vnde Dionysius dicit, ipsos materiæ esse immixtos: materiæ inquam metaphysicæ. Attamen quia in ipsis sunt gradus perfectionis, & Deo cæteris creatis sunt proximiores primi ternarij angeli, quia expressione imaginis trini Dei gaudent, summæ essentiæ diffusionem in trinitate representant. Pater habens essentiam omnium intellectui suo obiectam seipsum intelligendo sapientiam, aut verbum, vel cognitionem sui ipsius gignit: qui filius dicitur. Hinc sibi patris nomen comparat. Producta itaque sapientia, cum sit producenti simillima, & ab eo naturali progressu emanans, filij nomen sortitur. ex vtrisque vero pullulans amor, Spiritus, nexusque vtriusque appellatur. Cui amori parentem cum prole connectenti, ordo correspondet seraphicus, & cherubicus. nam sapientiæ plenus, & decoris, summæ sapientiæ filio respondet, quæ patris complacentia dicitur, & omnium decor, & pulchritudo rerum. Throni verò patri seruiunt, in quibus sedens gloriatur, continua verbi, & spiritus productione, & in ipsis mundum dijudicant, teste psalmo. Paravit in iudicio thronum suum. quam sedem filio pater concedit, omnimodam ei tribuens potestatem iudicandi: ut ipsemet in Apoc. testatur, dicens. Ego
vici,

vici, & sedem
tem summam
dat, hic a
creaturas
das produ
stris, tanq
ceps opera
tur pater
ro dicitur
sacro eloq
forum tu e
sponder.
Potestate,
est mihi
potestatem
quibus p
vitam, co
bus rite
& vitæ: a
delicet: po
sanctimon
psaltes ait.
eorum. E
hinc trina r
ordine hon
nodus, cur
hominum g
licet, & inf
buit regna,

vici, & sedeo in throno patris mei. Cum autem summum illud bonum in alios se diffundat, hic alium ordinem triplicem, quo ad creaturas producendas, necnon & gubernandas produxit. Quibus ordinibus, & ministris, tanquam opifex magnificus, & princeps operari, & regere statuit. Quia igitur pater Deus dat omnibus, ut sint, merito dicitur omnium Dominus. De quo in sacro eloquio dicitur. Dominus vniuersorum tu es. hinc ei dominationis ordo respondet. Et quia præest debito ordine, & Potestate, quam filio tribuit; qui ait, Data est mihi omnis potestas in cœlo & in terra; potestates vocantur. quia exequuntur ea, quibus præsidere filio datum est. Et quia dat vitam, constantiam & sanctimoniam omnibus rite dispositis, per spiritum sanctitatis, & vitæ: alius ordo exquiritur, virtutum videlicet: per quas omnia ad veram vitam, & sanctimoniam conducantur. Et hoc est, quod psaltes ait. Spiritu oris eius omnis virtus eorum. Et quoniam ipse Deus est trinus, hinc trina ratione communicat: ideo triplici ordine hominem, qui rerum omnium est nodus, curare decreuit. Distinxit nanque hominum genus per gradus, superiores scilicet, & inferiores: partitusque est, & distribuit regna, & prouincias, quibus iussit præferri

C A B A L I S T A R V M

ferri aliquos in spirituali : alios verò in ciuili regimine. Quibus regnis, & prouincijs præposuit ordinem principatum. Principibus, & præsidibus præposuit ordinem archangelorum. Vni verò cuilibet hominum, angelorum ordinem distribuit, teste Christo. Angeli eorum semper vident faciem patris mei, qui in cælo est. Hebræi verò vocant primū ordinem **הַיּוֹת קְדוֹשׁ** haioth kadosch, id est animalia sanctitatis, seu vitas : per quos angelos Deus **אֱלֹהִים** eheie effendi munus largitur, secundo largitur **אוֹפָנִים** ophanim, id est formæ, seu rotæ, per quos Deus **אֱלֹהִים** Aelohim chaos distinguit. tertio loco sunt **אַרְאִלִּים** Arælim, angeli magni, fortes, & robusti. Per quos tetrag. **יְהוָה** Aelohim pronūciatus, seu **יְהוָה** tetragramus cū hac cōiunctione **אֱלֹהִים** formā fluxæ materiæ ministrat. quarto loco sunt **חַשְׁמַלִּים** : chaschmalim p quos elohe Deus corporū effingit effigies. quinto loco sunt **שֵׁרָפִים** Seraphim : per quos Deus **אֱלֹהִים גִּבּוֹר** Aelohim gibor elementa depromit. sexto loco sunt **מַלְאָכִים** malachim, i. angeli ; per quos Deus **אֱלֹהִים** Aeloha metalla producit. septimo loco sunt **אֱלֹהִים** Aelohim, id est Dij : per quos Deus **יְהוָה צְבָאוֹת** tetragramus zauaoth producit vegetabilia. octauo loco sunt **בְּנֵי אֱלֹהִים** bene Elohim, id est filij Deorum : per quos Deus

Deus elohim
lia procreat.
bim : per qu
curat. Sub
אֱלֹהִים issin
beati : per qu
tiam largitur
triplices ange
quanlibet in
videlicet tres
constituent
ue choros.
Seraphim, c
supercælest
ordinem co
tate : secun
In media v
tiones, Vi
mundanos
nem concu
piunt, quod
ministrant co
la facienda a
nam legem p
cent. In inf
principatus,
ad inferiora c
primi curant
tus, prouin

Deus elohim **אלהים צבאות** zabaoth animalia procreat. nono loco sunt **כרוכים** cherubim: per quos Deus sadai genus hominum curat. Sub istis est ordo animasticus dictus **אישים** ifsim, id est heroes, viri fortes, & beati: per quos Deus **אדני** Adonai prophetiam largitur. Theologi vero nostri ponunt triplices angelorum distinctiones, & harum quanlibet in tres diuidunt ordines, vt sint videlicet tres distinctiones nouem ordines constituentes, & eas vocant hierarchias, siue choros. In superiori hierarchia ponunt Seraphim, cherubim, & thronos, tanquam supercœlestes spiritus, Diuinę prouidentię ordinem contemplantes. primi in Dei bonitate: secundi in essentia: tertij in sapientia. In media vero hierarchia ponunt Dominationes, Virtutes, & Potestates, tanquam mundanos spiritus, ad mundi gubernationem concurrentes: quorum primi præcipiunt, quod reliqui exequuntur: secundi administrant cœlos: nonnunquam ad miracula facienda aspirantes: tertij ea, quę diuinam legem perturbare posse videntur; arcet. In inferiore autem hierarchia ponunt principatus, archangelos, & angelos: hi quę ad inferiora curanda descendunt. Quorum primi curant publica, principes, & magistratus, prouincias, & regna singuli singula.

secundi sacris interfunt: Diuinum cultum circa singulos homines dirigunt: precesque hominum, & sacrificia coram Deo offerunt. tertij minora quæque disponunt: ac singuli singulis adsunt; minutissimis herbis, & lapillis virtutem subministrant. Quibus multa cum Deo, multa cū hominibus sunt communia, suntque ministri mediantes. Volentes autem de nouem choris angelorum plenius discutere, nimis longus esset processus. Ideo nunc aliqua breuiter proferam. Et dico quod, intelligentiarum ordines, vt iam dixi, sunt nouem apud omnes; nec sine ratione id asserunt. Cum Deus trinus emanauerit in productione ipsorum per quadratum ternarij; qui nouenarius est. Secretiores vero, & antiqui theologi, quamuis in numero non discrepent, alijs tamen nominibus ipsos ordines vocant; videlicet **השמים** chaschmalim **כרובים**, cherubim, **תרשישים** tarsissim. Postea **אראלים** arelim, **שרפים** seraphim **מלאכים** malachim, **אופנים** ophanim, **אישים** issim, **אלהים** Aelohim. His etiam addunt **בני אלהים** bene Aelohim, qui indifferenter tam bonos, quàm malos luti-
tię Dei ministros significant. De quibus omnibus in sacra scriptura fit mentio. Nam de chaschmalim meminit Ezechiel. De Cherubim in Genesi, & Exodo, alijsq; plerisque in lo-

locis fit mentio
Pro quibus
los vel nunt
ipsemet Eze
à Salomone
in locis hab
gum volum
Elohim vidi
vulgata trad
filij. Elohim
Mose, & ab
quam nou
indiuidua
Vnde, sec
assignare
rū in **לוחות**
רהטק ri
ltera. mi
cim, iux
dicunt esse
lorum duo
centa sexag
autem, m
torum sexag
numerus d
& hunc nu
cant parite
stans ex tre
Et hunc nu

locis fit mentio. De tarfissim idem Ezechiel.
Pro quibus communis editio habet. Ange-
los vel nuntios. De ophanim verò meminit
ipsemet Ezechiel. Ifsim autem nominantur
à Salomone. De Elohim quoque plerisque
in locis habetur, & præcipue in primo Re-
gum volumine: Vbi pythoniſſa Sauli dixit.
Elohim vidi ascendentes è terra, pro quibus
vulgata traductio habet. Deos bene, id est
filij. Elohim vero boni à Iob, mali autem à
Mose, & ab eodem Iob memorantur. Et quã-
quam nouem tantum sint ordines ipsorum;
indiudiva tamen multo plura constituunt.
Vnde, secretiores theologi hunc numerum
assignare conantes distinguunt exercitus eo-
rũ in מִזְלוֹת mizaloth, אֵל el. לִיּוֹן leion,
רִהַטוֹן rihaton, כִּרְטוֹן kirtton, גִּשְׁטָרָא gi-
stera. mizaloth autem dicuntur esse duode-
cim, iuxta duodecim signa Zodiaci. El vero
dicunt esse cohortes triginta pro quolibet il-
lorum duodecim. Vnde sunt in numero tre-
centæ sexaginta angelorum cohortes. Ligion
autem, multiplicat illum numerum trecen-
torum sexaginta per triginta. Vnde resultat
numerus decem millium, & octingentorum;
& hunc numerum ipsi Cabalistsæ multipli-
cant pariter per triginta: & fit rihaton, con-
stans ex trecentis viginti quatuor millibus.
Et hunc numerũ adhuc ipsi per triginta mul-

C A B A L I S T A R V M

tiplicant: & fit chirton, constans ex nongentis millium millibus, & septuaginta duobus millibus. Et hunc numerum pari modo per triginta multiplicant. Vnde resultat gistera; constans ex ducentis nonaginta, & vno millium millibus, & sexcentis millibus. Quorum omnium summa est trecenta, & vnum milliū millia sexcenta, & quinquaginta quinque millia centum, & septuaginta duo. Qui omnes sunt administratorij spiritus, in ministerium missi. Et licet omnes (vt Apostolus ait) sint ministri Dei, & assistant Deo; mittuntur tamen ad beneplacitum principis. Et quamuis mittantur semper, tamen assistant Deo; iuxta illud. Angeli eorum scilicet in tutelam missi semper vident faciem patris. ipsi enim met aliquando assistant, aliquando vero mittuntur, nec tamen, vt dixi, ab assistendi officio cessant. Et si de eorum naturali dispositione loquitur Paulus; Daniel autem de illis, quibus iam iniuncta sunt officia, tractat. Quæ officia angelorum sunt, quod alij sunt assistentes Diuino tribunali, videlicet Deum continuè laudantes; alij vero ministrantes ipsi, & nobis scilicet. Quibus ministrantes respondent. Horum autem aliqui præsumt quatuor noctis custodijs, de quibus Christus meminit dicens. Et si venerit in secūda, & tertia vigilia noctis videlicet, &c.

Alij

Alij quoque
stodijs, per
videlicet in
sunt planetis
cim signis;
cens, quod
Plato ait) sunt
geli. Et cum
orientalia, al
dionalia, ali
Ioannes sub
ta tres, ab a
ta tres, &
angeli tutel
Alij præsid
lapidibus
res theolog
quoque præ
& prælati.
regionibus;
differentiam
mnibus rebu
tur angeli, v
per angelorū
Ideo Paulus
rus ait. Omn
in ministeriu
D. Cab.
proprietas cle

Alij quoque præficiuntur quatuor anni custodijs, per quatuor stationes solis, à cardine videlicet in cardinē distinctis. Alij verò præfunt planetis. Alij quoque præfident duodecim signis: de quibus Ioannes meminit, dicens, quòd in portis, id est signis, quæ (vt Plato ait) sunt portæ cœli, sunt duodecim angeli. Et cum istorum signorum aliqua sint orientalia, aliqua occidentalia, aliqua meridionalia, aliqua vero aquilonaria; hinc ipse Ioannes subinferens inquit. Ab oriente portæ tres, ab aquilone portæ tres, ab austro portæ tres, & ab occasu portæ tres. Alij vero angeli tutelæ, & custodiæ nostræ addicti sunt. Alij præfident animantibus, alij plantis; alij lapidibus qui pretiosi dicuntur: vt secretiores theologi, & veri sapientes affirmant. Alij quoque præfunt bello, alij paci, alij regibus, & prelatis. Alij vero præfunt prouincijs, & regionibus: quæ moribus differunt, iuxta differentiam custodum suorum. Et adeo omnibus rebus, & operationibus præficiuntur angeli, vt Deus in mundo hoc inferiori per angelorū ministerium omnia operetur. Ideo Paulus horum sacramentorū non ignarus ait. Omnes sunt administratorij spiritus, in ministerium missi, vt iam dixi.

D. Cab. Quamuis nomen ineffabile sit
proprietas clementiæ, negandum tamen non

B ; est

C A B A L I S T A R V M

est, quin contineat proprietatem iudicii.

F. Ar. Et si vnicus est Deus, & maxime vnus; multis tamen vocatur nominibus: non quidem, vt illis exprimantur plures essentia, aut Deitates eius, sed proprietates: quæ licet ab eodem fonte Deitatis emanent, ibidem tamen radicate sunt semper vnum. Sed plures dicuntur ratione ad nos habita: in quos multa beneficia, diuersaque munera per diuersos canales distillant. Quapropter Deus ipse inuictissimus diuersa nomina sortitur (de quibus per singula declaravi super porta lucis) ita tamen, quod eorum quodlibet nominum habet influxum sibi appropriatum: vt hoc nomen אֱלֹהִים el, quod nos Deum habemus interpretatum; nam omnia fouet, atque omnibus succurrit summa pietate, & clementia, id quod est illi proprium: & ideo illi gratia attribuitur. nomini אֱלֹהִים Aelohim, quia per ipsum veniunt seueræ punitiones, & strages, belligerique viri; hinc, & Deus exercens potentiam suam puniendo flagitiosos, vir belli dicitur: de quo Ieremias. Dominus mecum tanquam bellator fortis, vel tanquam robustus confractor. iudicium ergo sibi tribuit: & angeli ei seruietes dicuntur bene Aelohim, id est filij Aelohim. Aelohim ergo terrorem significat, ac paurem. hinc locus aquilonaris ei assignatur: à quo

quo procedere
transgressionem.
tione. Si e
mus, nome
Mose legitur
ci) qui à De
borantis, sa
orando ait. E
gratiae: raph
fana: la, id
iudicii, ac i
ipse enim m
ideo ait Pr
tis postular
ei appropri
ruit sanita
igitur oper
minum & p
de, quæ dig
cit conclusio
videlicet, nō
tia, quin s
sunt nomina
Eheie, nom
tia fons prim
bus parcens,
totius consol
nos in nece
oraueritis, di

quo procedet omne malum culpæ, per legis transgressionem, & pœnæ ex peccati punitione. Si ergo rem gratiosam petere volumus, nomen El inuocare debemus: sicut de Mose legitur, (vt patet in conclusionibus Pici) qui à Deo Mariæ sororis suæ, ex lepra laborantis, sanitatis donum exorare cupiens, orando ait. El, na, rapha, na, la. El, id est Deus gratiæ: rapha, id est sana: na, id est quæso sana: la, id est illam. Si quis vult influxum iudicii, ac iustitiæ, inuocet nomen Elohim: ipse enim minister est omnium flagitiorum. ideo ait Proclus, q̄ à locis rebus appropriatis postulare debemus, & inuocare nomina ei appropriata; vt de Mose diximus: qui meruit sanitatem sororis obtinere. Qui vult igitur operari, necessaria est illi cognitio nominum & proprietatum eorum. De hoc vide, quæ digessi super porta lucis. Ad rem dicit conclusio, quod nomen ineffabile tetrag: videlicet, nō est tantum proprietatis clementiæ, quin sit etiam iudicij. Tria præcipuè sunt nomina diuina: quorum primum est Eheie, nomen simplicis, ac totius clementiæ fons primus omnium gratiarum, omnibus parcens, pater misericordiarum, & Deus totius consolationis: quem Christus docet nos in necessitatibus precari, dicens. Cum oraueritis, dicite, Pater noster, qui es in cœlis,

C A B A L I S T A R V M

lis, &c. Et de eodem addit. Pater non iudicat quenquam. Tertium nomen est Aedonai, scriptum per aleph, dalet, nun, iod **אדנאי**, quod de se est totius iudicii, nihil gratiæ continens nisi pro ut gratificatur à primo nomine Eheie, mediantibus tamen intermediis dimensionibus. & istud Edonai in ultima locatur sephiraph, sicut Eheie in prima. Secundū nomen inter hæc duo extrema medians, est nomen tetragr. **יהוה** ineffabile: quod intiphereth media linea locatur, media inquam inter sephiroth à dextris, & sephiroth à sinistris: Idcirco de utroq; latere participat, tanquam extrema connectens. Vnde pulchritudo cognomento dicitur: nam proportionaliter influxuum omniū genera continet. Tetragr. igitur est nomen clementiæ, à sephiroth etiam partis sinistrae defluxum assumit. Ideo iudicii nomen adipiscitur. Et hoc nomē tunc punctis Elohim notatur, scilicet perateph, segol, holem, hirc, & sic profertur Iehoi, sicut Elohim; qui tamen, de sui natura proferri deberet. Iehouah, punctis videlicet, leua, holem, & camez. Verum tamen hoc ineffabile nomen, & si de utroque (ut vidimus) extremo participat; gratia tamen in eo magis elucet, quàm iudicium: plus enim erga creata gratia, & clementia vitur, quàm iudicio; nam præmiatur vl-

tra

tra condi
quandoc
iudicii n
Et quan
Deus m
cum cler
dicit pro
cis meis
mors pec
viuat. In
nomen,
& iudici
Deus, &
dores h
angelos
statur h
meum
audi vo
est, id e
meæ, v
El sadai
vsque ad
stum in q
ne. Om
nominis
iod, da
senarium
circulare
nibus Mi

tra condignum; & punit citra demerita. Ideo quandoque hoc nomen ineffabile supplet iudicij nomen, quanquoque autem gratiæ. Et quando in iudicio assumitur, hoc fit, vt Deus manifestet se iudicium inferre magna cum clementia; ita quòd puniens doleat, vt dicit propheta. Heu consolabor super inimicis meis, & alibi. Non est voluntatis meæ mors peccatoris: sed magis vt conuertatur, & viuat. Ineffabile igitur nomen licet sit gratiæ nomen, negandum tamen non est, quin sit & iudicij. Idem est nomen Dei, quod ipse Deus, & virtus diuina; si rectè sentiunt doctores Hebræi sic interpretantes. Sicut de angelo misso pro tutela, & ducatu Mosis testatur Dominus dicens. Ecce mitto angelum meum, qui præcedet te, obserua eum, & audi vocem eius; quia nomen meum in ipso est, id est virtus nominis mei, & diuinitatis meæ, vt supradicti exponunt. Et per nomen El sadai **אל שדי**, fiebāt antiquitus mirabilia vsque ad Mosem. &, a Mose vsque ad Christum in quadrilitero **יהוה** illo magno nomine. Omnes enim literæ huius sacratissimi nominis significāt numeros circulares. Nam iod, dat denarium **י** he, quinarium **ה** nau senarium; qui omnes, & soli sunt numeri circulares, vt supra tactum est in conclusionibus Mirandulæ; vt innuatur, quòd Deus est

C A B A L I S T A R V M

est vera sphaera, & in omni progressu sphaerico ordine procedit; reducendo omnia in se, sicut ab ipso processerunt. Quod per Isaiam testatur dicens. Ego sum primus, & nouissimus; manus meae fundauerunt omnia. Ordinando videlicet eadem in meipsum, ut sphaericum ordinem prosequerentur. Vnde non potest in aliud tendere, massa haec rerum creatarum, nisi in eum, cuius simulachrum tenet. Omnes insuper lineae circuli à centro exeuntes in circumferentiam, & ab ea in centrum, denotant, quod omnes creaturae emanantes à centro supremæ sphaeræ, tendunt in circumferentiam eiusdem sphaeræ, tanquam in finem earum. Sicut etiam accidentia omnia innituntur substantiæ, quæ est eorum subiectum, & sustentaculum; sic creata omnia, quæ tanquam accidentia respectu primi, quod est à seipso, innituntur ipsi, à quo dependent; & in quo tanquam in sustentaculo continentur: & in quo errant tanquam in proprias formas explicarentur, & ad ipsum aspiciunt, & tendunt, tanquam ad locum, & domum propriam. Vnde sine ipso, tanquam peregrina non possunt diu persistere, sed ad ipsum redire fatigunt, maxime homo; qui omnia virtute continet, & potestate, ut docet Trismegistus. Qui moriens Calcidio referente dicebat.

Haftenus

D O

Haftenus fili pul
& exul; nunc
cumque post pa
culis absolutus
quasi mortuum
timam, beatamq
quam vniuersi ci
turi sunt. Ibi na
mus princeps; q
tate mirifica, qu
existimant, mor
vita. In hanc ser
Hiarchas, Porp
lamblicus; qu
exorandum cu
tunt, ex sua ma
docet dicens. Qu
summi principis
bus; habere debe
celle est enim, ut
candum, si rite ip
Psalmographus ca
niam cognouit no
uocauit, sed quia
quod habeat cogn
inuocato; iuxta ill
dicere Dominum
do, id est nisi natu
celestis, & spiritus

Haftenus fili pulsus à patria vixi peregrinus,
& exul; nunc incolumis patriam repeto;
cumque post paulum à vobis corporeis vin-
culis absolutus discessero, videtote ne me
quasi mortuum lugeatis; nam ad illam op-
timam, beatamque ciuitatem regredior, ad
quam vniuersi ciues mortis conditione ven-
turi sunt. Ibi nanque solus Deus est sum-
mus princeps; qui ciues suos repellet suaui-
tate mirifica, quo hæc, quam multi vitam
existimant, mors est potius dicenda, quam
vita. In hanc sententiam veniunt Didymus,
Hiarchas, Porphyrius, Proclus, Plotinus,
Iamblicus; qui omnes hortantur ad Deum
exorandum cum spe obtinendi, quæ pe-
tunt, ex sua magna bonitate. Vnde Proclus
docet dicens. Qui volunt numen, aut nomen
summi principis assumere in suis orationi-
bus; habere debent cognitionem illius. Ne-
cessè est enim, vt inuocans cognoscat inuo-
candum, si rite ipsum inuocare velit. Vnde
Psalmographus canit. Protegam eum, quo-
niam cognouit nomen meum; non quia in-
uocauit, sed quia cognouit. Oportet etiam,
quòd habeat cognitionem, & symbolum cū
inuocato; iuxta illud Apostoli. Nemo potest
dicere Dominum Iesum nisi in spiritus an-
cto, id est nisi naturam, & sortem hominis
cœlestis, & spiritualis, sapiat. Postremò re-
quiri-

C A B A L I S T A R V M

quiritur, quòd sit vnitus cum inuocato, qui
 scilicet est caput diuinorum nominum tam
 in misericordiam tendentium, quàm in iu-
 stitiam. Et hæc est ratio, quare Deus Mosi
 per rubum ardentem nomen suum tetrag.
 יהוה indicauit, quia ipsum ad describendam
 mundi fabricam, atque legem elegerat. V-
 traque enim ab ipso nomine emanauit. Hinc
 vt sciret, quæ scripturus erat, nomen illud
 ei indicauit. Et hoc est factum, quia colli-
 / furus erat Ammomino præidentem Ægy-
 12 pto, qui per solam vim nominis ipsius col-
 lidendus erat. Et etiam, vt operaretur si-
 gna, & portenta, quæ Deus in Ægyptum
 mittere decreuerat facienda nominis ipsius
 virtute. In igne verò existens docere voluit,
 vt indicaret, quòd ipse Deus ignis, & igneum
 habet nomen, & igneam virtutem. cum ipso
 est operandum: Bonum est tetrag. bonis: vt
 patet de Mose, quem tanta diuinitate reple-
 uerat, vt Deo plenus, & Deus Pharaonis
 dictus sit: nam virtutem diuinitatis in ip-
 sum Pharaonem exercere debebat. Hinc
 fuit verus rex vnctus diuinitate: de qua vn-
 ctione loquitur Ioannes, dicens. Vnctio-
 nem habetis a sancto, & nostis omnia. Sicut
 igitur est nomen clementiæ, sic etiam est iu-
 stitiæ, vt patet ex supradictis.

D. Cab.

D. Ca
 regni à ca
 F. A.
 per para
 rabola n
 quasi re
 re sermo
 datur de
 ignari, q
 de parabo
 re semen
 semen si
 quia na
 que arti
 tiò pro
 habet a
 bus sy
 enim sp
 uenient
 rata. N
 dicit, in
 ea, qua
 tur. Hic
 ctè Ade
 rum nost
 catum er
 quia nò c
 erat, ne co
 quod lig

D. Cab. Peccatum Adæ fuit truncatio regni à cæteris plantis.

IV.

F. A. Cabalistarum docendi modus est per parabolas, figuras, & similitudines. parabola nanque significat iuxta sententiam, quasi rerum dissimilium comparatio: quare sermo parabolicus est bonus. Primò, quia datur de rebus sensibilibus, ex quibus tam ignari, quàm docti capere possunt. ut patet de parabola illa. Exijt, qui seminat seminare semen suū: omnes enim percipiunt quid semen sit, & quid ager, &cætera. Secundò, quia narrata imprimuntur: parabola nanque artificialis memoriæ vicem gerit. Tertio propterea, quòd scientia nostra ortum habet a sensu: ideo cum parabolis sensibilibus symbolum habet. Quarto, magna est enim spiritualis consolatio ex parabolæ convenientia cum re spirituali per ipsam figurata. Nam Paulus doctrinæ huic conformis dicit. inuisibilia Dei à creatura mundi per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur. Hic igitur doctor parabolicè, & doctè Adæ peccatum pertractans, theologorum nostrorum modum non obseruat. Peccatum ergo primorum parentum consistit, quia nō obedierunt Diuino præcepto, quod erat, ne comederent fructū, vel lignum illud: quod lignum est lex. Homo. n. cū esset creatura,

20.

C A B A L I S T A R V M

tura, legis præceptis dirigenda, videns Adam se constitutum super omnia creata (sicut oraculum dixerat, Dominamini volucris cæli, piscibus maris, ac bestiis terræ) existimabat se lege non indigere, sed habere merum imperium omnia ad libitum disponendi, suavis maxime à muliere parte videlicet inferiori, & animali; quæ a malo demone seducta facile in præceps ruit. Hinc contempsit legem deuorans, & conculcans ipsam. Peccauit igitur per mulierem: quæ sinistram partem tenet, iuxta illud Ieremiæ. Ab aquilone pandetur omne malum. & istud peccatum fuit voluntarium; alioqui non fuisset peccatum. Vnde Oseas ait. Perditio tua Israel ex te videlicet est. Auxilium vero in tantummodo. Auxilium tamen præuisum fuit ab æterno pro hoc peccato, dicente Iohanne. Agnus occisus est ab origine mundi, in remedium videlicet peccati. Sic etiam fuit ipsum peccatum ab æterno præuisum; & per consequens inenitabile. Quod apertè confirmare videtur Paulus, dicens. Omnia conclusit Deus in incredulitate, & sub peccato, ut omnium misereatur. Quomodo autem illa duo simul cõpatiantur; nulli adhuc mortaliū est reuelatum. Dicunt tamen theologi nostri, Adæ peccatum tripliciter considerari potest; fundamentaliter videlicet, radicaliter,

ter,

ter, & finaliter
cati eius in
teste Augu
concupitu
gressio legi
datorum,
huius fuit a
fuginis inol
ius fuit supe
minauit. te
tum igitur
dicatum in
randem in
balistę con
bis nota s
lectus nos
hil intellec
rit; idcirco
libus pertra
fuit truncat
cæteris plan
peratissimu
ximam sentit
tera est distem
ex superfluita
alteramento i
ueniens. Al
ut influxus al
quidem, decl

ter, & finaliter . fundamentum nanque peccati eius inobedientia fuit . nam peccatum teste Augustino est dictum, aut factum , aut concupitum contra Dei legem. aut, est transgressio legis, & cœlestium inobedientia mandatorum , secundum Ambrosium . Radix huius fuit auaritia : quę orta est in terra saluginis inobedientiæ. Principium autem huius fuit superbia : quę ex auaritiæ radice germinauit . terminus huius fuit gula . Peccatum igitur Adæ fuit inobedientiæ nisum; radicatum in auaritia , initiatum a superbia, & tandem in gula completum . Cæterum Cabalistę considerantes spiritualia minus nobis nota sensibus : & insuper , quia intellectus noster sensibus alligatur ita , quòd nihil intellectum est, quin prius sub sensu fuerit; idcirco de hac materia sub signis sensibilibus pertractant dicentes . Peccatum Adæ fuit truncatio regni , siue ultimæ plantæ à cæteris plantis : ideo nota quòd corpus temperatissimum aliquando dissonantiam maximam sentit . Quod duplici ex causa fit. Altera est distemperamentum humorum , aut ex superfluitate , aut ex diminutione . aut alteramento intrinseco , vel extrinseco proueniens . Altera quia à cœlestibus dissidet , vt influxus aliàs boni ipsi noceant. Dissident quidem , declinante animo ab eo , quod ex-

qui-

C A B A L I S T A R V M

quirit cœlestis influxus. Quam deordinationem multæ aliæ subsequuntur, quia statim subijcitur dissidens malo Dæmoni (inquit Proclus) quousque debitis expiationibus expurgetur. Relinquentes humorum distemperamenta medicis, percurremus ea, quæ ad rem nostram, & ad meliorem hominem bene instituendum spectant. Distemperantur enim humores, vnde infirmitates suboriuntur, non tantum ex superflua, diminuta, vel alterata materia, sed sæpius, quia ab animo male regitur corpus. Si enim superfluo cibo pascitur, vnde superflui generantur humores, culpa est animi non frenantis ingluuiem. Et si cibi nociui comeduntur, in culpa est animi imprudentia. Et si homo aliquid perpetrat, vnde oriatur tristitia, & augeatur atrabilis, qua humores inficiuntur, aut magis doleat, & tristetur de occurrentibus quam deceat, vt melancholia comprimatur; hoc est ab animo male se habente, qui tristitia absorbetur: quæ corrumpit potentiam habentis. Si vero animus tanquam dux in toto humano exercitu, cum imperatore, seu rege consentiens, omnes inferiores appetitus, & vires bene moderatur, diligens omnes indebitos hostes, si aliqua tristitia ex pugna, aut labore reportatur, illa euangelica est, non nocens, sed statim vertetur

retur in ga
 Deum om
 sidentibus
 gunt in m
 discolos ar
 scilicet ini
 Sapientiæ.
 malorum c
 dinatio, &
 ducis huma
 omnia, & d
 niciem. Tu
 no in pugn
 mores mal
 situdine q
 pus vexan
 xus cœlest
 torquendo
 illud proph
 malos. Tun
 Dominus ae
 regius proph
 mine, quonia
 niam conturb
 vires, & virtu
 quod infirmi
 ralibus causis
 videlicet inani
 re infectione,

retur in gaudium. Nam sicut diligentibus Deum omnia cooperatur in bonum, ita dis-
fidentibus a Deo omnia nocent, omnia ver-
gunt in malum, quia contra huiusmodi
discolos armat se creatura omnis in ultionem
scilicet inimicorum Dei, ut dicitur in libro
Sapientię. Hinc Augustinus ait. Omnium
malorum causa est peccatum: quod est deor-
dinatio, & distemperamentum animi, &
ducis humani. Quo male regente, rebellant
omnia, & distemperantur in sui domini per-
niciem. Tunc animales spiritus, amisso fre-
no in pugnam congregiuntur, insurgunt hu-
mores mali, & etiam boni deordinati, vicis-
situdine quadam segregati abinuicem, cor-
pus vexant, & torquent. Tunc nocent influ-
xus cœlestes. Tunc Dei lictores, & ipsi in
torquendos homines sese expediunt, iuxta
illud prophetæ. Et immisiones per angelos
malos. Tunc (ut inquit Isaias) percutiet te
Dominus aere corrupto. Quod cognoscens
regius propheta dicebat. Miserere mei Do-
mine, quoniã infirmus sum: sana me, quo-
niam conturbata sunt omnia ossa mea, id est
vires, & virtutes meæ. Nec dicat quispiam,
quòd infirmitates proueniant ab illis natu-
ralibus causis, quas commemorat Auicena,
videlicet inanitione, repletione cibi, vel æ-
ris infectione, somno, vigilia, exercitio: sed

potissimum ex accidentibus animæ, scilicet ira, tristitia, gaudio, & similibus. hæc enim reguntur ab animo: cum in eius potestate (vt dixi) cuncta sint posita. Nec criminetur quis complexionem: quia, vt inquit Ecclesiastes, Deus fecit hominem rectum, & temperatissimum: quo ad corpus videlicet, & animam. Ipse tamen se immiscuit infinitis quæstionibus, vel vt (habet veritas Hebraica) ipse quæsiuit cogitationes multas. Vnde non contentus rectitudine, & statu perfecto, in quo ipsum collocauerat opifex, vagatus est circa multa: vnde subsequuta est perturbatio animæ, & corporis, & omnimoda deiectio a statu, & a rectitudine sua. Quod in protoplaste plenissime indicatur: qui non contentus recta lege, quam ei constituerat plasmator ipsius, cœpit quærere veritatem, vnde ea perturbatio animi sequuta est. Et in hac tentatione Adam non fuit seductus, mulier autem fuit seducta, vt dicit Paulus. Et ideo mulier dixit. Serpens decepit me. Adam verò non sic dixit, scilicet decepit me quispiam. Dico etiam quòd & si Adam deceptus fuit, non tamen deceptus fuit, quantum Eua. Error etiam est in parte animali: quæ non percipit, quæ Dei sunt, non autem in parte spirituali: quæ (vt Apostolus ait) iudicat de omnibus. Hinc peccatum per erro-
rem

rem, se
remittit
ptus; i
lo filio
quòd si
non fui
fit Deus
etum su
dimeret
quam re
tum red
filium n
quòd p
stinatio
occasio
vt dest
ris hui
nata su
lud Apo
ipso scil
tionem;
strum Ch
canit. In
Vnde & E
sæ a princ
præcipua
dixit Chri
ego sum.
est imago

rem, seu per fragilitatem commissum facile remittitur. Et quia homo non peccauit deceptus; ideo difficillima fuit venia, & a Dei solo filio impetranda. Vnde dicunt quidam, quod si Adam non peccasset, verbum Dei non fuisset incarnatum. Vnde Paulus. Misit Deus filium suum factum ex muliere, factum sub lege: ut eos qui sub lege erant, redimeret. Cum igitur Christus venerit tanquam redemptor, videtur, quod si peccatum redimendum non fuisset, pater ipsum filium non misisset. Apostolus tamen dicit, quod prædestinatus sit in virtute; & prædestinationis nulla sit ratio; omni ratione, & occasione semota Christus missus fuisset: pro ut destinatus erat. Sicut enim omnia corporis huius mystici membra saluanda prædestinata sunt, & præelecta ab æterno, iuxta illud Apostoli, Elegit nos pater, videlicet in ipso scilicet Christo, ante mundi constitutionem; sic & multò magis ipsum caput nostrum Christum: in cuius persona propheta canit. In capite libri scriptum est de me. Vnde & Hebræi asserunt, quod anima Messiae a principio fuit in mente diuina prima, & præcipua super omnes creaturas. Quo sensu dixit Christus. Antequam Abraham fieret, ego sum. Cui Paulus adstipulans ait. Qui est imago Dei inuisibilis, primogenitus om-

nis creaturæ. Necessaria ergo fuit mors Chri-
 sti pro satisfactione peccati Adæ. Ideo pue-
 ri spiritu sancto afflati decantabant, Osanna
 filio David, id est salua nos fili David. Stan-
 te enim peccato Adæ humanis viribus irre-
 parabili, nemo potest sperare salutem, nisi
 ab homine Deo. Et ratio est, quia series di-
 spositionis diuinæ sic exigebat. Etiam tota
 massa humani generis infecta expiari non po-
 terat nisi per hominem cœlestem, è cœloq;
 venientem. Solius etiam Dei est remittere
 peccata. Vnde nec Apostolis data fuit pote-
 stas remittendi peccata, nisi in virtute spiri-
 tus sancti. Hinc Christus præmisit. Accipite
 spiritum sanctum, deinde subintulit. Quorum
 remiseritis, &c. Pueri itaque ab hoc spiritu
 sancto acti (vt ipse Christus innuit) saluari
 flagitabant ab eo, qui erat homo Deus. Pro-
 pterea sacerdos, qui vice Dei peccata remit-
 tit, antiquitus vngi iussus fuit, chrismate vi-
 delicet Spiritus sancti, & Diuinitatis. Quod
 & nunc obseruatur. Nota etiam, quòd ho-
 mines dicuntur arbores, teste Aristotele di-
 cente. Homo est arbor inuersa. nam Deus
 os homini sublime dedit: arboribus verò in-
 firmum. Et quoniam homo est ad imaginem
 Dei, iccirco Deus ipse ilan, id est arbor ar-
 chetypus cognominatur, stipitem, & ramos,
 ac radicem in se cōtinens. Et huiusmodi co-
 ordinatio

ordinatio
 cus arbori
 est eheie ch
 mina, sci
 El ghedula
 uat nezach
 sod, Edona
 quam a rad
 in inferiore
 Quæ dimer
 tum à sup
 radice ab
 fructus ca
 excisa mal
 tipheret
 omnibus
 malchuth
 gnum, si
 uina sacra
 permanente
 bis conferre
 mus peccare
 cheter sibi af
 ordo sphristi
 dem locauit c
 turarum hier
 dum ordinem
 ra, sephiroth
 imisima, crea

ordinatio nuncupatur Ilan Sephiroth : truncus arboris huius est tiphereth tetrag. Radix est eheie cheter . Rami sunt reliqua octo nomina , scilicet Iah chocmah, Elohim binach, El ghedulah, Elohim ghebura , Tetrag. zeuat nezach , Elohim zeuaoth hod , Sadai iesod, Edonai malchuth . Ab eheie igitur tanquam a radice scaturit defluxus per ordinem in inferiores , & postremo in malchuth. Quæ dimensio tantum gaudet influxu, quantum à superioribus recipit. Sicut igitur radice ab arbore excisa , flores , folia , & fructus cadunt ; sic per peccatum Adæ fuit excisa malchuth ab eheie radice cheter , & à tiphereth tetrag. stipite , & consequenter ab omnibus sephiroth ; & sic vacua remansit malchuth bono influxu , & ipsa dicitur regnum , siue quæstor regis tetrag. creatis divina sacramenta distribuens. Vacua igitur permanente ipsa dimensione, nihil boni nobis conferre potest. Antea vero quàm Adamus peccaret , malchuth à supremo prætorio cheter sibi assumebat influxum : & sic totus ordo sphristicus siue ipsa gloria funditus sedem locavit cum imis : omnium enim creaturarum hierarchiæ se se respiciebant secundum ordinem graduum , cum superis supra , sephiroth videlicet ad inuicem ; & cum imis ima , creata cum creatis . Itaque gloria,

▼ti cum superis, ita cum imis moram traxit.
 Cœli cum elementis vinculo quodam mu-
 tuum sortiebantur amplexum: alterumque
 altero mutuò adimplebatur: & canales se-
 phiroth adamusim opus suum exequaban-
 tur. A superis vberimè deorsum migrabant
 fluxus, vt tam inferiora, quàm superiora al-
 tissimi nomen repellerent, vt dixit Rab Io-
 seph. Dum igitur gloria malchuth cohabi-
 tans, se non minus terrenis, quàm cœlesti-
 bus infereret, Adam protinus peccator effe-
 ctus est. Quapropter confusi sunt ordines
 illi: canales anfractum subibant: piscinarum
 defluxus trahebantur: & gloria se abstulit à
 malchuth; vinculum illud omnino fuit dis-
 solutum. Quo facto malchut à ceteris excisa
 plantis, gratiæ donum nobis impertire mi-
 nime poterat: itaque arbor sterilis remansit.
 Hoc œconomico, siue politico exemplo o-
 stendi potest de imperatore; qui contestabi-
 lem sibi inferiorem habet: & ipse quęstorem
 sibi habet inferiorem; hicque œconomum
 habet sibi inferiorem, & inferior suo obedit
 superiori ordinario immediate. tamen si im-
 perator omni inferiori immediate præcipe-
 ret, œconomo videlicet, ne cuiquam elee-
 mosynam erogaret; tunc is œconomus sta-
 tim ei supremo domino obtemperaret. Sic
 Deus tetrag. tanquam princeps glorię sephi-
 roth,

roth, in Ad
 chut, infim
 dispensatric
 Adam bonu
 ipsa malchu
 quod sempe
 cua dicitur,
 nobis boni t
 mos Dei secu
 rita iniustis
 suo regno,
 bona in ipsu
 præcisa exta
 mam plant
 super Adar
 posteritate
 rum mûdu
 punit tame
 tionem, vt
 tia parentun
 nationem.
 te paterna:
 quod bona re
 mittunt crime
 centur. Vnde
 Aliquando et
 inficitur filius
 tris fit mund
 Hinc sapius

roth, in Adæ præuaricatione præcepit malchuth, infimæ omnium sephiroth, tanquam dispensatrici sanctorum chrismatum; ne in Adam bonum influxum influeret, etiam si ipsa malchuth boni influxus plena extaret: quod semper accidit; & si quandoque vacua dicitur, id respectu est nostri: nam nihil nobis boni tribuit, ac si nuda esset. Et hic est mos Dei secundum Cabalistas: qui cum merita iniustis respondere procurat, præcipit suo regno, siue dispensatrici malchuth, ne bona in ipsum influat; ac si à ceteris plantis præcisa extaret: & hoc dicitur truncare ultimam plantam. Et huius decisio non tantum super Adam cecidit, sed etiam super totam posteritatem suam, quam infecit, immo totum mūdum infecit. Et si Deus sit clemens, punit tamen in tertiam, & quartam generationem, vt Moses ait in Exodo. quia malitia parentum transit vsque ad quartam generationem. Priuantur igitur filij hæreditate paterna: sicut etiam iure ciuili cauetur, quod bona rebellium, & omniū, qui committunt crimen læsæ maiestatis, fisco applicentur. Vnde & filij remanent bonis priuati. Aliquando etiam ex malo sanguine paterno inficitur filius: & aliquando ex bonitate patris fit mundus, & plenus benedictione. Hinc sæpius inuenitur, quòd propter pa-

C 4

rentes

C A B A L I S T A R V M

rentes Deus fauit filijs. Et quia filius malo sanguine parentum inficitur; hinc prohibetur accessus ad mulierem menstruatam, ne proles inficiatur. Secundum vero secretiores theologos punit Deus in tertiam, id est in animam trifariam, & loquuntur more Platonico, & Cabalistico, & in quartam, scilicet corpus ex quaternario multiplici confectum: & parcit in millibus, id est millenario propter millenarium illum cubum, videlicet denarij, quod Deo conuenit. nam millenarius in eo, quod finis est vltimus numeri vltimi, & consummati; Deo attribuitur, qui omnium est finis. Peccante ergo Adam primo parente, peccauit tota humani generis massa, quæ in ipso continebatur: nam rami omnes, & fructus cuiuscunque arboris sequuntur radicem. Hinc si radix respersa fuit aliqua amaritudine vel colore; fructus quoque sunt amari, & simili colore colorati: vt de persico sanguineo patet. Vnde Adam, qui fuit radix totius generis humani, infectus, omnes ramos, & folia arboris infecit: sicut ait Apostolus ad Ro. Radix amaritudinis sursum germinans impedit, & per illam inquinantur multi. Et de bona radice iterum dicit. Et si radix sancta, & rami similiter: Non tamen ramus a ramo inficitur, neque exsiccat: sed qui exsiccat, excisus igni

igni traditur
tibus. Et n
querela de
tracta, volu
eo, meliori
dice, quàm
uis ipsius ra
in libro Gen
Hæ sunt gen
tione eorum
rint secund
perfectione
peccauit, &
que concu
positioner
Peres veni
sunt gene
prum est:
propter pe
lium Peres
do Phares di
bebant. & h
vniuersum,
penè corruer
ipla destruen
sicut antiqua
tiebantur nisi
ut oblatione
aunc illius re

igni traditur, alijs in trunco viuis remanentibus. Et ne apud aliquem remaneat iusta querela de infectione a primo parente contracta, voluit Redemptor omnes renasci in eo, meliori perfectione, & pulchriori radice, quàm fuerat in primo parente: quamuis ipsius radix fœdata non fuisset: vt patet in libro Gen. Rabbi Berachias super illud, **Hæ sunt generationes cœli, & terræ in creatione eorum;** dicit: Quamuis creatę fuerint secundum plenitudinem suam, atque perfectionem; quando tamen Adam primus peccauit, diminutę sunt, & corruptę, atque concussę: & vltcrius ad decentem compositionem non reuertentur, donec filius Peres veniat: iuxta illud Ruth vltima, **Hæ sunt generationes Peres,** quod planè scriptum est: In signum. s. quòd omnia, quę propter peccatum diminuta erant, per filium Peres (qui à nostris corrupto vocabulo Phares dicitur) perfici, & compleri debebant. & hoc in Messię aduentu: in quo vniuersum, quod propter Adę peccatum penè corruerat, instaurandum erat, & mors ipsa destruenda, siue influxus Samael. Et sicut antiqua in lege bono influxu non poterant nisi prius circumcisione purgati, aut oblatione, aut quoquo alio modo; ita nunc illius regni gratia digni non reddimur,

nisi

C A B A L I S T A R V M

nisi meritò sanguinis Christi: qui omnibus veteribus sanguinibus preualet. Et sic Agnus ille innocens dignus fuit, ianuas regni aperire: quarum prima est malchuth: quæ à Iudæis sublata est, & bonis Christianis tradita, dicente Christo Iudæis. Auferetur à vobis regnum, & dabitur genti, idest populo Gentili. Et sic influxum illum per septem canales septem sacramentorum in nos fundit abundè. Et quando Deum offendimus, regnum hoc donorum spiritualium nobis auferitur, & truncatur à ceteris plantis, vt diximus.

D. Cab. Cum arbore scientiæ boni, & mali, in qua peccauit primus homo, creauit Deus seculum.

F. A. Mundum creauit Deus, vt ostenderet suam bonitatem: non enim ab externis causis impulsus (vt Hierocles testatur) ipsum condidit, sed ex mera bonitate sua. Et quamuis mundum creauerit, non tamen propter hoc mutatus est Deus ipse; cum dicat per os Malachiæ. Ego Dominus, & non mutor. Et David. Tu autem idem ipse es, semper videlicet. Boetius quoque ait.

Terrarum, cœliq; fator, qui tempus ab æuo,
Ire iubes: stabilisq; manēs das cuncta moueri.

Fuit igitur Deus stabilis in sapientia, qua
omnia

D O
omnia ab æterno
mutatione: sed m
accepit esse ad extr
pientia erat ab q
tissimus scriptum
prouidentia, & sa
fatum; in rebus ve
gens, & nouum
potissima est, ea
quam filium esse
ret. Hinc proph
tia fecisti; quæ sa
per quod verbu
a Deo solo iussu
indigebat opifex
duceret; ideo su
est etiam id mi
quodam ideali,
ctione facta fueri
bo explicare, qu
omnia virtute diu
exprimendo ea, qu
nis continebantur
omnia prodibant
boris trunco rami
cetera huiusmodi
hoc, cœli firmati s
mnis virtus eorum
est vnicum fundam

omnia ab æterno prævidit, nulla in ea facta mutatione: sed mutabilitas fuit in re: quæ accepit esse ad extra; pro ut in verbo, & sapientia erat ab æterno. Hinc Plato sapientissimus scriptum reliquit, quòd in Deo est prouidentia, & sapientia æterna; in cœlis est fatum; in rebus verò particularibus contingens, & nouum. Causa verò finalis, quæ potissima est, ea fuit; vt sapientiam suam, quam filium esse diximus, extra manifestaret. Hinc propheta canit. Omnia in sapientia fecisti; quæ sapientia & verbū idem sunt, per quod verbum cuncta facta sunt, scilicet a Deo solo iussu, aut verbo. Et hoc quia non indigebat opifex instrumento aliquo, vt produceret; ideo sufficit solum verbum. Factum est etiam id miro ordine; cum enim verbo quodam ideali, & intrinseco omnia productione facta fuerint; quid restabat, nisi verbo explicare, quod conceptum erat? Et cū omnia virtute diuini nominis producta sint, exprimendo ea, quæ in virtute diuini nominis continebantur, per vocem, aut iussum omnia prodibant ex eo nomine, sicut ex arboris trunco rami, flores, & frondes, & cætera huiusmodi prodeunt. Verbo etiam hoc, cœli firmati sunt, & spiritu oris eius omnis virtus eorum, vt cantat psal. Verbum est vnicum fundamentum omnium; iuxta illud

CABALISTARVM

illud apostoli. Portans omnia verbo virtutis suæ. Et id, quia intelligendo, id est in sapientia, Deus omnia fabricauit. Sapientia autem & verbum Dei vnicum est, quo intelligit se ipsum, & creaturam; nec enim poterant res produci a Deo operante per intellectum, nisi verbo. Ideo canit propheta. Omnia in sapientia fecisti. & quamuis omnia dicantur facta per elohim אלהים, quod est nomen iustitiæ, & seueritatis, & è latere sinistro (vt narrant sapientes) facta tamen dicuntur in sapientia, quæ est a latere dextro, & pietatis. In sapientia quidem primo, id est in verbo Dei locata erant omnia. Iuxta illud Ioannis: Quod factum est, in ipso vita erat. Vnde in Targum Hierosolymitano, vbi nos habemus, In principio creauit; habetur Bechoemah בתכחה, id est in sapientia creauit Deus cælum, & terram. De quo Elchana doctor Hebræus, & solennis, pulchre, & diffuse pertrahat, declarans, quòd principium fabricæ incipit à Beth ב; quod domum significat, & sigillum, vt in conclusionibus Mirandulæ diximus. In qua sapientia, tanquam in domo præexistebant omnia, antequam per Elohim, vel per spiritum sanctum in formas proprias explicarentur. nam communicatio ad extra, quæ amore fit, per spiritum sanctum

DOG
ctum, qui est am
nium igitur forn
est a spiritu sancto
ergo hoc verbum
fuit occasio præu
enim per intellectum
Deum decreuisse
vnum hominem
ture generationis
cognoscens; &
ne præcellere;
vt scilicet esset
di fuit principi
di humanæ n
stere optabat
perbene dicit
bi honorem,
stus. Qui se
Adamus illi le
cauit, cognou
rem hominem
minem Deum,
non appetisset
dus debebatur
co de illo dicitur
hec tempestas in
æqualitatem cu
radiso ab Adam
Lucifer enim

ctum, qui est amor, producta fuit. Omnium igitur formarum particularium vis est a spiritu sancto eas explicante. Sicut ergo hoc verbum Mundum creavit; ita fuit occasio prævaricationis Adæ. Adam enim per intellectum adeptum cognoscens, Deum decreuisse se legem daturum per unum hominem Mundo; ipseque se future generationis humanæ principium esse cognoscens; & mulierem Euam perfectione præcellere; hanc appetijt dignitatem, ut scilicet esset legislator; nam sicut essendi fuit principium; ita, & bene essendi humanæ naturæ per legis dationem existere optabat: & ideo peccavit. Quare perbene dicit Paulus. Nemo assumat sibi honorem, sed qui vocatur, & Christus. Qui se exaltat, humiliabitur. Hinc Adamus illi legislatori subijci nolens, peccavit. cognovit Adamus illum legislatorem hominem futurum: non autem hominem Deum, siue deificatum. Sic enim non appetijisset. Sed quoniam hic gradus debebatur CHRISTO: idcirco de illo dicitur Ionæ. Propter me orta est hæc tempestas in cælo ab angelo gradus mei, æqualitatem cupiente: & in voluptatis paradiso ab Adamo, honorem meum desiderante. Lucifer enim sui præcellentiâ animaduer-

C A B A L I S T A R V M

tes hominis perfectione satis perfectiorem;
& Dei ordinem praevidens, ut ipse cum suis
angelis adorare habeant hunc hominem le-
gislatorem; superbia motus renuit huic de-
creto parere; immo ipse, ut uniretur in sup-
posito diuino filiali cum natura diuina, af-
fectatè quæsiuit per desiderium, & cogno-
scens illi homini deificato partem meridio-
nalem esse addictam, dixit. Ascendam ad
Aquilonem partem oppositam meridionali
clementiæ; & ponam ibi sedem meam, id
est influxum Iamael oppositum influxui le-
gislatoris, quo influxu maculauit Adam, &
transgressus est legem legislatoris. Et ero si-
milis Altissimo in danda lege, scilicet carnis,
opposita legi mentis Altissimi, & legislatoris:
quod dicitur lignum, siue arbor boni, &
mali. Christus enim Messias, multigenis
mysteriis celebratur, pluribusque vocatur
nominibus. Vocatur enim agnus, leo; la-
pis angularis, Christus, verbum, veritas,
vita, & huiusmodi (Vide in libro de nomi-
ne Iesu) sic, & arbor vitæ dicitur. quæ col-
locata est in medio horti deliciarum, ut om-
nibus vitam impartiat. Est Christus arbor
radicem habens in terra viuentiū, vnde pri-
mam traxit originem: quamuis corpus tan-
quam organum suæ diuinitatis traxerit à po-
pulo iam sicco, & arido, ut inquit Isaias.

Ascendit

D
Ascendit ut v
dix de terra
in ramos ma
minores qu
nissima virtu
in paucos ap
stos virtute,
alios; quibu
sunt. Viuit C
& paterna,
Sicut misit m
pter patrem
ceteris impe
Et qui mand
ramus à tru
pter me. V
arbore; suc
ratio, loquu
sto. Vnde ip
facere. Matu
continua fom
arbor loquitur
ego in eo, hic
arbor radicem
deliciarum. T
vera voluptas r
lo parte æterno,
ma, siue planta
quæ est vera ter

Ascendit ut virgultum de terra, & sicut radix de terra sitienti. Diuiditur arbor primò in ramos maiores, & pauciores, postea in minores quàmplurimos; & Christus plenissima virtus, & gratia diffusa primò fuit in paucos apostolos, sed magnos, & robustos virtute, & per illos in quàmplurimos alios; quibus ideo illi meritò præferendi sunt. Viuit Christus in terra illa diuinitatis, & paterna, sicut ipsemet perhibet dicens. Sicut misit me viuens pater, & ego viuo propter patrem. Quam susceptam vitam a patre cæteris impertitur, ut viuât. vnde subinfert. Et qui manducat me sumendo in cibum, sicut ramus à trunco, & radice, ipse viuet propter me. Viuunt, & pulchrescunt flores in arbore: succisi continuò arescunt. sic cogitatio, loquutio, & operatio viuunt in Christo. Vnde ipse dicit. Sine me nihil potestis facere. Maturescunt fructus in arbore ab ea continua fomenta suscipientes: sicut ipsamet arbor loquitur, dicens. Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum. Hæc arbor radicem habet in paradiso, vel horto deliciarum. Totus enim hortus, & omnis vera voluptas radicata est in antiquissimo illo patre æterno, omnium horum origine prima, siue plantatus est in essentia illa diuina: quæ est vera terra viuentium: a qua omnis
vita

C A B A L I S T A R V M

vita, omnesque deliciae, & voluptates pul-
lulant; & lignum vitae erat in medio para-
disi: quia verbum diuinum, quod est vera
vitae arbor, est persona media in illa sanctis-
sima trinitate: & carne humana indutum,
cum hominibus conuersans semper mediū
tenuit: nascens, moriens, resurgens. Quam-
uis ergo hortus iste plantatus sit in patre, vt
dixi; est etiam plantatus in filio, qui omnia
accepit a patre. Sicut ergo omnes arbores sa-
cri horti sunt plantatae in patre; ita sunt plan-
tatae in filio, & in verbo diuino: quod ait.
Si quis in me non manserit, mittetur foras
sicut palmes, & arescet, &c. Et non solum
arbores sunt in verbo isto plantatae, sed om-
nia plantata, & fundata sunt in eo: dicente
Ioanne. Quod factum est in ipso vita erat,
cum quo Paulus. Portans omnia verbo vir-
tutis suae. quod & liber vitae a Dauide dici-
tur. Et in libro tuo omnes descripti sunt
sub imaginibus, & exemplaribus aeternis.
Et in isto sunt verae deliciae, & voluptates;
vnde merito dicitur paradysus, vel hortulus
deliciarum irrigatus ab illo fluuio volupta-
tis, de quo diuus citharedus ait. Inebria-
buntur ab vbertate domus tuae, & torrente
voluptatis tuae potabis eos, ex fonte scilicet,
de quo sequitur. Quoniam apud te est fons
vitae. In hoc paradiso pulchro, & iucundo
fuit

fuit collocatus nec
gelus, & quotquo
stolus) virtutem sec
que hortum volup
vocant. Quò nisi
ceret apostolus,
seculi venturi. H
nes illi, de quibus
gloriam eius. Illuc
raptus fuit vsque
uenire nequiuisset
luptatis transisset
quoque intrauit
te. Vbi ille leg
que pradicarunt
iusmodi autem
reparabilis est, v
pœnitentiam no
apostolus. Rursu
Quorum verbor
Ad peccatum no
sed per passionem
sic & error cuiusc
deletur per pœnite
tionis Christi ad d
Et illuc introducti
gnari. Nam primu
debellatus fuit. E
luptatis sit celestis

fuit collocatus nedum homo; sed etiam angelus, & quotquot gustauerunt (vt ait apostolus) virtutem seculi venturi. Hebræi namque hortum voluptatis, seculum venturum vocant. Quò nisi aliqui intrassent, non diceret apostolus, Qui gustauerunt virtutes seculi venturi. Has enim gustauerunt omnes illi, de quibus Ioannes inquit, Vidimus gloriam eius. Illuc intrauit Paulus: quando raptus fuit vsque ad tertium cœlum: quò deuenire nequiuisset, nisi per paradysum voluptatis transisset, vt sapientes norunt. Illuc quoque intrauit Moyses, & omnes prophete. Vbi ille legem, quam tradidit; & isti, quæ prædicarunt oracula, didicerunt. huiusmodi autem error, dum succumbunt, irreparabilis est, vt docet apostolus: quia per pœnitentiam non tollitur. Hinc subinfert apostolus. Rursum crucifigentes filium Dei. Quorum verborum veritas est, quòd sicut Adæ peccatum non per pœnitentiam ipsius, sed per passionem Christi suscepit remediũ; sic & error cuiuscunq; illuc introducti non deletur per pœnitentiam, sed remedium passionis Christi ad delendum ipsum opus est. Et illuc introducti possunt tentari, & impugnari. Nam primus parens illuc tentatus, & debellatus fuit. Et quamuis paradysus voluptatis sit cœlestis; potuit tamen Adam a

24

D Dẽmone

C A B A L I S T A R V M

Demone tentari: & si locus eius non sit in-
 ventus in cœlo, vt ait Ioannes. Fuit quippe
 Adam mente in paradiso, sicut Moses, pro-
 phetæ, & apostoli, qui illuc introierunt; sed
 corpus, & animalis homo erat in terra. Hinc
 magno sacramento scriptum est, quòd anti-
 quus serpens accessit ad mulierem, id est
 partem animale, quæ erat in terra. Propte-
 rea cautè loquitur Moses, dicens, q̃ Deus
 posuit hominē in paradiso voluptatis, nulla
 facta mentione de muliere: sumpta quippe
 fuit è viro illic existente. Vnde non fuit ibi
 collocata, nisi per concomitantiam viri, ibi-
 dem collocati. Sicut (Deo faciente) collo-
 cabitur corpus, & animalis homo in regno
 beatitudinis, sequens spiritum illius regni,
 & beatitudinis capacem. Et hoc si immuta-
 bitur, & spirituale surget, vt Paulus docet.
 Ratio huius fuit, quia paradisu voluptatis
 est obiectum solo intellectu, & portione su-
 periori, & virili perceptibile. Hinc mulier,
 quæ partem animale significat, illuc intro-
 ducta non dicitur, nisi in quantum est vni-
 ta viro, & per concomitantiam ipsius, vt
 dictum est. Et eo modo quo per virum in-
 troducta fuit; eodem modo cum viro eiecta
 est. Et mulier eo quod mulier, id est quod
 animalis, quod passiuum quoddam est, non
 est capax beatitudinis. Sed in eo tantum,
 quod

quod de p
 suscipit a v
 storus ait.
 stum, cui
 ipsa sume
 in horto v
 rit introdu
 ri concomi
 lignum sit
 ramos tam
 enim Deus
 & terram;
 mus esse
 quamuis
 ratus; vir
 dicente I
 accepim
 quens de
 sedem De
 erant ad sa
 cœlo sunt
 quocunqu
 tes in domi
 & pari mod
 bitantes po
 committene
 modo Plato
 diso deliciar
 ventium sub

quod de portione superiori participat, & suscipit a viro, cuius ipsa est imago, vt apostolus ait, sicut homo illuc intrat per Christum, cuius imaginem tenet. Potuit tamen ipsa sumere ex ligno scientiæ boni, & mali in horto voluptatis, quamuis illuc non fuerit introducta: quia (vt dixi) fuit ibi per viri concomitantiam. Et si etiam arbor, siue lignum sit plātatum in paradiso voluptatis; ramos tamen suos quouis extendit. Sicut enim Deus existens in se ipso replet cœlum, & terram; sic & Christus (quem iam diximus esse arborem scientiæ boni, & mali) quamuis sit homo cœlestis, & in cœlo plantatus; virtus tamen eius quouis diffunditur: dicente Ioanne. De plenitudine eius omnes accepimus. Et in sua Apoc. idem Ioannes loquens de ipso sub metaphora arboris prope sedem Dei plantatæ, dicit, quòd folia eius erant ad sanitatem gentium. Nec enim in cœlo sunt gentes sanandæ: sed virtus eius quocunque extenditur, vsque ad ægrotantes in domibus his terrenis, ac luteis. Hinc & pari modo in ipsis terrenis domibus habitantes possunt deuorare ipsam arborem, committendo aliquid contra ipsam. Eodem modo Plato in Phædone loquitur de paradiso deliciarum. Terram enim describit viuientium sublimem: in cuius comparatione

C A B A L I S T A R V M

nos, qui terrā hanc corruptibilem colimus; assimilamur ijs, qui in profundo maris, vident solem: cæteraque astra per aquam: & existimant mare esse cælum continens ipsa astra. Si quis autem (quemadmodum pisces emergentes è mari vident hæc astra) videret illam veram terram, veramque lucem, & verum cælum, illorum pulchritudinem hanc nostram multum excedere cognosceret. Quia hæc habitacula sunt, veluti cavernæ, aut arena, vel limus sordidus. Ibiq; videret arbores, flore, & fructu longe pretiosiores, quàm hic reperiantur. Et verè sentiens Plato, de vero paradiso ait. Qui pie præ cæteris vixerint, ij ex his terrenis locis tanquam è carcere, soluti ad altiora transcendunt, puramque supra terram habitant regionem, habitationesque his pulchriores nanciscuntur: quarum pulchritudo non est facilis dictu. Præmium enim pulchrum est, & spes ingens: vt ipse subinfert. Quod forte didicerat ab Isaia, qui ait, Oculus non vidit, Deus, absque te. arbor plantata in medio horti deliciarum, quæ dicitur arbor scientiæ boni, & mali: fuit Christus, qui panis vitæ, lignum vitæ, & ipsa vita dicitur. Plantata autem fuit in medio, vt vnusquisque facilius de vitæ eius plenitudine pro capto suo suscipere posset. Et hæc arbor vitæ,

diuina

D O
 diuina videlicet
 insita, est arbor
 ipse solus, vt dixi
 batur bonum bo
 manarum passio
 ni, & mali, qui
 scernere bonum
 Buryrum, & m
 bare malum, &
 arbor scientiæ b
 iudicium, & co
 malos in vniue
 bor, ideo a pri
 geretur, aut
 deretur: qui
 existens experi
 bat, sed reuer
 bere ante oculu
 nostras dispone
 su dicitur in leg
 bi præcipio hodi
 ea filiis tuis, & m
 mo tua, & ambu
 atque confurgen
 in manu tua, &
 Quod etiam in
 qui in lege Dom
 de. Et quàm opt
 diuini verbi, c

diuina videlicet persona in natura humana
 insita, est arbor scientiæ boni, & mali: quia
 ipse solus, vt dixi, viator existens, experie-
 batur bonum beatitudinis, & malum hu-
 manarum passionum. Est insuper arbor bo-
 ni, & mali, quia ipse præ cæteris nouit di-
 scernere bonum a malo: iuxta illud Eliaæ.
 Butyrum, & mel comedet, vt sciat repro-
 bare malum, & eligere bonum. Est denique
 arbor scientiæ boni, & mali, cui datum est
 iudicium, & cognitio discernendi bonos, &
 malos in vniuersali iudicio. Hæc autem ar-
 bor, ideo a principio fuit prohibita, ne tan-
 geretur, aut probaretur siue de ea come-
 deretur: quia legem, & iudicium in ipso
 existens experiri, aut probare nemo debe-
 bat, sed reuereri, & timere, semperque ha-
 bere ante oculos, vt ad ipsius metam omnes
 nostras disposeremus operationes. Quo sen-
 su dicitur in lege. Erunt hæc verba, quæ ti-
 bi præcipio hodie, in corde tuo: & narrabis
 ea filiis tuis, & meditaberis ea sedens in do-
 mo tua, & ambulans in itinere, dormiens
 atque confurgens: & ligabis ea quasi signum
 in manu tua, & erunt ante oculos tuos.
 Quod etiam in psalmis dicitur. Beatus vir,
 qui in lege Domini meditatus est die ac no-
 cte. Et quàm optime hæc arbor legis, & regu-
 la diuini verbi, dicitur esse scientiæ boni, &

C A B A L I S T A R V M

mali: quia ex illa quid rectum, quid obli-
 quum, quid bonum, & quid malum sit,
 perpendere possumus. Hæc enim docet nos,
 quando supremo bono frui debemus: &
 quando, aut qualiter infimo, aut medio po-
 tiri licite valemus. Et seruata illa arbore, &
 regula illæsa, tunc possumus de omnibus
 arboribus comedere, id est in omnibus crea-
 turis condelectari, & ipsas appetere appeti-
 tu minime obliquato. Sicut ergo ab arbore
 illa recte, & debite suscepta omnis iustitia,
 omne rectum, omne denique bonum pro-
 cedit; sic ab arbore violata omne malum in
 genus humanum, & etiam in angelos pro-
 uenisse comperimus. Malum enim à bono
 4. prouenit cum aliunde progredi nequeat, ut
 aperte diffinit Augustinus in Enche. & ante
 eum Dionysius dicit. Omnium malorum
 principium, & finis est bonum. & ratione
 assignans, ait. Nihil operatur ad malum à-
 spiciens, sed ad bonum videlicet, quod aut
 negligit, aut indebite appetit. Est igitur hæc
 arbor principium omnium bonorum, atque
 malorum: quia ipsam si quis veneratur, &
 obseruat, operatur bonum. Si autem eam
 quis negligit, & deuorare, aut pessundare
 præsumit; operatur malum: sicut de ipsa hu-
 mano furculo insita protestatus est ille san-
 ctissimus senex Symeon, dicens. Ecce posi-
 tus

D
 rus est hic in r
 torum in Israe
 gelico, quàm
 gelus nolens
 rum Dominu
 que obedire re
 lensque reuer
 rem, & per q
 iuxta regis edic
 bris propalau
 cerent eum pr
 dixit. Et ad
 sed aliqui illo
 ritatis regula
 & mendaciu
 veritatis fons
 cida ab initio
 voluit (ut ait
 hieris, Christu
 appetendo mo
 peccauit homo
 manum rebelles
 enim legislator
 & semel gustab
 malum passioni
 alius quisquam
 viator, nisi Chri
 bor: cuius gratia
 res pauciores ap

tus est hic in ruinam, in resurrectionem multorum in Israel, & in omni populo, tam angelico, quàm humano. Peccauit enim angelus nolens ipsum suscipere tanquam verum Dominum, & verum legislatorem, neque obedire regulis in eodem descriptis: nolensque reuereri ipsum tanquam mediatorem, & per quem cohæredes efficeremur iuxta regis edictum. Quod Paulus cum Hebræis propalauit, dicens. Et cum introducerent eum primogenitum in orbem terræ, dixit. Et adorent eum omnes angeli eius. sed aliqui illorum proterui à summa illa veritatis regula superbe declinantes in errorē, & mendacium prolapsi sunt. Quod ipsemet veritatis fons attestatur, dum ait. Ille homicida ab initio in veritate non stetit: immo voluit (vt ait Ioannes) occidere filium mulieris, Christum videlicet, æqualitatem eius appetendo modo supradicto. Hinc etiam peccauit homo, ausus extendere ad ipsum manum rebellem modo iam dicto. Christus enim legislator homo est: qui solus, simul, & semel gustabat bonum beatitudinis; & malum passionum nostrarū. nec enim fuit alius quisquam qui simul fuerit beatus, & viator, nisi Christus Iesus: qui verè fuit arbor: cuius gratia diffusa fuit in ramos maiores pauciores apostolos: & est radicata in

terra viuentium, vnde primam traxit originem: & si corpus sue diuinitatis organum à populo sicco, & Iudæorum arido. De quo Esaias. Ascendit sicut virgultum de terra, & sicut radix de terra illa sitienti, vt dixi. viuit ergo Christus in terra illa diuinitatis, & paterna: sicut ipse dicit. Sicut misit me viuens pater, & ego viuo propter patrem. Quam susceptam a patre vitam cæteris impertitur, vt viuant. Ideo sequitur, Et qui manducat me, sumendo cibum, sicut ramus à trunco, & radice, ipse viuet propter me. Et ab arbore ipsa viuunt flores cogitationum nostrarum: & ab ea succisæ arescunt, & pereunt: vt ipse dicit. Sine me nihil potestis facere, nec cogitare aliquid à vobis, tanquam ex vobis, &c.

VII.

D. Cab. Magnus aquilo fons est animarum omnium simpliciter: sicut alij dies quarundam, & non omnium.

F. A. De animarum origine disputatur à multis, & de inchoatione formarum, vnde progrediantur: & communi gressu conueniunt peripatetici; quòd animæ corruptibiles ac mortales egrediuntur de gremio materiæ, vt eorum verbis vtamur. De intellectu autem, cum adhuc apud eos dubium sit, an mortalis vel immortalis: nec vnde veniat, determinarunt: sed eorum princeps
dubius

dubius loq
niens defo
Sed quom
opinio Ana
sit in quor
tentia in a
dicunt, qu
tentiam, &
virtute sen
autem sit h
aliud esse
omnia oper
causæ age
ipsum. l
mus for
forma &
mo font
rum hab
omnia; l
meus vsq
aut de no
logi, aut
te emanat
pater, & c
Omnes an
progenitæ
bræi ex rec
mam ex m
tum

dubius loquens, ait. Si est aliqua forma veniens de foris, ipsa est anima intellectiva. Sed quomodo potest hoc esse, nisi vera sit opinio Anaxagoræ ascripta, quòd quodlibet sit in quolibet, sed dicunt, quòd inest potentia in actum aliquando deducenda: Et dicunt, quòd natura dedit materiæ illam potentiam, & subiecto, vt particulare agens virtute seminaria deducat in actum. Quid autem sit hæc natura, non determinant, sed aliud esse non potest, nisi primus opifex omnia operans in omnibus; aut secundariæ causæ agentes ad imperium eius, & virtute ipsius. Ipse ergo est primum agens, & primus formarum dator, à quo omnis vita, forma & ordo provenit: ergo anima à supremo fonte bonorum, & vero datore formarum habet esse per eum, per quem facta sunt omnia; sicut ipsemet testatur, dicens. Pater meus usque modo operatur, & ego operor, aut de nouo creando, vt dicunt nostri theologi, aut infundendo id, quod ab ipso fonte emanat, vt alij asserunt. Vnde cœlestis pater, & omnium formarum dator inquit. Omnes animæ meæ sunt, & à me videlicet progenitæ, & in corpora diffusæ. Vnde Hebræi ex reconditis firmis ipsorum arcanis, animam ex magno Dei nomine quatuor litterarum procedere asserunt; mundum autem

C A B A L I S T A R V M

tem totū ex decem annumerationibus pro-
uenire, & regi; sed à tribus supremis iussu,
à septem verò reliquis executione. Hinc vo-
cant has septem annumerationes fabricæ.
Sed cum nemo det, quod non habet; (vt
docent peripatetici) necesse ergo est, vt om-
nis forma sit in opifice a quo processit. Et
formæ ibi existentes ideæ sunt, ad quarum
metas habemus particulares formas, & es-
se: & cum illud esse continuè fluat ab ipso,
qui dedit, habemus ab ideis, secundū quas
tribuit, vnde sustentemur, ne defluamus in
nihilum: cum nostrum esse continuè fluat;
& quod continue fluit, necesse est, vt in ali-
quo permanente sustentetur, quod est ver-
bum Dei, in quo omnia condita sunt: sicut
dicit Paulus: Portans omnia verbo virtutis
suæ. Pythagoras verò (vt refert Alexander,
& Laertius) aliquid celebrius protulit, di-
cens. Anima est immortalis: cum illud qui-
dem, a quo euulsa est, immortale sit. Chri-
stus vero aperte nos instruit a Deo progepi-
tos: dum docet, vt magna confidentia con-
fugiamus ad Deū, vocantes ipsum patrem,
sicuti est: immo, vt nullum alium cogno-
scamus patrem, dum ait. Nolite vocare vo-
bis patrem super terram: vnus est enim pa-
ter vester, qui in cœlis est. Et de se ipso ait.
Ego exiui a patre, & veni in mundum. Sed
cum

D O G

cum fratres simus
matre; & nos ab eo
uimus; non tamen
gradu. Ideo bene
do dicit, Diuinum
quia, vt alibi dixi
funditur, est quod
corpus infusum: Vt
lior, de quo Paulus
lo cœlestis. Et pro
Triuiale est enim
Dei factum, ad ip-
ctum. In quo au-
perscrutandum e-
dicitur, tres diui-
tribus potentijs
ctu, & voluntate
dici imago, cuius
omnimodum effig-
stris perspicaciorib
nitur. Vestigij aut
plenum imaginatur
tionem, vel partem
tas comprehendatur
etiam in ratione ip-
partibus, quàm in
tis. Est itaque Deu-
tani corporis memb-
que anima fons qui

cum fratres simus potius ex patre , quàm ex matre ; & nos ab eodem absque dubio exi- uimus ; non tamen eadem perfectione , & gradu . Ideo benedicit Pythagoras : quan- do dicit , Diuinum genus in est hominibus . quia , vt alibi dixi , anima , quæ in nos in- funditur , est quodammodo semen Dei in corpus infusum : Vnde generatur homo me- lior . de quo Paulus . Secundus homo de cœ- lo cœlestis . Et propter hoc dicitur imago Dei . Triuiuale est enim hominem cum imagine Dei factum , ad ipsius similitudinem dedu- ctum . In quo autem consistat hæc imago , perscrutandum est . Vulgari enim doctrina dicitur , tres diuinas personas representari in tribus potentijs animæ , memoria , intelle- ctu , & voluntate . Nec quidem hæc potest dici imago , cuius est representare totum , & omnimodum effigiatum , vt a theologis no- stris perspicacioribus , quàm optime decer- nitur . Vestigij autem est representare non plenum imaginatum , sed aliquam eius ra- tionem , vel partem . Et quamuis tota trini- tas comprehendatur in tribus personis , & etiam in ratione ipsa , representatur in alijs partibus , quàm in tribus prædictis poten- tijs . Est itaque Deus plena vita , omnia muni- dani corporis membra viuificans . Est quo- que anima fons quidam vitæ , a supremo ta- men

C A B A L I S T A R V M

men & diuino mari emanans , omnibus-
 que proprij corporis membris pro sua con-
 ditione vitam tribuens . In sacra scriptu-
 ra dicitur , Et inspirauit in nares eius spi-
 raculum , aut animam vitarum : vt præ-
 stet corpori vitam vegetatiuam , sensua-
 lem , rationalem , intellectuam atque di-
 uinam . Et Deus virtute, & omnia con-
 tinens . & de homine ait sapiens . Fecit
 Deus hominem puluerem de terra, & de-
 dit ei virtutem continendi omnia . Co-
 gnouit Deus cuncta vnico actu . Homo
 etiam omnia cognoscere potest , sed suc-
 cessiuè . Est insuper Deus circulus qui-
 dam , non aliunde quàm à seipso trahens
 originem , & in seipsum tendens , om-
 nia illuc secum deducit . Est etiam ho-
 mo circulus à Deo procedens , & in ip-
 sum tendens , illuc omnia deducens , cum
 omnia contineat . Aemulatur Deum in du-
 ratione , saltem successione quadam . Est
 adeò similis anima Deo , vt quiescere ne-
 queat , quousque vniatur illi , tanquam
 planta suæ radici . Cabalistæ de huius-
 modi materia tractantes , dicunt , quòd ma-
 gnus aquilo est fons animarum . Sunt e-
 nim Diuini fontes decem secundum nume-
 rum decem sephiroth , siue dimensionum
 Inter quos vnus datur, qui ghebura, siue
 aquilo

D O
 aquilo vocitatur
 animarum & v
 Auicennâ) ani
 re formatum, i
 te aquilonari :
 circa sancti pat
 prum aquilonar
 vitæ fortitudine
 vis omnes anim
 quilonari traha
 men per alias
 roth, antequa
 eis varias prop
 vnaquaq; sul
 naturæ est me
 connectitur.
 tias anima ab
 phica efficitur
 (fauente, & att
 dit. Si verò per
 scientiæ suscipit
 cis, ad cherubica
 sic de cæteris . Si
 lorū pertransien
 fudit, rubeos. s. p
 albos per albū, &
 modo anima eā
 phanū transit. N
 at est, sed spūs &

aquilo vocitatur. Et ipse est fons omnium animarum & vitarum : nam (secundum Auicennā) animæ omnes veniunt à datore formarum , id est à ghebura , proprietate aquilonari : quæ fauet Ægyptijs . Quocirca sancti patres antiquæ legis in Ægyptum aquilonarem descenderunt , ut inde vitæ fortitudinem acquirerent . Et quamuis omnes animæ ab illo fonte gheburi aquilonari trahant originem ; transeunt tamen per alias dimensiones , siue sephi-roth , antequam corpori infundantur : & ab eis varias proprietates suscipiunt . Animarū vnaquæq; suscipit eam lucis sortem ; cuius nature est mediū , cui obijcitur , vel cum quo connectitur . Si . n . per seraphicas intelligentias anima ab illa luce suprema emanat , seraphica efficitur : & ad seraphicas mansiones (fauente , & attrahente Deo) deuenire contendit . Si verò per cherubicas mentes splendorē scientiæ suscipit , anima familiaris effecta lucis , ad cherubica subsellia deuenire satagit : & sic de cæteris . Sicut . n . lux vitra diuersorū colorū pertransiens , discolorēs etiam radios diffundit , rubeos . s . per rubrū , virides per viride , albos per albū , & sic de cæteris dicendū ; pari modo anima eā naturā induit , per cuius diaphanū transit . Nec spiritalis lucis diaphanū aer est , sed spūs & intelligētia ; quæ possit eā lu-

cem suscipere, & transmittere. Et de his lo-
quitur saluator, dicens: Angeli eorum sem-
per vident faciem patris, qui in cœlis est, &
loquitur de angelis deputatis, qui non re-
cte deputati essent; nisi symbolum aliquod
haberent cum eis, quibus destinantur. Et
sicut angeli non sunt eiusdem gradus perfe-
ctionis, ita nec animæ: vna enim est altera
perfectior. Et non tantum differunt acci-
dentibus, sed gradibus etiam quibusdam
intrinsecis radicatis in essentia ipsarum: qui-
bus vnaquæque anima est, hæc differens ab
alia per illud, quod est sibi proprium. Ari-
stoteles dicit, quod species se habent, sicut
numeri: ideo concluditur, quod omnes
animæ sint æquales. Sed Doctores Pari-
sienses dicunt animam Christi, & consequen-
ter multorum excellentium virorum esse no-
biliores anima ludæ, aut cuiuscunque scele-
sti, & infimi. Quod ex Euangelio quoque
discere possumus: ubi dicitur, quod talen-
ta fuerunt unicuique secundum mensuram
propriam, donorum uidelicet naturalium,
distributa. Nam talenta sunt dona gratuita
naturalibus correspondentia secundum Gre-
gorium. In quem sensum intelligenda sunt
verba Saluatoris dicentis, quod decem mnæ,
decem seruis datæ sunt, ut operaretur unus-
quisque secundum mensuram ipsi præstitam.

Se-

Secundum quod
reportat premi-
um uel doni præsti-
tū aufertur donati-
o, ut compleat le-
xu, & donatio
terminantur, per
cales, quæ non
oblationem, uel
tur species nume-
mero naturali, o-
les: ut patet in
dixi. Nec per u-
riantur species
tiones sunt nu-
cies determina-
piens, dicens.
sortitus sum an-
delicet, quàm
Tanta est enim d-
tera in sapientia,
dispositione ad di-
modo possint ani-
qualem. Et hi gra-
concessa: alteri tri-
cet Christus, quod
cundum propriam
uis quadam, cert-
cundū quam est ca-

Secundum quam uirtutem, qui operatur, reportat premium pro conditione nummi, uel doni præstiti. Si uerò operari negligit, aufertur donatium, & datur alij operanti, ut compleat locum præparatum pro influxu, & donatio concessa. Nec species determinantur, per numeros, aut unitates uocales, quæ non sunt diuisibiles: unde ad oblationem, uel additionem unitatis uariatur species numeri: sed determinantur numero naturali, cuius unitates sunt diuisibiles: ut patet in musica de semitonio, ut alibi dixi. Nec per uariationes numerorum, uariantur species proportionum. Quæ proportionem sunt numeri naturales, quibus species determinantur. Quod confirmat sapiens, dicens. Puer eram ingeniosus, & sortitus sum animam bonam, meliorem uidelicet, quàm multorum aliorum animæ. Tanta est enim distantia unius animæ ab altera in sapientia, bonitate, robore, uiribus, dispositione ad diuersa, ut non uideam quomodo possint animæ sortitæ esse gradum æqualem. Et hi gradus sunt talenta, uni duo concessa: alteri tria; & tertio quatuor, ut docet Christus. quòd unicuique data sunt secundum propriam uirtutem; quæ uirtus est uis quædam, certo gradu determinata: secundum quam est capax sui muneris, & ipsum suscipit.

C A B A L I S T A R V M

suscipit. Et ratio horum donorum siue virtutum distinctarum, est variatus modus influxuum dimensionum diuinarum; per quas animæ transeunt: nam, & si omnes animæ ab vno fonte ghebura aquilonari originem trahunt, & à reliquis sex dimensionibus executione. vnde vocant has septem annumeraciones fabricæ; à tribus tamen supremis (vt dixi) iussione proueniunt. Et sic secundum proprietatem illarum septem dimensionum, per quas transeunt, imbibunt varios influxus. Animæ.n. nostrę in spheris cælestibus archetypis collocantur. Nec miretur quispiam, si Pythagoræi, & academici sphæras repletas dicant intelligentijs, & animabus in eisdem locatis, cum & in sacro eloquio à Mose dictum sit. Completi sunt cæli, & omnis exercitus eorum: pro quo nos habemus, ornatus eorum. exercitus enim & militia cælestes intelligentiæ sunt, & formæ intellectuales: quæ sunt ipsorum cælorum ornatus pulcherrimus: nam per has formas, quas Plato cum Mose exercitus cælorum vocat, sphære cælestes (ait Proclus) ornantur. Ideo has Euripides, & post eum multi dixerunt domicilia, & atria esse Deorum, id est mentium cælestium. Quæ autem, & quot sint in cælis formę, & intellectus ab ipso summo Deo distincti, solus ille no-

D C
le noruit, qui
rum, & omni
mus Nomina
lium stellarum
dentium: vt
Vnicuiq; enim
tiam tota sch
ticorum alsi
stella suam h
feriora; nece
presidentem
rat, vt agat
prouenire
autem nos
tos ridicul
in spheris
intelligen
cantarunt
diocris ing
varias sub
spheris est
de illis supra
reuertuntur
planus in
tur. De ha
ca ipsis prop
serunt, loqu
ne dicunt, c
alius forsita

le notuit, qui numerat multitudinē stellarum, & omnibus eis nomina vocat. psalmus Nomina quippe vocat, non corporaliū stellarum, sed intelligentiarum præsidentium: vt nonnulli sapientes exponunt. Vnicuiq; enim orbi vnam saltem intelligentiam tota schola sapientium etiam peripateticorum assignat. Sed & cum unaquæq; stella suam habeat vim, & influxum in inferiora; necesse est, vt & ipsa suam habebat præsidentem intelligentiam, quæ vim conferat, vt agat: cum operatio à puro corpore prouenire minimè possit. De animabus autem nostris, restat difficultas; & apud multos ridiculum existimatur, quòd ipsæ animæ in sphaëris collocentur. Quod tamen sanè intelligentibus absurdum non videtur. Decantarunt enim & catholici aliqui non mediocris ingenij animas humanas ad sphaëras varias subiectas. Quod non de corporeis sphaëris est tantummodo intelligendum; sed de illis supramundanis rotis, ad quas animæ reuertuntur, prout ab ipsis processerunt: vt planius in Hebræorum theologia continetur. De hac reuersione animarum ad loca ipsis proportionata, & à quibus discesserunt, loquentes academici cum suo Platone dicunt, quòd redeunt ad suos planetas, altius forsitan loquentes, quàm multi existi-

E ment.

ment. Theologi verò nostri dicunt, quòd reuertuntur ad illos choros angelorum, qui bus conformiter vixerunt. Dico, quòd ad illa supramundana hospitia reuertuntur, ad quæ via, & hostium est ille, qui dixit. Ego sum via, ego sum hostium; per me si quis introierit, saluabitur. Nec enim per Christum datur transitus ad planetas, nec ad angelos, sed ad Deum, & patrem æternum: in cuius domo, & in cuius amplitudine diuinitatis sunt mansiones illæ multæ, & æternæ. Et hinc astronomi (si quid veri habent) prognosticando decernūt hunc esse Saturnium, vel Martium, vel Iouium, Venereum, vel Mercurialem, Solarem, vel Lunarem. Varij quippe sunt effectus, inclinationes, & mores in hominibus, non quidem à materia tantummodo variè disposita (vt nonnulli opinantur) prouenientes; sed ab influxu vario, & forma diuersa: non diuersitate specifica, sed peculiari, & propria. Quorum gradus, etsi sunt varij ab eo distributi, qui idem manens diuidit (vt ait Apostolus) singulis, prout vult; cooperantur tamen causæ secundæ cœlestes, corpora nostra disponentes vt ipsa cum animis conueniant: quia secundum Aristotelem datur forma secundum materiæ dispositionem. Si enim corpus nostrum ab aliquo inferiori planeta domina-

mina-

minatur, vt
fundit anima
riphareth tra
& se induit
Quomodo a
homo, doce
demici, Rec
scensu à Satu
riam, & spec
gendi, & pra
animositatis
sciendi, & c
cupiscibile
rio interpre
trandiq; v
generare,
so accipiat
& etiam à
rius innuit
ea; & ibi aff
qui nunqua
in termino,
eorum semper
Dicit ergo co
pramundanu
animarum)
nium. . Nor
aliquæ anime
bura aquilo

minatur, ut puta à Sole; Deus in illud infundit animam, quæ per Solem superiorem tiphereth transit, & eius influxum imbibit: & se induit ea proprietate solis tiphereth. Quomodo autem ab ipsis planetis hauriat homo, docet Plato, Plotinus, ceterique academici. Recipit (inquiunt) anima in descensu à Saturno ratiocinationem, intelligentiam, & speculatiuam vim. à Ioue vires agendi, & practicam: à Marte irascibilem, & animositatis ardorem: à Sole imaginationem sciendi, & opinandi naturam: à Venere concupiscibilem, & desiderij motum: à Mercurio interpretandi, & pronuntiandi, penetrandi que vigorem: à Luna, unde plantare, generare, & augere possit. Et ut ab vniuerso accipiat, & totum quoddam conficiatur, & etiam à supremo septenario (ut Mercurius innuit) immo à toto archetypo haurit ea: & ibi assumit suum genium custodem; qui nunquam illum relinquit, quousque sit in termino. De quibus Christus. Angeli eorum semper vident faciem patris mei &c. Dicit ergo conclusio (Magnus aquilo) .s. supramundanus ghebura, videlicet (fons est animarum) executiuè, ut dixi, & non omnium. Non vult significare, quòd dentur aliquæ animæ, quarum origo non fuerit ghebura aquilo; sed ab alijs sephiroth: sed ita,

E 2 quòd

C A B A L I S T A R V M

quòd omnes animę originem suam à ghebu-
ra accipiunt: & inde descendentes transeunt
per reliquas sephiroth: proprietatibus qua-
rum se induunt. Idemq; dicatur de reli-
quis planetis inferioribus, & superioribus
inuicem correspondentibus. Nam sicut si
omnia corpora dominarentur à Sole, eius-
dem essent complexionis: ita, si omnes ani-
mę per eandem sephirah transirent; eadem
virtute, ingenio, memoria, moribus gau-
derent. cuius contrarium apertè patet. sunt
enim hominum varia genera.

VIII

D. Cab. Cum dicit Salomon in oratione
sua in lib. Reg. Exaudi ò cœlum, per cœlum
lineam viridem debemus intelligere, quę
girat vniuersum.

F. A. Non ea tantum, quę de conuenien-
tia hominis cum cœlis, & de suscipienda ab
eis sanitate dicuntur, credenda sunt; sed etiam
quòd vtilitatis nonnihil ab eis hauriat, vn-
de melior fiat putandum est. Hauriat enim
primò lucem, quę tenebras, & male ope-
rantes fugat, dicente psal. Ortus est sol, &
congregati sunt (mali S. spiritus) & in cubi-
culis suis, id est in malis hominibus, tandiu
collocabuntur, quandiu adueniet nox. Ha-
bet enim hæc Solis lux, simulacrum quod-
dam lucis illius, qui ait. Ego sum lux
mundi:

D
mundi: dum
ce, ne teneb
cut tenebra
robustiores
bis fauente
scipiunt, m
cœlesti, p
suprema lu
dam cœlis
fluit. A
omne dat
motus, &
virtus ta
plantis
Sed om
media,
suscipiu
tur. H
vnde m
compon
tem fit p
tentorij,
mò ange
los pene
corpora
ritus. s
à concer
nandos

mundi : dum lucem habetis, ambulate in luce, ne tenebræ vos comprehendant . Et sicut tenebrarum principes in tenebris ipsis^{3.} robustiores fiunt ; sic & angeli lucis , nobis fauentes , virium incrementa à luce suscipiunt , non modò Diuina , sed solari , & cœlesti , per quam etiam illa Diuina & suprema lux splendescens , virtutem quandam cœlis , & per ipsos inferioribus influit . A patre nanque luminum , à quo omne datum optimum , venit , & esse , & motus , & generatio , & omnis operans virtus tam in cœlis , quàm in elementis , plantis , animantibus , & hominibus . Sed omnia illa per cœlos , tanquam per media , & instrumenta , fomenta quædam suscipiunt , quæ naturalia dona dicuntur . Homines autem ultra hæc , suscipiunt , unde mores varios , & vitam multigenam componant , vt asserunt astronomi . Id autem fit per dispositionem lineæ viridis siue tentorij , quod omnia ambit , cuius vis primò angelis se communicat ; dehinc per cœlos penetrans , peruenit non tantum ad corpora nostra , sed etiam ad interiora spiritus . suscipimus quoque maximam vim à concentu cœlorum , qui nos ad concin-
nandos mores disponunt , verum (vt dixi)

E 3 hic

C A B A L I S T A R V M

hic defluxus dependens est à linea viridi;
 2. quæ sicut totum mundum archetypum cir-
 cuit, decem videlicet sephiroth; ita totum
 hunc inferiorem, maiorem & minorem,
 cælum circuit, & ambit. Omnia plura,
 quæ in vnum conueniunt, oportet quòd
 aut arte, aut natura, aut diuino mysterio
 conglutinentur. Lapidēs enim calce conglu-
 tinantur, ligna clauis, siue colla casea, vel
 piscea, membra neruis, carne, & cute colli-
 gantur. Et quia fortior est vis naturæ, quàm
 artis; ideò fortius illa ligat. Sed cum om-
 nium fortissima sit Diuina virtus, ideò non
 solum connectit, sed etiam vnit. Et hæc vis
 est nominis ipsius sancti, & magni, de quo
 dicitur. Domine Dominus noster, quàm
 admirabile est nomen tuum in vniuersa ter-
 ra. utraq; uidelicet superiori, & inferiori,
 in utraque ligans, connectens, & uniens
 omnes partes, & eorum membra simul. Ad
 cuius similitudinem in Ierusalem, quæ typū
 gerit illius superne ciuitatis, iussit Deus, ut
 fabricaretur templum: postea subintulit in
 eo uolumine, quod dicitur Paralipomenon.
 Elegi Ierusalem, ut sit nomen meum in ea:
 quam elegi, ut edificaretur in ipsa Templum
 nomini meo. Sed nedum templum lapi-
 deum, & tota mundi maioris machina, ue-
 rum etiam rationalis & humana fabrica est il-
 lius

11 D
 lius hominis
 biuim facere
 milia (in Abe
 bolica familia
 dum carnem
 eum, qui erat
 cit Abel: sed
 & multiplicat
 ho. Quæ ut c
 cit scriptura
 men Domin
 beant, Iste c
 Inuocatum
 quam nexu
 in Deuteroc
 ritatis, qu
 sunt, face
 aduenæ, &
 do, cohab
 dederat Do
 nomen me
 ctens. Sic &
 quit. Tu a
 men tuum i
 ne in patria
 quòd illi cor
 igni. i. Iesus
 mag. מן ה
 ut hoc non

lius nominis uinculo colligata . Nam cum
 biuium faceret in Abel , & Cain humana fa-
 milia (in Abel enim Diuina , & in Cain Dia-
 bolica familia fabricatur) hic , qui secun-
 dum carnem , & Diabolum erat , persequens
 eum , qui erat secundum spiritum , interfe-
 cit Abel : sed continuo reparata fuit in Seth,
 & multiplicari cœpit in Enos Seth ipsius fi-
 lio . Quę ut coniuncta esset debito nexu , di-
 cit scriptura . Tunc cœptum est inuocari no-
 men Domini . quamuis textus mendosi ha-
 beant , Iste cœpit inuocare nomen Domini .
 Inuocatum enim fuit , & interpositum tan-
 quam nexus , glutinum , & vinculum . Sic
 in Deuteronomio , postquàm de uinculo cha-
 ritatis , quod habere debent omnes , qui Dei
 sunt , sacerdotes , leuitæ , seniores , ancillæ ,
 aduenæ , & peregrini in offerendo , epulan-
 do , cohabitando , & huiusmodi præceptum
 dederat Dominus , subintulit . Ut inhabites
 nomen meum ibi : omnia videlicet conne-
 ctens . Sic & Ieremias pro electa familia , in-
 quit . Tu autem in nobis es Domine , & no-
 men tuum inuocatum est super nos . Quod
 ne in patria credatur omissum , inquit Ioann.
 quòd illi consignati habebant nomen eius . s.
 agni . i . Iesus יֵשׁוּעַ , & nomen patris eius . s . te-
 trag . יהוה scriptum in frontibus suis . Est igi-
 tur hoc nomen girans vniuersum . i . conne-

C A B A L I S T A R V M

Atens vniuersa suprema supremis, & inferiora inferioribus, & suprema inferioribus, & inferiora supremis. Quæ superiora, & inferiora in duodecim partes ad modum zodiaci diuiduntur, secundum reuolutionem nominis tetrag. Quarum reuolutionum duodecim unicuique vnus angelus præsidere dicitur. Et correspondent per influxum, non tantum duodecim portis vrbis Ierusalem; verum & duodecim signis stelliferi cœli. Quorum capricornus est porta ascensus præcipua, & cancer descensus: cætera verò cum alterutro illorum conueniunt. Et sicut datur tantum nomen vnum sub cœlo, in quo possumus saluari (quod idem est, quod tetrag.) ita omnis bonus influxus nobis est concessus ab eis duodecim reuolutionibus. Nam hæ fauent duodecim patriarchis, duodecim apostolis, duodecim portis cœlestibus, septem & cœli planetæ nobis fauent: ministerio tamen septem angelorum illis præsentium: ipsi enim omnia mouent, omnia moderantur. Per influxum etiam duodecim Signorum, & duodecim reuolutionum nominis tetrag. quia septem planetæ inferiores influxum à septem planetis archetypis suscipiunt: quæ sunt septem sephiroth inferiores. Et quanuis discrepantia videatur in
 nume-

DO
 numeris planetarum
 ma tamen conueniunt
 triusque; quæ
 rius: qui si id
 stituunt. Si v
 dretur dicendo
 reddunt duodecim
 planetarum cum
 uis, & elementis
 bus: vnde quæ
 quo signo suam
 suam exaltationem
 quam vim
 minorem
 intelligentiam
 duodenis
 præsentunt.
 nes meminerunt
 clationem
 magno non
 fusa in duodecim
 per quos exaltationem
 prem planetarum
 ministros,
 etiam est in
 co spirituali
 existens
 omnimoda
 in duodecim

numeris planetarum , & signorum ; maxima tamen conuenientia est ; in radice vtriusque ; quæ est quaternarius , & ternarius : qui si iungantur , septenarium constituunt . Si verò alter per alterum quadretur dicendo ter quatuor , aut quater tria , reddunt duodecim . Conueniunt insuper planetæ cum signis in virtutibus qualitatis , & elementaribus , & melioribus viribus : vnde quilibet planetarum habet in aliquo signo suum domicilium , & in aliquo suam exaltationem , à quolibet illorum aliquam vim & fomentum suscipiens . Nec minorem conuenientiam habent septem intelligentiæ præsidentes planetis cum illis duodenis mentibus , qui signis duodecim præsent . De quorum quibuslibet Ioannes meminit in Apocalypsi . Vide ibi declarationem meam . Virtus in primis in DEI magno nomine tetrag. יהוה inest postea diffusa in duodenos illos , & septenos angelos , per quos extenditur in duodena signa , & septem planetas : & consequenter in omnes ministros , & instrumenta ipsius Dei . Sic etiam est in hoc mundo vel corpore mystico spirituali . Virtus enim magni nominis יהוה existens in Iesu ישו & complens eum omnimoda perfectione , postea diffunditur in duodecim illos apostolos , tanquam in duo-

C A B A L I S T A R V M

duodecim signa, & fundamenta post Christum præcipua cœlestis & spiritualis edifici-
cij. Nam (vt Apostolus ait) fundati sumus supra fundamentum apostolorum, & prophetarum, à quibus, & septuagintaduo discipuli, & episcopi, & prælati omnes, qui sunt loco priscorum patrum, & eorum, qui tãquam prima iacta sunt fundamenta huius sacri ædificij, & consequenter omnes, qui ab eis reguntur. Ab Angelis itaque suscipiunt cœli, vnde influant, & faueant ad bonum: illi autem à nomine magno tetrag. Cuius virtus primum est in D E O, postea diffusa in duodecim illos, & septenos angelos, per quos extenditur in duodecim signa, & septem planetas, & consequenter in omnes ministros, & instrumenta ipsius Dei, vt dixi. Quod cernens Solomon fabricato templo, & facta sua oratione cupiens fauorem duodecim reuolutionum nominis magni, vt fauerent duodecim tribubus Israelis, vt omnes hæc reuolutiones simul inuocaret, ad earum fundamentum accessit, dicens. O cœlum Tetrag. cuius duodecim reuolutiones ambiunt & mundum archetypum, & hunc inferiorem diuisum in duodecim partes; exaudi orationem meam. Quamuis enim Plato dicat, cœlum esse omnium bonorum causam, intelligit ipse de cœlis archetypis

D O C
pis. i. Ideis, quæ
ta, per quæ sum
obseruans opera
lis est ipse Deus
ait) omne datur
num perfectum
stolus, dicens.
ipso sunt omnia
states, quia est
coloris influxu
coloris mixtion
trag. fons om
mouens trahi
lineas circum
trum enim
nia complec
neas in se ip
in tiphereth
centrum, à
duodecim sci
totus ordo sp
ta lucis,
D. Cab. A
tam diem, in
de exeuntes,
E. A. Pro
ta facienda su
suppositum e
cantur lumin

pis. i. Ideis, quæ sunt media, & instrumenta, per quæ summus opifex, rerum seriem obseruans operatur. Causa tamen principalis est ipse Deus: à quo, (vt diuus Iacobus ait) omne datum optimum, & omne donum perfectum emanat. cui astipulatur apostolus, dicens. Ex ipso, & per ipsum & in ipso sunt omnia. i. omnes virtutes, & potestates, quia est linea viridis, i. plena omnis coloris influxuum, sicut color viridis nullius coloris mixtionem reuult. Sic est enim tetrag. fons omnium influxuum; qui omnia mouens trahit ad se, veluti centrum omnes lineas circumferentiæ, & in se conducit. Centrum enim est, & circulus, & sphaera, omnia complectens, & complens, & omnes lineas in se ipsum conducens: ideo ponitur in tiphereth in medio sephiroth, tanquam centrum, à quo centro duodecim lineæ, duodecim scilicet reuolutionum pendent, & totus ordo sphericus, vt declarauimus in porta lucis.

D. Cab. Animæ à tertio lumine ad quartam diem, inde ad quintam descendunt: inde exeuntes, corporis noctem subintrant.

E. A. Pro huius notitia conclusionis multa facienda sunt præsupposita. primum præsuppositum est, quod omnes sephiroth dicuntur lumina, quarum fauore cuncta creantur.

tur, & fouentur. dicuntur præterea dies fabricæ; & denominantur dies bresit. Secundum præsuppositum est, q̄ cum loquimur de Sephiroth fabricæ, intelligendum est de Sephiroth inferius binah inclusiue: quia nezach, & hod ponuntur pro vna sola, & ita septem remanent. In sex diebus Deus creauit Mundum, in septimo uerò die scilicet binah quieuit. tertium præsuppositum, quando absolute nominantur Sephiroth, intelligendum est de omnibus decem. quartum præsuppositum, quod ghebura est aquilo magnus. à quo omnes proueniunt animæ; quanuis Doctores isti videantur tenere, quòd animæ à binah proueniant. Verum est enim quòd animæ primo à tota Trinitate, præcipuè tamen à spiritu sancto pendent, quo. scilicet ad esse essenziale, deinde ingrediuntur ghebura primo, & successiuè in cæteras sephiroth. Ideo dicit Moses. Spirauit in nares eius spiraculum vitæ. Spirare enim est spiritus sancti proprium, & Origenes dicit quòd spiritus sanctus dat omnibus vitam. Animæ igitur origo est, immediate à spiritu sancto. & quoniam post sui esse, primo tanquam in primum thalamum, intrant in ghebura; Incircò animæ dicuntur procedere à ghebura, respectu cæterorum sephiroth inferiorum fabricæ.

D O
 bricæ: & sic de
 seunt, quousq;
 rah, quæ conu
 neta inferiori,
 nanti, quod ani
 sicut planeta in
 scitur homo, illi
 & impartit suu
 perior inferior
 format animar
 prio, vt anima
 tatibus suis. c
 spositionem
 eius anima in
 chetypi, om
 nem liberam
 riculum, qu
 recesserunt,
 ralem dicunt
 dicunt Peripa
 vtamur) qui
 ter. Sic enim
 rei ueritas est,
 ta sunt. Qui
 Dei munere s
 curriculum s
 iuxta illud Au
 dus meum: v
 tot, vbi amo:

bricæ : & sic de vna sephirah in aliam tran-
seunt , quousq; ingrediantur aliquam sephi-
rah , quæ conueniat in proprietate cum pla-
neta inferiori , corpori illius animæ domi-
nanti , quod anima illa informare habet . &
sicut planeta inferior , sub cuius imperio na-
scitur homo , illi corpori sic concepto influit ,
& impartit suum influxum : sic planeta su- 8
perior inferiori planetæ correspondens , in-
format animam illam bono influxu sibi pro-
prio , vt anima & corpus participant in quali-
tatibus suis . datur enim forma secundum di-
spositionem materiæ . Si corpus solare fuerit ,
eius anima imbibet influxu Tipheret Solis ar-
chetypi , omnia , quæ nullam habent motio-
nem liberam , nullum aliud ascendunt cur-
riculum , quo vehantur in primum , à quo
recesserunt , nisi instinctum , quem natu-
ralem dicunt , quia à natura insitus est , vt
dicunt Peripatetici , aut (vt eorum verbis
vtamur) quia fit in pluribus , & frequen-
ter . Sic enim naturalia definierunt . Sed vt
rei ueritas est , sic ab opifice summo dona-
ta sunt . Qui verò rationis , & libertatis
Dei munere sunt participes ; hi ascendunt
curriculum suæ voluntatis , aut amoris ,
iuxta illud Augustini . Amor meus , pon-
dus meum : vel curriculum meum . illuc fe-
ror , vbi amo : Ad hoc multoties magnam
vim

vim conferente Natura & attrahente diuinitate facilius currunt. Ad profectum enim sapientiæ, & doctrinæ promptius veniunt bene cordati Viri in corpore, & sortiti bonam animam, & ad doctrinam dispositi, fauentē eis Phæbo, Venere, & Mercurio, si Platonicos sequi volumus. Et hoc aut disponendo corpus, aut quia intelligentiæ illis stellis præsidentes suo influxu fauent, aut (vt Pythagorei dicunt) quia in descendendo anima induit naturam illarum intelligentiarum, sicut lux videtur suscipere colorem vitri, per quod transit, rubeum, cœlestem, viridem, vel croceum. Currunt alij facilius ad dominium si genitura, & uirtus id præstet. & si Sol, & Mars, & huiusmodi eis fauerint, si vera sunt, quæ tradunt Astronomi. Currunt alij ad diuersas virtutes naturali curriculum pro varia dispositione corporis, & animi, & cœli fauentis. Verum nihil boni attingunt, nisi faueat superna virtus, à qua omne bonum, non enim acquiritur proprijs viribus sapientia, vt testatur sapiens, dicens. Et apposui cor meum, vt scirem sapientiā: & intellexi, quòd omnium operum Domini nullam potest inuenire homo rationem, eorum, quæ fuerunt sub Sole, & hoc quia sapientia datur à Deo, iuxta Iacobi sententiam: Qui indiget sapientia, postulet à Deo,

D O G
 Deo, qui dat omni
 uerlis gradibus ani
 sunt, vna tamen est
 rum origo, & idem
 vnus est ergo introit
 & similis exitus, ab
 & virtute aliqua, qu
 tanquam tabula ras
 etum. Cui adstipul
 fert ille sapiens, p
 nudus & ignorans
 tris) optavi, & d
 uocaui, & venit s
 to, quem multi e
 tur, cum vidisset
 scere, immo mu
 cerant, opinatus
 rum, & consequ
 creatas, sed impe
 bus corporeis, ad
 exercitio excuriant
 Hinc dixere nonnu
 intrans corpus bibr
 obliuione. Nec f
 Platone inuenta, &
 bus theologis acce
 nes animas à proge
 nibus suis formis
 fuerat anima proto

Deo , qui dat omnibus affluenter . Et si diuersis gradibus animæ ab opifice distinctæ sunt , vna tamen est communis omnium earum origo , & idem ortus , vt supra vidimus . vnus est ergo introitus ad vitam omnibus , & similis exitus , absq; videlicet cognitione , & virtute aliqua , quòd anima à principio est tanquàm tabula rasa , in qua nihil sit depictum . Cui adstipulari uideretur id , quod infert ille sapiens , propter hoc (quia videlicet nudus & ignorans egressus sum de vtero matris) optaui , & datus est mihi sensus , inuocaui , & venit spiritus sapientiæ . Sed Plato , quem multi ex eius Academia sequuntur , cum vidisset multos sine difficultate discere , immo multoties scire , quæ non didicerant , opinatus est species , & formas rerum , & consequenter doctrinas animæ concretas , sed impeditas sensibus , & ligaminibus corporeis , adeò vt studio , tempore & exercitio excutiantur species , quæ inerant . Hinc dixere nonnulli Antiqui , quòd anima intrans corpus bibit de gurgite lethæo , id est obliuione . Nec fuit hæc sententia primo à Platone inuenta , & ædita , sed à secretioribus theologis accepta , qui opinantur omnes animas à progenitore suo productas , omnibus suis formis perfectas , sicut producta fuerat anima protoplastis , quam ipse transgressio-

gressione obscuravit, ex cuius peccati, contractione, nostræ quoque animæ corpus intrantes obscurantur, & penitus sopiuntur. Et sicut ipsi primo parenti de corporali cibo, & forsitan de utroque dictum est. In sudore vultus tui, aut narium tuarum, idest spiritus tui, vesceris pane tuo: sic illa vox, & dura sententia omnibus nobis intonare mihi videtur. In sudore & labore tuo vesceris pane, & corporis, & animæ tuæ, qui est doctrina, & cognitio rerum. Nam nobis agendum, sudandumq; est, si volumus aut de nouo addiscere, (vt dicunt Peripatetici) aut extrahere eam doctrinam, quam animæ nostræ perspicacem à principio infudit largissimus distributor. Sed mox parentum primorum culpa obfuscata retro velamine, quod DEVS sua benignitate à quorundam oculis dignatus est auferre. Dauid enim literas non didicit; & ex pastore, effectus est Vates, & diuinarum rerum Doctor præcipuus. Quibus adeò suos compleuit hymnos, vt omnes quanuis exquisitissimi Poetæ, ipsi longo cedant interuallo. Sic Isaias, Ezechiel, Daniel, cæteri que prophete, & etiam Apostoli, quibus dixit. Ego dabo vobis os, & sapientiam. Salomon quoque in vnius noctis somnio, Deus tanta sapientia rerum gerendarum, & inferiorum compleuit

D
compleuit, E
priscis Regib
teruallo) extit
ne spiritus lan
in Canticis d
uum. Cuius
tem, cum trad
uerat idoneos
Pater manifest
quos dedist
chrismate p
ro, vt de loa
an fuerit p
(quod cre
nis, & inte
cie posset
tatem, De
do, & sacr
matis, à qu
cerat omnia
completa per
arbores com
protoplasti, co
cisse arbores
nibus fecund
parentis, vtr
& indictus e
sudore spirit
to. Et hoc

compleuit, Et ne vnus quidem ex cunctis
 priscis Regibus similis ei (longo etiam in-
 teruallo) extiterit. Et hoc mediante vnctio-
 ne spiritus sancti, siue sacri nominis, de quo
 in Canticis dicitur, oleum effusum nomen
 tuum. Cuius nominis chrisma, & virtu-
 tem, cum tradidisset Christus iis, quos no-
 uerat idoneos, & electos à patre, dixit.
 Pater manifestavi nomen tuum hominibus,
 quos dedisti mihi. Aliqui autem hoc
 chrismate præuenti fuere, in materno ute-
 ro, vt de Ioanne, & Ieremia legimus. Quod
 an fuerit per infusionem nouæ sapientiæ,
 (quod credo) an per amotionem velami-
 nis, & intellectus expeditus, & reuelata fa-
 cie posset transcendere à claritate in clari-
 tatem, Deus nouit, ego enim veritati ce-
 do, & sacris scripturis in ipsa veritate fir-
 matis, à quibus habemus, quòd Deus fe-
 cerat omnia valdè bona; in sua videlicet
 completa perfectione. Nam sicut vegetatiuas
 arbores compleuit fructibus, quorum usum
 protoplasti, concessit: sic à multis creditur fe-
 cisse arbores rationales, formis, & cognitio-
 nibus secundis: sed ex transgressione primi
 parentis, vtrarumq; contracti sunt fructus,
 & indictus earum cultus, cum labore, &
 sudore spiritus, & omnium virium exerci-
 tio. Et hoc initium habet quando animæ

subintrant corporis noctem. Sicut, n. Solis lucem umbra impedit: Sic corpus animæ vires. Ad conclusionem (Animæ à tertio lumine) id est abinah, Sephiroth variis nominibus nominantur, sicut Christus dicitur Iesus, filius Dei, Messias, Verbum, Sapientia, Redemptor, &c. Ita sephiroth, diuersimodè nuncupantur, dicuntur Sephiroth, numerationes, dimensiones, dies fabricæ, lux, vt supra. Animæ igitur primo à chocmah quo ad esse ideale, secundo à binah proueniunt per creationem, deinde (ad quartam diem) id est ad ghebura, scilicet post esse creationis à Spiritu sancto (inde exeuntes) à ghebura scilicet descendentes, in alias intrant sephiroth, quousque inueniant sephirah proportionatam, & symbolizantem cum planeta corpori dominante illius animæ corporis noctem subintrant.

x D. Cab. Per sex dies Geneseos habemus intelligere sex extremitates ædificij, procedentes à Bresit, sicut procedunt Cedri à libano.

F. A. Inter plantas celebrantur nimis, palma, cedrus, & hyssopus. illæ tanquam omnium arborum, & hæc tanquàm omnium plantarum minorum excellentissima. De cedro sermonem faciendo, dico quòd Doctores valdè discrepant inter se in determinando

DOG
quando quale sit
Diofc. & P
vocatur, re
quæ cedria d
doloribus v
as obita, eos fra
miles alias habet
gratia omittim
in hoc conueniun
quòd lignum seth
suo idiomate eren
ritus sint, Arbor
celeberrimè deca
arbor Adonay,
est in vera sylua
liarum, aut
eminentissima
gnificat, altum
album, Sacra
simul, & palma
& Dei primari
significant. A
sex dies Gen.
prura homin
scientia natu
est, & appell
scientia spir
caua dicitur
purissimo.

minando quale sit illud lignum: tamen Theophrast. Diosc. & Plin. dicunt, illud esse quod Tya vocatur, resinam præbens electissimam quæ cedria dicitur, & cedrium, dentium doloribus vtilissima: nam, in caernas abdita, eos frangit, & dolores sedat; & multas alias habet proprietates, quas breuitatis gratia omittimus. Veruntamen omnes in hoc conueniunt Hebræorum Sapientes, quòd lignum sethim, & cedrus, quam ipsi suo idiomate erem arezim vocant, idem penitus sint, Arbor quippe à Diuo Citharedo celeberrimè decantata est, quòd videlicet sit arbor Adonay, ab eo plantata in Libano, id est in vera sylua supramundana, & horto deliciarum, aut in candida illa mente diuina eminentissima. Nam vtrumque libanus significat, altum videlicet, & candidum, vel album, Sacramentaria igitur est hæc arbor simul, & palmæ, quia eminentiores sanctos, & Dei primarios Duces, ab ipso plantatos, significant. Ad rem, dicit conclusio. (per sex dies Gen. &c.) Quicquid de sacra scriptura homines optimarum artium amatores scientia naturali, addiscunt, auro bono par est, & appellatur opus de Bresith. Quod verò scientia spiritali recipimus, opus de Mercava dicitur, & auro æquatur optimo, atque purissimo. Vnde scribunt Cabalistsæ, quod

C A B A L I S T A R V M

opus de Bresith est sapientia naturæ, Et
opus de merchana est sapientia Diuinita-
tis: Ideò dicunt quòd sunt duo Mundi.
primus intellectualis, qui vocatur holam ha-
uo. **עולם הבא** id est mundus ille venturus
scilicet quo ad nos, & secundus sensibilis,
qui dicitur holam hazah **עולם הזה** id est
mundus iste præsens. Hoc habetur à secre-
tioribus theologis, qui loquentes de nomi-
ne quadraginta duarum literarum, dicunt.
Cultor talium, dilectus est sursum, & desi-
deratus deorsum; & est hæreditans duos
Mundos, mundum præsentem, & mundum
futurum. Et distinguitur iste duplex or-
do, quod omne studium, omnem operam,
omne consilium, laborem, & diligentiam,
vniuersam quoque mentis suæ intentionem,
Cabalista ille fœlix, atque beatus à mundo
sensibili finaliter ad mundum intellectua-
lem transfert, & traducit. Thalmudistæ ve-
rò in mundo sensibili permanent, ac ani-
mam huius vniuersi mundi non transcen-
dit: quod si quandoque licenter ad Deum,
& beatos spiritus pergat, non tamen Deum
ipsum vt immanentem, & absolutum ac-
cedit, sed vt opificem, causamq; rerum, &
circa sua creata occupatam. Angelos autem
ad ministeria quotidiana, diuinæq; volunta-
tis affectus exequendos mancipat, altissi-
marum

marum rer
feriorem m
tamen fac
tur, & ad
ro quando
communic
actiua vita
eundemqu
runque al
to de sex
mudistæ,
vero acci
sapientis
manet in
Cui con
tentiaru
& omni
nita &
pus exqu
lis est o
nè men
teris qui
rari virtu
productu
Virtute in
finitam
clausit ei
iubendo
su & ver

marum rerum contemplationes ad hunc inferiore mundum semper deferens. Earum tamen facultatum sæpè alterius sensu mutuantur, & ad suum desiderium trahit. Enimvero quandoque studia vltro citroque inter se communicant Thalmudici, & Cabalei, vt actiua vita, & contemplatiua, licet vnum eundemque Sacræ scripturæ contextum plerunque aliter exponant; Sicut in proposito de sex diebus creationis Mundi, Thalmudistę, dies accipiunt solares, Cabalistę vero accipiunt illos dies archetypos. Est sapientissimi Salomonis doctrina, quod qui manet in æternum, creauit omnia simul. Cui consonat Augustinus, Alb. Mag. & sententiarum magister cum doctoribus hebreis, & omnibus, qui rectè sentiunt. Nam finita & determinata Virtus, in agendo tempus exquirat, infinita vero nequaquam. qualis est opificis summi, non quidem benè mensurata à maledicto Arabe, & à ceteris qui dixerunt Deum infinita non operari virtute: quia non est infinitum opus productum, vsus est nanq; sua interminata Virtute in fabricando, quamuis eandem infinitam non explicarit in opus, sed illud clausit eis, quibus voluit terminis, quod & iubendo produxit. Cum igitur omnia iussu & verbo produxerit, dicente Propheta.

Ipse dixit & facta sunt, mandavit & creata
 sunt. dicto enim verbo, fiat lux, vel fiat fir-
 mamentum, aut globus cœlorum in medio
 aquarum, siue producat terra herbam viren-
 tem, statim omnia prodierunt. Cur tanta
 mora, facta est lux; donec diei spatium præ-
 teriret, & vespera fieret? Et cur usque ad
 tertiam diem dilata est terræ germinatio, &
 usque ad quartum Solis, Lunæ & stellarum
 productio? Et cur in quinto tantummodo
 data est aquæ fœtura? & cur in sexto celebra-
 ta est hominis plasmatio? Et septimus cur
 ad requiem deputatus est? Dicant, si quid
 habent. Ridet hos Augustinus meritò riden-
 dos; qui existimant Deum tempus exqui-
 rere in agendo. Hinc Origenes inter sensa-
 tos, non admittit eos, qui diem primam, se-
 cundam, tertiam, in quibus Vespera & ma-
 ne dictæ sunt fieri sine Sole, Luna, & stellis,
 & primam diem sine cœlo fuisse existimant.
 24. Magnam quidem summo, & æterno opifici,
 cui præsto sunt omnia, iniuriam inferunt.
 Dum ipsum per tempus agere, & successivè
 opinantur: cuius mensura est æternitas, &
 tota possessio simul. De huius itaque fabri-
 ca tota, simul confecta, ipse Moses eam, quā
 per dies distinxisse videbatur, repetens, si-
 mul productam vna, eademque die asserit,
 dicens. istę sunt generationes cœli, & terrę,
 quan-

D
 quando creata
 minus Deus
 uirgultum ag
 omnem herb
 rer. Sed & ip
 behemot, que
 nuit Angelum
 bus dicitur pri
 ductus, simul
 rum fuisse. T
 sunt ad fabric
 primus qui
 requiem dicit
 qui circuitu
 igitur illa di
 dinem prod
 seriem refer
 gustinum, &
 sophos infig
 megistum, A
 Cœlum, & t
 quoddam; &
 singula, arbo
 lium genus.
 opera magn
 to fabricata
 nario, quo
 Nam senariu
 mus est num

quando creatæ sunt in die, quo creauit Dominus Deus cœlum, & terram, & omne uirgultum agri, antequam esset in terra, & omnem herbam agri, antequam germinaret. Sed & ipse Deus differens cum Iob. Ecce behemot, quem feci tecum. Apertissime innuit Angelum malum, qui penè ab omnibus dicitur prima die cum Angelis lucis productus, simul quoque cum homine fabricatum fuisse. Tres autem dies, qui deputati sunt ad fabricam, & tres ad ornatum, & septimus qui circulum dierum claudens, ad requiem dicitur destinatus; non sunt dies, qui circuitu Solis distinguantur. Diuisio igitur illa dierum, non ad tempus: sed ad ordinem productionis, & rerum productarum seriem referre debemus, quia secundum Augustinum, & antiquos theologos, & philosophos insignes, & poetas peritiores, Trismegistum, Alcinoûm, Hesiodum, Euripidē, Cœlum, & terra olim mixta fuere, & chaos quoddam; & postmodum separata genuere singula, arbores, volatilia, feras, & mortaliū genus. Et si omnia summi opificis opera magno mysterio, magnoq; sacramento fabricata dicuntur: non minus est de senario, quo tota fabrica partita enarratur. Nam senarius (vt Arithmetici tradunt) primus est numerus perfectus: quia ex partibus

C A B A L I S T A R V M

aliquotis combinatus vno videlicet, duobus,
& tribus ad vnguem resultat; Vnde & ga-
mon à Pytagoreis dicitur: Propterea quòd
sux partes iuxta se positæ ipsum gignant.
ac etiam ob eam causam quòd & primo pa-
ri, primoq; impari quasi ex mare & fœmina
procreatur, altero in alterum ducto. nam
bis tria si nectas, rursusque ter duos sena-
rius vtrunque exoritur. Quælibet insuper
dictæ partes aliquoræ combinatæ Senarium
conficiunt, vt sexies vnum, ter duo;
bis tria. nec consonantior quippè numerus
ad mundi fabricam poterat reperiri sena-
rio; qui constat ex proportionem dupla, quam
inter se proxime continent. Hæc autem est
quaternarij ad binarium, numeri simul iun-
cti, senarium reddunt: quod in alijs nu-
meris vix inuenies, nisi in eis qui natu-
ram senarij seruant, vt duplus, triplus, &c.
Conuenit quoque senarius primo perfe-
ctus summo Opifici Deo, aut fabricæ ipsius.
Cui nihil deest: sic nec senario per sua
membra digesto, aliquid nec superest, nec
deficit, nec excedit quicquam, nec effluit,
nec influit aliquid, nec alienis indiget ad-
miniculis: sed equale, temperatumque est,
& suis partibus, viribusque nititur, atque
consistit. Ideo cum Deus opus suum ad
hunc numerum partiendo produxisset, di-
xit

xix Moses
terra, & o
itaque Aug
fecisse ope
sterium, q
pinatur.
mus ad per
menta, no
cultioribus
pellat) inte
terius prog
dus, ex qu
habet extr
deorsum
sinistrorsu
pauciores
guli cubi
superficie
res haber
guli extren
tus sit in
in sex extr
eius creatio
extremitate
manifestan
braice inci
hæ sex extr
cedunt à ch
terioribus

xit Moses : Perfecti sunt igitur cœli, & terra, & omnis exercitus eorum. Docet itaque Augustinus Deum sex diebus perfecisse opera eius; quo numero potius mysterium, quam temporis partes signari opinatur. Idcirco numeris etiam indigemus ad percipienda Dei, & Naturę sacramenta, non quidem mercatorijs, sed occultioribus & formalibus (ut Syrianus appellat) intellectibus, atque idealibus. Ulterius progredientes, dicamus quod mundus, ex quo est circularis figurę: ideo sex habet extremitates, sursum, videlicet, & deorsum; ante & retro; dextrorsum, & sinistrorsum: Alę vero figurę plures, & pauciores habere possunt. Nam quadranguli cubus licet se claudatur Epiphanijs seu superficiebus, extremitates nihilominus plures habet quàm sex: nam ipsi quoque anguli extremitates sunt. Ideò dicitur, quod creatus sit in sex diebus non temporaneis, sed in sex extremitatibus archetypi: quia in eius creatione conspirant. Et istę sex extremitates procedunt à bresith, hoc est manifestantur in libro Genes. qui hębraice incipit, à dictione Bresith: vel quia hę sex extremitates ædificij archetypi procedunt à chocmah, & reliquis duabus superioribus dimensionibus. Nam bresith
idem

C A B A L I S T A R V M

sith idem est, quod in principio, idem quod in chocmah, siue in sapientia: mundus enim in sapientia fundatus est. Sicut ergo Cedri à libano procedunt monte; ita dimensiones siue sex sephiroth inferiores procedunt à tribus primis dimensionibus. Et sex hæ dimensiones inferiores dicuntur dies fabricæ. Sicut ergo mundus, (vt diximus) sex habet extremitates: à simili mundus ædificij supra mundani sex habent sephiroth; quæ illius ædificij extremitates dicuntur: quarum principium, inferius incipiendo, est malchuth, & binah, est septima quia hod, & nezach pro eadem habentur. Vltius progredientes, dicamus quod figura Trigona quam optime huic numero fabricæ conuenit. huius enim basis est ternarius, summitas vnum, intermedia duo, vt patet in obiecta figura. Nam fabrica tota à tribus personis emanat; cum eorum opera ad extra sint indiuisa: tendunt quoque in vnum finem, in quem omnia diriguntur. transitus autem est per binarium, materiam videlicet. Nam primum huius egressus principium materia fuit, quæ binarium sapit, & in vnum reduci per formam tendit, quæ ternarij gerit imaginem, sicut ex omni parte in præcedenti figura ternarius per binarium tendit in monadem, ad quam reductis in om-

cedenti

D O G M

nibus, sequitur fab
mi claudens, & te
rum circulum. Ho
excelsiore illo, qui
meratur fabrica par

D. Cab. Rectius
sus sit totum ædifici
Et in medio eius es
dam, qui est tipher

F. A. De parad
niones, pro eius m
sub æquinoctiali
na, & temperata

conueniens, in b
philosophi contra
gil. enim, Ouid. &
tores, & Alb. in se

de Ventis tenere
ctiali excessiuam el
bitationem reddit i

confirmatur hæc op
bus à quarto clima
sus, semper occurr

& magis intempera
res apparent; ergo
habratio intempera
gerimi. Sed Aui

tores medici cum e
modo temperatam,

nibus , sequitur sabbataria quies diei septimi claudentis, & terminans omnium dierum circulum . Hoc igitur Senatio , longe excelsiore illo , qui dierum successione numeratur fabrica partita est .

D. Cab. Rectius dicitur , quod Paradisus sit totum ædificium quam sit decima . Et in medio eius est collocatus magnus Adam , qui est tiphereth .

F. A. De paradisi loco variæ sunt opiniones . pro eius notitia quæritur , vtrum sub æquinoctiali circulo sit ad minus bona , & temperata habitatio , ac hominibus conueniens . in hac quæstione poetæ , ac philosophi contra medicos decertant . Virgil. enim, Ouid. & Arist. eiusq; Commentatores, & Alb. in secundo metheor. in Tract. de Ventis tenere videntur , sub æquinoctiali excessiuam esse caliditatem , quæ habitationem reddit intemperatissimam . Et confirmatur hæc opinio . Nam procedentibus à quarto climate æquinoctialem versus , semper occurrit regio magis calida , & magis intemperata : Et homines nigriores apparent ; ergo sub æquinoctiali erit habitatio intemperatissima , & homines nigerrimi . Sed Auicena , & omnes recentiores medici cum eo sentiunt ibi esse non modo temperatam , sed temperatissimam, &
ame-

amenissimam habitationē. Et hoc confirma-
tur tum auctoritate Isydori in primo Ety-
molog. qui dicit Paradisum Terrestrem, es-
se locum versus Orientem situatum, mul-
tum appropinquantem globo Lunæ sub æ-
quinoctiali temperatissimum, & amenissi-
mum: imo ait scriptura quòd posuit Deus
hominem in paradiso voluptatis: tum ra-
tione, quia sub æquinoctiali semper est æ-
quinoctium: quantum igitur in die calor
intenditur, tantum in nocte à frigiditate
remititur: præterea tantum eò influunt pla-
netæ calidi quantum & frigidi, & equè di-
recte irradiant. aeris igitur complexio red-
ditur temperatissima. Et hoc etiam vide-
tur sentire Ptolomeus in tertia parte qua-
dripartiti, vbi dicit, quòd omnis tempe-
ries complexionis, ab æquinoctiali proce-
dit. Sed breuibus dicendum videtur, quòd
si habitatio illa intemperata sit, hoc maxi-
me erit propter caloris excessum: Quare
aduertendum, quòd triplici de causa ca-
lor alicubi est excessiuus: prima est cale-
facientis propinquitas, & propterea regio-
nes sub tropico hyemali (si quæ sunt) ca-
lidiores sunt regionibus, sub tropico æ-
stiuo existentibus: cum enim sol est iu-
xta tropicum æstiuum, est in auge orbis
sui excentrici. Sed quando est propè
tropi-

tropicum hyem
terræ propinqu
rum calefacient
nes sub torrida
duos tropicos, c
trà torridam Zon
aliarum quatuor
est mora calefaci
hoc in torrida Z
cos, & sub eis,
circa æquinocti
bus; eò quòd
ctialem, veloci
scribit tropicos
gitur in obiect
maiori tempore
tropics appropi
noctialem morat
cipia arietis & l
res, & notabilio
quinoctiali facit,
Cancris, & Capri
dierum, & noctiu
to, & decremento
miur argumentum
ca æquinoctia, qu
sunt, & decrescun
etiam de causa in
si intensior est calo

tropicum hyemalem, est in opposito augis terræ propinquior. Secundo causa est radiorum calefacientium directio; Et ideo Regionēs sub torrida Zona, quæ terminatur ad duos tropicos, calidiores sunt regionibus extrâ torridam Zonam existentibus in qualibet aliarum quatuor Zonarum. Tertia causa est mora calefacientis corporis, & propter hoc in torrida Zona regiones circa tropicos, & sub eis, calidiores sunt regionibus circa æquinoctialem, & sub eo existentibus; eò quòd Sol, cum describit æquinoctialem, velocius mouetur, quam cum describit tropicos. Et sic radius minus figitur in obiecta terra. Et item; quia sol maiori tempore circa Zenith eorum, qui tropicis appropinquant, quam circa æquinoctialem moratur. Cum enim ad principia arietis & libræ prouenerit, maiores, & notabiliores declinationes ab æquinoctiali facit, quàm circa principia Cancrī, & Capricorni. Cuius rei ex dierum, & noctium Artificialium cremen-
to, & decremento, euidentissimum sum-
mitur argumentum: Nam sensibilius cir-
ca æquinoctia, quam circa solsticia cre-
scunt, & decrescunt dies, & noctes. Hac
etiam de causa in mense Iulij, & Augu-
sti intensior est calor in regionibus septen-
trionali-

C A B A L I S T A R V M

trionalibus, quàm in mense Maij, vel Martij, quanquam mense Iunij sol est eis propinquior; eo quòd sol diuturnius in signis septentrionalibus, & versus Polum arcticum mense Iulij, vel Augusti, quàm mense Iunij moratus est, Propter etiam causam istà in diebus æstivis maiorem post meridiem calorem, quàm in meridie, vel ante sentimus, quamvis sol in meridie sit Zenith nostro propinquior, eo quòd post meridiem diuturnior est Solis mora super nostrum Horizontem: Et calor continuè calori superadditur, & facit ipsum supercrescere, & intendi, Inter hæc tres causas caloris, tertia principalior, & maxima est propter rationes allatas, magis enim quandoque calefit homo remotus ab igne, quàm alius propè ignem, quia, s. ille est diutius calefactus. Secunda vero causa est post ipsam, fortior radiorum directio; minima vero caloris causa est calefacientis propinquitas. Vnde in estate quandoq; sol à nobis est remotior, quia est in auge excentrici, magis tamen regionem nostram calefacit, quàm in hyeme, cum circa oppositum est augis, eo quod sol in estate Zenith capitum nostrorum appropinquans, directius super nos irradiat. Sic igitur ad questionem dicendum, saluo meliori iudicio, per duas conclusiones. Prima est quòd
sub

D O
sub æquinoctiali
per caloris ex
quarti, & quinq
amenissimæ vi
Sub æquinoctiali
bitatio, quàm su
cos, quia mino
ior enim Solis es
diximus) licet
Solis propinqu
etior irradiatio
num naturis, &
tes enim circa t
nigerrimi, sicci
stunt: Et sub æ
nes, atque bon
vitæ reperiuntur
opinionis, facili
sequitur (vt dicit
tibus a quarto Cl
num semper appa
peratiores regione
bus à tropico vers
modo appareant p
autem secunda op
& ex pagina sacr
quòd dari potest
quòd amenitas ill
sua nuncupati) no

sub æquinoctiali habitatio est intemperatior per caloris excessum, quàm habitationes quarti, & quinti climatum, quæ cæterarum amenissimæ videntur. Secunda conclusio. Sub æquinoctiali multo temperatior est habitatio, quàm sub tropicis, & circa tropicos, quia minor est caloris excessus, maior enim Solis est mora circa tropicos, (ut diximus) licet in æquinoctiali sit maior Solis propinquitas, & aliquando directior irradiatio. Confirmatur ex hominum naturis, & complexionibus; Habitan-tes enim circa tropicum æstivum Æthyopes nigerrimi, siccissimi, brevisq; stature existunt: Et sub æquinoctiali sunt pallidi homines, atque bonæ complexionis & longioris vitæ repertiuntur. Ad argumenta utriusque opinionis, facilis est responsio; Non enim sequitur (ut dicit prima opinio) si procedentibus a quarto Clymate versus tropicum æstivum semper apparent calidiores, & intemperatiores regiones: quòd etiam procedentibus à tropico versus æquinoctialem eodem modo appareant propter causas dictas, quod autem secunda opinio adducit ex Isidoro, & ex pagina sacrae scripturæ, concedimus quòd dari potest talis locus: Sed dicimus quòd amenitas illius loci (Paradisus terrestris nuncupati) non est ex qualitate, vel natura

C A B A L I S T A R V M

tura illius regionis, sed ex situ paradisi. Eo enim quod in loco altissimo est (vt Isidorus ait) transcendit magnam regionis medię aëris partem; quo fit vt nequē venti, neque turbines, neque pluuię ibidem generantur, neque etiam propter radiorum reflexionem ibi caliditas intenditur. Et patet conclusionis decisio quod scilicet dabilis est talis locus habitabilis. quod autem locus ille sit Paradisus, de quo scriptura loquitur, à Cabalistis non admittitur. Nam ille non est terrestris vt vulgo dicitur, sed plantatus ante mundi fabricam, sicut bene sentit Hieronymus, qui in Gen. ad verbum ait. pro paradiso .textus habet, gan, heden. i. hortum deliciarum; pro quo Symmachus, transtulit Paradisum florentem. Nec non quod sequitur contra orientem in Hebræo mike-dem: Quod Aquila posuit ab exordio: Symmachus vero, & Theodotion à principio, ex quo esse manifestissimè probatur, quod priusquàm cælum, & terram D E V S faceret, Paradisum D E V S ante condiderat. hætenus Hieronymus, cœlestis est igitur ille Paradisus, & diuinus in quem datur introitus, quando homo auersus à peccato, & erectus in D E V M toto corde, & mundo reuertitur. tunc enim D E V M videt, mentem adipiscitur, regnum cœlorum possidet, quod intra
nos

nos est, &
omnia ider
satis, qua
dia ipsius p
est à D E
auersum à
paradisi: si
tis, & à cr
Cherubinu
reditum ad
pulsus fue
dum Caba
tus, innue
cum non
rum cœle
cœlesti ag
quidem no
sed in terr
illam prom
stulisti de A
eam, & radic
ram. Et ne de
de hac terra
subdit. Visita
quam planta
quem confir
e quàm pulc
rem, & cons
hotti esse pla

nos est, & in ipso Paradiso oblectatur. quæ omnia idem sunt. Et hæc est rumphea uersatilis, quam tenet Cherubinus pro custodia ipsius paradisi, auersio videlicet: quæ si est à D E O ad creaturas, tunc expulit sic auersum à ligno vitæ, & à delitijs ipsius paradisi: si autem ipsa auersio erit à peccatis, & à creaturis ad D E V M, tunc per Cherubinum remissionem consequitur, & reditum ad paradisum eundem, ex quo expulsus fuerat. Metaphoricè igitur (secundum Cabalistas) Moses de paradiso loquutus, innuens semper anagogicum sentum; cum non terrestris (vt vulgo dicitur) verum cœlestis ac diuinus sit hortus ille, à cœlesti agricola, & opifice summo in terra quidem non hac tamen feculenta plantatus; sed in terra viuentium figurata per terram illam promissam, de qua dicitur vineam transtulisti de Aegypto, eiecisti gentes, & plantasti eam, & radices eius plantasti, & impleuit terram. Et ne decipiatur aliquis credens, quod de hac terra crassa loqueretur, paulo inferius subdit. Visita vineam istam, & perfice eam, quam plantauit dextera tua, & super filium quem confirmasti, vel corroboraisti tibi. Ecce quàm pulchrè innuat vineam illam meliorem, & consequenter omnes arbores sacri horti esse plantatas, in filio, & in verbo diui

C A B A L I S T A R V M

no : quod ait. si quis in me non manserit mittetur foras ; sicut palmes, & arelce, & in ignem mittetur, & ardebit. In verbo igitur isto non modo sunt Arbores : sed omnia plantata, & fundata sunt, dicente Ioanne. Quod factum est in ipso vita erat. qui cum Paulo portat omnia verbo virtutis suæ, quod & liber vitæ dicitur. Et in libro tuo omnes scribentur scilicet sub imaginibus, & exemplaribus æternis. & ipsum verbum cum omnibus simul in eo contentis est in patre : & ideò plantati sumus etiam in patre ; in quo est ipsum, quòd ait, sicut tu pater es in me, & ego in te, & ipsi in nobis vnum sunt. In his ergo vere sunt diuitiæ, & voluptates : Vnde merito dicitur Paradisus vel hortulus deliciarum, irrigatus ab illo fluuio voluptatis ; de quo diuus citharædus ait ; Inebriabuntur ab ubertate Domus tuæ, & torrente voluptatis tuæ potabis eos (ex fonte scilicet de quo sequitur) quoniam apud te est fons vitæ. Elementa, principiaq; naturæ, pulchrum quoq; mundum totum, emanasse affirmat Mercurius, ab eo qui est & omnium rerum, & vtriusq; sexus fecunditate plenissimus, vim totam continens generandi absque alicuius extrarij adminiculo. Hinc Pan à Poetis (quod totum significat) dicitur, quem solem esse Archades existiman-

tes

D C
tes adorabant
hic celestis,
nus, Cuius p
cornua in cap
testatem, quo
notant tenet,
lucis aut diuin
ma protensa p
spida propter a
feras ; superio
arauot, id est
nat fistula sep
planetarum h
mes soni, qu
licet conson
nibus est po
ridentem eu
felicitatem i
in Echo, qua
obiectis dispo
vox enim ver
exprimit. Ide
dum, & omni
ceq; gubernat
erga nos, plu
reciproco vero
cho) deliciatur
bet cum filijs
tam in pectore

res adorabant. Est quippe Verus sol, non hic cœlestis, sed supra mundanus, & diuinus. Cuius pictura erat huiusmodi. Primò cornua in capite gestabat quæ regnum ac potestatem, quod in supernis infernisque denotant tenet. Barba eius erat proluxa radios lucis aut diuinæ suæ virtutis, usque ad ima protensa protendebat, pars inferior hispida propter arbores, virgulta, montes, saxa, feras; superior vero lenis: vnde & super arauot, id est planicies equitare dicitur. Sonat fistula septem calamorum, id est septem planetarum harmonia, in qua sunt septiformes soni, qui diapason, consummatam videlicet consonantiam complent. Virga in manibus est potestas, qua cuncta moderantur: ridentem eum fingeant, eius sempiternam fœlicitatem innuentes; deliciariq; asserebant in Echo, quæ est vox emissa in concavis vel obiectis dispositis quibuscunque resonans: vox enim verbum, & mentis conceptum exprimit. Ideo voce vel dicto, Deus mundum, & omnia eius membra fabricauit, voceq; gubernat imperitando: amorem etiam erga nos pluribus clamoribus manifestat. reciproco vero amore (qui est resonans Echo) deliciatur, & hæ sunt delitiæ, quas habet cum filiis hominum. Hebridem stellatam in pectore gerebat. Quia omnium stel-

C A B A L I S T A R V M

larum concursum, atque vim vnica pelle, vnicoque actu, aut nutu continet. Sed quem poetæ Pan, idest totum omniaq; continen- tem dicebant, philosophi causam primam, & omnium causarum principium vocauere, dans omnibus causis, vt influant. Nam quicquid agit causa secunda, id in virtute pri- mæ magis influentis: quam secunda, exequi- tur, vt Proclus inquit, asserens deinceps om- nia habere essentiam à primo ente & prima causa, & viuere à prima vita: immediateq; à prima, & summa intelligentia: Quæ sit om- nium fœcunda rerum eorum, quæ alijs præ- stant necesse est. Estque in se ipso summè fœlix, & beatus: sed beatitudo (ut definit Speusippus) est bonum, ex bonis omnibus accumulatum. Beatus autem est qui nullo indiget, & qui habet quicquid vult, vt bea- tus Augustinus, & Plato asserunt. nihil ergo deest illi, qui omnia continet, tanquam ve- ra omnium sphæra: vt dixit Hermes. Et cum nihil sit extra sphæram mundi, sic nihil extra diuinum ambitum qui omnia comple- ctitur, continet omnem numerum existens ipse vera vnitas: quæ principium, & radix omnium est numerorum, dans omnibus, vt numerentur. Omnis numerus seu multi- tudo (secundum Proclum) ab vno est, nec aliquid esset vnum simul cum alijs multitu- dinem

D
dinem faciens
per vnus pa
compararet.
nemo ambigi
culiarem vni
municaret, in
dit scilicet in te
(secundum H
ideas, & men
rerum omniu
terior numer
vnum coace
buit, vt sit de
plementum
numerosu
exemplar i
tendunt, v
co, vel à ra
tura enim
Deo: qui est
rum, &c. Id
quo viuimus
nempè radica
ta. Ideò omni
est decima
conclusio,
esse, totum
sephiroth, c
quod parad

dinem faciens (vt idem prosequitur) nisi per vnius participationem vnitatem sibi compararet. Quod vnum, & antiquissimum nemo ambigit Deum esse, qui antequam peculiarem vnitatem rebus inferioribus communicaret, in primum numerum se diffundit scilicet in ternarium, & hinc in denarium (secundum Hebræos) tanquam in decem ideas, & mensuras omnium numerorum, & rerum omnium faciendarum: hac de causa vltior numerus dari nequit. Qui denarius in vnum coaceruatus redit, à quo exordium habuit, vt sit denarius numerorum finis, & complementum, & principium decadum. Quam numerorum seriem, omnia tanquam verum exemplar imitando ad illud vnum redire contendunt, vnde processerūt, sicuti rami à trunco, vel à radice, radij à sole, riuuli à fonte. creaturæ enim omnes non habent esse à se, sed à Deo: qui est fons, et origo omnium riuulorum, &c. Ideò sapienter dicitur: Deus est in quo viuimus, mouemur, & sumus. omnia nempè radicata sunt in vnitae essentiae infinitæ. Ideò omnia dicuntur vnū. Et istud vnum, est decima suprema sephirah, de qua dicit conclusio, quòd rectius dicitur paradysus esse, totum ædificium, id est omnes decem sephiroth, quàm solum decima. vnum est; quòd paradysus est vera voluptas; quæ tan-

C A B A L I S T A R V M

tum in Deo reperitur . est enim satians voluptas : quæ solum in Deo reperitur . Vnde David cupiens hanc satietatem , ait . satior , cum apparuerit gloria tua . Verus igitur hortus paradisi , est arbor continens omnes decem sephiroth . Quæ in arbore sunt decem arbores particulares : quæ varios producant effectus . Alij dicunt quod paradysus est solum in malchut ; quod regnum dicitur , & terra viventium ; alij quod in tipheret , est enim Christus omnium pater . Nos primo geniti fuimus ab æterno patre , per filium , in quem semen idearum perfusum erat . postea iterum regenerati sumus , per filium hominem , nam imagine perturbata , & similitudine penitus disperdita , non dicebamur meritò filij Dei patris : Ideò oportuit nos nasci denuo per baptismum . In prima generatione nos ad idolum ideale confinxit . In secunda vero ad illud idolum , quod pictum est in libro prædestinationis , & vitæ , id est in verbo nos regenerante , in quo scribuntur omnes , & ad cuius perfectionis gradum deducendi sunt . nec solum habent illinc nomen , & idolum pictum , sed inde vim quandam accipiunt , sicut filij à parentibus per semen ab eis diuulsum . Nec satis fuisset pietissimo patri nostro nos generasse in spiritualem hominem ; nisi & cibos ipsi

con-

D C
conuenientes p
do dixit . Acc
corpus &c. V
Doctrina à ve
plena sunt . Q
mus explicare ,
petent, sed (v
tus mundus ca
nam docuit in
nagogis , & in
doctrinæ sum
ce . Dicitur e
ris . Diuitiæ
cus Varro) o
sauri eius s
sine quibus
pauperrimi
non suprad
dilectionis p
eo , quòd vita
simum testam
lud quo maiu
enim æternu
itudinis , quo
latroni , dum
radiso , id est l
nam obiectu
moerat in dex
sunt iucundi

conuenientes preparasset. Et hoc fuit quando dixit. Accipite, & manducate, hoc est corpus &c. Vt bonus pater nos instruxit. Doctrina à verbo facta, omnia euangelica plena sunt. Quam doctrinam, si voluerimus explicare, nec vires nostræ debiles superent, sed (vt verbis Ioannis utar) nec totus mundus capere posset. Et hanc doctrinam docuit in templo, in montibus, in synagogis, & in diuersis locis, totam tamen doctrinæ summam, efficacius tradidit in cruce. Ditauit etiam nos bonus pater, Thesauris. Diuitiæ enim dicuntur (vt docet Marcus Varro) quia diuos nos faciunt. Ethesauri eius sunt gratiæ sapientiæ, & gloriæ: sine quibus quanuis potiamur inferioribus, pauperrimi tamen sumus. Optimus pater non supradictis contentus, in fine maiora dilectionis pignora reliquit, non tantum in eo, quòd vitam exposuit, sed quia opulentissimum testamentum fecit, in quo legauit illud quo maius excogitari nil potest. legauit enim æternum, & foelicissimum regnum beatitudinis, quod statim se daturum promisit latroni, dum ait. hodie mecum eris in paradiso, id est hodie frueris essentia mea, quoniam obiectum est beatitudinis. Et ideo latro erat in dextris eius. Nam in dextera eius sunt iucunditates æternæ. has præsensit

C A B A L I S T A R V M

Agæus propheta , dum dicit , Adimplebis me lætitia , dans scilicet de iucunditatibus æternis : quæ sunt in dextera tua . quinetiam caput nostrum : nedum pater fuit : non enim contentus superscriptis voluit etiam omnes nos vnire simul in idem corpus , qua vnione non datur maior ; cuius ipse caput effectus , omnia membra regeret , & in ipsa influeret . sicut enim in capite omnes sensus interiores : vnde membra dicuntur à capite regi , tanquam à Duce , & repleri virtute veluti riuuli , & aluei replentur à fonte . Quæ omnia secundum spirituales influxum , proueniunt à capite nostro Christo . Vnde Paulus . Gratia Dei sum , id quod sum : Quæ gratia , in nos emanat per solum CHRISTVM . neque ratio , neque intellectus , neque lumen ad cognoscendum diuina in nobis existit , nisi subministratur à capite nostro . quæ est lux vera omnes illuminans . nam vt abscisso capite nihil uirium remanet in membris , sic abscedente CHRISTO ab homine , abscedit vita , & ex consequenti omnis operatio , & motus , quæ ad ipsam vitam spirituales pertinet . Quicquid igitur fauoris pro interiori homine habere voluerimus , ab eo efflagitare necesse est . de cuius plenitudine (vt

inquit

inquit lo
accipiunt
nis . Ide
conclusio
radisi est
CHRIS
nit satisfa
mali . Et
Thipheret
s t v s
sonas , &
ctum me
recessu ,
diuin te
duorum
in med
existen
tus fui
iudicio
probor
tenuit ,
patrem
stems . e
diuino r
plenus p
ra , Isaha
ficium o
tulio ver

inquit Ioannes) omnes accepimus , & accipiunt , qui in regno sunt beatitudinis . Ideò bene dicunt aliqui (vt narrat conclusio præsens .) quòd in medio paradisi est collocatus magnus Adam , id est **C H R I S T V S** Messias cœlestis , qui venit satisfacere pro Adam terreno , & animali . Et locus eius in archetypo dicitur Thiphereth , in medio sephiroth , sic **C H R I S T V S** medium tenet inter diuinas personas , & vt factis ostenderet , se perfectum mediatorem in ingressu , in statu , in recessu , & in regno semper locum medium tenere curauit . natus est in medio duorum animalium . disputauit paruulus , in medio doctorum . medio discipulorum existens docebat eos . affixus cruci positus fuit in medio duorum latronum . in iudicio stabit in medio electorum , & reproborum . in regno quoque suo semper tenuit , & tenebit locum medium inter patrem & nos aduocatus , & mediator existens . est denique medium tenens in illo diuino mundo archetypo , in quo Abraham plenus pietate à Theologis Hebræis in dextera , Isahac vero seuerissimę iustitię in sacrificium oblatus in sinistra reponitur . in mediulo verò Iahacob , in cuius domo Angelico attestante

C A B A L I S T A R V M

attestante oraculo, noster mediator in eternum regnat, iam reuersus ad locum vnde venerat. quo etiam nos veros Israelitas effectos conducere intendit, vt non sine causa dixerit. non veni nisi ad oues: quæ perierunt domus Israel. Et ille locus dicitur Tiphereth. (vt supra dixi) & propter hoc dicunt aliqui Cabalistsæ, nos beatificandos in ipso Tiphereth. Melius est tamen dicere, quod sit in omnibus decem sephiroth, quia Christus dicit in præmiandis meritis: non ne ex denario conuenisti mecum, vt. s. te beatificem cum decem influxibus, decem sephiroth.

xy. D. Cab. Dictum est ex eden exire fluuiũ: qui diuiditur in quatuor capita; ad significandum, quod ex secunda numeratione procedit tertia; quæ in quartam, quintam, sextam, & decimam diuiditur.

F. A. Deum esse fontem declaramus ipso met acclamante, & in huiusmodi verbis conquerente: Me dereliquerunt fontem aquarum viventium dominum: vt in Ieremia dicitur. Et David: apud te est fons vitæ. Isaias etiam dicit. Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris. Qui fontes sunt chetzer Elion corona suprema pater vocitata, prima origo omnium ipsa choemah Dei filius. binah quoq, spiritus sanctus. fons ergo primus & origo omnium bonorum pater est.

de quo

D.
de quo in car
& puteus aqu
est filius, de
fons patens
Hierusalem i
struat; quoc
Dei filio. For
quo Ieanne
tam æternam
cto, quem ac
primo tamen
rit ex hac aq
tem aqua v
los Iudeos i
adueniente
rigauit vni
fons aquæ
meris. De
hortorum p
quo fonte a
aque viua sp
stus est, aut
saluatoris, c
fuit: quod s
ait. bibeban
tios petra:
de aperte vo
bris data,
pora petra

de quo in canticis dicitur . Fons hortorum
& puteus aquarum viuentium . Fons quoq;
est filius , de quo Zacharias . In illa die erat
fons patens domui Daud , & habitantibus
Hierusalem in ablutionē peccatoris , & men-
struatē ; quod omnes exponunt de Christo
Dei filio . Fons etiam est spiritus sanctus , de
quo Ioannes fiet in eo fons salientis in vi-
tam æternam ; hoc autem dixit de spiritu san-
cto , quem accepturi erant credentes in eum .
primo tamen præmiserat dicens : qui bibe-
rit ex hac aqua ; quam ego dederō . hæc au-
tem aqua vitæ , ante Christi aduentum , so-
los Iudeos irrigabat (quia salus ex Iudeis est)
adueniente vero Christo , tunc aqua hæc ir-
rigauit vniuersam terram . filius etiam fuit
fons aquæ viuæ , quem petebat Moses in nu-
meris . De hoc fonte in canticis dicitur . fons
hortorum puteus aquarum viuentium . De
quo fonte ait Ioannes ostendit mihi fluuium
aquæ viuæ splendidum . quæ aqua vnica Chri-
stus est , aut eius sapientia , quæ dicitur aqua
saluatoris , cum in ipso præesset lex quæ data
fuit : quod sacramentum referans Paulus di-
xit . bibebant autem de spirituali consequen-
ti eos petra : petra autem erat Christus . Vnde
apertè voluit innuere sapientiam legis He-
bræis datæ , emanasse a Christo , sub meta-
phora petræ . Et hæc est ratio , quare Hebræi
latia-

satiati à diuino fonte legis acceptæ, adhuc
 sitire videbantur, quia & si data fuerat tunc
 lex; adeò tamen inuoluta erat, vt sitiret popu-
 lus eius intelligentiam. Hinc communiter
 / concludunt antiqui theologi, legem fuisse bis
 datam, primo in scriptis: postea ore tenus
 declaratam fuisse asserunt. & hanc vocant
 -- Cabalam, id est reuelationem ore ad eos fa-
 ctam. De hoc fonte dicit Zacharias (vt di-
 xi) erit fons patens domui Daud, & habi-
 tantibus Hierosolyma iste fons clamabat in
 templo dicens: Si quis sitit veniat ad me, &
 bibat. hoc loquitur Ezechiel, dicens: Effun-
 dam super vos aquam mundam, & munda-
 bimini ab omnibus inquinamentis vestris,
 & ab idolis vestris. & dabo vobis cor no-
 uum, & spiritum nouum, id est baptismum.
 & isti fontes, quamuis in se semper sint exu-
 berantes, quia infiniti: exiccati tamen dicun-
 tur quantum ad nostram vtilitatem: quan-
 do videlicet, exigentibus sic peccatis no-
 stris, obturantur meatus in nos influentes,
 iuxta illud. Auertente te faciem turbabun-
 tur: auferes spiritum eorum, & deficient,
 & in puluerem suum reuertentur. Isti tres
 fontes vnum constituunt fontem: sicut tres
 personæ diuinæ sunt vnus Deus, & opera
 Dei ad extra sunt indiuisa. ideo ab isto fonte,
 siue mari, siue horto paradisi exit fluuius a-
 quarum

quarum viuent
 uor flumina, q
 fontes secundu
 egrediebatur de
 dum paradisu
 licet habitante
 buntur ab vbe
 voluptatis tua
 autem vniuer
 quatuor. Q
 ni hominis e
 uinis rebus
 corporeis, &
 mentis cor
 diuiditur
 terreum,
 fluat diui
 effectos in
 ab oriente
 tiam & pi
 tionem &
 per benigna
 sempiterno
 xerunt orig
 omnia flur
 post. Ad
 uertuntur
 ueniunt ab
 supradicto

quarum viuentium, qui diuiditur in quatuor flumina, quæ flumina etiam dicuntur fontes secundum Pythagoram. qui fluuius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradysum, & foelices omnes, illic videlicet habitantes. nam Vates canit. Inebriabuntur ab vbertate domus tuæ, & torrente voluptatis tuæ potabis eos. Ad irrigandam autem vniuersam terram, diuiditur in capita quatuor. Quod quadrifaria conditio terreni hominis exigit. Sicut enim ternarius diuinis rebus est addictus: ita quaternarius corporeis, & humanis, quia ex quatuor elementis constituitur. Adhuc quadrifariam diuiditur hic fluuius, vt in ipsum hominem terreum, ipse fluuius totius bonitatis influat diuisim, qui beatos vnum cum Deo effectos irrigat coniunctim. irrigat enim nos ab oriente per gratiam, à meridie per scientiam & pietatem, ab Aquilone per castigationem & expiationem, ab occidente vero per benignam susceptionem. Vnde flumina sempiterno fluxu ad mare currunt, vnde traxerunt originem: iuxta illud Ecclesiastis. omnia flumina intrant in mare. & paulò post. Ad locum vnde exeunt flumina reuertuntur. Sic etiam creaturæ omnes, deueniunt ab illo mari magno supramundano supradicto, transeuntes per causas secundas modo

C A B A L I S T A R V M

modo occultissimo : tanquam per fistulas, & venas mundi. Sicut, & animalium semen per occultissimos meatus transit vsq; ad locum, vbi formatur in corpus. Quo formato indefectibilem cursum currit, quousque reuertatur ad mare Archetypum, vnde exiit, nisi peccato infectus, labefactatusve sit. Et quia infinitum est mare illud; ideo non redundat ex reuersione illarum aquarum creatarum: sicut non fuit diminutum, quando aquæ illæ exierunt. Et quia aliquid veritatis in litera continetur circa descriptionem illorum fluuiorum, etiam de ipsis vndè oriantur, & quò, quaq; fluant dicendum est. pro vt habetur, à Geographis. Physon ergo siue Ganges (vt vult Hieronymus) est Indiæ fluuius inter fluuios afferentes aurum præcipuum: cuius ortus est in medijs montibus, Artemidoro authore. Et de hoc dicit textus, & aurum terræ illius est optimum. Geon verò qui Nilus existimatur, transiens per omnem terram Aethiopiæ, & ab vltimis finibus terræ australis fluit ad septentrionem mirabili, & vario cursu. origo eius est in partibus Mauritaniae, non longe ab Oceano stagnante ibi lacu, quem Helidem vocant, deinde abscondit se itinere aliquot dierum, rursusq; rumpit alio lacu maiori in Mauritania cæsariensi: iterum harenis receptus

D O
ptus per deser
proximos Aeth
tem qui niger
Aethiopia dist
thiopes cognos
uenit ad mare
ca. Tigris au
in regione ma
cuius oritur in
vsq; ad Med
tur: Tigris p
luti sagitta v
Medi tigrin
dam, & Te
postmodum
phrates uer
menia orit
Armeniam
guit, & in si
brum dicitu
qui possumu
na eandem ha
tissimis locis
dum relinqui
quatuor nom
non erit locus
us, aut parad
bis inaccessibi
mo illa descr

ptus per desertum viginti dierum fertur ad
proximos Aethiopes. Deinde profilit in fon-
tem qui niger dicitur. Inde Aphricam ab
Aethiopia determinans medios secat Ae-
thiopes cognomine Astaplus, & tandem de-
uenit ad mare Aegyptum, hic oritur in Aphri-
ca. Tigris autem qui vadit contra Assyrios
in regione maioris Armeniae fonte conspi-
cua oritur in planitie, vbi tardior fluit, hic
vsq; ad Medorum fines, Diglitus appella-
tur: Tigris postea vocari incipit, quod ve-
luti sagitta volare uideatur; nam sagittam
Medi tigrin appellant, & transit per Zeroa-
dam, & Tesbitem leuior arsanias innatat.
postmodum in Euphraten mergitur, Eu-
phrates uero in monte Patiedro maioris Ar-
meniae oriri dicitur eadem plaga percurrentes
Armeniam maiorem à Cappadocia distin-
guit, & in sinum persicum (quod Mare ru-
brum dicitur) fluit. Hinc nulla cōiectura asse-
qui possumus quomodo ista quatuor flumi-
na eandem habeant originem, cum ex distan-
tissimis locis oriri videantur. Quare dicen-
dum relinquitur, ut mare sit fons illorum
quatuor nominatorum fluminum. Sed tunc
non erit locus aliquis particularis qui hor-
tus, aut paradysus deliciarum dicatur à no-
bis inaccessibilis. Vnde typica uidetur om-
nino illa descriptio fluminum, per quos in-
telliguntur

C A B A L I S T A R V M

telliguntur quatuor elementa, & principia
 totius esse producti, & subindicatur illa qua-
 druplex virtus hominis quadriliteri: Quod
 4 nomen Orpheus, & Homerus Oceanum
 uocant diuinarum primo & humanarum
 rerum originem semper existentem, secun-
 do in Deorum generationem emanantem,
 tertio terrena irrigantem, quarto in omnem
 fluidam materiam stillantem: cuius iterum
 emanatio per formā quidem in Angelis, per
 veram participationem & imaginem in ra-
 tione præditis animantibus, per imagina-
 riam in rationis expertibus; per umbrā deni-
 que in corporum figuris reperitur: quæ e-
 manatio quadruplex per quatuor etiam ab
 Ezechiele uisa animalia innuitur, quorum
 leo igneus est: Aquila aerea: Homo in ani-
 ma potissimum, & in semine aqueus: Vitu-
 lus uero terreus, & terræ cultui semper addi-
 ctus. Quæ elementa composita simul uni-
 cam ostendunt faciem, & uirtutem, ideo
 dicitur quatuor facies vni, & quatuor pen-
 næ vni. Ideo indicatur illa quadruplorum
 virtus nominis quadriliteri, aut quadruplex
 effluxus præcipuus archetypi. Quæ omnia
 describuntur per illa quatuor flumina: eo
 quod ipsorum habeant simulacrum, sicuti
 per Arberes, fontes, hortum, & huiusmo-
 di altiora describuntur sacramenta. Cum
 enim

D O
 enim vnus sit f
 mia dicit. M
 rum viuentiu
 naturalem, &
 reliqua (liqua
 fonte, à quo
 Gen. dicitur:
 loco voluptatis
 dum primò ip
 archetypum,
 nobis commu
 quæ supramu
 Mose, & Dau
 tur fonte vit
 uius: qui st
 tur, & irrig
 aquæ vitæ pr
 ter Elion, id
 filio chocmah
 est fons (vt di
 in psalmo dici
 fons vitæ. apud
 pater omnia dar
 uit, vt meritò
 ta, utranque sc
 lem omnibus tri
 nus omnia quæ
 de naturali vita
 dmo vitæ decu

enim vnus fit fons vitæ duplicis; qui in Ieremia dicit. Me dereliquerunt fontem aquarum viuentium, necesse est, vt omnes, & naturalem, & spirituales vitam habentes & reliqua (siqua sunt) omnia hauriant ab illo fonte, à quo fluuius procedit. de quo in Gen. dicitur: Et fluuius egrediebatur de loco voluptatis, qui Deus est ad irrigandum primò ipsum paradysum, id est totum archetypum, per diuersos canales rerum nobis communicandarum. & istæ sunt aquæ supramundanae: quæ super cœlos à Mose, & Dauide esse dicuntur. Ab illo igitur fonte vitæ emanare dicitur aqua vel fluuius: qui statim in quatuor capita partitur, & irrigat vniuersam terram. Quæ aquæ vitæ prius sunt in paterno fonte chether Elion, id est corona superior. postea in filio chocmah, id est sapientia: qui & ipse est fons (vt dixi) apud patrem existens, vt in psalmo dicitur. Quoniam apud te est fons vitæ. apud patrem enim est filius: cui pater omnia dans, & ipsum fontem constituit, vt meritò dicere possit. Ego sum vita, utranque scilicet naturalem, & spiritalem omnibus tribuens. Quando enim dicimus omnia quæ facta sunt in ipso vita erant, de naturali vita dicitur. nam ab illo fonte diuino vitæ decurrit aqua; essentia videli-

H cct,

C A B A L I S T A R V M

cet, & esse omnium rerum: quod prima di-
uisione diuiditur in quatuor elementa tan-
quam in principia, & primaria rerum ma-
terialia primordia: qui essentiae fluuius egre-
diebatur de voluptate, id est de deitate foeli-
cissima, ad irrigandam, & perfundendam
vniuersam terram, id est materiam, quæ
primum producta, terra appellata est, &
rectè primò decursa diuidi dicitur in qua-
tuor capita, id est in quatuor elementa; cum
quibus, & nomina fluuiorum conueniunt.
de quibus aliàs. Sed cum ipse ait. Ego sum
resurrectio, & vita; de spiritali intelligitur
vita: quæ perpetuata fit vita æterna, quam
& ab ipso Dei filio habemus, sicut ipsemet
plerisque in locis testatur dicens. Ego vi-
tam æternam do eis; & iterum: si quis bibe-
rit ex hac aqua, quam ego dederò; fiet in
eo fons aquæ salientis in vitam (vt dixi)
æternam. extat & alius fons vitæ in eo san-
ctissimo archetypo: qui spiritus sanctus est.
& hic aliquando dictus spiritus vitæ: sicut
in Ezechiele legimus. Et spiritus vitæ erat
in rotis: de quo in psalm. canitur, Emitte
spiritum tuum, & creabuntur, ea quidem
quæ mortua & destructa erant. Et si sint
tres fontes, vnus tamen sunt in illo fonte vi-
tæ, & essentiae Diuinæ, Ensoph dictæ, id est
infinitas, seu infinitudo, sine qua nihil vi-
uit, &

DOG
uit, & nihil est: om-
niunt. Et quonia
ideò edem, id est pa
à Deo omnia pro
paradiso omnia pro
quietantur. De qu
apparuerit gloria t
faculenta terra; se
pras sustentaculum
chocmah cuncta s
rans omnia verbo
nes spirituales gr
lio chocmah pro
ab ipso in spirit
De quo Paulus,
alii &c. Idem a
gulis pro vt vu
primæ videlicet, c
filius, & binah sp
& idem in essentia
autem hoc vnum e
municare se ceteri
tunc in quatuor ca
quatuor literæ non
cta sunt omnia, si
rum quæ sunt mu
mæ dimensiones;
(vt vidimus) diu
Nam ad perfectum

uit, & nihil est : omnia enim ab vno proueniunt . Et quoniam in Deo est paradifus , ideò edem, id est paradifus vnus est . Et ficur à Deo omnia proueniunt ; ita ab hoc edem paradifo omnia procedunt , & in ipfo omnia quietantur . De quo pfalmus , fatiabor cum apparuerit gloria tua ; non est enim in hac fæculenta terra ; fed in cœlo . Et quia voluptas fufientaculum creatorum dicitur ; filius chocmah cuncta fufinet , Paulo teſte . portans omnia verbo virtutis fuæ . Et fic omnes ſpirituales gratiæ immediate ab ipfo filio chocmah proueniunt , & demandantur ab ipfo in ſpiritu ſancto Binah executore . De quo Paulus , Alij datur ſermo ſcientiæ ; alij &c. Idem autem ſpiritus diuidens ſingulis pro vt vult , & eæ tres numerationes primæ videlicet, cheter Elion pater, chocmah filius , & binah ſpiritus ſanctus vnum ſunt , & idem in eſſentia , & vnum eſſe . Quando autem hoc vnum eſſe Diuinum incipit communicare ſe cæteris ſephiroth inferioribus ; tunc in quatuor capita diuiditur , ſicut ſunt quatuor literæ nominis tetrag. per quod facta ſunt omnia , ſic in mundi fabrica , & eorum quæ ſunt mundi edem , id eſt tres primæ dimensiones ; quæ paradifus dicuntur (vt vidimus) diuiſus eſt in quatuor capita . Nam ad perfectum rerum eſſe , & mundi ,

C A B A L I S T A R V M

quatuor illa requirebantur, quæ sunt ghe-
dulah, ghebura, tiphereth, & malchuth. fons
igitur, qui in hæc quatuor diuiditur binah,
est ibi totalis & integer: quia tantum respi-
cit ad intra: Sed quando in rebus creatis in-
fluit, diuiditur in quatuor capita. De hoc
fonte loquebatur Christus, dum dicebat; Fiet
in eo fons aquæ salientis in vitam eternam.
postea subditur. hoc autem dicebat de spiri-
tu sancto quem accepturi erant credentes in
eum. Primum horum capitum est gedulah,
id est Amor & pietas: quæ ad rerum produ-
ctionem concurrunt, vt dicit Boethius, & Ie-
rocles Amore Deus cuncta creauit. secun-
dum est ghebura. i. iusta gratiarum distribu-
tio. secundum est ghebura. i. iusta gratiarum
distributio, secundum videlicet rerum capa-
citatem. Nam entium, vnumquodq; de boni-
tate, & perfectione tantum accepit, quan-
tum iuste decuit; ideò ait sapientia. omnia
in numero, pondere, & mensura fecisti. ter-
tium ad creationem rerum concurrens, est
tiphereth, id est virtus masculina; quæ influit.
quartum est malchuth, id est virtus foeminea
quæ recipit. Et ne miremini quod tales se-
xus in Deo reperiantur; quia Isaia ultimo
dicitur. Ego qui alios parere facio, ipse ste-
rilis ero? si enim hos sexus creatis tribuit,
ergo ipse hos in se habet: quia non habendo,

D O

do, minime alijs
quod habere ne-
do Deus, quatuor
mò videlicet, quatuor
dando vnicuique
tem sexu duplici
nam quemadmodum
in foeminam fun-
ret; sic, nisi tripli-
fundendo in i
dare non poss
nem (ex secu
(procedit ter
communicat
quartam) g
(sextam) tip
D. Cab. Ve
si per factum
F. A. Fac
significat rem
tat concursu
xionem secun
sam: secundum
nit res euenire
cursu, quin sec
Deus prius co
imponit nece
enim contrac
gatum ad y

do, minimè alijs tribueret: nemo enim dat, quòd habere negatur. Mundum ergo creando Deus, quatuor his usus est. bonitate primò videlicet, quia amore creauit: iustitia, dando vnicuiq; secundum eorum capacitatem sexu duplici masculeo, atque fœmineo. nam quemadmodum nisi masculus semen in fœminam funderet, mulier non conciperet; sic, nisi tiphereth impleret malchuth infundendo in ipsam bonum influxum ipsa dare non posset esse rebus. Ad conclusionem (ex secunda numeratione) chocmah (procedit tertia) binah, filius enim omnia communicat spiritui sancto (quæ tertia in quartam) ghedulah (quintam) ghebura (sextam) tiphereth (& decimam) malchuth.

D.Cab. Verum erit omnia pēdere ex factō, si per factum fatū supremum intellexerimus.

F. A. Factum cum c, est concretum; & significat rem factam; sine c, fatum importat concursum, siue ordinem, siue connectionem secundarum causarum à Deo præuisam: secundum quem concursum Deus finit res euenire. & res non ita sunt à tali concursu, quin secus euenire possint; licet etiam Deus prius cognoscat: quia Dei scientia non imponit necessitatem in rebus: quodlibet enim contradictorum futurorum contingentium ad vtrumlibet est æqualiter deter-

C A B A L I S T A R V M

minate veritatis pro quocunq; instanti, sicut aliud, ita quod potentia determinans futurorum aliquod contingentium ad partem aliquam est eius oppositum determinare potens; Et quia Deus de futuris contingentibus infallibilem habet notitiam; eo quod non aliter facta quam facienda nouit. Et facta nouit infallibiliter & clare, ita & facienda nouit infallibiliter. Et quamuis Deus de futuris contingentibus infallibilem & certissimam habeat notitiam; illa tamen contingenter euenient, & non necessario: quia voluntas Diuina res contingenter determinauit: nam non determinare potuisset: idcirco scientia Dei rebus non imponit necessitatem, ab ipso scitis: vnde quamuis Deus futura contingentia sciat; non tamen ea scit necessario, sed contingenter; ideo potest ea non scire: scit enim Deus contingentia futura sicut diuina decernit voluntas: verum Diuina voluntas merè contingenter, & liberè determinauit; Idcirco Deus futura scit contingenter, & liberè: sequitur ex his, omne illud esse futurum, quod scit Deus; potest nunquam sciuisse esse futurum, in sensu diuiso, id est diuidendo instantia pro illo .s. instanti priori, pro quo sciuit rem talem esse debere, pro eo instanti priori isto potuit non sciuisse; si Dei voluntas aliter decreuisset:

set: quia qu
nunquam fu
à Deo scitur
Ergo quodli
Deo. in sen
illo instanti
debere, pro
uisse. Difficu
simul rerum
cognitio, si
republ. dic
infallibilis,
& 12. meta
afferens pa
primò Per
rerum cor
nostrorum
item nihil
quam ipsa v
(id est velle
per. Quon
compatiantu
gens, in Dec
in cœlis fatu
difficilimum
huc nulli mo
difficultatis r
qua nos me
tur, creatu

set : quia quicquid potest non esse , potest
nunquam fuisse scitum à Deo : Sed quicquid
à Deo scitur esse futurum potest non esse ;
Ergo quodlibet tale potest non esse scitum à
Deo . in sensu composito est falsa scilicet pro
illo instanti , pro quo sciuit talem rem esse
debere , pro eodem instanti potuit non sci-
uisse . Difficultas est in hoc , quo modo stent
simul rerum contingentia , & Dei infallibilis
cognitio , siue prouidentia . Plat. in libro de
republ . dicit quod in Deo est prouidentia
infallibilis , & rerum contingentia . Arist. 11.
& 12. metaph. prouidentiam ponit in Deo ,
afferens patres Chaldeos , id est Hebræos , &
primò Perih. & secundo Ethicorum , ponit
rerum contingentiam , dicens . nos sumus
nostrorum actuum Domini . Augustinus
item nihil est tam in potestate voluntatis ,
quam ipsa voluntas . Et Psalm. anima mea ,
(id est velle meum) in manibus meis sem-
per . Quomodo autem duo hæc simul se
compatiantur scilicet quòd euentus contin-
gens , in Deo sit infallibilis prouidentia , &
in cœlis fatum (vt Plat. sentit) id penitus
difficilimum est . Et okam dicit quod ad-
huc nulli mortalium est reuelatum , & huius
difficultatis ratio est : quia Deus non eadem
qua nos mensuramus mensura , mensura-
tur , creaturarum quædam mensurantur

C A B A L I S T A R V M

tempore (quæ scilicet principium habent & finem) aliæ æuo , quæ principium habent, sed fine carent, vt Angeli animæ, & corpora cœlestia &c. Deus autem mensuratur æternitate : quæ caret principio, & fine. Et quia hæc æternitas nobis est ignota, hinc est quod nescimus mensuram nostram, id est tempus cum æternitate conferre; conuenientiamq; cognoscere, aut eorum ad inuicem differentiam : æternitas enim est tota possessio simul. Et Solomon; Qui regnat in æternum creauit omnia simul, id est eternaliter. Ideò erramus cum Dei opera mensuramus, secundum tempus, quia æternitati tempus concordare nescimus; Vnde Paulus quandoq; loquitur de æternitate, cum dicit. Antefecularia tempora: quæ est æternitas. quandoque de tempore cum dicit, dum tempus habemus &c: Dicamus ergo quod omnia sunt à fœto supremo. hoc est à tota coordinatione sephiroth; quæ dicuntur dispositio diuina. Deus enim nobiscum agit indutus septem indumentis, septem sephiroth inferioribus: quibus mediātibus Deus mundo prouidet: nam sicut anima particularis uiuificat corpus, quod informat, & omnia eius membra; & non modo uiuificat corpus, sed regit, & moderatur ipsum totum & omnes eius partes: ita Deus formato hoc mundo,

D O G
do, mediantibus sephiroth, uiuificat, & reconfirmat Plat. dicuntur immortali incognitus perfectus oculus, cunque apud nos fit iterum in Apollini di uniuersi terminum, atque finis: spheram totam circumscribit: omnia videlicet disponent. ritu tuo: & quod dero in cœlum, infernum, ades volatilia cœli, cunctant; & pater cunctante lilia agri quomentes Deo assispartita dicuntur. prem spiritus, quolatio totius regni (vt aiunt) sub nim (vt dicunt) omnia regunt vicium, dierum, & netis, quibus præs. Et de his loquitur septem lampade

do, mediantibus septem inferioribus sephi-
roth, viiificat, & regit hanc machinam: quod
confirmat Plat. dicens. nullus est locus Deo
immortali incognitus. Et Orpheus: Dei
perfectus oculus, atque Iouis mens, quæ-
cunque apud nos fiunt, inspicit omnia. Et
iterum in Apollinis hymno. Tu habes mun-
di vniuersi terminos: tibi curæ est princi-
pium, atque finis: per te virescunt omnia: tu
spheram totam cithara resonante contempe-
ras: omnia videlicet suauissimè, & harmo-
nicè disponens. Et David. Quo ibo à spi-
ritu tuo: & quo à facie tua fugiam? si ascen-
dero in cœlum, tu illic es, si descendero in
infernium, ades. Et Christus. Considerate
volatilia cœli, quæ non serunt neque me-
tunt; & pater cœlestis pascit illa. considera-
te lilia agri quomodo crescunt &c. Angelicæ
mentes Deo assistentes, & ministrantes bi-
partitæ dicuntur. Verum primo astant se-
ptem spiritus, quibus credita est dispen-
satio totius regni cœlestis & inferni: quod
(vt aiunt) sub orbe lunari est. Hi e-
nim (vt dicunt secretiores Theologi) o-
mnia regunt vicissitudine quadam hora-
rum, dierum, & annorum, sicut de pla-
netis, quibus præsunt dicitur ab Astrolo-
gis. Et de his loquitur Ioannes, dum ait. Et
„ septem lampades ardentes ante thronum
Dei

C A B A L I S T A R V M

Dei : qui sunt septem Dei spiritus , per quos
 tanquam per præcipuos ministros omnia di-
 stribuit , & superiora quæ numero ternario
 gaudent ; & sunt suprema corona , Dei sa-
 pientia , & intelligentia , & crassiora , quæ
 numero quaternario : & quadrarijs elemen-
 tis componuntur . Ex quibus ternario , &
 quaternario septenarius ille completur . Se-
 quitur Ioannes docens , quomodo præsent
 septem spheris , & consequenter his : quæ ab
 ipsis disponuntur , vnde dicit . Vidi in me-
 dio Throni & in medio seniorum , & qua-
 tuor animalium , Agnum stantem habentem
 cornua septem , & oculos septem : qui sunt
 septem spiritus Dei , missi in omnem ter-
 ram , idest virtute quocunq; extensi vt ocu-
 lis uideant omnia , & cornibus feriant cun-
 cta ferienda . Stant enim in conspectu Dei ,
 vt audiant , & capestant omnia , quæ iubet
 princeps . Mittuntur autem , & vadunt , aut
 virtute extenduntur , vt ea quæ sibi credita
 sunt mandata exequantur per se , aut per in-
 feriores ministros cœlestis militiæ eorum re-
 gimini designatos . Qui vt docet Mercu-
 rius , statim post mentem , & spiritus numen
 „ fabricati sunt . mens (inquit) Deus vtriuf
 „ que sexus fœcunditate plenissimus vita ,
 „ & lux in verbo suo mentem alteram opi-
 „ ficem fabricauit : qui quidem Deus, ignis,
 atq;

D O
 „ atq; spiritus
 „ ceps fabrica
 „ lis mundum
 „ quorum dispo
 „ autem dicit alter
 „ est spiritus sanct
 „ to , & lapidibus
 „ à patre , verboq;
 „ spiritus opifex ,
 „ virtutem . post
 „ tualia dicit fabr
 „ tores sphaerarum
 „ quam fidissim
 „ libus aliorum
 „ culo . nec isti
 „ interdum alic
 „ legimus misse
 „ Ioseph custodi
 „ potissimè ad M
 „ tione , ac miran
 „ bi . missus quoq;
 „ & Michael in su
 „ Daniele legimus
 „ stantibus missi
 „ re principis . A
 „ ministrantes , in
 „ Diuiduntur eni
 „ declaravi in cor
 „ supra , sunt qu

„ atq; spiritus , numen est . septem dein-
„ ceps fabricauit gubernatores , qui circu-
„ lis mundum sensibilem complectuntur :
„ quorum dispositio fatum vocatur . Quod
autem dicit alteram mentem opificem , quæ
est spiritus sanctus fabricatam : non ex cemen-
to , & lapidibus intelligitur composita : sed
à patre , verboque producta . Est quoq; ipse
spiritus opifex , & artifex , omnem habens
virtutem . post quem spiritum , inter spiri-
tualia dicit fabricatos septem illos guberna-
tores sphærarum , & rerum dispositores tan-
quam fidissimos ministros , cum multis mil-
libus aliorum , vt docemur ex Danielis cra-
culo . nec isti septem adeò astant Deo , quin
interdum aliqui mittantur : vt de Gabriele
legimus misso ad Zachariam , Daniele &
Ioseph custodiendos , vt asserunt Hebræi : sed
potissimè ad Mariam cum foelicissima lega-
tione , ac mirando nuntio aduentantis ver-
bi . missus quoque fuit Raphael ad Thobiam ,
& Michael in subsidium Gabrielis , sicut in
Daniele legimus . Sic & alij plerique de a-
stantibus missi sunt tanquàm legati de late-
re principis . Astantes autem ipsi , nec non
ministrantes , in plura officia distributi sunt .
Diuiduntur enim in illos nouem ordines , vt
declaraui in conclusionibus Mirandulæ , &
supra . sunt quoque principes septuaginta
duo,

C A B A L I S T A R V M

duo, præfidentes feptuaginta duabus nationibus, de quibus vide in tractatu proprio. nec defunt quibus incumbant ut nos sedulo curent, & defendant, custodiant, ac etiam bella suscipiant, ne vnquam offendamus ad lapidem pedem nostrum, nisi quantum diuina iustitia decreuerit. sunt etiam qui minutissimis herbis, lapillis, omnibus inferioribus virtutem subministrant, & tandem qui omnigenum ministerium in maximum Dei donum conducant. Quorum officia multifaria omnem captum transcendunt humanum, & multo magis eorum numerus. Ideò nullus illum assignare præsumit, nisi qui ea, quæ decernit, penitus ignorat. Et hi omnes subditi sunt imperio septem supradictis spiritibus, à quibus fatum pendet. pendent igitur omnia à fato supremo scilicet omnium sephiroth, non à fato inferiori ordine rerum creatarum, ut quidam volunt omnia necessario euenire, arguentes. Omne contingens fore, vel non fore est à Deo determinate scitum: quodlibet igitur futurum contingens necessario est futurum, quia nisi esset necessario futurum, sequeretur, quòd Deus posset decipi. hoc modo, Deus scit Franciscum cras cursurum. Et Franciscus cras potest non currere. Deus igitur potest decipi. Prima hæc est necessaria. omne futurum, est futurum, quia idem prædicatur

D O
dicatur de se ip
consequens nec
necessario est fu
spondeo, & dico
est contingenter
test non esse fut
futurum, & illu
turum, est conti
futurum contin
do est, & quand
do est potest no
scribo, est cont
non scribere,
gens est huius
tur, quod si
Deo scitum
tur in esse, qu
esse futurum,
non decipitur
tingenter scit
voluntas deter
& semper scit ip
eueniat, non
Ad secundam
tiam, sit ibi f
sensu composi
tum, hæc enim
cessaria, sedens
ra, sedentem n

dicatur de se ipso . Ergo est essentialis, & per consequens necessaria. omne igitur futurum, necessario est futurū . Ad has obiectiones, Respondeo, & dico q̄ omne futurum cōtingens est contingenter futurum, quia quicquid potest non esse futurū , illud non est necessario futurum , & illud quod non est necessario futurum, est contingenter futurum . Et dico q̄ futurum contingens, est contingens, & quando est, & quando non est, potest esse . & quando est potest non esse . quando ego actualiter scribo, est contingens me scribere. nā possum non scribere , & quodlibet futurum contingens est huiusmodi. Ad primam rationē dicitur , quod si ponatur futurum contingens à Deo scitum non euenire , tunc etiam ponatur in esse, quòd Deus nunquam sciuit ipsum esse futurum, & per consequens nisi eueniat, non decipitur . si enim res eueniat, Deus contingenter scit (nam potuit non scire si minus voluntas determinasset ipsum esse futurum) & semper scit ipsum futurum : si vero nunq̄ eueniat , non sciuit ipsum esse futurum . Ad secundam dicitur negando consequentiam , fit ibi fallacia dictionis arguendo à sensu composito ad sensum diuisum falsum , hæc enim in sensu composito est necessaria, sedens non currit ; Ergo ista erit vera, sedentem necesse est, non currere : nam

prima

C A B A L I S T A R V M

prima vult, quod pro eodem instanti, pro quo sedens sedet, pro eodem non currat; sed secunda vult quòd pro alio instanti de necessitate non possit currere: & hoc falsum est; quia potest currere, similiter dicatur de futuro, quòd est futurum, pro illo tempore, & instanti pro quo est futurum; non tamen est necessario futurum est pro alio instanti; quia potest non fore.

Xiiij D. Cab. Qui nouerit in Cabala mysterium portarum intelligentiæ, cognoscat mysterium magni Iobilei.

F. A. Quid sint portæ intelligentiæ, & quot sint alibi declaravi, & maxime super sepher Iecira Abrahamæ. quantum attinet ad declarationem conclusionis huius; sciendum, quod portæ binah, siue intelligentiæ sunt quinquaginta, ad quem numerum peruenimus per quadratum septenarij numeri, videlicet septem inferiorum sephiroth,tribuendo unicuique numerum septenarium: nam septies septem reddunt quadraginta nouem, & cum peruentum est ad numerum illum, ultra non fit processus, & tunc intramus in quinquagesimam portam, quæ finis est binah, & principium chocmah: quæ quinquagesima porta, Mosi negata fuit, quia beatitudinis ianuam ingressus fuisset, eo quòd per ipsam, & in ipsa beamur: Hinc est quòd

Moses

D
Moses per le
re, quod co
nemo iustu
præmij beat
lege non ni
tur: nec illi
cere in terra
ueniens, in
quagesiman
sionem, sic
super me sp
me, ad pra
rem captiu
& annum
quinquag
Christi sig
mo anno
hanc quin
Ideo ipse d
& habeant
re non potu
gesimum die
nobis ianuam
gnum sua in
sanctos Patre
est via, & sc
ascendimus,
ait in Ioanne
Patrem nisi p

Moses per legem suam neminem potuit beatificare . quod confirmans Paulus ait , per legem nemo iustificatur , vt scilicet capaces fiant præmij beatitudinis . propter hoc Moses in lege non nisi temporalia Iudæis pollicebatur : nec illi permissum est populum introducere in terram promissionis . Christus vero veniens , ingressus est hanc portam quinquagesimam tribuendo peccatorum remissionem , sicut ipsi attribuit illud Isa. dictum . super me spiritus sanctus . eo quòd vnixerit me , ad prædicandum misit me , vt prædicarem captiuis indulgentiam , & remissionem , & annum placabilem , id est iubilei qui erat quinquagesimus , in quo tuba caneant in Christi signum venturi in tali quinquagesimo anno , hoc est ingredi debebat portam hanc quinquagesimam nos beatificando . Ideo ipse dicit . Ego veni vt vitam habeant , & habeant abundantius , quod Moses facere non potuit . ideò Christus post quinquagesimum diem , misit spiritum sanctum qui nobis ianuam cœli aperuit . In horum signum sua in resurrectione de purgatorio sanctos Patres eduxit . Ita quòd Christus est via , & scala , per quam ad Deum patrem ascendimus , ideò de se sermonem faciens , ait in Ioanne . Ego sum via , nemo venit ad Patrem nisi per me . idcirco sese patri Iahacob ,

C A B A L I S T A R V M

cob, in cuius domo regnare debebat, in figura scalæ ostendit, per quam in Deum conscenderet ipsius videntis electa posteritas, ideò dictum est illi, benedicentur in te cunctę tribus terræ. Vnde Christus qui nedum viam ostendit: Sed se ipsum fecit viam, lumen, & ducatum omnibus præbens eam quoque tutelam habuit; vt dicat. Non rapiet quisquam oues meas de manu mea; quas videlicet tanquam bonus pastor custodio. Hæc omnia confirmans Pau. ait. teneamus spei nostræ firmam confessionem, habentes Pontificem magnum (qui penetrauit cœlos) Iesum filium Dei; vt nos quoque illuc introduceret, & patri præsentaret. Dicamus igitur ad conclusionem, quod numerus septenarius est numerus remissionis, quia est spiritus sancti (à quo fit omnis remissio.) & septenarij quadratus est numerus quadragesimus nonus. & in quinquagesimo fiebat remissio iobelei; & præfigurabat veram remissionem debere fieri à Christo modo supradicto. Iobeus, & remissio dabatur post quadratum septenarij numeri. Et hoc quia sic Deus voluit, cum Deus ordinem rebus indiderit, à quo nunquam nisi ex rerum necessitate discedit, quem ordinem in hoc prosequitur Deus, vnde canit ecclesia. Deno dierum circulo, quo lege fit remissio.

D O
missio. Alia f
mansione egre
(vt secretiores T
quaginta porta
narius integrat
tum per denari
narius designat
tis patri attrib
literam: quæ
Vnde Pater m
ctus, per que
ad inuicem f
sed simul iur
nomen o
tissimum,
quando di
remissio im
tur ab eo, n
semet perhi
ab Isaia, spi
vnxerit me,
uis indulgen
mino. hinc &
tatem dimitt
dicens. Acci
rum remis
beus dicitu
ficat affluxit
lo fiebat om

missio. Alia fuit ratio quia iobeus ab ea
mansione egredietur Diuinæ Domus : quæ
(vt secretiores Theologi docent) habet quin
quaginta portas : qui numerus quinquage
narius integratur per quinarium complica
tum per denarium , vel è conuerso : qui de
narius designatur per lod literam Diuinita
tis patri attributam : quinarium vero per he
literam : quæ character est Spiritus sancti.
Vnde Pater misericordiarum , & Spiritus san
ctus , per quem datur remissio , complicati
ad inuicem faciunt numerum remissium ,
sed simul iunctæ ille literæ . componunt lah
ה' nomen quidem diuinissimum , & clemen
tissimum , quod laudare iubemur semper
quando dicimus , Halleluah . & quamuis
remissio impetrata sit à filio , non tamen da
tur ab eo , nisi per spiritum sanctum , vt ip
semet perhibet , allegans de se dictum fuisse
ab Isaia . spiritus Domini super me , eo quòd
vnxerit me , & miserit , vt prædicarem capti
uis indulgentiam , & annum placabilem do
mino . hinc & dare volens Apostolis authori
tatem dimittendi peccata , insufflauit in eos ,
dicens . Accipite spiritum sanctum . Quo
rum remiseritis peccata , remittuntur eis . Io
beleus dicitur à verbo labal לָבַל , quod signi
ficat affluxit . Vnde innuitur quòd tunc à cœ
lo fiebat omnigenus influxus , nedum remis
sionis ,

C A B A L I S T A R V M

sionis, & restitutionis (vt in Leuitico habetur) sed omnium charismatum, & bonorum, & institutio sacramentorum Ecclesiæ non est declinare à facto Iobelei, vel diei remissionis, aut oraculi Ezechielis. sed est reductio illorum influxuum ad piscinam quandam, cuius quidem piscinæ: clauē datae sunt in manibus vicariorum Dei, & Christi, sacerdotum videlicet: vt ipsi ad libitum indigentis & petentis, illam aperire possent. Et causa huius instituti iobelei fuit: quia sicut quolibet anno renouatur terra, renouanturque religiones per capitula, & congregationes, & Respublicæ per novos rectores Reipublicæ: Ita voluit Deus vt post quadratum septenarij renouaretur Respublica illa Israelitica: præcipuè cum fauore illius anni quinquagenarij, in quò aperiebatur omnis influxus cœlestis: Vndè vocabatur ille annus iobeleus, id est influxus. Quæ renouatio cum facta fuerit cum maximo effluxu tempore Christi, hinc fuit missus ipse Christus (vt supra dixi) ad prædicandum annum placabilem Domino. Et tunc Ioannes vidit ciuitatem sanctam Ierusalem nouam descendentem à cœlo. Vnde innuitur quòd renouationes fiunt in cœlo. Nam omnia, quæ hic mutantur illic præordinantur. Et tempore illius iobelei alleuiabatur populus: quia
vt di-

D
 vt dicit summ
 menti fuerim
 Vndè æquum
 nem, & alle
 eis oppressum
 Christo, vt
 nobis, sicut
 enim per re
 propheta ca
 sicut onus
 Ideo posses
 Dominis r
 set perpet
 missa, tri
 vt tunc su
 missione
 tur dign
 malis m
 retur qu
 pleto vid
 rum, om
 meliori ta
 enim ego
 uam. Et
 tur serui
 uitate pe
 ipsi liber
 declarau
 bola hon

vt dicit summa veritas : eadem mensura qua
 mensi fuerimus nos alijs : remetietur nobis .
 Vndè æquum erat , vt qui volebat remissio-
 nem , & alleuiationem à Deo , Populum ab
 eis oppressum alleuiarent . Hinc docemur à
 Christo , vt orantes dicamus patri . dimitte
 nobis , sicut dimittimus alijs . Alleuiamur
 enim per remissionem ab illo onere de quo
 propheta canit . Quoniam iniquitates meæ .
 sicut onus graue grauatae sunt super me .
 Ideo possessiones tempore iobelei pristinis
 Dominis restituebantur : ne si alienatio fuisset
 perpetua , pauperes spe recuperandi ami-
 ssa , tristarentur . Sed potissima causa fuit ,
 vt tunc sua resumerent : quando percepta re-
 missione à Deo , mundati à culpa habeban-
 tur digni recuperare bona sua : quæ ex suis
 malis meritis amiserant . Et etiam vt indica-
 retur quòd tempore maximi iobelei , com-
 pleto videlicet cursu septem millium anno-
 rum , omnia debeant restitui in pristinum ,
 meliori tamen sorte : iuxta illud Isaiaë : Ecce
 enim ego creo cœlos nouos , & terram no-
 uam . Etiam in hoc iobeleo manumitteban-
 tur serui : quia sicut ipsi liberandi erant à ser-
 uitude peccati & Diaboli : Sic æquum erat vt
 ipsi liberarent seruos suos : quam regulam
 declarauit Christus seruandam esse in para-
 bola hominis Regis : qui voluit ponere ratio-

C A B A L I S T A R V M

nem cum seruis suis. Nam cum Dominus dimisisset vni seruo decem millia talentorum, quia ipse noluit postea dimittere conseruo centum denarios, dictum ei fuit: Serue nequam, omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me, non ne, & te oportuit misereri conserui tui: sicut & ego tui misertus sum? Vnde iratus Dominus tradidit illum tortoribus quoadusque redderet vniuersum debitum. Postea subintulit ipse Christus. sic & pater meus cœlestis faciet vobis nisi remiseritis vnusquisque patri suo de cordibus vestris. Iussu ergo Dei, omnes serui hebrei manumittebantur, quia sicut die septimo interdictum fuit omne opus seruile: sic anno septimo interdicta fuit seruitus populi Dei. Annus enim septimus est annus sabbatarius. Dimitti autem debebat seruus cum ea veste, vel panno, cum quo intrauerat ad seruiendum Domino suo, vt indicaretur quod seruus non debebat deteriori conditione dimitti, quàm intrauerat, & quod sufficere debebat seruitium illius temporis decursi. Vnde discere possumus, quod Deus vult quod exeamus à seruitute huius mundi ea sorte, qua intrauimus, & tanto meliori, quanto maius est præmium, nobis in mercedem seruitutis nostræ ab ipso Deo dandum, septimo etiam anno

D O
anno indita est quibus, sed humo, voluit nos sibi continuos reddere. nia quæ in vsum Hinc iubet nos septimo, sed an septimo: de quodem sit reuoluti denariorum, vt norum numero etiam septimo quem hebrei vocant, quia numerum r mum mense lege dicitur etiam mense tur) Deus n hominem, qu etibus iam m mundi præpar tur. Quo me lius bonitatis muneribus de sis ille primus tem Martius mus. Et rer mentis, den

anno indita est quies, non tantum hominibus, sed humo, & cæteris rebus, quia Deus voluit nos sibi et ipsi conformare, & continuos reddere: nec tantum nos, sed omnia quæ in usum nostrum concessa sunt. Hinc iubet nos quiescere, non tantum die septimo, sed anno septimo, & millenario septimo: de quo Ioannes scribit, cum eadem sit reuolutio dierum annorum, & millenariorum, ut manifestum est ijs qui diuinorum numerorum peritiam habent. Mense etiam septimo ordinatus fuit dies remissionis quem hebrei lom hachepurim יום הכפורים vocant, quia prosequens Deus septenarium numerum remissionum elegit illum septimum mensem, incipiendo à Martio, qui in lege dicitur primus in mensibus anni. Illo etiam mense (ut multi sapientes opinantur) Deus mundum fabricauit, vel saltem hominem, quem induxit in mundum fructibus iam maturis, & pro antistite ipsius mundi præparatis, ut haberet quibus aleretur. Quo mense ordinatus est influxus illius bonitatis, quam Deus hominem tantis muneribus decoratū creauit. Et sic erit mens ille primus mensis mundanus: legalis autem Martius primus, & September septimus. Et remissio fuit die decima illius mentis, denotante patrem; cui attribui-

C A B A L I S T A R V M

mus iod, & denarium, eo quod sit finis omnium: sicut denarius est finis omnium numerorum. Mensis autem fuit septimus, & numerus quidem spiritus sancti. ut etiam ex numero mensis, & diei colligati intelligerentur. Pater misericordiam, & spiritus remissionis: ut largissimus esset influxus in quo Patre & spiritu sancto, filius (ut nuper diximus) obtinuit nobis fratribus suis remissionem perfectam, & continuè durantem: Iuxta illud Apostoli. Introiit semel in sancta æterna redemptione inuenta.

XV.

D. Cab. Qui nouerit proprietatem Meridionalem in dextrali coordinatione, sciet cur omnis profectio Abraham semper sit versus Austrum.

F. A. Sicut in domo eterni patris mansiones multe sunt, varij scilicet gradus gloriæ attributorum & proprietatum, à simili effectus illorum attributorum assequentes, varijs influxibus resplenduerunt. Isaac enim in timore splenduit: quem hebræi pachad dicunt: de quo Iahacob, horum sacramentorum magister, cum focero suo Laban verba faciens, ait. Nisi Deus patris mei Abraham, & timor patris mei Isaac affuisset mihi, forsitan nudum me dimisisses, & iterum iurauit Iahacob per timorem patris sui Isaac cui vim Deus præstiterat ab illo tribunali roboris

D
 boris dicto g
 tri Abrahæ a
 tis. Abrah
 lum suum
 lah: in quo
 horum duo
 xit enim su
 dio, tipher
 citur, & f
 tabernacul
 chra sunt
 quod est
 num. A
 tia, & t
 loco Ab
 alij fine
 quirun
 fessores
 ham pe
 ptus est
 ad mer
 tendeba
 non au
 dit, rub
 Ad istar
 hæ, dea
 bat pri
 re pecc
 Agni p

boris dicto ghebura, siue iustitia: sicut Patri Abrahamæ ab austro misericordiæ, & pietatis. Abraham enim tetenderat tabernaculum suum ad meridiem clementiæ ghedulah: in quo valde profecerat. Iahacob autem horum duorum patrum medium tenuit, fixit enim suum tabernaculum in horum medio, tiphereth videlicet, quæ pulchritudo dicitur, & sol supramundanus. De quibus tabernaculis numeri 24. dicitur Quam pulchra sunt tentoria Iahacob & tentoria Israel; quod est dicere speciosus præ filiis hominum. Ab Aquilone igitur ghebura, iustitia, & terror procedit, à meridie ghedulah loco Abrahamæ, clementia venit. & ideò sicut alij finem suum varijs meritis, & medijs acquirunt, vt martyres per martyrium, confessores per viam pœnitentiæ &c. Ita Abraham per viam misericordiæ finem suum adeptus est, & ideo de illo dicitur vt supra quod ad meridiem ghedulah clementiæ tentoria tendebat, & argentum erat eius thesaurus, non aurum, albedo enim pietatem præten- dit, rubedo verò iudicium durum ghebura. Ad istam etiam plagam meridionalem Abrahamæ, deambulasse Deus dicitur, dum volebat primo parenti succurrere, & eius operire peccatum; veste pellicea confecta ex illius Agni pelle; qui tulit peccata mundi. Ex illa

C A B A L I S T A R V M

nanque regione omnia nobis tribuit charismata ibi enim natus. ibi docuit, ibi passus est, ibidemque surrexit: & inde ascendit ad illum verum meridiem, & supremum templum, vnde dedit dona hominibus, & vnde omnis misericordia, gratia, & salus. dicit igitur conclusio (qui nouerit proprietatem meridionalem) quæ (intellige) est proprietas clementiæ (sciet cur omnis profectio Abrahæ semper sit versus Austrum.) In scriptura dicitur quod discedens Abraham à Lot ambulabat ad partem meridionalem siue australem; & insuper quòd tendebat tentoria ad Austrum, &c. Abraham proficiscebatur ad meridiem, & hoc quia tendebat tentoria in Valle Hebron, ad meridiem sita respectu Ierusalem. Et dicitur in Gen. Perrexitque Abraham vadens, & ultra proficiscens ad meridiem. Mysterosus est sermo iste, innuens (vt exponunt secretiores Theologi) quòd profectus Abrahæ ad meridiem fuit Archetypi, locum videlicet pietatis, clementiæ, & gratiæ, studium. nempe præcipuum Abrahæ fuit in hospitandis aduenis, & peregrinis, & in alijs pijs operibus. Et tantæ erat pietatis, quòd nihil pro se reservabat. quod innuitur in lege vbi dicitur, quòd ipse concessit uxorem suam Pharaoni, vt bene ei esset. nec in hoc peccauit, quoniam

nimò

D O
nimò multum
pietatem suam
(vt docet Origenes)
in uxorem, aliquando
necabat, vt soror
Dic sapientiæ; scilicet
scientiam communi
cerunt ipsi Abra
purus, & peccata
illam sustinere
(teste sapientia)
pore subdito
fuit ex parte
defuit in imp
erga alium
erogatione
Quòd Abra
Hebræi dicitur
possessis, vt
fuit illa deci
fima. contin
dus intellige
quam possid
testatur, & p
tatis, expen
dicitur in Ge
re locum vn
xum contin
influxum h

nimò multum meruit, concedendo illi sapientiam suam, quam in vxorem tenebat. (vt docet Origenes) hanc aliquando tenebat in vxorem, aliquando sine peccato communicabat, vt sororem; Iuxta illud sapientis. Dic sapientiæ; soror mea tu. Hinc propter scientiam communicatam, Ægyptij bene fecerunt ipsi Abraham. Verum quia Pharaon impurus, & peccatis subditus erat, sapientiam illam sustinere nequens flagellatus fuit. Nā (teste sapiente) sapientia non habitat in corpore subdito peccatis. hoc igitur peccatum fuit ex parte Pharaonis, non Abraham, qui non defuit in impartiendo ei bona spiritualia, nec erga alium aliquem defecit in huiusmodi erogatione. Vnde de illo dicitur in Gen. Quòd Abraham dedit decimas de kol כּל (vt Hebræi dicunt) id est de omnibus rebus à se possessis. vel (vt dicunt Cabalistsæ) de mensura illa decima, omnium bonorum plenissima. continet nempe quinquaginta gradus intelligentiæ, ad numerum kol כּל, quam possidebat in hæreditatem (vt zohar testatur, & porta lucis) vnde in signum pietatis, expendebat solummodo argentum, vt dicitur in Gen. Scriptura enim studuit innuere locum vnde erat Abraham, & vnde influxum continuè hauriebat. A meridie enim influxum hauriebat, vnde argentum venit;

C A B A L I S T A R V M

nit, prætendunt enim in albedinem clem
tiæ alba. Vnde etiam emit speluncam dupli-
cem argento, & noluit illam gratis habere;
quia noluit locum illum esse communem
(vt sibi offerebant filij Chet) ne locus ille pro-
fanaretur cadaueribus incircuncisorum. Vo-
luit etiam locum illum vendicare iure em-
ptionis, ne quis præsumeret amouere cor-
pora patrum à loco illo tanquam non suo;
Sed potissima causa illius emptionis cum ar-
gento fuit: quia argentum, à meridie pro-
uenit ghedulah. Vnde Abraham fauo-
rem omnem: vt omnibus benè accommo-
datis, & dispositis secundum propria symbo-
la, & conuenientiam à loco susciperet, non
tantum pro corporibus, sed pro animabus
ipsorum corporum. Ostenditur eius pietas
in orando pro Sodomæis: vnde cernens non
posse placare denarium illum supramunda-
num, in eorum vindictam prouocatum, re-
uersus est ipse Abraham ad domum suam in
Hæbron. Nam in textu dicitur Reuersus est
Abraham ad locum suum, completo scilicet
colloquio cum Deo habito. explorauerat pa-
ter Abraham multa loca esse in domo patris
æterni. Hinc nunc ad vnum, nunc ad alium
locum recurrebat: vt nomina quibus ipse
utebatur indicant apud sapientes. Et hoc vt
ab aliquo ipsorum locorum veniam (si fieri
pos-

D
posset) imper
tentauit diuer
in quolibet il
ipsorum imp
reuersus est i
nalem videlic
re consueuer
ficerent in il
descendit in
corporalem
quia non e
per Abraham
& penuri
influxus
si Egypto
quid ma
fuit, ha
stis in se
ni, & si
Illuc eni
re dextra
erat Gior
ham susc
pro repe
propter
nis, & p
ram illa
indignu
Nam sic

posset) impetrare. Sicut è conuerso Belaham tentauit diuersa loca illis contraria, offerens in quolibet illorum sacrificium: vt ab aliquo ipsorum impetraret vim malè dicendi Israel: reuersus est igitur ad locum suum meridionalem videlicet ghedulah: vbi tentoria figere consueuerat. Vnde etiam vt melius proficerent in illo loco meridiolani supradicto descendit in Ægyptum, non propter famem corporalem tantum, vt putant quidam, sed quia non erat stabilita virtus præsidens super Abraham in terra Canaham. Hinc fames, & penuria aderat rerum diuinarum: quia influxus cœlestis tunc erat ibi modicus. Et si Ægyptus in sacra scriptura ferè innuat aliquid mali, quia populo Dei semper infesta fuit, habebat tamen aliquid bonitatis cœlestis in se, iuxta illud. Sicut paradisus Domini, & sicut Ægyptus venientibus in segor. Illuc enim intrat, & descendit fluuius à parte dextra exiens, idest à meridie, cui nomen erat Gion, nunc autè Nilus. vt igitur Abraham susciperet quicquid bonitatis in Ægypto reperiiebatur, illuc progressus est. Vnde propter meritum istius domus, & mansionis, & pietatis, promisit Deus Abrahamæ terram illam fœlicem post separationem à Lot. indignus Lot erat hæreditate illa Diuina. Nam sicut erat alienus à Deo, ita elegit prohabita-

C A B A L I S T A R V M

habitaculo regionem illam pentapolitanam;
 habitatores illos pessimos non abhorrens:
 sed adherens tantummodo fertilitati rerum
 temporalium, diuinis, & sanctis omnino
 posthabitis. nec propter opera vel merita sua
 per Angelum ereptus fuit ab incendio regio
 nis illius: sed propter Abrahā, vt habetur cla
 re in textu, vbi dicitur, cum subuerteret Do
 minus ciuitates regionis illius, recordatus est
 Abrahæ, & liberauit Lot de subuersione: &
 quod talis fuerit Lot, indicatur ex contentio
 ne facta inter pastores ipsius Lot, & Abrahæ.
 illi enim (vt Elzohar asserit) cultum gentium
 regionis illius sequi volebant. Hinc non si
 ne causa scriptum est, Chananeus tunc erat
 in terra illa. Abrahæ vero præcepit Deus, vt
 iret in terram Chanaham; quia illa erat
 danda semini eius: terra (inquam) quæ
 fluere debebat lac & mel: sapientiam vi
 delicet Euangelicam, & visionem propheti
 cam, & vbi tanquam in loco Deo peculiari
 templum edificandum erat. Data fuit tamen
 prius in manu impij Chanaham, quia decre
 tum fuit (secundum Elzohar) vt ipse Abra
 ham, Israel, & populus omnis, ac Moses de
 scenderent in Ægyptum antequam lex dare
 tur: cui decreto Christus quoq; subiacuit, qui
 primos annos in Ægypto transegit. Et hoc
 ea lege de qua Pau. ait. Omnia conclusit Deus
in

in incredulitate, aut sub peccato, ut omnibus
 misereatur. Sicut ergo elegerat Abraham
 in patrem fidei, & renouandæ familiæ, ita
 inde iussit illi, ut exiret de terra sua, & co-
 gnatione sua; quia propinqui omnes, & con-
 ciues idolatræ erant. Ideò documentum de-
 dit posteris: ijs maximè qui bonarum sunt
 mentium, quibus dicitur. Audi filia, & obli-
 uiscere populum tuum, & domum patris tui:
 & concupiscet Rex decorem tuum. Et decor
 Abrahæ tantum Deo placuit: qui nedum fe-
 cit illum patrem illius familiæ electæ secun-
 dum carnem, quin etiam secundum spiritum.
 Vnde post benedictionem illi datam, dixit
 Deus. Erisq; benedictus, ut confirmaretur
 benedictio iam data. Veritas literę tamen ha-
 bet, & eris benedictio; ideò alia exquirenda
 est ratio: quæ est, quia non tantum ei dedit
 Deus benedictionem, sed fontem (si dicere
 fas est) benedictionis: à quo videlicet proce-
 deret benedictio alijs communicanda, cum
 in ipso benedicendę essent omnes gentes
 terræ. Quod in Christo (ut Doctores Chri-
 stiani non ineptè dicunt) verificatum est.
 Vnde nec alieni à veritate Hebræi asserunt
 datam fuisse Abrahę piscinam benedictionis.
 Piscina enim & benedictio apud Hebræos
 eodem dicuntur vocabulo. Et quod in eo
 fuerit aliqua benedictio alijs communicanda:
 non

C A B A L I S T A R V M

non tantum habemus ab Hebræis : qui ex multis scripturæ locis id colligunt : sed ex doctrina Christi, qui ait, Salus domui huic facta est; eo quod & ipse sic filius Abraham. Hinc & pater fidei dictus est; & Princeps sinus loci saluandorum; & in signum huius eduxit Dominus Abraham foras, idest extra terminos naturalis ordinis, & extra carnem: ut ostenderet ei stellas illas, de quibus Apostolus ait. Sicut stella differt à stella in claritate: sic sanctus à sancto in gloria, Nam sicut stellæ præsumt, & influunt corporibus inferioribus: sic Angeli custodes, ijs quibus præsumt. Angeli autem stellæ sunt: de quibus propheta, Qui numerat multitudinem stellarum: & omnibus eis nomina vocat, Quos Angelos ut ipse Abraham videret, Deus eleuauit ipsum: ut videlicet inde cognosceret innumerabilem multitudinem ab eis custodiendam. Hinc dixit ei Deus, numera stellas si potes, sic enim erit semen tuum; secundum Talmudistas, Angelorum summa est trecenta millium millia & vnum, sexcenta, & quinquaginta quinque millia centum, & septuaginta duo, ut clarius declarauimus in præcedentibus conclusionibus. Sed hæc est mira imaginatio, Alij autem, existimant numerum supputasse ex verbis Danielis, qui ait millia millium ministrabant ei, & decies centes-

D
centena milli
computo iam
quamuis qu
sint asserere
plura sunt q
imperitia sup
ne tandem isto
computum A
primi præsup
tur; & hi, q
quidem com
set propheta
quam illa d
denter, & c
ex hoc Dan
Dei diffini
nem huma
enim sunt
quibus ut i
cem millibu
Dominus in
numerus An
tur incogniti
gutta, & are
go Angeloru
etiam & elect
bis incognitu
tores vtroru
xallud Psal

centena millia assiscebant ei, & sicerunt in
computo iam facto duo millia millium.
quamuis quidam de nostris Theologis ausi
sint asserere, quod decies centena millia
plura sunt quam millia millium, quod ex
imperitia supputationum procedit. à nemi-
ne tandem istorum possumus habere verum
computum Angelorum, aut Beatorum. nam
primi præsupponunt quod probare tenen-
tur; & hi, qui innituntur Danieli haberent
quidem computum iam factum si declaraf-
set propheta, quod non sunt plures Angeli
quam illa duo millia millium. Hinc pru-
denter, & doctè inquit Hieronymus: non
ex hoc Danielis dicto numerus ministrorum
Dei diffinitus est, sed maiorem multitudi-
nem humanus sermo explicare nequiuit. ista
enim sunt millia, & istę sunt myriades, de
quibus vt in Psal. dicitur, currus Dei de-
cem millibus multiplex millia letantium,
Dominus in eis. Nobis igitur utrorumque
numerus Angelorum & sanctorum relinqui-
tur incognitus: notus autem illi cui pluuię
guttę, & arenę puluisculi agniti sunt. si er-
go Angelorum numerus est nobis ignotus,
etiam & electorum numerus relinquitur no-
bis incognitus, cum secundum aliquos Do-
ctores vtrorumq; erit æqualis numerus, iu-
xta illud Psalmographi. Constituisti termi-
nos

C A B A L I S T A R V M

nos (id est numerum determinatum) popu-
lorum (id est omnium gentium . iuxta nu-
merum filiorum (id est Angelorum) qui sic
dicuntur, quia ad esse ipsorum non concurre-
runt causę secundę , sed solus Deus . Restat
igitur q̃ Abraham fuerit Beracha siue bene-
dictionis fons electorum , tam multorum q̃
eorum ignoratur numerus. Et nedum Abra-
ham profuit bonis & electis, sed etiam repro-
bis, orando enim pro Ismahele profuit illi .
Vnde scriptum est . Etiam pro Ismahele exau-
diui te : & profuit illi quamuis iam expul-
sus fuerat cum matre . Ideò sequitur in te-
xtu . Ecce benedicam ei, & augebo , & mul-
tiplicabo eum valde : Duodecim Duces ge-
nerabit : & faciam illum crescere in gentem
magnam . semper enim Deus duplici fami-
lia oblectatus est , superiori videlicet, & in-
feriori , spirituali & animali, libera & ser-
uili : de qua Paulus apertè cum Galatis tra-
ctat . Hinc nati sunt duodecim principes in-
feriores , iuxta duodecim Principes superio-
res , & turba magna inferior contra turbam
magnam superiorem . Dolent autem Hebręi
de oratione ista nimis efficaci facta ab Abra-
ham pro Ismahelitis vel Agarenis ; qui tem-
poribus nostris Turcę, & Arabes, seu Mahu-
metici dicuntur . Nam adeò prosperantur,
vt filijs liberę, quodammodo pręualeant.

Id tamen

Id tamen (
ctum est : v
lem & liber
innuere vid
runt Abrah
diam qua po
quod omni
versus Aug
lah: Cœli n
sumus, si a
mus nos sp
resistentib
quo geni
tor cond
phyrius,
fessores l
mus ad
contagiis
quod exp
obliquo a
tante sen
tentamus
ra, & spirit
fauorem :
qui vnicui
civitatis : v
Doctoribu
veritas fern
Angeli eoru

Id tamen (vt reor) diuina dispositione factum est: vt habeat Deus in domo sua seruilem & liberam familiam copiosam, vt Paulus innuere videtur. Hęc plura, & alia contigerunt Abrahamę propter pietatem & misericordiam qua pollebat, ideo bene dicit conclusio, quod omnis profectio Abrahamę semper fuit versus Austrum scilicet clementię ghedulah: Cœli nempe fauent nobis quod scire possumus, si amotis impedimentis, submittamus nos spiritui nostro duci, qui nobis non resistantibus demonstrabit iter quo cœlum, quo genius, immo quo summus moderator conducit; quod facere nequiuerunt Porphyrius, Firmicus, & alij quam plures professores huius artis. Et hoc si attendamus ad ea quę à primæua ætate nullis contagiis distracta, nobis suggerit, aut quod expurgata mente ab inani cura, & obliquo affectu natura ipsa vel spiritu dictante sentimus, fingimus, imitamur, & tentamus frequentius. sentit enim natura, & spiritus noster cœli instinctum, atq; fauorem: sentit & genij propriij suadelas: qui vnicuique datus est à principio suę natiuitatis: vt non modo Platonici simul, cum Doctoribus nostris asserunt, sed infallibilis veritas sermone proficetur aperto, dum ait. Angeli eorum semper vident faciem patris.

C A B A L I S T A R V M

Hi enim suis clientulis fauent, illos ducentes
quo & eius sidus inclinat, semper utiq; ad
bonum. Non enim ducem reuera itineris
habet: qui per deuia ambulat: Quoniam
stellarum atque custodum nostrorum offi-
cium est semper rectè agere; atque ad recta,
& excellentiora disponere. Cœli igitur, &
genij, vel Angeli proprij (vt catholicè loqua-
mur) suasionibus assentiens, aget prosperè,
& viuet foelix, alioquin cœlum sentiet, &
super inimicos, & aduersam fortunam, (quæ
Diuinorum ducatus est) in omnibus pera-
gendis, alienus effectus à patronis cœlesti-
bus. Quo tendit illud adagium; Nihil agas
inuita Minerua. Et si (vt Zoroastes docet)
tantum non est augendum, minus immutan-
dum. Nam si ingenio tuo contra genium,
& cœlestium vocem continue inuitantem,
aliquid professus fueris: frustra laborabis
dicente Propheta. Nisi Dominus custodie-
rit ciuitatem &c. quærentibus igitur rerum
agendarum faustum omen, omni diligentia
obseruandum est: vt audiamus quid in no-
bis loquatur Deus, & quid suggerat spiritus,
& ad quid sidus faueat. locus enim multum
confert, quia non ab re dixit Deus ad Abra-
ham, vel angelus eius custos. Veni in ter-
ram: quam monstrauero tibi, & faciam te in
gentem magnam & benedicam tibi, & ma-
gnifi-

gnificabo
quitur. I
progredie
scilicet an
vim suscip
Abraham
simum sen
bura, de q
parte aquil
centuplum
veritas lite
ctus est d
ordeum,
sunt sacra
git Sion
Hæcrequ
rabo quo
sione pro
in austro
D. Cab
addita fu
F. A. H
tur. Iahac
fuerat, effe
In Genesi l
cob. Voca
ficum voc
quod futur
vocari debe

gnificabo nomen tuum. Et paulo post sequitur. Perrexit Abraham vadens, & ultra progrediens, aut proficiscens ad meridiem scilicet archetypum. Nam cœli materiales vim suscipiunt à cœlis archetypis, ibi enim Abraham fauorem super cœlestium amplissimum sensit, sicut Isahac in aquilone ghebura, de quo dicitur: venit Isahac in gerarah parte aquilonari, vbi seminavit, & collegit centuplum, aut centum hordeos, vt habet veritas literæ, & locupletatus est hic: & effectus est diues valde, quid autem significet ordeum, & locus ille, & diuitiæ illæ, magni sunt sacramenti alibi declarandi: Dauid elegit Sion in peculiare habitaculum dicens: Hæc requies mea in seculum seculi, hic habitabo quoniam elegi eam. in hac igitur mansionem profecit Dauid sicut Abraham profecit in austro.

D. Cab. Nisi nomini Abraham litera he xvi.
addita fuisset, Abraham non generasset.

F. A. Hominum mutatio multa operatur. Iahacob enim qui supplantans dictus fuerat, effectus fuit Princeps, & hæres DEI. In Genesi legitur quòd angelus dixit Iahacob. Vocabitur nomen tuum Israel. Non sic eum vocauit angelus, sed prænunciauit, quod futurum erat: quod videlicet à DEO vocari debebat Israel: sicut habetur infra cap.

C A B A L I S T A R V M

35. Vnde Israel (secundum Hieronymum) interpretatur videns Deum: interpretatur etiam princeps aut hæres Dei à laras **יִרְשָׁ** quod est hæreditavit, & El **אֵל** Deus. Nec enim in verbo videns quod est, **רֹא** roe & in verbo Deus, quod est **אֵל** El, reperitur scin litera **ו**. Huius igitur nominis sensus est: quòd ipse fuit princeps & militans pro Deo, & hæres Dei. Hinc dixit Christus. non veni nisi ad oues: quæ perierunt domus Israel, id est Domus militantis pro Deo. iuxta illud apostoli, non coronabitur nisi qui legitimè certauerit. aut domus eorū: qui cōstituti sunt hæredes Dei. De quibus idem Apostolus. Hæredes quidē Dei: cohæredes autem Christi. venit. n. redemptor pro omnibus ijs, qui Deo militant, & qui hæredes cœli constituti sunt. Mutationē nominis multū prodesse non modo catholici approbant consuetudine, sed Astronomi, & Platonici geminos docēt esse genios: alteros quidem natiuitatis: alteros autē professionis, & hos quippe aliquādo concordēs: aliquando verò ad diuersa deducentes. Si igitur concordē quis habuerit, geminum sentiet profectū, & augmentū naturę videlicet, & pfessionis: si verò dispares fuerint, melius aliquādo fomentū percipiet professionis, quā natiuitatis. Nā in mutatione professionis mutatur vis naturę, imo superari penitus, & vinc-

ci de-

D O
ci debet, sicuti
nouis professor
rum vim patitur
scilicet profes
dent. Quantu
tio, à scriptura
ne causa adm
qua habetur o
tor vellet magi
ham, immuta
cari Abraham
continuò dic
nepotem eiu
milix electæ
principante
ducens (v
est obediē
phas, id est
træ vicem, &
fu: cepha er
cabulum Ca
hebræo voca
cat. Et hæ
secunda mu
dixisset Apo
dedit filio
omne nom
nu, Cœlest
rum, nec

ci debet, sicuti infallibilis veritas docet suis
 nouis professoribus loquens : Regnum cœlo
 rum vim patitur, & violenti rapiunt illud, qui
 scilicet professione naturam superare stu
 dent. Quantum verò pro fit nominis muta
 tio, à scriptura quæ non fallit, nec aliquid si
 ne causa admittit, discere possumus. In
 qua habetur quòd dum summus modera
 tor vellet magnificare amicum suum Abra
 ham, immutauit nomen, & iussit eum vo
 cari Abraham non sine magno mysterio, vt
 continuò dicam. Sic dum vellet constituere
 nepotem eius Iahacob principem totius fa
 milia electæ, iussit eum vocari Israel, id est
 principantem Dei, aut principatum Dei
 ducens (vt dixi) Simon, siue Simeon, id
 est obediens dictus est : vocatus fuit Ce
 phas, id est petra : quia tenere debebat pe
 træ vicem, & fundamenti summi Christi Ie
 su : cepha enim petram significat, & est vo
 cabulum Caldaicum, vel tractum à ceph
 hebræo vocabulo, quod petram signifi
 cat. Et hæc omnia tam prima, quàm
 secunda multa operantur : alioquin non
 dixisset Apostolus, quòd Pater æternus
 dedit filio suo nomen, quod est super
 omne nomen : in quo flectitur omne ge
 nu, Cœlestium, Terrestrium, & Inferno
 rum, nec de hoc nomine verba faciens

C A B A L I S T A R V M

Petrus dixisset. Non est aliud nomen sub cœlo datum hominibus ; In quo oporteat nos saluos fieri. nec dixisset Christus. In nomine meo Dæmonia eijcient : linguis loquentur nouis, &c. ad rem ; Etiam Deus non mutasset nomen Abrahe, & Sarrae, nisi quis inde secutus fuisset effectus. addidit enim Abrahæ vnum he ה quod quinque importat, denotans quòd eius numerus augebatur vsque ad ducenta, & quadraginta octo, vt plenè obseruare posset ducenta, & quadraginta octo præcepta affirmatiua. Abraham primò sine he ה, aspiratione אברהם scribebatur : quod nomen leuat ducenta quadraginta tres ; sed addita aspiratione ה h, אברהם leuat ducenta quadraginta octo. qui numerus præceptis affirmatiuis, & ossibus humani corporis correspondet. Ideò post tale additionem ה numeri quinarij dixit Deus Abrahæ. Ambula corā me : & esto perfectus, eo quod. s. addidi nomini tuo quinarium signatum per additionem ה h: per quam ad numerum præceptorum affirmantium prouenisti : Idcirco esto perfectus, obseruando videlicet præcepta affirmatiua : nam Deus addendo numerum, addidit & perfectionem, & robur, per quod affirmatiua adimplere poterat præcepta. Alia ratione Abrahæ nomen mutatum est per additionem ה h: hoc enim

D
enim nomen
leuat, quantu
Adam; quod
uit Dominus
Deus Etiam,
tribuit mulie
mansit vsque
perfectio, in
Abrahæ redd
se præcedent
tit, & à שר
perfectiore
antea Sarra
lod possid
duo ה h:
importat
Abrahæ:
tatis ab A
re. & ab
Dominum
cut Deus
sui nomen
quam perf
contulerat.
tionis sua
tur nomen
Sarrah ה
minea diu
lis augetet

enim nomen Abraham tantum. in numeris
 leuat, quantum hæ duę dictiones scilicet Bar
 Adam; quod significat renouauit, siue crea-
 uit Dominus hominem: quia formando
 Deus Etiam, ex Adamo costam accepit, &
 tribuit mulieri, & sic vir perfectus non re-
 mansit vsque ad Abraham, hominis igitur
 perfectio, in mulieris productione abstracta,
 Abrahę reddita fuit, & sic Abraham omnibus
 se præcedentibus hominibus perfectior exti-
 tit, & à שרר Sarrai inde omnes mulieres im-
 perfectiores remansere. nam Abrahæ vxor
 antea Sarrai vocabatur. quod nomen in fine
 lod possidet, & decem importat, & illud in
 duo חח: diuisit; quarum singula quinque
 importat: & vnam tribuit Sarrah, alteram
 Abrahæ: & signum fuit restitutionis digni-
 tatis ab Adamo ablata, & sibi Abrahæ tribu-
 re. & ab illa hora Sarrah vocauit Abraham
 Dominum suum: cognouit enim quod si-
 cut Deus suum diminuerat nomen, & viri
 sui nomen auxerat; ita ab ipsa abstulerat ali-
 quam perfectionem; quam viro suo Deus
 contulerat. & sic à Sarrah inde partem perfe-
 ctionis suæ mulieres amisere. Mutauit igitur
 nomen Sarrai שרר & appellauit illam
 Sarrah שרה. & hoc vt pars animalis & fœ-
 minea diminueretur in viribus, & spiritua-
 lis augeretur. Et vt etiam ablata litera Co-

S I A C A L M V B T A R

ronæ excelsæ à muliere, daretur ei litera,
& character spiritus vitalis, vt viueret, non
cum Corona sed sub Dominio, iuxta illud
Petri: Sarrah obediebat Abrahæ Dominum
eum vocans. Alia ratio huius literæ **ן h**: no
mini Abrahæ additæ, est, quia hæc litera **ן h**:
est sigillum intelligentiæ, & significabat, quod
sicut Deus Abrahæ intelligentiæ sigillum sibi
concesserat; ita à simili, & portarū intelligen
tiæ notitiam sibi tribuerat: nam si hæc notitia
Mosi permissa fuit; multo magis Abrahæ. Ale
xander. n. & Eupolemon de Abrahamo sic po
nunt Abraham sanctitate, & sapientia omnium
præstantissimus Chaldæos primum, deinde
Phænices, demum Ægyptios sacerdotes astro
logiam, & Diuina docuit. cæterum Iulius Fir
micus astronomus ipsum ob mirabilē sapien
tiam diuinum appellat. qui vnicum rerū opi
ficem non sine vitæ discrimine testatus est; &
omnia quæ ad sapientiam, cultumque diui
num spectant, seruauit, & posteros docuit.
Et primus fuit qui de huiusmodi quinquæ
ginta ianuis intelligentiæ tractarit, vt patet
in sepher iecira ipsius Abrahæ: quem li
brum exposui. Alia ratio huius literæ **ן h**.
aditionis est, quia sicut in creatis est masculus
& fæmina; ita & in Diuinis, Pater est thiphe
reth, mater verò, est malchuth, & quælibet
sephirah respectu suæ superioris, dicitur ma
ter

D O
ter; respectu in
igitur est mater
catur mater filio
ueniunt. de qu
nidum auium p
los, & eorum
ma mater est b
binah oēs anim
ן h. (vt supra p
circo Deus vo
tium patrē co
mem binah fi
Et idcirco sic
nium, ita Ab
etæ familiæ
racha vocat
ipsum oēs te
semen fuit C
spiritu sancto
dicitur. Reg
sancto in bap
& sacramenta
trinsecus fiun
gratiam dona
generantem,
sam. sed quia
tur pater gene
mater illum C
Pater est Chri

ter; respectu inferioris dicitur pater. binah igitur est mater respectu chocmah: ideo vocatur mater filiorum: à binah enim filij proveniunt. de qua in Deut. dicitur. Quando ad nidum avium peruentus fueris, accipe pullos, & eorum matrem ne tangas, quia prima mater est binah; secunda est malchut. à binah oēs animæ scaturiunt. Quoniam igitur נ ה. (ut supra patuit) est sigillum binah: Idcirco Deus volens Abraham multarum gentium patrē constituere, voluit ipsum conformem binah fieri, concedendo illi eius sigillū: Et idcirco sicut binah est fons animarum omnium, ita Abraham est fons & principium electæ familiæ saluandæ videlicet; & per hoc Beracha vocatus est. i. benedictio, quia per semen ipsius oēs terrę tribus benedictę fuere. Quod semen fuit Christus, à quo regeneramur, & spiritu sancto, qui vinculum, & nexus amoris dicitur. Regeneramur itaq; à filio & spiritu sancto in baptismo, quorū regeneratiū signa, & sacramenta sunt aqua, verba, & illa: quę extrinsecus fiunt. Quę non tantum affectum, & gratiam donandam significant, sed ipsum regenerantem, tanquam veram efficientem causam. sed quia in generatione naturali exquiri tur pater generans semen quod infunditur, & mater illum suscipiens, ita hic in proposito. Pater est Christus regenerans, semen est aqua, id est

C A B A L I S T A R V M

id est virtus aquea ipsius, & efficax semina-
 rium; mater suscipiens semen illud, non di-
 cam Ecclesiam formatam de latere Christi
 dormientis in Cruce, quia Ecclesia nihil est,
 nisi relatiuum quoddam aggregationis, aut
 fidelis ipsi congregati: Qui cum generentur
 non possunt esse mater generans, & filij ge-
 nerati: Et minus congregatio, aut relatiuum
 illud potest concipere, & generare homines
 secundum carnem, vel spiritum. Sicut ergo
 Pater æternus in generatione illa æterna, &
 Diuina filij non exegit matrem, neque in pri-
 mæua mundi & hominis genitura, ita nec
 Christus qui regenerat nos genitura spiritua-
 li, & Diuina, exigit matrem. Et si dicatur,
 quod voce omnium, Ecclesia vocitatur con-
 iux Christi, & mater nostra: dicendum pri-
 mum matrimonium, quod fuit inter Adam
 & Euam, magnum quidem sacramentum
 (inquit Paulus) Christi & Ecclesiæ, docet
 nos, quomodo hæc se habeant. Ibi enim
 mulier primo fuit filia, quia Accepta de
 costa Adæ, tanquam de materia magno my-
 sterio ipsi proportionata: postea vero vxor
 ex costa eius formata genuit filios. Sic & pri-
 ma Christi coniux ecclesia, id est collectio
 Apostolorum fuit formata in vitam spiritua-
 lem ex costa, id est ex dilectione cordiali:
 quia eos elegit de mundo: vel ex aqua gratiæ,
 & vir-

D
 & virtutis b
 ex corde Ch
 ce. Quibu
 omnes M
 virtute gene
 dum ait. E
 prædicate e
 zantes eos i
 sancti. Et f
 ta, & Eccle
 constituera
 ros filios e
 quam tene
 lioli mei,
 metur Ch
 ipso Chr
 parturire
 portor vo
 li prima f
 re & prim
 qua regen
 quod Chr
 loannem.
 Apostolos
 vicem ipso
 nam virtu
 dum cetero
 tes regener
 signa, qua

& virtutis baptismalis fluentis ex latere, & ex corde Christi, maximè dormientis in cruce. Quibus formatis, & instructis, misit per omnes Mundi plagas grauidos semine, & virtute generandi filios, quam eis præbuit, dum ait. Euntes in Mundum vniuersum, prædicate euangelium omni creature, baptizantes eos in nomine patris & filij & spiritus sancti. Et sic ex eis, quos primo fundamenta, & Ecclesiam, & consequenter matrem constituerat omnium generandorum: ceteros filios ecclesiæ genuit. Ideo Apostolus tanquam tenera mater Galatis blandiens, ait: Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in nobis: vt scilicet & vos ab ipso Christo grauidi gratia, & virtute alios parturire. Iterum dicit: iuxta illud Christi, Oportet vos nasci denuo: Fuere igitur Apostoli prima fundamenta ædificij spiritualis, fue-
re & primogeniti, & prima Christi sponsa: ex qua regenerati sumus. nec enim legitur, quod Christus aliquem baptizauerit, nisi Ioannem. Baptizauit (vt creditur) etiam Apostolos, & matrem, in quos, & omnes vicem ipsorum tenentes infundit seminariam virtutem, qua per vniuersum mundum ceteros de nouo parturirent: præstantes regenerationis, & noui partus sensibilia signa, quæ sacramenta dicuntur, idest sacra-
rum

C A B A L I S T A R V M

rum rerum signa : & eorum quæ non videntur : Et virtus horum sacramentorum est à generante nos patre nostro filio Dei : sicut semen habet vim à quo decidit. sed continetur, aut signatur hæc virtus per extrinseca, & sensibilia signa, vt percipere possint aliququaliter mysterium ij, qui tantummodo sensibus exercitatis ad discretionem rerum spiritualium accedere nequeunt. Quia igitur filius Dei, & Redemptor noster sic nos regenerat, tanquam verus pater: ideo vaticinando Isaias ipsum alloquitur, dicens. Tu autem pater noster, Redemptor noster, à seculo nomen tuum. De quo paruulo loquens iterum ait. Et vocabitur Deus fortis, princeps pacis, & pater futuri seculi, id est, pater regenerationis, per quã frui possemus futuro seculo. Cũ semine. n. suo, quod ab ipso decidit, descendunt & spiritus genitui, qui sapiunt naturã diuinã, & faciunt regeneratos capaces futuri seculi. ¶ Igitur litera Abrahæ nomini addita fuit: vt signũ esset: quod Deus Abrahæ vim generatiuã tribuisset generãdi filiũ: à quo successiue deueniretur ad vnũ indiuiduũ, quod esset Beracha. i. fons benedictionis, & salutis: sic quod possent oēs in eo regenerari, & saluari. Antea. n. sterilis erat: quam generandi potestatem accepit, à mensura, siue mansionem in Archetypo: quę dicitur binah, seu mater filiorum :

D O
rum: cuius b
quæ concessa
ne, vt supra di
P. M. Om
per ceruam vn
F. A. Qui co
his naturæ arca
laminibus, & se
autem, qui sen
delicet, ad bo
item, & falsi
& communio
rum est: &
rum vsum in
terioribus vt
gendi modi
est visio, &
ruitus, & co
veritatis, ab
nostro. Ad p
ses circa natu
rat Dominus, c
creaturas videl
posteriora: qu
gici arguendo
re ab effectu
loquens sapie
speciei, & cre
rum creatore

rum: cuius binah sigillum est litera he א: quæ concessa fuit Abraham in eius nomine, vt supra dixi.

P. M. Omnes ante Mosen prophetarunt per ceruam vnicornem. xviij

F. A. Qui corporeis sensibus addicti sunt, his naturæ arcana, Deiq; sacramenta sub velaminibus, & sensibilibus signis data sunt. eis autem, qui sensus exercitados, interiores videlicet, ad boni discretionem, & mali veri, item, & falsi habent, cibus solidus datur: & communicatur sapientia: quæ perfectorum est: & eorum, qui sensuum exteriorum vsum in meliorem commutarunt, interioribus vtentes. Duo enim sunt intelligendi modi, à naturalibus distincti. Primus est visio, & clarus rerum Diuinarum conuius, & contactus: alter est æquatio ipsius veritatis, ab alijs expositæ cum intellectu nostro. Ad primum gradum deuenerat Moses circa naturalia: iuxta id, quod promiserat Dominus, dicens. Videbis posteriora mea, creaturas videlicet: quæ respectu opificis sunt posteriora: quia sunt eius effectus: ideo Logici arguendo à posteriori, dicuntur arguere ab effectu. de quo modo cognoscendi loquens sapientia, dixit. A magnitudine speciei, & creaturæ, poterit cognoscere horum creatorem, & si Moses rerum naturam

non

C A B A L I S T A R V M

non cognouisset, neq; arcam, neq; tabernacu-
lum ordinare sciuisset in quo triplicis mun-
di, archetypi videlicet, & maioris mundi,
ac minoris perfecta continebatur imago: ne-
que ritè applicuisset sacrificia &c. Diuina e-
tiam illi patefecit Deus, dicens. Ostendam
tibi omne bonum. Et sic Moses moriens
morte iustorum preciosa, videbat illud sum-
mum, & omne bonum: hac enim morte
moriebantur prophete, Dei que amici om-
nes, cum ingrediebantur ad illa Dei penetra-
lia. Alter autem cognoscendi modum, per
equatam videlicet veritatem cum intellectu,
fuit Mosi notus melius, quàm Aristoteli, &
cæteris philosophis: clarè namq; percepit ve-
ritatem, è medulla sacrarum literarum ema-
nantem; & ablato velamine, & reuelata fa-
cie perspexit ea, quæ vulgo, & sapientibus
mundi abscondita erant, & tanta certitudine
vt omnis ab eo sit amota perplexitas. De
huiuscemodi scientia Mosi scribens Eupole-
mon, dicit, Mosem fuisse Inachi, & Ogygis
temporibus, & hunc sapientem, qui omnem
suqs docuit sapientiam. Ad propositum con-
clusionis dico, quòd lux Diuina omnem in-
telligentiam superat adeò, vt ibi ea conti-
neantur, quæ latent etiam summum Sera-
phinum, vt inquit Dionysius. In Angelicis
autem mentibus diffusa, & secundum intel-
ligen-

D O
lignentia fuscipie
rios diuiditur g
supra rationis te
dimissa rationali
largientis libito,
uidit: Iste largi
chut: nam prop
dentes (vt fuere
runt in malchut
rioribus non re
rum sephiroi n
Alij dicunt, qu
cessit, omniur
buit. primus
sephiroi seu
brum de coc
num reliquit,
his multa in
dicit Berofus,
Chaldeorum, a
dunt Noe lumi
Futuram inunda
bricatus est, hor
uauit semen. A
deinde Italos (q
lat (naturæ sec
ritus docuit, &
ad motum solis
distinguit, primi

lignentia fuscipientis naturam suscepta in varios diuiditur gradus, omnes nihilominus supra rationis terminos, in hominem autem dimissa rationalis est. & hæc multiplex pro largientis libito, qui singulis, prout vult, diuidit: Iste largiens ante Mosem fuit malchut: nam prophetæ quoque Mosem præcedentes (vt fuere antiqui patres) propheta-
runt in malchut, quasi ab alijs sephirot superioribus non receperint: nisi à malchut, aliarum sephirot notitiam minimè habuerunt. Alij dicunt, quod Abraham, qui Mosem præcessit, omnium dimensionum notitiam habuit. primus enim fuit, qui de hac materia sephirot seu dimensionum tractarit, & librum de coordinatione harum dimensionum reliquit, immo Enoch eo antiquior de his multa in scriptis reliquit. De illo enim dicit Berofus, non tantum Hebræorum, sed Chaldeorum, ac Scytharum monumenta tradunt Noe luminis Diuini plenum extitisse. Futuram inundationem prædixit: arcam fabricatus est, hominum & iumentorum seruauit semen. Armenos postea, & Scythas, deinde Italos (quos scriptura chitimos appellat (naturæ secreta, Theologiam, sacrosq; ritus docuit, & cursus astrorum, annosque ad motum solis, & menses pro lunæ cursu distinxit, primi hanc soluunt obiectionem, dicentes

C A B A L I S T A R V M

dicentes : quod isti patres prædicti hoc priuilegium sunt consecuti, vt talem habuerint notitiam. De communi tamen lege hoc omnibus non est admissum. ratio, quia tabernaculum, in quo Deus requiem trahebat ante Christi aduentum, in triplici fuit differentia : primum fuit vagum : Deus enim nullum habebat determinatum locum : in quo homines conuenire possent ad Deum consulendum, & ad gratiam impetrandam, sed modo hunc locum, modo illum ad exorandum eligebant, immo quandoq; particulares homines templum Dei extruebant : vnde de Abraham dicitur, quod Deus quieuit super eum, dicit enim textus. Elohim quieuit super caput Abraham, tanquam (intellige) super eius tabernaculum vagum, quia Deus inhæret creaturæ, sicut lapis super terræ superficiem, mobiliter videlicet, ideo locus Dei indeterminatus erat. Mosis autem tempore tabernaculum fuit determinatum, sed mobile, & de loco ad locum portatile, vt arca fœderis. Salomonis tempore, fuit tabernaculum, siue templum determinatum, & immobile ædificatum. Christus quartum constituit tabernaculum : quod est cor nostrum : Templum Dei est, quod estis vos, ait Apostolus, dicit ergo conclusio (omnes ante Moysen prophetarunt per ceruam vnicornem)

D
nem) idest, p
particularis lo
non fuit eis : it
chut notæ fuer
chut luna arch
cornis. celebr
prospicimus c
capras : non f
& Dauitidis h
cooperiri tab
rum rubricat
adipe cuiuscu
omnia com
munda : vt
dicitur. Ve
medes & c
eis, quasi ca
cet omnia in
guine : quia
comedi simu
anima non n
deprauatione
ciem ipsius (v
rò Psal. 21. vb
sceptione ma
ra. Vincenti
isque in locis
uos, vt clare
qua meliora,

nem) idest , per Malchut : sicut enim notitia particularis loci , adorationis Dei , concessa non fuit eis : ita nec sephiroth superiores Malchut notæ fuerunt antiquis : sed tantum Malchut luna archetypa , quæ dicitur cerua vnicornis . celebratos nimis in scriptura sacra prospicimus ceruos , hinnulos , capreas , & capras : non solum in canticis , sed in lege , & Davidicis hymnis . In lege enim iubetur cooperiri tabernaculum ex pellibus caprarum rubricatis . Et prohibitis rhenibus , & adipe cuiuscunque animalis : cerui & capreæ omnia comedenda conceduntur tanquam munda : vt in Deuteronomio legimus , vbi dicitur . Verum sicut comedes capream : comedes & ceruum . Et iterum . Vescantur eis , quasi caprea , & ceruo : quorum videlicet omnia intestina comeduntur , excepto sanguine : quia in eo est anima , quæ non debet comedi simul cum carne : eo quod animalis anima non nutrimentum hominis , sed in deprauationem , conquinamentum & perniciem ipsius (vt aiunt) deuenit . In titulo verò Psal. 21. vbi nos habemus . In fine pro susceptione matutina : habetur in veritate literæ . Vincenti pro auroræ cerua : & alijs plerisque in locis propheta hic adeo celebrat ceruos , vt clare intelligamus eos referri ad aliqua meliora , & occulta : sicut & Origenes

C A B A L I S T A R V M

consentit, dum ait: ceruus, vel capra animalia quidem secundum rationem naturæ, quam corporaliter gerunt, referuntur ad aliquas rerum incorporalium causas: ut illis inuisibilibus ceruis videatur posse conuenire id, quod scriptum est. Vox Domini præparantis ceruos: quæ enim præparatio ex voce Domini fit istis visibilibus ceruis? aut quæ doctrina ex voce Domini ad eos descendit aliquando? Cerui igitur spirituales sunt: quorum formam, & imaginem tenet illud animal corporale: quod voce Domini disponitur ad persequendum serpentium genus: voce utique illa Euangelicæ legis: quæ ceruos, id est, mundos lauacro baptismi præparat ad pugnandum: & disponit sub Christo contra serpentem illum antiquum Diabolum. In archetypo verò cerui, & capræ numina illa representant, quæ dicuntur sephirot, & dimensiones inferiores, gedulah, & ghebura: quæ inferiores dicuntur hod & nezach. per hæc igitur numina, aut proprietates diuinas obtestatur Salomon sapientissimus in canticis dum ait. Adiuro vos filia Ierusalem per capreas, ceruosque camporum, ne suscitetis, neque euigilare faciatis dilectam. Cuius iuramenti vinculum est, per tribunal iustitiæ. vnde scelesti puniuntur. Hinc per hæc iurans, & obtestans omnibus censu-

D
censuris, & sen-
bus emanantib
ut nequeat aliq
tet præmium d
nam autem de
inferiores men
vocantur etiam
etauerunt om
canticis dicitu
hinnuli capre
infima omni
cornem, sola
cedentes pro
rot ordo ei
roth diuise
& à sinistri
riam, & gl
cepit Deus
in punitio
Christi aper
num tender
antiquitus
quia nondu
tis, & à fini
pore fuere d
& per super
ter dicendu
sen (ut sec
phetabant

cenſuris, & ſententijs à ſupernis tribunali-
bus emanantibus ſe ſubmittit, & obſtringit,
vt nequeat aliquo modo diſſolui: ſed repor-
tet præmium de obſervantia ſacramenti, pœ-
nam autem de eius tranſgreſſione. Et quia
inferiores menſurę, quę hinnuli dicuntur,
vocantur etiam vbera, illa videlicet, quę la-
ctauerunt omnes prophetę: ideo in eiſdem
canticis dicitur: Duo vbera tua, ſicut duo
hinnuli caprę gemelli. Et malchut, quę eſt
infima omnium. Et per hanc ceruam vni-
cornem, ſolam videlicet, patres, Moſen præ-
cedentes prophetarunt: quia nondum ſephi-
rot ordo eis innotuerat: nam adhuc ſephi-
roth diuiſę non erant in arborem à dextris,
& à ſiniſtris: Deus enim in ſe continebat gra-
tiam, & gloriam: tempore autem Moſis in-
cepit Deus aperire manum ſiniſtram iuſtitię,
in punitione tranſgreſſorum: tempore verò
Chriſti aperuit manum dextram numeroſo-
rum tendentium in miſericordiam: quare
antiquitus malchut dicebatur unicornis:
quia nondum ſephiroth erant diuiſę à dex-
tris, & à ſiniſtris: (vt dixi) Moſis verò tem-
pore fuere diuiſę: quo circa illi innotuerunt:
& per ſuperiores ſephiroth prophetavit. Ali-
ter dicendum, quòd prophetantes ante Mo-
ſen (vt ſecretiores Theologi dicunt) pro-
phetabant per ceruam unicornem. Cerui

C A B A L I S T A R V M

sunt vbera suprema (Diuinitatis vt dixi ,) &
 hinnuli ceruorum sunt vbera inferiora : à
 quibus (vt ipsi aiunt) omnes prophetae
 lactauerunt : & sicut vbera sunt bifaria : ita
 & cornua ceruorum . Alterum est enim
 prophetandi lumen : alterum autem vir-
 tus miracula faciendi . Quod Elisæus non
 ignorauit , quia ab Elia in cœlum ascen-
 suro petiit duplicem spiritum eius , id est ,
 vtranque virtutem , prophetandi videlicet ,
 ii & miracula faciendi . Sed cum ante Mosen
 nunquam legamus aliquem fecisse miracu-
 la : Ideo dicitur : quod vnico tantum cor-
 nu prophetabant , & vnica virtute ipsius
 ceruæ , id est , fontis virtutem prophetan-
 di influentis . pertinet enim miraculorum
 perpetratio ad virtutem prophetandi . V-
 trunque enim pertinet ad spiritum prophe-
 ticum , oratio videlicet efficax : operatio vir-
 tutum , & manifestatio occultorum . De A-
 braham enim dixit Dominus Abimelech ,
 qui eius vxorem acceperat . Redde viro v-
 xorem , & orabit pro te , quia propheta est ,
 & viues : operatio verò miraculorum facta
 à prophetis patet : tamen in Elisæo , qui sa-
 nauit Naaman Syrum , & panem adauxit : fe-
 rum ex aqua reuocauit , & filium Sunami-
 tis suscitauit : tum & in Elia , qui filium Si-
 doniæ illius suscitauit , & cœlum clausit . Et
 multa

D
 multa simili
 sunt . Terti
 non tantum
 rarum asco
 ses , & Ag
 ter oretent
 sacramenta
 dens abdit
 cut Elisæus
 perat Giec
 & doctius
 tur , quo
 in hieric
 puli pro
 nosti , c
 num tu
 ui , filet
 phetarum
 spiritu
 bant ill
 plus fu
 quippe
 lum . &
 Antichri
 si secun
 phetarum
 bebant
 futuro
 futurum

multa similia post Moſen à prophetis facta ſunt. Tertium quoq; prophetarum opus eſt: non tantum futura prædicare, ſed ſcripturarum aſcondita reuelare. Sicut fecit Moſes, & Aggæus, vel Eſdras, quorum alter oretenus: alter per ſcripturam, legis ſacramenta manifefſtauit. Sic etiam pandens abdita officio prophetæ fungitur: ſicut Eliſæus cognouit munera, quæ ſuſceperat Gieci à Nahaman. Aliter dicendum & doctius: nam quarti Reg. cap. 2. legitur, quod cum veniſſet Elias cum Helifæo in hierico, dixerunt, filij, id eſt, diſcipuli prophetarum ad Helifæum. nunquid noſti, quia Dominus tollit hodie Dominum tuum à te? quibus reſpondit. non ui, ſilete. ex quo patet quod tam filij prophetarum quàm Helifæus præuiderunt in ſpiritu futurum raptum Eliæ: ſed nesciebant illius raptus figuram: nec quid amplius futurum eſſet de Elia. ignorabant quippe ſignificare Chriſti aſcenſum in cælum. & quomodo Elias erat venturus in Antichriſti tempore ad prædicandum Chriſti ſecundum aduentum. Tam igitur prophetarum filij, quàm Helifæus, tantum habebant ſimplicem ſpiritum propheticum de futuro Eliæ raptu. Et ideo Helifæus quid futurum eſſet de Elia cupiens ſcire, di-

C A B A L I S T A R V M

xit ad eum cum ferebatur in paradysum. Obsecro Domine, vt spiritus qui est in te, duplex fiat in me: quasi diceret: vt sciam in duplici spiritu, quid figuret raptus iste tuus, & sciam & præuideam futura mysteria de Christo Messiah in lege promisso, quæ non possum præuidere nisi per duplicem spiritum, & lumen propheticum. Cui Elias respondit, rem difficilem petis. Quasi diceret, difficile est, & paucis concessum talem duplicem spiritum propheticum attingere. Hoc autem dicebat Elias, quoniam ipse in duplici spiritu per suum præuiderat raptum: qualiter Christus post passionem, ac resurrectionem erat in cælum ascensurus, & vniuersale dominium, & iudiciariam potestatem, & super omnes creaturas accepturus: & qualiter erat venturus in fine mundi ad omnes iudicandum gentes: & qualiter ipse Elias præuenire debebat ante ipsum Christum ad prædicandum secundum eius aduentum: & qualiter erat ab Antichristo occidendus. Hunc igitur duplicem spiritum impetrauit Elias à Domino pro ipso Eliseo vt ibidem patet. Constat igitur qualiter spiritus simplex propheticus, non nisi temporalia gesta, & materialia illius populi, ciuitatis, & templi attingebat. spiritus autem duplex erat ille, qui nedum futura gesta, & materialia veteris testamenti præuidebat & attin-

D O
attingebat: sed
ad Christi myste
ra. Et sic illa ma
ad Christi, & K
tiam peruenieb
patribus Mosen
quapropter pro
nem Malchut,
Vbicunque
maris, & s
coniunctio tiph
beth, & tiphe
Dixit Or
Dijs antiqui
quentes iun
vt Agathon
rum esse in
in archetypo
quem (vt Tr
consentiunt)
ligibilis & ic
intelligentias
res. Orpheus
ticulari iam p
bus formis ex
ducti sunt, p
esse ideali pri
cens: Amore
sugunt) am

attingebat: sed per illa transcendebat vsque ad Christi mysteria, & ecclesiæ in illis figurata. Et sic illa materialia transcendens, vsque ad Christi, & Redemptoris prophetica notitiam perueniebat. Hoc priuilegium non fuit patribus Moſen præcedentibus concessum: quapropter prophetabant per ceruam vnicor nem Malchur, vt dixi.

Vbicunque in scriptura fit mentio amoris maris, & sæminæ, nobis mystice designatur coniunctio tipheret, & cheneceth Israel, vel beth, & tipheret.

Dixit Orpheus amorem esse omnibus Dijs antiquiorem: Agathon verò, & sequentes iuniorem. Iunior quippe est amor: vt Agathon placet, qui contemplabatur Deorum esse intelligibile, pro vt videlicet sunt in archetypo. Quo esse iunior est amor, per quem (vt Trismegistus & Plato in conuiuio consentiunt) Deus ad instar illius esse intelligibilis & idealis, produxit omnes Deos, intelligentias videlicet, in formas particulares. Orpheus autem contemplabatur in particulari iam productos, qui in particularibus formis existentes amore per quem producti sunt, posteriores sunt: qui videlicet in esse ideali priores erant. Addit Orpheus dicens: Amorem esse cæcum. Vnde (vt poete fingunt) amor velatis oculis describitur, eo

C A B A L I S T A R V M

/ quod amans aliquando tanto amoris impe-
 tu fertur, vt rationem offuscet, ne videat.
 + Vnde non sensati hominis, sed puerilia
 opera facit. Hinc, & puer pingitur. Sed al-
 tius conscendunt Orpheus & Plato, dicentes,
 quod amor est supra intellectum, quia videli-
 cet fertur aliquando in amorem Diuinorum,
 quæ non cognoscit. nec obstat illud Augusti-
 ni: quod voluntas non fertur nisi in præco-
 gnitum: & quod incognita amare nequimus:
 quia illud intelligitur de amore, qui habe-
 tur per naturalem discursum, & non de eo,
 qui naturæ insitus est. Quo amore natura-
 li amamus Deum, quamuis incognitum,
 & aliquando creaturam minimè notam: sed
 præsentione quadam naturali. Quemad-
 modum occurrit, quòd ad solam præsen-
 tiam alicuius, quem sentit conformem, ho-
 mo diligit: & timet, & horret à diffor-
 mi. Sicut ouis horret ad lupi præsentiam:
 & homo in nocte pauet ad præsentiam ho-
 stis, quem non uidet. Sic quoque mul-
 ti in superos Amore feruntur: quos mini-
 mè norunt. Et talem inclinationem ha-
 bent creata à Deo, qui per sapientiam suam,
 omnia disposuit. Quod sapiens testatur, in-
 ducens Diuinam sapientiam sic loquentem:
 Quando præparabat cœlos (.f. Deus) aderam:
 quando certa lege & gyro vallabat abyssos.
 Quan-

D O G M A
 do æthera firmaba
 es aquarum: quand
 minum suum, & leg
 transirent fines suos:
 edamenta terræ, cum
 coens. Tantæ virtutis
 opus magis fieri po
 ore enim iunguntur
 bonum aliquod conti
 nem, elementa & cæ
 mos vnita erant, pe
 m. Vnde Anaxagor
 incitiam & litem ge
 corrumpere. nat
 lis omnium partiu
 tant vnum chaos:
 corroborata erat par
 generis, colligebat
 & apparebat planta
 aliud tale: remissa
 citia, immo lite cu
 modi partes staba
 parata: & conge
 Plato duas Vene
 uerat: quod ex
 cedebant: & ex
 omnia mala; si
 dicens. Cum
 Viderem qu

Quando æthera firmabat sursum, & librabat fontes aquarum: quando circumdabat mari terminum suum, & legem ponebat aquis, ne transirent fines suos: quando appendebat fundamenta terræ, cum eo eram cuncta componens. Tantæ virtutis est Amor, quod nullum opus magiæ fieri potest, absque Amore: Amore enim iunguntur elementa contraria, ut bonum aliquod constituent: secundum Platonem, elementa & cætera omnia in antiquo chaos unita erant, per amicitiam & amorem. Vnde Anaxagoræ placuit quod per amicitiam & litem generarentur omnia ac corrumparentur. nam dum erat vniuersalis omnium partium amicitia, omnia erant vnum chaos: dum autem stricta & corroborata erat partium amicitia eiusdem generis, colligebantur simul illæ partes, & apparebat planta, vel animal, vel quid aliud tale: remissa verò illa vniuersali amicitia, immo lite cum omnibus facta, huiusmodi partes stabant ab eis vniuersalibus separatæ: & congeneis suis unita: posuit enim Plato duas Veneres, seu Amores, quia cognouerat: quod ex amore recto omnia bona procedebant: & ex malo verò & obliquo amore omnia mala; sicut Pausanias testatur ibidem dicens. Cum geminus sit Amor, geminam Venerem quis neget? Vna quidem Venus est anti-

C A B A L I S T A R V M

est antiquior, & sine matre in cœlo nata, quam cœlestem nuncupamus: Altera uerò iunior, ex Ioue & Dione progenita, quam vulgarem & communem vocamus. A quarum altera omnis nostra actio, quæ indifferens est, procedit. nec enim actio nostra bona, vel mala est, nisi quatenus bono, vel malo est coniuncta. nam, quod bono, & recto amore agitur, honestum est, & quod malo, & obliquo amori innititur, turpe & indecorum est. Quod ibidem longo sermone ipse Plato prosequitur, quæ loco suo legenda relinquo. Harum duarum Venerum, Alteram (dicunt Academici) ætheream; Alteram uerò, æream. superior munda, casta, ordinata, cum Ioue conueniens, superiora, diuina, & spiritualia connectens. inferior deordinata, lubrica, varia, & lasciuia, animalia, & illis inferiora coniungit. Deq; ista Venere tot obscœna dicuntur à poetis, quia omnium malorum est causa, sicut illa omnium bonorum. Hinc ait Augustinus, Duo amores fecerunt duas ciuitates: amor Dei regulatus & bonus, amorq; proximorum, usq; ad contemptum sui fecerunt ciuitatem Dei: sed inuersus amor sui usq; ad contemptum Dei fecit ciuitatem Diaboli. Vnde vis huius fideris à grammaticis Venus dicitur, quia ad omnia ueniat, malum scilicet & bonum.

Quod

D
Quod Orpheus
(inquit) omni
& in terra, vir
genus ferarum
Omniaq; amo
cum est, sicut
naturæ vacuu
plet. Amore e
guntur, & ele
tis. Amore an
seruatur, &
Respu. Amo
bernat (secu
ni est diffun
Dionysius
Deum in a
mundum
quod sum
continetur.
amore quoq;
à nobis amor
connexi, tan
vt omnia vnu
Et summa om
est ipse amor
nylius) non
germine in se
diffundit in o
ad se trahere

Quod Orpheus canit in hymnis : Generas
 (inquit) omnia, quæcunque in cœlo sunt,
 & in terra, vrgens mortales, & immensum
 genus ferarum amoris furentibus philtris.
 Omniaq; amore replentur : & nihil eo va-
 cuum est, sicut omnia aere complentur : qui
 naturæ vacuum abhorrentis appetitum re-
 plet. Amore enim (inquit Boetius) cœli iun-
 guntur, & elementa conueniunt in compo-
 sitis. Amore animalia cohabitant : ciuitas con-
 seruatur, & incrementum suscipit omnis
 Respu. Amore Deus orbem fabricauit & gu-
 bernat (secundum Platonem) quia ratio bo-
 ni est diffundere seipsum, & amare, vt docet
 Dionysius. Hinc Pherecides Syrus, dixit
 Deum in amorem transformatum, priusquã
 mundum crearet. Empedocles quoq; ait :
 quod summa sphaera intelligibilis ab amore
 continetur. Et quia Deus amore creauit,
 amore quoque complexus est omnia, atque
 à nobis amorem exigit, vt adinuicem amore
 connexi, tandem amore cum ipso vniamur,
 vt omnia vnum sint, sicut à principio erant.
 Et summa omnium, quæ à nobis exquirat,
 est ipse amor. Diuinus amor (inquit Dio-
 nysius) non permittit Regem omnium sine
 germine in seipso manere. Et sicut amore se
 diffundit in omnia extra se, sic amore omnia
 ad se trahere delectatur, hominem potissimè,
 in quo

C A B A L I S T A R V M

in quo conclusa sunt omnia : Ideo ipso vnito, omnia vnita erant . Et cuncta hæc concludit Dionysius de mente Hierothei, dicens : Amorem siue Diuinū, siue Angelicū, siue spiritua- lem siue animale, siue naturalē dixerimus : insitam quandam intelligamus, commiscen- temq; virtutem, quæ superiora quidem ad in- feriorum prouidentiam monet, æqualia ad so- cialē inuicem communionem conciliat : & postremo inferiora quæq; admonet, vt ad po- tiora, sublimioraq; conuertantur . Et quia in omnibus exquiritur Amor, & Venus : Ideo vtroq; sexu Cyprij pingebant, barba quidem proluxa, & veste fœminea. Et Ariphanes voca- bat eā aphroditom, non aphroditem : quia in omni sexu, omniq; animo reperitur. Hęc quo- que lucifer dicitur, quasi ferens lucem, solis vi- delicet, aut ferens nos ad ipsam lucem, ideo phosphoros dicitur . Videmus. n. omnia, quæ de duplici Venere dicta sunt, in duplici aere reperiri, hoc turbulēto videlicet, & puro æthe- re . Hinc. n. ad fœtū, connubiaq; conducit per vim spiritus ipsi incubantis, qui est vera vis ae- rea, vnde vterq; , & spiritus & aer, aut ventus eodem nomine nuncupatur ab his, qui res vo- cant, secundum earum proprietates : Turbu- lentus autem aer in Iunone describitur infe- stus supremæ Veneri, & his qui suo fauore gaudent . Sed tandem Venus sui Iouis præsi- dio

dio præual
Secundum
Tipheret,
res, & si si
Vnde Salo
& sponsam
quentes, in
me osculo
Malchut,
gando illa
sam donu
os sephir
tra, sint
ter plena
chut crea
bus dim
non pot
hoc est, q
Deo per
citur in D
no . s. influ
eris in ciu
conqueren
gra sum . T
chora . qu
nit à Secha
ce solis i
bris . Spo
rore . Q

dio præualet deteriori, & infestę fortunę. Secundum verò Cabalistas, duę Veneres sunt Tipheret, & Malchut, quę dicuntur duo amores, & si sint vnus amor per reciprocationem. Vnde Salomon in canticis, sponsum Tipheret & sponsam Malchut introducit ad inuicem loquentes, in illis maximè verbis; Osculetur me osculo oris sui. quę verba sunt sponsę Malchut, ipsum Tipheret alloquentis, rogando illam dimensionem, vt influat in ipsam donum spiritus sancti, siue binah quę os sephirot appellatur. Et licet quę ad intra, sint idem, quòd Deus, & consequenter plena semper Diuinitatis; tamen Malchut creatis bonum influxum, à superioribus dimensionibus receptum, communicare non potest, nisi ab illis ipsi hoc manderetur, & hoc est, quando creata, sunt bene ordinata cū Deo per mandatorum obseruantiam. ideo dicitur in Deut. serua mandata, & abundabis bono. s. influxu Malchut, sin autem maledictus eris in ciuitate, in agro, &c. Vnde in canticis conquerens Malchut de synagoga, dicit. nigra sum. Textus Hebręus habet, שחורה Sechora. quod idem est quod aurora. & præuenit à Sechar, quod dicitur aurora, quę fit luce solis inchoante apparere, expulsis tenebris. Sponsa ergo Malchut comparat se aurorę. Quando ergo Salomon loquitur de duobus

C A B A L I S T A R V M

duobus amoribus, siue de duplici amore: intelligit de sponso tipheret, & malchut sponsa. primus est sol supramundanus semper illuminans: secundus est Luna, quæ est speculum non lucens scilicet à se. Et quando chenezet, id est, synagoga Iudæorum, vel modò ecclesia, bene se habet erga Deum per mandatorum obseruantiam: tunc Luna sponsa illuminatur per bonum influxum à sponso sole receptum: & tunc in synagogam, nunc autem in Ecclesiam bonum infundit defluxum. Quando autem supradicta synagoga circa legem & præcepta male se habebat: Tunc sponsa prædicta dicebat, Sponsus meus toruo me respicit oculo, in me malos influxus influendo, quos in synagogam cogor defluere, & me nigram ostendere mala influendo: puta captiuitatem per manus Nabucodonosor & cæterorum. Et hoc est boni, & periti iudicis officium, scilicet bonis applaudere ciuibus, malos autem ferula corrigere. Propter hoc dicit sponsa. Nigra sum scilicet malis: sed formosa scilicet bonis, in filiis Ierusalem. Filij Ierusalem sunt animæ nostræ. ideo conqueritur, dicens: quod tales filij sint causa suæ nigredinis, id est, priuationis boni influxus: à suo viro sole non recepti: Sunt etiam causa quare sit nigra contra illos per flagella puniendo, ideo sequitur. Sicut taberna-

D
bernacula ce
Tabernaculu
sunt discolor
sunt extra v
Salomonis d
næ ergo Sol
tigenis colori
quibus erga c
merita, vel d
Saluator nōst
siones, &c.
re quod fuf
modis supra
pheret spon
licet influen
nos à me an
lestis respec
quandoque
ra, secundu
iunctione, v
huiusmodi;
typa, se habet
supramundan
sicut Sol, & L
semper. Dicit
uit me Sol) i
bonum lumen
brosus impleo
(Filij matris

bernacula cedar, sicut cortinae Salomonis. Tabernaculum accipitur pro papilione, qui sunt discolores, & rimas habent per quas quæ sunt extra videri possunt: sic erant cortinae Salomonis diuersis coloribus tinctæ. Cortinae ergo Solomonis sunt malchut, qui multigenis coloribus influxuum plenus existit, quibus erga creata vtitur secundum eorum merita, vel demerita. Et hoc est quod dicit Saluator noster. In domo patris mei, mansiones, &c. Vnde subdit (nolite considerare quòd fusca sim) id est, conspersa multis supradictis coloribus (quia sol) ti-
 pheret sponsus meus (decolorauit me) scilicet influendo in me malos influxus, & bonos à me amouendo. Sicut enim Luna cælestis respectu solis, quandoque est plena, quandoque semiplena, quandoque obscura, secundum quod est in opposito, vel coniunctione, vel in aspectu sextili, quadrati, & huiusmodi; Sic sponsa malchut, Luna archetypa, se habet respectu tipheret sponsi, solis supramundani. Vnde psal. Thronus tuus sicut Sol, & Luna perfecta in conspectu meo semper. Dicit igitur ipsa sponsa (Decolorauit me Sol) id est, non influit in me modo bonum lumen, quare malis influxibus tenebris impleor. Et rationem assignat, dicens. (Filij matris meæ pugnaverunt contra me)
 Filij

C A B A L I S T A R V M

Filij Dei sunt boni: unde apud Ioann. dicitur. Dedit eis potestatem filios Dei fieri: Mali autem sunt filii Diaboli. Vos ex patre Diabolo estis. Dixit ergo. (Filij) scilicet iam per legis obseruantiam, (pugnauerunt contra me) id est, extranei facti sunt, non eos amplius cognosco, notitia approbationis, unde eos punire cogor, non tanquam filios, sed tanquam extraneos: Et, in causa fuit che-
nezet Israel, id est, synagoga, siue rectores & praelati, qui ex malo suo regimine, & pessimo exemplo corruperant subditos. Et quasi per totum illud canticum, pertractatur de isto amore, & nedum tantum in isto cantico, quin etiam per totam legem. Quod confir-
mans David, dicit. Semel locutus est Deus scilicet ad populum totum Israeliticum in monte Sina; Duo hæc audiui scilicet conten-
ta in ea lege, quia tu es Deus scilicet vnus, & verus, & tibi potestas est, id est, potes bo-
num, & malum influxum in nos demanda-
re, ex vnione maris tipheret cum fœmina malchut bonum influere: ex eorum autem separatione malum. si enim Israel benc ope-
rabatur, bonum recipiebat influxum: sin malum, malum pariter patiebatur: & ideo se-
quitur: quia tu reddis vnicuique secundum opera sua. Est enim in archetypo mundo ordo talis, quod omnes influxus boni a ti-
pheret

D
pheret proue-
danus, ad cu-
corpus suo fa-
Lunam in inte-
est planetarum
rum influxus,
in se. istæ igitur
quando præcep-
gem transgred-
hoc est, Tiphē-
nostri videlicet
interponit, a-
do. ideo per
pandetur om-
nim gheburā
tur harum d-
vt in nos ben-
& fœminę in
Israelis, & Tiphē-
ne, seu dispensa-
ta, dicens. De-
in Ezechia, per
Israeliticum in
tem. præcepit D-
rem assumeret f-
cationum filios
prophetę detrim-
sentit Hieronymus
laudatum, qui

pheret proueniunt : est nempe sol supramundanus, ad cuius similitudinem Sol cœleste corpus suo fauore, influxu & lumine, per Lunam in inferiora vitam influit. Luna enim est planetarum matri, superiorum planetarum influxus, tanquam semina, copulans in se. istæ igitur duę dimensiones vniuntur, quando præcepta obseruantur, & quando legem transgredimur, vna ab altera separatur, hoc est, Tipheret in Malchut non influit, ad nostri videlicet bonum. & tunc gheburah se interponit, anxietates, & flagella immittendo. ideo perbellè Isaias ait. Ab aquilone, pandetur omne malum scilicet pœnæ. est enim gheburah, pars aquilonaris. Amor igitur harum duarum dimensionum vnio est, vt in nos bene influant. Amor etiam maris, & scēminę in scriptura quandoque significat Israelis, & Tipheret vnionem, de qua vnione, seu dispensatione loquitur Osęas propheta, dicens. Desponsabo te mihi in fide. Et in Ezechia, per totum, Deus enim populum Israeliticum in peculiarem sibi asciuerat gentem. præcepit Deus, vt Osęas propheta uxorem assumeret fornicariam, & faceret fornicationum filios. Hoc factum non fuit in prophetę detrimentum, sed in laudem, vt sentit Hieronymus adducens Xenocratem laudatum, qui Palæmonem luxurię deditum

M inter

C A B A L I S T A R V M

inter psaltrias, atq; tibicines, & inter impudicas mulieres, inueniens hedera coronatum fecit obedire sapientiæ. Socratem quoq; extollunt, qui Phædonem è lupanari Academicam transtulit. Sed his omiſſis, hoc fuit in typum Christi, qui Gentilium & Hebræorum adulterorum collegium assumpsit in sponsam. cui adstipulatur illud Hieremiæ. Tu autem fornicata es cum amatoribus multis, tamen reuertere ad me, & ego suscipiam te. Et præcepit Deus vocari filium Osæ Israhel, & filiam Lorechama: Tota nempe hæc historia metaphorica est, & mysterijs plena: nam typum Dei tenet, qui primo accepit in sponsam synagogam quæ cum multis fornicata est: postea accepit eam iam fornicatam: ex qua suscepit filium Israhel, id est, semen Dei, Christum Iesum, qui totam naturam humanam saluauit iam fornicatam: & postea filiam Lorechama, id est, absq; misericordia. Et rationem assignat, dicens. Quia derelinquam domum Israel, & synagogam: & obliuiscar eorum: Vnde oraculum est sub typo domus Iesu, & Israhel deletæ: vt sit simul oraculum & figura. Et generati sunt filij fornicarij, vel generati sunt fornicarij: vt habet veritas literæ: Deus enim declarans, subinfert: quia fornicans fornicabitur terra à Domino. Vult enim Deus hominem cœlestem

lestem (ad quod tendit totum euangelium) sed fornicantur multi , cum non cœlestes , sed scelesti fiant . De quibus Apostolus . Multi enim ambulant , quos sæpe dicebam vobis : nunc autem flens dico inimicos crucis Christi , quorum finis interitus , quorum Deus venter est , & gloria in confusione ipsorum qui terrena sapiunt . nostra autem conuersatio in cœlis est , Quales debent esse filij regerantes hominis cœlestis Christi : & isti sunt vera vxor eius . Vnde Salomon ait . Vnica est columba mea ; non intelligit de carnali sponsa ; quæ vnica debet esse , cum à principio vnica mulier deputata sit unicuique . Hinc secundum legem non permittitur sacerdoti , qui immaculatus esse debet , coniungi pluribus mulieribus . Quamuis alijs permittatur ad euitanda maiora inconuenientia : sed intelligitur de sponsa spiritali , cuius hæc carnalis est figura & sacramentum . Quæ sponsa vnica est scilicet Ecclesia ex omnibus illis Reginis constituta , concubinis & adolescentulis . Omnes verum sortiuntur nomen fœminarum : & recte , nam omnes nos , qui grauidamur à facie Dei , & qui in operando tenemus locum inferiorem ac fœmineum (cum Deus teneat superiorem & masculinum) respectu ipsius Dei meritò fœminæ dicimur : respectu vero partis inferioris , quæ pro fœmi

C A B A L I S T A R V M

na habetur, tenemus vicem masculi. Quem-
admodum cœli respectu terræ, quæ ab eis
gravidatur, rationem habent masculinam :
respectu vero angelorum, & Dei, à quibus
influxum suscipiunt, habent rationem fœ-
mineam, sicut ab antiquis Theologis dif-
fusè scribitur. per concubinas, & adole-
scentulas, etiam intelliguntur familiæ, non
liberæ, sed feruiles. De quibus familijs lo-
quens Apostolus inquit. Abraham, pater
videlicet fidei, duos filios habuit: vnum de
ancilla, qui secundum carnem natus est: &
aliud ex libera, quæ sunt per allegoriam
dicta. Hæc enim sunt duo testamenta. per
hæc etiam intelliguntur gentes, quæ cum
Dijs alienis fornicatæ sunt: venientes au-
tem ad Christum, admittuntur in Eccle-
sia: quæ dicitur vnica columba, & vna su-
pernæ genitrici electa, aggregans in vnam
familiam synagogam, & populum genti-
lem. Et hoc fuit necessarium. Christus
enim Messias tenebatur suscitare semen
fratris sui Moysis absque liberis salutis de-
functi: nam per legem nemo saluabatur, in
cuius rei ostensionem, Moyses non duxit po-
pulum in terram promissionis. Et hoc est
quod dixit Moyses in Deut. prophetam simi-
lem mihi. i. fratrem meum, suscitabit vobis
Dominus (qui sup. suscitabit semen meum)
de fra-

de fratri
cognosce
Qui poss
dignitate
non sum
mentor
te scilicet
ter, pro
scitare se
re fratri
bat, a
bus eius
sibat p
tienti
quam
uidens
gam v
suscitatu
ait. no
calciame
scitare se
est opus
go de spo
Christus a
fratris sui
defunctus
saluabatur
conclusio
beth, id est

de fratribus vestris, ipsum audite. Hoc etiam cognoscens Baptista, dixit in laudem Christi. Qui post me venit, hic ante me factus est, in dignitate videlicet, & præordinatione: cuius non sum dignus soluere corrigiam calciamentorum eius: nam tunc temporis, ante scilicet Christi aduentum tenebatur frater, pro fratre defuncto absque liberis, suscitare semen fratris sui defuncti, ex vxore fratris sui. Et qui hoc facere renuebat, amouebantur calciamenta de pedibus eius à suis propinquiorebus, & transibat per medium illorum, cum percutientium cum baculis. Ioannes autem tanquam propinquus, & affinis Christi: præuidens Christum desponsaturum synagogam vxorem fratris sui Moysi defuncti, & suscitaturum semen salutis ex ea, ideò ait. non sum dignus soluere corrigiam calciamentorum eius, & vice ipsius, suscitare semen spirituale salutis, quia hoc est opus Dei, & hominis. Loquitur ergo de sponso Christo & synagoga: quam Christus assumpsit, ad suscitandum semen fratris sui Moysi: qui sine salutis prole est defunctus: quia per Moysi legem nemo saluabatur, vt alias dictum est. Idcirco conclusio dicit, quod significat vnionem beth, id est, domus Israelis, seu synagoga,

C A B A L I S T A R V M

& Tipheret Christi, qui locatur in Tipheret: tanquam pulchrum, omnia pulchrificiens: de eius enim plenitudine omnes accepimus.

XIX. Qui media nocte cum Tipheret copulabitur, prospera erit ei omnis generatio.

F. A. Sacramentum quippe nuptiarum est maximum, adeo ut perfecta fabrica, & introducto in eum Adamo antistite, statim celebrate fuerint nuptiae: & à Deo indictum matrimonium primis nostris parentibus. nam producto homine & muliere, dictum est. Crescite & multiplicamini, & replete terram: Et iterum, ubi de particulari productione utriusque coniugis agitur, formato homine ex pulvere terrae, subinfertur. non est bonum hominem esse solum. Faciamus ei adiutorium simile sibi. sed Hebraica veritas habet. qui stet ex aduerso ipsius: ad generationem videlicet filiorum faciendam. Quod mysterium cognoscens Paulus, ait. Hoc sacramentum magnum est Christi & Ecclesiae. Et sicut sacra scriptura, enarrata fabrica, primo de matrimonio pertractat: eadem pari modo desinet in sacramentum nuptiarum. Christus totum negotium regni coelorum comparauit nuptiis, quas fecit Rex filio suo. Et Ioannes claudens omnia mysteria sacrae scripturae in Apocalypsi: cui sub in-

termina-

termina
addatur
veneru
uit se.
regnum
in hoc
stes pare
stat illud
lo non n
sicut An
aduenie
niente v
veritati
trimon
nim fig
nuptia
rum nu
Hinc ip
la carna
Deus co
per hec
brentur
lo, que
iusque in
tur omni
quo ad an
runtamen
non gener
in celo de

terminatione plagarum iuber ne quicquam addatur, ait. Gaudeamus, & exultemus, quia venerunt nuptiæ agni : & vxor eius præparauit se. Vnde innuitur nos non posse adipisci regnum illud æternum sine regeneratione : in hoc cœlesti coniugio per nouos, & cœlestes parentes facta. Huic positioni, non obstat illud verbum Christi, & sponsi. In cœlo non nubent, neque nubentur : sed erunt sicut Angeli Dei. Ordo enim rerum is est, vt adueniente signato cesset signum : & adueniente veritate cesset figura. Hinc Apostolus veritatis Euangelicæ non ignarus, cum de matrimonio præcipue ageret, inquit. præterit enim figura huius Mundi. nam hæc carnales nuptiæ, sunt figura, & sacramentum verarum nuptiarum, quæ in cœlo celebrantur. Hinc ipsis aduenientibus cessabit hæc copula carnalis. Et quamuis Christus dicat: Quos Deus coniunxit homo non separet: non vult per hæc verba, quòd nuptiæ carnales celebrentur in cœlo. Decernitur quippe in cœlo, quæ nam esse debeat coniunx vniuscuiusque in carnali connubio. sicut decernuntur omnia, quæ in hoc Mundo fiunt: siue quo ad animalia, siue quo ad plantas. Veruntamen plantæ vel animalia hæc in cœlo non generantur. pari modo nuptiæ carnales in cœlo decernuntur: sed in terra celebran-

C A B A L I S T A R V M

tur, in signum & sacramentum verarum nuptiarum : vt dictum est. Et in hoc coniugio regenerantur, non solum Israelitæ : sed etiam cæteri homines. (vt dixi in præcedenti conclusione) sicut propheta canit. In omnibus gentibus, salutare tuum : ideò confiteantur tibi populi omnes. Et Apostolus. An Iudeorum Deus tantum ? nonne & gentium ? & clarius postea. Nam idem Dominus omnium, diues in omnes, qui inuocant illum. Vnde ad hoc referandum ipse Apostolus adducit illud Osæ. Vocabo non plebem meam, plebem meam. Sed Deus non suum populum, fecit suum : quia regenerauit etiam eos, qui non erant, plebe sua, & fecit vernaculos suos, & de domo Israel. nam Israel, significat hæredem Dei, aut militarem sub Deo. hinc omnes per baptismum regenerati merito domus Israel dici possunt. Ad propositum nuptiarum. Idem Ioan. iterum ait. Beati, qui ad cænam nuptiarum vocati sunt : illius etiam ciuitatis Dominus, & princeps, dum in humanis ageret, regnum cælorum, & summam totius negotij humani nuptijs comparat. Cum igitur ibi nuptiæ omnium celeberrimæ conducantur : videamus quis sit sponsus quæ sponsa, quibus conuiujs, quo contractu, siue qua copula perficiantur. Spon-

Spon
Christ
Regnu
nuptia
sa est
contra
fia, &
qua O
fide, n
maxima
nes : o
& glor
date po
pian,
teste P
tiam a
detis i
runt ha
ipso dic
hunc co
lud Osæ
num mi
in iustitia
& miserat
fis, seue
fauit, &
ge Euang
dia, pieta
misericordi

Sponsus est Tipheret, sol supramundanus
 Christus : qui de se loquens, ait : simile est
 Regnum cœlorum homini regi, qui fecit
 nuptias filio suo, qui est Christus : spon-
 sa est quælibet animo, huic contentiens
 contractui : & consequenter tota eccle-
 sia, & collectio fidelium est sponsa, de
 qua Osæas ait. Desponsabo te mihi in
 fide. nuptiæ sunt dona illata sponsæ : quæ
 maxima fuere : de plenitudine eius om-
 nes : omnibus enim promeruit gratiam,
 & gloriam : omnium nuditatem tegit : &
 dare potest animis omnibus, vnde conci-
 piant, & pariant fructus bonorum operum,
 teste Paulo. Potens est Deus omnem gra-
 tiam abundare facere in vobis : vt abun-
 detis in omne opus bonum. Initiatæ fue-
 runt hæ nuptiæ per spiritum sanctum : cum
 ipso dictante, toties nos per prophetas ad
 hunc contractum inuitat Deus : iuxta il-
 lud Osææ : Desponsabo te in sempiter-
 num mihi (vt supra) desponsabo te mihi
 in iustitia, & iudicio, in misericordia,
 & miserationibus. In lege nanque Mo-
 sis, seuerus sponsus in iudicio despon-
 sauit, & iustitia gheburah : sed in le-
 ge Euangelica desponsauit in misericor-
 dia, pietate, & gratia ghedulah chesed :
 misericordem, & benignum se præbens
 in Mes-

C A B A L I S T A R V M

in Messias . Et , ad hanc copulam faciendam .
valde opportunum est noctis dimidium : vnde
nota , quòd nox naturalis duodecim continet
horas , & quatuor vigilias . patet in Euange-
lio : si in prima vigilia venerit , &c. quælibet
enim vigilia tres habet horas . similiter dica-
tur de die . Et in qualibet vigilia , tam noctis ,
quàm diei , mutantur Angelorum custodiæ :
vnde dicitur . super muros tuos Ierusalem
posui custodes . Et loquitur Vates de custo-
dibus super muros Ierusalem inferioris posi-
tis : vt nonnulli asserunt : Intelligitur etiam
per allegoriam de Ecclesia Dei : supra cuius
muros , & propugnacula posuit ipse Deus ,
non tantum pastores , & Antistites , sed An-
gelos : sicut docet nos Ioannes scribens se-
ptem Angelis , septem ecclesiarum Asiæ : in
tutelam , & ecclesiarum , & episcoporum eis
præsidentium datis . Et quia hæc ecclesia di-
stributa est in duodecim præcipuas portio-
nes , quibus & antiqua familia , & cælum ip-
sum partitum est ; Hinc (vt ipse Ioannes in
calce visionis suæ perhibet) nomina duode-
cim Angelorum erant in portis duodecim
supernæ Ierusalem , è cælo descendentes , cu-
stodientes videlicet ciuitatem ab infestanti-
bus , ne extrinsecus inferatur molestia ma-
ior quàm ciues introclusi ferre possint . Fi-
delis autem Deus , qui non patitur vos tem-
ptari

ptari sup
defendun
phantis ,
Deo aut
riam , pe
strum . E
die , vsq
sunt terrifi
animam co
testates ten
inter ipsas
micitia : q
ta inimici
pra dixi)
videtur ,
testates vi
nit Psalm
& facta est
bestia sylua
pian , & qu
cantur luci :
congregati su
buntur . Cui
fuerunt rebell
apparuerit au
tis , & in teneb
militer & illi
die vsque ad m
vt dicit . Et pro

ptari supra id, quod potestis. Et hi custodes defendunt virtute imperatoris in cruce triumphantis, sicut ipse Apostolus innuit, dicens. Deo autem gratias: qui dedit nobis victoriam, per Iesum Christum Dominum nostrum. Et, illi Angeli custodes, quia meridie, usque ad noctis dimidium deputantur, sunt terrifici. & dicuntur horrores nocturni animam conturbantes, ideo appellantur potestates tenebrarum nobis aduersantes. nam inter ipsas, & nos positæ fuerunt à Deo inimicitia: quæ nos conturbant. Sicut ex inanta inimicitia inter agnum, & lupum (ut supra dixi) sola appropinquatio lupi, & non videtur, terret agnum. Huiusmodi verò potestates vigent in nocte, & tenebris. Hinc canit Psalmographus, dicens. posuisti tenebras, & facta est nox, in ipsa pertransibunt omnes bestia syluæ: Catuli leonum rugientes, ut rapiant, & quærant escam sibi. Et quia inimicantur luci: ideo sequitur: Ortus est sol: & congregati sunt, & in cubilibus suis collocantur. Cui adstipulatur Iob, dum ait. Ipsi fuerunt rebelles lumini. Et iterum: si subito apparuerit aurora, arbitrantur umbram mortis, & in tenebris quasi in luce ambulant. Similiter & illi Angeli boni custodes à meridie usque ad noctis medium, sunt terrifici, ut dixi. Et propter hoc à meridie usque ad

matu-

C A B A L I S T A R V M

matutinum, magis timetur, quàm antea: & sunt Angeli geburah deputati. qui autem à media nocte vsque ad meridiem deputantur, beneuoli sunt, ac misericordes, à gedulah meridionali prouenientes, coram Deo orationes nostras offerentes. & hora tali dicit zohar, Deum in paradisum descendere, seq; sanctis ostendere, & quolibet gratias conferre petentibus. patet per Salomonem dicentem: Dum medium silentium tenerent omnia, & nox in suo cursu medium iter perageret, omnipotens sermo tuus à regalibus sedibus venit. s. ad sanctos. Influxus tunc cœlorum archetypi mundi aperiuntur. & tunc de facili gratias assequimur: idcirco David ad impetrandam gratiam media in nocte surgebat: quod ostenditur per id, quod dixit. Media nocte surgebam ad confitendum nomini tuo magno, &c. & per hoc ordinum fundatores instituere matutinas horas, media nocte esse decantandas. bona est igitur copula mediæ noctis cum Tipheret per orationem: tunc enim prosperabitur omnis generatio, bonorum scilicet operum: nam quicquid peteretur, concedetur: Dicunt etiam Cabalistaræ, quòd qui tali hora uxorem suam cognoscit (maximè in media nocte noctis veneris, adueniente sabbato, & non aliter) prospera erit eis omnis generatio: tales

les enim n
bonos (vt
tales dicunt
rum Deus p
poralia: qui
tur vxori Ma
si tunc comm
influxu tipher
tur de illo, c
ctis medio a
Eadem su
est princeps
trag. Et, qu
deducet unu
Exodi 6
& apparui
El sadai, &
nifestaui eis
men suum
tantum est s
nus ipse est n
pra omnia est
tra se. ceter
prietatum, &
sadai: quod la
nipotens: sec
tur: sibi suffic
lius indigens.
Damones terr

les enim nunquam carebunt hærede : & bonos (vt aiunt) procreabunt filios . & tales dicuntur Eunuchi . quibus non tantum Deus promittit filios , sed & bona temporalia : quia , sicut tunc tipheret copulatur vxori Malchut ratione sabbati : sic vir , si tunc commisceatur cum vxore , valde de influxu tipheret participabit : similiter dicatur de illo , qui per orationem , Deo in notis medio adhæret .

Eadem sunt literæ nominis cacodæmonis (qui est princeps mundi huius) & nominis Dei Tetrag. Et, qui sciuerit ordinare transpositionem deducet unum ex alio .

Exodi 6. dicitur . Ego Tetragrammatus , & apparui Abraham , Isahac , & Iahacob in El sadai , & nomen meum Tetrag. non manifestavi eis : vbi hoc solum appellatur nomen suum quod est ineffabile , quia hoc tantum est summo Deo proprium , quatenus ipse est nihil eorum quæ sunt , sed supra omnia est , non habens respectum extra se . cætera sunt etiam aliarum proprietatum , & relationum appellatiua , vt sadai : quod latini verterunt dicentes , omnipotens : sed aptius Hæbraicè significatur : sibi sufficiens , se contentus , & nullius indigens . sadai igitur Dei est nomen , **Dæmones** terreni , quod frequenter in sacris

C A B A L I S T A R V M

cris occurrit literis. De hoc nomine lo-
quens Rabbi Moses Maimonis filius in li-
bro Hannebochim, dicit. nomen sadai
שדי compositum est ex verbo Dei די, quod
est sufficit: & ex litera, quæ scin ש di-
citur. verbum autem dai די sufficientiam
significat: litera vero scin ש, quæ huic no-
mini sadai שדי præponitur, idem est,
quod asser, i. qui. quamobrem sadai, idem est,
quod asser dai אשר די, id est, qui sufficit,
vel qui sufficiens. Ideo hoc nomen nun-
quam penes Hebræos, nisi de solo Deo di-
ctum reperitur, neque mirum quidem, cum
eius sensus sit, qui sufficit, vel qui sufficiens
est, vel qui sufficientia est: quod soli Deo con-
gruit: ut ait David, Dixi Domino meo, Deus
meus es tu: quoniam bonorum meorum
non indiges. Cætera omnia alterius admi-
niculo indigent saltem Dei, Vnde Algazel
philosophus, in libro qui de nominibus Dei
inscriptus est: solus Deus simpliciter, & ab-
solutè diues, & ditans est. Ipse enim neque
in substantia, neque in qualitatibus ab ali-
quo alio dependet: sed cum omnibus sibi
pertinentibus, immunis omnino ab omni de-
pendentia est. Deinde subdit. Diues igitur
& sufficiens sibi absolutè, & in veritate is est:
qui nullo alio indiget. & hic solus Deus est.
De omnibus vero alijs hoc transumptiuè, si-
ue se-

ue secund
zel. Et ist
politicis:
bus exteri
aliquo ext
se. Albert
esse, nisi il
advos. na
tem nec à
tum de il
opinantur
quitatem
plum. P
erit, & q
sapien
infinitum
clusum i
quam vel
ut capi ne
& terram
Et, istud
cognomini
Et, quilibet
minibus ip
sadaï fauet
torio altissim
Dæmones
tres h
(ut supra vi

ue secundum quid dicitur : Hucusque Algazel. Et istud nomen sadai, &c. Aristo. ait in politicis : Teste Deo, non est fœlicitas in rebus exterioribus : quia ipse est fœlix absque aliquo extra seipsum, cum omnia habeat à se. Albertus magnus ait : nullum est verum esse, nisi illius, qui dixit. Qui est, misit me ad vos. nam ille est à se, & per se : cætera autem nec à se nec per se : sed tantum sunt quantum de illis participant. In hunc sensum opinantur multi finxisse Ægyptiorum antiquitatem : & inscriptum fuisse Palladis pepalum. Pallas est, quicquid erat, quicquid erit, & quicquid vides : cuius velum nullus sapientum aliquando reuelare potuit : quia infinitum est illud esse suum diffusum, & inclusum in particularibus rebus, quibus tanquam velaminibus, quibusdam occultatur, ut capi nequeat. De quo Esai : ait. Cælum & terram ego impleo : ideo nullius indiget. Et, istud nomen sadai, est vnum ex decem cognominibus principalibus Tetrag. יהוה. Et, quilibet psalmus habet vnum ex cognominibus ipsius Tetrag. illi psalmo fauens ; & sadai fauet illi psalmo. Qui habitat in adiutorio altissimi. hinc est, quod psalmus ille Demones terret. Istud ergo nomen sadai שדי tres habet literas, hebraicè notatum (ut supra visum est) quibus additis punctis faciunt

C A B A L I S T A R V M

faciunt sadai שדי & permutando literas hoc modo, sid שיד componit Diaboli nomen: sid enim est nomen Chaldaicum, Dēmonem significans. Alio modo declaratur, & primo notandum est, quòd Hebræorum numeri sunt duplices, maior scilicet & minor. primus oritur ex particularibus numeris omnium literarum particularium alicuius dictionis, ita quòd est summa illorum: sicut in hoc nomine sadai, numerus maior est. 314. Alius est numerus minor, & inæqualis dictus: qui accipit vnitatem ex quolibet centenario, & vnitatem ex quolibet denario, relinquens numerum minorem denario, in suo esse: Et hoc modo sadai שדי importat 8. quia litera ש reddit 300. & sic in minori numero dat 3. pro quolibet centenario vnum accipiendo, dalet ד dat 4. & remanet integer: & iod י significat decem, à quo vnitas accipitur. Et, sic horum summa erit 8. & talis dicitur numerus minor. à simili, satham & iod, he, vau, he, eundem numerum minorem reddunt, hoc modo, שחן sathan, ש 300. ח 900. ך 50: quæ omnia numerum minorem reddunt 17. Iod heuauhe יהוה, י 10, ה, 5, ו, 6, ח, 5. Quæ omnia numerum minorem reddunt 17. prout supra dixi.

Cum

Cum fiet
speculi lucen
David.

Est enim
dens, & co
Annumeratu
ferius exord
planeta quæ
riora dispon
in ipsum v
periorum i
candos. R
gnis colloc
ducat effec
nes cum p
nium abe
rerum om
inter vtrac
ra: istis om
sit vltimus p
superioribus
coniungitur
virtute: quan
ferioribus inf
bus incipit re
nam vocat: qu
cti connexa:
ueniatur ad s
qua omnia.

*Cum fiet lux speculi non lucentis , sicut
speculi lucentis : erit nox sicut dies , vt dicit
David .*

Est enim Luna vltima planetarum , clau-
dens , & complens dispositiones eorum .
Annumeratur primo loco inter planetas , in-
ferius exordiando : Et , dicitur principalior
planeta quàm alij . Hæc autem omnia infe-
riora disponit . nam influunt omnes planetæ
in ipsum vltimum suscipientem omnes su-
periorum influxus inferioribus communi-
candos . Regit enim diuersa , in diuersis si-
gnis collocata , vt sic semper varia , varios pro-
ducat effectus : & per frequentes coniunctio-
nes cum planetis , & alijs stellis , vxor om-
nium ab eis facta suscipiat ea : quæ tanquam
rerum omnium inferiorum mater , & media
inter vtraq; , superiora videlicet & inferio-
ra : istis omnibus communicet . Et quamuis
sit vltimus planeta , communicat tamen cum
superioribus , maximè à sole : cui quoties
coniungitur , toties fœtu , & viuifica repletur
virtute : quam humectatis , & dispositis in-
ferioribus infundat . Ab ea etiam in cœlesti-
bus incipit rerum series : quam Plato cate-
nam vocat : qua vnaquæque res , aut causa al-
teri connexa : ab ipsa dependet , quousq; de-
ueniatur ad supremam omnium causam , à
qua omnia . Quomodo autem dicatur ma-

N gis

C A B A L I S T A R V M

gis planeta, dicimus, quod hoc est secundum observationem: quia magis Lunæ decreta, quam aliorum planetarum attenduntur: Et hoc aut ex familiaritate, quam habet nobiscum, siue quia maior citra solem, quam alij apparet: vel quia magis varia in motu: aut quia nocumenta eius ex suapte natura frigida euidetiora sunt: aut quia receptaculum est omnium aliorum influxuum (vt dixi) siue quia motus eius est magis sensibilis vulgaribus (inquit Ptolemæus) & etiam sapientibus, qui hanc doctrinam sibi vendicant: sed prudentiores etiam aliorum syderum decreta aspiciunt prognosticando ex eorum aspectibus hyemes longiores, validos, ac diuturniores ventos, & niues, & grandines, & huiusmodi: quæ ex varijs stellarum fixarum, & errantium syderum dignoscuntur aspectibus. siue ab ipsis procedant illi effectus: siue ab intelligentijs præsidentibus, siue à Deo iubente: vt istæ exequantur & illa signent: aut tanquam instrumenta cogant. Concurrit tamen principaliter Luna. Sic Luna Deifera, quæ à secretioribus Theologis Malchut dicitur: vltima est inter planetas Archetypos, claudens, & complens dispositiones eorum: Annumeratur prima in ordine sphiristico inferius initiando. Quapropter dicitur potior sephirah,

rah, si
prietas
siue p
sponi
superio
sa in cr
do: na
bus cor
mnum
horum
num, &
ue pot
& stella
feriora
ta, int
ter no
omnib
ribus à
pernis
men à
quem He
ctus cum
dicit Esaias
parere faci
tum comm
factis. Ab
fluxibus ar
in ipsa cong
xus: quibus

rah, siue midah, siue enumeratio, siue proprietas, siue attributum, siue dies fabricæ, siue planeta: quam aliæ dimensiones. Disponit namque hæc inferiora omnia: nam superiores sephiroth in ipsam defluunt, & ipsa in creatis, multimodos effectus producendo: nam eorum mores sequitur, cum quibus conuenit, & vnitur, est nempe vxor omnium nominum Diuinorum, & nedum horum tantum, verum etiam & cognominum, & agnominum, quæ infinita sunt, siue potius innumerabilia, quemadmodum & stellæ cœli. Quare inter superiora, & inferiora mediat, scilicet inter Deum, & creatura, inter cœlos archetypos, & Angelos, inter nos, & cœlos, inter nos, & Angelos, omnibus communicans influxum à superioribus à se acceptum. Et si ab omnibus supernis (vt dixi) grauidetur, præcipue tamen à sole, qui masculus dicitur, & vir eius quem Hebræi vocant Tipheret: qui coniunctus cum ea grauidat eam. Et hoc est quod dicit Esaias vice Dei. nunquid ego qui alios parere facio, ipse sterilis ero? Et hunc fœtum communicat creatis gratia Dei manufactis. Ab ea enim incipit rerum series in influxibus archetypis: & dicitur catena: quia in ipsa conglomerantur omnes Diuini influxus: quibus influxibus, qui ad supremam

C A B A L I S T A R V M

causam Ensoph adhæret tanquam ad finem ultimum deuenire possunt. Et ideo Malchut, prima sephirah nuncupatur, id est, magis planeta archetypus, quàm cæteræ sephiroth, quia magis domesticè agit nobiscum cæteris sephiroth. etiam si à superioribus dimensionibus influxum recipiat, permaxime tamen à sole Tipheret lumen boni influxus suscipit. Et quia ab omnibus sephiroth semen recipit, ideo coniunx ipsarum dicitur. Vnde si à dextris influit, placidos imbres in nos immittit; si à sinistris è contra. Ideo est magis varia in motu scilicet in effectibus cæteris superioribus. Et nedum Malchut Luna archetypa fecundatur à nominibus proprijs applicatis decem annumerationibus, quin etiam quando conuenit cum reliquis agnominibus numero non determinatis: quæ stellæ dicuntur, ratione multitudinis & claritatis influxuum, ideò, Luna alter sol non incongruo à quibusdam appellatur: nam ea, quæ sol superius vi masculina generat, hæc ipsius, & aliorum planetarum, fecundum suscipiens, inferiori mundo, sibi vicino ædit. ideo eius motus præ cæteris obseruatur, quasi omnium conceptum pariens: à Mercurio enim accipit vim humores commiscentem: à Venere eam, quæ conducit ad formas, genituræ conuenientes: à Marte

robur,

robur, &
& rerum
paginem
nimodan
runt astro
lumen, q
sui compl
sis, tam c
ribus. nu
sa, nunc
nunc lu
cernitur:
re alsimi
appellata
per diue
bus pro
uis ab or
tissime fa
toties fæ
humectat
fundit. A
dependet,
causam de
Malchut la
se non lucet
terioribus a
fluxu, nox
planeta de
ciatur: sic M

robur, & impetum : à Ioue naturalē spiritum,
& rerum omnium fomentum : à Saturno com-
paginem, & stabilitatem : sed à Sole, qui om-
nimodam virtutem continet (vt omnes asse-
runt astronomi) omnimodam fœturam, &
lumen, quæ omnia variè explicat, pro varia
sui complexione, giro, & aspectibus diuer-
sis, tam cum planetis, quàm cum alijs syde-
ribus. nunc etiam est in auge, nunc depres-
sa, nunc in extremo sui epicicli distat ab ea.
nunc luminis plena, nunc media : nunc vix
cernitur : postea penitus occulta. ideò non ab-
reassimilatur ei illa suprema Luna, Malchut
appellata : quæ illa, quæ à supernis fontibus
per diuersos canales haurit, largitur inferiori-
bus pro recipientium dispositione. & quam-
uis ab omnibus sephirot recipiat : id tamen po-
tissime facit à sole. cui quoties coniungitur,
toties fœtu, & viuifica repletur virtute : quam
humectatis, & bene dispositis inferioribus in-
fundit. Ab ipsa quoque vnaquæque res
dependet, quousque ad supremam omnium
causam deueniatur binah, vel cheter. est
Malchut Ianua introitus sephirot : quæ de
se non lucet bono influxu, nisi quantum à su-
perioribus assumit : ideò priuata illorum in-
fluxu, nox denominatur : nam sicut Luna
planeta de se non lucet, nisi ab Sole respi-
ciatur : sic Malchut Luna supramundana non

N

UNIVERSITY OF
WÜRZBURG INSTITUTE

C A B A L I S T A R V M

lucet bono influxu, nisi à tipheret sole archetypo spectetur: quod maximè erit post iudicium, de qua psalmus. Et nox (scilicet malchut) sicut dies (id est, tipheret) illuminabitur scilicet nox malchut ab ipso tipheret tanta luce, quanta modo potitur tipheret. Tunc malchut immunis erit à malis influxibus. vnde Isaias dicit. Erit lux lunæ (scilicet malchut) sicut lux solis (id est tipheret) & lux solis tipheret, sicut lux septemplex, sicut lux septem dierum, id est, lux tipheret erit, sicut lux septem sephirot: quæ dicuntur dies, ratione lucis Diuinæ in ipsis existentis. Sol est cœlestis ignis, vt dicit Plato, omnia decoquens, quæ ad magni animalis cibum pertinent. Dictus est Apollo (vt Speusippo platonico placet) eo quòd vis eius ex multis ignibus constet: omnium scilicet syderum vim & lucem solus continens. nec stellarum concursus suos conducunt effectus, quousq; phœbeo semine graudentur. Cui & gallus (qui dat vt oua gallinarum fecunda sint) dedicatus est. Hinc opinabatur Chrysippus Apollinem dici ab à quod est sine, & poly, multitudine, quasi solus sit cœlorum & syderum vim continens. Vnde & Latini solem dicunt, quasi solum lucentem. Et assyrij Adad, quod lingua eorum, solum, significat. Hebræi verò semes, **שמש**, quod

quod pro
 lux, & e
 sit. Alia
 partitum
 rius, qua
 hoc elem
 pellendo
 scera terra
 qua metal
 mentaris
 is dictus
 aut quia
 volat: ill
 cie & ni
 Antiqu
 cebant
 te. Fu
 lupos, c
 per conc
 conuenie
 culiari q
 ta fiunt i
 virtus, pe
 gallum co
 ta vim, &
 fundit, cu
 ximè Luna
 fundit, tar
 sed aliorum

quod proprium interpretari potest, eo quod lux, & eius beneficium sibi ipsi proprium sit. Alia autem sydera ab eo vtrunque impartitum habent: lucetque tanto excellentius, quanto sublimior est ignis ille cœlestis hoc elementari. Calefacit vterque, sed intro pellendo, ille remotissimis, vt etiam in viscera terræ penetraret eius radiorum virtus: qua metalla coquit, & perficit, quæ hic elementaris postea expurgat. Vulcanus quoque is dictus est à maiori vi, ac violentia ignea: aut quia canus, id est, candidus in flamma volat: ille verò cœlestis dicitur Phœbus à specie & nitore, vnde pulcherrimum fingeant Antiqui. Medicinæ insuper inuentorem dicebant, ex calore viuifico, & benefica virtute. Fugat ille sol, vel cœlestis ignis leones, lupos, & quæque siluestria inimica nobis. per concursus etiam radiorum, & aspectuū, conuenientibus stellis & imaginibus illis, peculiari quodam concordi conuentu, multa fiunt in elementis. Et horum omnium virtus, per solem, tanquam per verum cœli gallum confouetur: qui & communem vitæ vim, & particularium virtutum semina fundit, cuius seminis grauidata sydera, maximè Luna, tempore suo in nos fœtum diffundit, tanquam matrix: non tantum Solis, sed aliorum planetarum (vt supra dixi) à qui

C A B A L I S T A R V M

bus omnibus semen , & influxus à superioribus susceptos , veluti domestica mater nobis tribuit . Hoc in minori mundo dignoscere possumus . In corde enim hominis , quod Solis imaginem & virtutem tenet , & communis vitæ fons : & omnium membrorum totius corporis virtus . nam omnia quæ in corpore sunt , à corde fomentum suscipiunt , & vitæ atque motionis vim quæ à corde transit ad cerebrum , quod lunare est , & inde ad omnia membra corporis diffunditur per venas , & nervos ab ipso descendentes . Et si homo à toto cœlo fauorem suscipiat , potissimè tamen haurit à corde cœli , quod est sol , cum solaris sit homo (vt Arabes astronomi dicunt) & peculiari quodam munere hoc privilegio gaudet . Hæc omnia Soli archetypo ac diuino conueniunt , qui decoquit cibum , nedum animalis mundi maioris ; quin etiam & minoris mundi hominis videlicet : qui secundum theologiam Hebræorum vtriusq; solis influxu decoratur . Quod & docet eius pulchra statua , & erecta , humor subtilis , spiritus clarus , imaginatio præcipua , veritatis & gloriæ studium : & multa in quibus homo habet , vtriusque Solis symbolum , & peculiarem eius imaginem , & tanto expressiorem , quanto perfectior

fectior est . Hinc hominum princeps & caput Christus , plerisque in locis , sol dictus est : à cuius luminis , vitæ , & omnium bonorum plenitudine (inquit Ioannes) omnes accepimus . Haurimus quoque ab alijs planetis , & stellis : Sed virtute Solis , illas suo ipsius semine , vel virtute confouentis . Sicut in mystico corpore (quamvis præcipuè suscipiamus à corde vel capite Christo) accipimus : tamen etiam illius virtute , ab alijs membris : quæ veluti stellæ sunt in magno corpore mystico : vt Daniel & Paulus perhibent . Et sol Diuinus constat ex multis ignibus , id est , influxibus plurimorum siderum archetyporum : quæ multiplicata sidera diuina , conducere non possunt effectus suos , siue semine & influxu Solis istius . Cum sit Tetrag. יהוה , à quo duodecim auaiot eius pendent . Vnde potest dici Apollo , id est , continens vim omnium mensurarum diuinarum : omnia nanque nomina , & agnomina diuina à tetrag. pendent (vt patuit) super illam . Ideo solus lucet , scilicet à se : & est proprium illi lux boni influxus . Et in tantum calefacit omnia tam archetypa quàm humana , & Angelica , tam longinqua , quam propinqua , quantum ipse illa exce-

C A B A L I S T A R V M

la excedit in dependentia. Vnde potest dici vulcanus, à maiori vi influxuum. Vnde candidus dicitur, quia volat præsto existens in influendo & succurrendo: Quare pulcherrimus dicitur: quo pulchra sunt omnia: etiam infirma in deformitate deducens ad conformitatem, viuificando, & beneficando illa. Fugat lumen istius leonis, & quasq; feras Diabolicas nos infestantes. Vnde canit David. Ortus est Sol & congregati sunt, & in cubilibus suis collocabuntur: prouidet tamen etiam illis de cibo ex beneficentia sua: Vnde subinfert. Catuli leonum, id est, demonum, rugientes & quærentes ab eo escam sibi. Et, si concursu virtutum archetyparum fiant multa in his inferioribus, non tamen absq; concursu istius solis: cuius virtute grauidata sydera archetypa, maxime Luna Malchut: fœtum in nos diffundit tanquam mater omnium effectuum à conuentu syderum cœlestium productarum. Hæc tamen omnia fiunt principaliter à Tipheret Sole, tanquam à corde omnium fonte, suscipiunt enim ab eo fomentum vitæ ac motionis vim. Dicit ergo conclusio (cum fiat lux speculi non lucentis) id est, lunæ malchut (sicut speculi lucentis) id est, tipheret (erit nox) id est, malchut de se non lucens (sicut dies) id est, cæteræ sephiroth: tunc enim nox, sicut dies,

D
dies, illumin
erit: & malch
ta collustrabu
cij: sed potissi
do non sint in
vt lucem illam
enim magis q
luce perfundi
bet ipsa lux, c
& lucens. Se
lux vera: de
nij vicem, ai
cto: qui ver
tam Ecclesi
mni teneb
erat illic, c
Qui sci
quod est se
li demones p
Non ea
minis cum
nitate, vera
eis hauritur
enim à cœlis
& multigen
mi omnes a
gnam ab Io
aliam ex sol
Suscipimus

dies , illuminabitur scilicet tipheret clarior
erit : & malchut etiam , & cætera quæq; crea-
ta collustrabuntur hac luce , post diem iudi-
cij ; sed potissimè omnes homines , dummo-
do non sint inuoluti in peccatorum tenebris ,
vt lucem illam appræhendere nequeant : quo
enim magis quis est dispositus : eò magis ea
luce perfunditur , vt de Ioanne Baptista perhi-
bet ipsa lux , dicens : Ille erat lucerna ardens ,
& lucens . Sed magis lucebat , & ardebat illa
lux vera : de qua Ioannes rependens testimo-
nij vicem , ait . Ille vos baptizabit spiritu san-
cto : qui verè est lux , qua illuminat agnus to-
tam Ecclesiam triumphantem : quæ caret o-
mni tenebra , vt ait Ioannes . Et nox non
erat illic , quia lucerna eius erat agnus .

*Qui sciet proprietatem chossec , & laiela , xxxij
quod est secretum tenebrarum , sciet cur ma-
li demones plus in nocte , quàm in die nocent.*

Non ea tantum , quæ de conuenientia ho-
minis cum cœlis , & de suscipienda ab eis sa-
nitate , vera sunt : sed etiam quid utilitatis ab
eis hauritur , vt meliores fiamus : homines
enim à cœlis suscipiunt , vnde mores varios ,
& multigenam vitam componant , vt astrono-
mi omnes affirmant , decernentes hunc beni-
gnum ab Ioue : illum impetuosum ex Marte :
aliud ex sole splendidum , & id genus multa .
Suscipimus quoq; magnam vim à cœlorum
concen-

C A B A L I S T A R V M

Concentu : qui nos ad concinnandos mores disponunt, nisi mala nostra dispositione obuiantes concentum in perstreptentem sonum conuertamus. hauritur etiam à cœlestibus corporibus lux, quæ tenebras, & malè operantes fugat. habet enim hæc lux simulachrum quoddam, & vehiculum numinis, & lucis illius, qui ait. Ego sum lux mundi: dum lucem habetis, ambulate in lucem, ne tenebræ (Dæmones) vos compræhendant. Dæmones propriè sunt in duplici differentia (secundum Porphyrium & Proclum.) Alterum est genus animarum aut substantialium, & intellectualium Dæmonum: Alterum verò est materialium potentiarum. & huiusmodi sunt appetitus animales semper spiritui aduersantes. Vnde Satani dici possunt, id est aduersantes: vt Apostolus clarè testatur. Caro (inquit) concupiscit aduersus spiritum, spiritus autem aduersus carnem. Hæc enim sibi inuicem aduersantur. quas vires, siue appetitus animales alibi ipse Paulus vocat legem membrorum, dicens. Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ. Quod nedum à Paulo, sed à Platone, Porphyrio, Proclo habemus: maxime ubi de anima & Dæmone pertractat. Sunt quoque Dæmones boni. Dæmon enim sapiens inter-

D
interpretatur
malus, Diabo
ta sunt secun
chael psellus
Procli, redu
cipua: terreu
& igneum.
per carnem,
mixtum, aer
facientem,
inflammata
aliqui orien
dionales,
mi per di
desperatio
quam hab
verò per
tere cona
mala arb
nisi malo
re. non
fructus fac
sti). vnde
miè dictum
lem suam,
vos poterit
lum. & la
quia natu
vt scriptum

interpretatur : qui si bonus, diuinus : si verò malus, Diabolus est. Dæmonum genera multa sunt secundum nostros theologos : sed Michael psellus de mente Platonis, Porphyrij & Procli, reducit eos ad quatuor genera præcipua : terreum videlicet, aqueum, aereum, & igneum. Terrei enim aduersantur nobis per carnem, aquei per sanguinem pituitę admixtum, aerei per spiritum superbię tumentem, ignei verò per escandescentem & inflammatam iram præcipitant. sunt etiam aliqui orientales, alij occidentales, alij Meridionales, & alij Aquilonares : quorum primi per diuinationes, sequentes autem per desperationem : tertij per nimiam fiduciam, quam habent de bonitate Dei : Aquilonares verò per rebellionem mortales à Deo auertere conantur cum damno suo, quia tam mala arbor effecti sunt, vt non possint, nisi malos effectus siue fructus producere. non enim potest arbor mala bonos fructus facere (secundum veritatem Christi). vnde in ipsis habet locum illud Ieremię dictum. Si potest Æthiops mutare pellem suam, & pardus varietates suas : Ita & vos poteritis bene facere, cum didiceritis malum. & laqueos tendit in nos arte maligna. quia natura peruersus, astutus & iniquus est : vt scriptura testatur dicens : Serpens erat astutus

C A B A L I S T A R V M

stutus super omnes feras agri : qua astutia
semper in nos abutitur. Quales autem la-
queos, & qua multiplici astutia in nos ten-
dit explicare nequimus: cum mille nocen-
di artes habeat: Vnde sibi nomina mille:
vt sapienter poeta canit: Quas astutias col-
ligens papa Leo inquit. non desinit antiquus
hostis vbique laqueos tentationum proten-
dere: vt fidem credentium corrumpere va-
leat. nouit enim cui illecebras carnis inge-
rat, cui virtus inuidiæ infundat, cui incitamen-
ta luxuriæ apponat. nouit, quem mærore
conturbet, quem gaudio fallat, quem me-
tu opprimat, quem admiratione seducat:
omnium discutit mores, omnium ventilat
causas, omnium scrutatur affectus, inqui-
rens causas nocendi: vbi viderit quempiam
diligentius occupare. Et sicut tenebrarum
principes in tenebris ipsis robustiores fiunt
(vt dixi) sic & Angeli lucis, nobis fauentes,
virium incrementa suscipiunt à luce, non
modo diuina, sed solari etiam, & cœlesti:
per quam illa quæque diuina, & suprema
lux splendescens, virtutem quandam cœlis:
& per ipsos inferioribus influit, a patre enim
luminum, à quo omne datum optimum,
venit, & esse, & motus, & generatio, & om-
nis operans virtus tam in cœlis, quam in
elementis, plantis, animantibus, & homini-
bus:

D
bus: sed illa
media, & in
suscipiunt:
Fugat hæc sol
eorum turma
viderint Auro
tis. Et, sicut
vt sint potenti
amittant robur
quàm in die p
obscuriori late
cat eos potest
loquens excit
Hæc est hora
prævalent eti
Deo, qui est
inhabitat. V
bras confugian
ca aliquantulu
Angelo luctant
niente Aurora,
Aurora est. sup
niente Aurora l
posuisti tenebra
pertransibunt o
gientes leonum
quibus ait Petru
bolus, tanquam
rens, quem deu

bus : sed illa omnia per cœlos , tanquam per media , & instrumenta : fomenta quædam suscipiunt : quæ naturalia dona dicuntur . Fugat hæc solis lux tenebrosos principes , ac eorum turmas : vnde in Iob dicitur . Cum viderint Auroram , arbitrantur vmbra mortis . Et , sicut nox priuata lumine , eis fauet , vt sint potentiores , sic lux eos debilitat , vt amittant robur . Dæmones magis in nocte , quàm in die præualent : Quia ex sinistro & obscuriori latere sunt . Vnde Apostolus vocat eos potestates tenebrarum , & Christus loquens excitatis ab eis in necem suam , dixit . Hæc est hora vestra & potestas tenebrarum . præualent etiam in nocte , quia aduersantur Deo , qui est princeps lucis , lucemq; ipsam inhabitat . Vnde necesse est , quòd ad tenebras confugiant , & recedente luce eis inimica aliquantulum præualeant . pater de malo Angelo luctante cum Iahacob : qui adueniente Aurora , dixit . Dimitte me : quia Aurora est . superabatur à Iahacob , deueniente Aurora lucente : ideo psalmus dicit . posuisti tenebras , & facta est nox : in ipsa pertransibunt omnes bestiæ campi : catuli rugientes leonum , vt quærant escam sibi . De quibus ait Petrus . Aduersarius vester Diabolus , tanquam leo rugiens , circuit , quærens , quem deuoret . postea subdit David .

Hortus

C A B A L I S T A R V M

ortus est Sol : & congregati sunt : nam (vt dixi) amittunt fortitudinem . Sequitur . Exibit homo ad opus suum . tunc enim Dæmones non tantam habent potentiam nocendi hominibus in luce : quantam in nocte . Lumen quod expandit Deus super terræ terminos (secundum Iob) est lumen illius , qui omnia in omnibus operatur , & est multifariam . Aliud enim est lumen , quod dat formam , & esse particulare rebus : quod iussit opifex expandi super materiam informem , quando dixit . Sit lux : quæ videlicet informetur materia tenebrosa : & per quam pateant , & videantur formata vt Plato exponit . Aliud est homini concessum , quo Deum videre possit . Iuxta prophetæ dictum . In lumine tuo , videbimus lumen . nec enim Deum videre possumus aut contemplari , nisi quatenus ipse per radium suum se nobis insinuauerit : vt docet Dionysius . Quemadmodum enim non videtur Sol , nisi ipso solari lumine : ita nec Deus videtur , nisi lumine diuino . Est aliud quoque lumen legis illustrans nos circa facienda . De quo lumine propheta canit . Lucerna pedibus meis verbum tuum , & lumen semitis meis . Et , propter hoc dicit Pythagoras . In omni diuino sermone , lumen habendum est . Vnde in Leuitico dicitur coram altari

altari Dei
interpret
nis loqui
oracula
ascendere
(vt Plato
est , Sicut
suum (vt
nisi Diuin
radium su
bis insinu
In lumine
loquens S
re lumen
verè sapie
lumen &
strem) fel
dor declar
patris, vnd
ter à Iacobo
lumine, ve
hominem. I
mine. Venit q
quidam Diu
ideatum : qu
ensoph, siue c
in hoc lumē,
mirū, si lux i
& anima ipsi

altari Dei, ignis semper ardebit: cuius rei interpretatio est: quod semper cum de diuinis loqui voluerimus, diuinum lumen, per oracula nobis prestitum, id est, per legem, ascendere debemus: sine quibus oraculis (vt Plato docet) de Deo minime loquendū est. Sicut Sol non videtur nisi per lumen suum (vt dixi) sic Deus non cognoscitur nisi Diuino lumine: & quatenus ipse per radium suum (vt Dionysius ait) sese nobis insinuauerit: iuxta illud psalmographi. In lumine tuo, videbimus lumen. de quo loquens Salomon ait. Delectabile est videre lumen: quoniam in lumine beamur, & verę sapientię compotes efficimur. Ad quod lumen & splendorem (secundum Zoroastrem) festinandum est. Et quale sit ille splendor declarat, dicens. Festina ad splendorem patris, vnde tibi demissus est animus. Qui pater à Iacobo dicitur pater luminum. à quo lumine, venit lux messiah illuminans omnē hominem. Ideò canit ecclesia. Lumen de lumine. Venit quoq; inde omnis anima, radius quidam Diuinitatis existens, quo .s. ad esse ideatum: quod lumen primū vocant Hebręi ensoph, siue corona suprema. Et ad dirigendū in hoc lumē, indigemus diuina luce legis nec mirū, si lux ista nobilissima multigena sit: cū & anima ipsius lucis sit radius (vt Trismegis-

C A B A L I S T A R V M

stus ait) in corde viuificet, in cerebro intel-
ligat, in oculis videat, & lux itaque optima
nota in patre luminum est vera lux: in filio
ipsius bonitatis exuberantia, & splendor illu-
strans. In spiritu sancto, ardens fulgor: in
Angelis, splendens intelligentia, profusum-
que gaudium. in homine, perlucidus ratic-
nis discursus: in cœlestibus, splendor visibi-
lis. in igne vitalis vigor. In perspicuis cor-
poribus, color. in opacis, virtus quædam
benefica, & generans: in centro verò, ca-
lor crucians & exestuans: adeò vt omnia lu-
cis beneficia persentiant. Demptis tenebris,
idest; Demonibus & damnatis, quibus op-
ponitur lux, tanquam tenebris sibi contra-
rijs. Vnde non ab re primi pullulantis Eccle-
siæ sapientissimi institutores, lumina iusse-
runt ad mortuorum cadauera accendi: à qui-
bus non amoueantur, quousque perfectis sa-
cris sacræ terræ condantur. publicasque ora-
tiones, & psalmodias, accenso lumine, fieri
docuerunt: quod & Deus, cui sacra ipsa ex-
hibentur, exquirat scilicet vt omnia sacrificia
igne offerantur. & in altari semper, qui lu-
cet, ardeat. Lux igitur inimicatur Dæmoni,
secundum saluatore, vi quadam hausta ab eo,
qui dixit. Ego sum lux mundi. Dicit igitur
conclusio. (qui sciet proprietatem chossec)
חשך significat tenebram, & caliginem. Vn-
de

dech
tus e
חשך
chaf
les.
etern
mal
alios
quod
ambu
nem f
licam
חשך
rum
gris
cipi
imm
diuin
princ
ab eo
biles
prince
xi) lan
ualens
belle d
bris, n
rum a
gine su
obscu

de chasac חשך significat caligauit, obscuratus est, obtenebratus est, inde macfach, מחשך, id est, obscuritas. In constructione chaschim חשכים, id est, obscuri, ignobiles. Similiter, Laiela לילה significat noctem, à quo descendit lilit לילית, idem, animal siluestre, lamia, furia, aut secundum alios, auis quæ de nocte clamat. Alij putant quòd sit animal quod in tenebris noctis obambulat. Magistri etiam sic vocant Dæmonem familiarem, lares, laruas, & melancholicam apparitionem, cæteraque spectra. Lais ליש etiam significat leonem magnum multorum annorum. Translator noster vertit, tigris. Hæc omnia significata competunt principi tenebrarum: est enim ipse in tenebris, immo ipsa tenebra & caligo, priuata illa luce diuina, quæ tenebras expellit dempto illo principe tenebrarum & sequacibus suis: qui ab eo obscurati sunt, obtenebrati, & ignobiles facti. Factus est etiam ipse tenebrarum princeps, nox, animal siluestre. Leo (vt dixi) lamia, furia, & auis nocturna, non præualens sufferre lucis splendorem: ideò per belle dicuntur: animal ambulans in tenebris, non valens diei aura frui. Ideo multorum annorum Leo dici potest, cum ab origine sui esse cœperit animal nocturnum, & obscurum. Dicit igitur conclusio. (qui scie-

O 2

sit pro-

C A B A L I S T A R V M

rit proprietatem chosch) id est, tenebrarū :
 quomodo scilicet contrariantur luci (& laie-
 la) id est, noctis (quod est secretum tenebra-
 rum) ambo enim termini isti tenebram si-
 gnificant, quæ luci opponitur (sciet cur ma-
 li, &c.) quia noluerunt lucem illam admitte-
 re : ideò (vt inquit Iob) rebelles lumini fue-
 runt : & tenebræ affecti. Quorum caput in re-
 bellione illa princeps tenebrarum dictus, &
 factus est. Ad cuius stipendium accedunt
 omnes obtenebrati : qui lucem illam, om-
 nem hominem illuminantem, suscipere negli-
 gunt : qui enim male agit, odit lucem, testi-
 monio Ioannis. nec tamen sunt penitus ab
 illa luce semoti : adhuc enim beneficium lu-
 cis suscipiunt, quo viuunt. Duo enim præ-
 cipua emolumenta habemus à luce : alterum
 est vita, qua viuimus : alterum lux, vel lu-
 men, quo possit ipsa videri. Qui igitur in
 tenebris sunt, viuunt, & non cognoscunt :
 in tenebris enim lux remanet, vt platonici
 dicunt. Sicut frigus se habet ad calorem, &
 albedo ad nigredinem : sic tenebræ ad lumen :
 sed in nigredine est exiguum album : in fri-
 gore paruus calor : sic etiam in tenebris est
 modicum lumen : quo viuunt : & non quo
 intelligant : & ita sunt Demones : quare cum
 tenebra conueniunt.

Licet

*Licet
 tamen
 sterium
 2, 3,
 tuor p
 8, &
 ria, qu
 Orde
 ad intra
 Ioannes
 præside
 lestis : q
 rant, &
 gna ite
 porta a
 sus : cæ
 uenium
 fluunt
 decim o
 & suau
 suscipiur
 cant. Men
 quos dixi
 inferiorib
 tibus. pro
 ordinem.
 lucis. nota
 bis imagin
 nem : sed i*

*Licet fiat multiplex coordinatio currum: ^{xxij}
tamen quatenus attinet ad philateriorum my-
sterium duo sunt currus ordinandi, ita ut ex.
2, 3, 4, & 5. fiat unus currus. & sunt qua-
tuor philateria: quæ induit nau. Et ex 6, 7,
8, & 9. fit secundus currus. Et sunt philate-
ria, quæ induit ultima he.*

Ordo sephiroth variè disponitur, prout
ad intra, & ad extra operari habeant: vnde
Ioannes in Apoc. scribit duodecim Angelos
præsidere duodecim portis illius ciuitatis cœ-
lestis: qui summo, & indefesso concentu gi-
rant, & influunt in portas illas: quæ sunt si-
gna itelliferi cœli. quorum capricornus est
porta ascensus præcipua: & cancer descen-
sus: cætera verò cum alterutro illorum con-
ueniunt. In hæc autem signa girantes in-
fluunt multigeni Angeli: sub eis tamen duo-
decim ordinati, eum influxum multiplicem,
& suauissimum: quem à Diuino nomine
suscipiunt, duodecies reuoluto, communi-
cant. Meminit etiam Io. de septem spiritibus,
quos dixit præsidere septem planetis .i. septē
inferioribus dimensionibus, nobiscum agen-
tibus. prout autem operantur, alium habent
ordinem. de quibus omnibus super porta
lucis. notandum est tamen, quod Deus in no-
bis imaginem suam posuit, non similitudi-
nem: sed illam in libero nostro arbitrio, &

C A B A L I S T A R V M

voluntate relinquens: vt, qui velint, illam possit acquirere: ideo 613. praecepta dedit Deus, vt per illorum obseruantiam, possint talem acquirere similitudinem, & similes Deo fieri. Inter quæ praecepta vnum extabat, videlicet, quod illi qui orare volebant, habere tenebantur appensa in brachio philateria, vt similes redderentur archetypo: in quo sunt hæc philateria, sephirot nominata, sicut pater in arbore dicta Ilan. De hisce locutus est Christus, quando dixit. Dilatant philateria. Sicut igitur sacerdotes Christiani, sacra celebraturi, induunt se planetas, crucem habentes, ad significandum, quod passionis, & crucis Christi memoriam facimus: ita (vt habetur Exodi 28.) sacerdos summus cum vellet in sanctorum sancta orare, habebat in choszech, quod est superhumerales, duos lapides: in quibus sculpta erant duodecim nomina, duodecim tribuum, sex pro quolibet lapide: in ephod autem anteriori in parte erant in quadro duodecim lapides: in quibus duodecim nomina erant duodecim patriarcharum. In clamidis fibrijs erant septuaginta duo tintinabula, & septuaginta duo mala punica, quæ designabant septuaginta duas nationes, & linguas. quæ in turris Babel ædificio exortæ fuerunt. Et, hæc, signum erant summo sacerdoti, vt primo sacrifici-

crificiur
duodeci
deinde
offerre
pulum
pter del
oratio a
bat, &
multotie
bant. H
lapides
tinabula
cius mo
de plan
fæ sunt
etorum
bis ex
ad eun
per sen
Christu
dis mira
tet in aqu
uertit: q
formam
non quia
nisi mate
Mundum
nis: omni
quoque v

crificium pro suo populo, signato in illis duodecim lapidibus, in pectore existentibus: deinde pro septuaginta duabus nationibus offerre debebat. Et, si casu contigisset, populum Israelis non fuisse benemeritum propter delicta illius influxus: hoc stante, talis oratio ad septuaginta duas nationes transibat, & illis proficiebat. Et hoc est, quod multoties nationes contra Israelem præualebant. Habebat igitur summus sacerdos hos lapides supradictos, ac mala punica, & tintinabula: ut magis memor fieret, & efficacius moueretur ad orandum pro illis, ut dixi de planetis crucem habentibus: ideo permixtae sunt imagines crucifixi, & aliorum sanctorum, ut eorum merita, & beneficia, nobis exhibita, memorentur, & ut cor nostrum ad eum eleuetur: quia valde congruum est, per sensibilia spiritui opem ferre. & factum Christus hæc nos docuit: qui in perpetrando miraculis, naturæ auxilium adhibuit: patet in aqua, quam in conuiuio in vinum conuertit: quia disposita erat illa materia ad eam formam suscipiendum. Hoc fecit Christus, non quia non poterat producere vinum, nisi materia aquæ præsupposita: sed cum Mundum fecerit ex nihilo (iuxta illud Ioannis: omnia per ipsum facta sunt) potuisset quoque vinum sine aqua facere. Fecit igitur

id, vt innueret (quod & alibi fecit) quòd ipse nature author medijs vel causis nature semper vtitur : quousq; natura ipsi suffragatur. Hinc & ad informandos oculos ceci nati accepit puluerem conficiens lutum : ex quo & totum primum corpus humanum confectum est. Sic & in cibo & potu Diuino nobis præbendo accepit panem & vinum. Vnde docemur non esse quærenda miracula, ubi natura suffragari potest : quia id est abuti diuina virtute : & curiositati vel gloriæ vanæ cedere : qui miracula absque necessitate appetit. Et, ideo iussit Christus hydrias illas repleri aqua, quia vt diximus, aqua est materia vino proxima. nam vinum, nihil aliud est, quàm aqua per vitem distillata : Vnde in iam dispositam materiam forma introducta fuit, sine multa elongatione à progressu naturali. Sunt tamen alia sacramenta inclusa, quæ pro nunc relinquo. In altaris item sacramento apponitur aqua vino : quæ facile in ipsum transmutatur : & vinum in sanguinem : & hostia panis facile formam carnis assumit. Ad propositum conclusionis : Dicit auctor, quod vau est arbor vitæ. ideò, qui vult fructus arboris huius assequi vitæ, gratiam videlicet, & gloriam : portare debet philateria. Sunt. n. in hac arbore vau tipheret, omnium aliarum
sephiroth

sephiroth inf
ta secundæ
binah, qua
his quatuor
rum quæ in
tur. ideò po
tes auxilium
dimensionib
mensiones c
te Domine
qui est vitæ
riores dime
Et si Christi
boni & ma
à patre. Sic
transit à se
superno in
nariam hab
moria sæcu
duxit in arbo
tinuè irrigat
videlicet ipsu
tis. Sicut Do
prophetæ. Eg
per genuit, &
admodum sol
producit radi
bor, quæ Chri
est Diuina esse

sephirot influxus, superiorum videlicet, ut puta secundæ enumerationis chocmah, tertiæ binah, quartæ gedulah, quintæ gheburæ. Ex his quatuor vnus fit currus, quatuor rotarum quæ in vau arbore vitæ tipheret contine-
tur. ideò periti hac in scientia Iudei, cupientes auxilium ab illis quatuor prænominatis dimensionibus, ponebant quatuor illas dimensiones coram se, & dicebant. Rogamus te Domine Deus, ut per vau (id est, melsiam, qui est vitæ arbor, in quem quatuor illæ superiores dimensiones influunt) ut nos exaudias. Et si Christus fit arbor vitæ, & arbor scientiæ boni & mali, habuit nihilominus doctrinam à patre. Sicut enim arbor omnem vim suam transit à semine, confota & irrigata terra à superno influxu: sic Christus virtutem seminariam habuit à patre. Ipse enim pater memoria fecunda dictus, semē aut germen produxit in arbore illa, quæ irrigata fuit, & continuè irrigatur ab influxu superiori, patris videlicet ipsum filium continuè producentis. Sicut Doctores sanè exponunt dictum prophetæ. Ego hodie genui te. nā pater semper genuit, & quotidie generat filium. Quēadmodum sol semper produxit, & continuè producit radios suos. Fouetur autem hæc arbor, quæ Christus est, in terra viuentium: quæ est Diuina essentia, ei à patre communicata,
ut bene

C A B A L I S T A R V M

ut benè sapientes exponunt illud Christi. Quod dedit mihi pater, maius est omnibus, id est, diuina essentia. Et dicitur hæc arbor sita in medio paradisi: quia Christus est persona media inter patrem & spiritum sanctum. Et etiam (ut dicunt secretiores theologi) quia in archetypo est quoddam spacium immensum habens dextrum gratiæ, & sinistrum iustitiæ: in medio autem est arbor vitæ, vitam præbens: & arbor scientiæ boni & mali. Quæ arbores idem sunt, diuersis tamen vocabulis propter varios effectus nominatæ. nam Christus in eo, quòd continebat verbum omnia viuificans, sese vitam & panem vitæ nominauit. in eo autem, quòd se omnium iudicem declarauit, fuit arbor scientiæ boni & mali. nec enim scit bene iudicare, qui non nouit bonum à malo dignoscere. Ut igitur Christus apertè innueret se tenere hunc locum medium, nasci voluit in medio animalium: disputare in medio doctorum: versari in medio discipulorum: mori in medio latronum: & tandem iudicaturus omnes stabit in medio bonorum & malorum: ut unicuique tribuat quod suum est. Ideo dixit oraculum Gabrielis. Regnabit scilicet Iesus, in domo Iahacob in æternum. Iahacob enim in archetypo, siue in supernis mansionibus medium tenet inter Abraham,

D
braham, qui
stram posside
debet inter de
stitit: ut han
David oprans
dicebat. Resp
ri videlicet, nol
dicit Deus. R
id est, Christi
hominem. In
rotæ, videlicet
id est, fortitudo
nona quæ est
& pactum. E
ne Deus roga
iuues nos. &
te oculos, ut
dum promou
raris existens,
ge, apponendo
sephiroth præfig
ptenare eisdem
quasi dixerit: iu
inferiores, ut mi
dam tibi, quod p
rare significat, &
etiam per fimbria
bant, easq; dilata
seruatores influxu

braham, qui dextram tenet, Isahac, qui sinistram possidet. Ideo optimè iudex sedere debet inter dextram pietatis, & sinistram iustitiæ: vt hanc cum illa contemperet. Hinc David optans hoc auxilium, & influxum, dicebat. Respice in faciem Christi tui, futuri videlicet, nobis propitiaturi. Et in genesi, dicit Deus. Recordabor signi fœderis mei, id est, Christi: qui fœdus est inter Deum, & hominem. In secundo curru, quatuor sunt rotæ, videlicet sexta tipheret, septima nezach, id est, fortitudo: octaua hod, qui est decor. nona quæ est lesoth, id est, fundamentum, & pactum. Et in orando dicebant. Domine Deus rogamus te, vt per ista quatuor adiuues nos. & quatuor nomina ponebant ante oculos, vt magis, ac magis ad deuotè orandum promouerentur. Ideo Abraham in generis existens, adiurauit fidem cum illo Rege, apponendo septem agnas: quæ septem sephiroth præfigurabant. nam iurare, & septenare eisdem literis hebraicè scribuntur. quasi dixerit: iuro per septem dimensiones inferiores, vt mihi non influant, nisi reddam tibi, quod promiserò. Vnde iurare significat, & septenare. pharisæi etiam per fimbrias sephiroth hæc præsentabant, easq; dilatabant: vt se ostentarent obseruatores influxus illarum, & dignos tali fauore

C A B A L I S T A R V M

vore. quos Christus reprehendit, docens, quod magis efficimur digni influxu tali per munditiam cordis, quàm per extrinsecam simulationis apparentiam. Dicit conclusio. (Quæ induit he) he ה ultima litera Tetrag. est sigillum Malchut: in quam influxus illarum quatuor rotarum ultimarum, vel philateriorum, vel sephirot deuenit. frustratoria ergo non erant philateria in Iudeorum vestimentis. quæ quatuor ante, retro, à dextris, & à sinistris deferébantur: vt philateria illa, & fimbriæ, memoriæ eorum traderent diuina philateria, & vt ad ipsa fiducialiter recursum haberent.

Supra proprietatem pœnitentiæ non est utendum uerbo dixit.

Hebrei duo hæc vocabula, Diber דבר, & amar אמר, quorum significatum est, dixit, habent. patet Esaie, vbi habetur. Vaidaber Adonai le mose vagiomer elau. אל משה ויאמר אליו וידבר אלהים. vbi noster traductor habet. Et locutus est Dominus Moysi, dicens ad eum. Hoc verbum vagiomer ad malchut refertur: vaidaber verò ad tipheret. Et, sicut vitam in planetis ad Solem influere attinet, & illam exequi ad Lunam: quia superioris fauore mouetur fauor, & inferioris: Sic in Diuinis, fauore Solis tipheret mouetur & Lunæ Malchut. & omnes dimensiones Diuinæ suum habent effectum ab illo. peccatorum

D O G
rum autem remissi
suprema cheter, in
quadoq; à filio cho
spiritu sancto. de fi
gdalene. Remittunt
ritu sancto item, qu
spiritum sanctum. c
ta, &c. De patre dic
har) quod, si qui
presentiam adire, i
tiam consequetur
orate, dicit. Cum
ster. Paulus item
rum patrem, &
Si ergo cheter pa
tere, & quando
in ueniam impetr
bemus vti verb
quod filio comp
dicens. id est, vai
attribuitur, quia
accedendum. pr
uinis, Hebræi a
mam: & Christu
quo primo eman
chochmah, & à r
ab utroque spiritu
nerans prius est ill
pater prior est ceter

rum autem remissio quandoq; fit à corona
suprema cheter , immediate , patre vocata :
quãdoq; à filio chocmah : nonnunq̃ à binah
spiritu sancto. de filio patet, quando dixit Ma
gdalenę. Remittuntur tibi peccata tua. de spi
ritu sancto item, quando idem dixit. Accipite
spiritum sanctum. quorum remiseritis pecca
ta, &c. De patre dicunt Hebręi (maximè Zo
har) quod , si quis posset immediate patris
pręsentiam adire, ilico absq; alio medio gra
tiam consequeretur. ideo Christus , docens
orare, dicit. Cum oraueritis, dicite pater no
ster . Paulus item vocat illum misericordia
rum patrem , & totius consolationis Deum .
Si ergo cheter pater potest immediate remit
tere , & quandoq; remittit, sequitur , quòd
in uenię impetratione pro peccatis , non de
bemus uti verbo , dixit, scilicet vaidaber ,
quod filio competit : nec uti debemus illud,
dicens . id est, vaiomer , quod spiritui sancto
attribuitur , quia ad patrem immediate est
accedendum . primam mensuram in Di
uinis , Hebręi appellant coronam supre
mam : & Christus illam patrem vocat . à
quo primo emanat filius , qui ab Hebręis
chocmah , & à nobis sapientia dicitur . &
ab utroque spiritus producitur. Et omne ge
nerans prius est illa genitura fœcundus : ideo
pater prior est cęteris personis . Qui filius in
fonte

C A B A L I S T A R V M

fonte illo supremo paterno existens tanquam idea & principium pullulatum, nunquam ab unitate recedit. Vnde Christus volens explicare illas sanctissimas personas producentes & productas: non aliter expressit nisi per relationes quasdam, vocans patrem, filium, & spiritum sanctum. pari modo, & in omnibus quæ agit nobiscum: sortitur aliquod nomen relatiuum: per quod opus quoque ipsius iudicetur. Dum enim Mundum fabricauit, sortitus est nomen fabricatoris, siue creatoris: & id respectu creaturæ productæ. Similiter, dum regit, & gubernat ipsum mundum, dicitur rector, & gubernator: ac per regimen & gubernationem coniungitur nobiscum: sicut & per creationem, quando creauit, aut produxit, sic denique semper reperies Deum agere, & coniungi nobiscum per relationes quasdam: quæ an sint reales, vel rationes vt disputatur à Theologis, non sit contentio ad præsens. Et dum etiam re ipsa, sese in nobis: non modo per gratiam, sed meliori modo diffunditur. Ex ista diffusione resultat relatio replentis ad repletum. Et non contentus Deus his, posuit etiam multiplicem trinitatem in rebus: vt cum eadem omnia simulachrum: aut vestigium Dei trini habeant, saltem in hoc: quia cuncta habent egressum, & principium à Deo,

D
à Deo, pro
quo process
nis est ipse
li eius quod
ra est prima
tam significa
rum & finis
in numeris,
mnium num
riorum; inn
& finis omn
igitur unicu
sus in multi
funditur in
scedit ab v
immo ex h
gens siue c
reddit. Et
ros, post qu
rium, & po
tes in denari
centenarium
centenarijs, c
git omnia in r
per aleph R.
tum salutis
& patri appro
Et ideo bene
nitentia, non

à Deo, progressumque ac finem in ipsum à quo processerunt. Quod principium & finis est ipse Deus pater sicut per literam sigilli eius quod dicitur aleph **Α** patet: quæ litera est prima in ordine literarum, & unitatem significat: quæ principium est numerorum & finis. ideò aleph **Α** mille significat in numeris, finem videlicet & terminum omnium numerorum, decadum, & centenariorum; innuens illud quod est principium, & finis omnium, esse penitus vnum. Deus igitur vnicus in seipso existit: & etiam diffusus in multigenas creaturas: sicut vnum diffunditur in omnes numeros, nunquam discedit ab unitate ipsi propria, & peculiari: immo ex hac unitate, omnia in vnum redigens siue colligens, temperata & concinna reddit. Et sicut vnum colligit omnes numeros, post quadratum primi numeri in denarium, & post tot denarios quot sunt unitates in denario, colligit ipsos denarios in vnum centenarium. Et denique enumeratis tot centenarijs, quot numeri, & denarij, colligit omnia in millenarium: quod significatur per aleph **Α**. Quod millenarium est obiectum salutis: quia est finis omnium vt dixi: & patri appropriatur, ratione sigilli sui aleph. Et ideo bene dicit conclusio: quod in penitentia, non debemur recurrere ad filium: nec ad

C A B A L I S T A R V M

nec ad spiritum sanctum : sed ad patrem , cui
attribuitur remissio peccatorum : cum sit
principalis fons *midah rachamin*. id est, mi-
sericordiæ puræ, iustitiæ seueræ nullatenus ad-
mixtæ , sine cuius remissione , nullatenus
peruenire possumus ad illud obiectum salu-
tis . Alijs in votis obtinendis ad alias dimen-
siones accessus haberi potest , secundum eo-
rum proprietates , vt satis declaravi in porta
lucis . Ad conclusionem (supra propieta-
tem pœnitentiæ) id est , qui vult delictorum
veniam (non est vtendum verbo dixit) . id
est , non est confugiendum ad filium , nec ad
spiritum sanctum primo , signatos , per vai-
daber , & vaiomer : quæ dicere significant.
Et, quoniam dicere Dei, est facere, & personæ
Diuinæ sunt, quæ operantur : operationes
enim suppositorum sunt : hinc est , quod
hec duo verba illas præsentant personas : ad
quas (vt iam diximus) pro delictorum ve-
nia confugiendum non est : potius enim ad
iudicandum aditæ sunt, quàm ad prorsus re-
mittendum : sed ad patrem, qui (teste Chri-
sto) neminem iudicat : sed omne iudicium
dedit filio , sicut decantat Ecclesia : inde ven-
turus est iudicare viuos & mortuos . De pa-
tre verò idem dicit . Venite benedicti patris
mei , &c. & alibi : pater vester pascit ea , &c.
Vidit illum pater suus , & misertus est , Luc.
Dimitte

Dimitte
ciunt Luc
pater me
stus de c
nec reliqu
erat cum p
alibi fatetu
mus. Vnde
fuit cum pa
sit volunta
ctus est. pa
si eum qui
de huiusm
Me derelict
exemplo o
perhibet
alteri dixi
omnia me
nisi derelict
tu suscepit
delicet nudi
geret. Vnde
vt innueret
tore pœniten
uertente. D
lo ante dixerat
sua sitientes
cur & ipse i
eum, dicens.

Dimitte pater illos, quia nesciunt, quid faciunt Luc. & Ioan. pater saluifica me. Idem. pater meus amat vos. Vnde loquens Christus de eo, ait. Qui me misit, mecum est, nec reliquit me solum. Quia vnum & idem erat cum patre in essentia. Sicut sæpe idem alibi fatetur, dicens. Ego & pater vnum sumus. Vnde etiam in quantum homo semper fuit cum patre, quia nunquam ab eius discessit voluntate: & ab ipso nunquam derelictus est. pater enim nullum derelinquit, nisi eum qui per mala opera ab eo recedit. Et de huiusmodi conqueritur ipse pater, dicens. Me dereliquerunt fontem aquæ viæ. Quod exemplo declaratur illius patris (vt Saluator perhibet) qui habebat duos filios, quorum alteri dixit. Fili mi semper mecum es, & omnia mea, tua sunt. nec alterum dereliquit, nisi derelictus ab eo: & redeuntem alacri vultu suscepit, donans ei stolam primam: vt videlicet nuditatem ex peccatis contractam tegeret. Vnde celebrari iussit eius aduentum: vt innueret gaudium, quod fit super peccatore pœnitentiam agente, & ad patrem reuertente. De quo gaudio ipse saluator paulo ante dixerat. Et Christus in prædicatione sua sitientes inuitabat ad hunc fontem: sicut & ipse in agonia positus cucurrit ad eum, dicens. pater si possibile est, transeat à

C A B A L I S T A R V M

me calix iste. Confugit Ionas ad mare istud superexcelsum, id est, ad aquas misericordiæ paternæ & gratiæ, quam procuravit Niniuitis. Ideo Christus in signum paternæ clementiæ, posuit initium salutis nostræ in aqua baptismali.

Cum dixit Iob. Qui facit pacem in excelsis suis, aquam intellexit australem, & ignem septentrionalem, & præfectos illorum: de quibus non est ultra dicendum.

Christus pro nobis vera hostia effectus est, holocaustum, sacrificium, peccatarium, culpatorium, & pacificorum oblatio. Hostia est effectus: quia Hostia est victima illa, quæ offertur, quando quis victoriam de hostibus defert: ita Christus, aggressus hostem humani generis, seipsum obtulit patri hostiam viuam, & victoriam reportauit. vnde Paulus ad Ephe. Christus dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis oblationem, & hostiam in odorem suauitatis, vt, nos, debellatis hostibus, eriperet ex eorum manibus. Fuit quoque Christus holocaustum, quod totum comburebatur: vel quia ascendens dicitur. Combustus fuit Christus igne amoris, & consumptus, & in spiritualem naturam transmutatus: propterea transfiguratus est ante
suos

suos discipulos, mutato passibili corpore obscuro, & graui, in corpus agile, lucidum, & impassibile. post factum holocaustum in cruce se ostendit gloriosum, ianuas penetrans clausas: ideo commodè dicitur ascendens. Et combustus ad modum ignis sursum ad patrem ascendit. Fuit etiam sacrificium oblatum pro peccato, quod hebraicè peccatarium dici potest. De quo Paulus ad Corinth. Qui non nouit peccatum pro nobis peccatarium se fecit. non peccatū, sicut nostra habet editio. Fuit insuper culpatorium, sacrificium videlicet oblatum pro culpa, vel pro errore, vt proprie loquamur: in quo à sacerdote, vel vncto peccante, & à turba offerebatur vitulus, à principe verò hircus: sed vulgaris anima capram offerebat, vel ouem. & sanguine intincto digito sacerdotis aspergebatur cornu altaris, partim ad ipsius basim fundebatur. vitulo enim hirco, & capra placabatur tribunal Diuinæ iustitiæ gheburah: cui omnia illa correspondent: Quæ etiam in homine significat partem illam in qua fomes est peccati. Et aspergebatur cornu altaris erecti ante ipsum tribunal sanguine ipsius animalis oblatti, ad placandas cœlestes virtutes, tribunali iustitiæ gheburah deditas: quæ sanguinem exquirunt ab hisce, qui secun-

C A B A L I S T A R V M

dum carnem peccant, & sanguinem, ut, secundum rectitudinem iustitiæ, quisque puniretur per ea, per quæ & peccauit. & hoc fiebat digito sacerdotis: qui tanquam mediator, interuenit ad placandum Deum cum homine peccante. Christus autem non solum sacerdos, & pontifex: sed etiam hircus, & vitulus, ouis, & agnus, & omnimodum sacrificium effectus, ipsemet sanguinem suum fundens in quolibet cornu altaris crucis, per amplius, & perfectius placauit æternum patrem, & tribunal iustitiæ Diuinæ gheburah, quàm fieret sanguine animalium: nec vacat à mysterio sanguis, qui fundebatur ad basim altaris in maiori quantitate, quàm is, quo aspergebatur cornu altaris: quia multò plus est sanguis, & meritum per effusum sanguinem acquisitum, qui superabundat, & reseruatur: quàm ille sanguis, vel meritum expositum ad cornu altaris digito veri sacerdotis in purificationem peccantis. Sanguis enim Christi, & meritum eius satis fuisset, ac est promilibus, & millenis millibus mundis. Maior igitur est pars, quæ reseruatur, quàm illa, quæ in nostram actuale expurgationem exponitur. Fuit etiam hostia pacificorum: unde Pau. pacificans per sanguinem crucis eius, siue quæ in cœlis, siue quæ in terris sunt. & **Iob.** qui facit pacem in excelsis, siue in sublimibus.

mibus. Hoc
cœli sunt in
Quamuis in
runt) comp
cœlo & mu
elementis
mare conā
non posser
ut in Gen.
demus n
quas sal
uiales, v
lignum
mentis
nume
& m
sublin
lo hab
cunq;
cit. E
ter eos
lauit. I
guinen
in terri
pacifico
to anti
ut loan
illa, de
serpo

mibus. Hoc potest intelligi de concordia, qua
cœli sunt incorruptibiles, & indefectibiles.
Quamuis ipsi ex aqua & igne (vt Hebræi asse-
runt) compositi sunt. Licet Philo in libro de
cœlo & mundo, contendat cœlos non esse ex
elementis compositos. Quod nonnulli affir-
mare conātur, dicentes: quòd si aquei essent,
non possent diuidere inter aquam & aquam.
vt in Gen. habetur. puerilia sunt hæc. nam vi-
demus naues, & scaphas diuidere inter a-
quas salvas, per quas natant, & aquas flu-
uiales, vel vinum, quod continent, & tamen
lignum compositum est ex aqua, & alijs ele-
mentis. Sunt etiam ligati sublimes cœli suis
numeris. vt ad inuicem conueniant in esse
& motu, & in influxu circa inferiora. per
sublimia intelliguntur etiam Angeli in cœ-
lo habitantes, cum alijs habitatoribus, qui-
cunq; sint: quos primo Deus concordēs effe-
cit. Et, si aliqua perturbatio, & dissidium in-
ter eos ortum est, Redemptor ipsos reconci-
liauit. Iuxta illud Apostoli. pacificans per san-
guinem crucis eius: siue quę in cœlis, siue quę
in terris sunt. Christus enim factus Rex
pacificus subuexit pacem in cœlum, fuga-
to antiquo hoste, & perturbatore Diabolo:
vt Ioannes narrat. Et est etiam sermo de pace
illa, de qua Isaias loquitur, dicens. Et requie-
scet populus meus in pulchritudine pacis, in

C A B A L I S T A R V M

tabernaculis fiducię, & in requie opulenta. Habitant enim beati debellatis hostibus pulchra victoria, in tabernaculis fiducię, ipsis elongatis, & firmato magno chaos inter ipsos, & in requie opulenta, expoliatis hostibus. iuxta illud Apostoli. Expolians principatus & potestates. Secundum vero Cabalistas. Facit pacem in excelsis, id est, in dimensionibus Diuinis. nam in ipsis, est aqua misericordię ghedulah cheset à dextris: & est ignis iustitię gheburah à sinistris: iuxta quem ritum tollatis hædum, qui ad sinistram dicitur collocandus, & agnus ad dexteram: vnde innuitur, quòd Christus per illa duo animalia figuratus, medium tenet, de vtroque latere participans. Vnde Ioann. Christus venit non in aqua solum; sed in aqua, & sanguine, regnans in domo Iahacob media inter Abraham & Isahac, id est, in tipheret media inter ghedulah & ghebura. In quo completum est illud Dauitici oraculi: Misericordia, & veritas obuiauerunt sibi: iustitia, & pax osculatę sunt. Iustitia enim & veritas cum hædo in latere sinistro archetypi gheburah collocantur; misericordia autem, & pax cum agno in dextera ghedulah: medium verò locum tenet mediator Christus Iesus: nam hæc omnia in Christo fuisse necesse est. vt omnis virtus, omne meritum, & omnis gratia con-

tia cont
ri parad
ra. Vn
aduent
ratio ha
gnum,
Jonas fu
bus noc
terrę.
typum
omissi
rum:
xit in
mont
rum:
fertu
& tre
ticina
tame
tore
modo
est red
plific
וְיִשְׁמַח
simplic
catione
ta per
te, &
gura

tia contineantur, à quo tanquam à fonte veri paradisi deliciarum irrigetur vniuersa terra. Vnde petentibus Iudæis verum signum aduentus Melsiæ, respondit Christus. Generatio hæc, signum quærit, & non dabitur ei signum, nisi signû Ionæ prophetæ. Quia sicut Ionas fuit in ventre cæti tribus diebus, & tribus noctibus: sic erit filius hominis in corde terræ. Ionas (purus homo, prout poterat) typum elegantissimum gessit. ideo alijs omisis, in quibus celebrata est trinitas dierum: Ionam solummodo exposuit, & adduxit in signum. profecti enim filij Israel de monte Ephraim perrexerunt viam trium dierum: & ambulauerunt tribus diebus per desertum Ethan. Stetitq; Daniel in lacu leonû, & tres pueri in fornace: Ioseph in carcere, vaticinans per trinum dierum numerum: Hæc tamen signa nusquam adducuntur à saluatore in exemplum, & typum: sed solummodo Ionas: quia in eo solo celebratus est redemptionis progressus. Quem vt exemplificemus, exordiemur à nomine, Iona יונה enim columba interpretatur: animal simplicissimum, quod offerebatur in purificatione mulieris maledictę, & condemnatę per peccatum originale, vt cum dolore, & immunditia pareret. Ideo apte figurat Christum innocentem, & mansue-

C A B A L I S T A R V M

tum, oblatum in oblationem, & purificationem omnium inquinamentorum, quæ contraximus per peccatum. Ionæ præceperat Deus, ut prædicaret Niniuitis errantibus. Et Christo præcepit pater, ut prædicaret & redimeret totum mundum deperditum. Timuit Ionas subire onus impositum, & fugere satagebat. & filius Dei cœpit tædere, & pauere, fugamque procurare ad patrem, dicens. Pater si possibile est, transeat à me calix iste. Confugit Ionas ad mare archetypum, ad aquas videlicet misericordiæ, & gratiæ, quas procurauit Niniuitis. confugit & Christus ad aquas salutis omnes inuitans ad illas. Orta est tempestas in mari ex fuga Ionæ aut ex impetrata venia pro Niniuitis: facta contentione ante tribunal iustitiæ Diuinæ: quæ volebat permittere ut scelera Niniuitarum impunita transfirent. Orta pari modo, & excitata est procella in cœlo, & in mundo: quia non patiebatur idem tribunal, ut liberaretur humanum genus, sola intercessione Redemptoris, absque condigna pœnitentia scelerum suorum. Factum est (inquit Ioannes) prælum magnum in cœlo, non solum ex rebellione draconis, & satellitum suorum: sed etiam: quia nolebant pati, ut humanum genus redimeretur, maxime

ximè
enim
rent h
tulit
cens.
fabit
me ver
mari t
fascita
quoru
Christ
tatum
actoru
poter
Filius
mem
quæ
sunt
ne ha
dum
me. S
Euang
cem pa
paterne
lum, c
quæ ag
tunc ip
mea, f
uit, off

ximè absque condigna pœna . Quærebat enim à Deo escam sibi , vt scilicet deuorarent humanum genus iuxta flagitia . Obtulit sese Ionas passurum pro Niniuitis , dicens . Tollite me & mittite in mare , & cessabit mare à vobis : scio enim quod propter me venit hæc tempestas : at ego non renuo mari tradi : ad quietandos hos tumultus suscitatos contra peccata Niniuitarum : pro quorum venia sum deprecatus . pari modo Christus videns totum Dei tribunal agitatum : atque expectans vindictam maleactorum à genere humano : & quod non poterat stante iustitia mitigari : dixit ipse Filius Dei : Ecce ego , mittite in hoc mare memet paratum suscipere omnem pœnam , quæ omnibus debetur transgressoribus , qui sunt in hoc mundano mari . De oblatione hac facta ab antiquo loquutus est Esaias : dum in eius persona dixit . Ecce ego , mitte me . Sed de eadem facto exhibitu habemus in Euangelio : quando ipsi timenti bibere calicem passionis , semper tamen parato obedire paternæ iussioni : misit pater æternus Angelum , qui confortaret eum : & exponeret quæ agitabantur à tribunali Diuino . nam tunc ipse , sicut antea dixerat patri , non mea , sed tua voluntas fiat : opere compleuit , offerens se (vt vaticinatus est Esaias)
quia

C A B A L I S T A R V M

quia ipsemet voluit. Et tunc suscepit iniquitates omnium nostrum: quas pater posuit super eum. Tuncq; portauit omnes dolores nostros, qui tot, & tanti fuere, vt clameret Ieremias: Magna & velut mare contritio tua. Christus igitur harum fuit duarum dimensionum pacificator. quæ ratione effectuum contrariæ censentur. pacem fecit, hæc duas in se dimensiones concludendo, & earum effectus: quia pacificans inter dissidentes interponere se debet: ita Christi domus tipheret in medio ponitur supradictarum duarum enumerationum. pacificauit ergo Christus, per sanguinem suum, quæ in cœlis sunt: quæ igitur restabant in cœlo pacificanda Christi sanguine? nisi intelligamus de patre æterno, & de cœlestibus omnibus numinibus, nobis pacificatis: quando Christus, soluens pro nobis debitum in passionem, patri nos reconciliauit: qui in transgressione peccati prouocatus fuerat Adæ. Aliam fecit Christus concordiam. nam septuaginta duo principes, septuaginta duarum nationum Aquilonares, erant à gheburra, contrarij Israeli populo tipheret meridionali: & illæ septuaginta duæ nationes idola adorabant: Israel solus vnus Dei veri cultum habebat: venit Christus, lapis angularis, qui fecit vtraque vnum. nam idolorum cultu-

culturam a
ratur. Vnde
stum oracu
quod Chr
rum, sicut
fuero à ter
me, id est,
ergo pacific
nulli cœlos
nam adora
tet in idolo
Idem es
ac si dixis
Sicut
fontibus
tibus, ha
modo su
quibus
quam ex
Inter hæc
una quoq;
candas sac
tum habet
braorum le
Chaldaicè
commenda
sus, prima
maiestatem
quia omne

culturam abstulit: & vnus solus Deus adoratur. Vnde Plutarchus, dicit. post Christum oracula filuere. Porphyrius item dicit, quòd Christus abstulit fortitudinem Deorum, sicut promiserat Christus. Si exaltatus fuero à terra in crucem, omnia traham ad me, id est, ad culturam vnius Dei. Dicit ergo pacificans siue quæ in cælis: quia nonnulli cælos planetas, videlicet, solem, & Lunam adorabant: siue quæ in terris sunt, patet in idolorum adoratione.

Idem est bresit, id est, in principio creauit, ac si dixisset, in sapientia creauit.

Sicut enim purior aqua semper ex ipsis fontibus est, quàm si ex lacunis, inde deriuantibus, hauriatur: ita semper puriora quodam modo sunt, quæ ex ipsis primis linguis, in quibus Dei oracula fuere nobis tradita, tanquam ex limpidissimis fontibus hauriuntur. Inter hasce autem linguas cum Chaldaica una quoq; sit, quæ ad intelligendas, ac explicandas sacras literas ualde magnum momentum habet: hinc est, quòd multi uiri periti Hebræorum lege Hebraicam, Hebraicè notatā, Chaldaicè traduxerunt. Et huiusmodi labor commendatissimus esse debet multis de causis. prima est ipsa antiquitas, quæ certe rebus maiestatem non paruam addit. alia causa est, quia omnes ferè loci in Biblia Hebraica obscu-

C A B A L I S T A R V M

obscuritatem, & difficultatis habent: in paraphrasi Chaldaica omni obscuritate sub-
blata pulchrè explicantur: maximè, vbi sunt
vaticinia de regno Christi: vbicunq; enim in
veritate hebraica, recto nomine, de Christo
agitur, ibi semper expressum Messiae nomen
ponitur. Tertia causa est auctoritas: nam Iu-
dæi non minorem adhibent fidem Chaldeo,
quam Hebræo textui. & huius targum (siue
iraductio, siue paraphrastes) Chaldaeus est
quadruplex: vnus est Onkelos, cui transla-
tio pentateuchum adscribitur: qui filius fuit
sororis Titi Imperatoris: non qui post tem-
pli deuastationem secundi eum scripsit:
alterum verum conscripsit Jonathan Vzie-
lis filius, qui ante deuastationem templi
scripsit: tam & si sunt, qui velint vtrun-
que totam linguam in Chaldaicam, Bi-
bliam transtulisse. Galatinus de Ionatha
prædicto verba faciens, mouet hæc, dicens.
Ionatha Vzielis filius, Hillelisque auditor,
atque Simeonis iusti: qui Christum infantu-
lum in brachijs suscepit, condiscipulus, totum
vetus instrumentum in Chaldeam vertit lin-
guam atque exposuit, vt eius æditio non
tam interpretatio, quàm glossa videatur ac ex-
positio: quam Iudæi targum, id est, trans-
lationem nuncupant. & quotiescunq; ali-
quid ambiguum, vel difficile intellectu in
textu

D
textu Biblię
translationem
xerunt magi
æditioni, &
aut quodcum
chartam vola
chartæ lesion
Onkelos sic se
dubio Bibliā I
dixi) transtul
reuchum tar
eam non vid
semel vidi: c
ea verò, q
bera, id est
Hinc etiam
dæum vertit
expositio, qu
chū, vix alibi
Iudæos est, q̄ i
nathe, quod et
ca quoq; scit, l
scripta sit eleme
putant Onkelu
camus: & Iona
nonnulla nomi
dicitur, donū D
nam Iah idem e
est, dedit: hinc

textu Biblię inuenitur, semper ad eandem translationem recurrunt. vnde de eodem, dixerunt magistri, quòd in hora, qua eidem æditioni, & expositioni vacabant, si musca, aut quodcunq; volatile super eum vel super chartam volasset, illico absque vlla eius vel chartæ læsione cœlitus comburebatur. De Onkelos sic scribit paulò post. Totam procul dubio Bibliã Ionathas in Chaldæum (vt prædixi) transtulit : sed eius translatio in pentateuchum rarissima est : idcirco ab alijs, qui eam non viderunt, negatur. ego verò ipsam semel vidi : quæ sic incipit. Min vela bera. ea verò, quæ Onkelosem, sic. Bekadmin bera, id est, in antiquis, vel per antiqua. Hinc etiam Onkelos totam Bibliam in Chaldæum vertit, atq; exposuit. cuius editio, atq; expositio, quanuis nunc, præterq̃ in pentateuchū, vix alibi reperiatur : nō minoris tñ apud Iudeos est, q̃ illa : de qua nunc meminimus Ionathę, quod ēt targū appellant, quod Chaldaica quoq; scit, sicut illa : licet utraq; hebraicis scripta sit elementis. hætenus ille. Quidā verò putant Onkelum fuisse, quē nos Aquilā vocamus : & Ionathā, Theodotionē fuisse, q̃ fit nonnulla nominū affinitate. Theodotiō grecè dicitur, donū Dei. Idem Jonathan hebraicè : nam Iah idem est, quod Deus, & nathan, id est, dedit : hinc Jonathan, id est, Deus dedit,

vel

C A B A L I S T A R V M

uel Dei donum. Sed hæc per coniecturam
(ut opinor) à quibusdam dicuntur. Alius
est Targum, compilatus à Rabbi Ioseph: alius
compilatus à congregatione Hierosolymita-
na: & Targum dicitur Hierosolymitanus, &
sic incipit. De chocmah bresit bara, id est, in
sapientia Deus creauit, &c. quod confirmans
Dauid, dicit. Omnia in sapientia fecisti domi-
ne. unde nota, quòd non tantùm catholici, uel
christiani omnes conueniunt in idearum po-
sitione: uerum etiam & externi sapientes.
Zeno antiquus philosophus Deum prædicat
naturę principem, & dispositorem: quem lo-
gon. i. uerbum nominat: quod est suiipsius
intelligentia, & rerum faciendarum, & con-
sequenter idea. Mercurius in pimand. ait.
Mens Deus utriusq; sexus fœcunditate ple-
nissimus, vita, & lux uerbo suo mentem alte-
ram opificem peperit. Qui quidem Deus,
ignis, atq; spiritus septem deinceps fabrica-
uit gubernatores, qui circulis mundum sen-
sibilem complectuntur: eorumq; dispositio,
fatum vocatur. connexuit inde Dei uerbum
ex elementis Dei, Deorum tendentibus pu-
rum naturę artificium, menti q; opifici uni-
tum, consubstantialiale erat. Ecce quàm cla-
rè docet omnia præfuisse in illa fœcundissi-
ma Dei mente, aut intelligentia, quam
uerbum appellat: iuxta Ioannis doctrinam.

Mens

Mens au-
sona, f-
ci ment
fabricat
ptem m
separati
fabricæ,
qui sept
Thobiam
qui infer
cherer iu
do uerbu
ciendaru
fabricatu
opifice u
siue sapi
& unita
& coron
sam sapie
deducit,
cherer m
uerbo, ta
intelligent
bum eius:
de Paulus C
creature. in
lo, & in te
res, in ipso
redem uni

Mens autem, quam peperit, altera est persona, sed eadem essentia. In qua pifici mente, id est, verbo producto, omnia fabricatus est. primum fabricati sunt septem mentes: qui sunt septem intellectus separati. & Cabalistæ uocant septem dies fabricæ, siue septem inferiores sephiroth. qui septem secundum Ioannem in Apoc. & Thobiam, semper sunt in conspectu Dei: qui inferiora exequuntur, quæ supremus cheter iubet. postea loquitur clarè, quomodo uerbum Dei (id est, excogitatio rerum faciendarum, aut in quo est ipsa excogitatio) fabricatum sit hunc mundum, cum primo opifice uniendum. Et sicut ipsum uerbum, siue sapientia chocmah est consubstantialis, & unita primo, id est, cheter patri summo, & coronæ supremæ: sic omnia, quæ per ipsam sapientiam fabricata sunt, ad unionem deducit, sunt igitur ideæ in summi archetypi cheter mente chocmah, siue sapientia, siue uerbo, tanquam rerum causæ. Sed quid est intelligentia Dei causatiua rerum, nisi uerbum eius: per quod facta sunt omnia? unde Paulus Colos. ipse est primogenitus omnis creaturæ. in quo condita sunt uniuersa in cælo, & in terra: idque per rationes exemplares, in ipso existentes. quem constituit hæredem uniuersorum, per quem fecit & secula

V M
coniecturam
ntur. Alius
Ioseph: alius
erololymita-
ymitanus, &
ara, id est, in
confirmant
fecisti domi
catholici, uel
idearum po
i sapientes,
m pradicat
n: quem lo-
est suipius
m, & con-
mand, ait.
ditate ple-
ntem alte-
em Deus,
s fabrica-
lum sen-
positio,
erbum
us pu-
ci vni-
m cla-
ndissi-
quam
rinam,
Mens

C A B A L I S T A R V M

cula . Vnde Solomon de hac sapientia loquens , ait . Quando præparabat cœlos aderam , quando statuto suo , & gyro uallabat abyssum . omnia uidelicet , formans , & in omnibus imprimens suis mensuris , & ordine . vnde sequitur . Quando æthera firmabat sursum , & firmaret fontes aquarum , & poneret aquis statutum , ne transirent fines suos . Cunque ordinaret fundamenta terræ , eram apud eum Amon **יֹנָן** : quod magister in qualibet arte , aut artifex , & figurans interpretatur . Ecce quàm clare profitetur in sapientia Diuina esse artificium , quo cuncta formarentur : Et illud est exemplar , & idea rerum faciendarum . Rectè igitur transtulit Targum Hierosolymitanum . Bechocmah bara , id est , vi sapientia Deus mundum creauit .

Quod dixit onkelos Chaldaeus Becadmin , id est , cum æternis , vel per æterna , triginta duas vias sapientiæ intellexit .

Aristoteles rerum omnium causas perscrutatus , quatuor tantummodo reperit omnibus iam communes materiam , formam , & efficientem , & finem . Quarum tres , satis copiose describit : sed de causa agente in particulari , aut parum , aut nihil reſerauit , hoc tantum dicens . Quoniam Deus , & natura in huiusmodi operatur . Sed quo influxu , quibus in-

bus instru
nullatenu
deprehen
mundum
aliena , &
genijs silen
liori docto
simè (in de
bus profan
Tria enim
nunt , terra
verò non
veluti glut
ctentem .
teras alpha
emes . Et
rijs (quas
per septem
in propria
reperiuntur
luerunt , qu
bifariaz produ
& fortius pro
torum . Qua
gad **גד** , ca
duodecim lita
semper vnifor
signis ascribu
גד . Et sic o

bus instrumentis, & quando ea conducatur nullatenus tetigit. 'Et quia rerum initium deprehendere nequiuit, contendit defendere mundum æternum. Alia quoq; tanquam aliena, & à sua doctrina, & ab humanis ingenijs silentio præterijt. Illi autem qui meliori doctore sunt instructi: Abraham potissimè (in de formatione) de huiusmodi rebus profundiori quodam modo pertractant. Tria enim elementaria principia præsupponunt, terram, aquam, & ignem. Aerem verò non habent tanquam materiam: sed veluti glutinum, & spiritum illa tria connectentem. Quibus ternis principiis tres litteras alphabeti ipsorum applicuerunt **אמם** emes. Et quia illa à quibusdam intelligentijs (quas ophaninos vocant) disponuntur per septem erratica sydera: quæ aliquando in propria, aliquando in peregrina domo reperiuntur, per septem litteras denotare noluerunt, quas vocant duplices: eo quòd sint bifariæ productionis, remissionis videlicet: & fortius pro varietate apicum ipsis appositorum. Quæ literæ huiusmodi sunt, begad **בגד**, caphrat **כפית**, Reliquas autem duodecim litteras vocant simplices, id est, semper vniformis prolationis, & duodenis signis ascribunt: quæ sunt **חטילמנסעק** **קט**. Et sic omnes litteras alphabeti ipsorum

Q distribu-

C A B A L I S T A R V M

distribuerunt : quæ viginti duæ sunt. Ex autem permixtæ , & permutatæ inexpli- cabiles constituunt dictiones : qua signa- re volunt innumerabilia corpora : quæ ex illis permixtionibus conducuntur . Vo- lunt insuper vnumquodque compositum denominari illis literis : quæ designant cau- sas congređientes ad compositum illud conducendum . & quia in vnoquoque fa- bricio supereminet aliquod elementum , ali- quis planeta , & aliquod signum : opinantur vnumquodque ritè denominatum : quando componitur nomen ex tribus literis illas tres supereminentes causas denotantibus. per hoc asserunt Adam cognouisse, quod nomen vnicuique rei accommodatum imponeret : Sed quia corpora absque vita, & anima mor- tua sunt, & imperfecta : Hinc literis illis, certa, & accommodata addiderunt puncta. Quæ sicut literis illis præstant, quomodo proferantur : & quodammodo viuant : sic per ipsa volunt designare vitam rerum com- positarum. Et quia omnia emanant, & in- crementa suscipiunt à supramundanis fon- tibus : ab ipsisque semper dependent, vo- luerunt etiam per accensus supra positos li- teris illis designare fontes, canales, & in- fluxus illos à denis numinibus, vel fontibus procedentes . Qui denarius numerus .

si iun-

si iungat
ta duo c
de Mun
formatio
In trigina
benedict
uis hoc i
duabus gr
ta duas sen
lexit Onke
cadmin, i
sunt enim
tiæ. cum
emanante
set ab ete
Cum igit
nus, cum
dus isti. &
liste, quod
gradus &
ipse est lux
gnoscat De
ipsum. Reg
sic exclamat
terpretatur
ham, qui co
est. paravi
& Esaias, a
ium, in fœd

si iungatur cum illis viginti duobus, triginta duo constituit. Hinc Abraham docens de Mundi genitura, atque de concinna formatione, & comparatione ipsius, inquit. In triginta duabus semitis sapientiæ, Deus benedictus suum creavit Mundum. Quamvis hoc interpretari possimus, de triginta duabus gradibus intellectualibus. Has triginta duas semitas sapientiæ, vel gradus, intellexit Onkelos Chaldæus: quando dicit. Be-
cadmin, id est, in æternis, vel per æterna. sunt enim æternæ illæ diuinæ semitæ sapientiæ. cum sint radij ab illa infinita sapientia emanantes. Vnde secundum Aristo. si sol esset ab æterno, splendor eius esset æternus. Cum igitur fons Diuinæ sapientiæ sit æternus, cum sit filius Dei, erunt & ceteri gradus isti. & hæc est ratio, quare dicant Cabaliste, quod à nemine plenè cogniti sunt hi gradus & semitæ, nisi à Melsiah: quoniam ipse est lux Dei, & gentium. Ideoque & cognoscit Deum, & Deus cognoscitur per ipsum. Regius enim propheta ad Deum sic exclamat. Mitte lucem tuam: quod interpretatur Rab. Salomon Gallus: Messiam, qui comparatur luci: quia scriptum est. paraui lucernam meam Christo meo. & Esaias, ait. Dedi te in lucem gentium, in fœdus populi, & rursus. Ambu-

C A B A L I S T A R V M

labunt gentes in lumine tuo . Scripsit autem Aristoteles id quod esse verum arbitror : visionem fieri non posse , nisi cum lumine : ut legitur in lib. de anima : nihil est visibile sine luce . Quapropter ambulantibus nobis ad rerum omnium inspectionem , conducit ad modum itineri adhibere lumen , ut viam qua possimus absque pedum lésione proficisci , matura cum prouidentia eligamus . Ad quod receperunt Cabalístæ (ut narrat Forbensis) tramites quosdam luminosos , & illustria experimenta quæ nominarunt , lebneticot hach ocmañ **לכ נתיבות זה כמה** , id est , triginta duas semitas sapientiæ . De quibus loquens Rab. Iacob cohen , dicit . quod illæ semitæ , dicuntur mirabiles ab Abraham : eo quòd sint archana recondita , & occulta . Et commentator Rab. Isahac in eundem librum Abrahæ testatur : quòd priisci sapientes viri , cordati , mites & recti , per fundamenta legis in cabala plurimum exercitati docuerunt nos , quod & patres ambulauerunt per vias multas : ut tandem starent in semitis istis : quæ dicuntur admirandæ sapientiæ traditæ per Zadkiel Abrahæ patri nostro in traditione foederis . Hæc ille . Et quia has singulas declaravi super sephet ietzira Abrahæ . propter hoc nihil ultra de eis loquar : ne pluries repetita displiceant : vide ibi

de ibi
Sicut
mare ,
Diuini
Mar
duplex
pra cœl
Hoc infi
culentur
potu noc
corallum
nium du
dantiur
subterra
tate, &
radijs c
men sc
pernis :
ducant
nec enim
ducitur
quæ sunt
interposit
excellæ ac
infernæ ,
cælum en
stentes .
res , ne
quàm me

de ibi , & mirabilia intelliges .

Sicut congregatio aquarum , est iustus : ita mare , ad quod tendunt omnia flumina , est Diuinitas .

Mare , aquarum est collectio . & hæc est duplex , quædam est sub cœlo , quædam supra cœlum : inter has constat massa celorum . Hoc infimum mare exagitatione , & æstu fœculentum , & salum est , homini pro cibo , & potu nocuum , piscibus tamen fœcundum : corallum quoq; producat : fluuiorum omnium dulcium , & imbrium , regiones fœcundantium origo . eius insuper aqua , meatus subterraneos transiens ad fontes , sua humiditate , & virtute relinquit , vnde terra , solaribus radijs confota metalla producat . Hanc tamen fœcunditatem , ab illis suscipit aquis supernis : de quibus dicitur . Serpant , aut producant aquæ serpituram animæ viuentis . nec enim omnis anima viuens , à mari producitur hoc fœculento : sed ab illis aquis , quæ sunt super cœlum : quod , nisi cœlum interpositum istis aquis obstaret , illæ super excellæ aquæ fœcundiores redderent has infernas , & terram , & omnia inferiora : cœlum enim medium , & ministri ibi existentes . & præsidentes , tanquam censores , ne plus distribuatur infimis rebus , quàm mereantur , aut ordo , vel disposi-

C A B A L I S T A R V M

tio principis exigat: obstant tamen, si quid
fertilis in id genus aquis reperitur: hoc
provenit ab illo mari excelso Ensoph, cogno-
mento Iod he uau he יוהוה, quod est supra
cælum, id est, supra decem enumerationes
diuinas, non numerandum cum supradi-
ctis decem, sed ab illis abstractum. cuius
nomen Iod he uau he in duodecim aua-
ior partium sua in reuolutione, ut in tem-
plo Dei, gerente imaginem mundi repræ-
sentaret: solummodo fecit mare æneum, su-
stentatum à duodecim bobus: quorum tres
ad orientem aspiciebant, totidem ad occiden-
tem: tres ad meridiem, & totidem ad Aqui-
lonem, quemadmodum diuiduntur per eos-
dem aspectus signa duodecim cœli. Mare ita-
que excelsum, & pelagus infinitæ substantiæ
Deus est: ad quem omnia flumina tendunt,
ut dicit textus, Cumq; in ipso prædicto sum-
mo Deo cuncta contineantur: ideo in ipso
est locus particularis, aut sephirah, aut men-
sura, quod mare dicitur: aut aquæ, vel colle-
ctio aquarum: & propriè dicitur malchut,
quæ varijs nominibus nuncupatur. Vnde Sa-
ra hora dicit, quod omnes sephiroe diuersis
cognominibus nominantur, ut in Ilan ar-
bore patet. Malchut inter alia cogno-
mina hoc habet, scilicet mare. De hoc
loquitur Salomon figuratè, Ecclesiast. pri-
mo,

mo, di-
mare, v-
chut or-
descen-
meatus
nia eni-
ueniunt
Hoc mar-
non ma-
quorum
hoc mar-
species:
sistunt
bus pro-
quem f-
tur Dr-
non au-
dicitur
tinet ide-
circo fa-
tionis in-
pifex: qu-
ipsa omni-
terea male-
favorem in-
tiam. & si-
chut bonu-
do nobis, le-
conclusion-

mo , dicens , quòd omnia flumina intrant mare , varijs scilicet canalibus : ita in malchut omnes superiorum sephiroth influxus descendunt , & concurrunt per varios meatus , vt patet in arbore sephiroth , omnia enim archetypi flumina ibidem conueniunt : quod confirmans Dauid , dicit. Hoc mare magnum , & spatiosum litoribus . non manibus (vt nostra habet æditio) quorum non est numerus : nam , sicut in hoc mari inferiori sunt innumeræ piscium species : ita in malchut dimensione consistunt omnia , quæ à sephiroth superioribus proueniunt . Sequitur . Draco iste quem formasti ad illudendum ei . accipitur Draco ibi leuiatan pro idea piscium , non autem pro Diabolo : ideo malchut dicitur mare magnum : in se nanque continet ideam rerum omnium creatarum : idcirco fœcunditatem habet totius generationis inferiorum . est enim omnium opifex : quæ in esse reali ponuntur : nam ipsa omnibus immediatè dat vitam . præterea malchut dicitur iustus : quia cunctis fauorem impartit , secundum rerum exigentiam . & sinagoga legem obseruando , à malchut bonum hauriebat influxum : idem modo nobis , legem obseruantibus contingit. Ad conclusionem (sicut congregatio aquarum

Q 4 est iustus,

C A B A L I S T A R V M

est iustus, id est, malchut, pro ut in ipsa influxus sephirot cōiunguntur, & in creatis iuste distribuitur (ita mare, ad quod tendunt omnia flumina est Diuinitas) id est, Ensoph, ad quem omnes sephirot tendunt originatiuè, tanquam à primo omnium fonte. aliter etiam intelligitur. (sicut congregatio aquarum est iustus) id est iesot. Influxus enim primo recipiuntur in iesot, anteaquam descendant in malchut (ita mare, ad quod tendunt omnia flumina, est Diuinitas) id est, malchut, qui est Deus, nam omnes includit perfectiones. est igitur Deus. melior tamen est prima expositio. Aliter etiā dicendum est, quòd in Deo pelago infinitæ substantiæ (secundum Dionysium) est sephira, siue mensura, & locus qui dicitur Mare, aut aqua, aut collectio aquarum. Et est (secundum secretiores theologos) regio meridionalis, chocmah nuncupata, id est, sapientia, aqua misericordiæ, clementiæ, & pietatis, ac gratiæ. Et est locus, siue possessio peculiaris filij Dei: de quo testatur pater, dicens. Et ponam in mari manum eius, & in fluminibus dexteram eius: ipse inuocabit me, pater meus es tu. Et ego primogenitum ponam illum excelsum præ Regibus terræ. Quod mare cognoscens Ionas, cum durus nuncius ad Niniuitas, delectus fuisset (ut dixi

dixi in pra
simplex co
mandata p
re per tha
nymus. Ill
misericordi
portaret. C
se pœna, ut
lum delictu
sedandos te
seueræ iusti
mitte me in
fluctus: su
bebant Ni
Deus hoc
Niniuitæ
Diuinum
tentia, qu
Ione & sal
confugit les
ret veniam,
pia: ut pro
sufficeret. H
plo aquam gr
tis tribunali
lictis exigenti
tulit suscipier
ctus. iuxta ill
induxisti supe

dixi in præcedentibus) bonus & pius vir simplex columba nomine & re : ne seuera mandata perferret, iter arripuit ad ipsum mare per tharſis ſignificatum, vt ſentit Hieronymus. Illuc enim proficiſci voluit, vt inde miſericordiam, & veniam pro Niniuitis reportaret. Quod & fecit : ſuſcepta tamen in ſe pœna, vt ſeruaretur Dei iuſtitia, quæ nulum delictum impunè permittit. Hinc ad ſedandos tempeſtuosos impetus à miniſtris ſeueræ iuſtitix Dei excitatos, ait. Ecce ego, mitte me in mare hoc agitatum, & ceſſabunt fluctus : ſuſcepta videlicet pœna, quam debebant Niniuitæ. Gratum quippe habuit Deus hoc charitatis opus : voluit tamen, vt Niniuitæ ipſi cooperarentur ad placandum Diuinum tribunal propria virtute ſeu pœnitentia, quam fecerunt ad prædicationem, Ione & ſaluati ſunt. Ad hoc quoq; mare confugit Ieſus, vt pro nobis inde reportaret veniam, & gratiam tandem quidem copia : vt pro toto mundo, & mille mundis ſufficeret. Hinc & Samaritæ illi, & in templo aquam gratis offerebat : ſed vt faceret ſatis tribunali iuſtitix Diuinæ pœnam pro delictis exigenti, ſponte mari agitato ſeſe obtulit ſuſcipiens omnes tempeſtates, & fluctus. iuxta illud pſal. Omnes fluctus tuos induxiſti ſuper me : voluit tamen Deus, vt
ipſi

C A B A L I S T A R V M

ipsi cooperemur per opera pœnitentiæ re-
 uertentes ad ipsum Deum : vt clamabat ip-
 se redemptor , & præcursor eius , vterque
 dicens . Agite pœnitentiam , & appro-
 pinquabit regnum cœlorum , impetrata
 iam venia . Ideo saluator ad modum Io-
 næ , in se suscepit omnem pœnam no-
 stram . iuxta illud Esaia : Attritus est pro-
 pter scelera nostra . Hoc est excelsum illud
 mare , & regio meridionalis archetypa :
 ad quam ambulabat Deus commissa tran-
 gressione à protoplaste : & per quod mare
 delectatur dirigere gressus, vt canitur in psal.
 In mari via tua , & semitæ tuæ in aquis
 multis . Magis enim frequentat iter mi-
 sericordiæ & clementiæ signatæ per ma-
 re , quàm iustitiæ & punitionis . Frequen-
 tat & aquas sapientiæ , in qua omnia fecit ,
 omniaque moderatur gressibus quidem à
 nobis non perceptis . Ideò sequitur . Et
 vestigia tua non cognoscentur : quia nul-
 lus in illos triginta duos gradus sapien-
 tiæ intrauit , nec Moses , dicente verita-
 te infallibili : Nemo nouit filium , supre-
 mam videlicet ipsam sapientiam, aut aquam :
 nisi pater cheter Elion , siue corona su-
 prema : neque patrem quis nouit, nisi fi-
 lius , & cui voluerit filius reuelare . Vnde
 si volumus ad hoc mare deuenire , trans-
 eundum

eundum
 sicut Apo-
 dicens .
 sub Mose
 ri : cuius a-
 las superex-
 pergimus,
 ductus est t-
 ranquam po-
 bus munda
 quis renatu-
 sancto, non
 enim aquis
 lis : de qui-
 eius, tanq-
 re ergo isto
 licet mater
 stus iustific-
 vt dixi : Ita
 omnium re-
 flumina crea-
 quietans om-
 Per volatile
 debemus intell-
 hominibus app-
 rent, nisi in sp-
 Sapientis et
 cuidata est om-
 tra inferiora ,

eundum est per hoc mare fœculentum : sicut Apostolus mystico sermone disserit, dicens . Omnes mare transierunt : & omnes sub Mose baptizati sunt in nube & in mari : cuius aquæ , cum repræsentent aquas illas superexcellas gratiæ , & sapientiæ , ad quas pergimus , ideò à ductore nostro , nobis inductus est transitus per has aquas inferiores , tanquam per sacramentum illarum , in quibus mundamur , & beamur , vt habetur . nisi quis renatus fuerit denuo ex aqua & spiritu sancto , non intrabit in regnum cœlorum . His enim aquis sensibilibus renascimur aquis illis : de quibus habetur in Apoc. in conspectu eius , tanq̃ mare vitreum simile crystallo . Mare ergo istud , siue congregatio aquarum , scilicet materiæ , & gratiæ est iustus , id est , Christus iustificans omnes per mortem suam , vt dixi : Ita est etiam mare , id est , principium omnium rerum , ad quod tendunt omnia flumina creaturarum : cum sit finis earum , quietans omnia creata .

Per volatile , quod creatum est die quinta , debemus intelligere Angelos mundanos : qui hominibus apparent , non eos , qui non apparent , nisi in spiritu .

Sapientis est doctrina , quod homo est , cui data est omnia continendi virtus : ideo ultra inferiora , & media , alterabilia videlicet , &

C A B A L I S T A R V M

cet, & cœlestia, apprehendit etiam Ange-
 los, & ipsum Deum, ut sit quodammodo
 vinculum omnium, & verus mundus, om-
 nia continens, cum omnibus versans: cum
 superis numinibus, siue sephiroth, ac dimen-
 sionibus per fidem, & sapientiam: cum me-
 dijs. s. Angelis per rationem, & discursum:
 cum infimis elementis, ac elementaribus re-
 bus per sensum, & dominium: estq; cum
 omnibus symbolum habens, cum materia
 in proprio subiecto, cum elementis in cor-
 pore quadrifario, cum plantis in vegetatiua
 virtute, cum lapidibus in esse, cum anima-
 libus in sentire, cum Angelis in mente, & sa-
 pientia, siue in intelligere, cum cœlis in in-
 fluxu partium superiorum ad inferiores, &
 in motu circulari, tendens, vnde venit, cum
 Deo in omnium continentia: quam habet
 homo compositione, Deus autem simplici-
 tate quadam. hinc ait Mercurius. Homo
 cœlicolis est præstantior: vel saltem pari for-
 te potitur. Et, quia in habentibus sym-
 bolum, facilis est transitus, hinc homo dum
 ab Angelis vigorem, & influxum suscipit,
 dicitur seraphicus, cherubicus, Angelicus,
 & huiusmodi, pro influxus suscepti natura.
 habet itaq; homo conuenientiam cum om-
 nibus illis: & ab omnibus suscipit purga-
 tiones, & illuminationes, atque profectus.
Sed

D
 Sed ad parti-
 mo ab Ang-
 & Diuine
 lis, ut omni
 est præsidere
 torum omni
 nes vi quada
 sti attrahat:
 in veritatis
 gnatus, re
 dium in mu
 à Dominati
 posimus i
 quem sem
 debitum fi
 suscipimus
 in nobis ip
 terna spect
 mentis lum
 & figuras:
 mus: à Serap
 tandem ip
 nos influxum
 dimensionib
 formas suscipi
 intellectus m
 quoque depi
 pro negocio c
 nosque dispon

Sed ad particularia descendendo, suscipit homo ab Angelis, ut sit bonus Dei nuntius, & Diuine mentis interpretes: ab Archangelis, ut omnibus dominetur, quibus datum est presidere: à principibus, ut etiam subditorum omnium vires complectens, ad se omnes vi quadam occultissima, & supercœlesti attrahat: à virtutibus vim suscipit, qua in veritatis hostes, & brauij, pro quo pugnamus, roboretur: à potestatibus præsidium in mundanæ huius domus inimicos: à Dominationibus auxilium, quo subijcere possimus inimicum domesticum carnis, quem semper nobiscum portamus. &, ut debitum finem consequamur, à Thronis suscipimus, vnde compaginemur, & vnde in nobis ipsis collecti: memoriam in illa æterna spectacula figuramus. à Cherubinis mentis lumen, aut superexcelsas imagines, & figuras: quibus ipsa contemplari possimus: à Seraphinis verò, ut perfecto amore tandem ipsis inhæreamus: talem enim in nos influxum demittunt, qualem à supernis dimensionibus recipiunt. Cherubini nanq; formas suscipiunt, & ideas, vnde ipsorum intellectus multipliciter ornatus nostrum quoque depingat. Astant & Throni aptè pro negotio compacti, ut firma sint sedilia, nosque disponant, ut Dei templum effecti, susci-

C A B A L I S T A R V M

suscipiamus ipsum Deum, tanquam in hospitibus sibi gratissima commigrantem. ceteri verò (ut nonnulli docent) ad nos mittuntur. Dominationes enim veluti archetypi præcipiunt, quæ reliqui exequantur. Virtutes opere complent cælos mouentes, omnigenum præstantes influxum: quem nihilominus à primo fonte cheter mediate suscipiunt. potestate arcant ea, quæ ordinem diuinæ distributionis perturbare aliquo modo videntur. principatus publica curant, gentes, principes, magistratus, prouincias, regna: Archangeli verò Dominis, Regibus, Pontificibus, & quibuscunque regentibus præfident, atque sacris interfunt. Angeli autem singulis hominibus singuli saltem custodes assistent. sunt etiam qui minutissimis herbis, lapillis, & omnibus inferioribus virtutem subministrant. & isti dicuntur volatiles. quos dicit Moses creatos fuisse quinta die. & volant super faciem firmamenti, inter Deum, & nos destinati. Unde David decantat, dicens. Mittit Angelos suos in circuitu timentium eum, ut eripiat eos. Inter enim munifica Dei dona annumeratur: ut destinet proprios custodes & ministros ad nos, ut nos custodiant, administrent, & seruiant. Iuxta illud Apostoli. Omnes sunt administratores

torij spiri
idem Vat
mandauit
bus vijs
ri, sed ge
stodiant
rum iteru
bias: alij
nonnulli e
videlicet m
tiam, alij
nem posui
pro quo v
suis reperi
li admini
qui mittu
gnem vro
se est enin
comedens
mines cust
more: ut o
feruenter fa
qui mundi c
est, incenden
mines curæ
moris succen
nis terra gloria
animas in pecc
sicut dicitur in

torij spiritus , in mynisterium missi . Vnde idem Vates alibi canit . Angelis suis , Deus mandauit de te , vt custodiant te , in omnibus vijs tuis : non solum custodia particulari , sed generali . Angelorum enim aliqui custodiunt in die , aliqui verò in nocte . Quorum iterum aliqui obseruant primas excubias : alij secundas : alij tertias : alij quartas . nonnulli etiam primam anni partem , trium videlicet mensium : alij secundam , alij tertiam , alij verò quartam . Et hanc mutationem posuit Deus in Angelis suis : vt Iob ait . pro quo vulgata æditio habet . Et in Angelis suis reperit prauitatem . Isti verò sunt Angeli administratorij , vel administrantes : & qui mittuntur . Et istos facit Deus , ignem vrentem , secundum Daud . necesse est enim vt Angeli ab eo , qui ignis est comedens , igniantur . vt inflamment homines custodiæ suæ commissos igneo amore : vt opus Dei non negligenter , sed feruenter faciant . Hinc horum supremi , qui mundi curam habent , Seraphini , id est , incendentes dicuntur dum vident homines curæ suæ creditos : igne Diuini amoris succensos , decantant . plena est omnis terra gloria Domini . similiter cernentes animas in peccatis confusas : flent super eas , sicut dicitur in psalmo . super flumina Babylonis

C A B A L I S T A R V M

lonis, illic sedimus, & fleuimus, dum recordaremur tui Syon. nam sedere dicuntur, ad denotandum ociosum opus, quod faciunt. Vnde sicut Angeli gaudent super peccatore pœnitentiam agente: ita flent & dolent super induratione peccatoris: & quamuis semper videant faciem patris, vt Saluator ait: dolent tamen sicut Deus dicitur dolere, irasci, pœnitentia duci, & tangi dolore cordis intrinsecus, qui tamen beatissimus est, inalterabilis, & omnino immutabilis. Et si Angeli semper vident faciem patris: fortè sunt in cœlis. Et in terris: cum incorporeum non circumscribatur loco, nec loco aliquo determinetur, sed est vbicunq; virtus eius extenditur. Angeli possunt virtute sibi à Deo tributa tueri nos, & videre faciem patris. Qui quidem pater, quanuis sit in cœlis præcipuè, nihilominus vbique est, vt omnis Theologorum schola concludit. non sunt tamen stabiles: quia ab officijs mutantur suis (vt dixi). Auscultant enim sponsam in horto morantem (vt dicit Salomon) tanquam amici. Amici enim sunt Angeli, qui tanto affectu, animam sibi creditam custodiunt, vt non tantum eam defendant & diligant, sed omnia, quę loquitur, & operatur, siue secundum legem, siue contra, Deo referant: vel remuneranda, vel remu-

D
punienda. I
detrahas Re
cem tuam, i
Zohar expon
militer rep
dixit. Quand
tuos: ego ob
Et, ob hoc A
per scalam, q
nes. legimus
mè, qui in
sunt. Et isti
quibus in Ge
& omnis ex
nis æditio ha
zeuahor eni
sed exercitum
Angeli nedu
inhabitans de
in fauorem no
gelis suis Deus
te in omnibus
lumine Regum
Angelorum cre
torum Eliszi:
puer eius, ora
Domine oculo
Gezi apertis oc
equestrum, & cu

punienda. Hinc alibi dixit idem sapiens. ne detrahas Regi, quia aues cœli portabunt vocem tuam, id est, Angeli: ut sapientissime Zohar exponit. Ex aduerso autem bona similiter reportant. Vnde Tobix Raphael dixit. Quando orabas tu, ac sepeliebas mortuos: ego obtuli orationem tuam Domino. Et, ob hoc Angeli ascendunt & descendunt per scalam, quam Iahacob vidit: ut in Genes. legimus. Auscultant autem eos potissimè, qui in hortum voluptatis introducti sunt. Et isti dicuntur zeuahot זְוָאוֹת. De quibus in Gene. dicitur. Completi sunt cœli, & omnis exercitus eorum, pro quo communis æditio habet. Et, omnis ornatus eorum: zeuahot enim vel zeuaha זְוָאָה nō ornatum, sed exercitum, vel militiam significat. Et hi Angeli nedum ornant cœlum, sicut familia inhabitans domum: sed pro Rege pugnant in fauorem nostrum: iuxta illud psal. Angelis suis Deus mandauit de te, ut custodiant te in omnibus vijs tuis. Vnde in quarto volumine Regum legitur, quòd militia magna Angelorum cœlestis exercitus uenit in adiutorium Elisæi: quos cum non videret Giezi puer eius, orauit Elisæus, dicens. Aperi Domine oculos pueri huius. Vnde ipse Giezi apertis oculis vidit montem plenum equorum, & curruum igneorum in circuitu

R Elisæi

C A B A L I S T A R V M

Elisæi. Et hi pugnant vice & loco Domini: de quo scriptum est. Dominus pugnabit pro vobis, & vos tacebitis. Et, vnusquisq; habet genium deputatum: Qui secundum aliquos, sunt Angeli inferiores, in ministerium missi. Alij dicunt quòd deputantur Angeli ex vno quoq; Angelorum choro: per quem (vt alias dixi) transit anima infundenda. Vnde sicut sunt diuersi gradus ministerij inferioris: sic sunt diuersæ intelligentiæ tuentes nos. nam Angelus Abrahamæ fuit zadchiel: Adam Raziel: Ioseph Gabriel: Christo autem, non dicam in tutelam: sed in principem militiæ datus fuit Michael: qui (teste Ioanne) pugnavit contra serpentem antiquum: Christi præcipuum hostem. nec (vt opinor) vnus & idem semper vni præest: sed sicut homo conscendit altiore gradum: sic altior ei intelligentia datur. Et, isti Angeli fiunt quandoq; familiares cum his qui suæ curæ addicti sunt. Habuit. n. Abraham Angelos optatę prolis, & multarum rerum nuntios. Iahacob Angelorum familiaritate, in tota sua peregrinatione sæpius vsus est. Elias non minus mente, quàm corpore manu Angelica pastus est. Petrus quoque liberatorem à carcere Angelum sensit, & comitem: quousque ciuitatem egrederetur, & pericula euaderet. Ioannes pluries gaudisus est confor-

confortio
sionem
mos om
si (in
cum iplo
men eor
re, patro
tem aspira
cem, mag
cens: nisi
Deus ita
Angeloru
gelorum
etiam &
talibus
mente m
dis, in v
habitacul
nium im
cit, influx
lestium, &
dos Dei m
ti mundo
bunt. Et, l
estote, aufert
non loquitur
inferiori nos
sens conclusi
Angeli ad ne

confortio Angeli, à quo & celeberrimam visionem edoctus est. Et, alios quàm plurimos omittens: breuiter me expediam. Moysi (inquit Paulus) lex data est per Angelos, cum ipso nimis familiariter agentes. nec tamen eorum tantummodo contentus fauore, patrocinio, & consuetudine, ad Diuinitatem aspirans: Deum quæsiuit, sui itineris ducem, magna confidentia ipsi protestans & dicens: nisi tu veneris nobiscum, non vadam. Deus itaque clientulos suos tanto numine Angelorum munire studuit: vt nedum Angelorum familiaritate gaudere possit, quin etiam & fieri Angelum. Efficitur enim quis talibus dignus, qui Deo munda, & pure mente ministrat, & semper oblectatur mundis, in visceribus, in cute, in vestibus, in habitaculis, & in utensilibus: quorum omnium immunditia, aerem frequenter inficit, influxumque illum mundissimum cælestium, & diuinorum disturbat, & mundos Dei ministros fugat. Vnde Christus, Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Et, Isaias canit. Lauamini, & mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum. non loquitur ergo Moses de volatili animali inferiori nostro corporeo: quod declaras præsens conclusio vel dictum, dicit. quòd sunt Angeli ad nos missi, & sursum ascendentes

R 2 Deo

Deo nuntium de creatis referunt. Et isti sunt alati: ideo Deus, in Exo. præcepit, ut facerent cherubim alas habentes: quod, si non sic essent, haud tali forma præfigurari iussisset Deus. De his loquens Salomon, dicit. non loquaris quidquã mali de Rege (Deo) quia aues cœli (Angeli alati) referunt illud. nam, sicut præsentant orationes nostras, ita & mala, quæ gessimus (ut dixi). illi verò, qui non apparent, nisi in spiritu, id est, loquuntur intra nos. Loquuntur enim Angeli, & collaudant opificem: teste Paulo in cœlesti gymnasio edocto. Si linguis hominum loquar & Angelorum. Habent igitur Angeli linguam suam, qua loquuntur, & adinuicem, & nobiscum: non quidem per vocalem sonum: sed efficientes nouum conceptum in his, quibus loquuntur, meliorem quam si per audibilem vocem exprimeretur. Illud autem instrumentum, per quod innotescere facit alteri quæ bulliunt in mente, qualecunque sit, lingua vocatur. Quæ (ut ait Plato & Aristoteles) data est, ut ipsius auspiciis exprimamus ea, quæ mente concepimus. Lingua carnea duplicem administrat cibum, corporalem videlicet nobis ipsis, & spirituales cæteris. De primo inquit Marcus Varro: quòd lingua dicitur, quasi cibum ligans: ipsum enim videtur cum

voluens

voluens de
stea globar
do, lingua
bulum. E
efficit An
Vnde sicut
stoli & præ
occultum
immo & sp
guam, & pr
apparere v
eul est Ang
get, Fact
aure susur
cum aud
lo sono pr
re concep
laberetur
egressis, A
hos enim c
bus) aduer
gena clam
aer præsent
fciens trad
iusmodi sus
fufcipiendo
imagines in
corpora (ut
punt à phan

voluens dentibus conterendum præbet : postea globans in ventrem demittit . De secundo , lingua cæteris præbemus verbi Dei pabulum . Et quod facit homo voce sensibili , efficit Angelus imprimendo conceptum . Vnde sicut Ioannes dictus fuit vox ; ita Apostoli & prædicatores in eo , quod manifestant occultum Dei verbum , dicuntur linguæ . immo & spiritus sanctus qui mouet linguam , & præstat copia fandi , in linguis igneis apparere voluit . De Angelis , si enim procul est Angelus vehementiori clamore indiget . Factus verò propinquus in audientis aure susurrando subloquitur . Et , si posset cum audiente animo & spiritu copulari , nullo sono prorsus egeret : sed sermo eius mente conceptus nullo penitus sono audienti illaberetur . Hoc quidem animabus è corpore egressis , Angelis , & dæmonibus contingit , hos enim omnes sine strepitu (vt in pluribus) aduersari , nulli dubium est , & multigena clam nobis inferre bella . Sicut enim aer præsentem lumine colores , & formas suscipiens traducit in illa , quæ naturaliter huiusmodi suscipere possunt : quos colores suscipiendo specula representant susceptas imagines inspicientibus : sic Dæmoniaca corpora (vt quidam asserunt) eas quas recipiunt à phantasia , vel cogitativa virtute for-

C A B A L I S T A R V M

mas, figuras, atque conceptus in ipsum animal nostrum transmittunt: multas nobis illecebras ingerentes, formas subindicantes, suscitantes iam penè sopitas voluptates, simulachra passionum frequenter concitantes vigilantibus, atque dormientibus: sed hi perturbant animas arte, atque sophistica fraude. Angeli verò, & meliores mentes eodem modo operantes alia, & hæc quidem meliora suggerunt, secundum eam locutionem (inquit Augustinus) quam sublimiorem Deus habet ad eos per immutabilem operationem atque determinationem eius. De quibus vnus erat ille, qui Ioannem alloquebatur, quando recepit Apocal. quia dicit. Cum essem in spiritu, in Dominico die, &c. Similiter qui apparuere ceteris sanctis, in oratione existentibus: isti creati fuere, quando dixit Deus. Fiat lux, & facta est lux. Angelicę igitur mentes bipartitę sunt, in assistants scilicet & ministrantes. verum astant primò septem spiritus, quibus credita est dispensatio totius regni cęlestis, & inferni. hi enim (secundum Cabalistas) omnia regunt vicissitudine quadam horarum, dierum, & annorum: sicut de planetis, quibus præsunt, & de his loquitur Ioannes, dum dicit. Et, septem lampades ardentes ante thronum Dei. qui sunt septem

septem sp
buit. Isti
ac princeps
inferiores
Nomen
mem D, &
Regno Dan
Deus vn
bus, non
tię, aut D
si ab eode
tamen ra
tione ad r
multa be
fos canal
vnitissim
rum num
balistica
quę dicit
in loco p
pra symbo
per alias lit
betariam re
tionis Abra
tationibus v
ibi tot alp
præbet nob
ueris his
de quo Ca

septem spiritus Dei. per quos cuncta distribuit. Isti astant, ut audiant quæ iubet iudex ac princeps, & eius mandata exequuntur per inferiores, qui mittuntur.

Nomen Dei quatuor literarum, quod est ex mem ד, zade ז, pe פ, & zade finale ק, Regno Davidis debet appropriari.

Deus vnus multiplicibus vocatur nomini-
bus, non ut illis plures exprimantur essen-
tiæ, aut Deitates, sed proprietates: quæ &
si ab eodem fonte Deitatis emanant: ibidem
tamen radicatæ, semper vnum sunt; sed ra-
tione ad nos habita, plures dicuntur: in quos
multa beneficia, & diuersa munera per diuer-
sos canales distillant. Quapropter Deus ipse
vnitissimus diuersa nomina sortitur. De quo
rum numero est mazpaz קפז. In arte Ca-
balistica, datur vna species cabalizandi:
quæ dicitur literaria commutatio (ut patuit
in loco proprio) ut dictio certis literis scri-
pta symbolicè designet aliam dictionem,
per alias literas compositam; & fit per alpha-
betariam reuolutionem, iuxta librum crea-
tionis Abrahamæ, variationibus seu permu-
tationibus viginti duabus, secundum quod
ibi tot alphabeta leguntur. Exemplum
præbet nobis mazpaz nomen Dei: quod
literis his quatuor conscribitur קפז.
de quo Cabalists in hac conclusione lo-
quuntur.

C A B A L I S T A R V M

quuntur. Quod nomen in textu biblię non legitur: est tamen symbolum & signaculum Tetragrammati ineffabilis, & procedit ex alphabeto ultimo, quod est vigesimum secundum libri sepher iezirah: diciturque athbas, illic commutantur litera iod י pro mem מ, & he ה pro zade ז, vau ו pro pe פ. vt sit mazpaz, Tetrag. יהוה, prolatum Adonai. quod attribuitur Davidis regno, dicto malchut: ratio est, nam hoc nomen constituitur ex maz, quod hebraicè in sexto ordine coniugationis verborum hebraicorum: & maza in quinto eorundem, significat, suxit, & mulsit, expressor, & emulso, ac expilator populi: quod congruè malchut competit: fugit enim malchut lac influxus omnium sephirot superiorum, ad se trahens, tanquam omnium superiorum sephirot matrix. & est populorum expilatrix: est enim quę reddit unicuique, secundum opera eorum: & regnum de gente in gentem transfert, propter earum iniustitiam. Componitur etiam ex paz, quod est aperire, liberare uinctum. In prima coniugatione idem est, quod leuare vocem, iubilare, gaudere, os aperire ad cantum: in secunda coniugatione idem, quod confregit, vulnerauit, dissecuit, vulnus, plaga: quę omnia congruunt Malchut, nam Malchut est Ianua ingressus ad Tetrag. Libe-

rat

D C
rat vinctos, re
recipiendo in
rot: & iubilar
municando:
oratione matu
incipiendo ab
mea aperies, &
vulnerat, & fa
occidam, & v
nabo. Et est
congrue igit
gno Davidis
fauore hoste
uit, occidit
& cetera, v
Nullus
transformati
De Ange
centiorum d
losophis: na
omnes Angel
nes item mal
corpora, qui
in Diuinis no
incorporeos.
ne, sic prodit
dicuntur ani
rum natura v
uantur: quo

rat vinctos, reducens de captiuitate, iubilat recipiendo influxum à superioribus Iephirot: & iubilare facit creata, influxum communicando: aperit os ad cantum: ideo in oratione matutina auxilium petimus ab ea, incipiendo ab ipsa, dicendo. Domine labia mea aperies, & os meum, &c. Et eadem vulnerat, & sanat: occidit & viuificat. Ego occidam, & viuere faciam: percutiam & sanabo. Et est, quæ plagas Ægypto intulit. congrue igitur mazmaz datur Malchut, regno Dauidis. Dauid enim virtute istius, ac fauore hostes est persecutus, Reges debellauit, occidit Goliath: & leonem superauit, & cætera, vt in porta lucis patuit.

Nullus Angelus habens sex alas unquam transformatur.

De Angelorum corporibus magna est recentiorum theologorum dissensio cum philosophis: nam theologi recentiores affirmant omnes Angelos esse incorporeos, & Dæmones item malos: assumere tamen quandoque corpora, quibus mox exuantur. Dionysius in Diuinis nominibus affirmat Angelos esse incorporeos. Augustinus tamen super Gen. sic prodit, Dæmones aerea, atque ignea dicuntur animalia: quia corporum aereorum natura vigent: nec per mortem dissoluantur: quoniam præualet in eis elementum

tum ad agendum aptius, quàm ad patiendũ. Idem astruere uidetur Angelos omnes ab initio creationis suæ corpora habuisse aerea ex puriore superioreq; aeris parte formata, ad agendum idonea, non ad patiendum; eaque post confirmationem bonis Angelis conseruata: malis autem in lapsu demutata ui aeris & crassioris qualitatem fuisse, ut igne quoq; possint torqueri. Magnus autem Basiliius non Dæmonibus modo, sed & puris etiam Angelis corpora tribuit, ueluti spiritus quosdam tenues, & aereos, atque puros. Consentit his etiam Gregorius Nazianzenus. Et, quoniam Dæmones omnes mali sunt naturæ, ut Deos pariter oderint, ac homines: iccirco Diuina prouidentia Angelos bonos nobis puriores præfecit propinquos; quibus nos tanquam pastoribus, seu rectoribus commendauit, ut nos quotidie adiuuent, Dæmonesq; arceant, compeſcant, & religant, ne nobis noceant, quantum uellent: quemadmodum legitur in Thobia: quòd apprehendit Raphael Dæmonium, nomine Asmodeum, & relegauit ipsum in deserto superioris Ægypti. Omnes itaq; homines diuersorum spirituum ministerio reguntur, ducunturque ad quemcunq; gradum uirtutum, meritorum, & dignitatis, qui se illis dignos præstiterint. Sunt & Angeli
alij

D
alij alati, qu
sex Angelis
Tribunal Me
intenti iuss
bentur ex tri
bus tribus lit
quæ sunt sex
ctis procerib
constitutis, &
habent sub
illis præcipi
ti ocium n
rum mult
uerſas corp
apparuit B
næ fuit lex
hoc ex pr
sunt merè
alatos persiſt
rerorum An
feruntur, v
Vnde & Ange
ut zohar recte
si paſſim cum
alz illæ, cum
cælum volam
ficata & amor
res ſcala per qu
lura illud pro

alij alati, qui sex habent alas, & isti subsunt sex Angelis, qui cum septimo astant ante Tribunal Merchana malchut, ipsius semper intenti iussionibus. Quorum nomina habentur ex tribus literis Tetrag. **יהוה**, ex quibus tribus literis **יהי**, sex fiunt reuolutiones. quæ sunt sex nomina, collata sex prædictis proceribus, super mundi sex partes constitutis, & isti Angelorum multitudinem habent sub se, qui sunt alati, ut cito parere illis præcipientibus possint. Et, isti alati ocium non habent, pressi à negotiorum multitudine, se transformare in diuersas corporum formas. & si ille, qui apparuit Beato Francisco in monte Aluernæ fuit sex alis alatus in hominis forma, hoc ex priuilegio fuit. Si minus igitur sunt merè spirituales, eis non repugnat alatos persistere. Alæ Seraphinorum & cæterorum Angelorum, sunt vires, quibus feruntur, volantes quocunque volunt: Vnde & Angeli aues à Salomone dicuntur: vt zohar rectè sentit. Hinc forsitan ipsi passim cum alis pinguntur. sunt etiam alæ illæ, cum quibus (vt Plato scribit) ad cælum volamus: intelligentia videlicet purificata & amor perfectus. Sunt nempe virtutes scala per quam in Deum conscendimus. Iuxta illud prophete. Ibunt de virtute in virtutem

C A B A L I S T A R V M

tute, & videbitur Deus Deorum in Sion, Quam scalam vidit Iahacob in Betel: in cuius fastigio, velut in Sion, vel specula, videbatur Deus: vt propheta canit, nam hæc est scala de qua Augustinus particularem tractatum ædidi, scala videlicet paradisi; quam quatuor gradibus consummat prout à saluatore se didicisse fatetur, qui ait. Quærite, & inuenietis: pulsate & aperietur vobis. Quærite, legendo videlicet, quia in scriptura habemus omnia, quæ nos ad fœlicitatem ducunt. Et inuenietis, meditando & opere exequendo. pulsate, orando & petendo vim & fauorem illius, qui dixit. nihil sine me potestis facere. Et aperietur nobis, contemplando, illa videlicet æterna spectacula: vt Ricardus exponit. Reuertitur igitur principaliter anima ad Deum, à quo exiuit: Alias intellectus & voluntatis (& secundum Platonem) actibus earum potentiarum, speculatione videlicet & operatione virtutum. Vel alij columbarum, quibus volare desiderabat propheta, dicens. Quis mihi dabit pennas, sicut columbæ, & volabo, & requiescam; in loco videlicet mihi proprio & à principio præfinito. Etiam alis amoris Dei & proximi, vt sentit Hieronymus; Et alis Aquilæ. Iuxta illud Deuteronomij, Sicut Aquila prouocans filios suos ad volan-

voland
alas su
est spi
Theol
cant. E
opera
non sin
quam p
lam, no
Dei cor
pheta.
lumbæ
nium b
attra
mo ve
Attran
citur a
tutis f
Saluato
quod i
suos gau
contemp
sti, ait.
conciliau
tri meo re
les iam pr
minus De
vulum su
portat etia

volandum, & super eos volitans expandit alas suas, & assumpsit eum. Quæ Aquila est spiritus sanctus (vt dicunt secretiores Theologi) quam alio nomine sachinam vocant. Et quamuis (secundum Apostolum) opera nostra & passionēs, quas toleramus: non sint condignæ ad futuram gloriam, ad quam properamus: Volamus tamen ad illam, non alis à nobis confectis, sed gratia Dei condonatis. Hinc notanter dixit propheta. Quis dabit mihi pennas, sicut columbæ? nam recognouit illas à datore omnium bonorum dandas. Ascendimus etiam attractu quodam; iuxta illud saluatoris. nemo venit ad me, nisi pater meus traxerit eum. Attrahit enim latione communi, de qua dicitur ab Apostolo portans omnia verbo virtutis suæ. Etiam latione particulari, sicut Saluator in parabola ouis omisse, dicens: quod inueniens eam, imponit in humeros suos gaudens. Et, iste est Christus. Quod contemplans Augustinus in persona Christi, ait. Cum esses inimicus patri meo, reconciliaui te, humeris meis portauit te, patri meo reddidi te, à quo venisti. Quod Moses iam prædixerat, dicens. portauit te Dominus Deus tuus, vt solet homo gestare parvulum suum, donec venires ad locum tuum. portat etiam, nos exonerando onere peccatorum:

C A B A L I S T A R V M

torum : quo exonerata anima cœlum conscendit, naturali inclinatione sibi à principio indita. Hinc Esaias, ait. posuit in eo Dominus iniquitates omnium nostrum. Sunt igitur sex alæ seraphinis (vt testatur Isaias) vt duabus corpus tegant, & duabus pedes, cæterisque duabus volent. per sex etiam alas, intelliguntur sex gradus virtutum, quos extendunt ad sex partes Mundi corporis sphericæ, scilicet ante, retro, dextrorsum & sinistrorsum, sursum ac deorsum. Quos Angulos describit munitos Abraham sex reuelationibus trium literarum nominis sancti **איהוה** : per hæc exequuntur seraphini, quæ Deus committit. Ophanini enim (vt dicunt secretiores Theologi) materiam disponunt : seraphini vero excalefactoria virtute & vita omnia disposita complent. ipsorum enim est cura replere totum mundum, & omnes eius partes sua excalefactoria virtute : Ideoque sex alas habent. Seraphini vrentes, ardentes, aut exestuantur interpretantur. non quippe erunt, veluti hic corporeus ignis, consumens, & crucians : sed veluti supremus, aut supramundanus ignis, qui inflammat, probat, & viuificat. Deferunt enim supremum illum ignem ad inferiora, viuificantes omnia, & inflammantes piorum corda.

da. Quo
summus
Veni mit
lo, nisi v
runt illum
terris aliq
Origenem
sanctum,
sicut Ange
nai, vel D
ficio fange
officina p
nis attribu
men est, n
sabile cal
flexibilis
agminum
Recalefac
mitem cal
comparato
ma vi ince
tum existen
semper illu
securitatem
nes conueni
primum sit
mo mouent
tione sua se
vicius iusta

da . Quod officium fecit aliquando , veluti summus seraphinus , Christus : qui dixit . Veni mittere ignem in terram : & quid volo , nisi vt ardeat . Et , quia seraphini deferunt illum ignem spiritus sancti , tenentes in terris aliquando vicem ipsius : Hinc creditur Origenem dixisse , Seraphinos esse spiritum sanctum , non quidem re ipsa , sed officio , sicut Angelus Mosi multoties dicitur Adonai , vel Deus . Et , hoc quatenus Dei officioungebatur , Dionysius ille magnus , ex officina præceptoris sui , sexdecim Seraphinis attribuit , dicens . Seraphinorum cognomen est , mobile semper circa Diuina , incessabile calidum , acutum superferuidum , inflexibilis semper motionis , suppositorum agminum reductiuum . Actiuum exemplar : Recalefaciens illa inferiora : Reducens in similem caliditatem cœlitus illo igneo vigore comparato , ea quæ tanquam holocausta summa vi incendij expurgat . non circunuelatum existens , sed lucidum inextinguibile , semper illuminans , omnem tenebrosam obscuritatem expellens . Et , propter has rationes conueniunt cum primo mobili . cum .n. primum sit , quod mouetur , & ab ipso primo mouente immediate , merito in reuolutione sua semper in ipsum primum fertur : vt eius iussa capefcens expleat in alijs omnia

ad li-

C A B A L I S T A R V M

ad libitum imperantis . Oportet secundo
 vt incessabili calore vigeat : quo sine interca-
 pedine moueatur , & tanta vi trahat secum
 omnia : vt à tanta machina minime impedia-
 tur . Acutum insuper vt sit , necesse est , in
 virtute qua omnia penetret : & vsque ad
 vltimos globos vim suam diffundat : Et ,
 cum omnes rapiat , feruentius est super illos
 omnes : Ideo sicut dicit : superferuidum est .
 scilicet genus seraphinorum : si videlicet de-
 beant omnes inferiores mouere : & ferue-
 scentes & Deificos facere : sic superferuidū
 esse debet illud , quod omnes feruescere fa-
 cit ad motum : & cum inferiora omnia ad
 eius nutum moueantur , vt semper expleant ,
 quæ supremus iubet : coguntur ambo ha-
 bere motum inflexibilem : Et , ne videatur
 vtriusque vanus labor in mouendo sibi
 subiecta . sicut seraphini vi sua ignea redu-
 cunt inferiores mentes in Deum : sic istud
 rapiens suo igneo impetu mouendo om-
 nia ea disposuit : vt in primum redeant . Et ,
 quia vtrunque non modo impellit , sed præ-
 cedendo rapit secum , dicuntur actiua exem-
 plaria . Quorum seraphini amoris incendio :
 & globus iste celerrimo motu & influxu om-
 nia calefaciunt : reducunq; sic in id incen-
 dium quo ipsi accensi sunt : sed illis vim hau-
 riunt à Deo , quo fruuntur & hic à magni
 nomi-

nominis r
 auaioth vo
 vni signo
 quod Hebr
 trag. Pytha
 bus signis .
 bili, vt doce
 nes in stella
 in situ syder
 comprobar
 mentis viri
 viderunt T
 signorum
 sanctissim
 do : & hic
 do , quos
 holocaust
 cut seraph
 quo obteg
 que medio
 rem non ha
 contiguus e
 quod tanta d
 hil obscurer
 superioris : si
 que semper
 inextinguibi
 semper inflat
 no collustra

nominis reuolutionibus duodecim : quas
 auaioth vocant Hebræi : Quarum quælibet
 vni signo præponitur : & totum nomen ,
 quod Hebræi quatuor literarum , græci Te-
 trag. Pythagorei Tetractim dicunt , omni-
 bus signis . Quorum virtus est in primo mo-
 bili, vt docent Astronomi : quamuis imagi-
 nes in stellato cœlo appareant , non tantum
 in situ syderum : sed in veris figuris : sicut
 comprobarunt certis temporibus , & instru-
 mentis viri probatissimi : qui oculis proprijs
 viderunt Tauri , vel Arietis figuram in orbe
 signorum . Illis igitur sancti sanctorum , &
 sanctissimi nominis virtute illi inflamman-
 do : & hic tanquam rota fullonum purgan-
 do , quos mouet , incendunt : vt tanquam
 holocausta ascendant ad supremum . Et, si-
 cut seraphini nihil cognoscunt superius ,
 quo obtegantur , cum sint primæ luci abs-
 que medio addicti : sic iste circulus superio-
 rem non habet circulum mobilem : cum sit
 contiguus empyreo globo , & Dei sedili :
 quod tanta diuina luce est perfusum : vt ni-
 hil obscuret , sed illustret indutus naturam
 superioris : sicut omnia denaria : vnde vtri-
 que semper lucidi sunt . Continent etiam
 inextinguibile lumen , & incendium , quo
 semper inflamment, & illustrent : vt illi perpe-
 tuo collustratiuo incendio, & hic raptu, & ui

S sua

sua ignea post multos circuitus, proiectis fecibus omnia purganda reddat opifici expurgata : adeò vt in eundem destinatum reditum faciant .

Data est circumcisio ad liberationem à virtutibus immundis , quæ in circuitu ambulabant .

Deus ad sacrificia instituenda deueniens, multa præcepit pro diuersis, varijsque expiationibus offerri. quod durum videri non debet, Deum delectari sanguine animalium fuso, carnibus assatis, aut combustis: & horum, atque aliarum rerum odoramentis, vt plerisque in locis dicitur. Et odoratus est Dominus odorem suauitatis. ideò inter maxima habentur sacramenta. Vnde, pro huius rei declaratione, tenendum est, quod Deus summus nullis odoribus, nullis saporibus oblectatur, nec cibis pascitur corporalibus animalium, aut panibus confectis & oleo linitis, aut adipe quoque perfusis: licet hæc omnia in lege fieri iuberetur: & hoc in sacramentum eorum, quæ à Christo verè fieri debebant: & eorum, quæ consequenter à nobis peragenda sunt: mortificando videlicet, membra nostra, & ea offerendo in sacrificium acceptabile. quorum illa figuram gerebant: & præterea, vt virtutes illæ, quæ nos continuè de criminibus, à nobis perpetratis, & omnibus bonis omissis accusant ad tribunal Dei, placarentur

his

his peractis, quę figurabant veram illam oblationem : per quam plena expiatio fieri debebat omnium peccatorum, ideò circumcisio instituta est, dicente Salomone. per quę quis peccat, per ea puniri debet. cum igitur omnia peccata ex carne, & sanguine proficiantur : idcirco Deus ordinavit peccata per sanguinem expiari. Vnde Pau. sine sanguinis effusione non fit remissio. Et, quoniam tempore patrum Christi sanguis nondum erat effusus, hinc est, quod Deus ab illis propriam requirebat carnem, & sanguinem : & propterea circumcisio est instituta, vbi caro computatur, fitq; effusio sanguinis. Effundebatur etiam animalium sanguis, quia Diabolus Carnifex Dei, & minister iustitię, illorum animas accusabat, quę circumcisa non fuerit, peribit. quod confirmat Paulus. caro, & sanguis regnum Dei non possidebunt, id est, incircuncisi carne, vel spiritu. Et contra circuncisos carne non pręualebat Diaboli accusatio : sicut nec modo pręvalet contra spiritu circuncisos. quod confirmat Ioannes in Apocal. dicens. proiectus est accusator fratrum nostrorum. quia Christus suum pretiosum effundens sanguinem, mortificavit circumcisionem, dicente Paulo. Si circuncidamini, Christus nihil vobis proderit : quia diminueret meriti sui

C A B A L I S T A R V M

efficaciam. Ex lege, non iustificabatur quis, nisi à peccato per ignorantiam contracto, aut per mentis surreptionem, & huiusmodi. Ad hoc quod lex iustificet vere hominem: oportet primo quòd tollat peccatum: & liberet hominem à servitute peccati, & à debito. secundo quòd reddat ipsum charum & acceptum, & dignum vita æterna: & tunc homo dicitur verè iustificatus: quia dignè vitam meretur eternam: quia ergo homo propter peccatum originale erat vita æterna privatus: & propter actuale erat ad sensus penam æternam in inferno obligatus: & sic in Dei ira & odio. Vnde primo oportebat ipsum absolui & purgari ab utroque peccato: secundo reduci in gratiam Dei & gratificari ad vitam æternam consequendam. Circuncisio verò non poterat de se à peccato originali & servitute absolvere: & ipsum reducere in Dei gratiam, & facere ipsum meritorium, & dignum vita æterna, pellicula enim illa quæ scindebatur, & modicus ille sanguis in circuncisione effusus, vilissimus esset respectu animæ: quare sufficiens precium non erat pro toto homine redimendo, maximè quo ad animam: & sic eam redimere non poterat, nec à debito liberare. Similiter nec animalia in lege imolata, & sacrificia: nec cætera legis veteris sacramen-

cramen
nec ho
quia sa
Deo: id
Deum
lior esse
nimè fu
cens. no
niscato.
à peccat
tummo
quam A
vel rebe
& ab i
pant, r
adulter
quod i
modi f
Quonia
utique h
modi au
necis pro
nibus ver
in se pre
se liberum
obnoxium
ceptum,
Deum &
eius passio

cramenta, poterant pro peccato satisfacere:
 nec hominem à mortali peccato liberare:
 quia sanguis ille de per se gratus non erat
 Deo: ideo modum tenere non poterat inter
 Deum & peccatorem: vnde homine me-
 lior esse debuerat, & Deo inferior: quod mi-
 nimè fuit. Concludit ideò Pau. ad Gala. di-
 cens. non ex operibus legis, saluabitur om-
 nis caro. Dico ergo, quòd solum lex vetus
 à peccato per ignorantiam contracto tan-
 tummodo iustificabat: ab iniquitate verò
 quam Auon ייז dicunt, & à transgressione,
 vel rebellionem, quam pisah ישיב nominant:
 & ab impietate, quam rala ישר nuncu-
 pant, nequaquam. Ideo David commisso
 adulterio, quod est iniquitas, & homicidio,
 quod impietas dicitur: sciens quòd huius-
 modi sacrificijs non purgabantur: dixit.
 Quoniam si voluisses sacrificium dedissem,
 utique holocaustis non delectaberis. Huius-
 modi autem lapidari iubebantur, vel aliquo
 necis propriæ genere expiari: à quibus om-
 nibus veniens Messias nos liberauit, eo quòd
 in se precium infinitum continebat, & de
 se liberum erat & immune, & nulli peccato
 obnoxium: & de per se Deo charum & ac-
 ceptum, tenens medium in dignitate inter
 Deum & hominem. Ergo hoc sacrificium, &
 eius passio fuit sufficiens ad redimendum ab

C A B A L I S T A R V M

omni peccato omnem hominem, cum fuerit
Deus & homo, & eius primum in ualore erat
infinitum ratione dignitatis. & in quantum
homo erat liber ab omni peccato in natura &
in persona. Et sic propter puritatem erat suffi-
ciens oblatio, & erat Deo charum & acceptum
propter immensam charitatem & obedientiam.
Vnde Esaias, hoc negotium aperte describit, di-
cens. parauit Dominus brachium suum (dex-
trum videlicet misericordie, & gratie) in oculo
omnium gentium. Quod tantummodo erat
in populum Israeliticum extensum. Vnde sequi-
tur. Videbunt omnes fines terre salutare (vel sa-
lutem aut saluatorem) Dei nostri, quem. s. mittet
pro omnibus redimendis. post modum ad gen-
tes propheta sermonem dirigens, subinfert. Re-
cedite, recedite à cultura (Demonum videlicet,
& idolis) pollutum (idolotitum) nolite tan-
gere. exite igitur de medio eius, cultus scili-
cet idolatrie, & mundabimini ab omnibus
inquinamentis, & pollutionibus vestris.
Vos qui fertis vasa Domini (qui habetis
potentias receptiuas diuinitatis, adeo ut di-
camini templum, & habitaculum Dei). se-
quitur infra vates, dicens. Disciplina pa-
cis (modus reconciliandi cum Deo acqui-
rendus super eum) & liuore eius sanati su-
mus; nam omnes nos errauimus, quasi o-
ues, unusquisque in viam suam declinauit:
omnes

D
omnes pecc
tibus erant
eripi. Ideo p
omnium no
repugnantia
gressus est, v
ipse voluit.
eum de mar
dit mihi pat
cum antea
cis opus, d
lum mihi e
qua homi
pit hoc op
defensio
rode & I
vnde seq
ducetur,
se obmut
peccata M
sacrificio e
ro pascate,
Et, ideo sol
Esaias. T
legas huius
non vni ran
nec ipse hab
omnium R
de hoc triup

omnes peccatis & iniquitatibus, & eis reatibus erant obnoxij, à quibus non poterant eripi. Ideo posuit in eo Dominus iniquitates omnium nostrum. Quod opus, quanuis cum repugnantia partis sensitivæ, tñ voluntariè aggressus est, vnde sequitur. Oblatus est, quia ipse voluit. Hinc dixit Petro conanti eripere eum de manu capientium. Calicem, quem dedit mihi pater non vis, vt bibam illum? Et, cum antea abhorreret Petrus nomen, & crucis opus, dixit ei. Vade retro satana, scandalum mihi es, quia non sapis, quæ Dei sunt, sed quæ hominum. Quia igitur voluntariè suscepit hoc opus, ideo non aperuit os suum in sui defensionem, sed tanq̃ mutus stetit corà Herode & Pilato, qui eum quærebat liberare: vnde sequitur. Sicut ovis ad occisionem ducetur, & quasi agnus coram tondente se obmutescet. Agnus quidem fuit tollens peccata Mundi, & scelera omnia, quæ nullo sacrificio expiari poterant, immolatus in vero pascate, & transitu ad meliorem vitam. Et, ideo solus crucem pro nobis tulit, vt canit Esaias. Torcular calcaui solus. si enim collegas huius misterij habuisset, teneremur non vni tantum Redemptori, sed pluribus: nec ipse habuisset hanc gloriam, vt solus esset omnium Redemptor. Loquens enim Paulus de hoc triũpho crucis, ait. palam triumphans

C A B A L I S T A R V M

in semetipso . Hinc dixit ipse Christus Petro . Si peterem à patre duodecim legiones Angelorum : daret . Sed non peto videlicet : quia non expedit . cum solus decertare debeam . Et, in hoc certamine derelictus fuit à patre , vt ipsemet conquestus est in cruce , dicens . pater, quare me dereliquisti ? Alioquin enim non fuisset passus . nam Diuinitate fruens non patitur . Derelictus etiam fuit, quia nullum habuit coadiutorem , vt solus pateretur : sicut dictum est . pater enim misericordiarum , & totius consolationis reliquit eum solum sub tribunali Gheburah seueræ iustitiæ : nullum subsidium Ghedulah, siue Chesed, id est, gratiæ & consolationis, & pietatis ei præstans (sicut proprium est ipsius patris) vt sufficienter pro generis humani salute pateretur . Verum est , quod in operibus perpetrandis nunquam derelictus fuit à patre . ideo dixit ipse . Qui me misit , mecum est , & non relinquit me solum . In simili proposito , clamat propheta in persona Christi , dicens . Deus meus clamabo per diem , & non exaudies : & nocte non tacui : vt habet veritas literæ . Dum enim tanquam homo timeret horrendum casum passionis : non fuit exauditus : neque in cruce orans in die : neque orans in nocte in antro montis oliuarum, dum patrem oraret, vt tran-

vt transire
cur non
cens . Tu
rael . Ha
suo : cum
cium , &
itaque sta
suo recede
decretum
Filius qui
est de illo
miditati .
si timore
ne sube
semper
quare b
semper
vnicum
quem cr
tro . non
ipsemet
Deus dile
genitum d
non pereat
enim videt
demptioni
vt videlicet
a terrenu
pens ver

ut transiret ab eo calix. Causam autem, aut cur non fuit exauditus, statim innuit, dicens. Tu autem in sancto habitas, laus Israel. Habitat enim semper in sanctuario suo: cum semper sanctus, semper in beneficium, & utilitatem nostram operetur. Ibi itaque stabat pater nolens à decreto sancto suo recedere. Et oravit Filius contra patris decretum: sicut ipsemet prædixerat, dicens. Filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de illo. Hoc fecit indulgens humanæ timiditati. Et, ne alijs peccatum imputaretur, si timore naturali refugerent ea, quæ ratione subeunda sunt. Fuit tamen exauditus semper in nostrum beneficium & suum: quare benedicit ipsemet. Scio pater, quòd semper me audis. profiteri ergo debemus, unicum esse omnium Redemptorem: in quem credentes salvi efficimur, dicente Petro. non est in aliquo alio salus. Quod & ipsemet Redemptor referavit, dicens. Sic Deus dilexit Mundum, ut filium suum unigenitum daret: ut omnis qui credit in illum, non pereat, sed habeat vitam æternam. Hic enim videtur conclusum totum hominis, redemptionis, & fidei negotium: quod fuerit videlicet productus homo primus de terra terrenus: qui Diaboli, & mortiferi serpentis venenum imbibens recessit à Deo trahens

trahens secum in radice totam arborem generis humani in seruitutem diaboli, & in pabulum mortis, secundum quod dictum fuerat. Quacunque hora comederis, suasu scilicet Diaboli serpentis, morte morieris. Bene enim nouerat sapientissimus opifex hominem euadendum & tentandum à mortis Angelo, & virulento serpente: vnde fuit vulneratum humanum genus letali, & irreparabili vulnere; quia peccatum fuit quodammodo in spiritum sanctum; vt alibi dixi. Hinc medela afferri debebat ab homine, qui non esset de stirpe illa infecta: sed descenderet de cœlo cœlestis: cuius pelle primo tegeretur hominis nuditas terreni per peccatum inducta. postea carne ipsius melioris serpentis à nobis comesa sanaremur à vulnere inflicto à serpente illo nequissimo. Et hoc est quod noster bonus serpens & cœlestis homo, ait. Sicut exaltauit Moses serpentem in deserto, ita oportet exaltari Filium hominis, vt omnis qui credit in illum, non pereat, sed habeat vitam æternam. postremo credendum est, quòd venerit ea magna virtute, qua possit nos eripere de imperio mortis, & à potestate tenebrarum, & facere nos credentes (vt Petrus ait) genus electum, regale sacerdotium, gentem sanctam, populum acquisitionis,

tionis
dition
hente
tem a
mund
tu, cu
quos
Ideo
rior, qu
F. A.
sunt tol
nem iul
ta, instr
& preti
lenda,
candur
legis sa
nē iusti
quia Ch
passioni
legis, au
in eucha
& pretiun
baptismus
tera sacra
efficiunt &
pro peccat
ramenta
le continer

tionis, siue acquisitum, & ereptum de perditione per peccatum inducta: & detrahentem nostram terream sortem impellentem ad casum illo mortifero Angelo, immundo & sordido, qui ambulat in circuitu, cum Angelis suis apostaticis, quærentes quos deuorent.

Ideo circumcisio fit octaua die, quia est superior, quàm sponsa uniuersalizata.

F. A. Sola sacramenta nouæ legis de se possunt tollere, & gratiam conferre, & hominem iustificare: sunt. n. huiusmodi sacramenta, instrumenta realiter virtutem continentia, & pretium passionis institutæ ad peccata tollenda, & ad gratiam conferendam, & iustificandum hominem. Causa ideò quare veteris legis sacrificia de per se non poterant hominẽ iustificare, nec per se tollere peccata, erat: quia Christum reipsa non continebant: nec passionis pretium eius: sed sacramenta nouæ legis, aut Christum realiter continent, sicut in eucharistia, aut passionis eius virtutem & pretium continent: quemadmodum est baptismus, confirmatio, & pœnitentia, & cœtera sacramenta: ideò illico gratiam inuisibile efficiunt & conferunt. & continuo soluunt pro peccatore: nã Christus per ecclesiastica sacramenta operatur, tanq̃ instrumentum vsuale continens passionis eius pretium & thesaurum

C A B A L I S T A R V M

faurum virtualiter. Sacrificijs verò & sacra-
 mentis veteris legis, non erat Christus rea-
 liter, nec eius passio: sed solum tanquam
 in signo: inquantum illa erant Christi figura
 immolandi in cruce: ideo nec de præsentì
 gratiam efficiebant, quam figurabant. nec
 soluebat redemptionis pretium, quod per
 Christum figurabant in cruce soluendum.
 non sic de nouæ legis sacramentis: quia con-
 tinuo efficiunt quod significant: eo quod
 realiter continent passionis Christi pretium.
 nam sacramentum Eucharistiæ illico per se
 gratiam confert recipienti disposito: & ip-
 sum Deo reconciliat: & omnes pro quibus
 offertur reconciliat Deo. nisi habeant obi-
 cem. Similiter baptismus continuo soluit
 passionis Christi pretium, pro baptizato, &
 pœnitentia pro peccatore pœnitente, &c. Iu-
 stificant nempe illum, & vita æterna homi-
 nem dignum efficiunt: Vnde decens homo
 illico volat ad cœlum in passionis Christi vir-
 tute, quam per sacramenta recipit. Et in con-
 firmatione dantur gratiarum dona spiritus
 sancti. Dicendum ergo, quòd omnes fideles
 veteris instrumenti, per solam fidem de Chri-
 sto futuro, fuerunt iustificati, & à peccatis
 absoluti: non poterant tamen consequi re-
 promissiones, nisi per Christum. Vnde Pau.
 ad Hebr. enumerat principales patres vete-
 ris

ris testam
 quòd om
 secutione
 membra
 ab eo redi
 Christi m
 nem partic
 sunt à pecc
 existens iu
 credidit De
 credidit se
 stum mul
 quia credi
 tiam, Ger
 saluati sur
 cuncion
 non in vir
 fidei Chri
 in se contin
 tium, nec a
 ficandum h
 sacrificijs ve
 bant tale pre
 rent, & popu
 sed talis iust
 quam offeren
 re: Et sic an
 nullus erat v
 nificatione fid

ris testamenti : incipiens ab Abel , probando
quòd omnes illi per fidem Christi futuri per
secutiones passi sunt : & facti sunt Christi
membra , Erat enim ipse eis creditus , ideo
ab eo redimi expectabant , Et ideo tanquam
Christi membra meruerunt Christi passio-
nem participare , quia sub tali fide absoluti
sunt à peccato . Abraham enim in præputio
existens iustificatus fuit per fidem , eo quod
credidit Deo , quando suspiciens in cælum ,
credidit semen suum spirituale per Chri-
stum multiplicandum , sicut stellas cœli : &
quia credidit , ideo reputatum est illi ad iusti-
tiam , Gene. 15. per solam ergo Christi fidem
saluati sunt patres veteris testamenti . In cir-
cuncisione peccatum originale tollebatur ,
non in virtute circuncisionis , sed in virtute
fidei Christi futuri , quia illa circuncisio , non
in se continebat pro peccato sufficiens pre-
tium , nec ad placandum Deum : nec iustifi-
ficandum hominem . Et sic est dicendum de
sacrificijs veteris legis , quia non contine-
bant tale pretium vt pro peccato satisfacere-
rent , & populum Deo per se reconciliarent :
sed talis iustificatio in fidei virtute fiebat ,
quam offerentes habebant de Christi passio-
ne ; Et sic antiquorum circuncisio de per se
nullius erat valoris ad tollendum peccatum ,
nisi ratione fidei conferentis. Ideo sacramen-
ta no-

ta nouæ legis à quocunque conferri potest, etiam ab heretico, & schismatico, vel Iudæo, in fidelis absentia. non sic de sacramentis veteris legis: quæ fidem in agente requirebant, eo quod in se non continebant, quod figurabant, cum essent signum. Et, signum sortiebatur circuncisio. primo signum distinctiuum, Iudæorum à cæteris nationibus. Secundo erat signum figuratiuum, passionis Christi futuræ, per effusionem illiusmodi sanguinis. Significabat etiam præputij cordis abscissionem. prout Deut. 10. dicitur. Circuncidite præputium cordis vestri. Et, figurabatur peccati abscissio, per illius pelliculæ abscissionem. Tertio præfigurabat quoddam casuale tributum. Quarto fidem significabat præputium per Christum in cruce soluendum: & sic erat signum fœderis & peccati, atq; pretij futuri. Sexta causa assignatur in præcedenti conclusione, scilicet vt liberarentur à spiritibus immundis. Septima assignatur in præsenti conclusione: quæ est, vt ostenderet influxum iesot præcedere & esse superiorem, influxui sponsæ vniuersalizatæ. Vnde nota quod circuncisio (vt habetur Leuit. 12.) octaua die fiebat: tamen necessitate urgente, citius fieri poterat, & tardius, sine legis solutione. Hoc autem factum est, quia octauus

uus dies
quæ octaua
vna sephiro
ter: secundum
quarta est
sexta est tip
octaua est
fœdus, om
dus sonat,
minibus in
donai Mal
dentia, fœ
cis, fœdus
tor circun
Elchai cor
si circunc
putium m
pro nihilo
Membri et
sio, abditu
nam iesod x
tur Elchai, i
sephiro, extr
ctis superiorib
in quâ nos pe
& diffundit. q
nem gratiæ su
viam absorbe
vniuers, Deus v

uus dies octauam figurat sephirah iesot ,
quæ octauo ponitur loco , computando pro
vna sephirah hod & nezach . prima est che-
ter : secunda est chocmah : tertia est Binah :
quarta est ghedulah : quinta est gheburah :
sexta est tipheret : septima est hod & nezach :
octaua est iesod , à qua omne pactum , &
fœdus , omnis enim legis dictio , quæ fœ-
dus sonat , vnum de tribus sphiristicis lu-
minibus insinuat , scilicet Elchai iesod , A-
donai Malchut , Elohim binah , sine pru-
dentia , fœdus Elchai iezot , est fœdus pa-
cis , fœdus sabbati . Instituit mundi condi-
tor circumcisionis fœdus , vt per ipsum
Elchai consortes efficiamur : vnde dicit lex :
si circunciderit , & circuncisi membri præ-
putium membri coronam non patefecerit ,
pro nihilo circuncisio ipsa reputabitur .
Membri enim circuncisio , & coronæ osten-
sio , abditum pandit introitus ad vitam :
nam iesod æternam dat vitam : & ideo dici-
tur Elchai , id est , Deus vitæ . nam iste inter
sephirot , extremum obtinens locum , à cun-
ctis superioribus haurit gratiam , & vitam :
in quâ nos per Adonai Malchut transmittit ,
& diffundit . quatenus enim ipsam dimensio-
nem gratiæ suscipit , El appellatur : ex quo aut
vitam absorbet , viuus dicitur . quæ duo in se
vniens , Deus viuus nuncupari solet : & hanc
vitæ

C A B A L I S T A R V M

vitam non minus Angelicis , quàm cœle-
stibus choris , totiusq; terrarum orbis mul-
titudini vberriamæ vitæ munus impartit . cui
inhians David , dicit . Sitiuit anima mea ad
Deum Elohim , ad Deum El viuum : per
quorum connexionem omnia vota conse-
quimur , & ideò cognominatur Sadai : nam
est sufficiens nobis satisfacere , nosque bea-
re . à simili ergo quia circuncisio erat ara-
bo æternæ vitæ , ita quod qui non circun-
cidebatur , damnationis arabonem habe-
bat , iuxta dictum legis . Anima , quæ cir-
cuncisa non fuerit , peribit de populo :
propter quod Abraham se , & totam fami-
liam suam circuncidit : ideo talis circun-
cisio octauo fiebat die , vt præfiguraret Iesot ,
qui est superior in ordine sephiroth , quam
sponsa Malchut , quem iesot præfigurabat
pelliculæ priapi præcisio . tunc signum erat ,
quòd iesot aspiciebat Malchut bono influ-
xu , & Malchut aspiciebat talem circuncisum ,
simili fauore à iesot recepto : nam sponsa
Malchut talem promittit influxum , siue se-
men , qualem , vel quale à iesot masculino re-
cipit . & à cæteris item omnibus , eò quod
Malchut sit omnium sephiroth sponsa : ideò
dicitur vniuersalizata : quasi omnium semi-
na sephiroth in se recipiens , earum tanquam
matrix , & vxor extat . Est sponsus & spon-
sa ar-

sa arc
cantic
& rub
tat ill
præ fi
ad eff
ratur
gratia
quand
stitia .
Iesus v
& sang
colorib
Phædo
cerat
est car
serico
spectu
Quod
dum a
erunt .
coronæ
regnum
soph. E
maledict
De quib
in cantic
dextera il
modo las

sa archetypi. De sponso canit Salomon in canticis, dicens. sponsus meus est candidus, & rubicundus. Ex his enim coloribus resultat illius pulchritudo: qui dicitur speciosus præ filiis hominum. Alludit hic & Salomon ad effectus, quos in nobis ipse sponsus operatur. nam aliquando præbet se candidum: gratia videlicet pietatis & misericordiae: aliquando vero inflammatum, zelo videlicet iustitiae. Hinc non ab re dixit Ioannes, quod Iesus venit, non in aqua solum: sed in aqua & sanguine. Intelligitur etiam de supremis coloribus: de quibus Plato in Timæo & Phædone (prout ab antiquis theologis didicerat) amplissime scribit. In dextera enim est candidus, ratione influxuum gratiae & misericordiae: in sinistra verò rubicundus, respectu defluxuum iustitiae & punitionis. Quod ipse Christus verus sponsus innuit: dum ait dicturum se ijs, qui a dextris eius erunt. Venite benedicti patris mei, id est, coronæ supremæ: possidere paratum vobis regnum, scilicet omnium seculorum En-soph. Et ijs qui à sinistris eius erunt. Itē maledicti in ignem æternum sæuæ iustitiae. De quibus, scilicet dextra & sinistra, dicitur in canticis. Leua eius sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me. non est sermo de lasciuo amplexu: nam huiusmodi ne-

T fariā

C A B A L I S T A R V M

faria diuinis non miscentur . id maxime : cum paulò superius dixerit . Ordinauit in me charitatem . sicut ergo de osculo locutus est serpens , ita & hic spiritualem amplexum innuit : Dei videlicet , cuius sinistra (vt sæpius dixi) est iustitia seuera , robur , ac fortitudo . Quam sinistram optat substerni capite suo , id est , rationi & superiori parti : vt inde roborata fortius agat in rebus diuinis & sacris . Optat quoque amplexari dextera illa , de qua scriptum est . Delectationes in dextera tua vsque in finem . Et iterum . Dextera Domini fecit virtutem , dextera Domini exaltauit me . In qua dextera residet caput & sponsus noster Christus . Iste sponsus est Tipheret (secundum Cabalistas) qui auscultat sponsam malchut , in horto morantem . tanto enim affectu custodit eam sibi creditam : vt ne tantum eam diligat : sed omnia bona sua illi impartitur : eam constituens principem remunerandorum , & mulctandorum : Et versa vice : sponsa ita sponsum diligit , vt languere dicatur , præ dilecti amore (vt dicitur in canticis) cum inter eos sit amor reciprocus , impensus & idem repensus : Et sic ita carè diligit sponsam , vt ei in horto præbeat vbera sua (vt habetur in canticis) in horto , scilicet voluptatis , qui in

tribus

tribus mensuris consistit supremis : ibi est
chocmah habens vbera plena lacte : diuinæ
scilicet sapientiæ : similiter sponsus introdu-
cit sponsam in cellam vinariam , id est , in
vnionem amoris signatum per vinum : quā
vnionem habent sephiroth, quæ in vnā coro-
nam supremam vniuntur ; in amplissimo or-
dine spiritali, siue in magna domo Dei , si-
cut multa grana vix in idem vinum conue-
niunt. Ideo sequitur ibi sponsa , dicens . or-
dinavit in me charitatem . Et , quia sponsus
gaudet de favore præstito suæ sponsæ ab infe-
rioribus dimensionibus : ideò ait . Descen-
di in hortum , vt viderem poma conuallium ,
id est , influxum in sponsam demissum à con-
uallibus , id est , ab humilioribus seu inferio-
ribus numerationibus . Et quia influxus di-
uini suprædicti infinitæ sunt perfectionis :
ideò sponsa eos degustans , ait . Et , fru-
ctus dulcis gutturi meo : Quia etiam isti in-
feriores sephiroth in sponsam influentes, sunt
in duplici ordine constituti : scilicet à dextris
Austri , & à sinistris Aquilonis . ideò sequi-
tur sponsus vocans eos omnes ad influen-
dum in hortum vbi erat sponsa , dicens .
Veni Auster & Aquilo , & perflate hor-
tum meum . Ab Aquilone quippe perflari
petit, vt robur, & fortitudo veniat, qua corro-
boretur sponsa contra venenum Samuelis .

C A B A L I S T A R V M

Austrum quoq; gratiæ postulat: vt Mundum hunc inferiorem irroret bonis charysmatibus, contra antiquum serpentem. Ideo sequitur sponsus loquens cum sponsa, dicens. Tempus putationis aduenit, scilicet vt tu sponsa amputes à te talia bona, & creatis impartiaris. Et quamuis iste sponsus habeat in sponfas omnes septem dimensiones inferiores: quia omne superius, respectu inferioris dicitur vir & masculus, & omne inferius habet rationem foeminae. nam omnes nos, qui grauidamur à facie Dei: & qui in operando locum tenemus inferiorem ac foemineum (cum Deus teneat superiorem & masculinum) ideo creata respectu ipsius meritò foeminae dicimur: Viri respectu mulierum, tenent vicem masculi: Quemadmodum cœli respectu terræ, quæ ab eis grauidatur, habent rationem masculinam: respectu vero Angelorum, & Dei, à quibus influxum suscipiunt, habent rationem foemineam: sicut ab antiquis theologis diffusè scribitur. Unica tamen est columba sua (vt in canticis dicitur) quæ est Malchut: quia mulier à principio fuit deputata vna unicuique. Hinc secundum legem, non permittitur sacerdoti (qui immaculatus esse debet) coniungi pluribus mulieribus. Quamuis alijs permittatur licite, ad euitanda maiora scan-

scandala.
 occasio am
 declarat me
 facti, dicen
 bon: sicut e
 geno deflux
 gnitionibus
 fiant. Sicut
 mnes congr
 fa est piscina
 de quibus
 pituram an
 sunt ration
 turchesbo
 sunt excog
 darum. Su
 fluxus seph
 timum obt
 perioribus
 hoc modo d
 est, vniuersa
 sephiroc.

Nulla sunt
 coniunctionibus
 rectione, defectu
 maiortate, cor
 & ordine dece
 manifestent.

scandala. Et quia pulchritudo mulieris, est occasio amoris viro in eam: ideo sponsus declarat motuum amoris præcipui erga ipsam, dicens. Oculi tui, sicut piscinæ chesbon: sicut enim sponsa ista est plena omnigeno defluxu, ita est plena oculis, id est, cognitionibus omnium rerum, etiam antequâ fiant. Sicut enim piscina est locus in quo omnes congregamur aquæ: sic Malchut sponsa est piscina in qua aquæ congregantur illæ: de quibus dictum est. producant aquæ serpituram animæ viuentis. Quæ quidem aquæ sunt rationes ideales. Hinc piscina illa dicitur chesbon, id est, cogitationis. Ideæ enim sunt excogitatæ rationes rerum producendarum. Sunt etiam aquæ illæ, omnium influxus sephiroth: & qui à Malchut sponsa, vltimum obtinet locum: ideo ab omnibus superioribus semen recipit decisum ab eis. Et hoc modo dicitur sponsa vniuersalizata, id est, vniuersalis: siue communis omnibus sephiroth.

*Nullæ sunt literæ in tota lege, quæ in formis, coniunctionibus, separationibus, tortuositate, directione, defectu, superabundantia, minoritate, maiori-
tate, coronatione, clausura, apertura, & ordine decem numerationum secreta non manifestent.*

C A B A L I S T A R V M

F. A. Tantæ est dignitatis lex, vt admirans dicat David. Reuela oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua. In lege enim sunt mirabilia Euangelij, quo lex grauida erat. In lege docetur Mundi fabrica, & modus. vnde rerum species, ordo, formæ, materia & operatio: quis ve sit omnium finis. per legem instruimur, qua via, & quo itinere in Deum pergere possimus. Ibidem instruimur de euentibus rerum præteritis & futuris: & quòd Dei prouidentia omnia eueniunt. Ibi edocemur de concentu & mirabili rerum armonia inter se, & cum Deo: Absq; etiam controuersia ostenduntur Ideæ ibidem: in quibus est tanta vis (vt August. rectè sentit) quòd nisi illis intellectis nemo sapiens esse possit. Ibi enim significantur nobis intelligentiæ reconditissimæ: & commercium earum nobiscum: immo consortium Dei: & quomodo possimus illum trahere ad nos, vt ipso impleamur, & ipse familiaris agat nobiscum. Et (quod maius est) in lege docemur, quomodo in ipsum Deum transformari & Dij effici possimus. Sed hæc tam occulto mysterio referantur, vt indigni videntes non videant, & audientes non intelligant. Docet ergo nos lex ad Deum conscendere, ita quod Euangelium mittit nos ad legem, dicens. Si vis ad vitam ingredi, serua

serua man
scriptum e
lium fit re
per legem
tem eorum
uangelium
nus, vita æ
nequaqua
tio legis m
uente Eua
pollicebat
fauorem t
rent ætern
uangelium
quis dici
xit patrib
sanctus su
וְקָרָא, id e
vel initiato
ctum, tanqu
Deus dicatu
ipsi dedicati
ipse dicitur p
sanctū, vt Pla
Qñ videlicet
mediate accep
nem. Quod p
facere docem
non quod ac

serua mandata Dei; Et iterum. In lege, quid scriptum est? Quomodo legis? per Euangelium fit remissio illorum peccatorum, quæ per legem expiari non poterant, nisi per mortem eorum, qui ipsa committebant. per Euangelium etiam promittitur denarius diurnus, vita æterna, atq; regnum cœlorum, quæ nequaquam per legem dabantur. Observatio legis mandatorum vitam præstabat, fauente Euangelio: sed sine Euangelio, non pollicebatur lex, nisi regnum terrenum, & fauorem temporalem. Quamuis hæc figurerent æterna, sicut in lege figurabatur Euangelium: potest etiam in lege & per legem quis dici & effici sanctus. Vnde Deus dixit patribus. Sancti estote, quoniam ego sanctus sum; Vnde hoc verbum **קדוש**, id est, sanctus, significat dedicatum vel initiatum Deo, & in ipsum Deum directum, tanquam in finem vltimum. Est enim Deus dicatus, aut initiatus hominibus. Et sibi ipsi dedicatus & directus in seipsum. Et ideo ipse dicitur principium & finis. Et. i. esse verè sanctū, vt Plato in Euthyphrone concludit. Qñ videlicet reddimus Deo, quod ab ipso immediate accepimus, animā videlicet & imaginem. Quod per legem (vt norunt sapientes) facere docemur. Deus autē reducit in seipsum non quod accepit, sed quod ab æterno, &

C A B A L I S T A R V M

à seipso habuit. Lex quippe circulum perficiebat, & si iustificare nequireret. perficit. n. Lex assimilando: si non complet iustificando. Tota enim Dei intentio in lege est (vt alias dixi) vt per ipsam ipsi Deo penitus efficiamus. Sicut in aliquibus præceptis patet. Quamuis in alijs idem fiat, sed occultius. Vbi enim de sanctificando sabbato agitur expressè dicitur. Requiescite in die septimo: sicut Dominus Deus vester eo die requieuit. Et in mense primo iussu fuit comedi azima secluso penitus fermento, quod est panis corruptus: in memoriam fabricæ Mundi eo tempore factæ: & productionis rerum absque aliqua corruptione præuia. Nam absolutus fuit primus Opifex à lege naturæ, quæ dicitur. Corruptio vnus, est generatio alterius. Et hoc idem faciunt reliqua legis præcepta. Et quia ista assimilatio fieri non poterat absque præuia iustificatione: ideo illa lex iustificabat. Vnde David. Lex Domini immaculata conuertens animas. Et pluries in lege scriptum est. Et propitiabitur super eum sacerdos. Et ista iustificatio fiebat in lege, non per legem. nam legis proprium est dare præcepta faciendi & non faciendi. addere quoque pœnam transgressori. Si autem propitiatio aliqua fiebat, id erat ex Evangelio, legem semper concomitante. Et hoc
in vir-

in virt
rigrine
si (vt
cerdo
gebat
terat
cum ip
minem
tutis eff
tus: pr
ius gra
ratione
ostend
tur in
non n
vt lex
omnia
dunt,
sunt:
Hinc &
licet col
Et quam
deantur:
celo scrip
le sapphir
bulæ quia
lex comple
dit. non
Et qui lege

in virtute fiebat agni, Christi videlicet ab origine Mundi, pro omnium expiatione occisi (vt ait Ioannes). non autem in virtute sacerdotis legalis: quia & ipse expiatione indigebat, vt perhibet Apostolus. non enim poterat homo spiritualis expiari per legem: cum ipsa lex sit animalis, animalemq̃ue hominem expians. Etiam cum esset lex seruitutis efferre non poterat in libertatem spiritus: præfigurabat tamen legem nouam, cuius grauida erat: ideo magnæ fuit dignitatis, ratione tantæ prolis. Et ideo vt eius dignitas ostenderetur, scripta fuit digito Dei, vt legitur in Exodo: quia ea tunc sacramenta, quæ non nisi à Deo dictari potuerant: Et etiam vt lex perpetua esset, scripta fuit à Deo. nam omnia, quæ ab ipso Deo immediatè procedunt, sine causa secundaria, incorruptibilia sunt: vt Plato simul cum Plotino asserit. Hinc & in tabulis sapphirinis cœlestis videlicet coloris, ipsa lex descripta fuisse dicitur. Et quamuis huiusmodi Tabulæ dispersæ videantur: non tamen est abolita lex: quæ in cœlo scripta fuit. Quod indicabat color ille sapphirinus. sublata verò fuerunt illæ tabulæ quia lex cessit Euangelio, in quo tota lex completur & perficitur. Hinc Christus dixit. non veni soluere legem sed adimplere. Et qui legem adimplebāt, hanc consequabantur

C A B A L I S T A R V M

tur perfectionem, vt dicerentur fideles in tota domo Dei, sicut de Mose dictum est in numeris. Inter beatos etiā computabantur. psal. Beatus vir qui in lege Domini meditatur die ac nocte. Et subinfert propheta. omnia quaecunq; voluit fecit, & prosperabuntur. Et iterum. Beati immaculati in via, qui ambulāt in lege Domini. Beati qui scrutantur testimonia eius, in toto corde exquirunt eum. Quam beatitudinem & fœlicitatem adhuc mortales sentiunt ex consonantia mirabili, quam perfectam in se habent. Omnis enim voluptas à consonantia. Consonantia autem resultat ex praeceptis affirmatiuis obseruatis, cum virtutibus denotatis per ossa, quæ cum illis praeceptis numero æquantur, & ex praeceptis negatiuis in nervis, numero cum ipsis æquatis. vt alias dixi. nam tota lex concinnat nos cum Deo, & inde iucundos reddit. sicut peccatum dissonans pœnam & animi afflictionem homini affert. Fructus etiam multi promittuntur ijs qui legem obseruant. patribus. n. sub figura degentibus, promissum fuit figuratiuum regnum. Iuxta illud Christi. Si vis ad vitam ingredi, serua mandata Dei. non tamen patribus dabatur regnum cœlorum legem obseruantibus, quia non erant regenerati, & facti filij regni, nec renati secundum spiritum nisi pauci ex priuilegio, virtu-

virtute
Vt labo
re homi
tempus
mutand
quæ in
rij plen
hebraici
sue acce
bito nu
cramen
meon
& alij,
terpret
dere d
bus su
pli gra
phaber
Elion c
& iod
stituunt
ret, quæ
humana
Diuinam
quatenus
Deo. in
tus. po
k q
mionis

virtute tamen illius, qui nos regenerauit. Ut labor & pœnitentia eorum erat sanctificare hominem animale, quousque veniret tempus renascendi, & statum in melius transfutandi. Tanti est lex vetus, ut omnia quæ in ea scripta sunt, sint grandis misterij plena. Vnde minima alphabeti litera hebraici est iod, apex verò est punctus, siue accentus; quæ omnia in scriptura debito numero, pondere, & mensura, & sacramento sunt collocata: ideò Rab. Symeon Ben Iochai, & post eum Elchana, & alij, non solum sententias, & verba interpretari conati sunt, sed etiam rationem reddere de literis, ipsarumq; figuris, cum apicibus sub, & supra positis. & ut aliquid exempli gratia, in medium afferamus. prima alphabeti litera est aleph א quæ patris cheter Elion est sigillum, quæ constituitur ex vau & iod, ו י, quæ literæ simul vnite constituunt aleph א. Vau est arbor vite tipheret, quæ vita est duplex, Diuina videlicet & humana, siue creata. quatenus representat Diuinam vitam, ponitur vau ו in aleph א, quatenus verò creaturarum vita est, in Deo. in quo viuimus, mouemur & sumus. ponitur iod in ventre vau, & fit aleph א quæ est litera Diuinitatis, & primi fontis omnium bonorum, scilicet cheter. se-

C A B A L I S T A R V M

ter. secunda litera alphabeti est beth **ב**, quæ cum tribus lineis figuratur, & est vndequaque clausa, dempta parte sinistra, quæ respicit cheter: quia est in chocmah: ideo beth aptam habet partem, respicientem aleph, positum in cheter patre, ad significandum, quod à patre, quicquid in se continet filius, habet: Beth **ב** enim est sigillum filij: & significat bait, quod idem est, quod domus: & indicat sapientiam superiorem: in qua omnia collata prius erant, quam in proprias formas educerentur: & per ipsam producta sunt omnia, iuxta illud psalm. Omnia in sapientia fecisti. Quod confirmans Ioannes, ait. Omnia præfuisse in verbo, veluti vitam creatricem. & postea omnia per ipsum verbum facta fuisse. idcirco dicit Elzohar, quod chocmah filius, Dei est domus. in qua pater cheter omnium formas ideales posuit. Sigillum Binah est litera he **ה** quæ constituitur ex litera res **ר** & iod **י** in ventre literæ res sic **ה**. Et fit he **ה** quæ reddit numerum quinarium. De qua litera loquens Elchama, querit. quando Iudei liberari habeant à captiuitate Ægyptiaca: respondit, dicens: hoc erit, quoniam numerus bis centum efficietur numerus quinarium, id est, quando spiritus sanctus Binah suam apponet manum. Res **ר** enim dat numerum 200.

si ei

si ei addat
tantum fig
buntur: q
cti, per qu
erant Iude
quinque, l
sancto. Et
tit 400. an
quibus ora
cob. Et si
tem ex part
annis stete
in Ægypto
orationis
tos decem
te, quæ
supradict
reddit. 20
dant nume
in captiuita
cum res, &
fuere dies se
quinque, &
quaginta, qu
fiebat remissi
he **ה** liberati
tueretur in li
nam, si reue
dps celebret

si ei addatur iod in ventre . fiat he ה , quæ
 tantum significat quinque : & tunc libera-
 buntur : quia he ה est sigillum spiritus san-
 cti , per quem fit remissio . Liberandi ergo
 erant Iudei , quando numerus 200 . fieret
 quinque , hoc est quando placuerit spiritui
 sancto . Et nota quod populus Israelis ste-
 tit 400 . annos in captiuitate Pharaonis . pro
 quibus orauit Abraham , & Isahac , & Iaha-
 cob . Et si prorsus non fuerunt exauditi , sal-
 tem ex parte : in illis nanque quadringentis
 annis steterunt centum & nonaginta annos
 in Ægypto maximo in fauore : idque meritò
 orationis prædictorum patrum : & ducen-
 tos decem in tribulatione , & graui seruitu-
 te . quæ seruitus breuior fuit per orationem
 supradictam 190 . annis . res ה enim litera
 reddit . 200 . & iod . יו . Res & iod separata
 dant numerum 210 . etiam tantum steterunt
 in captiuitate , sine seruitute : sed vnita iod
 cum res , & formato he ה , tunc breuiati
 fuere dies seruitutis eorum : quia he ה dat
 quinque , & quinquies decem reddunt quin-
 quaginta , quod est tempus Iobilei : in quo
 fiebat remissio , ad denotandum , quod per
 he ה liberati fuerunt . Aliud mysterium con-
 tinetur in literis cuiusque dictionis : quo-
 niam , si reuoluatur per modum apud Iu-
 deos celebrem , qui dicitur siruph , diuersa
 inde

C A B A L I S T A R V M

inde extrahuntur mysteria decet sephirot :
 ut in dictione chamor כמר , quæ asinum si-
 gnificat : si præponatur vltima litera habe-
 bimus rechem רחם , quod pietatem signifi-
 cat & clementiam : qua vsus est Christus er-
 ga Iudæos : ideo Asinam equitavit . per si-
 ruph , siue per alphabetariam commutatio-
 nem, ex nomine Tetrag. יהוה , eliciuntur no-
 mina mazpaz & kuzu : de his & similibus ,
 vide super Ilan , & in tractatu reuolutionis
 nominis Tetrag. nonnunquam per numeri
 equalitatem nomina commutantur, vt mi-
 tatron, pro sadai : vtrunq; enim trecentum .
 300 . & quatuordecim . 14 . hoc modo sadai
 שדי , ש 300 . ד 4 . י . 10 . quæ simul nostrum
 314 . reddunt . Et mittatron מטרון . מ 40 ,
 ט 9 , ט 9 , ד 200 , ו 6 , ל 50 . qui omnes nu-
 meri simul reddunt . 314 . Alio quoq; ordine
 à literis illis excerpuntur mysteria . assumen-
 do videlicet, aut primas , aut extremas literas
 diuersarum dictionum : ex quibus componi-
 tur nomen illius : de quo occultè loquuntur
 verba oraculi . accipiamus exemplum de Ia-
 hacob : qui de Christo vaticinatus est, dicens.
 Veniet silo , & ipsi congregabuntur , hebrai-
 cè sic . שילה ולו יקהת יבוא , hoc est : lauo
 silo velo iikat . Quarum dictionum primæ li-
 teræ sunt, iod י , sin ש , vau ו , quæ simul
 vnitè reddunt hoc nomen Iesu ישו , vt sit
 sen-

sensus : do-
 cui congreg-
 scipientes.
 nomen mu-
 test Tetrag.
 Exodi in ve-
 quid, id est
 fierit, quod
 & nomen ei
 illi de nomi-
 est nomen
 nomen eius
 eius quid ?
 quasi dixer-
 De literis h-
 mus ad ap-
 videlicet, &
 parte puncti
 gudoth, id e-
 sine punctis
 seu proferri
 apices, qui à
 braicè, tagna-
 tum sanctum
 terio nos in
 mysteria in C-
 cente ipso . lo-
 pteribit à le-
 est, in Christo

sensus : donec veniat Messiach, qui est Iesus :
cui congregabuntur gentes , eius cultum sus-
cipientes, ac testamentum eius . Hoc idem
nomen multis in locis scripturæ probari po-
test Tetrag. יהוה . Item extrahitur ex textu
Exodi in verbis Moïsis ad Deum , ibi . Mihi
quid, id est , si Pharaon interrogans, à me quæ
fierit, quod nomen est Deo tuo ? mihi quid ?
& nomen eius quid, id est, quid respondebo
illi de nomine tuo . In illis verbis hebraicis
est nomen Tetrag. שמו מה לו מה , lo ma
nomen eius quid , id est , mihi quid nomen
eius quid ? à fine extrahitur Tetrag. יהוה :
quasi dixerit, iod he uau he est nomen eius .
De literis hæc pauca nunc sufficiant . Acceda-
mus ad apices , qui duplices sunt inferiores
videlicet, & superiores : inferiores maiori ex
parte puncta dicuntur : hebraicè dicuntur ne-
gudoth, id est, literas viuificantia : nam literæ
sine punctis mortuæ existunt : quia moueri,
seu proferri nequeunt . Superiores autem
apices , qui à nobis accentus dicuntur , he-
braicè, tagnamim , id est , Diuinum spiri-
tum sanctum significant : eorum enim my-
sterio nos in Deum reducunt : quæ omnia
mysteria in Christo completa fuere , di-
cente ipso . Iota vnum, aut vnus apex non
præteribit à lege , donec omnia fiant , id
est, in Christo compleantur . At quia hæc
sunt

C A B A L I S T A R V M

sunt arcana abscondita à seculis : de quibus
 difficillimum est afferre iudicium , & com-
 pletam tradere notitiam ; nec in nulla alia
 lingua , quàm hebraica intelligi , & docere
 possunt . Diuina enim nomina ab Hebræis
 habita sunt, qui habuerunt à Deo : sine quo
 nullatenus quis capere pót veros sermones,
 veraque nomina : quibus Deus nuncupatur:
 ideo de ipsis alia dicere non possumus , nisi
 quæ à deo sunt nobis sua benignitate reue-
 lata : sunt enim Diuinę omnipotentię sacra-
 menta , atq; vehicula , non ab hominibus ,
 non etiam ab Angelis : sed ab ipso summo
 Deo, certo modo, pro suorum caracterum
 immobili numero , & figura , sempiterna
 stabilitate instituta, Diuinitatisq; harmoniam
 spirantia , Diuinaq; assistentia consecrata .
 Quare illa superi timent : tremunt inferi :
 Angeli colunt : pauent Dæmones : & omnis
 reueretur creatura , omnisq; veneratur reli-
 gio ; Virtutem nobis magnam præstant. Dei-
 ficiantq; vnionem , atq; etiam supra naturam
 mirabilium operum, effectuumque poten-
 tiam , ideo de his cum sale loquendum ;
 nam hæc sancta inter sapientes disseminan-
 da sunt , non autem vulgaribus propalanda .
 Hanc doctrinam vltra prædicta si explicare
 voluerimus, nec vires nostræ debiles suppe-
 tent , nec tempus , nec carta , & atramentum
 suffi-

sufficiu
 totus m
 di essen
 quæ do
 re gratia
 ra lesus
 pro virt
 rentes al
 quæ cont
 gina, ma
 plena sap
 Christo
 quemad
 quæ erat
 nihil ad
 materia
 doctor m
 acta erat
 cando ho
 quam ma
 cunuoluit
 mine spirit
 hil relinque
 pertinet, sec
 commutauit
 quod dixit :
 lege præter
 peantur vid
 uangelium, &

sufficiunt. Sed (ut verbis Ioannis utar) nec totus mundus capere posset eos , qui scribendi essent libri , si exararentur per singula ea , quæ docuit Iesus . Diuina tamen opitulante gratia , quantum ipsum lumen & lux vera Iesus meos dignabitur collustrare oculos , pro viribus Euangelistarum vestigijs inhaerentes aliquid inuemus de his mirabilibus , quæ continentur sub cortice literæ vtrius paginæ , maximè antiquæ . Quæ quidem lex plena sapientia primo data est Moysi : sed à Christo conuoluta & conducta in melius : quemadmodum si figulus eandem massam , quæ erat sub vna figura , conduceret in aliam , nihil addito , nisi noua forma , substantia & materia eadem permanente . Christus itaque doctor noster , eam legem , quæ prius subacta erat sanguine animalium , pro sanctificando homine animali rursus subegit , tanquam massam aliquam proprio sanguine circunvoluit , & conduxit pro sanctificando homine spirituali & meliori nihil perdens , nihil relinquens , quod ad substantiam legis pertinet , sed figuram tantum , & effectum commutauit in meliorem sortem . & hoc est quod dixit : Iota vnum , aut vnus apex non à lege præteribit , donec omnia fiant , & compleantur videlicet per Christum , id est , Euangelium , & Euangelij assecclas , quæ in lege dicta

C A B A L I S T A R V M

ge dicta sunt. Iota quippe est minima alphabeti litera, ex qua (inquit Hieronymus) ostenditur, quòd ea, minima putantur in lege, sacramentis spiritualibus plena sunt: & quod omnia recapitulantur in Euangelio. Est etiam apex, punctus & accentus: Quæ duo simul cum literis de substantia sacri eloquij sunt (vt dicunt secretiores Theologi) nam literæ legis corpus faciunt, puncta animam tribuunt, & mobile reddunt corpus illud: accentus autem dant spiritum, vitam cœlestem, & consonantiam harmoniæ cœlorum conformem: vnde illa tria complent, & perficiunt legem vt facientia eam quodammodo viuant. Iuxta illud Pauli. Viuus est sermo Dei, & efficax. Viuit quidem quia penetrat vsque ad interiora animæ, & spiritus, & ad penetralia cordis omnia prospiciens. Efficax autem, quia diuidit spiritum ab anima, animali videlicet vniens illum cum portione superiori: vt tandem deducat etiam animalem animam iam spiritui subiugatam in Deum, vt canitur in psalmo. Lex Domini immaculata, id est, perfecta, conuertens animas, ad creatorem suum videlicet, à quo processit: & sapientiam præstans paruulis malitia .s. & astutia humana: sicut Doctor noster Christus, postquam de ista sapientia occultata prudentibus Mundi locutus est, subiunxit.

xit. E
à pecca
hanc
quam
gatam
Hebra
Et inter
donum
quod ne
pertract
alij cap
homo
idem c
bonum
foris ac
dissem
ctum a
est nost
in para
turi secu
quam n
nec in c
ctus fuer
ea cognos
bus inda
quitur I
absque te
Demonst
parenti,

xit. Et reuelasti ea paruulis: Qui immunes à peccato, & mundo corde admittuntur ad hanc doctrinam: sapientibus mundi, tanquam immundis porcis, & canibus dene- gatam. De quo loqui volens Paulus cum Hebræis, inquit. Grandis est nobis sermo. Et inter perfectos pertractanda. eò quod sit donum cœleste, & manna absconditum, quod nemo scit, nisi qui accipit. Ideò non pertractandum de ea nisi inter expertos: quia alij capere nequeunt. Insuper quomodo homo sit particeps spiritus Dei, & vnum & idem cum ipso. Quomodo etiam degustatur bonum, & melius verbum Dei q̃ id, quod foris ad aures sonat, & plebs eis in parabolis disseminatur, iuxta illud nostri doctoris dictum ad secretiores discipulos. Vobis datum est nosse mysterium regni Dei: ceteris autem in parabolis. Quæ insuper sint virtutes futuri seculi, & fœlicitatis quam expectamus: quam nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, nisi subue- ctus fuerit quis virtute spiritus sancti, ad ea cognoscenda: quæ homo proprijs viri- bus indagare non potest. Sicut caute lo- quitur Isaias, dicens. non videbit Deus absque te, quæ præparasti diligentibus te. Demonstrata tamen hæc fuerunt, primo parenti, dum in voluptatis paradiso exi-

C A B A L I S T A R V M

steret, quem secretiores Theologi: simul cum Paulo vocant seculum futurum, id est, nobis restituendum: qui illud perdimus. A quibus dependet cognitio perfecta, de origine & fine animæ: de Angelicis spiritibus, de conditione, de qualitate ipsius immensæ gloriæ, de ratione illius paradisi voluptatis descripti penitus sub metaphoris: Quæ omnia in medulla, & nucleo Euangelij includuntur: Ad quæ deuenit, qui scit auferre corticem & frangere nucleum: Cuiusmodi erat ille, qui dixit. nos autem reuelata facie gloriam Domini speculantes. Sicut ergo in veteri (vt dicit conclusio præsens) nullæ sunt literæ, quæ in formis, coniunctionibus, separationibus, tortuositate, directione, defectu, superabundantia, minoritate, maioritate, coronatione, clausura, apertura, & ordine decem numerationum secreta non manifestent. Sic est in nouo testamento, cum sit proles veteris. Et sic patet, quantæ sapientiæ sit. Vide in tractatu de literis hebraicis.

Qui intellexerit, cur sit dictum, quod Moses abscondit faciem suam: et quod Ezechias uertit facies suas ad parietem: sciet quæ esse debeant orantis habitudo, & dispositio.

Necessaria est nobis oratio, quoniam peccata procuramus, ea quæ non habemus. sumus enim nos vniuersi partes, ideò vniuerso

uerso indig
tes Porphir
salus vnicui
sius conuen
simè depen
dere cupit,
& crebro su
qui omnem
mum bonu
que causa
quodam
producens
sam, nec
Diuinitas
vnumqu
Deum est
etatur, &
Deum im
Iamblicus
spem: qui
diuntur à
saluari cup
saluant: à
nam omne
& radice: a
dilabatur: e
sa processer
nent: vt
incipiunt,

uerso indigemus: vt docet Proculus de mentes Porphirij, & aliorum sapientum. Et cum salus vnicuique naturæ, & conseruatio ex ipsius conuersione, ad totalitatem suam verissimè dependeat: Ab eo qui virtutem possidere cupit, precationibus insistendum est: & crebro supplicandum: vt is eam influat: qui omnem in se continet virtutem, & summum bonum est, atque bonitatis cuiuscunque causa: non tantum serie, & successu quodam existens, sed immediate omnia produciens: etiam si volueris materiam ipsam. nec ab aliquo semouetur, aut distat Diuinitas: sed omnibus ex æquo adest: cum vnumquodq; Dei munere existat. nec extra Deum est aliquid: cum ipse omnia completatur, & comprehendat: Et quicquid extra Deum imaginamur est penitus nihil. Addit Iamblicus precum necessitatem super omnem spem: quia omnia producta sunt & custodiuntur à Dijs, iubente summo. Ideo qui saluari cupit exorandum sibi est ad eos qui saluant: à quibus res superari nequeunt. nam omne genitum à parentibus diuulsum, & radice: ad non ens statim, & perditionem dilabitur: eo maximè, quæ quamuis in seipsa processerint: in parente tamen permanent: vt sunt creata omnia, quæ à Deo incipiunt, & in ipsum desinent Deum, secundum

C A B A L I S T A R V M

cundum perfectricem trinitatem, qua à Deo procedunt in seipsis existunt, & in ipsum Deum tendunt. Gyrum enim quendam creata omnia efficiunt (vt sequitur Proclus de mente Platonis) à Deo incipientia, & in ipsum desinentia Deum, veluti circuli linea: quæ ibi clauditur vnde incipit. Ut autem reuertantur indigent fauore illorum, à quibus processerunt: Fautor verò precibus impetratur, quarum est suadere tum Angelis, tum etiam Deo: vt hic scilicet iubeat: illi custodiant tutela perpetua: & eandem illuc reducant, vnde venimus. Et quamuis omnibus oratio necessaria sit: præcipue tamen viris probis: cum applicatio quædam sit, & coniunctio illorum ad Deum. Simile nanque simili complicati & coniungi natum est. probus autem, & integer, Deo similis est: Hinc cum ipso complicandus, vt auxilium impetret, quo abstrahatur à cæco carcere, & vinculis corporeis, in quo existens, peregrinatur ab eo, cui similis est: & cui vniendus venit. Et sicut à parentibus abducti pueri supplicat natura impulsus, donec ad eos reuertantur: Sic nos à vero omnium patre semotos, vt reducamur, illum orare: & illi supplicare oportet. Hinc Academici nonnulli orbos illos, & vtrisque parentibus carentes dicebant

bant: qui
ad superio
negligeba
tiones: q
virtute vi
numq; stu
Brachman
cos Theolo
sta Deorum
orationibu
nobis fac
iam est re
bene com
sa cogita
temperan
trandis, t
porrectæ
frequente
Ad illas au
cinnandas
sima docun
gnitio ordi
qui precatu
expediteque
proprietates
lum, siue D
orum Dei
e: notiones

bant : quia orationibus , precibusq; spretis ,
ad superiorem Diuinamq; naturam conuerti
negligebant . Ideò apud varias hominum na-
tiones : quicumque nomen aliquid sibi duce
virtute vindicauere , circa precum , oratio-
numq; studia se exercuerunt , vt Apud Indos
Brachmanæ : apud Persas Magi : Inter Græ-
cos Theologi : in Assyrijs Chaldæi , qui fe-
sta Deorum , & abdita mysteria sanxere , ea
orationibus venerantes . Quanto magis id
nobis faciendum est , quibus cœli ianua
iam est reſerata . Quot autem sunt animi
bene compositi , prolatae voces , aut inten-
ſæ cogitationes ad Deum pro indigentijs
temperandis , aut donis aliquibus impe-
trandis , tot sunt cantilenæ ſuauiſſimæ Deo
porrectæ , ultra laudes , & hymnos , quos
frequenter in eius honorem perſoluimus .
Ad illas autem cantilenas quam optimè con-
cinnandas Proclus quinque præbet exactiſ-
ſima documenta . Quorum primum est co-
gnitio ordinum diuinorum , ad quos ille
qui precatur , accedit ; non enim propriè
expediteque accedere poteſt , qui illorum
proprietas ignorant . Quamobrem oracu-
lum , ſiue Diuina reſponſa primam in ſa-
crorum Dei cultu iubent ignis accenſam
eſſe notionem ; Quod à Moſaïcis institutis

C A B A L I S T A R V M

est acceptum . nam in Leuitico summo iubente oraculo , præcipitur . Ignis in altari meo semper ardebit . Secundum est cognatio , affinitasque nostra ad Deum ipsum , secundum omnifariam in nobis sinceritatem , expurgationem , & fidelitatem in commissis : Iuxta illud quod summus Doctor , ait . Qui fecerit voluntatem patris mei , qui in cælis est : ille meus frater , soror , & mater est . Tertium est contactus : secundum quem diuinam tangimus essentiam ipso animi supremo capite : & ad illam inclinati inuenimur . Quo sensu dicit Ioannes . Quod audiuius , & vidimus , & contrectauimus de verbo vitæ . Quartum est adhesio . Vnde David . Mihi autem ad hæerere Deo bonum est . Quintum est vnio : quæ vnum illud quod in animo est , in Dei vnitate collocat : & stabiles nos reddit in vnum redigens actum : secundum quem non nostri sumus , sed Dei : in diuinò manente lumine : & ab ipso in gyrum circumplexi . Et hic est finis optimus verarum precum , vt applicet conuersionem ipsam mansioni : & vnum quod ab vno Deo procedit : rursum in vno collocet , & stabiliat . Hoc est facile iter ad fœlicem , beatamq; vitam , dum precationibus eleuamur , & in Deum conscendimus : qui alioquin apprehendi non potest à nobis : nisi hoc medio orationis :

nis :
deber
loque
prim
prece
Cum
vt rec
iplem
tradita
doctri
Et hoc
serico
cat ip
totius
Rede
mun
ret : v
sed h
trem
oratio
in hab
sensum
re , &
scendit
sicut cat
oratione
luti sagi
proiecta
vt mutar

nis : nam ad Deum patrem preces dirigere debemus. patrem dico archetypum. De quo loquens Proculus, ait. omnia orare præter primum : In quem rectè orantes dirigunt preces. Quod & Christus docuit, dicens. Cum oraueritis, dicite pater noster. Et hoc ut recognoscamus omnia danda ab eo : sicut ipsemet recognouit, dicens. Omnia mihi tradita sunt à patre meo. Et iterum. Mea doctrina non est mea : sed eius qui misit me. Et hoc etiam quia pater est fons primus misericordiæ, & pietatis. Hinc Apostolus vocat ipsum patrem misericordiarum, & Deum totius consolationis, nam ipse misit ad nos Redemptorem : Ioannis. 3. Sic Deus dilexit mundum : ut filium suum vnigenitum daret : ut omnis qui credit in illum non pereat, sed habeat vitam æternam. Ideo hunc patrem iugiter orare debemus, id est, feruor orationis & charitatis debet esse continuus in habitu, si actu esse non potest. Ad hunc sensum dixit Christus. Oportet semper orare, & nunquam deficere. Quia oratio ascendit in conspectu Dei : sicut incensum : sicut canit Dauid. Homo enim in feruenti oratione, dirigit orationem in cælum, veluti sagittam ab arcu & brachio robustissimo proiectam : & quandoq; tantæ est efficacix, ut mutare possit sententiam Dei, sicut de Ni

ntui-

C A B A L I S T A R V M

niuitis in Iona, & de Achab in tertio Regum volumine. Ezechias autem orando meruit dilationem vitæ quindecim annis. pari modo Moses orans placauit Dominum. Verum cum in oratione petamus, nondum habemus quod concupiscimus, sed post exauditam orationem, & iam adepto optato munere introducimur ad penetralia, in quibus prospicere licet illa spectacula æterna, pleno animi oblectamento. Et hæc est vera contemplatio, sicut in de Arca mystica bene diffinit Ricardus, dicens, Contemplatio est libera mentis perspicacia in spectacula sapientiæ cum admiratione suspensa. pulsatus enim Dominus precibus aliquando ex quamplurimis cubiculis aliquod, in quod ingressus collustratis oculis videt spectacula diuinæ sapientiæ vulgo reconditissima. Et quia in infinitum extenduntur, omnia penetrare nequies remanet videntis mens cum admiratione suspensa. nam in Ecclesiastico dicitur. Exaltate Dominum quantum potestis, maior est enim omni laude. Quis. n. magnificabit eum sicuti est? Beati quamuis videant eum sicuti est, non tamen quantus est, quia hic infinitus, illi autem determinatos habent suæ virtutis gradus. Hinc Esaias cum Deo ipso familiariter agens, inquit. Verè tu es Deus absconditus. Absconditus quippe, &

D C
pe, & patens. E
bus, hinc omni
quam in abylo
ctus omnes late
dicitur. posuit
circuitu eius, ta
aqua in nubibu
homine agens,
suā ab eo, & ait
uet. Reuertitu
orationem. Et
dū, verti debe
mens & inten
qui à nobis po
cum inuisibil
in nube. In E
populū alloqu
in nube. Et Mo
ligine nubis: si
lum. Et in tra
(inquit Matthæ
uit eos. Hoc fac
gloria maiestatis
tur aspicientes a
quit Apostolus
Israel in faciem
eius: qui erat h
minus in gloria
lis Dei. paries

in tertio Regum
 orando meruit di
 annis . pari modo
 minum . Verum
 , nondum habe
 , sed post exaudi
 cepto optato mune
 etalia , in quibus
 acula eterna, ple
 . Et hzc est vera
 le Arca mystica be
 tens , Contemplatio
 icacia in spectacula
 ue suspensa . pulsa
 bus aliquando ex
 aliquid , in quod
 alis videt spectacula
 reconditissima . Et
 antur , omnia pene
 identis mens cum
 in Ecclesiastico
 am quantum po
 ai laude . Quis . n .
 ? Beati quamuis
 n tamen quantus
 autem determina
 dus . Hinc Esaias
 agens , inquit . Ve
 Absconditus quip
 pe , &

pe, & patens. Est enim Deus omnibus in re
 bus, hinc omnibus patens. Estq; in se ipso tan
 quam in abyſſo ſuarum tenebrarum conte
 ctus omnes latens, vt in Dauitico carmine
 dicitur . poſuit tenebras latibulum ſuum, in
 circuitu eius, tabernaculum eius, tenebroſa
 aqua in nubibus aeris . Cum particulari . n .
 homine agens, aliquando abſcondit faciem
 ſua ab eo, & ait . non videbit me homo & vi
 uet . Reuertitur tamen homo ad Deum per
 orationem . Et ad hoc faciendũ & conſequen
 dũ, verti debet orans, ad parietem . nam tota
 mens & intentio noſtra dirigenda eſt in Deũ:
 qui à nobis poſt parietem quendã occultatur
 cum inuiſibilis ſit : ideo Deus apparere ſolet
 in nube . In Exodo . n . legimus q̃ cum Aaron
 populũ alloqueretur, apparuit gloria Domini
 in nube . Et Moſi dixit Deus . Veniã ad te in ca
 ligine nubis : ſicut ante impleuerat tabernacu
 lum . Et in transfiguratione Domini : Ecce
 (inquit Matthæus) nubes lucida obumbra
 uit eos . Hoc facit Deus, ne videatur à nobis,
 gloria maiestatis eius indignis . Et ne offendan
 tur aſpicientes à ſplendore ipſius . ſi . n . (vt in
 quit Apoſtolus) non poterant intendere filij
 Iſrael in faciem Moſi ob ſplendorem vultus
 eius : qui erat homo corruptibilis : quanto
 minus in gloriam ſummi, & incorruptibi
 lis Dei . paries verò qui interponitur inter
 nos

C A B A L I S T A R V M

nos & Deum patrem, & Malchut: sine cuius ingressu, minimè ad penetralia ascendere possumus. Et ad hunc ingressum faciendum, oportet nos cum superis habere commercium, id est, oportet quod nos conformemur illis in rectitudine, spiritualitate, munditia: & in cunctis pro viribus nostris. Hinc Syrianus in sua Theologia docet: quòd Ecclesiasticæ Hierarchiæ sacerdotes, & alij operantes proportionari debent anagogicis virtutibus cœlesti Hierarchiæ. Immo oportet, quòd conformemur summo Hierarchæ: si verba Pauli observare volumus, qui ait. Quos præsciuit & prædestinavit, scilicet Deus, conformes fieri imagini filij sui. Quo sensu iterum dixit. nemo potest dicere Dominum Iesum, nisi in spiritu sancto, id est, nisi participet de spiritu sancto: sicut ipse Christus plenus fuit, de cuius plenitudine (teste Ioanne) omnes accepimus. Et quia in habentibus symbolum facilis est transitus, ideò ex illa vi symbolica, & conformitate operamur. & ex vi consonantiæ. nam adeò hæc efficax est, ut ad motum unius consonantis, sequatur motus alterius: sicut patet de veris amicis, quorum alter mouetur ad motum alterius. cum utrique sit (ut dicitur) Idem velle, & idem nolle. Hinc Orpheus in operatione singularis docet, quòd secundum quod est

est idem
tutum n
hymnus
mus. Si
dum lum
tur in me
cunque li
Operatur
gentia illa
men Dau
vocant T
cut Sol co
nostro po
tatem su
Deo &
theologo
gelij verb
nim men
mari poss
longo ser
poris sua
ri. Vnde
attestantem
bre, aures,
quibus nos
lio. primo
monemur,
des, sicut &
est. Manib

est idem nomen, per analogiam tamen: virtutum naturalium & diuinarum, idem est hymnus: idemque est opus: ut dicere possimus. Si dispositionem habeam ad suscipiendum lumen & fauorem Solis. Dum operatur in me sol: operatur & Raphael; siue quæcunque sit intelligentia ipsi soli præsidens. Operaturq; & illud numen, cui sol & intelligentia illa responderet. Quod quidem numen David, Elaias, & secretiores theologi vocant Tipheret, quod est cor Archetypi, sicut Sol cor cæli. Et vtrunq; respondet cordi nostro per illustrationem & feruidam charitatem superis correspondenti. possumus. n. Deo & superis correspondere, si antiquos theologos sequi voluerimus, & benè Evangelij verba perpenderimus. In omnibus enim membris & operationibus Deo conformari possumus. Quod probat Dionysius longo sermone omnia membra humani corporis sua nota, per analogiam in Deo reperi-ri. Vnde pro omnibus citat scripturam attestantem, quod in Deo sunt oculi, palpebre, aures, os, lingua, & cætera huiusmodi, quibus nos conformari docemur in Euangelio. primo enim cordi Diuino conformari monemur, dum dicitur. Estote misericordes, sicut & pater vester cælestis misericors est. Manibus verò conformari nos Deo

Chri.

Christus hortatur: dum ait. Date & dabitur vobis, à manibus Dei videlicet. Oculis quoque, dum dicit. Beati qui lugent, id est, qui emittunt ex fonte oculorum lachrymas: quia aperietur eis fons diuinus consolans eos. Et sic de alijs membris: pro qua similitudine habenda: abscondere debemus faciem, sicut fecit Moyses: & illam vertere ad parietem. sicut fecit Ezechias: ut dicit conclusio. Et hoc quandiu degimus in hoc mundo: quia orare debemus ad parietem Malchut: relinquendo hæc visibilia & sensibilia, quæ facies dicuntur, quia à nobis de facili apprehenduntur. Vnde Ieremias. Eleuabit se supra se sedens solitarius: Ideò orare debemus in abscondito, id est, relinquendo temporalia: & contemplando æterna. Ideò, dum Deus in monte Sina Mosen alloqueretur, Moyses non assuetus lumini Diuino, faciem suam abscondit, non habens tunc oculum purgatum. nam (ut dicunt secretiores theologi) si quid obscærum, & immundum deturpet oculos, habent locum, in quo expurgentur, antequam deueniant ad lucem illam collustrantem, & perficientem, ne offendatur ipse fœdus & debilis à claritate eius, ita asluefaciendus est oculus antea, quàm in eam plenissimam lucem figat intuitum: quia (ut inquit Plotinus)

for-

sordidus in
purgatus au
disinrum in
tet enim vi
lemque pri
adhibeatur:
deret solem,
animus, nisi
ipsam pulch
tur: neque l
cidus, & cla
bijs, ait. Se
det, vadens
vsque ad p
tur, ut qui
oculum hab
mine illo ob
à somno sur
te. tunc enim
paulatim ocul
lumini Diuino
populo Israelis
cere non poter
Diuino. ita à s
qui orans, ipsi
dor, quem ferro
erat talis lumin
riem: illud e
hinc de illo loqu

sordidus infectus oculus , nec dum bene purgatus aut debilis , si in spectaculum lucidissimum intendatur, illico caligabit : oportet enim visurum videndo cognatum, similemque prius effici , quàm ad spectandum adhibeatur : neque enim oculus vnquam videret solem , nisi factus solaris , neq; rursus animus , nisi factus pulcher , ac Diuinus : ipsam pulchritudinem , & Deum intuebitur : neque lucem suscipiet , nisi factus lucidus , & clarus : hinc Solomon in prouerbis , ait . Semita iustorum, sicut lux, splendet , vadens , aut proficiscens , & lucens , vsque ad perfectum diem . Oportet igitur , vt qui Deum contemplari desiderat, oculum habeat purgatum , alioquin à lumine illo offenderetur , vt patet de nouo à somno surgente , & in lucem aspiciente . tunc enim eius oculi disgregantur : nisi paulatim oculus fiat solaris : ita fit insucto lumini Diuino à fortiori, hoc idem accidit populo Israelis , qui in Mosis faciem aspicere non poterat , lucentem ex consortio Diuino . ita à simili , de Ezechia dicatur . qui orans , ipsi apparuit Diuinus splendor , quem ferre nequiens (quia insuetus erat talis luminis) faciem vertit ad parietem : illud enim lumen inaccessible . hinc de illo loquentes , per multa deuia ,

errarunt quamplurimi, omnes utiq; illi, quorum oculos ipse non collustrauerat. ideo iubet Pythagoras, ut de Diuinis nemo sine lumine loqui præsumat, sine illo inquam lumine, de quo psal. canit. In lumine tuo videbimus lumen. Qua luce Adam perfusus, Deum ipsum ad meridiem deambulantem vidit, vocem cognouit, & creatarum rerum omnium naturas, ut singulis quibusq; conueniens nomen imponeret, ritè perspexit. De Patriarchis item dicatur, de prophetis, Apostolisq; &c. Omnes ab illo Diuino lumine sunt perfusi. Alia ratio Moïsis, & Ezechiae, quare sic fecere, fuit nempe humilitas; ideo, qui exorari desiderat, ad horum exemplum faciem abscondat, indignos se putantes: ut de publicano legitur: qui humilitate fuit iustificatus, Phariseus verò, superbia condemnatus. Oratio enim humiliantis se, cœlos penetrat: quod confirmans psal. ait, Accedens ad cor altum (superbum) exaltabitur (elongabitur) Deus.

Nulla res spiritualis, descendens inferius, operatur sine indumento.

F. A. pro fundamento habetur firmo, quòd homo ad Dei imaginem sit formatus, & sic necesse est, ut consimili ei figura gaudet. Deo enim modo humano membra tribuimus, oculos videlicet, & manus, &c. dexte-

dexteram
mino me
ter: ad qu
mo exam
sedes est:
de ambula
labat ad me
sus tuos De
palpebræ ei
De naribus
dorem suau
loquutum
tuum, sic
canti. capu
bus, psal. 8
De digitis
digitorum
gnum est vi
& cibus lab
ris, Isai. Fa
rum eius. D
mini, cui reu
Reg. Inueni ho
De dorso. Iere
stendam eis in
pedibus, psal.
Dicitur etiam
do humano: id
indumentis, se

dexteram habet psal. Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis. de sinistra pater : ad quam collocabuntur mali in nouissimo examine. de sessione Isa. coelum mihi sedes est : & terra scabellum pedum meorum. de ambulatione Gene. dicitur, quod ambulabat ad meridiem : & psal. Viderunt ingressus tuos Deus. De oculis, & auribus, psal. palpebræ eius interrogant filios hominum. De naribus, Exo. odoratus est Dominus odorem suauitatis. De ore. Isai. Os Domini loquutum est. De gutture, Cant. Guttur tuum, sicut vinum optimum. De capite, canti. caput tuum, sicut chermel. De manibus, psal. & Iob. Manus tuæ fecerunt me. De digitis, psal. Videbo coelos tuos, opera digitorum tuorum. De dentibus, cant. Dignum est vinum dilecto meo ad potandum, & cibus labijs, & dentibus eius. De humeris, Isai. Factus est principatus super humerum eius. De brachijs, Isai. Brachium Domini, cui reuelatum est. De corde, primo Reg. Inueni hominem secundum cor meum. De dorso. Iere. Dorsum, & non faciem ostendam eis in die perditionis eorum. De pedibus, psal. Et caligo sub pedibus eius. Dicitur etiam Deus aliquando vestitus modo humano : idq; , quando vestitum variis indumentis, sese nobis ostendit opifex. Et

C A B A L I S T A R V M

sunt indumenta, per quæ Deum cognoscere possumus: quem in nuda; & pura essentia apprehendere nequimus. Membra sunt vires multiplices in illo vno simplicissimo. Et vestimenta sunt viæ quædam, per quas in nos sese diffundit. Dum per membra, id est, per vires eius multiplices, quoad nos: sed in se vnicum aliquid operatur. De quibus vestimentis Cabaliste in Ilan, siue in arbore sephiroth discutiunt: per hæc enim vestimenta, omnis virtus, ab eo emanans, procedit: nam à Deo nudo, penitus semoto ab omni respectu nihil fuit: nam in se continet omnia, tanquam fons omnis bonitatis. In eo enim quod influit, relationem quandam induit: quod ipsi, vestimentum nuncupant. Et decem sunt vestimenta. Deus enim dicitur nudus, quando consideratur in sua nuda, & pura essentia, penitus ab omni relatione remota, tam intrinsece, quàm extrinsece adueniente. quatenus est hic, nulli se communicans. Et dicitur Ensof, de quo in conclusionibus Mirandulæ. Ipse igitur summè hic, antequam cum creatis ageret, genuit filium, cum quo simul spiritum sanctum producit. Dum igitur filium genuit, primam induit vestem: quæ scholasticè dicitur paternitas: & dicitur cheter Elion: & dicitur

dicitur
Amictus
Deus pa
quem
quæ dic
pater cu
induit ve
tia. post a
cam prod
fundere:
dui. quo
miserico
in alios
git: clen
remunera
sa iustitia
iustitiam
tur ghebu
quo vesti
xere: Qu
ctum est ve
mum pulch
mè naturam
ginem sui tri
dui, quod i
dicitur tipher
nunc magni
nem habemu
tiz, & pulch

dicatur pater luminum. De qua veste psal. Amictus lumine, sicut vestimento. Qui Deus pater in sinu suo suscipiens filium, quem genuit: aliud induit vestimentum, quæ dicitur chocmah, siue sapientia: & pater cum filio spirans spiritum sanctum, induit vestimentum Binah, siue intelligentia. post autem sanctissimam, & intrinsecam productionem voluit se in creata diffundere: vnde septem alia vestimenta se induit. quorum primum dicitur chesed, siue misericordia, pietas, & clementia: quo se in alios diffundit: ipsosque pietatissimè regit: clementissimè præuenit, iustificat, & remunerat. Et, quoniam clementia in mensa iustitiæ libramine temperatur: ideò ad iustitiam indumentum assumit, & dicitur ghebura, siue iustitia midah adin. De quo vestimento Angeli admirantes, dixerunt: Quare rubrum (scilicet iustitiæ) factum est vestimentum tuum. Et, cum sit summum pulchrum, omnia pulchrefaciens, maximè naturam humanam: cui omnimodâ imaginem sui tribuit: hinc aliud vestimentum induit, quod in scriptis sacris maximè in psal. dicitur tipheret: quod nos, nunc decorem, nunc magnificentiam, nunc pulchritudinem habemus, propriè tamen est nomen gloriæ, & pulchritudinis Diuinæ. De quibus

C A B A L I S T A R V M

David. Dominus regnavit, decorem indutus est, indutus est Dominus fortitudinem, &c. post hæc duo alia vestimenta, amictus est summus moderator: quibus nobis magis domesticum se præbuit: per quæ multa dona nobis donat. de quibus psal. Confessionem, & decorem induisti. nam per ea facit Deus homines celebres. & dicuntur nezach, & hod. Et, quia nobis Deus vitam præstat, & essendi stabilitatem: ideo induit se aliud vestimentum, Iesod vocatum: Divina deniq; hæc maiestas ultimum assumit amictum: quo nobis penitus familiarem se præbeat: & hoc Cabalistæ vocant malchut, hoc est, regnum: nam ipse nos domesticè regit, tanquam Rex populum suum. Dicitur etiam sechina, id est, inhabitatio Dei in nobis immediata. De quo Ierem. Tu autem in nobis es Domine, &c. postremo Deus vestiuit se humanitate, ut hominem vestiret Diuinitate. Ad conclusionis propositum (nulla res spiritualis, &c) nam, si Deus creare voluit mundum, induit se vestimentum creationis: Si nostri miseretur, induit misericordiæ vestimentum: Si punit, iustitiam induit, &c. quia implicat Deum in se stare, & aliquid creare: nam operando, statim oritur relatio inter Deum, & creaturam, quæ (secundum Scotum) rationis est: melius

D
melius tamen
lis: nam id ge
ra quædam: qu
agere, creatur
lis secundum
id est, Deus in
ferius) operat
ro) scilicet rela
Peccatum
ultima planta
F. A. Pec
in hominib
dens a sum
vult in mino
gonem eius i
ti summam
quit per lere
meus: me d
viuentium D
sternas dissip
aquis. nec tan
do præligitur
no: sed etiam
bonis creatis,
ponens comm
multorum vul
Apostolus ait
hi vtile est, sed
do bonum &c

melius tamen foret dicendum, quod sit realis: nam id genus relationes sunt indumenta quædam: quibus dicitur Deus nobiscum agere, creaturæ verò ad Deum relatio est realis secundum omnes (nulla res spiritualis) id est, Deus in se absolutus (descendens inferius) operando (operatur sine indumento) scilicet relationis modo dicto.

Peccatum Sodome fuit per truncationem ultimæ plantæ.

F. A. Peccatum tam in Angelis, quàm in hominibus fuit, & est quando quis discedens a summo bono, vel maiori oblectari vult in minori (secundum Dionysium & Vigonem eius interpretem). Hinc totam peccati summam complectitur ipse Deus, dum inquit per Ieremiam: Duo mala fecit populus meus: me dereliquerunt fontem aquarum viventium Dominum: & foderunt sibi cisternas dissipatas: quæ continere non valent aquas. nec tantummodo peccatum est, quando præligitur bonum creatum, summo bono: sed etiam quando existentibus duobus bonis creatis, præligitur minus: sicuti preponens commodum proprium publico, aut multorum utilitati. A quo errore declinans Apostolus aiebat. non quærens quod mihi utile est, sed quod multis: pari modo, quando bonum & delectatio corporea preponitur

X 3 oble-

oblectamento spirituali. Est igitur peccatum, & error, quando debitus perueritur ordo; vt verum sit illud Augustini: malum est priuatio ordinis, aut debitæ rectitudinis. Hic autem error, aut peruersio ordinis non est ex aliqua virtute à Deo tributa, sed ex debilitate, aut obscuritate nostra ignauia contracta: quam saluator, & cum eo Dionysius, & Damascenus vocat noctem, vel tenebras, dicens. Qui in tenebris est, nescit quo vadat; Et iterum. Qui sequitur me, summum videlicet doctorem & directorem: non ambulat in tenebris, peccatorum videlicet. Quas tenebras sequitur sempiterna nox inferni, de qua iterum ait. Veniet nox, quando nemo poterit operari. Et sicut nox, vel obscurum est priuatio lucis: ita error est priuatio rectitudinis. Vnde concluditur, q̄ proprium esse peccati est priuatio boni: in quam currit homo, aut peruertendo ordinem in electionem: aut præsumendo à se, quod à summo doctore recognoscere deberet. itaque culpa non est à Deo, sed à voluntate male eligente, aut nimis præsumente, sed benè est à Deo illud quod malè præeligitur, & voluntas; quæ propria culpa errat in eligendo. Ad propositum, sicut ab arbore, vel vltima planta Archetypa rectè & debitè suscepta omnis iustitia, omne rectum, omne deniq; bonum pro-

proce
lum in
los pr
proue
dicunt
& finis
malum
gligit,
Angelu
verum
obedire
que re
per qu
gis ed
propa
cum p
Et ado
peccau
sum re
scientia
locata à
tio, & in
& confo
illa arbo
fertur, q
non quic
operans
Apostolu
Et iter

procedit: sic ab illa arbore violata omne malum in genus humanum, & etiam in Angelos prouenisse patet. malū. n. non nisi à bono prouenit (secundum August. & Dionysiu) dicunt. n. isti omnium malorum, principium & finis est bonum: nam nihil operatur ad malum aspiciens, sed ad bonum, quod aut negligit, aut indebite appetit. peccauit enim Angelus nolens hanc arborem suscipere tanquam verum Dominum, & verū legislatorem, atque obedire regulis in eodem descriptis. nolensque reuereri ipsum tanquam mediatorem, & per quem cohæredes efficeremur iuxta Regis edictum; Quod Paulus cum Hebræis propalauit, dicens. Et cum introduceret eum primogenitum in orbem terræ, dixit. Et adorent eum omnes Angeli Dei. Hinc peccauit & Homo, ausus extendere ad ipsum rebellem manum, qui sub typo arboris scientiæ boni & mali, in medio paradisi collocata à Mose dicitur. Sola ergo illa deordinatio, & inconcinnitas, aut carentia ab ordine, & conformitate cum regulis existentibus in illa arbore est malum: vnde clarissimè inferitur, quòd ab illa arbore prouenit malum, non quidem ab ea productum, sed quoniam operans ab ipsa declinat, vt apertè intonat Apostolus, dicens. sublata lege, tollitur peccatū. Et iterum. Si lex non esset, peccatū non im-

C A B A L I S T A R V M

putaretur. Sed lex est ipsa veritas, & agendi regula: quæ in verbo incarnato est quod nunc Iesus dicitur, & Redemptor. Olim autem arbor vitæ, & arbor scientiæ boni & mali: quia inde cognoscimus bonum & malum: & inde habemus, vnde operemur bonum & malum. Vnde Adæ peccatum & Sodomæ. ambo hanc vltimam plantam & arborem malchut à cæteris plantis sephirotruncarunt. Et ambo irremissibilia per humanum remedium: nullus enim homo fuit ad huiusmodi offensionem sufficiens satisfactor: impari tamen sorte: nam Adæ peccato prouidit Deus de remedio per mortem vnigeniti sui: in cuius signum Deus cooperuit Adam pelle agni, qui tollit peccata mundi, remittendo ei delictum, donando ei pellem suam, id est, vitam: quia Christus, moriendo, viuificauit Adamum. peccatum ipsum Adæ, cum fuerit in Deum, non potuit reparari, nisi per Deum. non enim interfuit ignorantia, quia hæc data est in pœnam peccati. nec mera fragilitas, quia nondum sensualitas rebellauerat, sed affuit superbia, quæ fecit & Angelos, & hominem ab opifice suo apostatare: quia præsumpserat vterq; vendicare sibi gradum eminentiorem, quàm ipsi, competeret. vt dixi in conclusionibus Mitandulæ. nec etiam peccauit ex ignorantia aut
fragi-

fragilitas
 dissimulatio
 crimen
 sacrificium
 rant: &
 dum P
 quod h
 ato coo
 eum tu
 expelle
 ce agnu
 Et sic h
 uixit, &
 xit: q
 gnum
 licet n
 pieba
 hæred
 quam
 Sodon
 trunca
 quia ne
 siah, sa
 listas: id
 prouisu
 non tan
 ciderun
 plantam
 chut (q

fragilitate : sed nimis ex cognitione lympidissima præsumens aggredi voluit. Vnde fuit crimen læsæ maiestatis . Quæ scelera nullo sacrificio expiarentur , nec lege purgari poterant : quia lex neminem iustificabat (secundum Paulum) ideo non contentus Deus , quod homo perizomate ex folio ficus contexto cooperuisset nuditatem suam : vestiuit eum tunicam pelliceam : confectam quidem ex pelle illius agni, de quo dixit Baptista. Ecce agnus Dei , ecce qui tollit peccata mundi . Et sic hanc plantam malchut viuificauit ac reuixit, cæterisq; plantis dimensionum adiunxit : quod confirmans Christus , dixit . Regnum Dei (malchut) intra vos est : meis scilicet meritis vobis donatum . quod valde cupiebat David , dicens . Tu es , qui restitues hæreditatem meam mihi . Deus enim nunquam peccatores omnino relinquit, demptis Sodomæis : qui adeò hanc plantam Regni truncarunt , vt eis spes nulla fuerit salutis : quia nec purus homo , nec Diuinus , vt messiah , satisfacere potuerunt , secundum Cabalistas : idq; , quia pro eis nullum fuit à Deo prouisum remedium . Et eorum peccatum non tantum fuit sodomix, sed etiam, quia exciderunt , & penitus euulserunt vltimam plantam , id est , vltimam mensuram malchut (qua immediate cum mortalibus agit)

neam-

C A B A L I S T A R V M

nè amplius produceret in eis fructum remissionis, aut bonorum operum, idque, auertendo faciem suam prorsus à Deo, malum semper cogitantes. Idem fecere, qui diluuij aquis submersi fuerunt. nunquam enim quisquam populus penitus deletur, nisi idolatriæ peccatum intercedat, rebellionis, & crimen læsæ maiestatis. Et pluit super has ciuitates sulphur, & picem ad terrorem, & in vindictam tantorum scelerum: & præterea, vt illa essent ad ignis fomentum. quem Deus in eorum perniciem miserat. picem igitur, & sulphur plueré voluit Deus, vt indicaret eos infernis tormentis absque vlla spe exitus destinatos, vt asserit Zohar: & insuper in signum detestationis, & fœtoris eius peccati. Et vsque in hunc diem apparet ira Dei in illa patria; Aues enim super lacum illum volantes, illius aquæ fœtorem ferre nequeunt, in illum cadunt, fructus sunt pleni fumi: multaque alia ibi contingunt: quæ me narrare per singula tædet. Concludunt Cabalei, quòd sicut betel est porta cœli: ita locus ille Sodomorum est porta inferorum. Ideo Leuitici 20. Lex seuerè vetat concubitus cum masculo. Hoc non fuit inditum ex mera Legislatoris voluntate: vt aliqui scelsti scribere ausi sunt. nam nulla lex est

merè

merè vo
rationem
inter ali
coeat cu
te moria
ratus est
nem natu
tium con
paucis ve
tuenda a
nes fem
nequit
eandem
etiam n
do vbi
scetur:
vt natu
vitio ca
cum bel
tur. In
bet lex,
qua coit,
met huius
euomit ge
iusmodi
lia quoque
testationem
munda.
uersionem

merè voluntaria : cum habeat vnaquæque
 rationem , propter quam inducta est : &
 inter alias leges hæc , quæ iubet , nequis
 coeat cum masculo coitu fœmineo, sed mor-
 te moriantur ambo . Vterque enim ope-
 ratus est nephas : contra videlicet ordi-
 nem naturæ . Hinc dicitur hoc nephas vi-
 tium contra naturam . Sicut etiam Plato
 paucis verbis , vbi de republ. bene insti-
 tuenda agit : concludit , dicens . ne semi-
 nes fermen , vbi germinare vel pullulare
 nequit . Similiter coiens cum iumentis ,
 eandem pœnam subire iubetur . Hic enim
 etiam naturæ ordinem peruertit seminan-
 do vbi nihil nascetur , aut monstrum na-
 scetur : quod est contra naturæ intentum ,
 vt naturales concludunt . Etiam in hoc
 vitio cadit homo à dignitate sua : dum
 cum bestia ipso longè inferiori commisce-
 tur . In cuius sceleris detestationem iu-
 bet lex , vt occidatur simul cum bestia cum
 qua coit , & comminatur , quòd terra euo-
 met huiusmodi scelera perpetrantes . Sicut
 euomit gentes ibi præexistentes : quæ hu-
 iusmodi scelera perpetrarunt . Anima-
 lia quoque iubentur occidi nedum in de-
 testationem , sed veluti polluta & im-
 munda . Et , quia intercesserunt in per-
 uersionem naturæ . In tali quoque spur-
 cissimo

C A B A L I S T A R V M

cissimo coitu interueniunt: spiritus immundi polluentes vtrunque. Ideò iubentur huiusmodi polluta & immundata tolli è terra, ne cæteri polluantur in eis.

Per secretum orationis antelucanæ, nihil aliud debemus intelligere, quàm proprietatem pietatis.

F. A. Tempus partitur per binarium quaterdenum à Solomone, dicente Tempus nascendi, & tempus moriendi, &c. Et dixit hoc sapiens propter rerum periodos: vt aliqui asserunt: sed cur binario quaterdeno ipsum partitus sit: non declarant. Fecit igitur sic, quia sunt septem fontes supramundani ad primam causam pertinentes, & septem cœlestes, planetæ videlicet: ipsis supramundanis correspondentes: quibus omnia, quæ tribuit Deus inferius, partitur. Et hi pertinent ad causas secundas: Vnde dierum ac temporum partitiones fluunt. Qui fontes simul iuncti sunt quatuordecim: influentes bona benè dispositis: mala verò malè dispositis. sicut patet de sole, qui lutum indurat, cæram autem liquefacit. Hinc sapiens horum secretorum non ignarus: huiusmodi quatuordecim fontium effectus geminat. picturam huius temporis Iosippus græco sermone conscripsit. quòd videlicet interrogatam tempus, quid nam esset, respondit. Oc-

casio

casio om
quàm m
pus, eo
tur. Pa
uit, eo q
quarenti
reuocabi
sciscitati,
ra, quia
cœleste,
tum cur i
Quia om
do. Re
in facie,
opportu
nemo ap
reuocab
non qui
sura mor
quia illa
runt res,
Etum aliq
producen
corpora no
ra, quand
quando es
bus suis.
diz singul
bus horis,

casio omnia donans : tam bona videlicet, quàm mala . Hinc Simonides laudavit tempus, eo quod omnia bona ab ipso producantur . Paron aut Pythagoræus illud damnavit, eo quod omnia mala in ipso fiant . Et quærenti cur semper graditur, ait . curro irreuocabiliter sequens cœlorum motus . Et sciscitati, quare haberet talos geminæ naturæ, quia volito (inquit) sub æthere, partim cœleste, & partim terrenum . Et interrogatum cur in manu nouaculam gereret, dixit . Quia omnia mihi subiecta præcido, & occido . Requisitum autem cur comam haberet in facie, respondit . quia obuianti mihi sum opportunum, posteriora calua habens, quia nemo appræhenderet retrorsum, cum sim irreuocabile . Confert igitur tempus operibus . non quidem confert tempus, quod est mensura motus & quietis (vt dicunt naturales) quia illa mensura nihil operatur : sed conferunt res, quæ magis sunt dispositæ ad effectum aliquem aliquo tempore, quàm alio, producendum . Comprobamus enim quod corpora nostra sunt melius disposita & fortiora, quando sol est in suis cardinibus, quàm quando est in carceribus, vel depressionibus suis . Et cum mutantur Angelicę custodiæ singulis tribus mensibus, & singulis tribus horis, immo in qualibet hora diei est aliqua muta-

C A B A L I S T A R V M

qua mutatio (vt sapientes norunt). Hinc maiorem fauorem habere possumus ab eis vna hora, quàm alia. Ipsi enim sequuntur syderum dispositionem. Vnde dixit Angelus, cum Iahacob luctans. Dimitte me, quia aurora est: tempus videlicet quo cogor laudare Deum (vt aliqui dicunt) aut quia debilitor luce: cum potestas mea sit tenebrarum, propter hoc, quibusdam horis noctis, horror inuadit mortales: quia illis horis præualent tenebrarum potestates: quæ nobis inimicantur. Hinc propheta canit. posuisti tenebras & facta est nox: in ipsa pertransibunt omnes bestię syluę: catuli leonum rugientes, vt rapiant. Sermo enim est de tenebrarum potestatibus, quæ nobis inimicantur, vt omnes exponunt. Et hæc in nocte præualent, maximè autem ante mediam noctem. Quo tempore iudicium durum (quod Hebræi *din* *יָדִין* appellant) præualet. Aliquibus autem horis lætamur: quia tunc nobis occurrunt Angeli boni amici & fauentes: Vnde cor nostrum dilatatur, & ad opus exequendum inflammatur. nec enim melior observatio haberi potest, ad opus incipiendum & proseguendum, quàm dum cor inflāmatur, dilatatur, & gliscit ad opus aliquod perficiendum: quia tunc fauent cœli, Angeli & omnia. proficiscitur hæc temporis differen-

D
ferentia apu
subiicimur.
ciantur temp
uenienti: h
bus hæc temp
Alioquin non
darent altra m
ad laudes ma
uendas. Vnde
nes filij Dei:
possunt: qui
apud Angelos
in quorum
in aliquibus
ad hoc Deo co
re, propheta
meam ad te
Deus. Hinc
cet cognoscen
rat tempus. Ha
orando docuit
in Ioanne, dixi
David etiam pro
docuit horas o
mane, & merid
de surgebam ad
ita tamen id pro
obseruationes,
tunc aliquam. Cu

ferentia apud superos , qui tempori non subiicimur . Quamuis enim illi non subijciantur tempori huic à motu cœlesti pro- uenienti : habent tamen spatia sua , qui- bus hæc temporis spatia correspondent . Alioquin non dixisset Deus . Cum me lau- darent astra matutina , id est , Angeli : qui ad laudes matutinas deputati sunt persol- uendas . Vnde sequitur . Et iubilarent om- nes filij Dei : multa que ex scriptura colligi possunt : quibus clarè patet , quod etiam apud Angelos, sunt quædam spatia distincta: in quorum aliquibus magis Deo vacant : in aliquibus autem , magis nobis fauent, ad hoc Deo concurrente . Et de hoc tempo- re , propheta canit . Ego verò orationem meam ad te Domine tempore beneplaciti Deus . Hinc Proclus inter cætera , quæ do- cet cognoscenda à benè orante , commemo- rat tempus . Hanc temporis obseruantiam in orando docuit nos Christus . Vnde ipse in Ioanne, dixit . nondum venit hora mea . Dauid etiam propheta elegit , & eligere nos docuit horas orandi , dicens . Vespere , mane , & meridie . Et , iterum . Media no- cte surgebam ad confitendum tibi . Eccle- sia tamen id prohibuit dierum , & horarum obseruationes , ne superstitionem incurra- mus aliquam . Cum ergo Christus omnia no- uerit

C A B A L I S T A R V M

uerit: absque superstitionis periculo tempo-
 ra obseruauit. Quæ quidem tempora, si
 quis debita ratione obseruaret, non solum
 non peccaret, sed fauorem susciperet. Hinc
 pater æternus expectauit tempus mittendi fi-
 lium suum. Iuxta illud Apostoli. At ubi
 venit plenitudo temporis, misit Deus filium
 suum, pari quoque modo ordinauit pascha
 in plenilunio: diem remissionis in mense se-
 ptimo, septembri videlicet. Iubileum in an-
 no quinquagesimo: & multa huiusmodi, vt
 in his conformes supernis faciliorem & abun-
 dantiorum influxum susciperemus. Anima-
 lia quoque obseruant tempus. Vnde Iere-
 mias dicit, quod hirundo, ciconia, turtur
 & huiusmodi cognoscunt tempus suum. Id
 habent à natura, quam Auerrois vocat in-
 telligentiam non errantem. Et hoc, siue sit
 illa vniuersalis: quam Platonici vocant ani-
 mam Mundi: siue sit particularis præsidens
 vnicuique: vt docent secretiores theologi. Vn-
 de colligitur, quod omnia expectare debent
 tempus in cælo decretum pro quocunque
 opere perpetrando: vt in psal. dicitur. Or-
 dinatione tua perseuerat dies, & omnia vi-
 delicet, quoniam omnia seruiunt tibi. Hinc
 scriptum est, Sapiens expectabit tempus o-
 perandi scilicet. propterea Deus & Christus
 omnium sapientissimus suum tempus expe-
 ctauit:

etauit: qu
 Salomon
 apud se no
 tur: agun
 tempore m
 secundum
 non dicitur
 cut tempus
 cui nostru
 dam corre
 & Petro: c
 rum corre
 clarius rel
 de Iahacobi
 cet ipse I
 annis: &
 videlicet
 rium, qu
 cet septem
 virtus sept
 virtus sept
 omnium.
 per dies &
 tur: in super
 Sicut nos m
 tamen Deus
 progressum v
 Iahacob (sec
 pnatio pro

Et ait : quia omnia tempus habent suum : ut
 Salomon ait . Et si mansiones illæ Diuinæ ,
 apud se non habeant tempus , quo mensuren-
 tur : agunt tamen in tempore quo ad nos : qui
 tempore mensuramur . Mouentur etiam ipse
 secundum tempus supremum : quod propriè
 non dicitur tempus per partes diuisibile : si-
 cut tempus , quo mēsuramur : sed est tempus ,
 cui nostrum tempus per analogiam quan-
 dam correspondet . Quod edocemur à Mose
 & Petro : qui dicunt , quod millenarius anno-
 rum correspondet vni diei supremo . Quod
 clarius referat Zohar exponens illud , quod
 de Iahacob in Genesi dicitur , quòd videli-
 cet ipse Iahacob seruiuit pro Rachele septem
 annis : & visi fuerunt illi dies pauci : dum
 videlicet respiceret ad supremum septena-
 rium , qui dicitur Beersebah , puteus videli-
 cet septem . In quo quidem puteo colligitur
 virtus septenarij supremi : à quo proficiscitur
 virtus septenarij inferioris , & planetarum
 omnium . Vnde spatium , quod inferioribus
 per dies & horas distinguitur & prolunga-
 tur : in supernis est indiuisibile & vnicum .
 Sicut nos mensuramus diebus & annis : at-
 tamen Deus vnico actu æternitatis totum
 progressum vitæ nostræ vidit . Et seruiuit
 Iahacob (secundum Zohar) superiori se-
 ptenario pro Rachele , præ amoris magnitu-
 dine

C A B A L I S T A R V M

dine , inferiori autem septenatio , pro Lea. Et quia superior numerus nullatenus ab unitate distat, sed est totus simul : ideò ille septenarius visus fuit brevis . Septenarius autem, quo pro Lea seruiuit: cum fuerit septenarius inferior, non fuit visus adeò parvus : cum hic curriculis suis currat . nam pro Rachele, vita contemplatiua designatur, pro qua seruitur in spiritu, qui absolutus est à tempore : nisi quatenus tempori alligatus est : seruiturque mente absorpta in illo vno, de quo Saluator inquit . porrò vnum est necessarium . Quod vnum est penitus absolutum à tempore . Et sic mens in illud fixa à tempore absoluitur : vt patet in patientibus raptum : in quo si per annum starent, reuersis postea videretur non stetisse ibi per horam . Sic beatis omnibus contingit : qui in Deum eleuati temporis successionem non cognoscunt : sed gaudent in illa æternitate, vel euiternitate . Lea autem vitam actiuam significat, in qua homo operari nequit absque distinctione temporis illius : quo mensuramur nos & omnia opera nostra . Omne ergo tempus aptum non est ad fauorem, à supernis suscipiendum : quod sapiens ostendit, dum dicit . Omnia tempus habent, tempus destruendi, & tempus ædificandi, tempus acquirendi, & tempus perdendi,

dendi, &c.
tempus. &
ser, velocum
nec sapientu
sed tempus,
gere tempus
est, iuxta illu
orabit omnis
(vt dixi). ost
tempus sit fa
dum, vel ope
nè impossibi
vltro prædic
bus, siue de
rah permitt
lent, tempu
loco fugien
mæis flagella
Et tunc stan
litis dictum
gyptiorum o
dū est ab ope
to differri po
bet, quod no
pore famis: qu
scriptum est, q
tus ante temp
ps est in sol
et, mane, r

dendi, &c. Et iterum sapiens. Expectab
tempus. & alibi idem. Et vidi, quod non e
set, velocium cursus, nec fortium bellum
nec sapientum panis, nec doctorum diuiti
sed tempus, & casus in omnibus. Vnde el
gere tempus orandi, & operandi laudabi
est, iuxta illud: pro hac (scilicet remissione
orabit omnis sanctus in tempore oportuno
(vt dixi). ostendere autem per singula quod
tempus sit faustum, vel infaustum ad oran
dum, vel operandum, est valde difficile, & p
ne impossibile: aliqua tamen recensebimus
vltra prædicta. Cum igitur Angelis nocito
bus, siue deputatis ministerio iustitiæ ghebr
rah permittitur, vt locum quempiam flagel
lent, tempus illud infaustum est: & ab eo
loco fugiendum est, vt Loth: qui à Sodo
mæis flagellandis fugit, ab Angelo monitus.
Et tunc standum est in loco tuto, sicut israe
litis dictum fuit, vt, cum primogenita Ae
gyptiorum occidenda erant. Et abstinendū
est ab opere: quod tamen absq; detrimen
to differri potest, vt de Ioseph Zohar perhi
bet, quod noluit rem habere cum vxore tem
pore famis: quod est flagellū quoddam. ideò
scriptum est, quod ipse Ioseph duos habuit fi
lios ante tempus famis. Faustum autem tem
pus est in solennitatibus, aut media no
cte, mane, meridie, & vesperi (vt supra
dixi)

dixi). Et, qui in orando sunt assueti, facile comprobant, aduertentes, quanta sit differentia inter tempus, & tempus. Et, licet Angeli non subijciantur tempori huic, à motu cœlesti prouenienti: habent tamen spatia sua, quibus hæc temporis spatia correspondent (vt dixi). Et oratio, submissa voce facta, est efficacior: Hinc Mosi submurmuranti, & fortè mente sola loquenti, dixit Deus. Quid clamas ad me? vnde Zohar ait. Kol **hp** hinc vau audita fuit in domo Pharaonis, & auditur à Deo, quæ (vt ipse ait) significat vocem, sine strepitu factam: sed cordis affectu: quæ vox talis est cæteris efficacior, secundum R. Eliazar, eo quod sit maiori effectû, & attentione facta, quàm ea quæ fit cum clamore. potest enim quis sine voce exaudiri. Vnde dicit Apostolus. psallam spiritu, psallum & mente. Vnde Doctor veritatis inquit. Veri adoratores adorabunt patrem in spiritu & veritate. Zohar autem asserit, quòd tria requiruntur ad hoc quod quis consequatur benedictionem in oratione: mens videlicet, intentio, & verbum. Mens inquam, quia non casu oratio proferenda est: & orans percipere debet, quid dicat: intentio verò, quia petitio in Deum dirigenda est propter aliquem finem: Verbum autem, quia orans exprimere debet, quid velit.

velit. Qu
terum scilicet
Deo: quia
mentalis.
ceptus, qu
rum cura
ferre. Ipse
pere neque
nisi quaten
verbis ma
iusmodi o
duo agni
hora ma
duplicem
duobus
rutina sa
uolis, &
misericor
tantum
sed oport
seueros D
ideo hora
vt nobis p
hæc duo r
delicet &
offerri, &
cabiles no
delicet gh
antelucan

velit. Quod verbum duplex esse potest, alterum scilicet mentale, & hoc sufficit soli Deo: quia ipse solus cognitor est conceptus mentalis. Alterum verbum est expressio conceptus, quod necessarium est Angelis: quorum cura est orationes nostras ad Deum deferre. Ipsi enim cogitationes mentis percipere nequeunt (vel saltem finem eorum) nisi quatenus Deus reuelando, aut homo, verbis manifestando significauerit. pro huiusmodi orationibus in lege ordinati fuerunt duo agni offerendi, & sacrificandi: vnus in hora matutina, & alter in vespertina: qui duplicem significabant orationem, in istis duobus temporibus faciendam. In hora matutina sacrificamus Angelis bonis, & beneuolis, & fauorabilibus, mysterio ghedulah misericordiae deputatis. Et non sat est his tantum fauorabilibus Angelis satisfacere: sed oportet etiam pcare, & colere Angelos seueros Diuinæ iustitię gheburah deputatos: ideo hora vespertina eis sacrificare debemus vt nobis placabiles fiant. propter hoc Deus hæc duo tempora in lege præcepit, mane videlicet & vespere obseruari, & in illis agnos offerri, & sacrificari, & Deum orare vt placabiles nobis reddantur duæ dimensiones videlicet ghedulah & gheburah: Oratio igitur antelucana, siue matutina, tribunali gratiæ

Y ; ghedu.

ghedulah offertur, ad fauorem aliquem assequendum ab Ensoph summo Deo. Oret igitur tali hora, qui Deum sibi propitium desiderat: idque manucentibus bonis Angelis, placidisque, ghedulah dedicatis. Qui verò ab aliquo periculo præcaueri, & à malo iam illato liberari desiderat, vespertino tempore oret: quia tunc, iustitiæ seueræ Angeli placantur, & satisfacti tali oratione redduntur. Dicit ergo conclusio (per secretum orationis antelucanæ) id est, ante lucem factæ (debemus intelligere proprietatem pietatis) id est, ghedulah: quæ tali hora viget. Et sic patet conclusio.

Sicut extrinsecus timor est inferior amore: ita intrinsecus est superior amore.

F. A. Amoris, & timoris vsus est necessarius, vt quàm optimè dicit Augustinus. Ad omne rectè factum amor, & timor ducit. Amor vtrique benignæ promissionis, & rei promissæ, atque timor iustitiæ punientis: quæ, tanquam calcaria, impellunt ad omne opus bonum: aut, tanquam panis & vinum, mentem reficiunt operantis. Si autem hæc duo inordinata fuerint, & diligatur, & timeatur, quod non debet, efficiuntur calcaria ad omne malum: & cibus, atq; potus lætalis. hinc Aug. aduersam

priori

priori su
ne peccat
amor, &
amor, ac
lit. Ex h
mores, pa
seruili.
Dei præ
næ offens
& in con
mauert
offensæ
cus, &
supponi
potens
& hoc
peccare
mor, q
pro fine
dominu
hoc mo
quia au
ta, quod
res supra
nes, siue
burah r
populi,
ludros
decebat

priori subinfert sententiam, dicens. Ad omne peccatum amor, & timor ducit. Sicuti .n. amor, & timor Dei trahit ad omne bonū: sic amor, ac timor mundi ad omne malū impellit. Ex hoc vult Aug. significare duos esse amores, pariter & timores, filialis videlicet, & seruilis. primus est quando quispiam timet Dei praecepta, non timore poenae, sed paternae offensionis, ne .s. eius honor minuatur, & in contemptum Deus reddatur, non animaduertens quamcunque sibi debitam tali offensa poenam. & dicitur timor intrinsecus, & talis est perfectior amore: nam praesupponit amorem. non enim timet, eò quod potens sit Deus: sed timet, eò quod bonus. & hoc est, quod prouerbio dici solet. Timent peccare boni, virtutis amore. Alius est timor, qui seruilis dicitur, quando quis tantū pro fine habet poenam, vt seruus, qui timet dominum offendere, ne ab eo vapulet. & hoc modo amor est perfectior timore. Sed, quia authoris intentio alio tendit, ideo nota, quòd per duplices istos timores, & amores supradictos, duæ intelliguntur dimensiones, siue sephiroth, ghedulah amoris, & gheburah timoris: intelliguntur etiam duo populi, Hebræi videlicet, & Christiani. Iudæos enim nulla in parte mandatum decebat diligendi Christianum mediatorem,

C A B A L I S T A R V M

nondum humanitus natum, neque ab illis per omnia præcognitum: sed eis maximè congruebat Dei timor seruilis: cuius tantam feueritatem, & plagarum terribilia viderunt in Ægypto: qui etiam ingenti terrore, horrendis tonitruis, fulgoribus, flammarum portentis, & horrifono tubæ clangore, formidabiliq; omnipotentis voce decalogi legem acceperunt in deserti solitudine. Et, vbi nonnihil commiserunt delicti: mox nulla longanimitatis mora, gladio, terræ voragine, flammarum incendio, serpentum ictu, & patibuli supplicio pœnam luebant culpæ. Timor ergo Iudæorum, siue mosaicæ legis extrinsecus erat, & seruilis, & consequenter amore imperfectior, quia ex parte gheburah terroris plena. At Apostolos, aliosq; Christi affectas, id est, Christianos, qui in carne Christum videbant saluatorem, maxime decebat mandatum dilectionis, & modis omnibus amicitiae, & timor intrinsecus siue filialis, amoris ghedulah. Et talis timor est euangelicus amore superior: quia includit vtrunq; amorem scilicet & timorem. & significat, quod dimensio ghedulah misericordia, est perfectior gheburah iustitia: misericordia nãq; ghedulah superexaltat gheburah iustitiam. Et per hoc lex Euangelica dicitur lex amoris, mosaica verò terroris. Christus enim

enim saluator noster nobiscum amicitia cumulatè, & longè sublimius omnia amoris incitamenta, causasq; continet: ideò est diligendus summæ dilectionis studio: quia est Deus humani generis propagator, vt parens diligendus: est homo enim, est & primogenitus Dei filius, est proximus, & cohæres, frater amandus: quia per eum, & in eo æterna dulcedo, gloria, & gaudium, vt bonum summè iucundum, amplectendus: nam vitæ beatæ restaurator, desiderio prosequendus: vrget immensam dilectionem familiaris consuetudo, ingens, & inauditus, atq; claro experimento cognitus amor: quo pro fratribus, proximisq;, nobis tot vitæ incommoda, sputa, flagella, & amarulentæ mortis supplicia non horruit. vnde nec mirum, si sanctorum Christi fidelium dogmata frequentius dilectionis, quàm timoris mandata commemorare legimus: qua de causa Christus Dominus ad suos ait. Iam non dicam vos seruos, sed amicos. ad hoc accedit, cum olim gens ludæorum vili, & sordide Ægyptiorum seruituti esset adacta, & incultis, barbarisq; illorum moribus coinquinata, opus erat ad eius eruditionem, & veræ pietatis religionem instituendam, duro, rigidoque pædago, & iugo mandatorum, à gheburah prouenientium: quo illorum excuteretur

C A B A L I S T A R V M

cuteretur ignorantia, & indomita carnis libido, flagellorum potius formidine, quam amicitiae fœdere compesceretur. Christi verò, sectatores politioribus iam moribus imbutos, atque per Christum optimum magistrum sapientiae, ac intelligentiae spiritu edoctos, nullo pedagogo, nullo seruitutis præcepto, sed libertatis, & amoris lege, à ghe-dulah proueniente erudiri, & moderari docuit. non enim accepistis spiritum seruitutis in timore, sed spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus abba pater. Et, Christus. Venite omnes, qui laboratis, & onerati estis, &c. Timor ergo extrinsecus scilicet legis Mosaicae, est imperfectior amore, id est, quàm lex Euangelica: & timor intrinsecus scilicet filialis euangelicae legis, est superior amore, quem scilicet præsupponit: nam primo amatur; secundo timetur. Alia ratio, quare timor sit superior amore est, quia ait Dominus in Esaia. Ad quem respiciam, nisi ad humilem & mansuetum & timentem sermones meos? Omnium enim dominorum proprium est exquirere reuerentiam & timorem à subiectis siue subditis. Timor etiam secundum Theologos secretiores, pertinet ad primam mensuram Diuinitatis: quæ Ianua est ad intrandum in Regis palatium. Cuius no-
men

men pr
brandis:
aperies
gnum q
mensur
Adonai
gata trad
Et quia ist
introitus
superior,
balisticè
misericord
quia prima
filialem: se
amorem le
Ex prae
in Genesi
men scimus
cisse ex am
F. A.
ti conclusi
men aliqu
sapiens)
proditio co
nim timor
scriptura.
los pietatis
beatus p
quem Dei

men preponitur in omnibus laudibus celebrandis: quando dicitur. Domine labia mea aperies. Vbi non ponitur nomen illud magnum quadrilaterum **יהוה**, sed hoc primæ mensuræ & Inuæ. Quod tamen profertur Adonai **יהוה**, sicut & alterum. Hinc vulgata traductio vnum pro alio confuse poni. Et quia ista mensura, plena timoris filialis, est introitus ad Deum: Hinc est quod dicitur superior, non dignitate, sed seruitute. Cabalisticè etiam significatur quòd ghedulah misericordia, excedit gheburah iustitiam: quia prima timorem includit intrinsecum & filialem: secunda verò tantum timorem & amorem seruilem. Et sic patet conclusio.

Ex præcedenti conclusione intelligitur, cur in Genesi à timore laudatur Abraham: quem tamen scimus per proprietatem pietatis omnia fecisse ex amore.

F. A. His auditis, quæ in præcedenti conclusione diximus, ad timoris examen aliqua superaddamus. Timor (inquit sapiens) est præsumptionis adiutorium, proditio cogitationis auxiliorum: varia enim timori attribuuntur cognomenta à scriptura. Ab ipso etiam timore vniuersus pietatis cultus, & omnis mortaliū beatitudo pendet: ideò nota, quod affectum, quem Dei timorem nuncupamus, multiplex

C A B A L I S T A R V M

triplex conditio præoccupat: quam in quo-
 cunque mortalium experiri licet. cui corre-
 spondent septem dona spiritus sancti scilicet
 sapientiæ, & intelligentiæ, consilij, & forti-
 tudinis, scientiæ, & timoris. primum nan-
 que cuilibet homini, ex certo naturæ instin-
 ctu, quem sapientiam dicimus, innotescit
 vnum dari in rerum ambitu: à quo cuncta
 dependent: ex hinc animus ad id, quod sa-
 pientia concepit, se lumine intelligentiæ con-
 uertit: quo prospicit summum illud ingeni-
 tum esse, & immortale, summè bonum, sa-
 piens, omnipotens. quo cognito, mox su-
 scitatur: & in idipsum nonnihil desiderij eri-
 gitur: quo instigatur animus, vt secum re-
 uoluat (quod consilium appellamus) si qua
 lege illius effusiua bonitate, & sapientiæ splen-
 dore sui valeat: cunque eius immensam lar-
 gitatem, & clementiæ dulcedinem consul-
 tando, inspectet, continuò facultas ad vo-
 tum assequendum (quam fortitudinem dici-
 mus) exurgit: qua nulla fortitudine se vo-
 ti fieri compotem posse præsumit. At, cum
 deinceps mobilium, & caducarum rerum
 cognitione (quam scientiam dicimus) per-
 circunspicientiam se deorsum conuertit, in-
 fœlicemque sui ipsius sortem considerat:
 qua cæco, ac teterrimo hoc carcere ipse exu-
 let, terrenorum sordibus, fœtoribusque cir-
 cunseptus

cunseptus
 magnitudi-
 eta, interu-
 rem, spe o-
 animus agit-
 fidentiz, illi-
 oblati, don-
 nat consolati-
 mor, qui p-
 pugnam diti-
 renat, præfu-
 retundit, im-
 gnitudinem
 tenuitatem c-
 socordiam, t-
 deficientem
 mentiam pro-
 aduersus ter-
 quemadmod-
 gregem min-
 ruit ei Deus:
 in eo humani-
 ferendo timore
 sancti Dei, de-
 quem est potest-
 que afflatu, ac-
 quidem, & inef-
 ne iuxta illud A-
 Dei horror irru-

cunseptus, & quam longo ab immensa illius
magnitudine, & tremenda maiestate distin-
cta, interuallo, mox in desidiam, & torpo-
rem, spe omni destitutus, huc atque illuc
animus agitur, & fluctuat, varijs hinc dif-
fidentia, illinc praesumptionis, argumentis
oblatis, donec superueniat, & medio se po-
nat consolationis, & pacis author, Dei ti-
mor. qui protinus omnem cogitationum
pugnam dirimit, & animi turbulentiam se-
renat, praesumptionis siquidem audaciam
retundit, immensam illius summi boni ma-
gnitudinem, & despectam, miseramq; sui
tenuitatem considerans: diffidentia quoq;
sotordiam, torporemq; eliminat: dum in-
deficientem summi boni largitatem, & cle-
mentiam proponit: fiduciamq; auxiliorum
aduersus terrenorum insultus denunciat,
quemadmodum Moses, postquam sensuum
gregem minasset ad interiora deserti, appa-
ruit ei Deus: tunc faciem suam, quicquid
in eo humanitus excogitatum fuerat, sese, de-
serendo timorem, abscondit. Vnde viri
sancti Dei, dum propius ad eum, penes
quem est potestas, & terror, accedunt, eius-
que afflatu, ac spiritu aguntur, horrenda
quidem, & ineffabili concutiuntur formidi-
ne, iuxta illud Abraham, Dum super eum
Dei horror irruerat, horror magnus, & te-
nebrosus

nebrofus inuadebat eum . Et illud sanctiffi-
 mi lob , inquit . pauor tenuit me , & tremor ,
 & omnia offa mea perterrita funt : & cum fpi-
 ritus me præfente tranfired , inhorruerunt
 pili carnis meæ . Hoc totum operatur ille
 Diuinæ puritatis fplendor : qui velut ignis
 confumens , nihil fordidum , nihil coinqui-
 natum : quemadmodum nec lux fibi affocia-
 ri patitur . idcirco in illo Diuinitatis con-
 tactu omnis prophana cogitatio terreno-
 rum eueftigio timore abfterretur , & qua-
 fi ftipula ignis voragine abfumitur : vnde
 (corrupto iam terrenæ fementis grano)
 anima ipfa Diuinæ puritati conformior fa-
 cta : ex nouo , & incorruptibili Dei femi-
 ne noua profertur creatura . Cum igitur
 Abraham renouatus fuerit , ficut patet per
 illa Dei verba ad ipfum : Ambula coram
 me , & efto perfectus . quia addiderat Deus ,
 he ע , nomini eius : & factus fuit potens
 vir generationis : & huiusmodi renoua-
 tio ex Dei timore proueniat : quia (vt
 ait fapiens) fine timore Dei nemo iufti-
 ficari potest : ideò cofultè , & fcitè protu-
 lit conclusio authoris . quod à timore in
 Genefi laudatur Abraham , non timore ex-
 trinfeco à gheburah , fed timore intrinfeco à
 ghedulah : & eft idem cum pietate ghedulah :
 quæ pietas eft propriè amor cultus Dei . Et in
 signum

signum huius amoris, voluit proprium filium immolare, pariter & timoris filialis: quod ostendunt verba Angeli, ipsum alloquentis: ne extendas manum super filium, eò quod timeas Deum, id est, amas Deum: amor enim & timor filialis adæquantur. Abraham igitur omnia per pietatis proprietatem. s. ghedulah, fecit. s. & immolationem filij, &c. Qui amor est idem, quod filialis (ut dixi) timor. De hoc loquitur Paulus ad Romanos, dicens. non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum: in quo clamamus: abba pater. Ipse enim spiritus testimonium reddidit spiritui nostro, quòd sumus filij Dei. Si autem filij & heredes. Heredes quidem Dei: coheredes autem Christi. & sic patet conclusio.

Quotiescunque ignoramus proprietatem, à qua est influxus super petitione, quam petimus, ad domum naris recurrendum est.

F. A. Potest homo per Musicam & cantum aliquid operari. Vnde Boetius & Cicero referunt Pythagoram, iuvenem furem, mutatis modulis cohibuisse. sic Terpander, & Arion Methymnæus Lesbios, & Iones, & Ismenias Thebanus quàm plurimos indecoris moribus vexatos concentibus curarunt: & David cithara malum spiritum à Saule

et eum. Et illud sancti-
or tenuit me, & tremor,
terrifica sunt: & cum spi-
manseret, inhorruerunt
hoc totum operatur ille
lendor: qui velut igni
dudum, nihil coinqu-
dam nec lux sibi associa-
in illo Divinitatis con-
hana cogitatio terredo-
ne absterretur, & qua-
agine absumentur: vnde
seminis sementis grano)
puritati conformior se-
incorruptibili Dei semine
creatura. Cum igitur
fuerit, sicut patet per
plum: Ambula coram
quia addiderat Deus,
& factus fuit potens
huiusmodi renova-
reoveniat: quia (ut
ore Dei nemo iusti-
salte, & scite protu-
quod à timore in-
ham, non timore ex-
sed timore intrinseco à
cum pietate ghedulah:
amor cultus Dei. Et in
signum

C A B A L I S T A R V M

à Saule fugabat, non enim harmoniam pati potest ille, qui dissonus penitus est. In casu nanque suo spiritus malus omnem harmoniam perdidit: quam in se ipso, & cum Deo & alijs creaturis habere debebat. Ad sonum etiam alicuius instrumenti choreæ ducuntur: quia illa soni oblectatio animum & vires ad saltandum mouet: tanta enim est virtus concentus proportionati, vt animos & sensus omnes ad motus illi sono correspondentes excitet: sicut tubarum clangore milites & equi ad bellum excitantur. nec enim mouetur quippiam ad amorem & effectum alicuius rei, nisi ex conuenientia, quam habet cum ea. sicut corda citharæ mouetur ad tactum cordæ alterius citharæ sibi proportionatæ. Motus enim est accidens quoddam, à quo motus localis prouenire non potest: secundum motum alteratiuum producit. Mouet igitur hic consonantia, quæ est vis quædam naturalis, sentiens aliquantisper naturam substantiæ: quamuis per accidens quoddam operetur: sicut ignis ardet, vrit, calefacit, & accendit mediante calore: qui quoddam accidens est: attamen eius effectus à substantia procedit. Et hoc mediante calore, qui & si proprium est ignis, extrà tamen emanans accidens est. Et sicut terror in Domino respectu subditorum, est quoddam substantiale à

on enim harmoniam pati
sonus penitus est. In casu
malus omnem harmo-
in se ipso, & cum Deo
ere debebat. Ad sonum
menti chorez ducun-
lectatio animum & vi-
ouet: tanta enim est vi-
portionati, vt animos &
otus illi sono correspon-
ubarum clangore mil-
am excitantur, nec enim
ad amorem & effectum
conuenientia, quam ha-
orda citharæ mouetur ad
us citharæ sibi proportio-
accidens quoddam, à
ouenire non potest: se-
acuum producit. Mo-
tia, quæ est vis qua-
aliquantisper natu-
uis per accidens quod-
gnis ardet, vrit, cale-
te calore: qui quod-
men eius effectus à sub-
hoc mediante calore,
gnis, extra tamen ema-
tetur terror in Domino
est quoddam substan-
tiale à

uale à Deo inditum: tamen vt emanat à Do-
mino in subditum, est accidens quoddam:
sic etiam consonantia in rebus est quoddam
naturæ insitum consubstantialis rei: In eo
verò, quòd in aere vel in medio deueniat vs-
que ad percipientem, accidens quoddam est.
Vnde effectus procedit à re illa substantiali
mediante accidente. Illa. n. consonantia est
adeò rei consubstantialis, vt in eius diffinitio-
ne ponatur. Sicut Aristoxenus de mente
Platonis animam diffiniens, consonantiam
rationalem in ea ponit. Ait enim: Anima
est numerus seipsum mouens. Et talis mo-
tus confert in operando. nam omnis ope-
ratio fit per motum generatiuum & corru-
ptiuum, alteratiuum vel localem: vt à natu-
ralibus dicitur. Vnde inter cætera ad sanita-
tem conferentia, Plato super omnia motum
laudat. Quod comprobamus etiam in æ-
tate primæua, nam pro fugando fletu, &
pro sanitate seruanda vel restauranda, so-
lent nutrices mouere infantes in cunis
positos. Qui motus (vt Plato ait in eo,
quem de legibus librum ædidi) formi-
dinem pellit, quæ inuadere solet pueros:
& debitam tranquillitatem reddit. Vn-
de motus omni operationi non parum
confert: nisi operans is sit, qui sola vo-
luntate operetur. Operantes autem in ma-

gia iusta & licita vtuntur characteribus : quod absq; superstitione fieri potest aliqua . Docuit enim Christus opera in eius nomine facienda . Quod nomen exprimi non potest sine literis prolatis aut scriptis . Quæ literæ sunt characteres quidam . Paulus etiam , in cuius pectore resonabat Christus , ait . Quicquid facitis , siue in verbo , siue in opere , in nomine Iesu facite . Crux etiam est character , quos nosmetipsos munire solemus : vt in frequenti vsu habetur . Sacerdos etiam in veteri lege , iussus fuit impingere fronti suæ magnum Dei nomen , suis characteribus sic scriptum יהוה , quando intrabat sancta : vt in Exodo habetur . non igitur damnandi sunt characteres omnes . nam sunt characteres sancti : de quibus dictum est . Et hi sunt velut instrumenta quædam , in opere Diuino : sicut sunt instrumenta naturalia in opere naturali : sunt etiam quidam characteres Dæmoniacy à Diabolo inuenti : vt , veluti simia , per hos characteres adoraretur . Isti verò sunt respuendi : vt sapientes optimè norunt . Et characteres Hebræi sunt cæteris præstantiores : Vnde Orpheus in operando peritissimus , ait . non esse in opere immutanda Hebræa nomina : Et hoc dixit , quia ipsorum characteres , cælorum figurant imagines . Qui cæli sunt instru-

instrumenta, quibus Deus nobiscum agit. Etiam quia Dei sedem representant & supramundandarum cœlorum proprietates: qui sunt primi fontes, à quibus omnia proueniunt. In lege etiam sancta descripti, sunt quodammodo Deo consecrati. Hinc maioris efficaciz sunt, & tanta virtute præditi sunt, vt quomodocunque reuoluantur, semper habeant sua significata. Ad quorum vim innuendam mirabili naturæ ordine: aut Dei iussu, aliquis illorum imprimitur, in quadam herba, quando virtute plena est: vt dicunt viti sapientissimi. Et nunc qui vult operari, oportet quòd numen siue nomen operetur, quod est super omne nomen: & illud est cui flectitur omne genus, cœlestium, terrestrium & infernorum. Quod nomen acquisiuit sibi Christus virtute crucis: vt testatur Paulus. Sicut ipsemet Christus protestatus fuerat: dicens. Cum exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum: omnia videlicet numina & virtutes rerum, & nominum quorumcunque. Quod & Paulus alibi perhibet, dicens. Quoniam complacuit .s. patri in ipso habitare omnem plenitudinem. Et, iterum. Expolians principatus & potestates, palam triumphans, illos traduxit in seipso. Et qui huiusmodi principis

C A B A L I S T A R V M

inuocaturi sunt, debent esse præditi virtute. Vnde Proclus docet, dicens. Qui volunt orationem assumere (in qua scilicet Diuinum nomen inuocatur) habere debent cognitionem, cognationem, & unionem. necesse est enim quòd inuocans, cognoscat inuocandum, si rectè ipsum inuocare velit. Quo sensu propheta canit. protegam eum, quoniam cognouit nomen meum: non enim dicitur: quoniam inuocauit, sed quia cognouit. propter hoc iratus Dominus contra Moysem & Aaron, dixit: Quia non credidistis mihi, vt sanctificaretis me coram filiis Israel: propterea non introduceris populum hunc ad terram, quam dedi eis: altiore exquirat indaginem hoc negocium. non introduxit ergo Moses, populum in terram promissam: quia miraculum, quod Deo tribuere debebat, sibi ipsi vendicabat, dicens. num de petra hac vobis aquam poterimus eijcere. Etiam quia Deus iusserat vt petram alloqueretur: ipse verò percussit. nam magnum discrimen est inter loqui & percutere. Loqui enim iussi fuerunt: vt mansuetè & piè, id est, per gratiam impetrarent aquam: quæ à tribunali iustitiæ gratiæ procedit. Ipse verò Moses percussit petram: quasi in aquam extrahens, & per vim iudicij: per
quod

quod nunc
cuius pur
in populo
Mosen in
in opere in
pœna, pecc
qui omnia
bat, hoc o
pulum (si
missam ter
Moses, qu
Apostolu
& sine p
fuit ista
seueritat
Deus pe
in populo
& dulci
de petra
da aqua
stulam, v
in virga f
meruerun
tentiam su
na de petr
in qua di
scilicet ab
suam sign
are autem

quod nunquam operatur Deus absque ali-
cuius punitione. Hinc sententia non fuit
in populum lata aquam petentem : sed in
Mosen in opere errantem . Errantes enim
in opere irremissibile , id est , inabsolubile à
pœna, peccatum committunt. Hinc Moses,
qui omnia à Deo pro populo impetrare sole-
bat , hoc obtinere nequiuit : vt videlicet po-
pulum (sicut Deus ei commiserat) in pro-
missam terram introduceret. Errauit etiam
Moses, quia percussit petram, quæ (vt inquit
Apostolus) erat Christus . nam ipse sponte,
& sine percussione aquam offert. nec parua
fuit ista transgressio, conducere Dei opus per
seueritatem (id . n. percussio innuit) quod
Deus per pietatem , vt magis sanctificaretur
in populo, perpetrare statuerat iubens: vt pio
& dulci sermone , absq; percussione aquam
de petra educerent: cum non essent extrahen-
dæ aquæ misericordiæ per asperam iustitiæ fi-
stulam , vt dixi . postquàm igitur voluerunt
in virga ferrea (vt aiunt) agere cum populo,
meruerunt sentire diuinam , ferreamq; sen-
tentiam supradictam . Multa hic sunt archa-
na de petra: quæ Hebraicè dicitur Euen **עֵוֶן** ,
in qua dictione, duæ formantur dictiones,
scilicet ab **ע** , & ben **בֵּן** : quarum prima
filium significat, secunda verò patrem . rete-
xere autem hæc omnia longus nimis esset

C A B A L I S T A R V M

sermo : quare &c. Qui ergo rectè vult opera-
 ri, necessaria est illi cognitio nominum ef-
 fectibus appropriatorum qui desiderantur.
 secundo oportet quod habeat cognationem
 & symbolum cum inuocato: iuxta illud Apo-
 stoli, nemo potest dicere Dominum Iesum,
 nisi in spiritu sancto, id est, nisi naturam
 & sortem hominis cœlestis & spiritualis sa-
 piat. postremò requiritur, q̄ sit cum inuo-
 cato vnitus: qui scilicet est caput, non tan-
 tum totius Ecclesiastici corporis, sed etiam
 mundani: cum sit vinculum totius creature.
 nec enim potest membrum virtute capitis in
 aliud membrum agere, nisi cum vtroque sit
 vnitum. cuiusque igitur sanctorum nomi-
 num, quæ in lege scribuntur, in qua vbi-
 que inueneris aquas, Diuinorum charis-
 matum aquas supernas haurire poteris, quas
 cum ebiberis, nouerisque omni in opere,
 felicitatis euentum assequeris. Fundamen-
 tum legis est credere in nomine altissimi: ubi,
 si in cogitationibus tuis recto tramiteambu-
 laueris, incolumes erunt viæ tuæ, nec pe-
 des tui collidentur in perpetuum. ait enim
 Eccle. custodi pedem tuum, ingrediens do-
 mum Dei. quibus edocuit, vt, qui ad Diui-
 num auxilium implorandum accedit, se an-
 tea examinet, aduertat, & cognoscat nomi-
 na Diuina tali petitioni accommodata. Ante
 igitur

igitur or-
 tum non
 opere: &
 non tantu
 in contra
 Mosi in ac
 אלהים in
 (vt supra
 cordia in
 Zebedei i
 dicente illi
 sciebant p
 turus bon
 na, & ma
 orandum
 dicitur,
 Dicit erg
 ramus p
 ignoram
 tum, su
 dum est
 spiritus:
 spirauit
 spiritus h
 est, por
 num: &
 quandoq
 le vitam
 um dan

igitur omnia, prænoscendum est significatum nominis: nam alioquin talis erraret in opere: & ab suo desiderio fraudaretur: & non tantum optata non consequeretur: sed in contrarium ei contingeret: sicut accidit Mosi in aquis contradictionis: qui Elohim **אלהים** in fauorem populi inuocans, periit (vt supra dixi) quia nomen **El** **אל** misericordiae inuocare debuerat, à simili. Filij Zebedei iuste à Christo reprehensi fuere, dicente illis: nescitis, quid petatis. quia nesciebant petitionis finem, an scilicet esset futurus bonus, an malus. ideò in his, quæ bona, & mala esse possunt, conditionaliter est orandum: quia quandoque in nostri præiudicium, in huiusmodi orationibus oramus. Dicit ergo conclusio. (Quotiescunq; ignoramus proprietatem &c.) id est (quando ignoramus nomen tali effectui appropriatum, siue sephirah: in tali casu recurrendum est ad domum naris) Domus naris est spiritus: De hoc habemus in genesi. Et inspirauit in nares eius spiraculum vitæ. Et iste spiritus hebraicè dicitur nesamah **נשמה**, id est, portio superior, secundum Augustinum: & est radius Diuini spiritus: vnde quandoque dicitur spiritus vitæ, cum in se vitam contineat: corroborat etiam, vim dans operandi, iuxta illud Apostoli.

C A B A L I S T A R V M

Corroborari per spiritum eius. Et de Sansone legitur in libro Iudicum. Irruit spiritus Domini in Sanson, & laceravit Leonem. Spiritus enim hominis, qui anima rationalis dicitur, nexus quidam est, necens animam animale, & crassiore, cum intellectiva virtute, quæ dicitur portio superior. Et iste spiritus est facile vnibilis cum mente superiori, & Diuino illo, quod est in nobis. hinc, qui Diuini efficiuntur, communi, & vulgari vocabulo, spirituales dicuntur, quia eorum studium est deducere corpus in naturam spiritus vrgentis ad Diuinum; aut, quia student per Dei spiritum in ipsum Deum reduci. Quando igitur super petitione nostra ignoramus dimensionem tali petitioni additam, tunc recurrendum est ad istum spiritum nesamah, qui omnia à Deo impetrabit. Et dicitur naris, quia in Genesi dicitur quòd eum insufflauit in nares Adami. Et hic spiritus, qui & nesamah, siue portio superior dicitur, semper deprecatur ad optima, nunquam peccans, sed peccato, & errori remurmurat. Sine hoc spiritu, nec Deum intelligere, nec quicquam mereri possumus. Et hoc est, quod dicit Paulus: iudicat de omnibus. omnia enim necessaria nouit. ideo ad ipsum est recurrendum. Quia est

est nec
eti om
nus fir
Ioanne
& nob
Aus est
Ille sug
nia. Q
harem
nem sp
modu
sequit
bis spi
in alijs
dium
de An
cunq
existi
agent
lustra
Aus p
portio
scendi
qui n
ad qu
ste op
mitia
bant
tum

est nesamah ipsa, virtus quædam spiritus sancti omnes purificatos illustrans, quem Plotinus simpliciter intellectum vocat. De quo Ioannes inquit. vñctionem habetis à sancto, & nostis omnia. Vñctio nanq; spiritus sanctus est, qui etiam docet. iuxta illud Christi. Ille suggeret vobis omnia, & docebit vos omnia. Quem gradū spiritus sancti nobis familiarem Hebræi sachma vocant. i. inhabitationem spiritus sancti in nobis. Quem dicendi modum Paulus in huiusmodi instructus prosequitur, dicens. propter inhabitantem in vobis spiritum sanctū. Sanctus quippe sanctis: in alijs verò, spiritus intelligentiæ est: lucis radium deferens illius omnes illuminantis. Vnde Ambrosius sapienter ait. Veritas à quo-
cunq; dicatur, à spiritu sancto est. nec aliud existimo esse hunc intellectum vniuersalem agentem & operantem in omnibus, à quo illustratus intellectus noster dicitur intellectus passibilis. i. lumen recipiens, à nesamah portione superiori, quæ à spiritu sancto descendit, tanquam Diuinitatis radius ab eo, qui nos illuminat de omnibus Diuinis: ad quem recurrere habemus, quando iustè operari volumus. Vnde patres primitiue Ecclesiæ illi adhærentes tot faciebant portenta: vt Petrus sola vestimento-
rum vmbra infirmos sanaret: propter cuius

C A B A L I S T A R V M

ius carentiam, christicolæ recentiores quacunque dignitate clari, non habent potestatem eandem portenta faciendi. Quod donum de facili recuperari potest. Vnde Deus per Ezechielem inquit. Quacunque hora peccator reuersus fuerit ad me: omnium iniquitatum eius amplius non recordabor. Verum est, quod huiusmodi verè conuersis restituitur donum & gratia benè operandi: cum id non sit de necessitate salutis: nec statim conuersis detur: sed ijs, qui sibi met ipsis mortui, id est, parti animali Christo & Deo viuunt intellectiua & rationali. Vnde differentia est inter intellectualem, rationalem, & animalem hominem. Dicunt enim theologi & peripatetici quòd vnica est anima in homine, quæ est principium intelligendi, sentiendi, & secundum locum mouendi: sed, si est eadem, quomodo vna facit opus, ad quod alia non aduerit: vt Plotinus inquit: & scriptura sacra testatur: quando videlicet Ioth cum filiis concubuit: nam tunc generauit secundum animalem partem, ratione & intellectu non aduertente: vt habetur in textu. pari modo (sicut omnes fatentur) animalis Christi portio calicem bibere recusabat, rationalis autem volebat: sicut scriptum est. Oblatus est, quia ipse voluit. Immo (vt Apostolus ait) est

est aperta p
lem homine
stincti sint
Caro, id est
uersus spirit
piscit. In
quod illud
conuertetur
te. Vnde d
huiusmodi
anima disti
stolus. Vi
penetrabili
gens vsque
Et hoc vir
nesamah c
sum fuit.
Omnis a
ab oriente
F. A. L
distingnendo
cum notitia
nitus sit di
exaratum est
Qualis anim
nes ferme ig
perito sermo
secretiores
aduis nego

est aperta pugna inter animalem & spiritua-
lem hominem. Vnde necesse est, quòd di-
stincti sint affectus & potentia. Ait enim,
Caro, id est, carnalis anima, concupiscit ad-
uersus spiritum. nam pura caro non concu-
piscit. Insuper idem Apostolus inquit:
quod illud animal in spiritualem naturam
conuerteretur, spiritu semper eodem manen-
te. Vnde distinctos esse omnino necesse est
huiusmodi homines: nisi enim spiritus ab
anima distinctus esset, non dixisset ipse Apo-
stolus. Viuus est sermo Dei, & efficax, &
penetrabilior omni gladio ancipiti, pertin-
gens vsque ad diuisionem animæ ac spiritus.
Et hoc virtute intellectualis potentia, quæ
nesamah dicitur, vt supra & alibi sæpe vi-
sum fuit.

*Omnis anima bona est anima noua, veniens
ab oriente.*

F. A. Defecerunt omnes philosophi in-
diffiniendo quid sit anima. nec mirum,
cum notitia de anima (teste Aristotele) pe-
nitus sit difficilimorum. Quod à Platone
exaratum est, in decimo de legibus, dicente.
Qualis anima sit, & quam vim habeat, om-
nes fermè ignorasse videntur: ideo ipse a-
perto sermone de eo loqui renuit, sequens
secretiores theologos, qui in quibuscunq;
arduis negocijs relinquunt legentibus, quo-
rum

C A B A L I S T A R V M

rum vestigia & doctrinam, nulli dubium;
 secutus est. Ab ipso itaq; id de anima veniri
 possumus: q̄ ea sit diuina quædam substantia
 in diuinis fontibus emanans, ducens secum
 numerum: non quippe illum diuinum, quo
 opifex omnia disposuit: sed rationalem nu-
 merum: quo cum omnibus proportionem
 habens, omnia intelligere possit: id asseruit Pi-
 thagoras philosophorum pater, dicens in au-
 reis verbis. Confide quia Diuinum genus
 hominibus inest. Et Paulus in Apostolicis
 actibus Arati sententiam adducit, & appro-
 bat, qua inquit. Ipsius enim genus suus.
 Ecce quàm clarè concedit genus summū di-
 uinum esse. Et hoc ex parte portionis illius
 superioris, quam semper vt diuinam vene-
 rantur Platonici. Est etiam numerus seipsum
 mouens (secundum Aristoxenum & Seno-
 cratem) quia ipsa anima, est principium mo-
 tus corporis, (vt probat Aristoteles) & etiam
 sui ipsius. Ex doctrina Augustini, anima, li-
 berum arbitrium, aut voluntas, quæ est vis
 ipsius animæ, mouet ad quodcunque. nihil
 est (inquit) tam in potestate voluntatis, quàm
 ipsa voluntas. Quæ etiam ex communi isto-
 rum sententia, præcipere potest intellectui,
 vt intelligat: & sibi ipsi, vt velit, vel no-
 lit, ferens seipsam in quodcunque. Quæ
 motio, quamuis non sit secundum diuisionem

nem

nem parti
 motus: de
 cam seipsam
 Angelorum
 uiunt ei, ne
 deles: & in
 nem: vt hab
 habemus, re
 tio, quamuis
 tis, & partis:
 uetur etiam p
 poris. tamen
 beat motus p
 ueatur. Habe
 licet rationale
 quibus eas in
 bus ipsas num
 species, non su
 de nouo acqu
 in esse existen
 seipsis, sicut d
 conueniunt,
 Deo produce
 nere proprio
 est, in ipso v
 diuina, quia
 uinum. In
 se intelligere
 beati, qui con

nem partibus: est tamen vera mutatio, & motus: de quo loquuntur, qui dicunt eam seipsam mouere. Et hic motus, est etiam Angelorum: de quibus Iob. Ecce qui seruiunt ei, non sunt stabiles: vel non sunt fideles: & in Angelis suis: posuit mutationem: vt habet veritas literæ: pro quo nos habemus, reperit prauitatem. Quæ mutatio, quamuis non fiat per successionem partis, & partis: tamen motus quidam est. Mouetur etiam per accidens ad motionem corporis. tamen est verus motus: cum in se habeat motus principium, & ab alio non moueatur. Habetque anima numerum in se, scilicet rationalem, id est, rerum species in se, quibus eas intelligit, & numeros rerum quibus ipsas numerat. Qui quidem numeri, & species, non sunt tantummodo aduentitij, & de nouo acquisiti: sed congenij ipsi animæ, in esse existentes, meliori quadam nota, q̃ in seipsis, sicut de exemplaribus, vel ideis omnes conueniunt, quòd perfectius esse habent in Deo producente, & intelligente, quàm in genere proprio. dicente Ioanne. Quod factum est, in ipso vita erat. Vita vtrique creatrix & diuina, quia nihil potest esse in Deo, nisi Diuinum. Intellectus, n. non posset percipere, se intelligere veritatem, nisi in se aliquid habeat, cui conformetur quod intelligit. Hæc
autem

C A B A L I S T A R V M

autem sunt species ibi actu existentes, sed impeditæ, vt Platoni & antiquis placet, cui consentit Aristoteles quando dicit. Anima est quodammodo omnia, quia omnia continet in ratione intelligendi, aut habet proportionem cum omnibus. Et illa est harmonia rationalis, de qua, simul cum Pythagora & Platoniceis loquimur. Deficit tamen valde anima à primo, & supremo intellectu: qui omnia simul intelligit: non sic anima nostra cuncta intelligit acta, & vnica intellectio-
ne, veluti primus: sed multis & successiuis actibus. Est igitur anima intellectuum quoddam, omnia continens concinnio quodam: vt cuncta intelligenda ab ea, intelligere possit. Dixerunt igitur peripatetici omnes, omnes animas productas fuisse æquis gradibus, & produci. horum fundamen-
tum, est dictum Aristotelis dicentis. Species se habent sicut numeri: in quibus vno variato mutatur species. nam, si ternario addatur vnitas, mutatur species, & fit quaternarius: recentiores tamen theologi dicunt animas differre non tantum accidentibus, sed gradibus intrinsecus, in ipsarum essen-
tia radicatis, quibus vnaquæq; res est hæc differens ab alia, per illud quod est ipsi proprium, quia vnumquodq; distinguitur, primo per naturam suam, quæ est hæc, ante-
quam

quam
di, au
cui ad
ingen
melior
idem à
talento
tria, &
virtute
certo g
est capa
obstat
mentia
libilis
rum o
mul, v
Deus
quia n
stæ. D
mam.
dicitur
corpus
sa sempe
illa total
sex, & in
quos. A
pitur, à p
ta ex parte
tur per ill

quam distinguatur per principium operandi, aut per opus, siue per aliquod accidens. cui ad stipulatur illud sapientię. puer eram ingeniosus, & sortitus sum bonam animam, meliorem videlicet quàm multi alij. Et hoc idem à Christo confirmatur in distributione talentorum: vni quidem dedit quinq;, alij tria, &c. vnicuique secundum propriam virtutem: quę est naturalis quędam vis, certo gradu determinata, secundum quam est capax sui muneris, & ipsum suscipit. nec obstat fundamentum de numeris: cum non mentiatur infallibile Euangelium, & infallibilis veritas: Deus enim massam animarum omnium creauit totam à principio simul, vt patet Gene. primo vbi dicitur. quod Deus omnia creauit simul ad faciendum: quia nihil de nouo creat, vt dicunt Cabalisticę. Deus igitur de nouo nullam creat animam. Sed de nouo in corpus infundit: & dicitur tunc noua: quia de nouo informat corpus: & dicitur bona, nam sicut auri massa semper aliquid fecis in se continet: ita in illa totali massa animarum est huiusmodi fex, & impuritas, secundum Cabalistas aliquos. Anima igitur, quę à totali massa excipitur, à parte pura est bona: quę verò mixta ex parte cum fece est, mala. Et, si obijciatur per illud Genesis. Vidit Deus cuncta quę fecerat,

C A B A L I S T A R V M

fecerat, & erant valde bona. Regulariter quod omnino cuncta, quæ fecit Deus, sunt bona, non tamen cuncta, quæ creavit: facere enim est circa bonum, creare circa malum. Vnde Esaias. Ego faciens bonum, & creans malum, faciens lucem, & creans tenebras; quod sic intelligitur, cum creare sit ex nihilo, & terminetur ad subiectum, vel materiam, quæ mali rationem habet: ideo dicitur creans malum. & cum facere terminetur ad formam, quæ habet rationem boni: ideo dicitur faciens bonum. itaque quæcunque quatenus declinant ad materiam, habent mali rationem, & quæ magis summæ formæ appropinquant, eo magis boni rationem habent. Anima igitur illa, quæ plus de parte crassiori creatur, dicitur mala, quæ verè à puriori dicitur bona. Et talis anima bona venit ab oriente. statim enim cum fuit à chochmah oriente, creata, & in binah intelligentia locata, ingressa est in Tipheret, non pertransiens per gheburah, quia nihil imperfectionis in se continet, purgandæ à gheburah, malè autem per gheburah iter suum faciunt, ut ab illius igne puræ fiant ab illa fece. Et sic patet conclusio secundum Cabalistas

Ideo Ioseph ossibus tantum sepultus est, & non corpore: quia eius ossa erant virtutes, & militiæ

*militia arbo
fluentis ad te*

F. A. Pr

temur, eo q

cramentis,

est principu

cris literis pr

sci in eis possu

templi ædifici

Merchauah; s

ætum habitare

quæ currum

erant quidam p

tes: Qui fueru

scilicet Abrah

(de quibus in

tribus primis,

qui locum in

eur Iesod, sive

xus divini. Ide

scribens Iahac

fundamentum

familiæ. pastor

in Ægypto pax

uam, & spiritus

bus in Ægypto

fuit Ioseph, ubi

ut dicit: Ioseph

um erat prim

*militiæ arboris superioris, vocati Zadich, m-
fluentis ad terram superiorem.*

F. A. Præcipitur nobis, vt scripturas scru-
temur, eo quod plenæ sint mysterijs & sa-
cramentis. Inter alia, sacramentum vnum
est præcipuum: quod nisi à vacantibus sa-
cris literis præcognoscatur minimè profici-
sci in eis possunt. Quod est. Deus enim ante
templi ædificium, & legis dationem, suam
Merchauah; siue gloriam: seu spiritum san-
ctum habitare fecerat super quatuor rotas,
quæ currum deferebant gloriæ: & istæ rotæ
erant quidam pedes, Dei ædificium sustinen-
tes: Qui fuerunt quatuor præcipui patres,
scilicet Abraham, Isahac, Iahacob & Ioseph
(de quibus in tractatu proprio). Dimissis
tribus primis, de quarto tantummodo loquar
qui locum in archetypo sibi asciuit, qui dici-
tur Iesod, siue fundamentum totius influ-
xus diuini. Ideo scriptura, generationes de-
scribens Iahacob, cæpit à Ioseph: quia fuit
fundamentum mundi, lapis, & pastor illius
familiæ. pastor, inquam, nedum alimonix
in Ægypto præstitæ: sed præbens aquam vi-
uam, & spiritus nutrimentum: cuius ille ci-
bus in Ægypto præstitus figura fuit. Inde. n.
fuit Ioseph, vbi est aqua vitæ præbens. Et Zo-
har dicit: Ioseph erat primogenitus Iahacob:
nam erat primogenitus Rachelis, omnibus

C A B A L I S T A R V M

mulieribus prælatae : pro qua Iahacob seruauit : & cui prius animum addixerat , quando cum Lia concubuit. Hinc, iuxta intentionem Iahacob, primogenitus Rachelis : erat primogenitus eius . Alia est ratio : quia (vt dicit Zohar) Ioseph fuit vinculum Solis cū Luna supramundana : vnde veniunt generationes inferiores . propterea & effigies Ioseph (vt ipsemet Zohar ait) Iacob effigiem penitus referebat . Ideò dicitur in textu : quod Iahacob diligebat Ioseph : propter, s. eius effigiem : quia in habentibus symbolū , facilis est transitus. Etiam quia mores habebat magis patri consimiles, quàm alij filij . Etiam quia sicut pro se & familia Ioseph traxit alimentū corporeum : ita trahebat alimentum spiritus & vitę melioris. Trahebat etiam influxum generationis & multiplicationis . Et ideo ipse , duos habuit tribus : quarum altera scilicet Ephraim creuit valde . Hinc non sine causa mater vocauit eum Ioseph : quod est argumentum . Quapropter in Genesi , dictus est , filius accrescens , & aspectu decorus : quia auctus est in duas tribus : Manassem videlicet & Ephraim (vt dixi) . quarum vna pro tribu Leuitica , in sacrorum administratione occupata , & inter omnes tribus dispersa , supplebat . Etiam quia fuit augmentum familię Israeliticę : in omnibus , in vita actiua ac-

ua acqu
creuit d
Decorus
alijs (v
sua pul
pulchritu
transiret
tecta, m
mus) val
cherrimur
Iacob dixi
rum . Ve
rat , id est
erat corpo
batur etia
augumen
tuali . H
cere , & v
& consta
demulcer
gyptum
giat . Qu
men à Hu
cedente .
de inferio
scipiens q
scipiebat .
omnia edi
ta , Reg

na acquisitis . Etiam , quia citò ac valde crevit dignitate & honore in Aegypto . Decorus autem aspectu fuit : gerens præ- alijs (vt dixi) effigiem patris , ac matris suæ pulcherrimæ Rachelis . Tanta enim pulchritudine præditus fuit : vt si qua transiret , mulieres ascenderent domorum tecta , muris (vt in Deuteronomio legimus) vallata : vt inde ipsum iuuenem pulcherrimum , transeuntem aspicerent . Hinc Iacob dixit . Filiaë discurrerunt per murum . Veritas literæ dicit . **בן פורת** ben porat , id est , filius pulcher : quia pulcher erat corpore , sed pulchrior mente : dicebatur etiam porat , id est , crescens vtroque augmento : temporali videlicet ac spiritali . Hæc omnia sibi contigerunt , ex carcere , & venditione æquanimiter toleratis : & constantia mulierum , contra mulierem demulcentem ostensa : obtinuit super Aegyptum , quæ craterem inferiorem effigiat . Quæ quidem Aegyptus irrigatur tamen à flumine , ab horto voluptatis procedente . Vnde innuitur , quod ipse Ioseph de inferioribus omnibus triumphauit , suscipiens quicquid boni crater ille ab alto suscipiebat . Annulus enim sigillum erat , quo omnia edicta sua munire poterat . Stola byssina , Regia vestis erat . Torques aurea ,

C A B A L I S T A R V M

in signum præsidentiae. currus, Tribunal
imperij denotabat. præco clamans, vt om-
nes ei genua flecterent, executionis domini
dari signum fuit. Vnde ipse Ioseph bis ven-
ditus fuit. primò enim Ismaelitis. secundo
ab Ismaelitis Phuniphari Pharaonis Eunu-
cho. Et hoc, vt inde magis profiteretur. iux-
ta regulam à Dauide decantatam. secundum
multitudinem dolorum meorum, consolati-
ones tuæ letificauerunt animam meam.
nec enim Deus diu relinquit amicos suos
in nocte tribulationis. nam de spiritu san-
cto, siue bonitate Dei: quam Hebræi sachi-
nam vocant, scriptum est. De nocte surre-
xit; deditque prædam domesticis suis. sic
Ioseph in nocte & tribulatione Ægyptia exi-
stenti: Deus mirabiliter subuenit: ei que
prædam, è manibus Ægyptiorum ereptam;
cum nec comedere cum Hebræis Ægyptij
consueuissent. Duplici quoque venditioni
Ioseph, respondet ipsius duplex præsidentia:
alia super Ægyptios: quia venditus in Ægy-
pto: alia super fratres, quia venundatus à
fratribus fuit. sic Christus Iudæis venditus:
eorum Rex dictus fuit. nec mirum videtur
supradicta accidisse Ioseph: cum etiam Sol,
Luna, & stellæ adorauerunt ipsum. Iu-
sti enim stellæ nominantur: dicente Danie-
le. Fulgebunt iusti sicut stellæ: cui adsti-
pulator

pulatur Pau-
stella in clari-
ria. Tunc en-
scriptum est
le habet tabe-
stus) obscura
& stellæ (id e-
men (quia hu-
lexerunt) pro-
in capite Iosep-
tres eius. quia
rare Ioseph (v-
Ægypti præfide-
per altiora pet-
dens litera) se-
goga Israël cum
fuit ex duodeci
sacerdotio ad-
dempto quoque
sacramento.
& Ephraim su-
da familia habet
quem Hebræi
rò regnum con-
nomine dicitur
gregantur aqua
dicem habuit
viz, à quo em-
quo fonte pro-

pulatur Paulus, dicens. Sicut stella differt à stella in claritate: sic sanctus à sancto in gloria. Tunc enim verificatum fuit illud, quod scriptum est Sol (id est, Iahacob, qui in Sole habet tabernaculum suum, ubi & Christus) obscuratus est (quia non nouit hoc) & stellæ (id est, filij eius) non dederunt lumen (quia huiusmodi somnium non intellexerunt) propter hoc dixit Iahacob. Fiant in capite Ioseph, & in vertice Nazaræi, fratres eius. quia stellæ undecim debebant adorare Ioseph (vt dixi). Et hoc nedum propter Ægypti præsidentiam (cum scriptura semper altiora petat, quàm præ se ferens occidens litera) sed quia chenezet, id est, Synagoga Israel cum altissimo mysterio collecta fuit ex duodecim tribubus: dempto leui iam sacerdotio addicto, & inter fratres disperso. dempto quoq; Ioseph, alio profundissimo sacramento. Et in horum locum Manasses & Ephraim suffecti sunt. Hinc cum tota illa familia haberet sedem & radicem in loco: quem Hebræi regnum vocant: Christus verò regnum cælorum appellat: qui etiam alio nomine dicitur mare, vel piscina, ubi congregantur aquæ supramundanæ: Ioseph radicem habuit in loco superiori, ubi est fons vitæ, à quo emanant huiusmodi aquæ. De quo fonte propheta canit. Quoniam apud

C A B A L I S T A R V M

te, est fons vite. Sicut igitur diuersorum riuu-
lorum aquæ in fonte: velut in capite, vniun-
tur: sic Iahacob iubet vniri fratres in Ioseph
fonte & capite. Vnde benedictionibus mul-
tis donatus fuit Ioseph in Gene. prima enim
est cœli desuper: qua benedictus fuit & Ia-
hacob pater eius, in rore cœli. Secunda, abyf-
si, terræ videlicet, vel rerum inferiorum:
vt nihil contra ipsum præualeret. Tertia,
vberum & vuluæ, genituræ videlicet car-
nales. Vel vberum, de quibus canitur. Da-
bo tibi vbera mea, in canticis. Quæ qui-
dem vbera (vt alibi dixi) lac prophetis præ-
buerunt. Et Rachem **רחם**, id est, pietatis,
& non vuluæ. Vtrunque enim Rachem si-
gnificat. nec enim est maior pietas & amor,
quàm cordis materni erga ea, quæ ex vulua
sua prodeunt. Hinc per hanc adiurauit
Zacharias, dicens. per viscera misericor-
diæ, id est, pietatis vel amoris Dei nostri:
quibus visitabat nos. Quarta benedictio
fuit illa, quam Iahacob habuit ab Isahac.
Quinta fuit, quia benedictus fuit benedictio-
nibus patrum eius. scilicet Isahac & Abrahæ qui (vt
supra dictum est) factus fuit benedictio ipsa.
Hinc dixit Iahacob. Benedictiones patris tu-
e confortatæ sunt, benedictionibus patrum e-
ius. Et (vt cum Zohar concludamus) per il-
lud et **אני** ante sadai **יהוה** nulla constructio-
nis

nis nece
superna
per Ioseph
alphabeti
xit. Don
forum.
propheta
montes in
larunt du
(iuxta Ab
quando v
dñi est. Q
canit) ip
Desyderi
ficere hoc
Quod en
His ben
niat des
aut loco
lus. Deu
propter h
uit. Et
cit ipsi I
multicolo
tutum, q
præ alijs
tem extra
na Am
nam qui

nis necessitate positum : totus influxus rerū
supernarum innuitur, exoratus à Iahacob su-
per Ioseph: nam ibi est prima & vltima litera
alphabeti. Et benedicens Iahacob Ioseph di-
xit. Donec veniat desyderium collium excel-
forum. Montes excelsi sunt illi, de quibus
propheta canit. Montes excelsi ceruis. Qui
montes in aduentu Messie (Ioele teste) stil-
larunt dulcedinem, lac & mel fluxerunt : &
(iuxta Abachuch oraculum) incuruati sunt,
quando videlicet (vt Ioan. ait) verbū caro fa-
ctū est. Qua quidem incuruatione (vt David
canit) ipsi colles exultatione accincti sunt.
Desyderium verò huiusmodi collium est per-
ficere hominem, vniendo ipsum cum Deo.
Quod erit in patria. Ideò dixit Iahacob.
His benedictionibus replearis : donec ve-
niat desyderium collium, id est, virtutum,
aut locorum illius, de quo inquit Aposto-
lus. Deus vult omnes homines saluos fieri.
propter hoc enim ipse Deus hominem crea-
uit. Et in signum horum pater Iahacob fe-
cit ipsi Ioseph tunicam polymitam, id est,
multicolorem in testimonium multarum vir-
tutum, quibus Iahacob ipsum decorauerat
præ alijs fratribus. Hinc & ei dedit par-
tem extra fratres suos, quam tulerat de ma-
nu Amorrhæi in gladio & arcu suo. E-
tiam quia ipse hauriebat influxum ex varijs

C A B A L I S T A R V M

fontibus : sicut & pater , pro se videlicet ,
 & pro fratribus , necnon & pro tota fami-
 lia . Ideò primo ac principaliter : non re-
 liquit ei aliquem agellum (vt dicitur) quo
 solebat potiri pater suus : dum ibi mora-
 retur . non enim indiguit Ioseph , tanto re-
 gno præfectus , huiusmodi prædiolo . Cum
 ipse patri ac fratribus regionem & alimen-
 ta iam tradidisset . prædium igitur illud su-
 blime fuit : iuxta quod (non sine mysterio)
 venit Iesus cum Samaritana locuturus .
 Quod quidem prædium Iacob acquisi-
 uit arcu & gladio virtutis , sibi à Deo præ-
 stitæ . Locus enim supramundanus est a-
 pud Deum : quem homo acquirere potest .
 Iuxta illud . Thesaurizate vobis Thesauros
 in cælo . Qui locus etiam hæredibus dari
 potest . Sicut Abraham dedit omnia quæ
 possederat , Isahac . Christus autem , prædio-
 rum plenitudinem acquisiuit : de qua (te-
 ste Iohanne) omnes nos accepimus . Et in
 eodem agello , siue prædio , sepultus fuit Io-
 seph , quod tradidit ei pater in sichem : sicut
 .n. patres eius sibi elegerant in sepulchrū spe-
 luncam illam , quæ erat in Hebron , rationi-
 bus & mysterijs alibi assignatis : sic Ioseph
 elegit pro sepulchro prædium illud in terra
 sichem situm . Vbi primo gentibus datum
 fuit pactum circumcisionis : vt in Gene. 34. le-
 gimus .

gimus. Ob
 potissimè p
 tiores Theo
 & fœdus ip
 ter spiritu sa
 Ioseph, cum
 num, quando
 cœlestis infl
 cut etiam pat
 lam, tanquam
 quem consec
 ne & David, e
 cum sibi cong
 elegit prædiu
 loci, sacrificij
 sacris peragen
 loco patet clar
 quibus infun
 non modo Pl
 sed etiam ex
 compertum.
 ascendentes &
 scalam, cui gila
 nus est in loco
 nisi domus D
 ab re, Abraham
 speluncam du
 line causa em
 vbi antea fuerat

gimus. Observatio enim ipsius pacti ad eum potissimè pertinebat : cuius origo (vt secre- tiores Theologi docent) inde est, vnde venit & fœdus ipsum . Hinc non sine mysterio pa- ter spiritu sancto plenus tradidit locum illū Ioseph, cum tanta celebritate in peculiare do- num, quando vnicuiq; filiorū eius propriam cœlestis influxus portionem assignavit. si- cut etiam patres illi elegerant speluncam il- lam, tanquam locum subiectum illi fonti: ad quem conscendere intendebant (qua ratio- ne & David, elegit arcem Sion, tanquam lo- cum sibi congruum & aptum) sic & Ioseph elegit prædium illud. Conuenientia enim loci, sacrificij, orationis, & verborum, in sacris peragendis summopere confert. De loco patet clarè Deum elegisse aliqua loca : quibus infundit particulares influxus : vt non modo Plato constantissimè asseuerat : sed etiam ex sacris eloquijs clare habemus compertum. Cum enim Iahacob Angelos ascendentes & descendentes vidisset super scalam, euigilans à somno, ait. Verè Domi- nus est in loco sancto isto : non est hic aliud, nisi domus Dei & porta cœli . Ideo non ab re, Abraham emit à filiis Cher agrum & speluncam duplicem (vt dixi) nec David sine causa emit aream Areunæ Iebusæi : vbi antea fuerat ligatus Isahac : postea ædi- fica tum

C A B A L I S T A R V M

ficatum templum, iubente eodem Dauide,
à spiritu sancto mysterium loci edocto. Hinc
siquis conuenientiam cognosceret loco-
rum inferiorum cum supernis, vniuscu-
iusque tribus: & familiæ influxum co-
gnosceret. non enim describitur locus il-
lius terræ Tribubus distributæ: qui non
representet aliquem locum figuratæ regio-
nis: aut saltem influxum, quem inde su-
scipit. nec assignatur terminus hic infe-
rius: qui non representet aliquem termi-
num supramundanæ domus: De quibus
modo non est dicendum per singula. Mul-
ta tamen sunt loca, quæ Deus elegit. pri-
mum habitaculum est Deus Betel, quod
prius dicebatur Luza. secundus locus est,
Hebron, & potissimè spelunca illa duplex,
ab Abraham empta tam diligenter in sepultu-
ram vxoris & propriam, atque electorum
filiorum, Isahac videlicet, Iahacob & Io-
seph. Alius locus est Ierusalem, quam Deus
elegit, ad humani generis salutem afferen-
dam. Quartam cœli portam aliqui volunt
in mari esse. Vnde patet Deum elegisse aliqua
peculiariora loca: sic & Michael Garganum
montem: & gratiarum mater loca quàm plu-
rima, maximè Lauretum. ideò loca confe-
runt ad opus prosequendum. Vnde Iurecon-
sultorum est sententia, q̃ locus & tempus pa-
ri passu

D

si passu ambu-
pus & hora
& locus. H
saiz. Domus
bitur. Et nisi
quàm alius: no
è terra, & cogn
quem sibi mon
Isahac induxit
tentorium mat
to laudat in fa
mutationem loc
runt) alibi & a
ritus: quorum
aliqui verò con
te gentium, &
tilissimum est.
quæ scriptura co
Moïse sepulchro.
gnam ostendunt
re. Moriens igit
fratres: vt, quan
priaca liberarent
olla: & ea sepeli
Sichen: quod f
ideo hic mysteri
suo loco locorum.
sunt Hebrzi, c
tammodo con

ti passu ambulant. Sicut igitur confert tem-
pus & hora (vt supra dixi) sic confert
& locus . Hinc Christus citauit illud E-
saia . Domus mea , domus orationis voca-
bitur . Et nisi prodesset magis aliquis locus
quàm alius : non iussisset Deus Abrahæ , vt
è terra , & cognatione sua exiret , & ad locum ,
quem sibi monstraturus erat , iret . nec ab re
Isahac induxit Rebeccam vxorem suam in
tentorium matris suæ . nec sine causa Pla-
to laudat in fauorem mentis & corporis ,
mutationem loci : quia (vt sapientes no-
runt) alibi & alibi habitant alij & alij spi-
ritus : quorum aliqui , aliquibus fauent ,
aliqui verò contrarium . Vnde adinueni-
re gentium , & locum accommodatum , v-
tilissimum est . particularia igitur omnia ,
quæ scriptura commemorat , sicut est de
Mosis sepulchro , & de ossibus Ioseph , ma-
gnum ostendunt sacramentum in illis latita-
re . Moriens igitur Ioseph , suos adiurauit
fratres : vt , quando à captiuitate illa Aegy-
ptiaca liberarentur , secum deportarent eius
ossa : & ea sepelirent in sepulchro posito in
Sichen : quod factum legitur Iosua . Et
ideo hic mysterium tangitur , vt supra dixi de
faore locorum . Et in eius confirmationem
dicunt Hebræi , quod prophetandi donum
tantummodo confertur in Ierusalem , & non
alibi .

C A B A L I S T A R V M

alibi. Et si Daniel in Babilone prophetauit: hoc fuit per fluuium chobar, & Euphratem, qui de voluptatis paradiso egreditur, fertq; secum talem influxum: ideò dicitur, qd propheta stabat iuxta fluuium chobar. à simili. in sichem à superis influebatur influxus conformis Ioseph: & vt Ioseph posset illum assequi, ideò præcepit eius ossa illuc deferri, vt per eum influxum. maiorem apud Deum consequi posset gratiam, sancti enim non sunt in termino (secundum Cabalistas) vsque ad diem nouissimum, vt patet proverbiorum quarto. Iustorum semitæ crescunt vsque ad perfectum diem. istum ergo locum reliquit Iahacob ipsi Ioseph, id est, influxum mensuræ superioris, illi loco correspondenti, quæ dicitur Iesod. i. fundamentum: & zadich, id est, iustus. Ideò Ioseph habuit radices suas in Iesot fonte vitæ. Et ideò ipsi Ioseph in ipso erranti, à viro, id est, ab Angelo Gabriele inuentus fuit (vt asserunt sapientes) qui Angelus in Daniele etiam dicitur vir, & non sine fundamēto & mysterio. Est. n. omnium septem Angelorum, Tribunali diuino assistentium nobis propinquissimus: & viro magis domesticus. Hinc ad Zachariam & ad Mariam, diuina secreta relaturus, missus est. ad Danielem quoque missus fuit, vt referaret visiones & somnia Nabucho-

buchoo
fuit, vt
roborar
surum a
& eorum
pretari d
Interpret
prium: q
tia morta
favorem
tanta dig
Ægypto p
fuit. iux
ctum de p
ctum Dou
trum cont
requisit
rio nequa
sine magn
est. Ab eod
procedunt
seruatione
corde (vt a
cuius quide
non tantum
sed pacem
ctam, sicut
sunt amici
principatus

buchodonosor. propterea ad Ioseph missus fuit, ut ipse, qui robur Dei interpretatur, roboraret ipsum Ioseph: tot & tanta perpe-
surum ac facturum: somniaque Pharaonis, & eorum, qui carceri mancipati erant inter-
pretari doceret: sicuti opportunum viderat. Interpretari enim somnia Gabrielis est pro-
prium: qui præest Lunę: sub cuius præsen-
tia mortales somniant. Et propter talem fauorem Gabrielis ipsi Ioseph præstito: tanta dignitate sublimatus est ut vniuersæ
Ægypto præfectus sit. quia sic Deus dispo-
suit. iuxta illud prophetæ: Exaltaui ele-
ctum de plebe mea. causa alia fuit, quia pa-
ctum Domini seruauit, nolens erroribus fra-
trum consentire. nam & eos accusauit patri: requisitusque ab vxore Phutipharis, adulte-
rio nequaquam consentire voluit. Hinc non sine magno mysterio, iustus denominatus est. Ab eodem enim fonte, pactum & iustus procedunt. nam quicquid iustitię est, id in ob-
seruatione legalis fœderis in vniuscuiusque corde (ut ait Apostolus) scripti reperitur. Ex cuius quidem legalis fœderis obseruatione: non tantum consequitur quis nomen iusti, sed pacem & vitam, & sublimationem perfe-
ctam, sicut propheta canit. Nimis honorati sunt amici tui Deus: nimis confortatus est principatus eorum. Cum enim tota familia
Iahacob

C A B A L I S T A R V M

Iahacob haberet sedem & radicem in loco :
 quem Hebræi vocant Regnum, Cabalistę ve-
 ro Malchut, Christus verò Regnum cœlo-
 rum : quod etiam alio nomine dicitur mare,
 vel piscina vbi congregantur aquę supramun-
 danę : Ioseph verò habuit in superiori loco
 radicem, qui dicitur Iesod: vbi est fons viuus,
 à quo primo emanant huiusmodi aquę. si-
 cut igitur diuersorum riuulorum aquę in
 fonte, velut in capite vniuntur, sic Iahacob
 iussit vniri fratres in Ioseph fonte, & capite.
 ideo Ioseph elegit sichem locum influxum,
 accipientem ab ipso fonte Iesod. Dicit ergo
 conclusio (ideò Ioseph ossibus tantum sepul-
 tus est, & non corpore) scilicet in sichem :
 quia dissoluta erat forma corporis humani,
 ossibus remanentibus, quando deportarunt
 illum de Ægypto in sichem (quia eius ossa
 erant virtutes) tot enim sunt ossa magistra-
 lia & præcipua in humano corpore, quot
 sunt præcepta affirmatiua, videlicet ducenta
 quadraginta octo, quę representant tot vir-
 tutes melioris hominis, per illa præcepta
 perficiendas. Vnaquęque enim virtus per
 præceptum sibi correspondens perficitur, vt
 in secretiori theologia docetur. Quibus etiam
 corporis viribus illa præcepta seruantur.
 Hinc Abrahę (postquam datum fuit ei à Deo
 nomen continens per numeros, ducenta qua-
 draginta

draginta octo) dictum fuit . Ambula coram
me , & esto perfectus , quia scilicet dedi tibi
vires , quibus omnia præcepta affirmatiua
adimplere poteris . Quemadmodum & feci.
Vnde dixit Deus : Custodiuit Abraham
præcepta & mandata mea , & statuta mea ,
totamque legem seruauit . Tradidit etiam
Deus trecenta sexaginta quinque præcep-
ta negatiua : quot sunt nerui & ligatu-
ræ in corpore humano : sicut à peritio-
ribus Anatomicis comprobatum est . Et
hoc , vt quot ligaturis ligata sunt ossa cor-
poris humani , totidem ligaturis vires me-
lioris hominis colligarentur , ne loca sua
exirent , & turbaretur totus homo , & im-
pediretur spiritus Dei , qui non intrat nisi in
corpus, in quo accesserint ossa ad ossa: vnun-
quodque ad iuncturam suam : sicut ab Eze-
chielis oraculo edocemur. Vt ergo perficeret
Deus totum hominem, tam in viribus quàm
in ligaturis , dedit præceptum illis coæqua-
tis numeris . Quod prosequens saluator ait ,
Totum hominem sanum fecit , nihil enim
præceptum fuit in lege vel in Euangelio , nisi
in beneficium nostrum . Hæc omnia concessa
sunt Ioseph . Et denotatur quod ipse Ioseph
obseruauerit supradicta præcepta affirma-
tiua , & se cauerit à transgressione negati-
uorum : propter quod merito dictus est iu-
stus

stus, & Iesod (& militia arboris superioris vocari Zadic) id est, potentia influendi supradictas virtutes, significatas per ossa humani corporis, & nervos, in loco dicto Iesod, siue Zadic: siue iusti; Et illa mensura dicitur iustus iustificans. Et est iustus, qui dicitur fundamentum Mundi: tam archetypi, quàm inferioris. Cum igitur Ioseph fuerit iustus ac timens Deum, vt patet ex supradictis: Et sicut Iesod influit (ad terram superiorem) id est, in Malchut dimensionem fauentem reliquis omnibus tribubus, sic Ioseph fauit omnibus suis fratribus: pabulum vitę illis prębens.

Ideo Mosi sepulchrum nemo nouit: quia exaltatus est in iobileo superiore: & super iobileum misit radices suas.

F. A. Exodi vltimo habetur, quod Deus ostendit Mosi promissam terram in monte nebo in spiritu prophetico ostendit ei Deus promissam terram. nebo נֶבֹוֹ enim nebuah נְבוּאָה prophetia interpretatur. Ipsam igitur terram spiritu vidit: non corporali visione cernere poterat tam ingentem regionem: in quam corporaliter intrare nequibat, stante irreuocabili sententia, contra eum lata, ex errore commisso in percussione petre. Qui error fuit peccatum irremissibile, & in spiritum sanctum. nec ob id tamen ipse Moses reproba-

reprob
fuerit e
niam i
se sceler
cauerat
tuus in
tur mor
nam pro
guit. Sep
Hebræor
sepelien
ibi spirit
ipsum De
gelorum
phis: ex
stola loc
chaelem
de corpo
patulo e
idolatri
quem pr
quia tran
tem spirit
ab oculis
si pro lib
forte tran
sicut corpu
uiens fu
in surre

reprobatus fuit: quamuis error ipsius nulla fuerit expurgatione mulctandus. Hinc veniam in hoc impetrare nequiuit: qui pro se scelere idolatriæ totius populi Deum placauerat. propter quod peccatum est mortuus in vertice montis nebo. vnde intelligitur mortuus corpore, non autem spiritu: nam prophetia eius etiam post mortem viguit. Sepultus autem fuit in valle. Quidam Hebræorum sentiunt, quod Moses seipsum sepelierit ita, vt, ingressus speluncam arctā, ibi spiritum exhalauerit: alij sentiunt, quod ipsum Deus sepelierit: sed per manum Angelorum, sicut habebatur in libris apocryphis: ex quibus Iudas Apostolus in sua Epistola locum citasse videtur: vbi scribit Michaellem Archangelum cum Diabolo certasse de corpore Moïsis, qui nimirum illud in propatulo esse nolebat, ne Hebræi aliquando ad idolatriam prouocarentur, eum adorantes, quem propè diuinum cognouissent: Vel quia transmutatum fuit corpus eius in sortem spiritualem: Vnde huiusmodi corpus, ab oculis corporeis videri non potest: nisi pro libito eorum, qui ipso gaudent. Vel forte translatus est corpus suum in cœlū: sicut corpus Henoch & Helix. Quod conueniens fuit: cum de Moïse scriptum sit. Et non surrexit propheta ultra in Israel, si-

C A B A L I S T A R V M

eut Moses : Alia ratione hoc egit Michael .
 nam , sicut Michael constitutus est princeps
 super animas suscipiendas : sic & Diabolus ,
 qu in hoc Hazazel dicitur , super carnem &
 cadauera habet potestatem . hinc , sicut inter
 spiritum , & carnem indictum est bellum per
 petuum : sic quoq; inter Michaellem , & Diabo
 lum . In hominis igitur morte , communi le
 ge , Michael animam sibi vindicat (vt supra
 patuit) Diabolus vero corpus : Hinc separata
 anima à corpore , vallans illud , velut inimi
 cus , terrorem , & horrorem astantibus incu
 tit . Cum itaq; Mosi corpus esset à Deo puri
 ficatum (vt gloria Dei reduceret in faciem , &
 carnem eius) & in sortem spirituales , trans
 mutatum fuisset : Michael , simul cum ani
 ma ipsum corpus sibi vendicans , noluit Dia
 bolo illud cedere : vnde orta est altercatio :
 sed victoria penes ipsum Michaellem fuit .
 Alia ratio : Quærit . n . draco præferre partem
 sensitivam sibi domesticam & amicam . Vice
 verò versa Michael intendit præferre spiritum ,
 vt caro , & animalis homo in servitutem re
 digatur . Quærit etiam Diabolus spiritum
 carni subijcere : vt vtrunque possideat . Ex
 aduerso autem Michael conatur corpus in
 naturam spirituales siue spiritus transmu
 tare : vt ipsum simul cum anima Deo tan
 dem reddat . Et hæc fuit altercatio , à Mi
 chaele

chaele
 eta : qu
 fuit Mos
 editio)
 terræ : qua
 tera vero
 Vnde inn
 in ter den
 mentis D
 quando e
 gloriam su
 videlicet
 cordia faci
 pissime co
 illud corp
 transmuta
 quam vi
 debemus
 non cog
 hodiernu
 Moses : e
 illas cleme
 illo , quo
 nes . Et n
 prædictas
 ipse , nam
 bonam po
 nemini al
 uadenuc

chaele cum Diabolo de corpore Moſis facta : quam Thadeus refert . Sepultus ergo fuit Moſes non in valle (vt habet communis editio) ſed in gai יג , cuius verbi duæ ſunt literæ : quarum altera . ſ. iod , decem reddit : altera vero . ſ. gimel ג tria reddit in numero . Vnde innuitur ſepulchrum fuiſſe corpus eius in ter denario menſurarum pietatis , ac clementiæ Dei : quas deprompſit ipſe Moſes , quando exiſtenti in petra illi Deus oſtendit gloriam ſuam , vt omne bonum , quomodo videlicet , omnia bene , & magna cum miſericordia faciat : quamvis iudicio humano ſæpiſſimè contrarium videatur . Sepultum fuit illud corpus in eis pietatis menſuris : quibus tranſmutatum fuit in ſortem ſpiritualem : quam videlicet , in reſurrectione ſuſcipere debemus , hinc ſcriptum eſt , quòd homo non cognouit ſepulchrum eius uſque in hodiernum diem : quia fuit ita pius , vt Moſes ; ex quo aſſecutus fuerat tredecim illas clementiæ menſuras . Dicitur enim de illo , quod erat vir miſiſſimus ſuper omnes . Et nullus alius potuit acquirere ſupradictas tredecim pietatis menſuras , vt ipſe . nam ipſe prouenit ad quadageſimam nonam portam intelligentiæ Binah : quod nemini alteri conceſſum fuit . Ioſue autem denuò vna minus ſcilicet per octo , &

40. legem peruestigauit. post Mosis mortem abscondita sunt Iosue porta vna, & remanserunt quadraginta octo portæ. Et Salomon laborauit super illa porta, ad eam reducendam: Sed non erat potens. Ait Rabbi Akiba, & dicunt Cabalistæ, quod Salomonis sapientia fuit duobus gradibus inferior, quàm sapientia Mosis: ideo Deute. 34. scribitur. non surrexit propheta ultra in Israel, sicut Moses: nemo igitur potuit inuenire sepulchrum eius. i. nemo potuit pertingere usq; ad quadagesimam nonam portam binah. Et hoc est quod dixit Deus ipsi Mosi. non videbis faciem meam, sed posteriora mea. Est enim multiplex facies Dei; totidemq; posteriora. Est enim facies essentia quam nudam (vt antiqui theologi asserunt) nemo uidere potest (iuxta illud Ioannis) Deum nemo vidit vnquam, etiam in patria: cum ipsa sit sua ratione infinita: ad quam finita virtus non potest attingere, posteriora autem ipsius sunt vestes, quas induit se Deus agens cum creaturis. Et has uidere possunt & vident creaturæ. Et tunc sic apprehenditur Deus: cum pro cuiusque captu proximè acceditur: vt si quis fimbriam vestimenti apprehendat, hominem indutum apprehendisse dicatur. At illud bonum quod Deus nominatur; non planè à nobis poterit ob nostræ conditionis

ditionis fragilitatem ; nisi gradibus atque
 scalis ascendi : quæ quidem ad modum ca-
 thenæ se habent : sed secundum diuina elo-
 quia ad speciem Iahacob scalæ de super cœle-
 stibus porriguntur in terram , tanquam ve-
 stis quædam , aut funis aut ea ad nos directæ
 cœlitus , veluti linea visualis varias pene-
 trans naturas . Deus igitur amictus ve-
 stimentis cognitus fuit à Mose : sicut di-
 cit Rab Eliazer : qui cum istam proposuisset
 quæstionem , unde creatum sit cœlum :
 Respondit , de lumine vestimenti sui sum-
 psit : nam Deus Mundum produxit amictus
 lumine sicut vestimento : ut esset lumen de
 lumine : ac inde cum vestimenti sui lumi-
 ne creauit mundum intelligibilem spiri-
 tum separatorum & inuisibilium : quod
 Cabalistæ vocant cœlum : usque hic ascen-
 dit Moses Dei seruus : ut cognosceret lumen
 vestimenti eius , & sabbatum sabbatorum ,
 & iubileum superius , & millesimam genera-
 tionem : quod totum nihil aliud est quàm
 mundus superior idearum , Angelorum , &
 scelicitum animarum . Igitur cum indumen-
 tum Dei transcendere , ac faciem eius vide-
 re nequiverit , rectè dicetur ex quinquæ-
 ginta portis intelligentiæ vna caruisse :
 quam aliqui Cabalistarum putant , viuifi-
 cationem : Alij putant & verius , Dei essen-
 tiam ,

triam, quam symbolum iudicat Tetrag. **יהוה**, & est mundus incomparabilis nulla comprehensibilis proportionem. ideo dixit illi Deus. Faciem meam videre non poteris. seu verius sic. Et facies meæ non videbuntur: sed vocabo nomen Tetrag. coram te. Quod explanant Cabalistsæ. Vocabo coram te nomen illud magnum, quod videre non poteris. Quia si sic, esses alter Deus. Hoc nempe Messia reservatum est. Ideo conclusio dicit, quod (exaltatus est iubileo) id est, in binah, quæ quinquaginta habet portas, & gradus, ad modum annorum quinquaginta iobilei. Et ibi (misit radices suas) id est, ibi quieuit: non enim potuit ingredi chochmah: nam quinquagesima illi ianua binah fuit denegata: fuisset enim alter Deus ad modum Messia.

Cum anima comprehendit, quicquid poterit comprehendere: & coniungetur animæ superiori: expoliabit indumentum terrenum à se: & extirpabitur de loco suo: & coniungetur cum divinitate.

F. A. Omnia sunt vnum secundum Platonem, in sophista, & in Parmenide. In sophista enim intelligit vnum in specie, quæ est sola intelligibilis: & de qua sola est intelligentia & scientia: ut Aristoteles sentit. Quo sensu, fortè ipse dixit. Qui vnum non intelli-

telligit
dicens
mines
ses inn
anima
mero si
feram,
tem, in
in quo
mi in t
cetera
bent tan
cut radi
dice, q
virtute
habent
riuolo
cipio,
uis Ar
est pr
secun
mus e
latur,
mouen
cipium
cipium
digeat
in Ari
brui

telligit, eo modo quo Porphyrius declarat, dicens. participatione speciei, plures homines sunt vnus homo. Et hoc antea Moses innuerat. qui mentionem faciens de animalium specie, semper eam vocat numero singulari, dicens. Fecit Deus bestiam, feram, auem, & huiusmodi. per vnum autem, in Parmenide intelligit esse diuinum, in quo omnia radicata sunt, tanquam rami in trunco, vel radice. Vnde quamuis cætera omnia, in se ipsis sint diuisa: habent tamen esse vnicum in ipso primo, sicut radij solares habent vnum esse in sua radice, quæ est Sol, riuuli in fonte, & variæ virtutes in anima. Hinc omnes creaturæ habent esse, non à se, sed à Deo, omnium riuulorum fonte, omnium radiorum principio, omnium viuentium vita. Et quamuis Aristoteles dicat, quod anima hominis est principium intelligendi, sentiendi, & secundum locum mouendi: cui Aristoxenus ex officina Platonis depromens adstipulatur, dum ait. Anima est numerus seipsum mouens. Cum igitur anima habeat à se principium motus: videtur quoque habere principium essendi & vitæ: vt videlicet non indigeat alterius suffragio, vt viuatur. Malè sentit Aristo. nam Paulus noster, laudat dictum Arati, dicentis. Deus est, in quo viuimus,

C A B A L I S T A R V M

mouemur, & sumus. Vel forte Aristo. intendit excludere omnem secundam causam, non autem primam: in virtute cuius omnis secunda agit: vt Proclus docet. Vel fortassis Aristote. non vidit aut admittere noluit illud vnum supradictum in Parmenide celebratum. Omnes igitur animæ, à principio simul creatæ fuerunt: & si non distinctæ, & singularizata: tamen creatæ simul dicuntur fuisse: quia massa vna, ex qua omnes decerpuntur, & singularizantur, à principio creata est, hoc est æternaliter ideata (secundum modum Cabalistarum). Distinguntur tamen per materiam, seu per corpora: radicaliter tamen, & originaliter omnes vna sunt, licet massa ideali. Ante diluuium diu viuebant patres, vt in Genesi legimus: & hoc ex cibis, quos terra tunc temporis producebat: vt vulgus asserit. Terra tamen maledicta fuit ab Adam vsq; ad Noe: sub quo sublata est talis maledictio (vt in Genesi legitur) meliores fuerunt terræ fructus post diluuium, quàm antea fuerint. nam post diluuium suscepit Deus, quinimo frugum terræ primitias & munera exquisiuit, quæ antea spreuerat, sicut de Chain oblatis patet: nempe ante diluuium fructus oblatus non legimus. Ex decreto igitur Dei, humanæ vitæ spatium erat seculum mille annorum.

Quem

Quem re
multi de
quos con
uiatur.
dit: ipsa
annorum
signatur,
tur spiritu
lam, id est
spatium m
nis additio
tur causa,
sufficiens m
inferre De
mo, quia ca
quanto di
premeretur
set: quod
ditarentur
tam abbre
que dubio
& si non
hoc est in
balistæ tam
corpora an
tur, quod
lud acqui
constituit
pateriri

Quem terminum tamen nullus attigit : cum multi defectus homini occurrant : propter quos communiter vitæ perihodus abbreviatur . Et Deus hominis vitam succidit : ipsam ad terminum centum viginti annorum reducens . Et in textu ratio assignatur , dum dicitur . non inuaginabitur spiritus meus in homine **לְחַיִּים** leholam , id est , in seculum . Quod ad plus est spatium mille annorum . pro quo communis æditio habet in æternum . Et subinfertur causa , dum dicitur . Quia caro est . sed sufficiens non videtur hæc ratio . Vult igitur inferre Deus (vt dicunt quidam) quod homo , quia carne circumdatus , fragilis est . Vnde quanto diutius viueret , tanto magis peccatis premeretur . Sed quia de bonis idem dici posset : quòd videlicet tantò pluribus meritis ditarentur : alio igitur mysterio Deus vitam abbreviauit . Cum quicquid faciat , absque dubio , in nostrum operatur beneficium , & si non manifestum , tamen occultum ; Et hoc est inter eius arcana reconditum . Cabaliste tamen aliqui dicunt , quòd quando in corpora animæ infunduntur , meritum eis statuitur , quod acquirere habent . & tempus illud acquirendi determinatur , iuxta illud lob . constituisti eis terminos (.s. merendi) qui præteriri non poterunt . Quod , si quis in minori

nori tempore merita sibi præfixa acquie-
 rint, ita quod præueniant tempus illud præ-
 fixum: tunc tales præueniuntur morte: &
 non dimidiant quandoque dies suos: & hoc
 est, quod dicit Eccle. consumatus in breui
 (scilicet explendo mandatum de merito ac-
 quirendo) expleuit tempora multa, ad illud
 scilicet meritum acquirendum. patet de san-
 cto Ludouico, de quo canit Ecclesia illud pro-
 phetæ. consumatus in breui, expleuit tem-
 pora multa. & de sancto Francisco, & de
 quampluribus alijs: qui præuenientes tem-
 pus acquirendi meritum, à Deo sibi manda-
 tum, à morte in iuuentute præuenti sunt.
 Aliquibus igitur datur vita longa: aliquibus
 verò longior, aliquibus longissima; quia
 Saturnij, aut Iouiales sunt. quia etiam sic de-
 cernit suum Hilec, & Alcocodem: vt Astro-
 nomi dicunt: etiam quia sic diffinitum est
 ab illo, in cuius potestate, sunt omnia tem-
 pora vel momenta: vt Christus perhibet.
 Etiam aliquando vitæ spatium prolongatur
 aliquibus, vt pœnitentiam agerent. Sed heu
 infelices illi, qui (vt propheta canit) tempo-
 re faciendi, dissipauerunt legem Domini.
 Alijs datur vita brevis: alijs autem breuissi-
 ma. Quia (vt dixi) eum sortiti sunt influ-
 xum: vt vitam in longum protrahere ne-
 queant: cuiusmodi sunt Mercuriales puri:

quorum

quorum
 nunt trig
 ille, qui o
 statuerat p
 diluuium
 ta vniusc
 uit. nec po
 tam sortit
 longam vi
 stent detru
 optabat Ap
 esse cum C
 cebat sibi
 de sublato
 ui, &c. no
 ponderat
 tatem, &
 exemplo
 philacium
 Hæc vidu
 misit: qui
 Dicit igitu
 henderit q
 id est, acqu
 iungetur a
 iam dicta
 ab ea omni
 omnia,
 nec. In h

quorum vitæ spatium , Astronomi decernunt triginta annorum ad plus . Etiam quia ille, qui omnia disponit, sicut ante diluuium statuerat pro spatio vitæ mille annos , & post diluuium centum & viginti (vt dixi) sic vitæ vniuscuiusque proprium spatium decreuit . nec possunt grauari , qui breuiorem vitam sortiti sunt . non enim feliciores sunt longam vitam ducentes : cum maiori spatio stent detrusi in corpore mortis huius . Hinc optabat Apostolus ab hoc corpore dissolui, & esse cum Christo . nam mori lucrum esse dicebat sibi . Ideò sapiens , sapientiæ . 4 . dicebat de sublato tempestiuè . consumatus in breui , &c . non enim Deus numerat opera , sed ponderat : nec tantum opera ipsa , sed voluntatem , & affectum facientis . Quod docemur exemplo pauperculæ duo minuta in Gazophilacium mittentis : de qua dixit Christus . Hæc vidua paupercula , plusquam omnes misit : qui scilicet mittebant munera magna . Dicit igitur conclusio (cum anima compræhenderit quicquid poterit compræhendere) id est , acquisierit meritum assignatum (coniungetur animæ superiori) id est , illi massæ iam dictæ , scilicet idæ : quamuis nunquam ab ea omnino fuerit separata : sed in corpus dimissa , ad expurgandam peccati rubiginem . In huius rei consonantiam dicit Plato
in P he-

in phedro . nisi anima hominis cognouisset,
 quæ vera sunt , in corpus hoc non venis-
 set : quia opinabatur quòd animæ redirent
 in corpus , & quòd eis daretur electio &
 optio , in quod corpus intrare & ingre-
 di mallerent : & ut eum statum sibi ven-
 dicarent , quem aptiorem potioremq̃ue ,
 pro expiatione , & earum profectu iudi-
 carent . Hinc concludi potest Platonis o-
 pinionem & sententiam nunquam fuisse,
 quòd anima intraret in corpus anima-
 lium brutorum . (ut nonnulli asserunt ac
 sentiunt) . cum inde nec expiationem , nec
 profectum reportare posset . Et hæc iuxta
 Platonis mentem dicta sint . Elegit igitur
 anima in sua creatione corpus , ut in corpo-
 re ipso purgaretur , tanquam in vase fusorio ,
 & exercitaretur in bello inter ipsam & car-
 nem indicto : ut inde gloriam , & melio-
 rem sortem reportaret . In corpore etiam
 locata & posita fuit , ut tanquam aurum in
 fornace , probaretur . Et ut omnigenos re-
 rum gradus contineret . Etiam edicto di-
 uino corpus assumit : sed ut hoc vel illud
 assumat , ipsi datur electio : ut ipse Plato
 opinatus est . Catholicè & Christianè lo-
 quendo est dicendum , quòd anima ipsa
 locatur à prima causa in corpore sibi ad-
 uersante : & contrariante , ut bellans & vin-
 cens ,

cens ,
 gloriam
 gnantib
 fellus
 Christus
 ciam ill
 ego vici
 tanta pu
 bitum fi
 pristina
 gressa el
 munditia
 corpus ,
 vel (ut
 mam . C
 tur inqu
 nitur : n
 videbau
 do , &
 ri : inter
 gratiz de
 quam si
 inquinati
 debellans
 porcarum
 tus in ho
 omnium
 tali reper
 us man

cens, consequatur coronam & adipiscatur gloriam, quæ non datur, nisi legitimè pugnantibus, & certantibus, ut ei detur confessus in throno DEI; ut nostrum caput Christus perhibet, dicens. Qui vicerit, faciam illum sedere in throno meo, sicut & ego vici, & sedeo in throno patris mei. Et tanta purificatione opus est animæ, ut debitum finem sortiri queat, ut restituta sit pristina munditiæ, cum qua in corpus ingressa est. Et per corpus venit ad talem munditiam. Et quamvis dicat sapiens. corpus, quod corrumpitur, coinquinat, vel (ut in litera habetur) aggrauat animam. Quamvis enim vestimentum videatur inquinari, quando saporis acrimonia linitur: nihilominus aqua accedente, quod videbatur inquinare, expurgat. pari modo, & si anima videatur à corpore fœdari: interueniente tamen aqua sapientiæ & gratiæ diuinæ, melius expurgatur anima, quàm si defuisset huiusmodi corporis coinquinatio. Quod quidem corpus anima debellans fit Domina omnium rerum corporearum. Cum omnium corporeorum virtus in humano corpore reperiatur. Sicut omnium spirituum vires in anima rationali reperiuntur. Hinc Homo merito parvus mundus dicitur. Cum omnia, quæ in

Mundo

C A B A L I S T A R V M

Mundo sunt; contineat. Iuxta illud sapien-
 tis. Dedit illi virtutem continendi omnia,
 Quo igitur & purgare relinquit hoc materia-
 le corpus, & sursum ascendit vnà cum spiri-
 tuali corpore, quod quinta dicitur essentia,
 in quo tota materialis corporis virtus, &
 perfectio consistit: sicut patet de grano semi-
 nato, cuius pars materialis, & imperfecta
 corrumpitur, & in terram reuertitur: altera
 pars materialis depurata remanet, & plan-
 tam constituit. Sic in nostro fit materiali cor-
 pore, quod aliam inducit formam. Et hoc
 est, quod Paulus dicit. Cum autem morta-
 le hoc induerit incorruptionem, tunc (sup-
 ple) sursum ascendet ad vniendum se cum
 Deo, fitque vnum cum Deo, sicut Christus
 ait in Ioanne scilicet, Rogo pater, vt, sicut
 ego, & tu vnum sumus, ita & isti vnum sint
 in te. Et hoc est quod dicit conclusio, quod
 scilicet coniungetur cum Diuinitate. Sequi-
 tur (expoliabit indumentum terrenum) id
 est materialem partem corporis impuram,
 (extirpabitur de loco suo) id est, pars perfe-
 ctior corporis separabitur ab impura, vt dixi,
 sequendo Pauli doctrinam, (cum autem
 mortale hoc &c.) Et tunc iucundatur &
 exultat anima, quia Deus est obiectum ei
 conueniens, & in quod ordinata est, iuxta
 illud Augustini. Fecisti Domine cor meum
 ad te,

ad te,
 te. Eti-
 est inter
 imagin-
 munc el-
 bilis est,
 tia mim-
 sentiam.
 etum sup-
 delictet m-
 vt potent-
 Sapient-
 per spiritum
 F. A. P-
 certe, quàm
 les habent
 comprobant
 principia. V-
 phetatum, c-
 me fallat.
 dinis est pro-
 deductio n-
 autem gradu-
 lae ad intell-
 Eusebius de
 philosophis
 lophos inter
 tale negat
 Quando ver-

ad te, & inquietum est, donec quiescat in te. Etiam per consonantem amicitiam, quæ est inter Deum & hominem, qui eius gerit imaginem. Id enim omnium amicorum commune est, quorum consuetudo adeò delectabilis est, sicut è conuerso homo sola præsentia inimici tristatur. sicut ouis ad lupi præsentiam. Et etiam quia Deus est mentis obiectum super omnia proportionatum: eo videlicet modo, quo unicuique communicat, ut potentia & virtus, ipsum capere posset.

Sapientes Israel, post cessationem prophetiæ per spiritum, prophetarunt per filiam vocis.

F. A. Prophetarum visiones, sunt magis certæ, quàm rationes naturales. quia naturales habent sua principia ex visis & sensatis comprobata, non enim cognoscuntur eorum principia. Visio verò certior est maximè prophetarum, qui obiectum intuebantur minimè fallax. In supremo itaque gradu celsitudinis est prophetarum visio, in infimo verò deductio ratiocinativa ex sensatis. Medius autem gradus est correspondentia lucis reuelatæ ad intellectum bene initiatum. Hinc ritè Eusebius de Euangelica præparatione, Vates philosophis præfert, dicens. Quando philosophos inter se, aut cum alijs comparo, non facile negauerim ipsos claros fuisse viros. Quando vero ipsos Hebræorum Theologis, qui vide-

C A B A L I S T A R V M

qui videlicet à vatibus habuerunt, compa-
 ro, & doctrinam doctrinæ conféro, caduca
 & friuola omnia. quæ philosophi excogita-
 runt, mihi videntur. nec mirum, illa enim
 diuinitus ædita sunt: hæc humanitus. Vnde
 veritatis comprobatio, non habetur ex sen-
 sibus corporeis, vt placet peripateticis. nam
 sensus interiores corporeis præferuntur, &
 melius discernunt. Vnde Apostolus, Spiritua-
 lis homo omnia iudicat. Sed hinc error,
 quia non cognoscuntur sensus spirituales,
 maximè visuius. De quo Plotinus. Quem
 oculum habent quidem omnes, vtuntur ve-
 rò per pauci. Illi videlicet, qui habent intel-
 lectum adeptum (vt peripatetici dicunt) aut
 qui adepti sunt mentem (vt Trismegisto pla-
 cet) aut qui transformatur in eandem imagi-
 nem, Dei videlicet, & cum ipso vniuntur:
 vt Paulus & Plotinus consentiunt. Hoc mo-
 do fuerunt prophetae. Et tunc morieban-
 tur, videntes illa sacramenta: nam ad
 vnius vitam, alterius sequitur mors. Et
 talis mors, dicitur preciosa in conspectu Do-
 mini, quia Deo grata. Est enim tunc ho-
 mo semibeatus, quando ad mentem venit,
 vnito eius intellectu cum diuino, adeò vt
 videns & visum unum fiant, si Plotinus
 rectè sentit, ubi de vno & fœlicitate agit.
 Sed cum mors illa, idem censeatur, quod
 raptus

raptus sit
 tur quod
 licitas. Di
 lentum cor
 si lapis alcer
 ignis impul
 ne solutus.
 sed ante tem
 ad suum vad
 quandiu fun
 stolis) à D
 magno habet
 hi sunt tanq
 humano. D
 fortes terræ
 plus, minus
 gradu & pro
 autem Dei p
 ab omni ma
 prolapsi fac
 postolum) i
 scondereque
 in corde elo
 do, nisi vbi
 ipsi studuer
 tantes, quæ
 gnis public
 e sunt, quæ
 quunt: nec

raptus sit terminus motus violenti, videtur quod in violento non possit esse felicitas. Dicendum, quod hoc non est violentum contra naturam: quemadmodum si lapis ascenderet, sed ultra naturam, ut si ignis impulsus ascenderet, nondum à titione solutus. Vadit enim ad locum proprium, sed ante tempus. Sic mens rapta in Deum, ad suum vadit locum, sed ante tempus, quia quandiu sumus in hoc corpore (ut ait Apostolus) à Domino peregrinamur. Ideò magno habendi sunt honore Prophete. nam hi sunt tanquam Dij latentes in corpore humano. De quibus Propheta canit. Dij fortes terræ vehementer eleuati sunt. Et plus, minusve honorandi sunt, pro spiritus gradu & prophetiæ, quo repleti sunt. Ipsi autem Dei participes effecti cauere debent ab omni maculante sorde & errore: ne si prolapsi fuerint, sentiant (secundum Apostolum) impossibilitatem releuationis, abscondereque debent (ut docet propheta) in corde eloquia Dei, ne peccent propalando, nisi ubi & quando opus fuerit. ideò ipsi studuerunt loqui ænigmaticè: occultantes, quæ dixerunt, ne arcana indignis publicarentur. Etiam quia Diuina ea sunt, quæ verbis humanis explicari nequeunt: nec vocabula habemus, quibus ipsa

Cc explicare

C A B A L I S T A R V M

explicare possimus. Quo sensu dixit Paulus, quòd arcana Dei non licet homini loqui. Etiam per ænigmata loquentes demonstrarent harmonicum concentum : qui est inter visibilia, per quæ loquuntur, & diuina, de quibus loqui intendebant. Vnde non prohibito, sed cum magna periria concordia rerum inferiorum cum sublimibus oracula interpretanda sunt, nam veri vates procedere debent : non quidem humana cogitatione, sed expurgata mente, & mundo corde expectare debent, quæ Deus suggerit, nam (ut inquit Baruch) non est qui possit scire viam Dei, neq; qui excogitet semitas eius, sed qui scit vniuersa, nouit eam. cui Petrus adstipulatur, dicens. non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia, sed spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti Dei homines. Consentit etiam Esaias dum ait. Annuntiate, quæ ventura sunt : & dicemus : quia Dij estis. nec discrepat Ptolomeus, qui ait. Soli numine afflati prædicunt particularia. prophetarum. n. monumenta dicuntur visiones : nam videbant visione intuitiua in speculis æternis, rerum veritates referentibus. quæ quidem specula videri solent ab ijs : qui ad tertium rapiuntur cælum : vbi vbera illa degunt excelsa, quæ sapientiæ lac præbent : & dicuntur nezach, & hod. à quibus

bus vber
lactant qu
intran. l
meu, & d
bus mult
primus g
& lob tar
nostra tra
enim est
liam : sic
Angelo, v
cob etiam
nium, qu
do Deus
pium aut
sequitur
in veri lo
nisi dicit
teronom
fallax ab
piat. Alia
forti ima
aut ex tra
spennenda
das est vi
tis sensib
Deo : à qu
cur. &
Diano co

ensu dixit Pau-
 t homini loqui,
 res demonstra-
 : qui est inter
 , & diuina, de
 nde non pro
 concordia re-
 us oracula in-
 ates procedere
 a cogitatione,
 ndo corde ex-
 suggestit, nam
 ui possit scire
 semitas eius,
 m, cui Petrus
 m voluntate
 rophetia, sed
 nt sancti Dei
 s dum ait.
 & dicemus:
 meus, qui
 particula-
 dicuntur
 uitiua in
 eferenti-
 olent ab
 um: ubi
 entia lac
 od, à qui-
 bus

bus vberibus omnes lactarunt prophetæ, &
 lactant quotquot in voluptatis hortū bina-
 intrant, Hinc scriptum est. Veni in hortum
 meū, & dabo tibi vbera mea. quibus vberi-
 bus multiplex prophetiæ gradus hauritur.
 primus gradus est somnium; quod à Mose,
 & Iob tardemah תרדמה vocatur: pro quo
 nostra traductio habet, soporem; tardemah
 enim est medium inter somnum, & vigi-
 liam: sic enim admonitus fuit Ioseph ab
 Angelo, vt iret in Aegyptum, & rediret. Ia-
 cob etiam scalam vidit: & Ioseph alius som-
 nium, quod fratribus narrauit. Et hoc mo-
 do Deus agit cum non bene initiatis. Som-
 nium autem bonum comprobamus, quando
 sequitur effectus quem expectauit Iahacob
 in veri somnij sui probatione: vt in Ge-
 nesi dicitur. Quemadmodum etiam in Deu-
 teronomio à Deo docemur, somniū autem
 fallax ab hoste imprimitur antiquo, vt deci-
 piat. Alia verò somnia, quæ veniunt, aut ex
 forti imaginatione, aut ex mera illusione,
 aut ex crapula, aut ex vi fantastica ludente,
 spernenda sunt. sicut cato. Secundus gra-
 dus est visio in spiritu, quando scilicet sopi-
 tis sensibus exterioribus homo vacat Soli
 Deo: à quo spiritus eius illuminatur, & edo-
 cetur. & tunc habet homo ille spiritum cum
 Diuino coniunctum, à quo docetur. quod

C A B A L I S T A R V M

fit, quando (vt Paulus docet) gladius , aut
 Diuini verbi virtus , animam separauerit
 animalem à spiritu : adeo , vt nihil nisi
 Deum concupiscat , iram abstulerit , aut de-
 teriori reliquerit : solidatusque perfecta cha-
 ritate nihil timeat , & cæteras fecerit pur-
 gationes : quod docet Plotinus . Tunc enim
 coniunctum habet homo spiritum cum di-
 uino , à quo docetur . Iuxta illud . Qui
 adhæret Deo, vnus spiritus efficitur cum eo.
 Et tunc dicitur repletus spiritu sancto : &
 loquitur in spiritu . Tertius gradus est vi-
 sio imaginaria . Quæ etiam dicitur filia vo-
 cis : & est visio per imagines . Qualis fuit il-
 la Zachariæ , & Ioannis , & huiusmodi : qui
 viderunt animalia , ædes Templi , aut ciuita-
 tis , & his similia . Sub quibus imaginibus
 vel imaginationibus latent sacramenta inde
 discutienda: quod est facile per mediũ Caba-
 læ . Quod oraculum, Echo, aut filia vocis dici-
 tur : quia sicut Echo est vocis reuerberatio
 prolata ab homine: sic imagines istæ sunt quæ-
 dam reuerberationes ex creaturis à Deo pro-
 ductis , veluti verbum ab homine prolatum:
 iuxta illud . ipse dixit, & facta sunt . Idq; etiã,
 cum quis scit intelligere inuisibilia Dei per
 eas, quæ factæ sunt, creaturas, cū quolibet crea-
 tura aliquam gerat imaginem, vel saltem opi-
 ficis vestigium . Quartus gradus dicitur in-
 tuitiua

tuitiua
 opificis
 Cuius i
 matutin
 speculis
 sunt duo
 Malchut
 ses dedit
 vbi ait .
 cum mar
 tus gradu
 quitur al
 semper ge
 dicens Ab
 li, & Paul
 vt iudica
 quo car
 & ex pass
 puli sui.
 sacerdote
 ex perfe
 ad altior
 ham, voce
 lorũ à sap
 Hinc de lo
 stus per h
 Sextus gr
 qua Apol
 elaciæ, f

tuitiva visio, in speculo non creato, sed in opificis speculo: in quo cuncta resplendent. Cuius intuitum Augustinus vocat visionem matutinam. Hebræi verò bespecalariot. i. in speculis: quia vident nezach, & hod: quæ sunt duo specula: vel sunt Tipheret Sol, & Malchut Luna. In lumine Tipheret Solis Moses dedit legē. qui locus ab Isaia dicitur Sion, ubi ait. De Sion exhibit lex: licet quoad locum materialē, data sit in monte Sina. Quintus gradus est vocis plenę: estq; , qñ Deus loquitur alicui voce dearticulata: tuncq; vox semper geminatur. & sic locutus est Abraham, dicens Abrahā, Abraham: sic ēt Mosi, Samueli, & Paulo. Geminatur aut vox cū mysterio, vt indicaretur gradus, ad quē assumitur, & in quo carus erat. Sic. n. vocavit Mosen in Sina: & ex pastore fecit ipsum Regem, ac ducem populi sui. Samuelem, ex ministro, fecit eum sacerdotem summum. pari modo Paulum: ex persecutore, fecit ipsum Apostolum. ideò ad altiorem gradum deducere volens Abraham, vocem geminauit. Et hic gradus oraculorū à sapientibus censetur supra prophetiā. Hinc de Ioanne, qui dixit se esse vocē, Christus perhibuit, quod erat plusquā propheta. Sextus gradus dicitur, visio faciei ad faciē. de qua Apostolus. Tunc videbimus eum à facie ad faciē, sicuti est. Et hanc David petebat vi-

C A B A L I S T A R Ū M

dere, dicens. Ostende faciem tuam, & salui
erimus. Ad hanc peruenit Moyses : os. n. ad os
loquor ei : vt patet in numeris . nec mirum .
cum Angelum haberet sibi à Deo assignatū :
qui (vt secretiores theologi docent) dicitur
מִטַּטְרוֹן שַׁר הַפָּנִים Mittatron sar hapanim.
id est , princeps facierum . illius. n. cura est
introducendi ad faciem Dei eos , quos ipse
Deus iubet . Septimus gradus , est visio
imaginaria , quæ etiam dicitur oraculum per
speculum in enigmate . Hoc est enim quasi
uisio imaginaria . de qua supra . Vnde aliqui
non distinguunt hunc prophetiæ gradum ab
illo : si verò distinguatur . Sicut quando ali-
cui datur lumen tale , vt sciat (secundū Apo-
stolum) intelligere inuisibilia Dei , per ea
quæ facta sunt , creaturas . Cum quælibet
creatura , imaginem gerat aliquam , vel sal-
tem opificis vestigium , non tantū in essen-
do , aut actibus primis (vt aiunt) sed etiam
in operando . Cuiusmodi fuit illud Eliæ ,
quando cognouit Dominum . non in spiri-
tu conterente petras , nec in commotione ,
nec in igne , sed in sibilo auræ tenuis : aut
quando in septimo aspectu vidit puer eius
nubeculam ascendentem è mari . Vnde A-
chab pluuiam denuntiavit . Octauus gra-
dus dicitur Echo , siue filia vocis , à supe-
riori distinctus , causata à creaturis , ex eo-
rum

rum imaginibus . Et est cognitio , quæ vocatur Geomantia , Hydromantia , Aerimantia , Pyromantia , & Cyromantia ; Nomantia , sanè Hydromantia in extis animalium consistit abluendis , inspiciendisque fibrijs . Et Pyromantia in figura ignis quo consumitur holocaustum , proculdubio idolatriæ speciem non excludunt . In Geomantia verò nihil tale inuenitur , sed confidit in Saturno & Domino horæ : qui ei pro radice ponuntur . gaudentque numeri ratione fulciri : & multi sunt qui ei testimonium perhibent . non sic autem de Aerimantia : friuola est : licet de ratione numeri iactare præsumat . De Cyromantia verò non vult determinationem facere præcipitem Albertus magnus : quia (vt ipse ait) fortè pars est physionomiæ , quæ collecta videtur ex significationibus magisterij astrorum super corpus & super animam , dum mores animi cernuntur exteriori figura corporis , non quia sit vnum causa alterius : sed quia ambo inueniuntur ab eodem causata . Iudæi ergo nostri temporis postquam supradictos modos prophetandi amiserunt , per spiritum sanctum , & reuelationem diuinam , ventura prænuntiant per artes supradictas , humanitus acquisitas , sed sequentes veram Cabalam , multa secreta Di-

C A B A L I S T A R V M

uina in lege contextu percipiunt. Quod confirmans Paulus, ait. Inuisibilia Dei, per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur. Et hæc cognitio dicitur filia vocis. nam, sicut vox quæ dicitur Echo, causatur à voce: ita ista cognitio Cabalæ causatur à lege scripta. Similiter sequentes artes supradictas, eorū cognitio causatur ab imagine seu ab linea mentis corporis, &c. Vnde restat videre propter quā causam fiunt somnia: & qui sit eorum & finis. & cui parti animæ conuenit somnium. & quàm difficile sit aliquid tradere de diuinatione. De distinctione visionis & prophetiæ & somnii. De causis somniorum. De somnijs diuinationem habentibus. Quæ omnia super Apocalypsim exaravi, secundum opinionem Aristotelis, Platonis, Socratis, Auicenæ, Auerrois, Alpharabij, Isahac, secretiorum theologorum, ac recentiorum: quare vide ibi.

Non ponitur Rex terræ in terra, quin prius humilietur militia cælestis in cælo.

F. A. Angelos custodes nos habere certissimum est: custodierunt enim Angeli Abraham, Isahac, Iacob, & Ioseph. præsent etiam irrationabilibus, à fortiori rationabilibus. immo multi eorum familiares fuerunt pluribus hominibus. nosq; instruunt, regunt, & impellunt, & semper nobis fauent, inter

se dis-

se dissidentes, ut nos tueantur. Est nempe
liuor & æmulatio aliqua inter beatos, & in-
ter Angelos. Vnde ex Euangelio habemus,
quod filius patri semper obediens inuidit,
& contristatus est de ijs quæ pater clementiæ
impenderat filio, è regione longinqua reuer-
tenti. sunt etiam altercationes in cœlo, di-
cente Mose, quòd manus est super sedem
lah ⁷, id est, Dei, pugnans pro Domi-
no contra Amalech à generatione in gene-
ratione, cui ea adstipulantur, quæ theolo-
gi secretiores docent, quòd videlicet nec
bellum, nec pax, nec quippiam aliud in
terris fit: quin prius fiat in cœlis & deter-
minetur. Hinc Gabriel Danieli dixit, prin-
ceps regni Persarum, id est, intelligentia
Persis præsidens, obstitit mihi, viginti &
vno diebus. Sunt enim illa bella per ra-
tionis discursum, cui vnusquisque beato-
rum statim cedit, vel tempus expectat diui-
na ratione decretum (ut de Gabriele mo-
do dictum est) non sunt ibi altercationes,
quæ hospites abducant à pace. Alioquin re-
gnum illud non diceretur, nec esset regnū pa-
cis & quietis. pari modo & de fratre contri-
stato: licet figuret filiū in patria existentem, &
de conquerentibus, quod nouissimi in vineā
Domini conducti remunerentur eadē merce-
de, qua ipsi, qui portarūt pōdus diei & estus:
dicens-

C A B A L I S T A R V M

dicendum est. Ita quod, si duo homines inter se preliantur in duello, alter alterum minime potest superare, nisi prius alter Angelus, alterum superarit Angelum custodem inimici sui: patet de lucta Iahacob cum Angelo Esau unde duplicem habemus præcipuum hostem: humanum videlicet & Diabolicum: ideo duplici norma nobis decertandum est. Opinio autem priscorum Theologorum constantissima est: quod hostis humanus debellari nequeat: nisi debellato prius tutore ipsius. Quod clarissimè habemus in causa Iahacob: qui bellum acerrimum cum Esau fratre habebat. Unde scriptura dicit quod veniens ipse Iahacob de Mesopotamia, congressurus cum Esau fratre: primo luctatus est cum ipsius intelligentia, quæ erat Samael: ut asserunt sapientes Cabalistarum. Contra quam intelligentiam: quamvis tactus in femore: cum prævalisset Iahacob: Dixit ipse Samael. Si contra Angelum fortis fuisti: præualebis etiam contra hominem. si verò hostis sit Diabolus: contra eum prævalere nequimus, nisi in virtute illius, de quo Apostolus inquit. Deo autem gratias, qui dedit nobis victoriam, per Iesum Christum Dominum nostrum. Hinc Apostolus in huiusmodi conflictu peritissimus docet nos: ut contra principatus & potestates tenebrarum scutum fidei sumamus, in Christo

Christo Iesu
lem verbi De
quo facta su
circundatum
omnia. Quo
potestis facer
do conclusa e
non luctatus e
superarit: nan
Et in hunc
non addertun
Angelos, qua
interpretari ne
Esau cultus: e
tura, & bene
ta, provocabat
sua libi credito
eorum: verum
nitura, & bene
devenissent: in
cob. Et hinc ab
videlicet, illas,
amplius eripere
Iahacob cum An
non quippe ipse
rialibus armis p
te intellectu an
Deo firmiter ad
obstanti præse

Christo Iesu videlicet, & gladium spiritua-
lem verbi Dei. Quod verbum est illud: in
quo facta sunt omnia: & quod postea carne
circundatum: debellatis hostibus reparavit
omnia. Quod apertissimè ait. sine me nihil
potestis facere. nam in ipsa omnis plenitu-
do conclusa est, vt Paulus ait. Ad propositū,
non luctatus est Iahacob cum Deo, & ipsum
superarit: nam hoc asserere ridiculum esset.
Et in hunc errorem prolapsi sunt, qui
non aduertunt, quod nomen Elohim tam
Angelos, quam Deum significat, vt hic
interpretari necesse est. Sed fuit Angelus
Esau custos: qui, dolens de primogeni-
tura, & benedictione ab ipso Esau subla-
ta, procurabat eas eripere à Iahacob, vt, E-
sau sibi credito redderet. Et hoc fuit certamè
eorum: verum, cum huiusmodi primoge-
nitura, & benedictio ad ipsum Iahacob iure
deuenissent: in certamine triumphauit Iaha-
cob. Et hinc ab eo benedictionem petijt, ne
videlicet, illas, iam sibi æquo iure concessas,
amplius eripere satageret. pugnavit etiam Ia-
hacob cum Angelo illo virtute intellectiva.
non quippè ipse Iahacob cum Angelo mate-
rialibus armis pugnavit (vt dixi) sed men-
te intellectu atque voluntate (vt dixi) dum
Deo firmiter adhereret, vlli suggestioni, aut
oblationi præferre partem animale in E-
sau figu-

C A B A L I S T A R V M

lau figuratum Deo inuiso, & à nobis odio habendo. Et si pugna spiritualis fuit: scriptura tamen remanet vera, quæ dicit, quòd plagatus fuerit femur Iahacob, carneum videlicet: vnde claudicabat. plagatus quippe fuit in femore, principio videlicet genituræ: non autem in manibus, quibus operabatur: aut in pedibus affectuum: vt indicaretur, quòd plagam ipse Iahacob à Samaele non suscepit, vt male operaretur: susceperunt autem illi: qui è femore eius egressi sunt, Filij Israel videlicet: qui pluries claudicauerunt à semitis suis: vt canit Daud. Fortis igitur fuit Iahacob contra Angelum Esau: quo superato, proculdubio præualere debebat contra illum: quem ipse Angelus tuebatur, iuxta regulam, ab antiquis theologis datam: quæ hinc inde ex scriptura elicitur: quod nemo superari potest, nisi prius deuicta, & amota ipsius intelligentia. Hinc Ezech. habetur, quòd Deus, volens destruere Tyrum, urbem opulentissimam, primo Angelum eius custodem amouit, potentiam ab illo mouendo: ideò Deus alloquens ciuitatem, dixit Cherub inde traham à te: & ponam te de sede. Si enim Deus primo Cherub non amouisset ab ea, ipse iudicio Dei obistere conatus fuisset: propterea Moses col-
lisit Am-

lisit Ammomino , intelligentiam Ægypti ,
antequam Ægyptios prosterneret. Et Da-
uid , antequam Goliath deuinceret , amo-
uit ab eo custodem ipsius , virtute Diui-
ni nominis : propterea dixit : Ego venio ad
te in nomine Domini . Sic Christus volens
subiugare mundum , prius foras eius prin-
cipem eiecit . Dicit ergo conclusio (non
ponitur Rex terræ) id est victor non eua-
dit (quin prius humilietur) id est , su-
peretur , (militia in cælo) id est , Ange-
lus custos . Hinc ab Angelis custodienti-
bus Babylonem : vel quancunque ciuitatem,
vel mentem confusam , in Ieremia dicitur .
Curauimus Babylonem , & non est sanata :
derelinquamus eam . Et de Bozra & Edom ,
dicitur . Omnis militia eorum defluet : sicut
defluit folium de ficu , & de vinea : quia
inebriatus est in cælo gladius meus . De-
fluent autem huiusmodi custodes : aut quia
amouebuntur à custodia : aut quia punien-
tur , de mala custodia habita , vt quibus-
dam placet .

*Per dictionem & **TK** , quæ bis ponitur in
illo textu . in principio creauit Deus cælum &
terram , ego credo significari a Mose creatio-
nem naturæ intellectuales , & naturæ animalis ,
quæ naturali ordine præcessit creationem cæli
& terræ .*

C A B A L I S T A R V M

F. A. Duo Mundi à Cabalists sunt recepti, corporeus & incorporeus, visibilis & invisibilis, sensibilis & mortalis, materialis & idealis. Inferior Mundus, & superior: cum legunt. In principio creavit Deus cœlum & terram. & ita symbolicè cœlum summa: terram infima designare putant, Hoc modo interpretantes. Initio creavit Deus summa & infima, quo arbitrantur simplicem & immaterialem Mundum summa continere: compactum verò & commentarium hunc, infima, vnde & legem diuinam Beresith promulgatam de creatione cœpisse ab ipsa litera Beth ב, quæ in arte Arithmetica inter numeros duo significat. perinde atque sic notari insinuaret, duo principaliter creavit Deus, totum Mundum supremum cum omnibus in eo degentibus, & totum Mundum infimum, omniaque ad illum pertinentia. nam sin alter, fuisset satis Mosen ita scripsisse. Resit bara Elohim samaim vearez. id est, Initio creavit Deus cœlum & terram. potuit enim summarium illud creationis non incipere à Beth ב litera, quæ significat, in, & absque vlla præpositione ponitur principij dictio. cæterum præter consuetudinem duobus istis creatis adiunxit, duos articulos, id est, bis Et וְ & sunt signa omnimodæ comprehensionis, quod Et וְ constituitur ex aleph

DOG
ex aleph & primo
thau ט, & est id
& omega ׀, &
visum est per cœle
plicia spiritualia co
id est, à primo ad
similiter, à capite
cellenter corporali
bilo tamen minus
cipio tanquam v
Ezechielis rota in
cunque involuntis v
do gloria Domini
in libro Iamnos
ait, Sicut vinebus
albori cui vniuers, co
renti, inglomeram
primus mundus ille
secundum, ut tota v
neut, quo fit ut
vinculis concordiæ
quàm comprehendit
lationes munda sibi
In secundo nunc
do sphaeræ novem
immobili, cui Men
a in primo novem
venit ab immobili
immobili silentio c

ex aleph א primo elemento alphabeti, & thau ת, & est id quod Græci aiunt Alpha α & omega ω, & Latini prora & puppis: vbi visum est per cælum, omnia excellenter simplicia spiritualia complecti, ab aleph ad thau, id est, à primo ad vltimum, & per terram similiter, à capite ad calcem, omnia excellenter corporalia, & ijs contenta, nihilo tamen minus singula in ipso vno principio tanquam vnicum creatum. Sicut Ezechielis rota in rota, cum suis quibuscunque inuolutis visa est vna esse similitudo gloriæ Domini, vt ipsius Rabbi Saadiæ in libro Amunot, id est, credulitatum, ait. Sicut vitellus in medio oui, seu instar alboris oui vnus, testaceo firmamento contenti, inglomerantis vitellum ipsum: Ita primus Mundus ille intelligibilis, implicat secundum, vt tota virtus eius inde gubernetur, quo fit vt constringantur vtrique vinculis concordia, adeò vt sæpe tam suas, quàm comprehensorum naturas, & appellationes mutua sibi libertate condonent. In secundo nanque, hoc est, sensibili mundo sphaeræ nouem mouentur ab Empyreo immobili, cui Mettraton assiduo præest, at in primo nouem Angelorum chori mouentur ab immobili Deo. Sicut etiam in immobili silentio cunctorum creator primo simul

C A B A L I S T A R V M

simul omnia creauit, postea nouenario sermone (id est nouies fiat) ad proprias distinctiones singula quæque loquendo commouit, Statuunt quoque duos paradisos, alterum cœlestem, & alterum terrestrem (quæ significantur per duo illa. Et **לך**) in quibus præmia virtutum consequantur vtrique, tam homo terrenus quàm homo cœlestis, vt in huius orbis terra quandiu in corpore fuerit hospiratus, tanquam in aliquo corruptibili horto voluptatis, gloriam & honorem, gaudium & lætitiā, omneque desiderium dilectionis suæ ab alicuius heroicæ ac præminentia, & à filiis huius sæculi laudatæ virtutis causam lucretur, quæ tamen vmbra sunt & res caducæ fumo similes. In cœlesti verò terra viuentium supercœlesti vbi exta amœnitatis æternæ immarcessibilis paradisus, animæ hominis in vita mortali olim secundum virtutem rectè operari, nunc exultet, clementissimus ille maximus & optimus Deus ostendit omne bonum, quod ne videre quidem antea potuisset tam graui, & tam denso cadauere obscuri corporis onerata. illud in Cabala nominatur, & in Thalmud speculatio illuminans, hoc est viuificans, quæ apud nostros Theologos, cognitio Dei intuitiua appellatur, quæ animæ contingit separatè per lumen gloriæ.

& hæc

& hæc so
cies con
ideò dici
clara ver
Diuinitati
parte, in
nantur: id
premo mu
re mortali
ri dicitur,
vt scribit R
Quamobrem
tione spiritus
cis mercedis
xi, afferunt
tur conclusi
לך quæ bu
cet Gene. 1
& cœlum
Hebræus.
se creatione
cet in esse
pra diti, m
lia (& na
ideali, & f
compactum
Ha duz cre
cellerunt cr
licet in esse

& hæc sola est beatifica. nam alia fit per species connaturales quæ non est beatifica: ideò dicitur contemplatio non illuminans: clara verò visio Dei & perpetua summæ Diuinitatis fruitio, pro suprema hominis parte, intellectu & voluntate beatis donantur: idcirco iure optimo ea nisi in supremo mundo contingunt nemini. Quare mortali homini, si quando Deus videri dicitur, id per Angelum fieri putatur, vt scribit Rabban Gerundensis in Exodo. Quamobrem pro duplici hominis conditione spiritali & corporali, ac pro duplicis mercedis retributione, duplicem, vt dixi, asserunt Cabalistsæ. Ad propositum igitur conclusionis dico (per dictionem **Et** **אֵת** quæ bis ponitur in illo textu) scilicet Gene. 1. cap. In principio creauit Deus & cælum & terram, sic manet textus Hebræus. (ego credo significari à Mose creationem naturæ intellectualis) scilicet in esse ideali: quia per cælum vt supra dixi, intelliguntur simplicia spiritalia (& naturæ animalis) etiam in esse ideali, & significantur per terram, id est, compactum & cementarium hunc **Et** **אֵת**. Hæ duæ creationes (naturali ordine præcesserunt creationem & cœli & terræ) scilicet in esse phisico & materiali. per duos

C A B A L I S T A R V M

illos ergo articulos & **¶** : intelliguntur duę
propositiones copulatiuę scilicet cœlum &
terra ideales : cœlum & terra phisicales &
materiales : Alioquin non opus erat duo-
rum signorum copulatiuorum Et **¶** : si tan-
tummodo intellexisset Moses de vna tantum
creatione, scilicet ideali tantum, aut phisica-
li tantum . per primum ergo Et, productio
significatur idealis : per secundum verò rea-
lis & materialis intelligitur productio in esse
phisico . primam descriptionem considerant
Cabalistię modo prædicto . secundam verò
considerant Thalmudistę, dicentes: In prin-
cipio creauit Deus cœlum & terram : per
cœlum intelligunt omnia visibilis Mundi
quę supra Lunam sunt, & quę subter eam
appellant terram . Deinde cœlum quoque
interpretantur formam, & terram volunt
esse materiam : quare in principio aiunt .
Creauit Deus formam & materiam, qua-
rum denuo compositionem in singulis qui-
busque opifice oraculo fabrefecit, & om-
nia non tam manu tornauit, quàm nouies
verbo dolauit . Legitur enim . Dixit Deus,
Fiat lux . Et dixit Deus, Fiat firmamentum .
Et dixit Deus, Congregentur aquę . Et di-
xit Deus, Germinet terra . Et dixit Deus,
Fiant luminaria . Et dixit Deus, Faciamus
hominem . Et dixit Deus, Ecce dedi vobis
omnem

omnem herbam . Igitur perfecti sunt cœli & terra cum omni attinentia & tota supellectili eorum ; vt sunt quatuor elementa : quæ tenebræ dicuntur primo nominatæ spiritus Domini , aquæ sub firmamento , & arida . Sequuntur pariter & cætera mixta , quæ vulgo elementata vocant , vt aues & volatilia , bestię ac reptilia , pisces & cæteræ grandia : & eorum omnium dominator homo , cui ex vniuersis corporeis vni concessum est liberum arbitrium , quove male vteretur finguntur ei leges , promulgantur constitutiones , comminantur transgressionis pœnæ : & quam plura alia dicuntur à Thalmudistis , quæ breuitatis causa dimitto .

Quod dicitur à Cabalistis , quòd linea viridis girat vniuersum , conuenientissime dicitur ad conclusionem vltimam , quam diximus ex mente Porphirij .

F. A. Hæc positio valde est difficilis intellectu , quapropter longo indiget discursu . nam quidam dicunt , hanc lineam viridem , Mundi animam significare : ponunt enim isti Mundum esse animatum , ac corpora cœlestia . Et hoc ad fidem nostram nihil refert orthodoxam . Vnde Augustinus in Encheridion xliii . ait . nec certum illud habeo : vtrum ad ciuitatem supernam pertineat

C A B A L I S T A R V M

Sol , & Luna , & animata sydera : quamuis non nulla corpora lucentia , non tamen intelligentia videntur : Si sunt animata cœlestia corpora , pertinent ad societatem Angelorum illorum animæ . Idem super Gene. 2. Rursus retractationum 11 . Sed animal (inquit) esse istum mundū sicut Plato sentit , & alij philosophi plurimi . nec ratione certa indagare potui , nec diuinarum scripturarum auctoritate persuaderi posse cognoui : vnde tale aliquid à me dictum , quo id accipi possit , etiam in libro de immortalitate animæ temere dictum notaui : non quia hoc falsum esse confirmo , sed quia nec verum esse comprehendo , quòd sit animal Mundus . Hæc ille . Sic & Diuus Thomas contra Gentiles , ait . Hoc autem quod dictum est de anima cœli : non diximus quasi asserendo secundum fidei doctrinam , ad quam nihil pertinet , siue sic , siue aliter dicatur . Similiter Scotus Theologorum facile princeps in 2. sen. ait : Quantum ad animationem scilicet corporis cœlestis videtur esse dubium : si cœli sunt animati , hoc est creditum & non ratione conclusum , quia nulla est conditio in corpore illo , ita perfecte , manifeste apparens repugnare animationi corporis . Hæc ille . Sanctus Bernardus in canticis , ait . Caterum Angelica corpora , vtrum verè ipsis spiritibus naturalia sint :

sint : sicut
sicut hom
à me inqu
uerfa sen
quid alter
fateor : se
tum confer
tiam . Hæc
habet incon
ri corporib
lectualis su
confortium
corpus sub
terrenum , &
gis enim ad
inconuenien
quod in part
liti repugn
Amplius dic
cœlestis , pro
sam idolatru
causa submer
sa salutis : S
Propheta hui
sim dedisset
tribui debem
non illud fili
loa scriptura
um deposu

sint: sicut hominibus sua, & sint animalia
sicut homines, immortalia tamen nolo ut
à me inquiratis: videntur enim patres di-
uersa sentire, nec mihi perspicuum est,
quid alterutrum doceam, & me nescire
fateor: sed nostris profectibus non mul-
tum conferre arbitror harum rerum noti-
tiam. Hęc ille. patet igitur quòd pro nullo
habet inconuenienti Angelos naturaliter uni-
ri corporibus, eisq; insistere. Si ergo intel-
lectualis substantia apta nata est corporis
consortium expetere: magis prona erit ad
corpus sublime, & sempiternum, quàm ad
terrenum, & corruptioni obnoxium: ma-
gis enim adhères simile simili, quàm di-
sconuenienti. Quibus palàm accipimus,
quòd in parte nulla, nec rationi, nec credu-
litati repugnat celum animatum admittere.
Amplius dico, si inanimatum esset corpus
cœleste, propheta id silentio dedisset cau-
sam idolatræ. nam nauæ absentia est
causa submersionis, cuius præsentia est cau-
sa salutis: Sic in proposito: nam silendo
Propheta huiusmodi inanitationem, cau-
sam dedisset supradictam, quòd minimè at-
tribui debetur talis defectus. Quod ta-
men illud siluerit propheta patet scrutanti
loca scripturæ, quæ huius rei expressio-
nem deposcunt, scilicet vbi enixius stel-

C A B A L I S T A R V M

larum cœlorumq; incusat & prohibet cultū :
 nusquam enim audies prophetam suæ in-
 crepationis rationem dicere, quòd non vi-
 deant, non audiant, nec intelligant cœle-
 stia sydera : quemadmodum redarguit sta-
 tuarum cultum : vt Deu. 4. Seruietis dijs,
 qui hominum manu fabricati sunt ligno
 & lapide, qui non vident, nec audiunt,
 nec comedunt, nec odorant. Et illud psal-
 mi. Os habent & non loquuntur, &c.
 Hæc & multa id genus in simulachro-
 rum, statuarumque exprobratione Pro-
 phetam exclamauisse legimus. De Sole au-
 tem & Luna, cæterisque cœli syderibus
 minimè. Sed quando Propheta astrorum
 cultum redarguit, causam assignat (non
 quòd non audiant, &c.) sed quòd po-
 pulus Israel non est illis attributus, vt cæ-
 teri gentium, cum sit populus in hæredi-
 tatem electus altissimi : Vnde Deut. 4. di-
 citur. ne forte eleuatis oculis ad cœlum, vi-
 deas Solem & Lunam, & omnia astra cœ-
 li, & auersus adores ea, & colas : quibus
 attributi sunt omnes populi : qui sub vni-
 uerso cœlo sunt : vos autem tulit & eduxit
 de fornace ferrea Ægypti, vt haberet po-
 pulum hæreditarium. Hæc ibi. Et qui-
 bus attributi sunt : Latina æditio habet,
 quæ creauerit in ministerium : Hebraica ta-
 men

men veritas habet eadem quæ interpretatus sum, enunciat. Redarguit igitur Propheta Israel potiori causa, de cultu fiderum: quia scilicet populus Dei electus, non est attributus seu obnoxius (vt sunt quoquo modo cæteræ gentes) alicui cælesti numini: sed Regi dumtaxat sæculorum, inuisibili & immortalis Deo. Quod si essent inanimata sydera, propheta tunc dixisset, cum ad hunc cultum reuocandum: nullum argumentum magis efficax fuisset. Cuius silentium, causam dedisset huic cultui permanendi: quod absurdum est hoc Prophetae attribuere. Propheta tamen plane aut secundum verisimile, cælestia corpora enunciant. Vnde Ecclesiastes, animæ naturam explicat: Lustrans (inquit) vniuersa in circuitu pergit spiritus: vbi nil aliud spiritum vocare potuit, quam aut ipsum cæli corpus, aut eam virtutem, qua assidue cæleste corpus circunvoluitur. Hic non loquitur Salomon de motu locali corporis, sed de spiritali animæ cursu loquitur: quo anima lustrat vniuersa exemplaria quæ Diuinæ menti insunt. Spiritualem autem circulationem animæ, cum cælesti corpore, sequitur localis latitudo cæli. nam sicut in nobis ex ipso animæ nostræ, cum organico corpore ligamine animæ passionibus sensibilem promunt effectum in corpore, tristitia exem

C A B A L I S T A R V M

pli causa & vehemens animæ sollicitudo igna-
uum, & ferme immobile : gaudium, verò a-
gile, ad motumq; promptissimum corpus
suum aptant : sic & animæ cœli conceptus,
in ipsum cœleste corpus perpetuo redun-
dant. Lustrat igitur vniuersa motu suo spi-
rituali. Ideò per præsentem conclusionem:
dicitur linea viridis, quæ circumdat totum
ædificium : Ideò cœlum est animatum. Hoc
clarius probatur, per modum sequelæ, nam
propheta ponit corpora cœlestia, esse homi-
ne nobiliora, ergo erunt animata. Vnde Iob.
25. ait. nunquid iustificari potest homo com-
paratus Deo, aut apparere mundus natus de
muliere? Ecce luna etiam non splendet, & stel-
læ non sunt mundæ in conspectu eius: quan-
to magis homo putredo, & filius hominis
vermis. sic est nuncius salutis David: quan-
do video (inquit) cœlos tuos, opera manuū
tuarum, Lunam & stellas quæ tu fundasti.
Quid est homo q̄ memor es eius, & filius ho-
minis quoniam visitas eum. præstantius igi-
tur cū sit cœlum homine, nihil verò inani-
matum homine præstantius esse potuit. Cœ-
lum ergo animatum firmiter censendum vi-
detur. Dari cœli animam Ieremias apertè in-
nuit, cap. 7. dicens. Filij colligunt ligna, & pa-
tres succedunt ignem, & mulieres consper-
gunt adipem, vt faciant placentas Reginae
cœli.

solicitude igna
 idium, verò a-
 imum corpus
 eli conceptus,
 petuo redun-
 motu suo spi-
 onclusionem:
 undat totum
 matum. Hoc
 sequelæ, nam
 ia, esse homi-
 ta. Vnde Iob.
 est homo com-
 ndus natus de
 blendet, & stel-
 u eius: quan-
 ius hominis
 David: quan-
 pera manuum
 u fundasti.
 & filius ho-
 antius igi-
 erò inani-
 otuit. Cæ-
 endum vi-
 s aperte in-
 igna, & pa-
 es consper-
 tas Regina
 cæli.

cæli. Et hanc appellationem sæpius idem propheta repetit cap. 44. Si enim in Hebraico exemplari, hæc Ieremiæ verba attendas: inuenies quòd dictio Regina vno modo in contextu literæ scribitur, alio modo in postilla marginea (quam vocant massara) legitur. scribitur enim malcha מלכה, quod Reginā sonat: In margine autem legitur Melachah מלאכה, q̄ opificiū seu attendit, ostendit. At quoties huiusmodi dissonantia textus à margine in sacro canone repetitur, certum est (secundum Hebræos) quòd ibi aliquid archani latitat. Quemadmodum Zachariæ Prophetæ, magnum illud passionis innuens sacramentum: & aspicient (inquit) ad me quem confixerunt. Ibi enim in exemplari contextu scribitur Elai אלי, id est, ad me: in margine autem legitur Elau אלין quod sonat ad ipsum: quo Propheta insinuare voluit, quòd licet Deus qui Prophetæ ore loquitur, se confixum enuntiet: non tamen secundum quòd Deus, sed quatenus homo: idcirco in margine legitur, ad ipsum scilicet hominem ut homo. Eadem lege iudicandum est hic: licet enim corpora opificiaq; cælestia adorent, non tamen secundum quòd corpora, sed quatenus eis inhereat anima cælique regina alma. nec huius regi-

C A B A L I S T A R V M

reginæ cultus prohibetur duliæ; sed latriæ tantum: at duliæ quoque euitanda est adoratio, ne longo temporis progressu, in latriam transeat dulia. Aliorum autem sanctorum sapientumque permulta constant testimonia: in primis Diui Hieronymi Ecclesiastis primo dicentis. Girans girando vadit spiritus, & in circulos suos reuertitur, siue ipsum solem spiritum nominauit, quod animal sit & spirat, & vigeat, & annuos orbes suos cursu explet: qui palam designat cœlestia sydera animata existere, quemadmodum Albertus, Thomas, ceteriq; horum affectæ hanc Hieronymo sententiam adscribendam non dubitant. Thomas de spiritualibus creaturis loquens: Animam celi affirmat orbi coniunctam, & re ipsa distinctam ab intelligentijs non coniunctis mouentibus vt finem: inquit enim. sic igitur erit duplex ordo substantiarum spiritualium, quædam vnitæ corporibus cœlestibus, vt motores, quædam verò erunt fines horum motuum omnino abstractæ. hæc ille. nec propterea quod dixerit animas orbi esse coniunctas, vt motores tollit, quin aliquam dent cœlo perfectionem inherentem per modum formę: quemadmodum ipse eo in loco sese explanat. Corpora cœlestia tamen non sunt animata, eo modo, quo

quo plant
cet tali æq
catur de
enim dist
mę celest
caducoru
celum ipso
bus terren
lus theolo
huic opini
per quæ
geli, ador
testates, q
per virtut
detur, Th
idem mu
let, primo
tz operat
pliciter. S
corpora p
anima est
Tertio h
& eius pe
Quarto h
přlicatio
re inher
ma inha
Quinto
extrema

quo plantę & animalia, sed equiuoce scilicet tali æquiuatione, quali corpus prædicatur de celestibus atque terrenis, tantum enim distat conditio informandi ipsius animę celestis, à conditione informandi animę caducorum, quantum & anima superna & cælum ipsum ab anima terrestri & corporibus terrenis. Idem confirmat Petrus Aureolus theologus doctissimus. Ecclesia etiam huic opinioni fauere videtur, dum cantat. per quem maiestatem tuam laudant Angeli, adorant dominationes, tremunt potestates, celi cælorumque virtutes, &c. Vbi per virtutes cælorum animas voluisse videtur. Thoma teste, & quoli. teste. Hoc idem multis alijs rationibus probari posset. primo. Cælum exercet actum, seu vitæ operationem, ergo est animatum simpliciter. Secundo sic. Anima est cœlestis corporis primum viuendi principium: ergo anima est celestis corporis forma, vel actus. Tertio sic. perfectius corpus est cælum: ideo & eius perfectior est forma, scilicet anima. Quarto sic. Animatum est denominatiua prædicatio: prædicatio denominatiua est à re inhærente per modum formæ: ergo anima inhæret cœlesti corpori, vt forma. Quinto, dati oportet medium nectens extrema, scilicet intellectum & corpus:

Medium

C A B A L I S T A R V M

Medium dicitur, quod particeps est extremorum, tale est anima cœli. Ideo dicitur in conclusione ista, anima linea viridis, maxime anima primi mobilis, cuius eccliptica girat vniuersum: cum secundum philosophos, sit vltimum cœlum cuncta ambiens. supradicta quinque argumenta nolui declarare ad euitandam nimiam prolixitatem. Sicut ergo admittuntur corpora cœlestia animata: ita admitti potest Mundum esse animatum seu animal. Vnum enim potest esse multiplex aut plura. Est nanque sol vnicus in se, multiplex in radijs: vnicus in essentia, virtute tamen omnigenus. Est etiam anima vnica in se, sed in operatione multiplex: Audit enim in auribus: videt in oculis, &c. Ex quibus facile dignoscetur, quomodo vita illa vnica multiplex esset in membris: si admitteretur Mundum esse animal, vt multi sapientes conueniunt: sicut Augustinus, & Origenes qui hanc opinionem, testimonio sacrae scripturae probare nititur, in suo de principijs. maxime per illud Ieremiæ: nonne cœlum & terram ego impleo, dicit Dominus. Et per Esaïam. Cœlum mihi sedes est, & terra scabellum pedum meorum. Quod saluator confirmat dum ait. nolite iurare, neque per cœlum, quia sedes Dei est, & terra scabellum pe-

lum pe
Apostolo
naretur
xit. Q
mur & f
quia De
git, con
modo et
scabellum
& in terr
genes. c
solutionib
Cardinal
Mundi, q
petua est
ris omne
ris omne
quam ani
habet: si
animam.
luti Rex
incolæ: a
& duces
culares p
domini
primo i
termina
uit, A
plana:

lum pedum eius est. Sed & illud, quod
Apostolus, cum apud Athenienses concio-
naretur Arati approbans sententiam, di-
xit. Quoniam in ipso viuimus, moue-
mur & sumus. Et quomodo id est, nisi
quia Deus virtute sua vniuersum constrin-
git, continet, & viuificat Mundum. Quo-
modo etiam cœlum sedes Dei est, & terra
scabellum pedum eius: nisi quia in cœlo,
& in terra replet vniuersa. Hucusque Ori-
genes. cum quo Eusebius Pamphilus in
solutionibus Theologicis, idem confirmat.
Cardinalis etiam Cusanus, ait. Vita illa
Mundi, qua seipsam, & omnia mouet, per-
petua est: quia motus rotundus & circula-
ris omnem continens motum: sicut circula-
ris omnem in se complicat figuram. Ad
quam animam totus corporeus Mundus se
habet: sicut corpus hominis ad propriam
animam. Est insuper anima in Mundo, ve-
luti Rex in regno, cuius regimine reguntur
incolæ: à quo assignantur diuersi principes,
& duces, quorum ducatu regantur parti-
culares populi: non tamen seclusi à totius
dominij rege. Sic vnaquæquæ creatura, quæ
primo in vita illa vniuersi præexistebat, de-
terminato ipsi ducatu, specie, & forma vi-
uit, Angelus, Homo, Leo, Aquila, vel
planta: non tamen secluditur ab illa vnige-
na vi-

C A B A L I S T A R V M

na vita: sed decedente illa particulari vita,
aut sublato illo particulari ducatu, reuer-
titur corpus ad regnum magis vniuersale,
scilicet elementum terræ: anima autem ad
vniuersi regnum vitæ: Reuertitur (inquit
sapiens) spiritus ad Deum, qui fecit il-
lum. si qui vero detruduntur tartareis
carceribus: illic violenter vincuntur. Idem
confirmat Aristoteles, cum Theophrasto
eius auditore, atque Auerroe. Democri-
tus mundi animam dicit esse Deum: Stoici
(Eusebio & Plutar. referentibus) dicunt
Deum esse spiritum, per vniuersum mun-
dum penetrantem, diuersis nominibus ap-
pellatum secundum rerum, per quas tran-
sit, diuersitatem. Indi mundum esse ani-
mal dixerunt, & hoc Androginum: quia
patris & matris vicem supplet in anima-
lium generatione, educatione, & amore.
Zona probat mundum animatum, susci-
pientemque esse ex eo, qui ex se generat
animantia. Et Trismegistus, in libro, quod
Deus latens simul ac patens est, inquit,
nihil est etiam in corporibus, quod non
sit ipse Deus: omnia enim solus existit, quæ
sunt in lucem deducens: & quæ non sunt
occludens in seipso. Hic oculus, hic om-
nium patentissimus: Hic menti conspi-
cuis: hic præsens oculis, Hic incorporeus,
hic

hic (ita di
de commu
quod non
Et Ioan
erat, & vi
sunt, & li
sumus in
hil factum
factum est
& vivifica
in sua Th
Deum esse
nis memb
idem vna
est pecula
mal, non
aut defici
cidius in
ruitur, ab
cture, &
demici o
bene pe
te, & qu
rantur a
mundus
quod est
triment
pariunt
tur, pe

hic (ita dixerim) multicorporeus. Et in libro de communi, ait. nec quicquam est in omni, quod non sit ipse Deus : qui est omniū vita. Et Ioannes ait. Quod factum est, in ipso vita erat, & vita erat lux, omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil. Quod possumus in duplici sensu intelligere : aut q̄ nihil factum est sine ipso, aut quòd illud quod factum est sine ipso conseruante, replente, & viuificante, nihil est. Cum his Orpheus in sua Theologia longo progressu decantat Deum esse, & conspici in omnibus munda- nis membris; Platonici vero omnes, istud idem vna voce affirmant. Eorum enim hoc est peculiare dogma. Et si mundus sit ani- mal, non tamen alteratur, nec infirmatur, aut deficit, sicut cetera animantia. Vnde Chal- cidius in Timæum, ait. Quod à Deo insti- tuitur, ab immutatione ætatis, morbis, sene- ctute, & occasu immune est, vt omnes Aca- demici consentiunt. Et hoc comprobatur, si bene perpenduntur ea, quæ à Deo immedia- te, & quæ per secundas causas producta enar- rantur à sapientissimo philosopho Mose. Est mundus totum corpus, vt nihil extra se, quod effluat, dimittat, & minuat, aut de- trimentum suscipiat, quod ex perditione partium, quæ in aliud quid resoluitur, procedit. Intra mundum enim degunt
omnia

omnia, vnde fluunt partes & non fluunt: cum nihil extra suos terminos eius sit, in quo fluant. partes igitur ipsius, quæ aliquando fatigatæ fluunt, ad naturam vniuersi tandem recurrunt recreatæ. Igitur anima istius Mundi, dicitur linea viridis, quæ circundat vniuersum, eo quod anima sit in toto, & in qualibet parte: quod conuenientissimè dicitur ad conclusionem vltimam ex mente Porphirij, quæ sic se habet. Deus vbiq; est, quia nullibi est, intellectus vbiq; est, quia nullibi est, anima ubiq; est, quia nullibi est. Sed Deus ubiq; est & nullibi respectu omnium quæ post ipsum. Anima in intellectu & Deo, vbiq; autem & nullibi respectu corporis. Hæc ibi. Deus igitur vbiq; est, quia cuncta pro capto suo vitam suscipiant ab authore vitæ, qui nunc fons, nunc fluuius vitæ dicitur, qui fluuius sese diffundit in totum mundanum corpus, sicut anima particularis in omnia corporis membra sui, vt omnes operationes, quæ fiunt per aliquod membrum ipsius corporis, ab anima viuificante & mouente proueniant: ideo dicitur, quòd anima vbiq; est: sic Deus Mundi vita, in sole illustrat, in sideribus varijs, diuersa influit: in nubibus pluit: in aera spirat: in terra germinat: & sic in omnibus operatur, vt Paulus ait. Est
nempe

nempe Deus, natura communis operans, qui in omnia diffusus, omnibus dat, ut operentur. Et sic Deus est ubique, & nullibi. Unde locus considerari potest dupliciter secundum Theologos: vno modo prout est quædam res creata: Et sic Deus est in omnibus locis, sicut est in omnibus rebus. Alio modo considerari potest secundum quod est contentiuus locati. Et sic Deus secundum se, nusquam est, quia à nullo continetur, sed potius continet omnia, & conseruat: secundum autem effectus suos est ubique, quia omnem locum replet effectibus suis: & secundum hunc modum proprium Dei est esse ubique: nihil enim replet omnem locum bonitatibus, & effectibus suis nisi Deus. nullibi tamen est, scilicet contentiuè, nec circumscriptiuè, quia solum competit corporibus: nec diffinitiuè quia hoc conuenit spiritibus creatis. Ratio est: quia vterque modus dicit limitationem: primus dicit limitationem quantitatis corporeæ. Secundus arguit limitationem essentia & virtutis. Et secundum nullum istorum duorum modorum, potest aliquid esse in pluribus locis simul, & multo minus ubique. Esse vero in loco repletiuè conuenit Deo, non secundum se, sed secundum suos effectus (ut dixi) & sic

Ec est

C A B A L I S T A R V M

est proprium Dei esse vbiq; : quia sola virtus
 Diuina se extendit ad producendum omnes
 res existentes , vel possibiles esse in loco , &
 hoc est (scilicet) replere locum suis effecti-
 bus . Et sic esse vbiq; conuenit ei non ab
 æterno , sed ex tempore , sicut & producere
 res , quibus omnis locus repletur . Et sic ani-
 ma mundi , quæ est Deus mundum viuifi-
 cans , dicitur linea viridis ; quia omnige-
 num influxum , influit in creata omnia , si-
 cut color viridis est capax cuiuscunq; alterius
 coloris . Et ista linea circundat vniuersum :
 quia vbiq; est Deus mundum viuificans .
 Cabalistæ verò vocant hanc lineam viri-
 dem , vltimam midah seu proprietatem ,
 quæ omnes influxus totius spiritalis ordi-
 nis includit . qui ordo , dicitur mundus ar-
 chetypus : qui multigenos influxus miseri-
 cordiæ & iustitiæ in se concludit . Alij Ca-
 balistæ appellant hanc lineam , cheter Elion ,
 id est , coronam supremam , à qua , tam à
 dextris , quàm à sinistris decidunt , primo
 omnes influxus Diuini : Alij verò aliter sen-
 tiunt , dicentes hanc lineam esse nomen Te-
 trag. יהוה , à quo descendunt duodecim re-
 uolutiones , quæ duodecim signa archetypa
 dicuntur , & præsentant duodecim signis cœlesti-
 bus : cuius Tetrag. linea eccliptica est ipsum
 nomen,

nomen
 quod o
 dat, &
 Per d
 quomodo
 F. A.
 quod, He
 significa
 dum ad
 braicè d
 Beemum
 men qu
 puagino
 ceremus
 quidem
 est in qu
 stulerunt
 Amen .
 aliquem
 sunt, ni
 volunt
 bium ali
 in Hebra
 nem in fi
 tas : & t
 dicitur à
 significa
 ben He
 vltima

nomen, quod præest primo cœlo archetypo, quod omnes reliquos alios diuinos circundat, & in illo influit.

Per dictionem Amen, ordo habetur expressus quomodo numerationum procedat influxus.

F. A. Amen Latinè, dicitur Græcè Amin ^{αμην}, Hebraicè vero Amen אמן, & Latine significat fideliter secundum Aquilam, ductum aduerbium ex nomine fidei, quæ Hebraicè dicitur Emunah אמונה, inde venit Beemuna אמונה, id est, fideliter, & Amen quod est idem. Secundum verò septuaginta interpretes idem est ac si, fiat, diceremus. Vnde in fine librorum (quia siquidem psalterium apud Hebræos diuisum est in quinque partes) dicitur fiat fiat, translulerunt, quod in Hebræo legitur Amen Amen. Vnde Apostolus asserit: non posse aliquem respondere Amen, ad ea quæ dicta sunt, nisi intellexerit præcedentia. Quidam volunt (vt lyra) quòd ly etiam, sit aduerbium affirmandi in Latino, similiter & Amen in Hebræo. Et per hanc duplicem affirmationem insinuatur quòd est irretractabilis veritas: & tunc ly Amen, idem est quòd verè: vt dicitur à nomine Emer אמת quod veritatē significat. In hac dictione, prima litera alphabeti Hebraici comprehenditur, media, & vltima. Quibus literis iudicatur rerum

C A B A L I S T A R V M

textura : egressus uidelicet à principio in
 rem ipsam , atque in finem reuersio . &
 hæc est proprie ueritas , & rectitudo , quæ
 ad ueritatem spectat , & firmitatem . Vn-
 de in Geometria , siue in Arithmetica , ille
 literæ significant numerum quaternarium
 solidum , & essentiam omnium numerorum .
 Aleph א enim unum significat , & mille :
 Unum est principium solidum , & essentia
 omnium numerorum . Mille quoque est cu-
 bus denarij numeri completi : mem ד au-
 tem significat quadraginta , qui est numerus
 deductus per denarium numerum comple-
 tum simplicem : & per quaternarium nume-
 rum radicalem , & solidum firmamentum
 omnium numerorum , id est , denarij nume-
 ri , qui est ultimus numerus simplex . (vt di-
 xi) ultra quem fieri non potest processus :
 quem denarium continet ipse quaternarius ,
 hoc modo 1.2.3.4. isti omnes aggregati dena-
 rium constituunt . Thau ט verò significat
 quadringenta 400. numerum deductum per
 denarium & quadragenarium : siue per qua-
 ternarium & centenarium : qui est quadra-
 tus denarij : Decies enim quadraginta , aut
 quater centum constituunt numerum 400.
 sicque numeri , qui continentur in dictio-
 ne ueritatis , solidi sunt : Quinimo etiam lite-
 rarum figuræ solidæ sunt & firmæ . sunt nem-

pe il.

pe illæ literæ bifariè quadratæ. Figura nanque illarum literarum ea est, quæ firmos habeat pedes, & bases, quibus stet quælibet earum seorsum, & fortius omnes simul. sicut è contratio, nomen mendacium significans scribitur eis literis, quæ nullam habent firmitatem, nec seorsum stare possunt, neque simul iunctæ: ut verum sit adagium illud: Mendacium breue habet pedes, immo claudos & debiles. Hebraicè nanque mendacium sic notatur secher קפר: In numeris etiam, omnes istæ literæ cêtenarios important: numeros quippe rebus addictos inferioribus & crasioribus, ubi viget mendacium, & falsitas. nam litera koph פ dat centum: res ק ducentum: scin ש trecentum. literæ verò veritatis, significant res diuinas: aleph א significat vnitatem & millenarium: mem מ quatuordecenarios: Thau ט verò, quatuorcentenarios. Hæc patent scientibus mathematicam. Amen igitur, idem est, quod verum est. Hoc verbo vtitur Dominus in Euangelio: sed & nos, cum aliquid affirmare volumus, respondere solemus, etiam, vel Amen. Hoc tamen distat, quia Deus in principio, nos aut in fine orationis uti consuevimus verbo isto: ut ipsum esse authorem veri, nos autem veritatis discipulos: dum ei & in eum credimus esse monstremus. Sicut ergo Emet אמר pri-

mam

C A B A L I S T A R V M

nam includit alphabeti literam, mediam & ultimam (vt supra dixi) sic ostendit ordinem expressum influxuum sephiroth. Vnde Aleph א, coronæ supremæ ascribitur, tanquam omnium principio charismatum diuinorum. Mem מ verò Tipheret datur, tanquam diuinarum dimensionum cordi, in se conglomerans omnem diuinum liquorem: Qui locus dicitur Iahacob Archetypus. In quo regnat Messias Christus. & significatur per mem מ literam: qui Messias est principium, medium & finis omnium creaturarum. Et consequenter, est principium medium & finis Diuinorum influxuum creatis communicatorum: nam de eius plenitudine omnes accepimus: vt Ioannes ait. propter hoc ipse de se ait. Ego principium, qui loquor. & ostendit se esse medium in ortu suo, inter animalia nascens, moriens inter latrones, resurgens inter discipulos stans. Finem quoque ostendit se esse, dicens. Ego sum alpha α & omega ω. Et hoc ostenditur per literam ultimam emet Thau ת dictam, quæ plene notata אמת, significat detestatus est, scilicet mala. omnia, quod maximè ostendet in die iudicii. Vide in alijs conclusionibus, quid plenius velit Amen.

F I N I S.